

รายงานฉบับสมบูรณ์
(Final Report)

โครงการวิจัย
การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิต
และพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดและ
กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

จัดทำโดย

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

มกราคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	1-6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	1-6
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย	1-7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1-7
1.6 นิยามและความหมายของศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	1-8
บทที่ 2 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2	2-1
2.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-1
2.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....	2-2
2.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน.....	2-16
2.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	2-23
บทที่ 3 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	3-1
3.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	3-1
3.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....	3-2
3.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน.....	3-17
3.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา	3-24
บทที่ 4 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	4-1
4.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	4-1
4.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....	4-2
4.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน.....	4-16
4.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับตามระดับการศึกษา.....	4-22
บทที่ 5 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	5-1
5.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	5-1
5.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....	5-2
5.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลัง	5-17
5.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา	5-24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน6-1
6.1	สภาพเศรษฐกิจและสังคม6-1
6.2	สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....6-2
6.3	สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน.....6-17
6.4	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา.....6-24
บทที่ 7	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2.....7-1
7.1	สภาพเศรษฐกิจและสังคม7-1
7.2	สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....7-2
7.3	สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน.....7-15
7.4	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา.....7-22
บทที่ 8	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1.....8-1
8.1	สภาพเศรษฐกิจและสังคม8-1
8.2	สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....8-2
8.3	สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน.....8-17
8.4	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา.....8-24
บทที่ 9	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2.....9-1
9.1	สภาพเศรษฐกิจและสังคม9-1
9.2	สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....9-2
9.3	สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน.....9-16
9.4	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา.....9-23
บทที่ 10	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2.....10-1
10.1	สภาพเศรษฐกิจและสังคม10-1
10.2	สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....10-2
10.3	สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน.....10-16
10.4	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา.....10-23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 11	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	11-1
11.1	สภาพเศรษฐกิจและสังคม	11-1
11.2	สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....	11-2
11.3	สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน.....	11-16
11.4	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	11-23
บทที่ 12	กรุงเทพมหานคร	12-1
12.1	สภาพเศรษฐกิจและสังคม	12-1
12.2	สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน.....	12-2
12.3	สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน.....	12-14
12.4	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	12-20
บทที่ 13	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัด	13-1
13.1	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัด	13-1
13.2	บทสรุป.....	13-45
บทที่ 14	สังเคราะห์ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงปริมาณกำลังคน	14-1
14.1	ตลาดแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	14-1
14.2	ตลาดแรงงานผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	14-3
14.3	ตลาดแรงงานผู้จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).....	14-4
14.4	ตลาดแรงงานผู้จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.).....	14-7
14.5	ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี.....	14-8
บทที่ 15	ข้อเสนอแนะ	15-1
15.1	ตลาดแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า.....	15-1
15.2	ตลาดแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	15-3
15.3	ตลาดแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).....	15-4
15.4	ตลาดแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.).....	15-5
15.5	ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี.....	15-5
15.6	ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....	15-7

บรรณานุกรม

ภาคผนวก ก สรุปผลการประชุมระดมความคิด

ภาคผนวก ข สรุปผลการประชุมประชาพิจารณ์

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	2-1
ตารางที่ 2.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548–2553.....	2-2
ตารางที่ 2.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดรายไตรมาส ปี 2552-2553.....	2-3
ตารางที่ 2.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553.....	2-4
ตารางที่ 2.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548-2553.....	2-5
ตารางที่ 2.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ	2-7
ตารางที่ 2.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550	2-8
ตารางที่ 2.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	2-12
ตารางที่ 2.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	2-13
ตารางที่ 2.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559–2563	2-14
ตารางที่ 2.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา	2-15
ตารางที่ 2.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย.....	2-16
ตารางที่ 2.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2552	2-16
ตารางที่ 2.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552	2-17

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 2.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552.....	2-17
ตารางที่ 2.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	2-18
ตารางที่ 2.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	2-19
ตารางที่ 2.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนบน 2.....	2-20
ตารางที่ 2.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนบน 2.....	2-20
ตารางที่ 2.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนบน 2.....	2-21
ตารางที่ 2.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563.....	2-21
ตารางที่ 2.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563.....	2-22
ตารางที่ 2.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบน 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ.....	2-27
ตารางที่ 3.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2552 จำแนกตาม สาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	3-1
ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตาม รายจังหวัด ปี 2548-2553	3-3
ตารางที่ 3.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553.....	3-4
ตารางที่ 3.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัดและ สาขาหลัก ปี 2548-2553.....	3-5
ตารางที่ 3.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัดและ ระดับการศึกษา ปี 2548-2553	3-6

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 3.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลน ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ	3-8
ตารางที่ 3.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550	3-9
ตารางที่ 3.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	3-13
ตารางที่ 3.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการ กำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื่องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	3-14
ตารางที่ 3.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการ กำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื่องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563.....	3-15
ตารางที่ 3.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา	3-16
ตารางที่ 3.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย	3-17
ตารางที่ 3.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2552.....	3-17
ตารางที่ 3.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตาม รายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552	3-18
ตารางที่ 3.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552.....	3-19
ตารางที่ 3.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	3-19
ตารางที่ 3.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	3-20
ตารางที่ 3.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนกลาง	3-21

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 3.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	3-21
ตารางที่ 3.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	3-22
ตารางที่ 3.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563.....	3-22
ตารางที่ 3.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554 – 2563.....	3-23
ตารางที่ 3.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ.....	3-28
ตารางที่ 4.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	4-2
ตารางที่ 4.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548–2553	4-3
ตารางที่ 4.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553.....	4-4
ตารางที่ 4.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548 – 2553.....	4-4
ตารางที่ 4.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548-2553	4-5
ตารางที่ 4.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ	4-7
ตารางที่ 4.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550	4-8
ตารางที่ 4.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	4-12
ตารางที่ 4.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	4-13

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.10	ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวมเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559–2563.....	4-14
ตารางที่ 4.11	เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา.....	4-15
ตารางที่ 4.12	อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย.....	4-16
ตารางที่ 4.13	จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2552.....	4-16
ตารางที่ 4.14	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552	4-17
ตารางที่ 4.15	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552.....	4-18
ตารางที่ 4.16	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	4-18
ตารางที่ 4.17	ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	4-19
ตารางที่ 4.18	ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	4-20
ตารางที่ 4.19	ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	4-20
ตารางที่ 4.20	ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563.....	4-21
ตารางที่ 4.21	ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563.....	4-21
ตารางที่ 4.22	สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ	4-26
ตารางที่ 5.1	ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	5-1

สารบัญญัตราสาร (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553	5-2
ตารางที่ 5.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553	5-4
ตารางที่ 5.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553	5-4
ตารางที่ 5.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548-2553.....	5-6
ตารางที่ 5.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ	5-7
ตารางที่ 5.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2550	5-9
ตารางที่ 5.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	5-13
ตารางที่ 5.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื่องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	5-14
ตารางที่ 5.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื่องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563	5-15
ตารางที่ 5.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา	5-16
ตารางที่ 5.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย	5-17
ตารางที่ 5.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2552	5-17
ตารางที่ 5.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552	5-18
ตารางที่ 5.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552.....	5-19

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	5-19
ตารางที่ 5.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	5-20
ตารางที่ 5.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาระดับพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอันดามัน.....	5-21
ตารางที่ 5.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาระดับพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอันดามัน.....	5-21
ตารางที่ 5.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาระดับพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอันดามัน.....	5-22
ตารางที่ 5.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563.....	5-22
ตารางที่ 5.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563.....	5-23
ตารางที่ 5.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอันดามัน ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ	5-28
ตารางที่ 6.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2552 จำแนกตาม สาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	6-1
ตารางที่ 6.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553	6-3
ตารางที่ 6.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553	6-4
ตารางที่ 6.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553	6-5
ตารางที่ 6.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2548-2553.....	6-6
ตารางที่ 6.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลน ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ	6-8

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 6.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2550	6-9
ตารางที่ 6.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	6-13
ตารางที่ 6.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	6-14
ตารางที่ 6.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563	6-15
ตารางที่ 6.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา	6-16
ตารางที่ 6.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย	6-17
ตารางที่ 6.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2552	6-17
ตารางที่ 6.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552	6-18
ตารางที่ 6.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	6-19
ตารางที่ 6.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	6-19
ตารางที่ 6.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	6-20
ตารางที่ 6.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	6-21
ตารางที่ 6.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	6-21

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 6.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน.....	6-22
ตารางที่ 6.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563.....	6-22
ตารางที่ 6.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563.....	6-23
ตารางที่ 6.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ.....	6-28
ตารางที่ 7.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	7-1
ตารางที่ 7.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553	7-2
ตารางที่ 7.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552–2553	7-3
ตารางที่ 7.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาหลัก ปี 2548-2553.....	7-4
ตารางที่ 7.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2548-2553	7-5
ตารางที่ 7.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ.....	7-6
ตารางที่ 7.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2550.....	7-7
ตารางที่ 7.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	7-11
ตารางที่ 7.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	7-12

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 7.10	ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563	7-13
ตารางที่ 7.11	เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา	7-14
ตารางที่ 7.12	อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย	7-15
ตารางที่ 7.13	จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2552.....	7-15
ตารางที่ 7.14	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552	7-16
ตารางที่ 7.15	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552.....	7-17
ตารางที่ 7.16	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552.....	7-17
ตารางที่ 7.17	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	7-18
ตารางที่ 7.18	ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	7-19
ตารางที่ 7.19	ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	7-19
ตารางที่ 7.20	ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	7-20
ตารางที่ 7.21	ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563	7-20
ตารางที่ 7.22	ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563	7-21

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 7.23	สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ	7-27
ตารางที่ 8.1	ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	8-2
ตารางที่ 8.2	จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548–2553	8-3
ตารางที่ 8.3	จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552–2553	8-4
ตารางที่ 8.4	จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาหลัก ปี 2548–2553	8-5
ตารางที่ 8.5	จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2548–2553	8-6
ตารางที่ 8.6	ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลน ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและ สาขาวิชาที่จบ	8-7
ตารางที่ 8.7	ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 ปี 2550	8-9
ตารางที่ 8.8	คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	8-13
ตารางที่ 8.9	ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคน ส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคน ส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	8-14
ตารางที่ 8.10	ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคน ส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการ กำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559–2563	8-15
ตารางที่ 8.11	เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา	8-16
ตารางที่ 8.12	อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย	8-17
ตารางที่ 8.13	จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2552	8-17

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 8.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552	8-18
ตารางที่ 8.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552.....	8-19
ตารางที่ 8.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	8-19
ตารางที่ 8.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	8-20
ตารางที่ 8.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	8-21
ตารางที่ 8.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	8-21
ตารางที่ 8.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	8-22
ตารางที่ 8.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563.....	8-22
ตารางที่ 8.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563.....	8-23
ตารางที่ 8.23 สรุปลักษณะไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ	8-28
ตารางที่ 9.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	9-1
ตารางที่ 9.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553	9-2
ตารางที่ 9.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด รายได้ไตรมาส ปี 2552-2553	9-4
ตารางที่ 9.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาหลัก ปี 2548-2553.....	9-4

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 9.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2548-2553.....	9-5
ตารางที่ 9.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลน ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ	9-7
ตารางที่ 9.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550	9-8
ตารางที่ 9.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	9-12
ตารางที่ 9.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	9-13
ตารางที่ 9.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563	9-14
ตารางที่ 9.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา	9-15
ตารางที่ 9.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย	9-16
ตารางที่ 9.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2552.....	9-16
ตารางที่ 9.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552	9-17
ตารางที่ 9.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552.....	9-18
ตารางที่ 9.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	9-18
ตารางที่ 9.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	9-19

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 9.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	9-20
ตารางที่ 9.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	9-20
ตารางที่ 9.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	9-21
ตารางที่ 9.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563	9-21
ตารางที่ 9.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563	9-22
ตารางที่ 9.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ	9-27
ตารางที่ 10.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	10-1
ตารางที่ 10.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553	10-2
ตารางที่ 10.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553	10-4
ตารางที่ 10.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาหลัก ปี 2548-2553	10-4
ตารางที่ 10.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548-2553	10-5
ตารางที่ 10.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ	10-7
ตารางที่ 10.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2550	10-8
ตารางที่ 10.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	10-12

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 10.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	10-13
ตารางที่ 10.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563	10-14
ตารางที่ 10.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา	10-15
ตารางที่ 10.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย	10-16
ตารางที่ 10.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2552	10-16
ตารางที่ 10.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552	10-17
ตารางที่ 10.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552.....	10-17
ตารางที่ 10.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	10-18
ตารางที่ 10.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	10-19
ตารางที่ 10.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2.....	10-20
ตารางที่ 10.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2.....	10-20
ตารางที่ 10.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2.....	10-21
ตารางที่ 10.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563.....	10-21

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 10.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563.....	10-22
ตารางที่ 10.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ.....	10-27
ตารางที่ 11.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	11-2
ตารางที่ 11.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553	11-3
ตารางที่ 11.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553	11-4
ตารางที่ 11.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553	11-4
ตารางที่ 11.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับ การศึกษา ปี 2548-2553	11-6
ตารางที่ 11.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่ม จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ	11-7
ตารางที่ 11.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550	11-9
ตารางที่ 11.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	11-12
ตารางที่ 11.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคน ส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการ กำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื่องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	11-13
ตารางที่ 11.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคน ส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการ กำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื่องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559–2563	11-14
ตารางที่ 11.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา	11-15
ตารางที่ 11.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย	11-16

สารบัญญัตราสาร (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 11.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่บจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2552	11-17
ตารางที่ 11.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่บจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตาม รายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552	11-17
ตารางที่ 11.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่บจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552.....	11-18
ตารางที่ 11.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่บจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	11-18
ตารางที่ 11.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่บจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	11-19
ตารางที่ 11.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่บจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง 2.....	11-20
ตารางที่ 11.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่บ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	11-20
ตารางที่ 11.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่บจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง 2.....	11-21
ตารางที่ 11.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่บจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563.....	11-21
ตารางที่ 11.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่บจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563.....	11-22
ตารางที่ 11.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่บจังหวัดภาคเหนือ ตอนล่าง 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ	11-27
ตารางที่ 12.1 ผลผลิตมวลรวมของกรุงเทพมหานคร ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531	12-1
ตารางที่ 12.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกรุงเทพมหานคร ปี 2548-2553	12-2
ตารางที่ 12.3 จำนวนผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายไตรมาส ปี 2552-2553.....	12-3
ตารางที่ 12.4 จำนวนผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาหลัก ปี 2548-2553.....	12-3
ตารางที่ 12.5 จำนวนการจ้างงานในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2548-2553	12-4
ตารางที่ 12.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลน ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ	12-4

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 12.7	ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานในกรุงเทพมหานคร ปี 2550	12-6
ตารางที่ 12.8	คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551	12-10
ตารางที่ 12.9	ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558	12-11
ตารางที่ 12.10	ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563	12-12
ตารางที่ 12.11	เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา	12-13
ตารางที่ 12.12	อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนในกรุงเทพมหานคร ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย	12-14
ตารางที่ 12.13	จำนวนสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปี 2552	12-14
ตารางที่ 12.14	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2552	12-15
ตารางที่ 12.15	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	12-16
ตารางที่ 12.16	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่จบปี 2552	12-16
ตารางที่ 12.17	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่จบ ปี 2552	12-17
ตารางที่ 12.18	ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกรุงเทพมหานคร	12-18
ตารางที่ 12.19	ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกรุงเทพมหานคร	12-18

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 12.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของ กรุงเทพมหานคร	12-18
ตารางที่ 12.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563	12-19
ตารางที่ 12.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554 - 2563	12-20
ตารางที่ 12.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกรุงเทพมหานคร ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ	12-24
ตารางที่ 14.1 แสดงช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานผู้จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าและแนวโน้มช่วง 10 ปีข้างหน้า	14-2
ตารางที่ 14.2 ค่าจ้างเฉลี่ยปี 2553 และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างตลาดแรงงานผู้จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าในช่วงปี 2545-2553	14-2
ตารางที่ 14.3 แสดงช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานและแนวโน้มในช่วง 10 ปีข้างหน้าของ ตลาดแรงงานผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย	14-3
ตารางที่ 14.4 ค่าจ้างเฉลี่ยปี 2553 และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วงปี 2545-2553 ของ ตลาดแรงงานผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย	14-3
ตารางที่ 14.5 แสดงช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานและแนวโน้มในช่วง 10 ปีข้างหน้าของ ตลาดแรงงานผู้จบ ปวช.	14-5
ตารางที่ 14.6 ค่าจ้างเฉลี่ยปี 2553 และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วงปี 2545-2553 ของ ตลาดแรงงานผู้จบ ปวช.	14-6
ตารางที่ 14.7 แสดงช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานและแนวโน้มในช่วง 10 ปีข้างหน้า ของตลาดแรงงานผู้จบ ปวส.	14-7
ตารางที่ 14.8 ค่าจ้างเฉลี่ยปี 2553 และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วงปี 2545-2553 ของ ตลาดแรงงานผู้จบ ปวส.	14-7
ตารางที่ 14.9 แสดงช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานและแนวโน้มในช่วง 10 ปีข้างหน้าของ ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี	14-9
ตารางที่ 14.10 ค่าจ้างเฉลี่ยปี 2553 และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วงปี 2545-2553 ของ ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี	14-9

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 2.1	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550	2-9
แผนภาพที่ 2.2	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550	2-9
แผนภาพที่ 2.3	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550	2-10
แผนภาพที่ 2.4	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550	2-11
แผนภาพที่ 2.5	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550	2-11
แผนภาพที่ 2.6	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้น หรือต่ำกว่า	2-24
แผนภาพที่ 2.7	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษา ตอนปลาย	2-24
แผนภาพที่ 2.8	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	2-25
แผนภาพที่ 2.9	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	2-26
แผนภาพที่ 2.10	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี	2-26
แผนภาพที่ 2.11	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป	2-27
แผนภาพที่ 3.1	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดกลางตอนกลาง ปี 2550	3-10
แผนภาพที่ 3.2	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550	3-10
แผนภาพที่ 3.3	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550	3-11
แผนภาพที่ 3.4	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550	3-12
แผนภาพที่ 3.5	ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550	3-12

สารบัญแนภาพ (ต่อ)

	หน้า
แผนภาพที่ 3.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้น หรือต่ำกว่า.....	3-24
แผนภาพที่ 3.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษา ตอนปลาย.....	3-25
แผนภาพที่ 3.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).....	3-26
แผนภาพที่ 3.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.).....	3-26
แผนภาพที่ 3.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี.....	3-27
แผนภาพที่ 3.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป.....	3-28
แผนภาพที่ 4.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550	4-9
แผนภาพที่ 4.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550	4-9
แผนภาพที่ 4.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550	4-10
แผนภาพที่ 4.4 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550	4-11
แผนภาพที่ 4.5 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550	4-11
แผนภาพที่ 4.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้น หรือต่ำกว่า.....	4-23
แผนภาพที่ 4.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย	4-23
แผนภาพที่ 4.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).....	4-24
แผนภาพที่ 4.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.).....	4-25
แผนภาพที่ 4.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี.....	4-25
แผนภาพที่ 4.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป.....	4-26
แผนภาพที่ 5.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2550	5-9

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

	หน้า
แผนภาพที่ 8.5 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมืออยู่กับความคาดหวัง ของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2550.....	8-12
แผนภาพที่ 8.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือ ต่ำกว่า	8-25
แผนภาพที่ 8.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษา ตอนปลาย.....	8-25
แผนภาพที่ 8.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).....	8-26
แผนภาพที่ 8.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	8-27
แผนภาพที่ 8.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี.....	8-27
แผนภาพที่ 8.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป.....	8-28
แผนภาพที่ 9.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมืออยู่กับความคาดหวัง ของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550.....	9-9
แผนภาพที่ 9.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมืออยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550.....	9-9
แผนภาพที่ 9.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือมืออยู่กับความคาดหวัง ของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550.....	9-10
แผนภาพที่ 9.4 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมืออยู่กับความคาดหวัง ของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550.....	9-11
แผนภาพที่ 9.5 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมืออยู่กับความคาดหวัง ของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550.....	9-11
แผนภาพที่ 9.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือ ต่ำกว่า	9-23
แผนภาพที่ 9.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย	9-24
แผนภาพที่ 9.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).....	9-25
แผนภาพที่ 9.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	9-25

สารบัญแนภาพ (ต่อ)

	หน้า
แผนภาพที่ 11.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้น หรือต่ำกว่า.....	11-24
แผนภาพที่ 11.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษา ตอนปลาย.....	11-24
แผนภาพที่ 11.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).....	11-25
แผนภาพที่ 11.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.).....	11-26
แผนภาพที่ 11.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี.....	11-26
แผนภาพที่ 11.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป	11-27
แผนภาพที่ 12.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานคร ปี 2550.....	12-7
แผนภาพที่ 12.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานคร ปี 2550.....	12-7
แผนภาพที่ 12.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานคร ปี 2550.....	12-8
แผนภาพที่ 12.4 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานครปี 2550	12-9
แผนภาพที่ 12.5 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับ ความคาดหวังของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานคร ปี 2550	12-9
แผนภาพที่ 12.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้น หรือต่ำกว่า.....	12-21
แผนภาพที่ 12.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษา ตอนปลาย.....	12-22
แผนภาพที่ 12.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).....	12-22
แผนภาพที่ 12.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.).....	12-23
แผนภาพที่ 12.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี.....	12-23
แผนภาพที่ 12.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป	12-24

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ประเด็นปัญหา

ปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของประเทศไทยเกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องและก็จะยังเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต ถ้าไม่มีการดำเนินการปฏิบัติการแก้ไขอย่างจริงจัง ซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้ ในปี 2552 จึงได้ร่วมมือกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยและสำรวจความต้องการกำลังคนในภาคการผลิตและการบริการและสาขาที่เป็นความต้องการ/จำเป็นของประเทศ รวมทั้งศึกษาศักยภาพการผลิตของสถาบันการศึกษาและศึกษาด้านความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยได้ให้ข้อเสนอแนะเป็นยุทธศาสตร์หลัก 2 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตกำลังคนและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากำลังคน ซึ่งการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศนั้นได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเมื่อเดือนเมษายน 2553 และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดพิมพ์รายงานการวิจัยเรื่องนี้เพื่อเผยแพร่ให้กับผู้ที่สนใจ นักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

นอกจากการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศที่กล่าวมาข้างต้น ในปี 2553 ยังได้ศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องจากระยะที่ 1 (การศึกษาในภาพรวมของประเทศ) โดยทำการศึกษาแผนปฏิบัติการในระดับกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยและสำรวจความต้องการกำลังคนในภาคการผลิตและการบริการ และสาขาที่เป็นความต้องการ/จำเป็นของกลุ่มจังหวัด รวมทั้งศึกษาศักยภาพและแนวทางการผลิตของสถาบันการศึกษาในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในแต่ละกลุ่มจังหวัดเป้าหมาย เพื่อทดลองนำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติและพัฒนากำลังคนไปใช้ในทางปฏิบัติ ในการศึกษาแผนปฏิบัติการระดับกลุ่มจังหวัดระยะที่ 2 นี้ ทำการศึกษารอบคลุม 5 ภาคและคัดเลือกศึกษาหรือทดลองปฏิบัติ 1-2 กลุ่มจังหวัดในแต่ละภาค รวมทั้งหมด 8 กลุ่มจังหวัด ได้แก่ (1) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (2) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (3) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (4) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (5) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (6) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก (7) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 และ (8) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1

ทั้งนี้ ในการดำเนินการในระยะที่ 2 นี้ ได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิจังหวัดทั้ง 8 กลุ่ม และจัดประชุมระดมความคิดกลุ่มย่อยจังหวัดละ 1 ครั้ง เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและชี้แจงขอความร่วมมือจากสถานประกอบการที่สนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยการจัดทำทดสอบ Skill Gap จัดทำหลักสูตร ดำเนินการฝึกอบรมปิด Gap ประเมินผลการดำเนินการ และจัดประชุมประชาพิจารณ์เพื่อนำเสนอผลงานและรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปพัฒนาให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จากผลการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ทั้งในระดับประเทศและระดับกลุ่มจังหวัดทั้ง 8 กลุ่มที่ได้ศึกษามาอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญที่จะทำการศึกษาในทุกพื้นที่ของประเทศ เนื่องจากผลการศึกษาที่

ทางสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้รายงานนั้น พบว่าในแต่ละพื้นที่ที่มีการผลิตและความต้องการกำลังคนที่แตกต่างกัน โดยในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนจะต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน ระยะที่ 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทั้ง 18 กลุ่มจังหวัด โดยศึกษาเพิ่มเติม 10 กลุ่มจังหวัด ได้แก่ (1) ภาคกลางตอนบน 2 (2) ภาคกลางตอนกลาง (3) ภาคกลางตอนล่าง 2 (4) ภาคใต้ฝั่งอันดามัน (5) ภาคใต้ชายแดน (6) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (7) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (8) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (9) ภาคเหนือตอนบน 2 (10) ภาคเหนือตอนล่าง 2 อย่างไรก็ตามเนื่องจากกลุ่มจังหวัดมิได้รวมกรุงเทพมหานคร จึงได้เพิ่มกรุงเทพมหานครอีก 1 แห่ง เพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

การดำเนินการในระยะที่ 3 ได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิละดับกลุ่มจังหวัดที่เหลือทั้ง 10 กลุ่มและกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การผลิตและพัฒนากำลังคนตามระดับการศึกษา เพื่อศึกษาความต้องการกำลังคนตามระดับการศึกษาของแต่ละกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานครทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งหาแนวทางและข้อเสนอแนะในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสาขาการผลิตต่างๆ ในแต่ละกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร และจัดประชุมระดมความคิดกลุ่มย่อยแบ่งตามภูมิภาค ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ประชุมที่จังหวัดเชียงราย กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชุมที่จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ประชุมที่จังหวัดเพชรบุรี และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ประชุมที่จังหวัดภูเก็ต เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย และทำยสุดเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2555 ได้จัดการประชุมประชาพิจารณ์ที่กรุงเทพมหานคร ณ โรงแรมดิเอ็มเมอร์ลด์ เพื่อนำเสนอผลงานและรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานต่างๆ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพัฒนาให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โครงการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการต่อเนื่องเป็นสองระยะรวมทั้งหมด 18 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 1 หมายเลขลำดับที่กลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร และจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด

ลำดับที่	กลุ่มจังหวัด	จังหวัดในกลุ่ม	จังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด
1	กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร
2	ภาคเหนือตอนบน 1	เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน	เชียงใหม่
3	ภาคเหนือตอนบน 2	น่าน พะเยา เชียงราย แพร่	เชียงราย
4	ภาคเหนือตอนล่าง 1	ตาก พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์	พิษณุโลก
5	ภาคเหนือตอนล่าง 2	กำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ อุทัยธานี	นครสวรรค์
6	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	หนองคาย เลย อุดรธานี หนองบัวลำภู	อุดรธานี
7	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	นครพนม มุกดาหาร สกลนคร	สกลนคร
8	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์	ขอนแก่น
9	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	สุรินทร์ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ	นครราชสีมา
10	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ ยโสธร อุบลราชธานี	อุบลราชธานี
11	ภาคกลางตอนบน 1	นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี	พระนครศรีอยุธยา

ลำดับที่	กลุ่มจังหวัด	จังหวัดในกลุ่ม	จังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด
12	ภาคกลางตอนบน 2	ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง	ลพบุรี
13	ภาคกลางตอนกลาง	ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก สมุทรปราการ	ฉะเชิงเทรา
14	ภาคกลางตอนล่าง 1	กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี	นครปฐม
15	ภาคกลางตอนล่าง 2	ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม	เพชรบุรี
16	ภาคตะวันออก	จันทบุรี ชลบุรี ระยอง ตราด	ชลบุรี
17	ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง	สุราษฎร์ธานี
18	ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง	ภูเก็ต
19	ภาคใต้ชายแดน	สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส	สงขลา

ที่มา: ความเป็นมาของการแบ่งกลุ่มจังหวัด สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด เข้าถึงได้จาก <http://www.osmcentral-s2.moi.go.th/osm1.pdf>

สรุปผลการศึกษาความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์แรงงานและอุปทานแรงงาน

1. กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศและเป็นศูนย์กลางความเจริญทุกด้าน พบว่า กรุงเทพมหานครมีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานค่อนข้างมาก ส่วนแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. มีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่จำนวนไม่มากนัก ในขณะที่แรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวส. ระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทขึ้นไปมีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตแรงงานผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเนื่องจาก กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของการศึกษาในระดับนี้

2. กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วยจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน พบว่า อุปสงค์แรงงานในระดับ ปวส. ปริญญาตรี มีน้อยกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก ในขณะที่แรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าและมัธยมศึกษาตอนปลายยังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ส่วนในระดับ ปวช. เท่านั้นที่พบว่าอุปสงค์มากกว่าอุปทานของแรงงานไม่มากนัก

3. กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ประกอบไปด้วย จังหวัดน่าน พะเยา เชียงราย และแพร่ พบว่า มีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก ส่วนแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. มีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่จำนวนไม่มากนัก ในขณะที่แรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรี มีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงานค่อนข้างมาก มีเพียงแรงงานผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปเท่านั้นที่ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนค่อนข้างสอดคล้องกัน เนื่องจากอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในกลุ่มจังหวัดนี้มีจำนวนใกล้เคียงกัน

4. กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วยจังหวัดตาก พิจิตร โขทัย เพชรบูรณ์ และอุตรดิตถ์ มีความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงาน โดยพบว่าแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า และแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นมีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงาน ส่วนแรงงานในระดับ ปวส. และปริญญาตรี และปริญญาโทขึ้นไป กลับพบว่าอุปสงค์แรงงานยังน้อยกว่าอุปทานที่มีในกลุ่มจังหวัดนี้อยู่มาก และพบว่าความต้องการแรงงานในระดับการศึกษาระดับล่างนั้นก็ยังคงเป็นที่ต้องการมากกว่าแรงงานที่มีระดับการศึกษาสูง มีเพียงในระดับ ปวช. เท่านั้นที่พบว่ามีความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในกลุ่มจังหวัดนี้

5. กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ และอุทัยธานี พบว่า มีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก ส่วนแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. มีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกัน แต่จำนวนไม่มากนัก ในขณะที่แรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวส. ระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทขึ้นไป มีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงาน

6. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วยจังหวัดอุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย และเลย พบว่าแรงงานในระดับ ปวส. และปริญญาตรีมีอุปสงค์แรงงานน้อยกว่าอุปทานแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานในระดับ ปวส. ที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าอุปทานแรงงานในกลุ่มจังหวัดนี้มีมากเกินไปกว่าความต้องการเป็นอย่างมาก จากความไม่สอดคล้องในลักษณะนี้ ส่งผลให้เกิดการว่างงานและมีการเคลื่อนย้ายแรงงาน ส่วนแรงงานที่เป็นที่ต้องการเป็นอย่างมาก คือ แรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ซึ่งอุปทานของแรงงานในระดับนี้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่มีได้ แต่ในกลุ่มจังหวัดนี้มีแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้นที่มีความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงาน

7. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ประกอบไปด้วย จังหวัดนครพนม มุกดาหาร และสกลนคร ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดริมโขง พบว่า มีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก และแรงงานผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปมีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่มีจำนวนไม่มากนัก ส่วนแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวช. ระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรี มีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวส. ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีการผลิตกำลังคนมากกว่าความต้องการกำลังคนค่อนข้างมาก

8. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วยจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ มีลักษณะความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานเช่นเดียวกับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ที่อุปสงค์แรงงานมีน้อยกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก ได้แก่ แรงงาน

ในระดับ ปวส. ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป ส่งผลให้เกิดปัญหาการว่างงานและเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่พื้นที่ที่มีความต้องการแรงงานในระดับการศึกษาต่างๆ เหล่านี้ ยกเว้นแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าและมัธยมศึกษาตอนปลายที่อุปสงค์แรงงานยังคงมีมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก

9. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบไปด้วยจังหวัดสุรินทร์ นครราชสีมา บุรีรัมย์ และชัยภูมิ ซึ่งบางจังหวัดได้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างเห็นได้ชัด พบว่า มีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก ส่วนแรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวช.และระดับปริญญาโทขึ้นไปมีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่มีจำนวนไม่มากนัก ในขณะที่แรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระดับ ปวช. และระดับปริญญาตรีมีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงาน

10. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ประกอบด้วยจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ พบว่า มีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก ส่วนแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับปริญญาโทขึ้นไปมีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่มีจำนวนไม่มากนัก ในขณะที่แรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวส. และระดับปริญญาโทขึ้นไป มีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงาน มีเพียงแรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวช. เท่านั้นที่ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนค่อนข้างสอดคล้องกัน เนื่องจากอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในกลุ่มจังหวัดนี้มีจำนวนใกล้เคียงกัน

11. กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ประกอบด้วยจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี พบว่า มีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าและในระดับปริญญาโทขึ้นไปมีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก ส่วนแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. นั้นมีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่มีจำนวนไม่มากเท่ากับสองระดับการศึกษาข้างต้น แต่ในระดับปริญญาตรีในกลุ่มจังหวัดนี้มีความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนค่อนข้างสอดคล้องกัน เนื่องจากอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในกลุ่มจังหวัดนี้มีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนในระดับ ปวส. นั้น กลับพบว่าความต้องการกำลังคนมีจำนวนน้อยกว่าการผลิตกำลังคนค่อนข้างมาก

12. กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ประกอบด้วยจังหวัดชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง พบว่า มีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก ส่วนแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. นั้น มีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่จำนวนไม่มากเท่ากับแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า แต่ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปค่อนข้างสอดคล้องกัน เนื่องจากอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในกลุ่มจังหวัดนี้

มีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนแรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรีนั้น กลับพบว่าความต้องการกำลังคนของกลุ่มจังหวัดนี้มีจำนวนน้อยกว่าการผลิตกำลังคนเป็นอย่างมาก

13. กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ประกอบด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก และสมุทรปราการ พบว่ามีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าและระดับ ปวส. มีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก แรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับปริญญาโทขึ้นไปมีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่จำนวนไม่มากเท่ากับสองระดับข้างต้น ส่วนความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของแรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวช. และระดับปริญญาตรีนั้นในกลุ่มจังหวัดนี้มีค่อนข้างสอดคล้องกัน เนื่องจากอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในกลุ่มจังหวัดนี้มีจำนวนใกล้เคียงกัน

14. กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ประกอบด้วยจังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี และสุพรรณบุรี พบปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะความต้องการแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีจำนวนมากกว่าอุปทานแรงงานที่มีในกลุ่มจังหวัดมากที่สุด ส่วนแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวช. และระดับปริญญาโทขึ้นไปนั้นอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกัน บ่งชี้ให้เห็นถึงความขาดแคลนด้านปริมาณของจำนวนแรงงานในกลุ่มจังหวัดนี้ แต่แรงงานในระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรี กลับพบว่าอุปสงค์แรงงานน้อยกว่าอุปทานแรงงาน โดยเฉพาะในระดับ ปวส. ที่มีจำนวนอุปทานแรงงานส่วนเกินมากที่สุด

15. กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ประกอบด้วยจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งหลายจังหวัดมีอุตสาหกรรมการผลิตจำนวนมาก พบว่ามีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าและระดับปริญญาโทขึ้นไปมีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก แรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. มีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่จำนวนไม่มากเท่ากับสองระดับข้างต้น ส่วนความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของแรงงานผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีค่อนข้างสอดคล้องกัน เนื่องจากอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในกลุ่มจังหวัดนี้มีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่แรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวส. มีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงานเป็นอย่างมากซึ่งแตกต่างกับระดับการศึกษาอื่นๆ

16. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ประกอบด้วยจังหวัดจันทบุรี ชลบุรี ระยอง และตราด ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พบความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงาน เช่นเดียวกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ที่กล่าวมา และที่ชัดเจนมากที่สุดคือแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานมากที่สุด เช่นเดียวกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. ที่มีอุปสงค์มากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกัน แต่แรงงานระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรีอุปสงค์น้อยกว่าอุปทานแรงงานมาก ส่วนในระดับปริญญาโทขึ้นไปมีอุปสงค์น้อยกว่าอุปทานแรงงานค่อนข้างมาก

17. กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ประกอบด้วยจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และพัทลุง พบปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานในทุกระดับการศึกษา โดยแรงงานในระดับ ปวส. มีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงานค่อนข้างมาก และแรงงานในระดับปริญญาตรี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงานเช่นกัน แต่เป็นจำนวนที่ไม่มากนัก ส่วนแรงงานในระดับการศึกษาในระดับอื่นๆ ได้แก่ แรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. และปริญญาโท ขึ้นไปนั้นอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงาน

18. กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วยจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก พบว่า มีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าและระดับปริญญาโทขึ้นไปมีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก แรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับปริญญาตรี มีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่จำนวนไม่มากเท่ากับสองระดับข้างต้น ส่วนความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของแรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวช.ค่อนข้างสอดคล้องกัน เนื่องจากอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในกลุ่มจังหวัดนี้มีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่แรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวส. กลับพบว่า มีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงาน

19. กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วยจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา และสตูล พบว่า มีปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเป็นอย่างมาก ในขณะที่แรงงานผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงานอย่างมาก ส่วนแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. มีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานเช่นกันแต่จำนวนไม่มากเท่ากับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ส่วนแรงงานผู้จบการศึกษาระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรีมีอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงาน ทำให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องของการผลิตกำลังคนในกลุ่มจังหวัดนี้อย่างชัดเจน

นอกจากผลสรุปที่กล่าวมาข้างต้น ความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของ 18 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร (หมายเลขลำดับที่ของกลุ่มจังหวัดดังแสดงในตารางที่ 1) สามารถสรุปเป็นแผนภาพ ดังแผนภาพที่ 1-6 โดยแบ่งช่วงห่างของอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) และอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) เป็น 5 ระดับ ได้แก่ น้อยมาก น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ตามลำดับ เนื่องจากจำนวนอุปสงค์ส่วนเกินและอุปทานส่วนเกินไม่เท่ากัน แต่ต้องการจัดเป็น 5 ระดับเท่ากัน ทำให้ช่วงห่างในแต่ละช่วงของอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) และอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) แตกต่างกัน ดังนี้

อุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand)	หมายถึง	อุปทานส่วนเกิน (Excess Supply)	หมายถึง
0-16,200	น้อยมาก	0-7,020	น้อยมาก
16,201-32,400	น้อย	7,021-14,040	น้อย
32,401-48,600	ปานกลาง	14,041-21,060	ปานกลาง
48,601-64,800	มาก	21,061-28,080	มาก
64,801-81,000	มากที่สุด	28,081-35,100	มากที่สุด

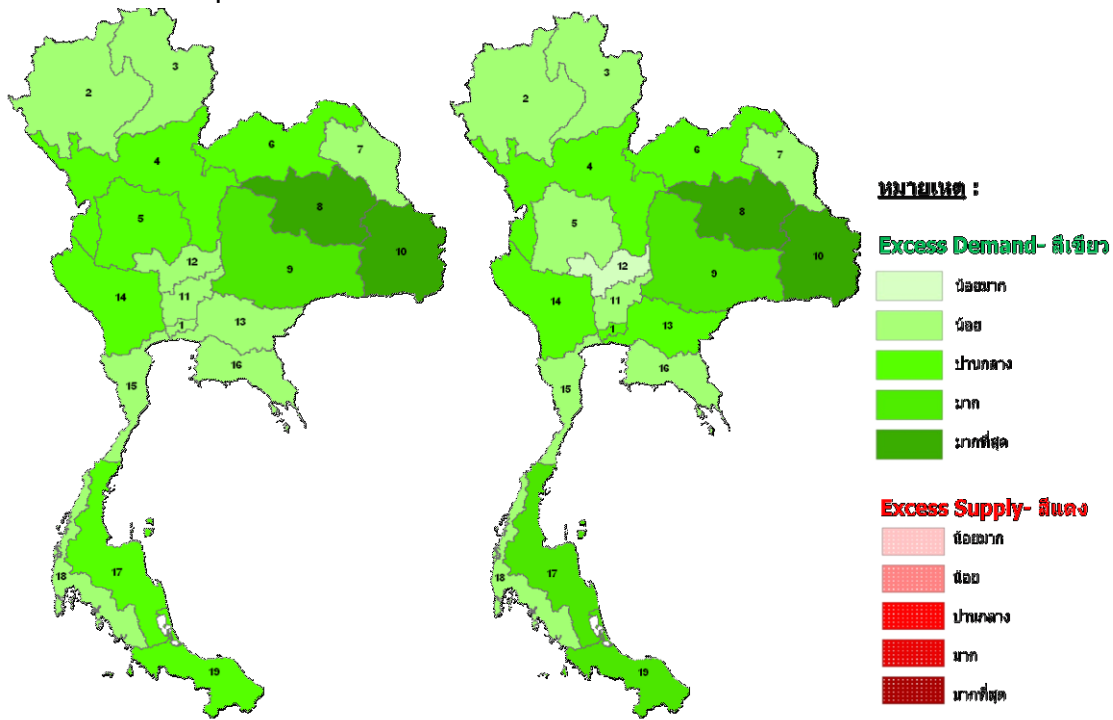
ผลการศึกษาความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจากการคาดประมาณแนวโน้มในอนาคต ของ ตลาดแรงงานทั้ง 18 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร พบว่าความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนมีความ ต้องการกำลังคนมากกว่าการผลิตกำลังคน โดยมีระดับอุปสงค์ส่วนเกินมากที่สุด คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง (หมายเลข 8) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (หมายเลข 10) ดังแผนภาพที่ 1 ส่วนกลุ่มจังหวัด อื่นๆ ระดับอุปสงค์ส่วนเกินอยู่ในระดับปานกลาง ในตลาดแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก็พบว่าความ ต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนมีอุปสงค์ส่วนเกินเช่นเดียวกับตลาดแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือ ต่ำกว่าแต่มีอุปสงค์ส่วนเกินที่ระดับน้อยมากเมื่อเทียบกับตลาดแรงงานระดับการศึกษาอื่นๆ ยกเว้นในปี 2555 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (หมายเลข 6) มีอุปทานส่วนเกินแต่อยู่ในระดับที่น้อย ดัง แผนภาพที่ 2

ส่วนตลาดแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่ามีทั้งพื้นที่ที่มีความต้องการกำลังคน มากกว่าการผลิตกำลังคน และบางพื้นที่ก็มีการผลิตกำลังคนมากกว่าความต้องการกำลังคน แต่ระดับของอุปสงค์ ส่วนเกินและอุปทานส่วนเกินของตลาดแรงงาน ปวช. อยู่ในระดับน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับตลาดแรงงาน การศึกษาระดับอื่นๆ โดยเฉพาะตลาดแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่มีการผลิตกำลังคน เข้าสู่ตลาดแรงงานมากกว่าความต้องการกำลังคนซึ่งมีอุปทานส่วนเกินในระดับน้อยเมื่อเทียบกับตลาดแรงงาน ระดับการศึกษาอื่นๆ ดังแผนภาพที่ 3-4

ส่วนตลาดแรงงานที่มีการผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงานมากกว่าความต้องการกำลังคนและมีระดับ อุปทานส่วนเกินในระดับน้อยมากถึงมากที่สุด คือ ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร (หมายเลข 1) มีอุปทานส่วนเกินมากที่สุด ส่วนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (หมายเลข 2) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (หมายเลข 8) มีอุปทานส่วนเกินในระดับรองลงมา ดังแผนภาพที่ 5 เนื่องจากกลุ่ม จังหวัดข้างต้นเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา แต่ก็มีในบางกลุ่มจังหวัดมีความต้องการ กำลังคนมากกว่าการผลิตกำลังคน เช่น กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (หมายเลข 13) ภาคกลางตอนล่าง 2 (หมายเลข 15) และภาคใต้ฝั่งอันดามัน (หมายเลข 18) เป็นต้น

สำหรับตลาดแรงงานในระดับปริญญาโทขึ้นไปพบว่ามีทั้งกลุ่มจังหวัดที่มีความต้องการกำลังคนมากกว่า การผลิตกำลังคน และบางพื้นที่ก็มีการผลิตกำลังคนมากกว่าความต้องการกำลังคน แต่ระดับของอุปสงค์ส่วนเกิน และอุปทานส่วนเกินของตลาดแรงงานระดับปริญญาโทขึ้นไปยังอยู่ในระดับน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับ ตลาดแรงงานการศึกษาระดับอื่นๆ โดยส่วนใหญ่อุปทานส่วนเกินของตลาดแรงงานระดับปริญญาโทขึ้นไปอยู่ใน กลุ่มจังหวัดทางภาคเหนือ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้นั้นตลาดแรงงานนี้อยู่ในลักษณะ อุปสงค์ส่วนเกิน ดังแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 1 สรุปผลการศึกษาลาดแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

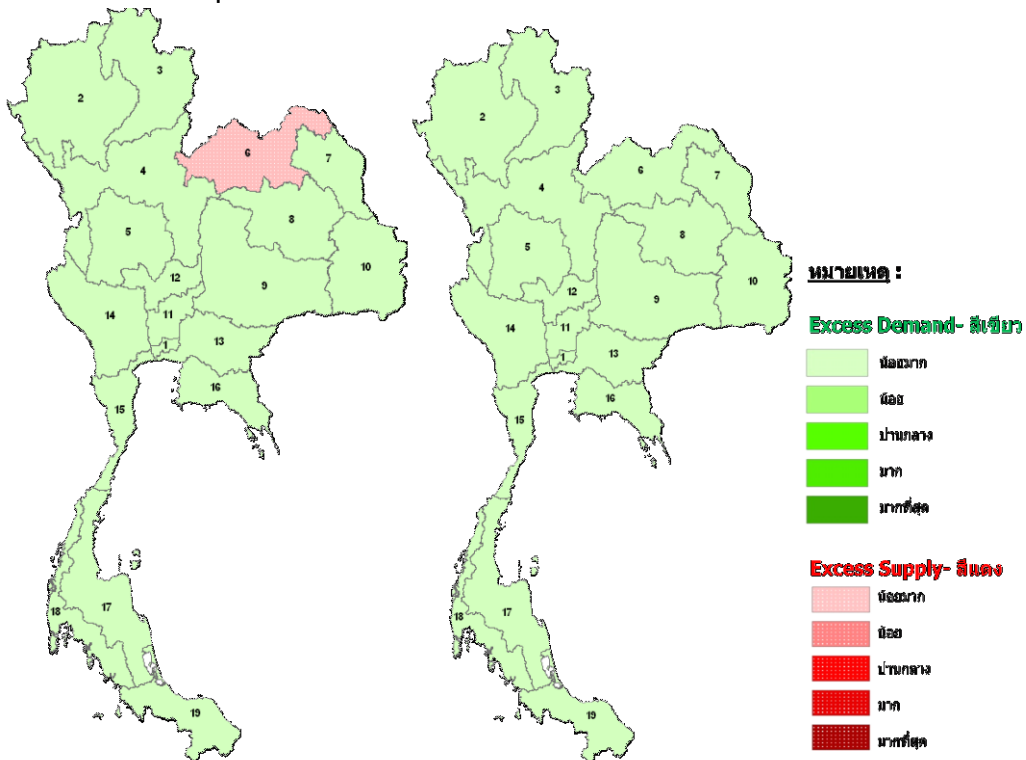

ปี 2555

ปี 2563

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2555)

แผนภาพที่ 2 สรุปผลการศึกษาลาดแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

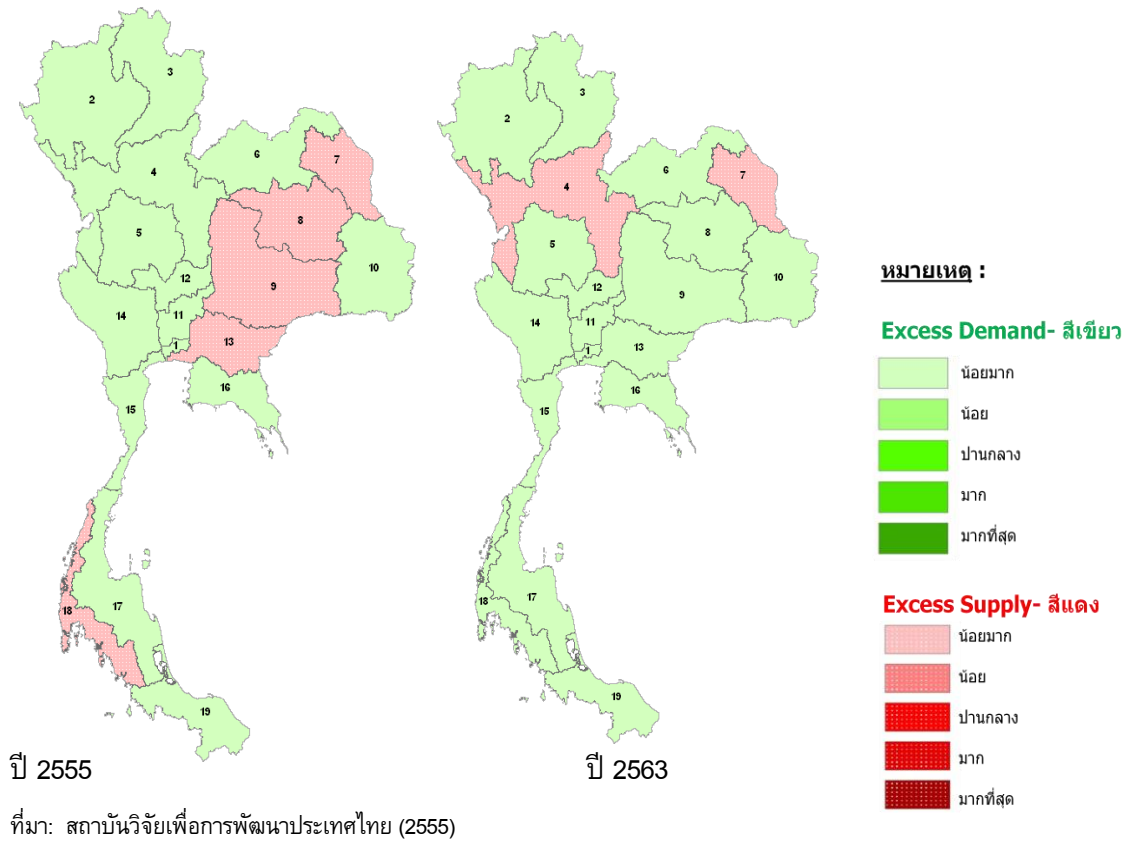

ปี 2555

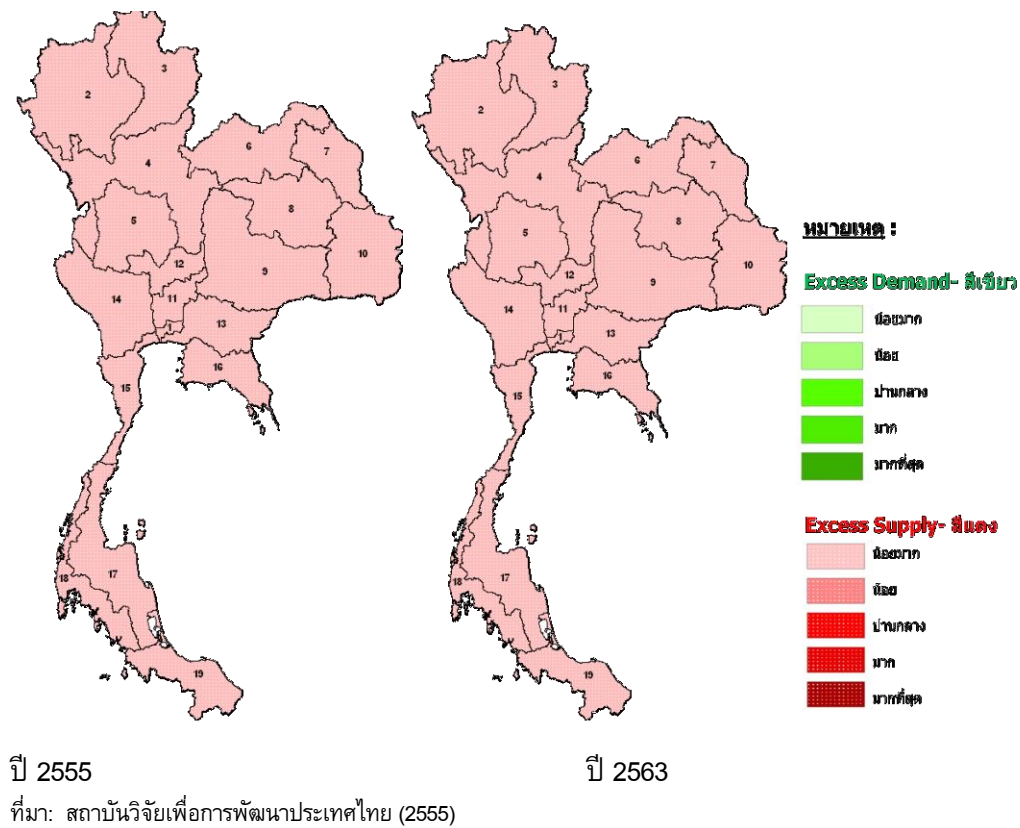
ปี 2563

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2555)

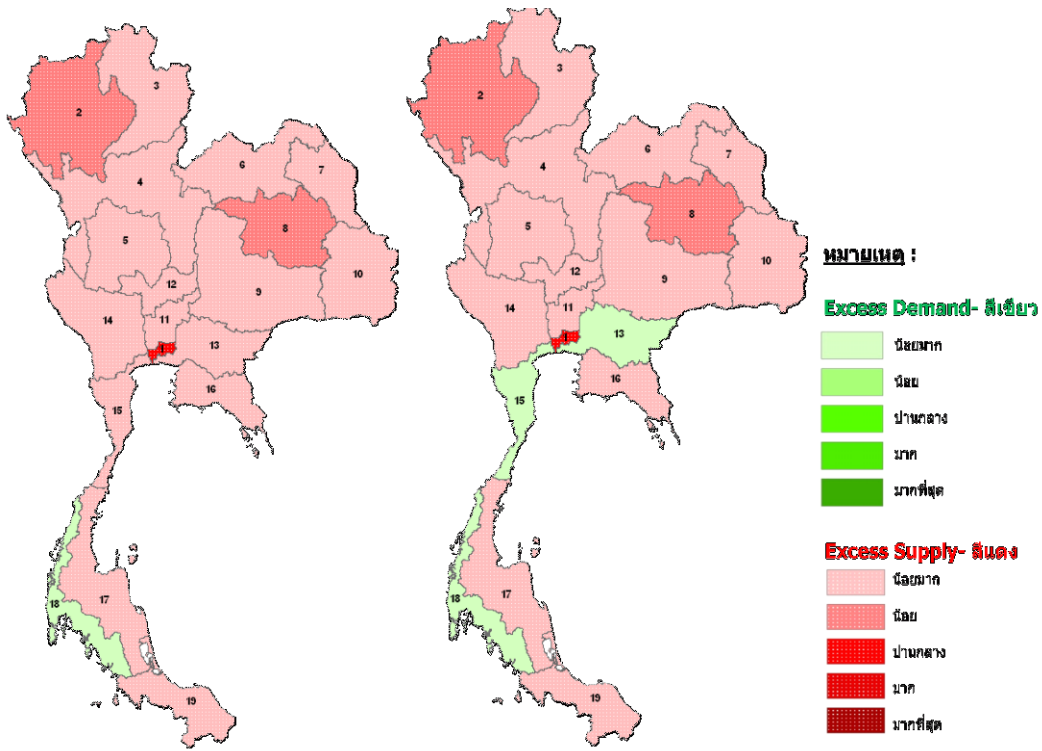
แผนภาพที่ 3 สรุปผลการศึกษาลาดแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

แผนภาพที่ 4 สรุปผลการศึกษาลาดแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)

แผนภาพที่ 5 สรุปผลการศึกษาลาดแรงงานระดับปริญญาตรี

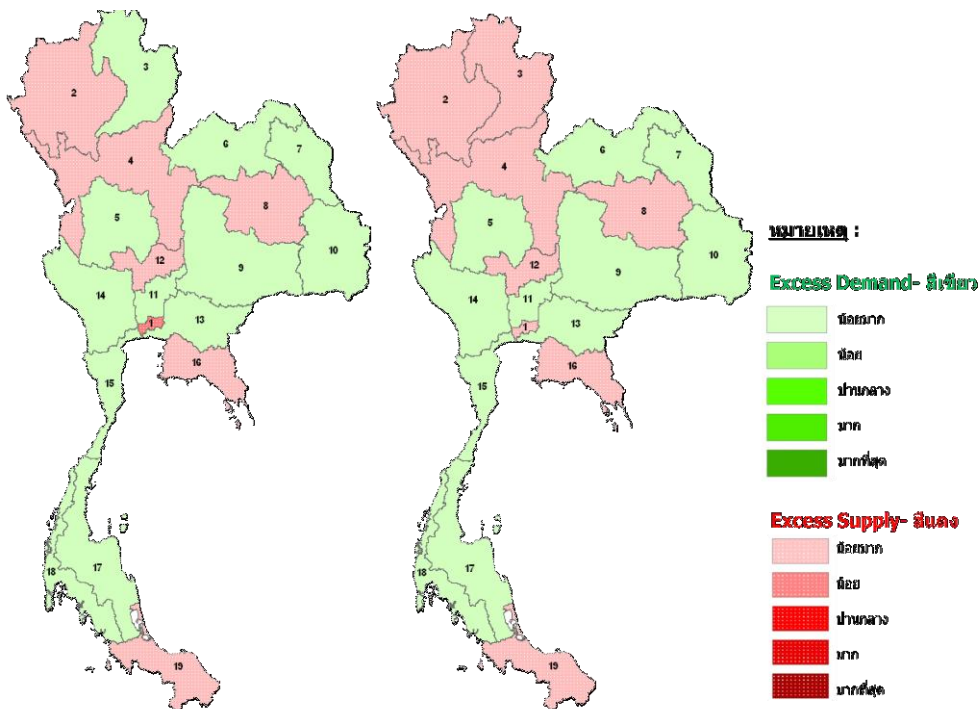

ปี 2555

ปี 2563

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2555)

แผนภาพที่ 6 สรุปผลการศึกษาลาดแรงงานระดับปริญญาโทขึ้นไป

ปี 2555

ปี 2563

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2555)

สรุปการศึกษาแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษาทั้งในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

การศึกษาแผนยุทธศาสตร์ในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลุ่มจังหวัด 10 กลุ่มจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ในการดำเนินการศึกษาของระยะที่สาม พบว่า แผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดในแต่ละกลุ่มจังหวัด ได้มีการวางแผนการพัฒนาให้สอดคล้องตามศักยภาพและสภาพเศรษฐกิจ โดยทั้ง 10 กลุ่มจังหวัด ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ส่วนใหญ่มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านการเกษตร ได้แก่ การพัฒนาระบบเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดให้เข้มแข็งด้วยเกษตรและชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การปรับโครงสร้างการผลิตอาหารปลอดภัย การพัฒนากลุ่มจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าประมงเกษตร และเหล็ก การพัฒนาการเกษตรและแปรรูปสินค้าการเกษตร และการสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าภาคการเกษตรยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนากลุ่มจังหวัดเป็นอย่างมาก ในด้านการท่องเที่ยวมีบางกลุ่มจังหวัดเน้นยุทธศาสตร์ทางด้านนี้เป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับชาติ มีเกาะภูเก็ตเป็นศูนย์กลาง ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอันดามันให้เชื่อมโยงและเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ส่วนในกลุ่มจังหวัดอื่นๆ มีบางกลุ่มที่มียุทธศาสตร์การท่องเที่ยว แต่เป็นลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงนิเวศน์ ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ภาคกลางตอนบน 2 ภาคกลางตอนล่าง 2 ภาคตะวันออกเฉิยงเหนือตอนบน 2 ภาคตะวันออกเฉิยงเหนือตอนล่าง 1 ภาคเหนือตอนบน 2 และภาคเหนือตอนล่าง 2

นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านที่ตั้ง ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จะเน้นพัฒนากลุ่มจังหวัดให้เป็นประตูการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับประเทศในกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคสุมาตรา (GMS) และเอเชียใต้ (BIMSTEC) โดยจังหวัดเชียงรายจะเป็นช่องทางการค้าหลัก รวมถึงพัฒนาช่องทางการค้าชายแดนจังหวัดน่านและพะเยา และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉิยงเหนือตอนล่าง 2 ได้สนับสนุนให้กลุ่มจังหวัดเป็นประตูการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวตอนล่างของภาคเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ที่เมืองชายแดนและด่านชายแดน

การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดได้เน้นยุทธศาสตร์ตามศักยภาพของแต่ละกลุ่มจังหวัด มีสำนักงานยุทธศาสตร์และบูรณาการศึกษาทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในเรื่องการบริหารยุทธศาสตร์โดยเฉพาะในขณะเดียวกันก็จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของแต่ละกลุ่มจังหวัดไปพร้อมกัน เมื่อพิจารณาแผนพัฒนาและแผนการศึกษาของแต่ละกลุ่มจังหวัดได้จัดทำแผนตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 7 ปี 2550 มาตรา 53/1 และมาตรา 53/2 บัญญัติให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายให้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นแผนที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงบูรณาการและขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาโดยกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายของรัฐบาล ซึ่งยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาของทั้ง 10 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานครข้างต้นนั้น ส่วนใหญ่จะครอบคลุม 4 ประเด็นยุทธศาสตร์เหมือนกัน ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 2) ยุทธศาสตร์การจัดการและส่งเสริมการจัดการเพื่อการขยายโอกาสทางการศึกษา 3) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา และ 4) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ยกเว้นในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนที่มีประเด็นยุทธศาสตร์และ

มาตรการเร่งด่วน ดังนี้ 1) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาของรัฐ 2) สนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทุกระดับอย่างจริงจัง 3) สนับสนุนโรงเรียนเอกชนอย่างจริงจัง 4) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างอาชีพ และ 5) พัฒนาการบริหารจัดการการศึกษา และประเด็นยุทธศาสตร์และมาตรการระยะยาว ปี 2553-2556 มียุทธศาสตร์และมาตรการ ดังนี้ 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ส่งเสริมศาสนาศึกษา 3) เสริมสร้างโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออาชีพและมีงานทำ 5) เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และ 6) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง

นอกจากนี้ แผนพัฒนาการศึกษาของบางกลุ่มจังหวัดได้ให้ความสำคัญในการเตรียมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เช่น กลุ่มภาคใต้ชายแดนได้ตั้งประเด็นไว้ในวิสัยทัศน์ของการพัฒนาการศึกษา ส่วนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มียุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาโดยกำหนดกลยุทธ์เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ได้กำหนดไว้ในพันธกิจของแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดพร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายการพัฒนา มีการจัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะภาษาและวัฒนธรรมของประเทศใกล้เคียง (ประเทศลาว-เวียดนาม) เป็นต้น

การกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาของแต่ละกลุ่มจังหวัดโดยส่วนใหญ่เป็นแผนที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงบูรณาการและขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายของรัฐบาล แต่ในขณะเดียวกันก็มีความแตกต่างในบางพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น การวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดควรพิจารณาบริบทของแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดเช่นเดียวกัน

สรุปผลการศึกษาเชิงปริมาณของกำลังคน

ตลาดแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานในระดับล่าง (มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า) ของแรงงานไทยอยู่ในสภาพอุปสงค์ส่วนเกินทุกกลุ่มจังหวัด โดยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคใต้ชายแดน และภาคกลางตอนกลาง มีช่วงห่างของอุปสงค์และอุปทานในแต่ละภาคค่อนข้างมาก แต่แนวโน้มใน 10 ปีข้างหน้า ยังไม่มีแบบแผนที่ชัดเจน สาเหตุที่ช่วงห่างค่อนข้างมาก น่าจะมาจากการเคลื่อนย้ายแรงงานไปยังกรุงเทพมหานคร (ค่าจ้างในระดับนี้สูงถึง 7,825-8,451 บาท) และกลุ่มจังหวัดที่มีนิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากค่าจ้างสูงกว่าและมีโอกาสในการมีงานทำที่หลากหลายกว่า ซึ่งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้นมีค่าตอบแทนเฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำ ทำให้เกิดปัญหาการเข้าออกจางานสูง ดังจะเห็นได้จากความต้องการแรงงานเพื่อทดแทนคนที่ออกอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงในทุกกลุ่มจังหวัด ถึงแม้ว่า จะมีความพยายามขึ้นค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอัตราที่สูงกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ แต่ก็ช่วยไม่ได้มากนัก นอกจากนั้น กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 และภาคกลางตอนล่าง 2 มีอุปสงค์ส่วนเกินน้อยกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ แต่ยังมีความต้องการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องจ่ายค่าจ้างสูงกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ เพื่อดึงดูดแรงงานให้เข้ามาทำงานในกลุ่มจังหวัดมากขึ้น

ตลาดแรงงานผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตลาดแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของทุกกลุ่มจังหวัดมีสภาพอุปสงค์ส่วนเกินเช่นเดียวกับตลาดแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่า แต่น้อยกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ แต่ตลาดแรงงานระดับนี้ยังคงมีปัญหาอยู่ โดยพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างทั้ง 2 กลุ่ม มีอุปสงค์ส่วนเกินมากกว่าภูมิภาคอื่น(ยกเว้นภาคใต้ชายแดน) แต่ระดับค่าจ้างเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดทั้ง 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือค่อนข้างต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนภาคกลางตอนบน 2 นั้นมีอุปสงค์ส่วนเกิน แต่อัตราการขยายตัวของค่าจ้างกลับน้อยที่สุดในตลาดแรงงานระดับนี้จึงทำให้เป็นการยากที่จะหาคนมาทำงานในพื้นที่นี้

สำหรับกรุงเทพมหานคร มีอุปสงค์ส่วนเกินใกล้เคียงกับภูมิภาคอื่นๆ แต่มีค่าจ้างเฉลี่ยที่สูงกว่าและมีอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วง 8 ปีที่ผ่านมาร้อยละ 2.25 ทำให้อุปสงค์ส่วนเกินลดลงไปได้เนื่องจากแรงจูงใจเรื่องค่าจ้าง แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในระดับการศึกษานี้ได้หมด

สำหรับกลุ่มจังหวัดในภาคกลางทุกกลุ่ม รวมทั้งภาคใต้เผชิญปัญหาเดียวกันคือ มีอุปสงค์ส่วนเกินทุกกลุ่มจังหวัดและส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาพสะท้อนจากภาวะตั้งตัวของแรงงานในกลุ่มนี้คือ ค่าจ้างเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูงและอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา ขยายตัวอย่างรวดเร็ว แสดงถึงภาวะความต้องการที่สูง แต่กลับไม่มีกำลังแรงงานที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายออกสู่ตลาดแรงงานให้จ้างงานได้มากนัก

โดยภาพรวม การขาดแคลนหรือช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมกันประมาณ 39,490 คน อาจจะไม่ถึงขั้นรุนแรง ถ้าตลาดแรงงานระดับนี้เป็นตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันโดยสมบูรณ์ (Perfect Market) และแรงงานเคลื่อนย้ายได้สมบูรณ์ (Perfect Mobility) เนื่องจากมีผู้ว่างงานและต้องการทำงานอยู่อีกถึง 40,012 คน ซึ่งมากกว่าปริมาณของอุปสงค์ส่วนเกิน แต่สภาพเป็นจริงของตลาดแรงงานในระดับนี้มีได้เป็นเช่นนั้น

ตลาดแรงงานผู้จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ตลาดแรงงานผู้จบ ปวช. มีข้อจำกัดเนื่องจากการพัฒนาด้านการศึกษาสายอาชีพมิได้รับความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องมานาน เริ่มตั้งแต่ผู้ปกครองไปจนถึงผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการการศึกษาเมื่อเทียบกับการศึกษาสามัญ ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษารองรับในทุกระดับไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาอยู่เกือบ 200 แห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน มีมหาวิทยาลัยกึ่งเปิดกึ่งปิดที่มีขนาดใหญ่ติดลำดับโลก เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถรองรับผู้ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบมหาวิทยาลัยปิดได้ เมื่อขาดแคลนทุนทรัพย์ก็สามารถกู้เรียนได้ง่าย และนำมาใช้คืนภายหลังจากทำงานแล้ว ความเสียเปรียบของผู้เรียนสายอาชีพศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพศึกษา (ทั้งของรัฐและเอกชน) ไม่ถึงร้อยละ 40 ของผู้อยู่ในวัยเรียนในระดับนี้ นอกจากนี้ ผู้เรียนสายอาชีพยังไม่นิยมออกมาทำงานทันทีที่ต้องการเรียนสูงขึ้นไปอีกจนถึงระดับปริญญาถ้าทำได้ เนื่องจากมีค่าตอบแทนที่คุ้มค่าน้อยอยู่ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

เมื่อพิจารณาขนาดช่วงห่าง (Gap) ของอุปสงค์และอุปทาน พบว่า มีอุปทานส่วนเกิน ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ขณะที่กลุ่มจังหวัดต่างๆ ในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ กรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออกเฉียงเหนือในกลุ่มจังหวัดที่เหลือมีอุปสงค์ส่วนเกิน ทำให้ระดับค่าจ้างเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดนี้ค่อนข้างต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างยังลดลงร้อยละ 1.42 นอกจากนี้กลุ่มจังหวัด

ภาคกลางตอนกลาง เป็นกลุ่มที่จังหวัดที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน แต่กลับมีอัตราการขยายตัวของค่าจ้างลดลงถึงร้อยละ 3.41 จึงไม่สามารถดึงดูดแรงงานกลุ่มได้มากนัก

ที่จริงตลาดแรงงานในระดับอาชีวศึกษานี้ ยังไม่ใหญ่มากเนื่องจากมีปัญหาทั้งข้อจำกัดด้านอุปสงค์ (Demand Constraint) และข้อจำกัดด้านอุปทาน (Supply Constraint) ในส่วนของข้อจำกัดด้านอุปสงค์เชิงปริมาณนั้น ผู้จบการศึกษาในระดับ ปวช. บางคนอาจจะมีอายุยังไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์ โดยเฉพาะผู้ชายบางคนอาจจะมีไม่ได้ผ่านการเกณฑ์ทหาร ทำให้ผู้ประกอบการขาดความมั่นใจในการจ้าง นอกจากนี้ความไม่พร้อม (ยังไม่เป็นผู้ใหญ่พอ) ยังอาจจะมีปัญหาเชิงคุณภาพเข้ามาซ้ำเติม ทำให้ผู้ประกอบการที่อยากจะจ้างผู้จบ ปวช. ไม่สามารถจ้างได้ ส่วนข้อจำกัดด้านอุปทานนั้น เกิดจากความไม่นิยมให้เด็กเรียนอาชีวศึกษา จะด้วยภาพพจน์หรือภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อเนื่องกันมาหลายปี ทำให้ผู้ปกครองไม่ต้องการให้บุตรหลานเลือกเรียนสายอาชีวศึกษา แต่แรก จำนวนผู้ศึกษาในด้านนี้จึงน้อยเมื่อเทียบกับสายสามัญ อีกทั้งผู้บริหารการศึกษาฝ่ายรัฐบาลเห็นว่าการศึกษายานี้ มีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูง ยิ่งทำให้การสนับสนุนให้ผู้เรียนสายอาชีพไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างเต็มที่ทั้งด้านคน สิ่งของ งบประมาณ และการบริหารจัดการ

ตลาดแรงงานผู้จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)

ตลาดแรงงานในระดับ ปวส. อยู่ในสภาพการผลิตมากเกินไป และอุปสงค์ของแต่ละกลุ่มจังหวัดไม่สามารถดูดซับอุปทานที่ผลิตใหม่และที่ยังว่างงานอยู่ในตลาดแรงงานได้ โดยภาพรวมทั้ง 10 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ไม่มีจังหวัดใดเลยที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน นับเป็นความบิดเบือนของตลาดอันเกิดจากทัศนคติของผู้เรียนและ/หรือผู้ปกครองรวมทั้งการบริหารจัดการศึกษาที่ขาดความความจริงใจ

ในภาคกลางตอนบน 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคเหนือตอนบน คาดว่าอุปทานส่วนเกินจะยังคงอยู่ในระดับที่สูงต่อไปอีก 5-10 ปีข้างหน้า ถ้าโครงสร้างของการจ้างงานหรือตลาดแรงงานยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต การที่มีอุปทานส่วนเกินมากกว่า 2.86 หมื่นคน และยังมีผู้ว่างงานทุกกลุ่มจังหวัดรวมกันอีกมากกว่า 2.23 หมื่นคน ทำให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาเป็นอย่างมาก สิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้ว่างงานมิใช่แต่เฉพาะผู้จบสาขาธุรกิจและการบริการเท่านั้นที่มีจำนวนมากที่สุด แต่ผู้ที่จบสาขาช่างคือ จบสาขาวิศวกรรมว่างงานเป็นจำนวนมากเช่นกัน จึงสงสัยว่าปัญหาน่าจะเกิดจากข้อจำกัดด้านอุปสงค์ (Demand Constraint) ด้วยเช่นกันคือ ค่าตอบแทนของผู้ที่จบ ปวส. จะสูงกว่า ปวช. เกือบทุกกลุ่มจังหวัด โดยบางกลุ่มจังหวัดมากกว่าถึง 1,000-4,000 บาทต่อเดือน และยิ่งสูงกว่าผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญอยู่มากเช่นกัน ส่วนในกรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอุปทานส่วนเกินอยู่มากเช่นเดียวกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 แต่แนวโน้มในอนาคต สถานการณ์น่าจะเริ่มดีขึ้นเมื่อเกิดการขาดแคลนผู้จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. จนสถานประกอบการบางแห่งยอมจ่ายค่าจ้างสูงขึ้นด้วยการจ้างผู้จบ ปวส. หรือบางแห่งอาจจะยอมให้ผู้สนใจทำงานชั่วคราว ปวช. มาสมัครงานได้ เป็นต้น

ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี

ตลาดแรงงานกลุ่มสุดท้ายเป็นตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นความประสงค์ของครอบครัวและผู้เรียนที่จะได้ “ใบปริญญา” ตามความปรารถนาและระดับการศึกษานี้เกือบจะเป็นเป้าหมายสุดท้ายของผู้เรียนส่วนใหญ่ที่มุ่งหวังที่จะออกไปทำงาน ดังนั้น เป้าหมายของผู้จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคือ เพื่อให้ผู้จบการศึกษาทุกคนมีงานทำ แต่ผลการศึกษาทุกกลุ่มจังหวัดทั้ง 10 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร พบว่า กำลังแรงงานระดับปริญญาตรีอยู่ในสถานะผลิตมากเกินไปหรือเกิดอุปทานส่วนเกินในทุกกลุ่มจังหวัด (ยกเว้นภาคใต้

ฝั่งอันดามัน) รวมกันถึง 50,502 คน ในขณะที่ยังมีผู้ว่างงานอีก 53,840 คน ซึ่งในกลุ่มจังหวัดทั้งหมดที่ทำการศึกษา พบว่า กลุ่มจังหวัดที่มีอุปทานส่วนเกินมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร และภาคใต้ชายแดน จำนวน 35,003 คน และ 6,183 คน ตามลำดับ การมีอุปทานส่วนเกินมากขนาดนี้กลับมิได้ทำให้อัตราค่าจ้างเฉลี่ยในระดับนี้ต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ มากนัก โดยสาขาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมาก ได้แก่ สาขารัฐกิจและการบริการ รวมทั้งสาขาคอมพิวเตอร์ สาขาที่เกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เป็นต้น การรับเข้าทำงานของผู้จบปริญญาตรีน้อยมากในสังคมไทย ทำให้ต้องย้อนกลับมาดูว่า มีปัญหาข้อจำกัดด้านอุปสงค์หรือด้านอุปทาน คำตอบในเบื้องต้นคือ ข้อจำกัดทั้ง 2 ด้าน ด้านอุปสงค์ตลาดแรงงาน ด้านราชการและรัฐวิสาหกิจส่วนมากจะจำกัดการรับ เพื่อลดขนาดองค์กร (Down Sizing) เพื่อประหยัดงบประมาณด้านเงินเดือนและบำเหน็จบำนาญ บทบาทในการจ้างผู้จบปริญญาตรีคือ ผู้ประกอบการในสาขาการผลิตที่แท้จริงคือภาคอุตสาหกรรมและบริการ (จะมีผู้จบปริญญาตรีทำงานในภาคเกษตรตามจริงมีจำนวนน้อย)

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

แรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

ตลาดแรงงานระดับนี้เป็นตลาดที่มีข้อจำกัดมากเนื่องจากแรงงานเก่าที่ว่างงานล้วนแต่มีประสบการณ์การทำงานมาหลายปี มีแรงงานจำนวนหนึ่งซึ่งมีอายุมาก มีประสบการณ์จึงไม่ต้องการกลับไปเริ่มต้นงานใหม่ด้วยเงินเดือนเท่าๆ กับแรงงานที่เพิ่งเข้าตลาดมาใหม่ๆ สำหรับแรงงานใหม่ก็มีปัญหาเนื่องจากถ้าหลุดจากระบบการศึกษาและไม่ต้องการเรียนต่ออายุเพียง 14-15 ปีเท่านั้น ยังไม่ถึงอายุทำงาน เด็กหรือเยาวชนเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการเอาใจใส่จากผู้ปกครอง และ/หรือโรงเรียนจะไม่ได้กลับเข้าเรียนและกลายเป็นเด็กที่ทำงานไม่ได้ถึง 4-5 ปี ถ้าทำงานจะกลายเป็นแรงงานเด็กและเมื่อปล่อยให้เวลาผ่านไปจนถึงอายุทำงานความจดจำในด้านความรู้จะถดถอยลงไปมาก บางคนมีปัญหาถึงขนาดอ่านหนังสือไม่ออกเขียนหนังสือไม่ได้แต่ความต้องการแรงงานในระดับการศึกษานี้ยังมีอยู่สูงมากการขาดแคลนแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่านี้เป็นปัญหาในระดับประเทศ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและพัฒนากำลังคนจำเป็นต้องหาทางแก้ไขในเรื่องนี้อย่างเร่งด่วน

แรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตลาดสำหรับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นแตกต่างจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ต้น) หรือต่ำกว่าดังได้กล่าวมาแล้ว เนื่องจากผู้จบระดับนี้ส่วนใหญ่แล้วถ้าไม่ประสงค์จะเรียนต่อสามารถทำงานได้ เพราะอายุเข้าข่ายและมีความรู้ที่ได้มาจากระบบการศึกษามากกว่า มีความพร้อมจากการที่มีอายุมากพอที่จะทำงานได้เต็มที่แล้ว การศึกษานี้พบว่าสถานประกอบการต้องเผชิญกับปัญหาขาดแคลนแรงงานเกือบ 40,000 คน กระจายอยู่ในทุกกลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ

แรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ตลาดแรงงานสายอาชีพระดับนี้เป็นตลาดที่มีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอดเมื่อเปรียบเทียบกับผู้จบการศึกษาสายสามัญศึกษา แต่มีข้อว่าตลาดจะไม่มีความต้องการบุคคลผู้จบการศึกษาในระดับนี้ เพียงแต่การเรียนอาชีวศึกษาเป็นทางเลือกสุดท้ายสำหรับผู้ปกครองและนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ โดยต้องมาเรียนเพราะไม่สามารถแข่งขันเข้าเรียนสายสามัญศึกษาได้ หรืออาจจะไม่สามารถเรียนสามัญศึกษาได้เนื่องจากผู้ปกครองขาดทุนทรัพย์ อีกทั้งผู้จบการศึกษาสายอาชีพมีปัญหาหรือข้อด้อยบางประการ เช่น เรียนในสาขาอาชีพที่ไม่นิยม

ในตลาดแรงงาน ผู้จบมียุวุฒิที่อาจจะไม่ครบถ้วน(ผลการเรียนไม่ดี อายุยังไม่เต็ม 18 ปีบริบูรณ์ และยังไม่ได้รับการยกเว้นการเกณฑ์ทหาร เป็นต้น) จนเกิดแรงจูงใจที่จะมีคนมาจ้างงาน อีกทั้งตลาดแรงงานในกลุ่มจังหวัดต่างๆ ยังมีอุปสงค์ส่วนเกินมากกว่าอุปทานส่วนเกิน การเคลื่อนย้าย (Mobilize) แรงงานจากกลุ่มจังหวัดที่มีการผลิตเกินไปยังกลุ่มจังหวัดที่ผลิตไม่เพียงพอจึงมีความจำเป็น

แรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ตลาดแรงงานในระดับนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายเดียวกันคือให้ผู้จบสายอาชีพทุกคนมีงานทำ โดยผู้จบการศึกษาระดับนี้มีความสามารถในสาขาอาชีพสูงทั้งความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนทัศนคติที่พึงปรารถนาในตลาดแรงงาน การเรียนการสอนในระดับนี้เน้นที่การปฏิบัติเป็นสัดส่วนที่สูงเนื่องจากต้องไปประกอบวิชาชีพ ไม่ใช่ศึกษามาเพื่อเรียนต่อ ซึ่งปกติก็มีสัดส่วนที่น้อยอยู่แล้ว ดังนั้น จึงควรจะต้องมีมาตรการหลักๆ ให้ผู้จบ ปวส. ส่วนใหญ่ที่ต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงานให้ได้มากที่สุด แต่เท่าที่ผ่านมามากกลุ่มจังหวัดที่ทำการศึกษามีอุปทานส่วนเกินรวมกันเกือบ 3 หมื่นคน ซึ่งในปีเดียวกันมีผู้ว่างงานมากกว่า 2 หมื่นคน จึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาแรงงานส่วนเกินและความไม่สมดุลในตลาดแรงงานนี้ให้ได้เพื่อมิให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา

แรงงานในระดับปริญญาตรี

จากประสบการณ์ของคณะผู้วิจัย ตลาดแรงงานในระดับปริญญาตรีเป็นตลาดที่มีการใช้ผู้จบจากสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายของผู้เรียนเกือบจะทุกคนและผู้ปกครอง แต่ประเทศไทยต่างจากประเทศ Newly Industrialized Countries ทั้งหลาย เช่น ไต้หวัน เกาหลีใต้ หรือสิงคโปร์ หรือแม้แต่ประเทศมาเลเซียซึ่งมีสัดส่วนการใช้ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงมาก โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นและเกาหลี เป็นประเทศที่มีเป้าหมายของการพัฒนาประเทศที่ชัดเจนว่าจะใช้กำลังแรงงานประเภทไหน จะผลิตบุคลากรสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นจำนวนเท่าไร สาขาไหน ในช่วง 5-10 ปีข้างหน้า ที่จริงประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ได้พูดถึงทิศทางการพัฒนาในระยะกลาง 5 ปี และระยะไกล 10-15 ปี แต่การถ่ายทอดจากแผนฯ ประเทศไปสู่แผนฯ การพัฒนาเศรษฐกิจมีคนตอบรับเอาไปปฏิบัติไม่ชัดเจน กระทรวงด้านเศรษฐกิจ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรมก็มีแผนพัฒนาอุตสาหกรรม ข้อนี้นดูเหมือนว่าจะมาถูกทิศทางในการตอบรับการจัดทำแผนฯ รองรับแผนฯ ประเทศ แต่เมื่อมาสู่การปฏิบัติกลายเป็นบทบาทของภาคเอกชนซึ่งเขาอาจจะเชื่อหรือไม่เชื่อ หรือทำตามหรือไม่ทำตามก็ได้ ดังนั้นสืบเนื่องจากความไม่แน่นอนด้านอุปสงค์ ทำให้การผลิตบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของตลาดทำได้ยาก เนื่องจากการผลิตบุคลากรในระดับอุดมศึกษาใช้เวลาอย่างน้อย 4 ปี ถ้าเศรษฐกิจและตลาดแรงงานด้านอุปสงค์ขาดเสถียรภาพจะด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม จะทำให้การผลิตและพัฒนากำลังคนออกจากสถานศึกษาไร้ทิศทาง ซึ่งตัวเลขผู้ว่างงานในระดับอุดมศึกษาเกือบ 100,000 คน จากผู้จบการศึกษาใหม่ 210,000 ถึง 220,000 คนทุกปี หรือคิดเป็นอัตราการว่างงานในกลุ่มนี้เกือบร้อยละ 4.5 ซึ่งสูงมากเป็นความสูญเปล่าจากการอุดหนุนผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่สูงมากอยู่แล้ว บางคนต้องกู้เงินเพื่อเรียนให้จบ แต่กลับไม่มีงานทำ ดังนั้น ทุกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาต้องพัฒนาตัวเอง อย่างน้อยก็ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ (เก่งและดี) ซึ่งเป็น Supply Driven เอาไว้ให้ได้ก่อน อย่างน้อยถ้าไม่ได้อันที่เป็นตลาดที่เป็นทางการ (formal market) ผู้เรียนก็ยังประกอบอาชีพอิสระ (Informal Market) ช่วยเหลือตนเองหรือเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติมได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน

1) ยกกระดับมาตรฐานความสามารถของแรงงานเดิมที่จ้างงานอยู่แล้วให้สูงขึ้นเพื่อเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพเพื่อชะลอการจ้างแรงงานใหม่เพิ่ม

2) เพิ่มประสิทธิภาพหรือสมรรถนะด้วยการจัดฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่ต้องออกจากระบบการศึกษาพื้นฐานและไม่สามารถกลับไปเรียนต่อเพื่อเพิ่มอุปทานแรงงาน

3) ขยายจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาในแต่ละสถานศึกษา โดยเฉพาะในสายช่างเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการในกลุ่มจังหวัดที่ขาดแคลน

4) เร่งรัดให้มีการนำระบบ Vocational Qualification Standard มาใช้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในคุณภาพของผู้จบสายอาชีพ

5) ปรับคุณภาพการเรียนการสอนในสายอาชีพเพื่อให้ผู้จบการศึกษามีสมรรถนะที่ดีขึ้นอย่างเร่งด่วน (ดูคะแนน V-Net)

6) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดนั้นๆ เพื่อขอความร่วมมือด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและร่วมผลิตบุคลากรตามความต้องการในสาขาที่ขาดแคลน

7) ลดการผลิตบัณฑิตที่ตลาดมีความต้องการถดถอยลง โดยมหาวิทยาลัยในภูมิภาคไม่จำเป็นต้องผลิตบัณฑิตเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยในส่วนกลางและมุ่งเน้นการผลิตบุคลากรสายวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพให้มากขึ้น

8) ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายมาเพิ่มเติมในสาขาที่ขาดแคลนโดยมีเงื่อนไขให้มีการศึกษาวิจัยความต้องการในสาขาอาชีพต่างๆ เสียก่อนการตัดสินใจ

2. นโยบายด้านความต้องการกำลังคน

1) ปรับโครงสร้างสถานประกอบการที่ใช้แรงงานเข้มข้น (โดยเฉพาะในระดับล่าง) ให้น้อยลงไม่ต่ำกว่าปีละ 1 แสนคน ในระยะเวลา 5-10 ปีข้างหน้า

2) สนับสนุนให้สถานประกอบการมีการใช้ผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นโดยเฉพาะระดับ ปวส. และปริญญาตรีทดแทนแรงงานระดับล่างที่ขาดแคลน

3) ปรับค่าจ้างและสวัสดิการให้เป็นธรรมแก่แรงงานรวมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อรักษาคณานให้ทำงานได้ต่อเนื่องและยาวนาน

4) กระตุ้นให้สถานประกอบการว่าจ้างแรงงานในระดับ ปวส. ซึ่ง “มีความเป็นผู้ใหญ่” มากกว่าระดับ ปวช. ในสาขาขาดแคลนมากขึ้น

5) ขยายอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศในการจ้างกำลังแรงงานในระดับปริญญาตรีให้มากขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการว่างงานอย่างรุนแรงสำหรับผู้จบการศึกษาในระดับนี้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เพิ่มประสิทธิภาพหรือสมรรถนะให้กับอดีตนักเรียนที่ต้องออกจากการศึกษาพื้นฐาน เพื่อให้ นักเรียนเหล่านั้นได้กลับเข้าสู่ระดับการศึกษา และถ้าหากไม่ประสงค์จะศึกษาต่อก็ออกมาทำงานได้โดยสามารถปรับตัวเข้ากับการทำงานได้ทันที
2. สำหรับผู้ไม่ประสงค์จะกลับเข้าระบบโรงเรียน จะต้องเปิดโอกาสให้เยาวชนเหล่านี้ได้มีโอกาสพัฒนาสมรรถนะ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาชีพเมื่ออายุครบกำหนด (18 ปี)
3. สำหรับแรงงานที่มีภูมิหลังการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า และไม่มียานทำ จะต้องมีการสำรวจความต้องการของพวกเขว่าต้องการจะประกอบอาชีพอิสระ และ/หรือต้องการยกระดับสมรรถนะเพื่อกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานอีกหรือไม่ ถ้าประสงค์จะทำงานควรจัดฝึกอบรมให้ทันตามความต้องการของผู้ว่าจ้างอย่างแท้จริง กรณีที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระและ/หรือส่วนตัวจะต้องประสานงานกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมด้วยเพื่อให้เกิดการทำงานสร้างรายได้อย่างเป็นรูปธรรม
4. สำหรับผู้ว่างงานที่มีภูมิหลังการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรนำมาเพิ่มเติมสมรรถนะ (ความรู้ ประสบการณ์ และทัศนคติที่ดี) และจัดสอบมาตรฐาน แล้วนำผู้ที่ผ่านมาตรฐานฝีมือแรงงาน บรรจุรายชื่อผ่านระบบ e-Jobs เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนายจ้างในการค้นหาแรงงานตามคุณสมบัติที่ต้องการ หรือใช้รูปแบบของการเพิ่มโอกาสในการจ้างงานด้วยการทำ e-Marketing จัดงานนัดพบแรงงาน เป็นต้น
5. คัดเลือกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้เป็นวิทยาลัยที่มีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาต้นแบบ จังหวัดละ 1 ถึง 2 แห่ง โดยรัฐอุดหนุนทรัพยากรในการปรับโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษาที่สอดคล้องความต้องการของพื้นที่ที่ขาดแคลนให้ได้อย่างเต็มที่และขยายไปยังสถานศึกษาอื่นๆ เพิ่มเติมจนครบทุกแห่ง
6. ปรับโครงสร้างค่าตอบแทนของผู้เรียนสายช่างในระดับอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้สมัครเข้าเรียนสายนี้มากขึ้น โดยการสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการหรือกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานในระดับนี้ เช่น การกำหนดรายได้ไม่ต่ำกว่า 1 หมื่นบาทต่อเดือน เป็นต้น
7. จัดครู/อาจารย์แนะแนวที่มีคุณภาพเข้าไปยังสถานศึกษาซึ่งจะมีผู้จบในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อบอกกล่าวต่อผู้กำลังจะจบเหล่านี้ และเชิญผู้ประกอบการมาร่วมรับฟังด้วย ว่าการศึกษาสายอาชีพโดยเฉพาะสายช่าง (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ดีต่อตัวผู้เรียน ผู้ปกครอง และครอบครัวอย่างไรในระยะยาว
8. เพิ่มโอกาสในการจ้างงานผ่านระบบ V-Cop.net ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อีกทั้งเพิ่มมาตรฐานสมรรถนะให้กับกำลังแรงงานที่ว่างงานเป็นจำนวนมากได้มีโอกาสพัฒนาตัวเองและเพิ่มโอกาสในการจ้างงานให้มากขึ้นด้วยการลงทะเบียนรายชื่อผ่านระบบฯ
9. เร่งผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น โดยสถาบันการศึกษาทบทวนบทบาทในการผลิตบัณฑิตในระยะกลาง 3-5 ปี ด้วยการศึกษายุทธศาสตร์ของหน่วยงานของรัฐ นโยบายของรัฐบาล และองค์กรของเอกชน(เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) ที่มีความต้องการแรงงานเพิ่มในช่วงเวลาดังกล่าว เช่น โครงการ Mega-Project ของประเทศ เป็นต้น

10. สถาบันระดับอุดมศึกษาจะต้องช่วยเหลือตัวเองในการผลิตผู้จบที่มีความเป็นเลิศด้านคุณภาพ (ความรู้ดี เป็นคนดี) เอาไว้ก่อน และคำนึงถึงตลาดนอกประเทศมากขึ้น เช่น กรณีของ ASEAN Community ในปี 2015 (พ.ศ.2558) สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งอาจจะต้องลดการให้การศึกษาในโครงการภาษาไทยและเพิ่มหลักสูตรนานาชาติมากขึ้น เพื่อให้ขีดความสามารถด้านภาษาอังกฤษมาเสริมความเก่งและการเป็นคนดี ก็จะช่วยลด stock ของผู้ว่างงานได้บ้างในอนาคต 5-10 ปีข้างหน้า

ข้อเสนอแนะกลไกการปฏิบัติงาน

1. ลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการหางานทำ (Transaction Cost) ให้กับผู้แสวงหางานทำที่มีภูมิหลังการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าด้วยการขยายแหล่งสมัครงานให้กระจายไปถึงระดับท้องถิ่นผ่านเครือข่าย Jobs Online โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกรูปแบบ

2. ขยายช่องทางรับสมัครงานของสถานประกอบการที่ต้องการแรงงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Jobs) ไปยังหน่วยงานรับสมัครงานของรัฐที่มีอยู่ทุกจังหวัด เช่น จัดหางานจังหวัด เป็นต้น

3. การลดปัญหา Mismatch ในกำลังแรงงานทุกระดับจำเป็นต้องเพิ่มคุณภาพหรือประสิทธิภาพ โดยผ่านการทดสอบและฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ) และมีความพร้อมที่จะทดสอบสมรรถนะได้ทันที

4. เพิ่มโอกาสในการออกมาทำงานสำหรับผู้กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยการเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตการทำงานในภาคอุตสาหกรรมและการบริการ มีการดูงานและ/หรือเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการจริงเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีในการทำงานตั้งแต่ขณะกำลังศึกษา

5. เคลื่อนย้ายผู้ประสงค์จะทำงาน โดยเฉพาะจากกลุ่มจังหวัดและ/หรือจังหวัดที่มีอุปทานส่วนเกินไปยังจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน โดยอาศัยระบบ e-Jobs และเครือข่ายของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ทุกจังหวัดและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น

6. จัดโปรแกรมพิเศษเรื่องการแนะแนว (Counseling) ให้แก่นักเรียนที่กำลังจะจบมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ปลาย) ได้ตัดสินใจว่าจะศึกษาต่อหรือเรียนเพิ่มเติมจนจบระดับอุดมศึกษา สำหรับผู้ประสงค์จะทำงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าไปสำรวจความต้องการและฝึกอบรมเพิ่มทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) อื่นๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานให้กับผู้มีความประสงค์ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการจ้างงานที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

7. ในระยะสั้นเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ V-Cop.net ให้สามารถเป็นเครื่องมือในการ Matching ระหว่างผู้จบอาชีวศึกษารายบุคคลที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ และสถานประกอบการที่ต้องการแรงงานระดับนี้ที่มักจะกระจุกตัวอยู่ในบางกลุ่มจังหวัดเท่านั้น

8. เพิ่มคุณภาพบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการร่วมมือกับสถานประกอบการที่ต้องการผู้จบปริญญาตรีที่มีคุณภาพ โดยเข้ามามีบทบาทในการร่วมสอนและร่วมสนับสนุนทุนทรัพย์ในสาขาที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะนโยบายอื่น ๆ

1. นโยบายการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวเพื่อเพิ่มโอกาสให้แรงงานไทยในระดับล่าง

1) เอาใจจริงเอาใจกับการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพให้ได้ เพื่อมิให้มีจำนวนมากเกินไปจนกลายมาเป็นการแย่งแรงงานกับคนไทย

2) ดูแลสิทธิของแรงงานต่างด้าวให้ครบถ้วน เช่น สิทธิในการรวมตัว การต่อรอง การได้รับสิทธิในการศึกษา ได้รับการพยาบาล การประกันสังคม การคุ้มครองด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย การได้รับการพัฒนาด้านความรู้และทักษะ เพื่อให้เป็นแรงงานคุณภาพเช่นเดียวกับคนไทย

3) พัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แรงงานต่างด้าวทำอยู่ให้ดีขึ้น ทำให้บรรยากาศในการทำงานดีขึ้น และจะทำให้ทัศนคติของคนไทยต่องาน 3D เปลี่ยนไป ก็จะทำให้แรงงานไทยได้มีโอกาสทำงานได้มากขึ้นในงานบางประเภท ซึ่งใช้แรงงานต่างด้าวระดับล่างทำอยู่ในปัจจุบัน

2. นโยบายการเพิ่มคุณภาพแรงงานกับตลาดแรงงาน จำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนหลายประการ ดังนี้

แรงงานที่มีอยู่เดิม

1) เร่งเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานโดยใช้ค่าจ้างเป็นแรงจูงใจ ซึ่งรัฐบาลทำอยู่แล้วก็คือ ขึ้นค่าจ้าง 300 บาท เท่ากันทั่วประเทศในช่วง 2-3 ปีข้างหน้า โดยทุกหน่วยงานที่จ้างแรงงานเป็นจำนวนมากจะต้องดำเนินการ restructuring อย่างน้อย 4 ประเด็น คือ

- ก. นำระบบการประเมินการจ่ายค่าจ้างตามผลงาน (performance-base payment) มาใช้ทดแทนการขึ้นค่าจ้าง โดยอาศัยการประเมินจากผู้บังคับบัญชาตามระดับชั้น
- ข. นำระบบการประเมินความสามารถรายบุคคลมาใช้โดยมีการจัดทำระบบมาตรฐานความสามารถ (ตามหน้าที่) Functional Competency โดยเริ่มจากตำแหน่งงานที่มีการจ่ายค่าจ้างกับคนงานเป็นจำนวนมากก่อน มาตรฐานความสามารถดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานวิชาชีพซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานอิสระ (ของรัฐ) ในระดับประเทศ เช่น National Qualification Framework (NQF)
- ค. มีระบบฝึกอบรมที่เข้มข้นในระบบงานของสถานประกอบการภาคการผลิตและบริการ เพื่อช่วยเหลือพนักงานและ/หรือคนงานที่มีประสิทธิภาพต่ำ ที่ไม่สามารถผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือและ/หรือความสามารถ ได้มีโอกาสยกระดับได้ทันกับบุคคลอื่นๆ
- ง. จัดทำระบบ Accreditation ขึ้นมาใช้อย่างกว้างขวางเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีการศึกษาน้อยที่ทำงานอยู่ได้มีโอกาสสอบเทียบประสบการณ์และมาตรฐานอาชีพในโอกาสต่อไป

2) เร่งส่งเสริมสนับสนุนด้านวิจัยและการตลาดเพื่อให้สามารถนำพหุบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Minded) มาจัดทำกรวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อให้เกิดสินค้าใหม่ๆ เพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า โดยเร่งปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมการผลิตให้ปรับเปลี่ยนจากรับจ้างผลิตสินค้าให้กับแบรนด์ต่าง ๆ (OEM: Original Equipment Manufacturer) เป็นการผลิตที่มีการพัฒนาดีไซน์หรือรูปแบบสินค้าของตนเอง(ODM: Original Design Manufacturer) และการผลิตที่มีการสร้างแบรนด์ของตัวเอง(OBM: Original Brand Name Manufacturing) ตามความพร้อมของแต่ละ

อุตสาหกรรม ซึ่งจะมีผลให้เกิดการจ้างงานในหมู่ผู้จบการศึกษาในระดับสูงมากขึ้น เป็นการเสริมสร้าง Value Added ให้กับสินค้าไทย

แรงงานใหม่

มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต่างๆ จะต้องสร้างความร่วมมือกับสถาบัน สมาคม ตัวแทนของสถานประกอบการอย่างใกล้ชิดในการผลิตผู้จบการศึกษาให้ตรงกับตลาดแรงงาน ในระยะเร่งด่วนจะต้องให้สถานศึกษาที่อยู่ในแต่ละกลุ่มจังหวัดหรืออย่างจริงจังกับผู้ประกอบการหรือตัวแทนของสถานประกอบการ โดยรัฐสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบในการประสานให้เกิดความร่วมมือกับผู้ใช้ผู้จบการศึกษา หนึ่งแรงงานใหม่แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือแรงงานใหม่ที่เดิน (Walk in) เข้ามาสมัครงานและแรงงานที่ผ่านข้อตกลงในการร่วมกันผลิตกับเครือข่าย ดังนั้นควรมีมาตรการดังนี้

1) ในส่วนของแรงงานที่เข้ามาสมัครงานเอง มีระบบมาตรฐานวิชาชีพและ/หรือมาตรฐานฝีมือแรงงานในระดับสากลและให้ผู้ประสงค์จะทดสอบเข้าถึงได้โดยง่าย

2) ในส่วนของแรงงานผลิตจากระบบข้อตกลง

ก. ปรับความรู้และทักษะในระหว่างศึกษาที่เน้นความรู้และการทำงานได้จริงผ่านระบบ Vocational Education และ/หรือ Corporate Education ที่เกิดจากความร่วมมือกันอย่างแท้จริง

ข. สำหรับผู้กำลังจะจบการศึกษา และมีความประสงค์จะทำงานในทุกกลุ่มจังหวัด รัฐบาลควรให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายทางวิชาการ จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมร่วมกับสถานศึกษา และผู้ประกอบการในกลุ่มจังหวัด หรือจังหวัดนั้นๆ แล้วจัดฝึกอบรมให้กับผู้กำลังจะจบการศึกษาในปีสุดท้าย

3. นโยบายการเพิ่มโอกาสในการจ้างงานในต่างประเทศ

1) ยกกระดับขีดความสามารถ (competency) โดยเฉพาะด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศปลายทาง โดยเลือกจากกลุ่มที่จบอาชีวศึกษาและจบปริญญาตรีที่ว่างงานเกือบแสนคน

2) ส่งเสริมให้แรงงานไทยที่ไม่มีงานทำมีโอกาสไปทำงานต่างประเทศได้มากขึ้น¹

¹ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาแนวโน้มแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศลดลงเกือบ 2 หมื่นคน เหลือเพียงประมาณ 85,000 คนเท่านั้น

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร เป็นโครงการที่สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยจัดทำขึ้นโดยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเพื่อศึกษาความต้องการกำลังคน การผลิตและพัฒนา กำลังคนตามระดับการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหาแนวทางและข้อเสนอแนะในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสาขาการผลิตต่างๆ ในแต่ละกลุ่มจังหวัดและ กรุงเทพมหานคร

คณะนักวิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อคณะกรรมการการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ในการติดตามงานวิจัยพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัย

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่สละเวลา ในการเข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นและให้ ข้อเสนอแนะต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาอีกหลายแห่งซึ่งไม่สามารถจะเอ่ย นามได้ทั้งหมดในที่นี้ รวมทั้งข้อมูลสถิติจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งถ้าปราศจากความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้แล้ว งานวิจัยนี้ก็จะไม่สามารถจะเสร็จสิ้นได้

ขอขอบคุณกลุ่มนโยบายการศึกษาเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคน สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่ได้อนุเคราะห์อำนวยความสะดวกต่อโครงการวิจัยนี้เป็นอย่างดีตั้งแต่ต้น จนเสร็จสมบูรณ์ หากมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนประการใด ทางคณะวิจัยขออภัยแต่เพียงผู้เดียว

คณะนักวิจัย
มกราคม 2555

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของประเทศไทยเกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องและก็จะยังเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต ถ้าไม่มีการดำเนินการปฏิบัติการแก้ไขอย่างจริงจัง ซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้ ในปี 2552 จึงได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย(TDRI) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยและสำรวจความต้องการกำลังคนในภาคการผลิตและการบริการ และสาขาที่เป็นความต้องการ/จำเป็นของประเทศ รวมทั้งศึกษาศักยภาพการผลิตของสถาบันการศึกษาและศึกษาด้านความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยได้ให้ข้อเสนอแนะเป็นยุทธศาสตร์หลัก 2 ด้าน¹ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตกำลังคนและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากำลังคน ซึ่งการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศนั้นได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเมื่อเดือนเมษายน 2553 และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดพิมพ์รายงานการวิจัยเรื่องนี้เพื่อเผยแพร่ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

นอกจากการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศที่กล่าวมาข้างต้น ในปี 2553 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย(TDRI) ทำการวิจัยอย่างต่อเนื่องจากระยะที่ 1(การศึกษาในภาพรวมของประเทศ) โดยทำการศึกษาแผนปฏิบัติการในระดับกลุ่มจังหวัดซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยและสำรวจความต้องการกำลังคนในภาคการผลิตและการบริการ และสาขาที่เป็นความต้องการ/จำเป็นของกลุ่มจังหวัด รวมทั้งศึกษาศักยภาพและแนวทางการผลิตของสถาบันการศึกษาในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในแต่ละกลุ่มจังหวัดเป้าหมาย เพื่อทดลองนำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติและพัฒนากำลังคนไปใช้ในทางปฏิบัติ โดยการจัดกลุ่มจังหวัดเป็น 18 กลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2551 ดังนี้

ลำดับที่	กลุ่มจังหวัด	จังหวัดในกลุ่ม	จังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด
1	ภาคกลางตอนบน 1	นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี	พระนครศรีอยุธยา
2	ภาคกลางตอนบน 2	ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง	ลพบุรี
3	ภาคกลางตอนกลาง	ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายกสมุทรปราการ	ฉะเชิงเทรา
4	ภาคกลางตอนล่าง 1	กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี	นครปฐม
5	ภาคกลางตอนล่าง 2	ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม	เพชรบุรี
6	ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง	สุราษฎร์ธานี
7	ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง	ภูเก็ต
8	ภาคใต้ชายแดน	สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส	สงขลา

¹ รายงานวิจัย เรื่องการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553)

ลำดับที่	กลุ่มจังหวัด	จังหวัดในกลุ่ม	จังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด
9	ภาคตะวันออก	จันทบุรี ชลบุรี ระยอง ตราด	ชลบุรี
10	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือตอนบน 1	หนองคาย เลย อุดรธานี หนองบัวลำภู	อุดรธานี
11	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือตอนบน 2	นครพนม มุกดาหาร สกลนคร	สกลนคร
12	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือตอนกลาง	ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์	ขอนแก่น
13	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือตอนล่าง 1	สุรินทร์ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ	นครราชสีมา
14	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือตอนล่าง 2	อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ ยโสธร อุบลราชธานี	อุบลราชธานี
15	ภาคเหนือตอนบน 1	เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน	เชียงใหม่
16	ภาคเหนือตอนบน 2	น่าน พะเยา เชียงราย แพร่	เชียงราย
17	ภาคเหนือตอนล่าง 1	ตาก พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุดรดิตถ์	พิษณุโลก
18	ภาคเหนือตอนล่าง 2	กำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ อุทัยธานี	นครสวรรค์

ในการศึกษาแผนปฏิบัติการระดับกลุ่มจังหวัดระยะที่ 2 นี้ เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและทรัพยากร จึงได้จำกัดขอบเขตสาขาที่ทำการศึกษา และจำกัดพื้นที่ที่ทำการศึกษาโดยทำการศึกษารอบกลุ่ม 5 ภาคและคัดเลือกศึกษาหรือทดลองปฏิบัติ 1-2 กลุ่มจังหวัดในแต่ละภาค รวมทั้งหมด 8 กลุ่มจังหวัด ดังนี้

1. ภาคเหนือ เลือก 2 กลุ่มจังหวัด จาก 4 กลุ่มจังหวัด ซึ่งได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1
2. ภาคใต้ เลือก 1 กลุ่มจังหวัด จาก 3 กลุ่มจังหวัด ซึ่งได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เลือก 2 กลุ่มจังหวัด จาก 5 กลุ่มจังหวัด ซึ่งได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
4. ภาคตะวันออก เลือก 1 กลุ่มจังหวัด ซึ่งได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก
5. ภาคกลาง เลือก 2 กลุ่มจังหวัด จาก 5 กลุ่มจังหวัด ซึ่งได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 และกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1

การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศแผนปฏิบัติการในระดับกลุ่มจังหวัดทั้ง 8 กลุ่มข้างต้น ทางสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิตะดับกลุ่มจังหวัดทั้ง 8 กลุ่มและจัดประชุมระดมความคิดกลุ่มย่อยจังหวัดละ 1 ครั้ง เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและชี้แจงขอความร่วมมือจากสถานประกอบการที่สนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยการจัดทำการทดสอบ Skill Gap จัดทำหลักสูตร ดำเนินการฝึกอบรมปิด Gap ประเมินผลการดำเนินการ และจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ของการประเมินผลเสนอต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นอกเหนือจากที่กล่าวมาลำดับท้ายสุด ได้จัดประชุมประชาพิจารณ์เพื่อนำเสนอผลงานและรับฟังความคิดเห็น/

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปพัฒนาให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาของทั้ง 8 กลุ่มจังหวัดโดยสรุปมีดังนี้²

สรุปผลการศึกษาเชิงปริมาณของกำลังคน

ตลาดแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

ตลาดแรงงานในระดับล่าง (มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า) ของแรงงานไทยอยู่ในสภาพอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) ทุกกลุ่มจังหวัด ช่วงห่างของอุปสงค์และอุปทานในแต่ละภูมิภาคค่อนข้างมากในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง สำหรับแนวโน้มใน 10 ปีข้างหน้ากลับไม่มีแบบแผนที่ชัดเจน สาเหตุที่ช่วงห่างค่อนข้างมาก น่าจะมาจากการเคลื่อนย้ายแรงงานไปยังกลุ่มจังหวัดในภาคกลาง เนื่องจากค่าจ้างสูงกว่าและมีโอกาสในการมีงานทำที่หลากหลายมากกว่า ซึ่งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นมีค่าตอบแทนเฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำ ทำให้เกิดปัญหาการเข้าออกจากรองานสูงเพื่อแสวงหาแหล่งงานที่มีค่าจ้างแรงงานและ/หรือสวัสดิการที่ดีกว่า ดังจะเห็นได้จากความต้องการแรงงานเพื่อทดแทนคนที่ออกอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงในทุกกลุ่มจังหวัด ถึงแม้ว่า จะมีความพยายามขึ้นค่าจ้างอยู่บ้างในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอดีตที่สูงกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ แต่ก็ยังช่วยไม่ได้มากนัก นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนและภาคตะวันออกมีอุปสงค์ส่วนเกินน้อยกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ (ยกเว้นภาคใต้) แต่ยังคงมีความต้องการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องจ่ายค่าจ้างสูงกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ เพื่อดึงดูดแรงงานให้เข้ามาทำงานในกลุ่มจังหวัดในแถบตอนกลางของประเทศมากขึ้น

ตลาดแรงงานผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตลาดแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งตัวน้อยกว่าตลาดแรงงานผู้จบมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า แต่ตลาดแรงงานระดับนี้ก็มีปัญหาอยู่บ้าง คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 2 กลุ่ม มีอุปทานมากกว่าอุปสงค์ (Excess Supply) ทำให้ระดับค่าจ้างเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดทั้ง 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือค่อนข้างต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งแน่นอนว่าแรงงานกลุ่มนี้เป็นที่พึงปรารถนาของกลุ่มจังหวัดอื่นๆ แต่เนื่องจากจำนวนอุปทานส่วนเกินมีไม่มาก กอปรกับมีปัญหาความหนืดตัวในการตอบสนองตลาด (Frictional Unemployment) และ/หรือปัญหาข้อมูลข่าวสารไม่สมบูรณ์ ทำให้แรงงานกลุ่มนี้ยังติดค้างในกลุ่มจังหวัดของตัวเองและยังไม่ย้ายไปทำงานในกลุ่มจังหวัดที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน

สำหรับตลาดแรงงานในภาคเหนือตอนบน มีอุปสงค์ส่วนเกินเกือบ 9 เท่า เมื่อเทียบกับภาคเหนือตอนล่าง การมีค่าจ้างเฉลี่ยที่สูงกว่าของภาคเหนือตอนบนและมีอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา มากกว่าร้อยละ 3 ทำให้อุปสงค์ส่วนเกินลดลงไปได้ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในระดับการศึกษานี้ได้

สำหรับกลุ่มจังหวัดในภาคกลางทุกกลุ่ม รวมทั้งภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยเผชิญปัญหาเดียวกันคือ มีอุปสงค์ส่วนเกินทุกกลุ่มจังหวัดและส่วนใหญ่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ภาพสะท้อนจากภาวะตั้งตัวของแรงงานในกลุ่มนี้คือ ค่าจ้างเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูงและอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา ขยายตัวอย่างรวดเร็ว แสดง

² รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ(แผนปฏิบัติการระดับกลุ่มจังหวัด) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ถึงภาวะความต้องการที่สูง แต่ไม่มีกำลังแรงงานในระดับนี้ ส่วนใหญ่ถ้าไม่มีปัญหาเรื่องความยากจน (ถึงแม้จะมีทุนจาก กยศ. ให้เรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้) ก็จะไม่มีความจำเป็นที่มัธยมศึกษาตอนปลายออกสู่ตลาดแรงงานมากนัก

โดยภาพรวม การขาดแคลนหรือช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมกันประมาณ 23,345 คน อาจจะไม่รุนแรง ถ้าตลาดแรงงานระดับนี้เป็นตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันโดยสมบูรณ์ (Perfect Market) และแรงงานเคลื่อนย้ายได้สมบูรณ์ (Perfect Mobility) เนื่องจากมีผู้ว่างงานและต้องการทำงานอยู่ถึง 26,121 คน ซึ่งมากกว่าปริมาณของอุปสงค์ส่วนเกิน แต่สภาพเป็นจริงผู้ว่างงานเหล่านี้ ไม่สามารถเข้าทำงานได้ สาเหตุส่วนหนึ่งน่าจะเป็นปัญหาเชิงคุณภาพ

ตลาดแรงงานผู้จบ ปวช.

ตลาดแรงงานผู้จบ ปวช. มีข้อจำกัดตั้งแต่แรกเนื่องจากการพัฒนาด้านการศึกษาสายอาชีวศึกษาได้รับความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องมานานเป็นทศวรรษ เริ่มตั้งแต่ผู้ปกครองไปจนถึงผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ การศึกษาเมื่อเทียบกับการศึกษาสายสามัญ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติและความใฝ่ฝันใน “ใบปริญญา” โดยมีโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษารองรับในทุกระดับไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาอยู่เกือบ 200 แห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน มีมหาวิทยาลัยกึ่งเปิดกึ่งปิดที่มีขนาดใหญ่ติดลำดับโลก เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถรองรับผู้ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบมหาวิทยาลัยปิดได้ เมื่อขาดแคลนทุนทรัพย์ก็สามารถกู้เรียนได้ง่าย และนำมาใช้คืนภายหลังจากทำงานแล้ว ความเสียเปรียบของผู้เรียนสายอาชีวศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษา (ทั้งของรัฐและเอกชน) ไม่ถึงร้อยละ 40 ของผู้อยู่ในวัยเรียนในระดับนั้นนอกจากนั้นผู้เรียนสายอาชีพยังไม่นิยมออกมาทำงานทันทีที่ต้องการเรียนสูงขึ้นไปอีกจนถึงระดับปริญญาถ้าทำได้ เนื่องจากมีค่าตอบแทนที่คุ้มค่าน้อยทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ขนาดช่วงห่าง (Gap) ของอุปสงค์และอุปทาน มีอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) ในกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือและกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะที่กลุ่มจังหวัดต่างๆ ในภาคกลางและภาคใต้ มีอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) ถ้ากำหนดสมมติฐานว่า กลุ่มจังหวัดใดมีลักษณะของอุปสงค์ส่วนเกิน อัตราค่าจ้างเฉลี่ยน่าจะสูงกว่ากลุ่มจังหวัดที่มีอุปทานส่วนเกิน ซึ่งผลการศึกษายืนยันสมมติฐานนี้ในระดับหนึ่ง เพียงแต่อัตราการขยายตัวของค่าจ้างมีแบบแผนที่ไม่ชัดเจนจนไม่สามารถหาข้อสรุปได้

ที่จริงตลาดแรงงานในระดับอาชีวศึกษานี้ ยังไม่ใหญ่มากเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านอุปสงค์ (Demand Constraint) และข้อจำกัดด้านอุปทาน (Supply Constraint) ในส่วนของข้อจำกัดด้านอุปสงค์เชิงปริมาณนั้น ผู้จบการศึกษาในระดับ ปวช. บางคนอาจจะยังมีอายุยังไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์ โดยเฉพาะผู้ชายยังไม่ได้เกณฑ์ทหาร ทำให้ผู้ประกอบการขาดความมั่นใจในการจ้าง นอกจากนี้ความไม่พร้อม (ยังไม่เป็นผู้ใหญ่พอ) ยังอาจจะมีปัญหาเชิงคุณภาพเข้ามาซ้ำเติม ทำให้ผู้ประกอบการที่อยากจะจ้างผู้จบ ปวช. ไม่สามารถจ้างได้ ส่วนข้อจำกัดด้านอุปทานนั้น เกิดจากความไม่นิยมให้เด็กเรียนอาชีวศึกษา จะด้วยภาพพจน์หรือภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อเนื่องกันมาหลายปี ทำให้ผู้ปกครองไม่ต้องการให้บุตรหลานเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาแต่แรก จำนวนผู้ศึกษาในด้านนี้จึงน้อยเมื่อเทียบกับสายสามัญ อีกทั้งผู้บริหารการศึกษาฝ่ายรัฐบาลเห็นว่า การศึกษาสายนี้มีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูง ยิ่งทำให้การสนับสนุนให้ผู้เรียนสายอาชีพไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างเต็มที่ทั้งด้านคน สิ่งของ งบประมาณ และการบริหารจัดการ

ตลาดแรงงานผู้จบ ปวส.

ตลาดแรงงานในระดับ ปวส. แสดงให้เห็นชัดเจนว่า อยู่ในสภาพการผลิตมากเกินไป (Excess Supply) และอุปสงค์ของแต่ละกลุ่มจังหวัดไม่สามารถดูดซับอุปทานที่ผลิตใหม่และที่ยังว่างงานอยู่ในตลาดแรงงานได้ โดยภาพรวมทั้ง 8 กลุ่มจังหวัด ไม่มีกลุ่มจังหวัดใดเลยที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) นับเป็นความบิดเบือนของตลาดอันเกิดจากทัศนคติของผู้เรียนและ/หรือผู้ประกอบการ รวมทั้งความพร้อมของผู้จบ ปวส. เกือบทุกคนที่ยังไม่ต้องการออกทำงานแต่ต้องการศึกษาต่อในระดับ ปวส.

ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือคาดการณ์ว่า อุปทานส่วนเกินจะยังคงอยู่ในระดับที่สูงต่อไปอีก 5-10 ปีข้างหน้า ถ้าโครงสร้างของการจ้างงานหรือตลาดแรงงานยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต การที่มีอุปทานส่วนเกินมากกว่า 3.3 หมื่นคนและยังมีผู้ว่างงานทุกกลุ่มจังหวัดรวมกันอีกมากกว่า 2.1 หมื่นคน ทำให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาเป็นอย่างมาก สิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้ว่างงานมิใช่แต่เฉพาะผู้จบสาขาธุรกิจและการบริการเท่านั้นที่มีจำนวนมากที่สุด แต่ผู้ที่จบสาขาช่างคือ จบสาขาวิศวกรรมช่างเป็นจำนวนมากเช่นกัน จึงสงสัยว่าปัญหาน่าจะเกิดจากข้อจำกัดด้านอุปสงค์ (Demand Constraint) ด้วยเช่นกันคือ ค่าตอบแทนของผู้ที่จบ ปวส. จะสูงกว่า ปวช. ทุกกลุ่มจังหวัด ตั้งแต่ 800 บาทเศษจนถึงมากกว่า 1,000 บาทต่อเดือน และยิ่งสูงกว่าผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญอยู่มากเช่นกัน จริงอยู่ในภาคกลางมีอุปทานส่วนเกินอยู่มากเช่นเดียวกับกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่แนวโน้มในอนาคต สถานการณ์น่าจะเริ่มดีขึ้นเมื่อเกิดการขาดแคลนผู้จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช. จนสถานประกอบการบางแห่งยอมจ่ายค่าจ้างสูงขึ้นด้วยการจ้างผู้จบ ปวส. หรือบางแห่งอาจจะยอมให้ผู้สนใจทำงานชั่วคราว ปวช. มาสมัครงานได้เป็นต้น สรุปโดยภาพรวมแล้ว ค่าตอบแทนในระดับ ปวส. อยู่ในระดับที่ดีถ้ามีโอกาสได้งานทำ

ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี

ตลาดแรงงานกลุ่มสุดท้ายเป็นตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี วัตถุประสงค์ของครอบครัวและผู้เรียนคือ “ใบปริญญา” ตามปรารถนาและระดับการศึกษานี้เกือบจะเป็นเป้าหมายสุดท้ายของผู้เรียน ส่วนใหญ่ที่มุ่งหวังที่จะออกไปทำงาน ดังนั้น เป้าหมายของผู้จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคือ เพื่อให้ผู้จบการศึกษามาทำงานทำ แต่ผลการศึกษากลุ่มจังหวัดต่างๆ ที่ทำการศึกษา 8 แห่งพบว่า กำลังแรงงานระดับปริญญาตรีอยู่ในสถานะอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) ในทุกกลุ่มจังหวัดรวมกันถึง 77,454 คน นอกจากนั้น ยังมีผู้ว่างงานอีก 37,338 คนในกลุ่มจังหวัดทั้งหมดที่ทำการศึกษา กลุ่มจังหวัดที่มีอุปทานส่วนเกินมากที่สุดคือ ภาคกลางตอนบน 1 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง คิดเป็น 22,714 คน และ 13,219 คน ตามลำดับ การมีอุปทานส่วนเกินมากขนาดนี้กลับมิได้ทำให้อัตราค่าจ้างเฉลี่ยในระดับนี้ต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ แต่อย่างใด โดยสาขาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมาก ได้แก่ สาขาธุรกิจและการบริการ รวมทั้งสาขาคอมพิวเตอร์ สาขาที่เกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เป็นต้น การรับเข้าทำงานของผู้จบปริญญาตรีน้อยมากในสังคมไทย ทำให้ต้องย้อนกลับมาดูว่า มีปัญหาข้อจำกัดด้านอุปสงค์หรือด้านอุปทาน ค่าตอบแทนเบื้องต้นคือ ข้อจำกัดทั้ง 2 ด้าน ด้านอุปสงค์ตลาดแรงงาน ด้านราชการและรัฐวิสาหกิจ ส่วนมากจะจำกัดการรับ เพื่อลดขนาดองค์กร (Down Sizing) เพื่อประหยัดงบประมาณด้านเงินเดือนและบำเหน็จบำนาญ บทบาทในการจ้างผู้จบปริญญาตรีคือผู้ประกอบการในสาขาการผลิตที่แท้จริงคือ ภาคอุตสาหกรรมและบริการ (จะมีผู้จบปริญญาตรีทำงานในภาคเกษตรตามจริงมีจำนวนน้อย) ก็ไม่สามารถดูดซับแรงงานส่วนเกินนี้ได้หมด

สรุปผลการศึกษาเชิงคุณภาพของกำลังคน

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้สอบถามบริษัทและ/หรือสถานประกอบการที่ยินดีให้ความร่วมมือ เพื่อรับทราบระดับสมรรถนะ/ความสามารถพื้นฐานที่จำเป็น (Core Competency) ของตำแหน่งงานที่สำคัญๆ ในแต่ละกลุ่มจังหวัด โดยเน้นสมรรถนะ 3 กลุ่มคือ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่สำคัญว่ายังมีปัญหาช่วงห่างระหว่างความคาดหวังของสถานประกอบการจากผู้ทำงานกับสิ่งที่ได้รับจริงจากสมรรถนะของพนักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณลักษณะของพนักงาน คะแนนที่มีปัญหาช่วงห่าง (Gap) ของส่วนที่ทำได้กับระดับที่เจ้าของสถานประกอบการคาดหวัง ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มจังหวัด แต่ที่มีปัญหาต้องแก้ไขมากกว่า 4 กลุ่มจังหวัดขึ้นไป ได้แก่ การขาดความขยันและอดทน การขาดจิตสำนึกในเรื่องคุณภาพ การขาดความคิดสร้างสรรค์ การขาดจิตสำนึกในเรื่องบริการ และการขาดความสามารถในการทำงานเป็นทีม

จากผลการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ ทั้งในระดับประเทศ และระดับกลุ่มจังหวัดทั้ง 8 กลุ่มที่ได้ศึกษามาอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญที่จะทำการศึกษาในทุกพื้นที่ของประเทศ เนื่องจากผลการศึกษาที่ทางสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้รายงานนั้น พบว่าในแต่ละพื้นที่มีการผลิตและความต้องการกำลังคนที่แตกต่างกัน โดยในการวางแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคนจะต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคน ระยะที่ 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทั้ง 18 กลุ่มจังหวัด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกลุ่มจังหวัดมิได้รวมกรุงเทพมหานคร จึงได้เพิ่มกรุงเทพมหานครอีก 1 แห่ง เพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์การผลิตและพัฒนาากำลังคนตามระดับการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานครทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการกำลังคนตามระดับการศึกษาของแต่ละกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานครทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

1.2.3 เพื่อศึกษาหาแนวทางและข้อเสนอแนะในการผลิตและพัฒนาากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสาขาการผลิตต่างๆ ในแต่ละกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องจากที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ทำการศึกษาความไม่สอดคล้องของการผลิตและพัฒนาากำลังคนใน 8 กลุ่มจังหวัด จึงยังเหลือกลุ่มจังหวัดที่จะดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ 10 กลุ่มจังหวัดและเพิ่มเติมจังหวัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ภาค	จำนวนกลุ่มจังหวัดทั้งหมด	กลุ่มจังหวัดที่ได้ศึกษาแล้ว	กลุ่มจังหวัดที่ยังไม่ได้ศึกษา
1. ภาคเหนือ	4	2 (ตอนบน/ตอนล่าง)	2
2. ภาคใต้	3	1 (อ่าวไทย)	2
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5	2 (ตอนบน/ตอนล่าง)	3
4. ภาคตะวันออก	1	1	0
5. ภาคกลาง	5	2 (ตอนบน/ตอนล่าง)	3
6. กรุงเทพมหานคร	-	-	1 (นอกกลุ่ม)
รวม	18	8	10+1

1.4 วิธีการศึกษา

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยควรครอบคลุมวิธีการศึกษาดังนี้

1.4.1 ศึกษาเอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะในระดับประเทศ และระดับกลุ่มจังหวัดที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และทำการปรับปรุงข้อมูลตลาดแรงงาน (อุปสงค์/อุปทาน) ให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งทบทวนแผนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคนในกลุ่มจังหวัดที่ทำการศึกษา (ถ้ามี)

1.4.2 ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวนและคุณภาพของกำลังคนที่ต้องการทั้งในปัจจุบันและคาดว่าจะต้องการในช่วง 4-5 ปีข้างหน้า

แหล่งข้อมูลที่สำคัญคือ

1. ข้อมูลจากสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานจากโครงการ PMAMP ซึ่งสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้จัดทำให้กับกระทรวงแรงงานทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ โดยปรับปรุงข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป (ในการนี้มีกรอบทบทวนการคาดประมาณข้อมูลทางภาวะเศรษฐกิจใหม่)
2. ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ พ.ศ. 2551 ซึ่งสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ
3. ข้อมูลสถิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคน

1.4.3 ศึกษาศักยภาพการผลิตและการพัฒนากำลังคนสู่ตลาดแรงงานของสถาบันการศึกษาทุกระดับและทุกสังกัดทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในแต่ละกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานครทั้งในปัจจุบันและอีก 4-5 ปีข้างหน้า

แหล่งข้อมูลที่สำคัญคือ

1. จากการทบทวนเอกสารผลการศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิต/พัฒนากำลังคนของสถานศึกษา/ฝึกอบรม
2. จากการรวบรวมข้อมูลสถิติต่างๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่เกี่ยวข้องทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
3. จากการสัมภาษณ์ผู้รู้ (Key Informants)/หรือกลุ่มสนใจ เพื่อประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและ/หรือลดช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานตามระดับการศึกษา
4. ข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4.4 นำผลที่ได้จาก 1.4.1-1.4.3 มาประมวลผลและนำเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใน 4 ภูมิภาคและนำเสนอในที่ประชุมใหญ่กรุงเทพมหานคร 1 ครั้ง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 มีรายงานสถานการณ์ความสอดคล้องหรือความไม่สอดคล้องของอุปสงค์/อุปทานของแรงงาน พร้อมข้อเสนอแนะกับการแก้ปัญหาครบทุกกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

1.5.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่มจังหวัดใน 4 ภูมิภาค (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้) มีส่วนร่วมในการรับรู้สถานการณ์ตลาดแรงงานและมีส่วนในการร่วมเสนอแนวคิดในการลดความไม่สมดุลในการการผลิตและพัฒนากำลังคนในแต่ละกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานครและระดับประเทศ

1.5.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคนสามารถนำไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายและทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคนของตนเองได้

1.6 นิยามและความหมายของศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

คุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualifications: VQ) หมายถึง คุณวุฒิที่จัดให้บุคคลตามระดับความสามารถและสมรรถนะในการปฏิบัติงานสำหรับผู้ที่ผ่านการประเมินตามที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งบุคคลอาจสะสมความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยเป็นการให้คุณวุฒิที่กำหนดจากสมรรถนะหรือความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ (Occupational Standards: OS) สำหรับผู้ผ่านการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพในระบบ นอกและตามอัธยาศัย โดยเฉพาะกลุ่มที่ทำงานแล้วเป็นการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต โดยใช้ระบบการเทียบโอนและเทียบประสบการณ์เข้าสู่คุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ (General Vocational Qualifications: GVQ)

V-Cop.net หรือศูนย์กำลังคนอาชีวศึกษา (Vocational Manpower Center) เป็นเว็บไซต์คลังข้อมูลที่นักเรียนนักศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั่วประเทศ สถานประกอบการ และผู้ที่ต้องการเข้าสู่งานอาชีพ จะได้ใช้เป็นฐานข้อมูลส่วนตัว เพื่อจะให้ข้อมูลกับสถานประกอบการทราบถึงข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนนักศึกษาที่กำลังศึกษา (แรงงานฝีมือระยะสั้น) นักเรียน นักศึกษาที่จบการศึกษาไปแล้ว ได้แสดงข้อมูลความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพและความสามารถพิเศษ เพื่อสถานประกอบการจะได้เลือกและพิจารณาคนเข้าทำงานอย่างตรงความต้องการ มีประสิทธิภาพ และเกิดความพึงพอใจระหว่างกันอย่างแท้จริง กระตุ้นการตื่นตัวของนักเรียนนักศึกษา และค้นหาจุดอ่อน จุดแข็งเพิ่มเติม ให้ตนเองปรับตัวสอดคล้องกับสถานประกอบการอยู่ตลอดเวลา ทั้งปัจจุบันและอนาคต ส่งผลให้การจัดการอาชีวศึกษาของไทยก้าวไกลเทียบเท่าระดับสากล

บทที่ 2

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2

2.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ประกอบด้วยจังหวัดชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ตั้งอยู่ภาคกลางตอนบนของประเทศไทย บริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยา และลุ่มน้ำป่าสัก มีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 10,902.454 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,537,721 ไร่ ประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,590,135 คน

สภาพภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำนาและเพาะปลูกพืชต่าง ๆ มีแม่น้ำสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำบางขาม และแม่น้ำท่าจีน ทั้งนี้ถือได้ว่าภาคกลางตอนบน 2 เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของประเทศ ซึ่งแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญอยู่บริเวณจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี และมีจังหวัดลพบุรี เป็นศูนย์กลางการลงทุนที่มีมูลค่าการลงทุนสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตร ปศุสัตว์ และประมง ซึ่งมีความสอดคล้องกับจำนวนโรงงานที่มีจำนวนมากเป็นอันดับหนึ่งของในอุตสาหกรรมเกษตรกรรมปศุสัตว์ และประมง

โดยภาพรวมจังหวัดลพบุรีมีผลิตผลทางเกษตรกรรมของกลุ่มมากที่สุดทั้งในกลุ่ม พืชไร่ ไม้ผลยืนต้น และปศุสัตว์ โดยเป็นฐานสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญ คือ อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด ไข่ ไก่ เนื้อ สุกร และโคนมที่จังหวัดลพบุรี ทั้งนี้เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมด้านเกษตรกรรมแล้ว สามารถสรุปได้ว่า จังหวัดลพบุรีเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางด้านการเกษตรกรรมหลักของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 นอกจากนี้แล้วกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ยังเป็นแหล่งผลิตพืชพลังงานทดแทน เช่น อ้อยและมันสำปะหลังด้วย และเป็นแหล่งผลิตอาหารสัตว์ ทำให้ภาคกลางตอนบน 2 มีข้อได้เปรียบในการทำปศุสัตว์ และการประมง สามารถพิจารณาผลผลิตมวลรวมของภูมิภาคนี้ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาในปี 2531

หน่วย: ล้านบาท

รายการ/จังหวัด	ชัยนาท	ลพบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน(%)
ภาคเกษตร	3,515	5,674	1,590	1,655	12,434	18.38
1. การเกษตร สัตว์ และป่าไม้	3,379	5,548	1,565	1,602	12,094	17.88
2. ประมง	136	126	25	53	340	0.50
นอกภาคเกษตร	8,658	28,399	9,531	8,639	55,227	81.62
3.เหมืองแร่และเหมืองหิน	129	80	57	923	1,189	1.76
4. การผลิต	933	11,336	3,598	1,935	17,802	26.31
5. การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	348	1,568	602	340	2,858	4.22
6. ก่อสร้าง	340	523	251	263	1,376	2.03
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	2,770	4,546	1,967	1,856	11,139	16.46
8. โรงแรม กภัตตาคาร และ ร้านอาหาร	33	436	85	19	573	0.85
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	864	1,742	736	878	4,221	6.24

รายการ/จังหวัด	ชัยนาท	ลพบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน(%)
10. การเป็นตัวกลางทางการเงิน	388	861	293	384	1,926	2.85
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและ กิจกรรมทางธุรกิจ	769	1,772	480	604	3,625	5.36
12. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	828	3,392	313	388	4,921	7.27
13. การศึกษา	615	1,296	522	549	2,981	4.41
14. งานด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	290	518	338	304	1,450	2.14
15. กิจกรรมด้านการบริการชุมชน สังคมและการ บริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	336	314	285	185	1,120	1.65
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	16	17	4	11	48	0.07
รวมผลผลิตมวลรวม	12,173	34,073	11,121	10,294	67,660	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

2.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 มีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 1.66 ล้านคน และทรงตัวที่ระดับ 1.66 ล้านคนในปี 2553 โดยเป็นประชากรในวัยแรงงานจำนวน 1.38 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 9.93 แสนคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 70.8 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 9.67 แสนคน และมีผู้ว่างงานจำนวน 2.13 หมื่นคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 2.2 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

ลพบุรีเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ เท่ากับ 7.80 แสนคน และ 4.63 แสนคน ตามลำดับ ส่วนสิงห์บุรีเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำน้อยที่สุดเท่ากับ 2.36 แสนคนและ 1.29 แสนคนตามลำดับ นอกจากนี้ อ่างทองเป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เท่ากับร้อยละ 2.8

ตารางที่ 2.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,656,810	1,639,321	1,643,009	1,647,753	1,653,346	1,658,582
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	1,307,251	1,302,862	1,311,282	1,338,985	1,370,438	1,384,671
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	945,723	942,668	959,668	956,356	985,713	992,895
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	921,679	925,020	940,814	937,161	963,955	966,917
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	21,065	15,003	18,052	18,337	19,897	21,349
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	71.8	71.5	72.9	71.3	71.2	70.8
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.2	1.6	1.8	1.9	2.1	2.2
ชัยนาท						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	369,298	359,258	358,984	362,013	365,758	366,531
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	292,682	287,539	286,957	295,230	305,242	308,218
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	217,565	211,659	212,542	212,005	217,120	218,624
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	213,597	208,748	208,755	208,765	213,898	215,409
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	3,921	2,886	3,623	3,146	2,932	3,089

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	74.3	73.6	74.1	71.8	71.1	70.9
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.8	1.4	1.7	1.5	1.4	1.4
ลพบุรี						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	758,467	753,125	756,197	766,710	777,219	780,415
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	596,765	594,574	602,748	621,138	640,298	647,631
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	435,763	440,093	442,789	444,339	470,111	476,156
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	422,234	430,422	433,198	434,715	459,538	462,865
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	10,818	7,203	9,007	8,950	9,227	10,720
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	73.0	74.0	73.5	71.5	73.4	73.5
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.5	1.6	2.0	2.0	2.0	2.3
สิงห์บุรี						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	245,102	242,362	242,616	239,201	235,878	236,338
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	194,643	194,348	193,902	195,389	197,552	199,158
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	136,455	133,297	137,717	137,313	135,602	134,067
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	133,146	131,075	134,734	134,685	132,826	129,398
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	3,197	2,146	2,984	2,621	2,776	2,964
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	70.1	68.6	71.0	70.3	68.6	67.3
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.3	1.6	2.2	1.9	2.0	2.2
อ่างทอง						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	283,942	284,577	285,213	279,829	274,492	275,299
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	223,161	226,402	227,676	227,227	227,346	229,664
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	155,940	157,620	166,620	162,700	162,881	164,047
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	152,703	154,775	164,127	158,996	157,693	159,244
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	3,130	2,768	2,439	3,621	4,962	4,576
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	69.9	69.6	73.2	71.6	71.6	71.4
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.0	1.8	1.5	2.2	3.0	2.8

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 มีจำนวนผู้มีงานทำ 9.81 แสนคนในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 1.09 และเพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันที่ร้อยละ 2.37 โดยชัยนาทเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันในอัตรามากที่สุด ร้อยละ 5.77

ตารางที่ 2.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดรายไตรมาส ปี 2552-2553

หน่วย: คน

จังหวัด	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
ชัยนาท	209,449	220,547	215,675	209,921	211,948	206,386	221,269	222,035
ลพบุรี	449,085	469,016	457,707	462,343	466,876	453,132	468,194	463,258
สิงห์บุรี	133,819	133,484	133,621	130,380	136,423	125,517	122,172	133,480
อ่างทอง	152,976	161,523	160,733	155,541	159,850	156,238	158,722	162,167
รวมกลุ่มจังหวัด	945,329	984,570	967,736	958,185	975,097	941,274	970,357	980,940

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคเกษตรกรรมมากที่สุดจำนวน 3.74 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.56 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด ต่อมาในปี 2553 จำนวนผู้มีงานทำมากที่สุดกลับเป็นผู้มีงานทำในภาคบริการ ซึ่งมีจำนวน 3.52 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 36.44 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 3.49 แสนคน และ 2.66 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.09 และร้อยละ 27.47 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 2.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553

หน่วย:คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ภาคเกษตร	373,877	364,638	353,184	338,006	348,916	348,990
ภาคอุตสาหกรรม	247,802	242,049	264,596	271,069	253,234	265,592
ภาคบริการ	300,000	318,332	323,034	328,086	361,806	352,335
รวม	921,679	925,020	940,814	937,161	963,955	966,917
ชัยนาท						
ภาคเกษตร	94,578	109,741	104,058	101,211	104,239	91,725
ภาคอุตสาหกรรม	39,367	39,918	47,900	44,244	36,691	43,123
ภาคบริการ	79,653	59,089	56,797	63,310	72,968	80,561
รวม	213,597	208,748	208,755	208,765	213,898	215,409
ลพบุรี						
ภาคเกษตร	198,473	164,120	158,581	150,568	155,021	178,177
ภาคอุตสาหกรรม	114,505	113,897	113,133	130,035	129,605	131,176
ภาคบริการ	109,256	152,405	161,485	154,112	174,912	153,512
รวม	422,234	430,422	433,198	434,715	459,538	462,865
สิงห์บุรี						
ภาคเกษตร	35,852	44,490	41,193	38,725	41,195	34,715
ภาคอุตสาหกรรม	40,340	36,089	44,446	42,270	35,991	37,909
ภาคบริการ	56,953	50,496	49,094	53,690	55,640	56,774
รวม	133,145	131,075	134,734	134,686	132,826	129,398
อ่างทอง						
ภาคเกษตร	44,975	46,288	49,352	47,502	48,461	44,373
ภาคอุตสาหกรรม	53,590	52,145	59,116	54,519	50,946	53,384
ภาคบริการ	54,138	56,342	55,659	56,975	58,286	61,487
รวม	152,703	154,776	164,127	158,996	157,693	159,244

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 7.11 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 77.12 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 6.89 หมื่นคน และ 5.85 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.48 และร้อยละ 6.35 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ ต่อมาในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 6.96 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.94 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 9.11 หมื่นคน และ 7.75 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.42 และร้อยละ 8.01 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 2.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548-2553

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
หน่วย:คน						
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	710,809	698,426	701,882	683,900	693,334	695,593
มัธยมศึกษาตอนปลาย	68,935	71,474	83,065	86,292	83,337	91,103
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	37,734	41,735	39,255	37,529	45,734	38,575
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	40,234	43,086	44,597	45,081	51,597	56,242
ปริญญาตรี	58,510	65,748	65,770	76,834	83,919	77,494
ปริญญาโทขึ้นไป	5,457	4,550	6,244	7,523	6,033	7,910
รวม	921,680	925,019	940,813	937,161	963,955	966,917
ชัยนาท						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	167,542	165,784	165,685	162,826	162,282	156,319
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15,897	13,302	14,675	17,269	15,767	21,132
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,939	9,211	7,889	6,439	10,084	8,682
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	9,326	7,799	8,340	7,366	8,301	10,985
ปริญญาตรี	13,941	11,678	10,195	13,079	16,406	16,716
ปริญญาโทขึ้นไป	1,952	974	1,972	1,786	1,057	1,575
รวม	213,597	208,748	208,755	208,765	213,898	215,409
ลพบุรี						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	339,973	327,347	322,080	316,810	330,944	347,152
มัธยมศึกษาตอนปลาย	28,391	32,699	38,671	39,301	37,618	39,598
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	15,904	17,959	15,706	15,498	21,169	13,384
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	15,674	19,340	20,538	19,537	25,547	26,248
ปริญญาตรี	20,399	31,065	33,310	39,644	41,370	32,889
ปริญญาโทขึ้นไป	1,893	2,012	2,893	3,925	2,889	3,594
รวม	422,234	430,422	433,198	434,715	459,538	462,865
สิงห์บุรี						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	92,822	93,536	95,103	92,454	89,224	83,610
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10,934	11,224	13,800	13,066	13,364	14,557
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	8,072	7,002	7,526	7,286	6,856	8,238
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	6,928	7,509	6,968	9,283	9,716	9,432

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ปริญญาตรี	13,650	11,138	10,688	11,700	12,901	12,391
ปริญญาโทขึ้นไป	740	666	650	896	766	1,169
รวม	133,146	131,075	134,734	134,685	132,826	129,398
อ้างอิง						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	110,471	111,760	119,015	111,810	110,884	108,511
มัธยมศึกษาตอนปลาย	13,714	14,249	15,919	16,656	16,588	15,816
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	8,819	7,563	8,134	8,306	7,626	8,272
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	8,307	8,438	8,751	8,895	8,033	9,577
ปริญญาตรี	10,520	11,867	11,577	12,411	13,242	15,497
ปริญญาโทขึ้นไป	872	898	729	917	1,321	1,571
รวม	152,703	154,775	164,127	158,996	157,693	159,244

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 มีความต้องการแรงงานประมาณ 17,000 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 8,317 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 18,337 คน พบว่า จำนวนความต้องการแรงงานในระดับประถมศึกษา ปวส. และปริญญาโท ของสถานประกอบการสูงกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ในขณะที่จำนวนความต้องการแรงงานในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช. และปริญญาตรี ต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบ พบว่า ระดับ ปวช. มีความต้องการแรงงานในสาขาวิชาธุรกิจและบริการมากที่สุด จำนวน 409 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขานี้จำนวน 329 คน เช่นเดียวกับสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ในขณะที่ระดับ ปวส. มีจำนวนความต้องการแรงงานในสาขาสถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร จำนวน 3,506 คน ในขณะที่มีผู้ว่างงานในสาขานี้จำนวน 143 คน ส่วนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ สาขาวิชาธุรกิจและบริการ มนุษย์ศาสตร์ และสาขาคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ส่วนสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานน้อยกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์

ตารางที่ 2.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	426	426	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	436	175	2,000
ประถมศึกษา	4,167	3,564	2,361
มัธยมศึกษาตอนต้น	6,924	3,097	6,229
มัธยมศึกษาตอนปลาย และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	689	520	4,094
มัธยมศึกษาตอนปลาย			2,145
ศิลปศาสตร์	29	29	
ธุรกิจและการบริการ	409	301	329
คอมพิวเตอร์			56
วิศวกรรมศาสตร์	243	182	1,535
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร			28
การบริการส่วนบุคคล	8	8	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,681	132	2,231
ธุรกิจและการบริการ	54	40	518
คอมพิวเตอร์			289
วิศวกรรมศาสตร์	121	86	1,215
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	3,506	6	143
การบริการส่วนบุคคล			65
ปริญญาตรี	650	377	1,417
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			395
ศิลปศาสตร์			30
มนุษยศาสตร์	28	28	49
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์			83
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ	1		
ธุรกิจและการบริการ	125	120	383
กฎหมาย			24
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	6		
วิทยาศาสตร์กายภาพ	70		
คอมพิวเตอร์	43	32	189
วิศวกรรมศาสตร์	263	122	212
การผลิตและกระบวนการผลิต	7	4	21
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร			15
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			5
สัตวแพทย์	2	2	
สุขภาพ	105	70	
ไม่ทราบ			12
ปริญญาโท	27	26	7
ธุรกิจและบริการ	3	2	
กฎหมาย			7
สุขภาพ	24	24	
ปริญญาเอก	-	-	-
รวมทั้งหมด	17,000	8,317	18,337

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

2.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

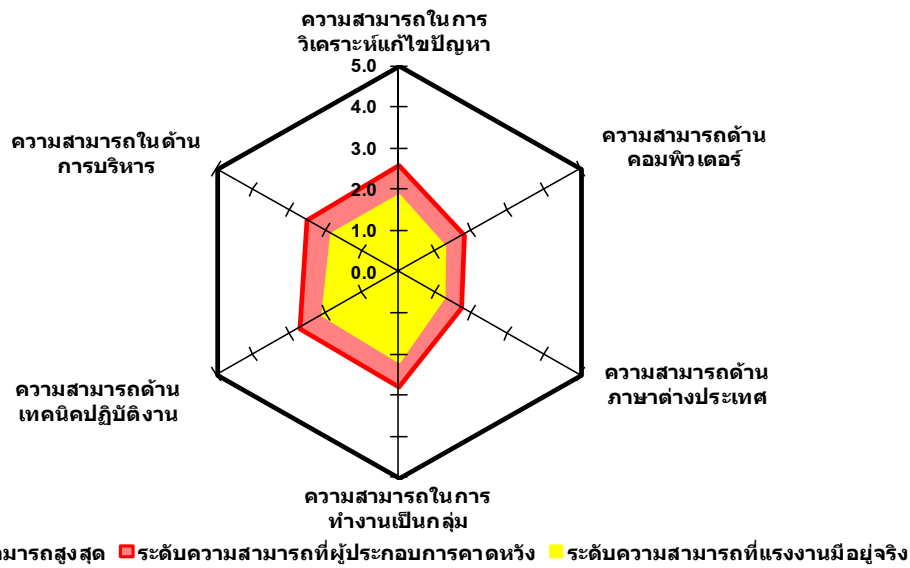
ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 นั้น สูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหาร ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝือนั้นสถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยิ่งต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวัง เช่น ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือพบว่าความสามารถที่มีอยู่จริงอยู่ที่ระดับ 1.83 ต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในด้านการบริหาร ด้านเทคนิคปฏิบัติงาน ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ด้านคอมพิวเตอร์และด้านภาษาต่างประเทศ และเมื่อพิจารณาในกลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาของแรงงานในแต่ละกลุ่มอยู่ในระดับที่เพิ่มสูงขึ้นเป็น 2.31 2.81 3.45 และ 4.15 ตามลำดับ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีระดับความสามารถในด้านนี้สูงที่สุด แต่ก็ยังไม่ถึงในระดับที่ผู้ประกอบการคาดหวังไว้

ตารางที่ 2.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา	1.83	2.60	2.31	3.21	2.84	3.71	3.45	4.19	4.15	4.69
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.23	1.81	1.53	2.28	2.13	3.01	3.02	3.86	3.34	4.02
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.21	1.73	1.39	2.12	1.79	2.64	2.54	3.45	2.97	3.66
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	2.14	2.78	2.56	3.36	3.00	3.82	3.59	4.28	4.15	4.67
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	2.06	2.74	2.50	3.36	3.07	3.89	3.64	4.34	4.23	4.72
ความสามารถในด้านการบริหาร	1.82	2.54	2.30	3.21	2.85	3.75	3.60	4.34	4.28	4.77

ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

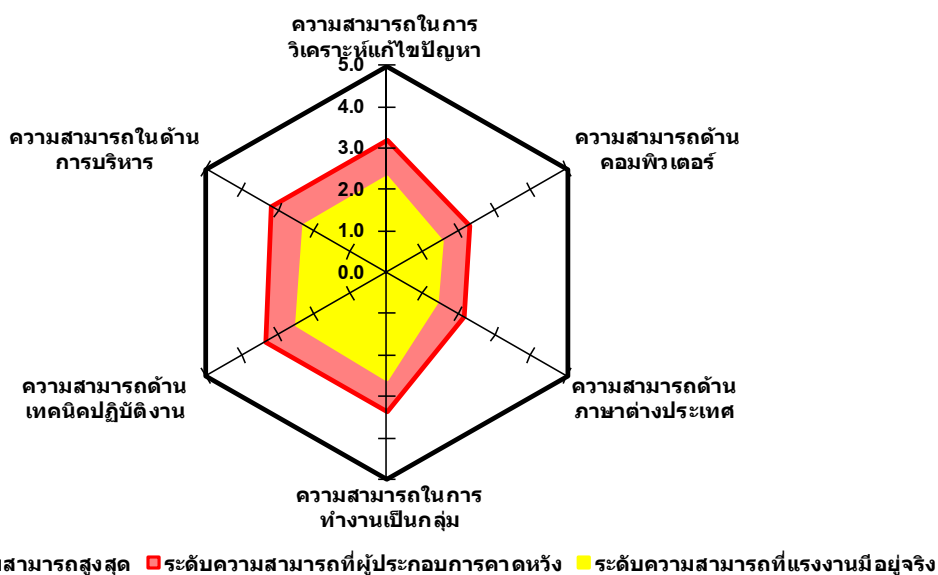
แผนภาพที่ 2.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานไร้ฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.77) รองลงมา คือ ความสามารถด้านการบริหาร (Gap=0.72) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.67) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.64) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.58) และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.52)

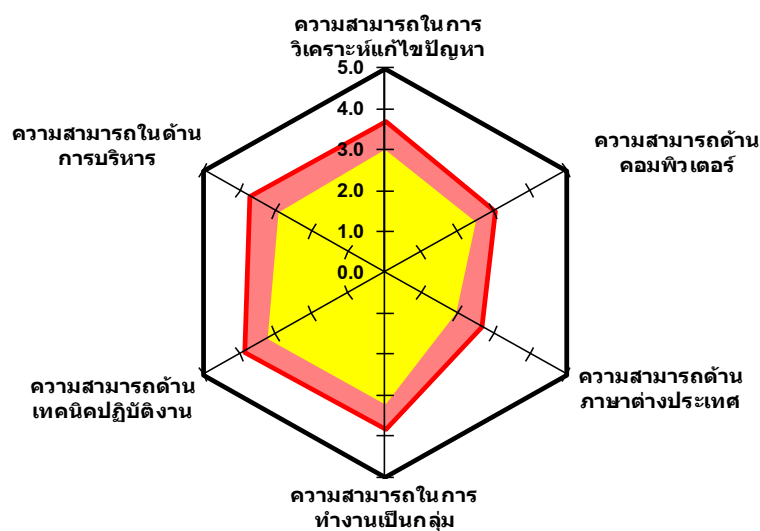
แผนภาพที่ 2.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการบริหาร และด้านการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหาที่มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.91และ 0.90) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน(Gap=0.86) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม(Gap=0.80) ส่วนความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.75 และ 0.74)

แผนภาพที่ 2.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550

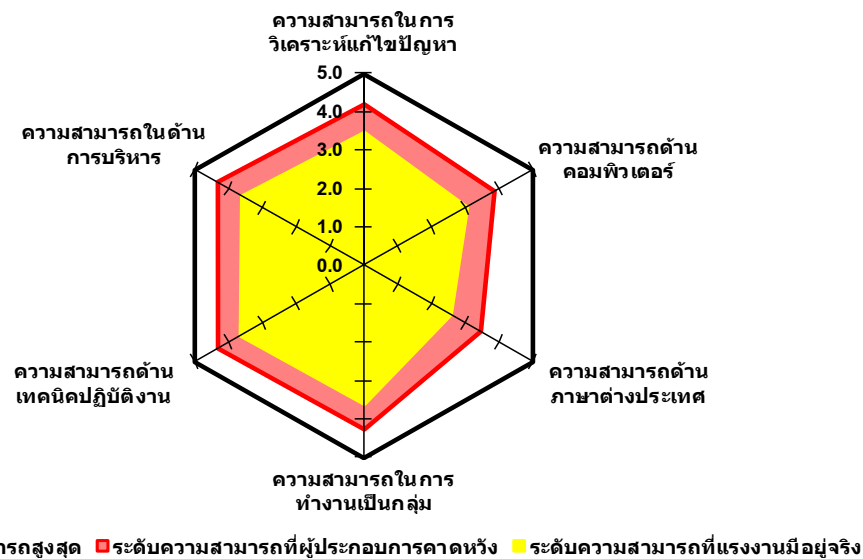

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความสามารถที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่แรงงานมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการและในแต่ละด้านมีช่วงห่างในระดับที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศของกลุ่มแรงงานฝีมือมีความสามารถอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าความสามารถในด้านอื่นๆ

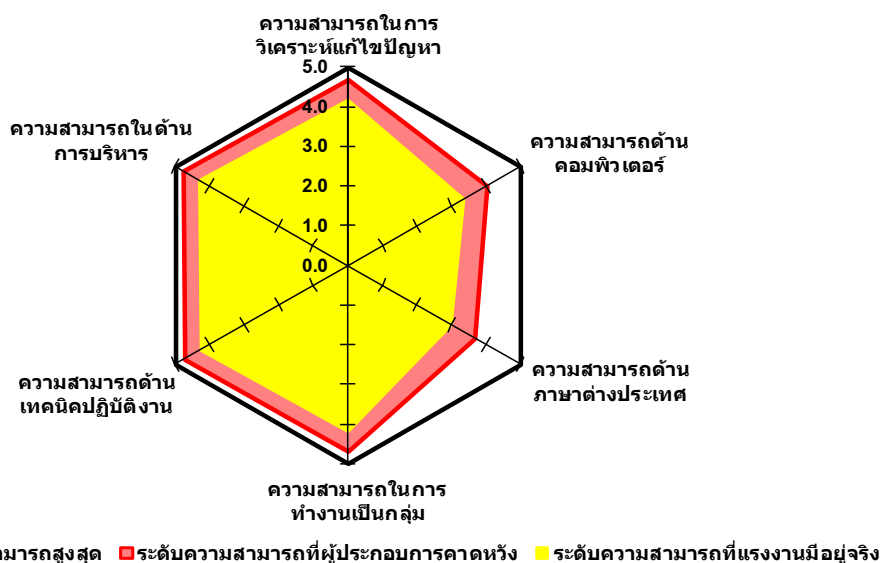
แผนภาพที่ 2.4 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่องห่างมากที่สุด (Gap=0.91) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.84) ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาและความสามารถในการบริหารมีช่องห่างเท่ากัน (Gap=0.74) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.70) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่องห่างน้อยที่สุด (Gap=0.69)

แผนภาพที่ 2.5 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าความสามารถในด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.69) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.68) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.53) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.19) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานและด้านบริหารนั้นมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.49 เท่ากัน)

ตารางที่ 2.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะแรงงาน	
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	มาก	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	มาก	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่างๆของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 พบว่า แรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการมีความขยัน อดทนและมีระเบียบวินัยมีระเบียบวินัยในการทำงานอยู่ในระดับที่มาก แต่แรงงานยังขาดความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ในขณะที่คุณลักษณะแรงงานด้านอื่นๆ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความสามารถในการแก้ปัญหาล้วนอยู่ในระดับปานกลาง

2.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554-2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 0.98 0.99 1.00 1.01 1.01 1.02 1.02 1.02 1.02 และ 1.02 ล้านคน ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 0.47 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนที่จะสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 7.49 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73.11 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรีจำนวน 9.08 หมื่นคน และ 8.37 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.86 และร้อยละ 8.16 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด ตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.28 หมื่นคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 5.01 พันคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.96 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็น

ความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 1.78 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.04 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 2.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	718,305	723,947	729,897	735,172	739,751
มัธยมศึกษาตอนปลาย	87,035	87,714	88,436	89,073	89,628
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	42,432	42,757	43,104	43,409	43,675
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	47,993	48,367	48,764	49,115	49,421
ปริญญาตรี	80,189	80,822	81,487	82,080	82,594
ปริญญาโทขึ้นไป	6,657	6,711	6,767	6,816	6,859
รวม	982,611	990,317	998,454	1,005,665	1,011,929
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	18,425	18,378	18,786	18,217	17,614
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,214	2,222	2,278	2,205	2,135
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,074	1,077	1,105	1,070	1,036
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,219	1,225	1,254	1,216	1,177
ปริญญาตรี	2,052	2,055	2,098	2,037	1,969
ปริญญาโทขึ้นไป	172	171	175	170	164
รวม	25,155	25,129	25,696	24,914	24,096
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	5,791	5,642	5,950	5,276	4,579
มัธยมศึกษาตอนปลาย	683	679	722	637	555
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	327	324	347	305	266
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	374	374	397	351	306
ปริญญาตรี	642	634	665	592	514
ปริญญาโทขึ้นไป	55	53	56	50	43
รวม	7,872	7,707	8,137	7,210	6,264
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	12,634	12,736	12,836	12,942	13,035
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,531	1,543	1,555	1,568	1,579
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	747	752	758	764	770
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	844	851	858	865	871
ปริญญาตรี	1,410	1,422	1,433	1,445	1,455
ปริญญาโทขึ้นไป	117	118	119	120	121
รวม	17,283	17,423	17,559	17,703	17,831

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 2.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	742,683	744,760	746,391	748,127	749,245
มัธยมศึกษาตอนปลาย	89,972	90,217	90,410	90,633	90,752
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	43,837	43,951	44,040	44,151	44,199
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	49,607	49,741	49,846	49,971	50,035
ปริญญาตรี	82,916	83,147	83,330	83,530	83,654
ปริญญาโทขึ้นไป	6,887	6,907	6,923	6,939	6,951
รวม	1,015,903	1,018,723	1,020,939	1,023,351	1,024,836
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	16,048	15,245	14,836	14,971	14,383
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,933	1,840	1,792	1,826	1,726
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	936	891	868	892	831
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,062	1,013	987	1,009	950
ปริญญาตรี	1,786	1,702	1,657	1,677	1,606
ปริญญาโทขึ้นไป	150	142	138	139	135
รวม	21,916	20,833	20,279	20,514	19,630
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	2,932	2,077	1,631	1,737	1,118
มัธยมศึกษาตอนปลาย	344	245	193	223	119
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	162	114	89	111	48
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	186	133	105	125	64
ปริญญาตรี	322	231	183	200	125
ปริญญาโทขึ้นไป	28	20	16	16	12
รวม	3,974	2,820	2,216	2,411	1,485
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	13,116	13,168	13,205	13,234	13,265
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,589	1,595	1,600	1,603	1,607
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	774	777	779	781	783
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	876	880	882	884	886
ปริญญาตรี	1,464	1,470	1,474	1,478	1,481
ปริญญาโทขึ้นไป	122	122	122	123	123
รวม	17,942	18,013	18,063	18,102	18,145

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

2.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 โดยจำแนกตามช่วงอายุ และระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้นจะได้รับค่าจ้างสูงที่สุด ซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 91,478 บาท รองลงมา คือช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับ ปวช. ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 32,000 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุดเป็นเงินจำนวน 50,697 บาท ลำดับรองลงมาเป็นช่วงอายุ 50-59 ปี จบการศึกษาระดับ ปวช. ได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 15,390 บาท แสดงว่าในกลุ่มจังหวัดนี้มีความต้องการแรงงานที่มีการศึกษาระดับสูง ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของค่าจ้างของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ยพบว่าช่วงอายุ 50-59 ปี และจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 9.97 ส่วนช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 22.08

ตารางที่ 2.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา

หน่วย:บาท

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2,848	3,331	3,635	2,928	3,366	3,439
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,591	3,810	5,533	6,022	3,764	4,123
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,767	6,031	8,297	13,087		6,655
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5,457	4,920	9,928	32,000		6,010
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		5,251	13,586			7,506
ปริญญาตรี		7,079	11,672	91,478		14,735
ปริญญาโทขึ้นไป			11,000			11,000
รวม	3,398	4,230	4,734	5,735	3,376	4,466
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	3,568	4,673	4,885	4,620	4,129	4,692
มัธยมศึกษาตอนต้น	4,749	5,267	6,264	12,884		5,708
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,844	5,497	8,158	7,103		6,677
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,147	6,960	10,213	14,932		8,670
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5,720	7,499	8,866	15,390		8,115
ปริญญาตรี		9,299	14,665	12,437		11,845
ปริญญาโทขึ้นไป		13,000		50,697		32,735
รวม	4,368	5,908	6,327	5,578	4,129	5,901

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

**ตารางที่ 2.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ในปี 2553
เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย**

หน่วย: ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2.86	4.32	3.76	5.87	2.59	3.96
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.56	4.13	1.56	9.97		4.15
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.19	-1.15	-0.21	-7.35		0.04
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	-3.37	4.43	0.35	-9.09		4.69
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		4.56	-5.20			0.98
ปริญญาตรี		3.47	2.89	-22.08		-2.69
ปริญญาโทขึ้นไป						14.60
รวม	3.19	4.26	3.69	-0.35	2.55	3.54

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

2.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

2.3.1 จำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สพฐ. มีจำนวน 885 แห่ง ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจังหวัดลพบุรีมีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดนี้มากที่สุด 379 แห่ง รองลงมา ได้แก่ ชัยนาท อ่างทองและสิงห์บุรี ตามลำดับ จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สช. นั้นจังหวัดลพบุรีมีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สิงห์บุรี อ่างทองและชัยนาท ตามลำดับ ส่วนประเภทการศึกษาด้านอาชีวศึกษานั้น ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 มีจำนวนทั้ง 18 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดลพบุรีเช่นกัน นอกจากนี้ลพบุรีเป็นเพียงจังหวัดเดียวของกลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนสาธิตและสถาบันในระดับอุดมศึกษา

ตารางที่ 2.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ปี 2552

หน่วย: แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาธิต	สกอ.-อุดม
ชัยนาท	201	9	9	2	0	0
ลพบุรี	379	45	12	7	1	2
สิงห์บุรี	137	15	7	6	0	0
อ่างทอง	168	9	1	3	0	0
รวมกลุ่มจังหวัด	885	78	29	18	1	2

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ. และ สกอ.-อุดม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

2.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มภาคกลางตอนบน 2 มีจำนวนทั้งหมด 35,117 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มีจำนวนมากที่สุด 14,222 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดลพบุรี รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6,657 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในจังหวัดลพบุรี จำนวน 3,192 คน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 มีจำนวนใกล้เคียงกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6,528 คน และ 5,120 คน ตามลำดับ และระดับการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโทขึ้นไปมีจำนวนเพียง 2,396 และ 194 คนเท่านั้น

ตารางที่ 2.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2552

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2	ชัยนาท	ลพบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	14,222	2,763	6,379	2,115	2,965
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,657	1,219	3,192	979	1,267
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,528	1,136	3,480	1,115	797
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5,120	705	2,901	890	624
ปริญญาตรี	2,396	0	2,396	0	0
ปริญญาโทขึ้นไป	194	0	194	0	0
รวม	35,117	5,823	18,542	5,099	5,653

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้ที่เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้ที่เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ

ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน

- ระดับ ปวช. และ ปวส. จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 3,327 คน และ 2,425 คน ตามลำดับ รองลงมา คือ สาขาพาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ จำนวน 2,721 คน และ 2,263 คน ตามลำดับ ส่วนในสาขาเกษตรกรรม คหกรรม และสาขาศิลปกรรม ในระดับปวช. มีผู้สำเร็จการศึกษาเพียง 293 132 และ 55 คน ตามลำดับ และในระดับปวส. สาขาเหล่านี้มีผู้สำเร็จการศึกษาเพียงสาขาละ 243 77 และ 8 คนตามลำดับ โดยในระดับ ปวส. มีผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศฯ และประมง จำนวน 93 คน และ 11 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 2.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		ชัยนาท		ลพบุรี		สิงห์บุรี		อ่างทอง	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	293	243	103	98	72	80	118	65	0	0
คหกรรม	132	77	27	0	54	51	19	15	32	11
เทคโนโลยีสารสนเทศฯ	0	93	0	0	-	38	-	20	0	35

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		ชัยนาท		ลพบุรี		สิงห์บุรี		อ่างทอง	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
พาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ	2,721	2,263	422	262	1,627	1,417	411	340	261	244
ประมง	0	11	0	0	-	0	0	11	0	0
ศิลปกรรม	55	8	0	0	54	8	1	0	0	0
อุตสาหกรรม	3,327	2,425	584	345	1,673	1,307	566	439	504	334
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เวชกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	6,528	5,120	1,136	705	3,480	2,901	1,115	890	797	624

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 สำเร็จการศึกษาในสาขา พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 832 คน รองลงมาคือ สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม จำนวน 591 คน และสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์ 446 คน ตามลำดับ และเป็น ผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดลพบุรี เท่านั้น

ตารางที่ 2.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตาม รายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2	ชัยนาท	ลพบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	1	0	1	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	591	0	591	0	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	0	0	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	832	0	832	0	0
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	446	0	446	0	0
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	48	0	48	0	0
สุขภาพ การแพทย์	0	0	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	28	0	28	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	4	0	4	0	0
นิติศาสตร์	27	0	27	0	0
รัฐศาสตร์	286	0	286	0	0
การศึกษา	132	0	132	0	0
พลศึกษา การกีฬา	1	0	1	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	2,396	0	2,396	0	0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

ส่วนระดับปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดลพบุรีเท่านั้น จำนวน 194 คน โดยสาขา พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ เป็นสาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สาขา การศึกษา และสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์ตามลำดับ

ตารางที่ 2.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2	ชัยนาท	ลพบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	0	0	0	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	0	0	0	0	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	0	0	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	114	0	114	0	0
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	27	0	27	0	0
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	0	0	0	0	0
สุขภาพ การแพทย์	0	0	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	0	0	0	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	0	0	0	0	0
นิติศาสตร์	0	0	0	0	0
รัฐศาสตร์	1	0	1	0	0
การศึกษา	52	0	52	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	194	0	194	0	0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

2.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน2 ดังตารางที่ 2.18-2.20 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น และทุกจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 19.38 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 14.61 ส่วนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุด และเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 13.59 ส่วนวิชาสังคมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นเพียงวิชาเดียวและเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 2.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบน 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ชัยนาท	40.71	33.18	36.72	49.77	36.3	27.09	41.62	38.67	41.06	42.89
ลพบุรี	37.75	30.4	33.23	46.64	29.92	18.54	34.36	32.78	37.58	40.31
สิงห์บุรี	38.55	30.55	33.78	47.07	29.7	16.27	37.97	34.21	39.98	40.93
อ่างทอง	38.42	30.02	33.15	46.82	27.63	15.63	35.32	32.71	37.42	39.31
รวมกลุ่มจังหวัด	38.86	31.04	34.22	47.58	30.89	19.38	37.32	34.59	39.01	40.86

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 2.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบน 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ชัยนาท	35.39	41.94	40.85	41.15	21.11	15.94	26.69	24.34	28.96	29.3
ลพบุรี	35.57	42.27	39.34	40.62	21.14	15.34	25.73	23.62	28.05	28.39
สิงห์บุรี	35.19	42.3	40.01	41.39	19.79	13.56	25.16	22.8	28.11	28.5
อ่างทอง	35.22	42.93	39.33	41.23	19.19	13.61	23.75	22.48	27.41	28
รวมกลุ่มจังหวัด	35.34	42.36	39.88	41.10	20.31	14.61	25.33	23.31	28.13	28.55

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 2.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบน 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ชัยนาท	45.05	40.54	34.3	44.6	20.82	15.74	25.67	12.14	29.6	29.57
ลพบุรี	47.17	44.04	36.3	46.5	23.62	19.12	29.18	15.77	31.09	31.35
สิงห์บุรี	46.41	42.2	34.55	45.31	21.72	15.87	27.3	12.67	30.6	29.89
อ่างทอง	46.57	42.42	34.85	45.46	22.09	17.42	27.78	13.78	30.39	30.17
รวมกลุ่มจังหวัด	46.30	42.30	35.00	45.47	22.06	17.04	27.48	13.59	30.42	30.25

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

2.3.4 การคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนจำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในทุกระดับการศึกษาของแต่ละปีนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 2.7 หมื่นคน โดยตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มลดลงทุกปี จาก 3.6 หมื่นคน ในปี 2554 ลดลงเป็น 2.70 หมื่นคนในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 พบว่า ในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.75 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ระดับปวส. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวช. และระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.95 17.68 17.34 7.66 และ 0.63 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 2.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	14,082	13,955	13,731	13,380	12,899	12,331	11,649	10,914	10,233	9,687
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,589	6,531	6,428	6,265	6,041	5,776	5,458	5,114	4,796	4,541
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,453	6,397	6,297	6,141	5,924	5,667	5,358	5,023	4,714	4,465
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	6,220	6,266	6,306	6,335	6,340	6,275	6,188	6,079	5,933	5,741
ปริญญาตรี	2,517	2,532	2,543	2,550	2,552	2,528	2,499	2,461	2,410	2,337
ปริญญาโทขึ้นไป	199	200	201	203	204	205	205	206	206	206
รวม	36,060	35,882	35,507	34,873	33,959	32,780	31,357	29,796	28,292	26,977

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

2.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานนั้นประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกัน จากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2554-2563 นั้น โดยรวมทุกระดับการศึกษา ซึ่งในแต่ละปีมีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดไม่ต่ำกว่าปีละ 2.7 หมื่นคน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมดมีจำนวนไม่เกิน 7,432 คน เท่านั้น และในอีก 10 ปีข้างหน้า มีแนวโน้มว่าผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานลดลงจากจำนวน 7,368 คน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 6,319 คน ในปี 2563 และผู้ว่างงานรวมในปี 2554-2563 นั้นมีแนวโน้มสูงขึ้นในปี 2554 จากจำนวน 14,764 คน เพิ่มขึ้นเป็น 15,091 คน ในปี 2563

จากการคาดประมาณการข้างต้น พบว่า ระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ซึ่งในแต่ละปีมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 5,733 คน รองลงมา ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุด คือ ระดับปริญญาโทขึ้นไป ซึ่งในแต่ละปีจะมีจำนวนไม่เกิน 617 คน

ตารางที่ 2.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,076	1,068	1,046	1,022	985	941	889	833	781	739
มัธยมศึกษาตอนปลาย	634	632	624	606	585	560	528	495	465	440
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	576	574	554	546	526	502	476	446	418	396
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,992	3,015	3,012	3,041	3,041	3,006	2,968	2,915	2,845	2,754
ปริญญาตรี	1,892	1,946	1,946	1,943	1,953	1,932	1,908	1,882	1,841	1,786
ปริญญาโทขึ้นไป	197	198	200	201	202	203	204	204	204	204
รวม	7,368	7,432	7,383	7,358	7,292	7,143	6,973	6,774	6,554	6,319
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	5,172	5,126	5,171	5,160	5,166	5,140	5,112	5,076	5,036	4,994
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,493	2,528	2,522	2,532	2,528	2,520	2,505	2,488	2,469	2,448
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,465	1,483	1,479	1,483	1,480	1,473	1,464	1,453	1,441	1,428
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,689	2,985	2,845	2,918	2,878	2,881	2,853	2,836	2,809	2,785
ปริญญาตรี	2,647	3,362	3,019	3,200	3,112	3,144	3,104	3,094	3,065	3,043
ปริญญาโทขึ้นไป	299	450	377	416	397	406	399	399	395	393
รวม	14,764	15,934	15,412	15,710	15,560	15,563	15,438	15,346	15,216	15,091

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	6,248	6,193	6,217	6,182	6,151	6,081	6,002	5,908	5,817	5,733
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,127	3,161	3,146	3,138	3,114	3,079	3,033	2,984	2,933	2,888
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,041	2,056	2,032	2,029	2,006	1,975	1,940	1,899	1,859	1,825
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5,682	6,000	5,857	5,959	5,918	5,887	5,821	5,750	5,654	5,539
ปริญญาตรี	4,540	5,308	4,965	5,143	5,064	5,075	5,013	4,976	4,907	4,829
ปริญญาโทขึ้นไป	496	648	577	617	600	609	603	603	600	597
รวม	22,132	23,366	22,795	23,068	22,852	22,707	22,411	22,120	21,770	21,410

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

2.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

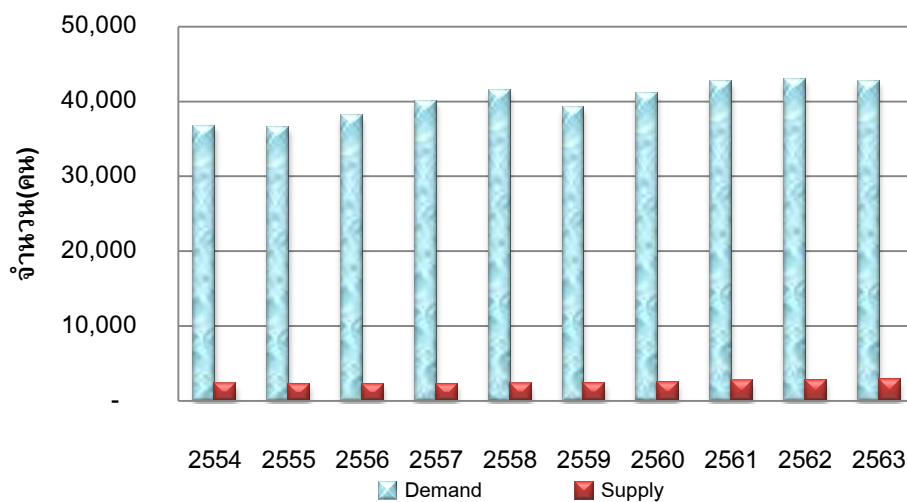
การวิเคราะห์ถึงจำนวนความต้องการกำลังคนหรืออุปสงค์ในแต่ละปีโดยรวมนั้น ความต้องการในแต่ละปีโดยรวม (Flow) ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของความสามารถในการผลิต (Capacity) และความต้องการแรงงานใหม่เพื่อเข้าไปทดแทนแรงงานเดิมซึ่งออกจากระบบการจ้างงาน และอุปทานก็มีองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกับอุปสงค์ คือ เป็นอุปทานที่เกิดขึ้นจากกำลังแรงงานใหม่และมีความปรารถนาที่จะทำงาน และอุปทานจากแรงงานที่เคยทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมาก่อนซึ่งว่างงาน ดังนั้น การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจึงเป็นข้อมูลที่น่าจากความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวมข้างต้นมาพิจารณา

2.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 18,425 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการลดลงเป็น 14,383 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานยังมีจำนวนไม่มากนัก โดยในปี 2554 การผลิตกำลังคนเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้วมีจำนวน 2,277 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 กลับลดลงเป็น 1,796 คน ซึ่งยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก โดยทุกปีมีช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2556 มีช่องว่างมากที่สุดเป็นจำนวน 16,613 คน

แผนภาพที่ 2.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

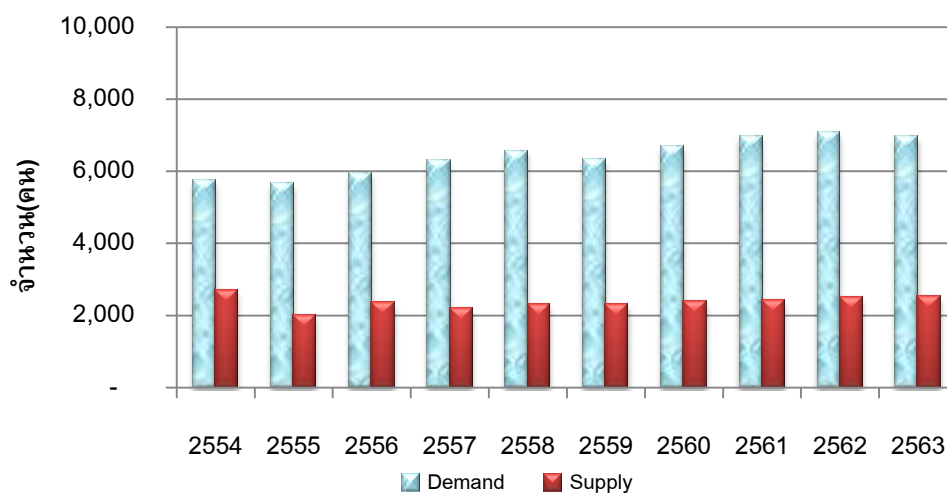
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

2.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 2,214 คน และอีก 10 ปีข้างหน้าในปี 2563 มีความต้องการลดลงเป็น 1,726 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานก็มีจำนวนไม่มากนัก เช่นกัน โดยในปี 2554 การผลิตกำลังคนเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้วมีจำนวน 1,096 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 ลดลงเป็น 769 คน ซึ่งยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงานมัธยมปลายไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนไม่มากนัก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2555 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 1,314 คน

แผนภาพที่ 2.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

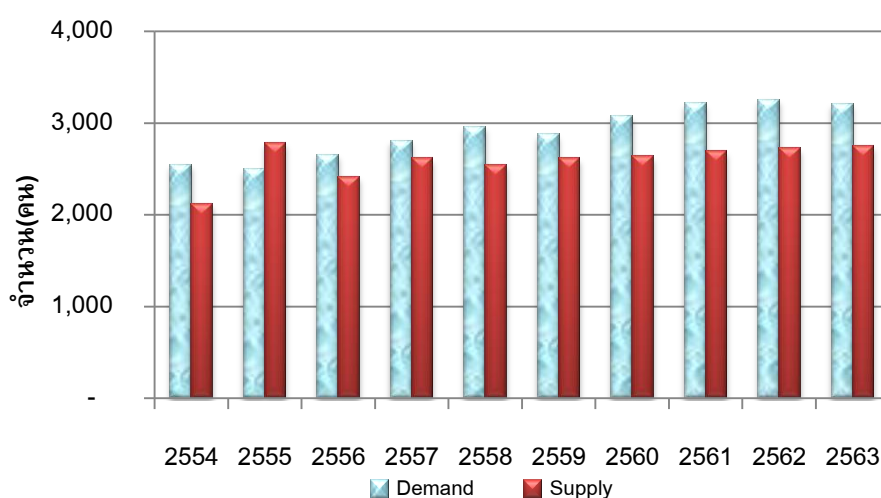
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

2.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวช. จำนวน 1,074 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการลดลงเป็น 831 คน ส่วนการผลิตกำลังคนเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำในระดับ ปวช. ปี 2554 มีการจ้างงาน 819 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 ลดลงเป็น 627 คน ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงาน ปวช. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนแต่เป็นจำนวนไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่มีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน โดยในปี 2556 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 309 คน

แผนภาพที่ 2.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

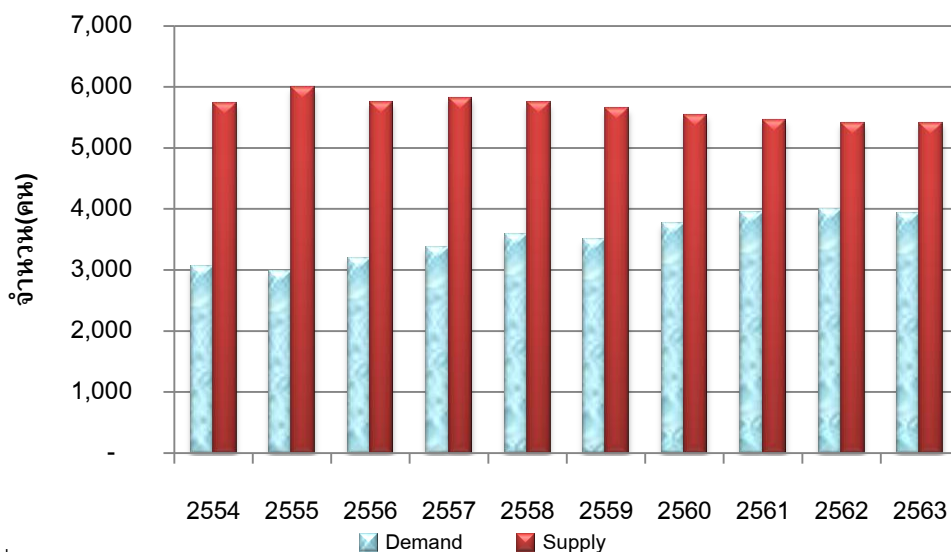
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

2.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวส. จำนวน 1,219 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการลดลงเป็น 950 คน ส่วนการผลิตกำลังคนเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำ พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 3,671 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 ลดลงเป็น 3,632 คน ซึ่งมีจำนวนมากกว่าความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงาน ปวส. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปทานมากกว่าอุปสงค์ ซึ่งในปี 2559 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 2,856 คน

แผนภาพที่ 2.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

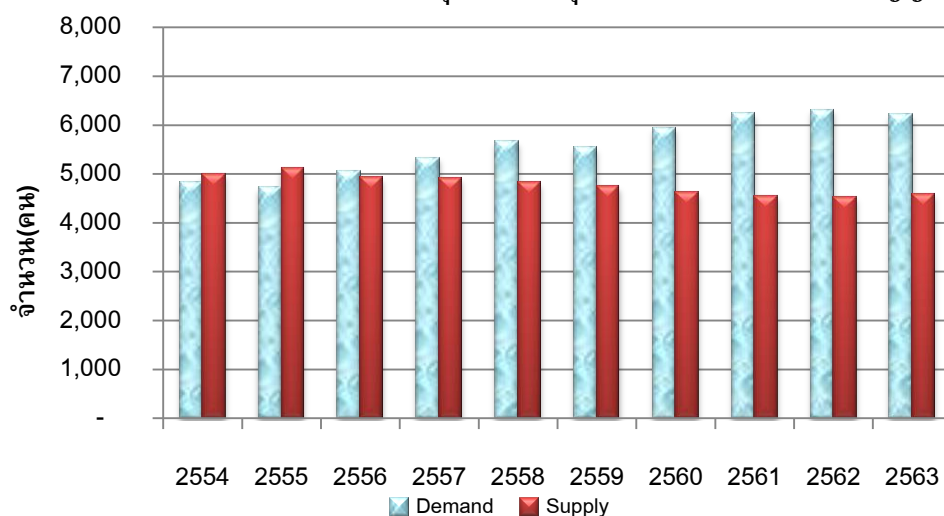
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

2.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่า ในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาตรีจำนวน 2,052 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการลดลงเป็น 1,606 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวนมาก โดยในปี 2554 มีจำนวน 2,494 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 ลดลงเป็น 2,414 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนความต้องการกำลังคน

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงานปริญญาตรีไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปทานมากกว่าอุปสงค์ ซึ่งในปี 2561 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 866 คน

แผนภาพที่ 2.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

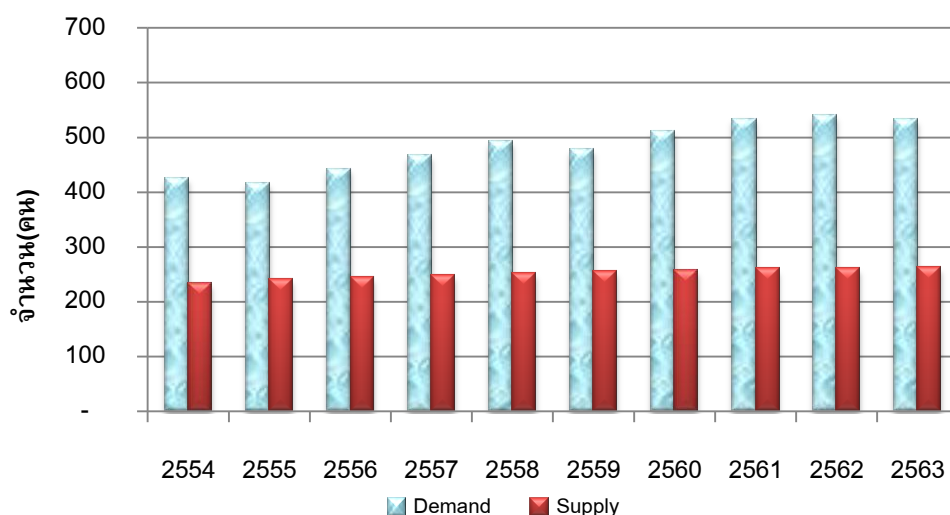
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

2.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปจำนวน 172 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการลดลงเป็น 135 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำยังมีจำนวนไม่มากนัก โดยในปี 2554 มีจำนวน 197 คน และอีก 10 ปีข้างหน้าในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 204 คน ซึ่งไม่แตกต่างกับจำนวนความต้องการมากนัก

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไปไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนไม่มากนัก โดยมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปทานมากกว่าอุปสงค์ ซึ่งในปี 2563 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 69 คน

แผนภาพที่ 2.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดการณ์การ

ตารางที่ 2.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	D > S มาก	D > S มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	D > S	D > S มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	D > S	D > S
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	D < S มาก	D < S
ปริญญาตรี	D < S	D < S มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	D ≈ S	D < S

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 3

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

3.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ประกอบด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก สมุทรปราการ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 12.7 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 3 ของพื้นที่ทั้งประเทศโดยจังหวัดสระแก้วมีพื้นที่มากที่สุด คือ 4,370,890 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34 ของกลุ่มจังหวัด ในขณะที่จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่น้อยที่สุดคือ 591,199 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5 ของกลุ่มจังหวัด ประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง มีจำนวนทั้งสิ้น 3,078,214 คน (ณ มิถุนายน 2552) จังหวัดที่มีจำนวนประชากรสูงสุดในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางคือ จังหวัดสมุทรปราการมีประชากรทั้งสิ้น 1,155,662 คน ส่วนจังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางคือ จังหวัดนครนายก มีประชากรทั้งสิ้น 251,653 คน

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางมีแนวโน้มไปสู่นอกภาคเกษตร โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ ข้อมูลปี พ.ศ. 2552 มีมูลค่าผลผลิตมวลรวมนอกภาคเกษตร 516,519 ล้านบาท เป็นมูลค่าผลผลิตมวลรวมภาคการผลิตเท่ากับ 348,823 ล้านบาท โดยเป็นมูลค่าผลผลิตมวลรวมภาคการผลิตของจังหวัดสมุทรปราการเท่ากับ 244,588 ล้านบาท นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางมีจุดแข็งเชิงยุทธศาสตร์หลายด้านทั้งเป็นพื้นที่ที่รองรับการขยายตัวจากกรุงเทพฯ และพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก มีระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งค่อนข้างสมบูรณ์ ประกอบด้วยท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศระดับประเทศและนานาชาติ โครงข่ายถนนและรถไฟที่สามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ และประเทศเพื่อนบ้านได้โดยสะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ เป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตร และปศุสัตว์ เป็นศูนย์อุตสาหกรรมหลักหลายประเภท และเป็นแหล่งท่องเที่ยวและประตูการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา สามารถพิจารณาผลผลิตมวลรวมของภูมิภาคนี้ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531

รายการ/จังหวัด	ฉะเชิงเทรา	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	นครนายก	สมุทรปราการ	หน่วย:ล้านบาท	
						กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
ภาคเกษตร	5,644	3,304	3,326	1,548	2,741	16,562	3.11
1. การเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้	4,294	2,577	3,277	1,309	286	11,743	2.20
2. ประมง	1,350	727	48	239	2,455	4,819	0.91
นอกภาคเกษตร	106,272	30,469	10,604	6,725	362,450	516,519	96.89
3. เหมืองแร่และเหมืองหิน	166	153	22	62	6	409	0.08
4. การผลิต	86,182	15,625	1,739	690	244,588	348,823	65.44
5. การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	3,119	1,197	478	359	5,937	11,090	2.08
6. ก่อสร้าง	1,249	339	496	263	3,349	5,695	1.07

รายการ/จังหวัด	ฉะเชิงเทรา	ปราจีนบุรี	สระ-แก้ว	นครนายก	สมุทรปราการ	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	5,723	7,750	3,664	1,843	11,055	30,036	5.63
8. โรงแรม ภัตตาคารและร้านอาหาร	188	92	62	265	3,560	4,167	0.78
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	4,314	1,143	782	654	81,503	88,395	16.58
10. การเป็นตัวกลางทางการเงิน	969	530	359	282	3,265	5,405	1.01
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	1,708	1,171	1,164	591	4,168	8,802	1.65
12. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	672	1,046	764	637	1,012	4,132	0.78
13. การศึกษา	1,109	736	657	498	1,097	4,097	0.77
14. งานด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	491	348	223	240	1,545	2,847	0.53
15. กิจกรรมด้านการบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	372	335	181	330	1,290	2,508	0.47
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	10	5	13	10	75	113	0.02
รวมผลผลิตมวลรวม	111,916	33,772	13,929	8,272	365,190	533,080	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

3.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง มีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 3.13 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 3.30 ล้านคน ในปี 2553 โดยเป็นประชากรในวัยแรงงานจำนวน 2.61 ล้านคน และเป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 1.91 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 72.8 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 1.88 ล้านคน และมีผู้ว่างงานจำนวน 2.63 หมื่นคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.3 ซึ่งลดลงจากปีก่อน

สมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ เท่ากับ 1.32 ล้านคน และ 7.59 แสนคน ตามลำดับ ส่วนนครนายกเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำน้อยที่สุดเท่ากับ 2.64 แสนคนและ 1.52 แสนคน ตามลำดับ นอกจากนี้ ปราจีนบุรีเป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เท่ากับร้อยละ 1.7

ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	3,132,512	3,306,538	3,377,090	3,336,872	3,266,328	3,303,848
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	2,457,367	2,632,069	2,698,516	2,649,528	2,572,695	2,610,999
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	1,825,424	1,976,228	2,033,063	1,973,950	1,895,197	1,912,696
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	1,786,769	1,934,347	1,986,344	1,933,269	1,851,127	1,882,420
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	34,117	39,473	42,551	37,658	40,576	26,327
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	73.7	74.1	74.2	73.5	73.0	72.8
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.8	1.8	1.8	1.9	2.0	1.3
ฉะเชิงเทรา						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	660,181	657,982	660,647	684,285	711,249	717,753
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	511,112	516,309	520,771	539,857	562,001	570,249
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	365,898	362,344	365,009	380,116	404,393	405,127
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	357,063	356,547	357,296	373,479	395,916	398,557
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	7,414	5,273	6,423	5,674	7,566	5,243
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	71.6	70.2	70.1	70.4	72.0	71.0
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.0	1.5	1.8	1.5	1.9	1.3
ปราจีนบุรี						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	425,702	409,164	396,732	417,764	451,714	455,896
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	325,355	318,120	309,958	328,102	356,901	362,508
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	247,991	233,233	230,514	241,688	264,241	266,777
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	242,846	228,671	227,820	235,523	260,343	261,774
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	4,626	4,310	2,528	5,754	3,436	4,657
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	76.2	73.3	74.4	73.7	74.0	73.6
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.9	1.8	1.1	2.4	1.3	1.7
สระแก้ว						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	615,005	732,771	772,255	670,891	543,433	549,467
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	454,930	549,143	582,804	514,762	427,109	435,982
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	337,170	427,559	442,395	389,932	310,998	317,336
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	326,204	413,851	425,385	375,575	298,776	311,086
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	9,316	12,864	15,418	13,898	10,919	4,589
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	74.1	77.9	75.9	75.7	72.8	72.8
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.8	3.0	3.5	3.6	3.5	1.4
นครนายก						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	255,280	237,550	237,817	249,055	261,710	263,624
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	196,819	185,841	186,888	197,945	210,533	213,469
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	139,354	133,930	135,497	140,424	148,424	153,005
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	137,615	132,574	133,777	138,518	146,347	151,713
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	885	830	886	808	1,672	786
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	70.8	72.1	72.5	70.9	70.5	71.7
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.6	0.6	0.7	0.6	1.1	0.5

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
สมุทรปราการ						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,176,344	1,269,072	1,309,639	1,314,878	1,298,223	1,317,107
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	969,151	1,062,656	1,098,096	1,068,863	1,016,151	1,028,791
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	735,010	819,163	859,649	821,791	767,142	770,452
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	723,042	802,704	842,066	810,174	749,745	759,290
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	11,877	16,196	17,296	11,524	16,984	11,052
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	75.8	77.1	78.3	76.9	75.5	74.9
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.6	2.0	2.0	1.4	2.2	1.4

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง มีจำนวนผู้มีงานทำ 1.91 ล้านคนในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 1.19 และเพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันร้อยละ 2.45 โดยสระแก้วเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันในอัตรามากที่สุด ร้อยละ 8.38

ตารางที่ 3.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553

จังหวัด	หน่วย:คน							
	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
ฉะเชิงเทรา	395,299	384,535	401,114	402,717	405,187	388,418	404,162	396,460
ปราจีนบุรี	257,694	258,117	263,702	261,860	264,586	263,890	261,321	257,299
สระแก้ว	289,494	298,653	301,746	305,210	289,336	308,473	315,756	330,781
นครนายก	144,658	147,441	148,066	145,222	146,615	152,646	154,081	153,512
สมุทรปราการ	749,702	753,014	747,742	748,522	762,797	751,874	751,415	771,072
รวมกลุ่มจังหวัด	1,836,847	1,841,760	1,862,370	1,863,531	1,868,520	1,865,301	1,886,736	1,909,122

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมมากที่สุดจำนวน 7.62 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.62 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด ต่อมาในปี 2553 จำนวนผู้มีงานทำมากที่สุดกลับเป็นผู้มีงานทำในภาคบริการ ซึ่งมีจำนวน 7.45 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 39.6 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม โดยมีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 7.10 แสนคน และ 4.28 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.7 และร้อยละ 22.70 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 3.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553

หน่วย:คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง						
ภาคเกษตร	387,023	431,857	442,765	434,371	420,504	427,511
ภาคอุตสาหกรรม	761,550	818,673	841,338	796,529	721,388	710,057
ภาคบริการ	638,197	683,818	702,241	702,369	709,234	744,852
รวม	1,786,769	1,934,347	1,986,344	1,933,269	1,851,127	1,882,420
ฉะเชิงเทรา						
ภาคเกษตร	111,383	120,528	110,528	122,348	129,828	124,514
ภาคอุตสาหกรรม	131,338	128,606	134,782	132,196	143,603	136,897
ภาคบริการ	114,342	107,413	111,986	118,934	122,485	137,145
รวม	357,063	356,547	357,296	373,479	395,916	398,557
ปราจีนบุรี						
ภาคเกษตร	66,328	58,313	63,806	68,317	78,535	66,160
ภาคอุตสาหกรรม	103,510	102,347	102,345	96,313	102,355	104,687
ภาคบริการ	73,007	68,011	61,669	70,893	79,454	90,927
รวม	242,846	228,671	227,820	235,523	260,343	261,774
สระแก้ว						
ภาคเกษตร	151,917	200,386	216,483	187,482	148,121	154,903
ภาคอุตสาหกรรม	63,268	75,851	70,435	63,118	52,026	50,211
ภาคบริการ	111,019	137,614	138,468	124,974	98,629	105,972
รวม	326,204	413,851	425,385	375,575	298,776	311,086
นครนายก						
ภาคเกษตร	43,968	42,681	44,622	39,536	42,323	57,010
ภาคอุตสาหกรรม	42,983	43,392	42,677	44,840	43,495	42,195
ภาคบริการ	50,664	46,502	46,478	54,141	60,529	52,508
รวม	137,615	132,574	133,777	138,518	146,347	151,713
สมุทรปราการ						
ภาคเกษตร	13,428	9,950	7,326	16,687	21,697	24,923
ภาคอุตสาหกรรม	420,449	468,477	491,100	460,061	379,910	376,067
ภาคบริการ	289,165	324,277	343,640	333,426	348,137	358,299
รวม	723,042	802,704	842,066	810,174	749,745	759,290

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 1.25 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 69.86 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 2.05 แสนคน และ 1.53 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.45 และร้อยละ 8.57 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ ต่อมาในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือ

ต่ำกว่าจำนวน 1.26 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68.81 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 2.19 แสนคน และ 1.93 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.62 และร้อยละ 10.28 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 3.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548-2553

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,248,317	1,337,426	1,366,368	1,337,833	1,259,374	1,257,735
มัธยมศึกษาตอนปลาย	204,624	238,423	248,713	211,406	201,582	218,705
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	82,742	92,883	90,029	93,052	91,127	86,705
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	88,407	97,935	108,431	111,675	110,081	110,181
ปริญญาตรี	153,093	155,849	160,866	166,397	173,911	193,425
ปริญญาโทขึ้นไป	9,589	11,831	11,937	12,906	15,052	15,670
รวม	1,786,771	1,934,347	1,986,344	1,933,269	1,851,126	1,882,420
ฉะเชิงเทรา						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	269,861	264,984	256,024	266,594	276,818	271,199
มัธยมศึกษาตอนปลาย	28,482	38,153	38,969	36,252	40,181	45,360
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	15,720	14,828	16,753	18,803	20,596	20,262
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	13,945	15,402	19,319	19,450	21,217	22,983
ปริญญาตรี	27,934	21,024	23,794	29,917	34,472	36,884
ปริญญาโทขึ้นไป	1,121	2,155	2,438	2,463	2,633	1,869
รวม	357,063	356,546	357,296	373,478	395,916	398,557
ปราจีนบุรี						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	175,719	171,188	169,385	172,502	188,776	183,177
มัธยมศึกษาตอนปลาย	26,926	25,496	26,532	25,280	34,761	32,180
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	10,743	6,488	8,527	10,315	10,765	8,490
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	13,716	11,640	11,550	9,820	10,121	11,558
ปริญญาตรี	14,690	12,929	10,924	15,355	14,050	23,576
ปริญญาโทขึ้นไป	1,053	930	902	2,252	1,870	2,792
รวม	242,846	228,671	227,820	235,523	260,343	261,774
สระแก้ว						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	266,590	340,745	350,817	305,627	238,663	243,401
มัธยมศึกษาตอนปลาย	29,749	32,379	31,948	26,565	22,392	27,828
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,754	9,617	8,892	9,685	6,943	6,947
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	7,025	9,703	10,528	12,621	10,360	10,162
ปริญญาตรี	14,861	20,125	22,542	19,267	18,412	20,439
ปริญญาโทขึ้นไป	1,227	1,283	659	1,810	2,005	2,310
รวม	326,205	413,851	425,385	375,575	298,776	311,086
นครนายก						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	104,952	100,620	101,207	102,218	103,618	110,608
มัธยมศึกษาตอนปลาย	13,287	12,212	12,410	12,748	16,506	16,681
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5,297	4,949	5,301	6,999	7,528	5,754

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,787	5,215	5,716	6,849	7,364	9,070
ปริญญาตรี	8,427	8,777	8,464	8,988	10,539	8,826
ปริญญาโทขึ้นไป	866	803	679	716	791	774
รวม	137,615	132,575	133,777	138,518	146,347	151,713
สมุทรปราการ						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	431,195	459,889	488,936	490,893	451,498	449,349
มัธยมศึกษาตอนปลาย	106,180	130,184	138,854	110,561	87,742	96,656
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	44,229	57,002	50,556	47,250	45,295	45,253
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	48,936	55,976	61,317	62,935	61,019	56,408
ปริญญาตรี	87,181	92,993	95,143	92,870	96,439	103,698
ปริญญาโทขึ้นไป	5,321	6,660	7,260	5,665	7,753	7,925
รวม	723,042	802,704	842,066	810,175	749,745	759,290

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการทำงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง มีความต้องการแรงงานประมาณ 38,228 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 21,845 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานทำของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 37,657 คน พบว่า จำนวนความต้องการแรงงานในระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาของสถานประกอบการสูงกว่าจำนวนผู้ว่างงานเช่นเดียวกันกับในระดับปริญญาตรี ในขณะที่จำนวนความต้องการแรงงานในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา ปวช. ปวส. และปริญญาโท กลับต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบพบว่า ระดับ ปวช. มีความต้องการแรงงานในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 1,832 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขาวิชานี้จำนวน 539 คน เช่นเดียวกับสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ในระดับ ปวส. ที่มีจำนวนความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ส่วนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ มนุษย์ศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ เป็นต้น ส่วนสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานน้อยกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ สังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ ธุรกิจและการบริการ วิทยาศาสตร์กายภาพ วิชาคอมพิวเตอร์ และวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

ตารางที่ 3.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	3,346	1,495	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	606	224	5,305
ประถมศึกษา	7,845	5,971	6,542
มัธยมศึกษาตอนต้น	18,447	8,493	12,504
มัธยมศึกษาตอนปลาย และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3,012	1,935	7,888
มัธยมศึกษาตอนปลาย			6,443
ศิลปศาสตร์	10	10	
ธุรกิจและการบริการ	1,025	682	753
คอมพิวเตอร์			11
วิศวกรรมศาสตร์	1,832	1,192	539
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	16	16	9
การบริการส่วนบุคคล	129	35	134
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,379	807	2,300
ศิลปศาสตร์	2	2	
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์			5
ธุรกิจและการบริการ	408	259	836
คอมพิวเตอร์			409
วิศวกรรมศาสตร์	907	525	595
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	49	17	13
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			442
การบริการส่วนบุคคล	13	4	
ปริญญาตรี	3,404	2,822	2,978
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			209
ศิลปศาสตร์	20	20	61
มนุษยศาสตร์	16	8	237
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์	31	30	19
ธุรกิจและการบริการ	1,017	824	825
กฎหมาย			73
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	77	63	222
วิทยาศาสตร์กายภาพ	116	104	108
คณิตศาสตร์และสถิติ			195
คอมพิวเตอร์	1,208	1,115	587
วิศวกรรมศาสตร์	670	431	326
การผลิตและกระบวนการผลิต	67	62	30
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			30
สัตวแพทย์	3		
สุขภาพ	153	143	
การบริการทางสังคม	7	5	
การบริการส่วนบุคคล	9	9	23
การบริการด้านการรักษาความปลอดภัย	10	9	
ไม่ทราบ			33

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ปริญญาโท	64	64	141
มนุษยศาสตร์	4	4	
ธุรกิจและการบริการ	1	1	141
วิศวกรรมศาสตร์	41	41	
สุขภาพ	18	18	
ปริญญาเอก			
การศึกษ้อื่น ๆ	125	34	
รวมทั้งหมด	38,228	21,845	37,657

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

3.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

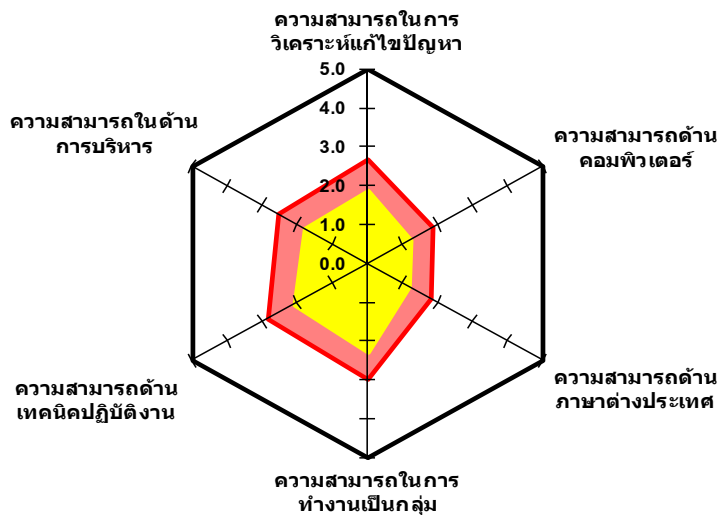
ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางนั้นสูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝือนั้นสถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยังคงต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวังอยู่มาก เช่น ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ สถานประกอบการคาดหวังจากกลุ่มแรงงานไร้ฝีมืออยู่ที่ระดับ 1.80 แต่กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือมีความสามารถอยู่ที่ระดับ 1.17 เท่านั้น และเมื่อพิจารณาในกลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่าสถานประกอบการคาดหวังที่เพิ่มสูงขึ้นอยู่ในระดับ 1.39 2.07 2.84 และ 3.50 ตามลำดับ โดยเฉพาะกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศดีกว่ากลุ่มแรงงานอื่นๆ แต่ความสามารถที่มีอยู่ก็ไม่ถึงระดับที่สถานประกอบการคาดหวัง

ตารางที่ 3.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	1.88	2.67	2.46	3.27	3.10	3.87	3.62	4.38	4.32	4.80
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.22	1.86	1.53	2.24	2.55	3.32	3.28	4.09	3.69	4.38
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.17	1.80	1.39	2.10	2.07	2.99	2.84	3.84	3.50	4.29
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	2.26	2.97	2.81	3.54	3.28	3.99	3.71	4.39	4.29	4.76
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	2.11	2.85	2.73	3.49	3.29	4.01	3.78	4.44	4.34	4.80
ความสามารถในการจัดการบริหาร	1.81	2.55	2.34	3.15	3.08	3.87	3.75	4.44	4.42	4.84

ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

แผนภาพที่ 3.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550

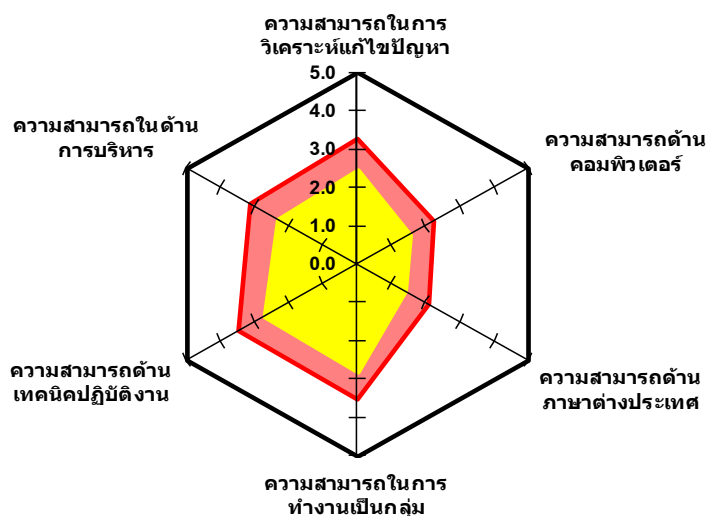

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความสามารถที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่แรงงานมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานไร้ฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.79) รองลงมา คือ ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานและความสามารถด้านการบริหาร (Gap=0.74 เท่ากัน) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.70) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.64) และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.63)

แผนภาพที่ 3.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550

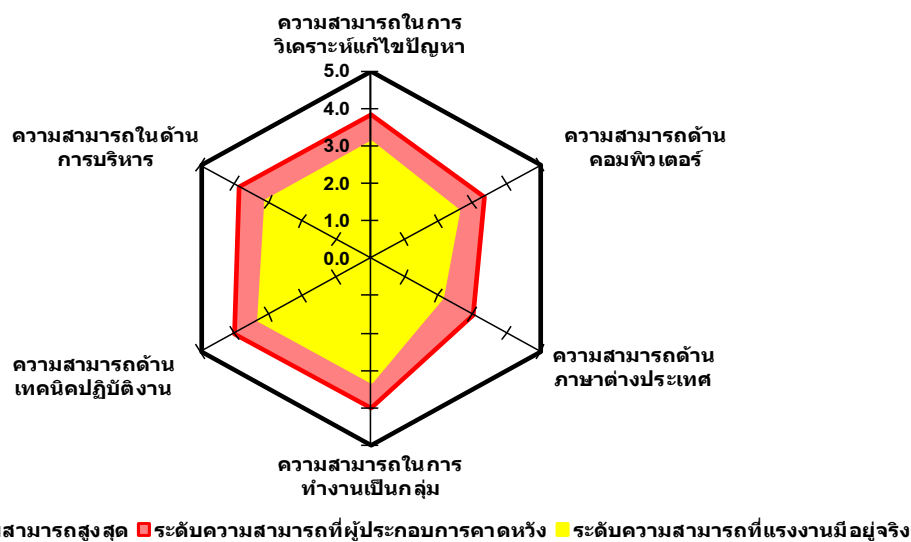

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความสามารถที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่แรงงานมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาและความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.81) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน(Gap=0.76) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.73) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ(Gap=0.71)มีช่วงห่างน้อยที่สุดเท่ากัน

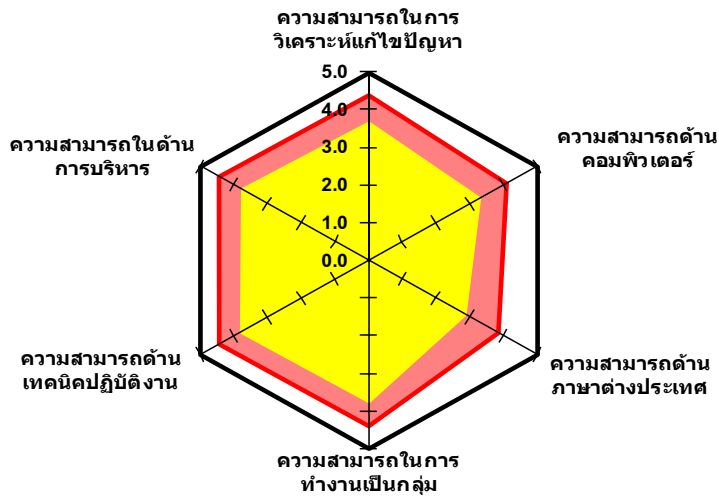
แผนภาพที่ 3.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.92) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการบริหาร(Gap=0.79) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.78) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา(Gap=0.77) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.72) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม(Gap=0.70) มีช่วงห่างน้อยที่สุด

แผนภาพที่ 3.4 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550

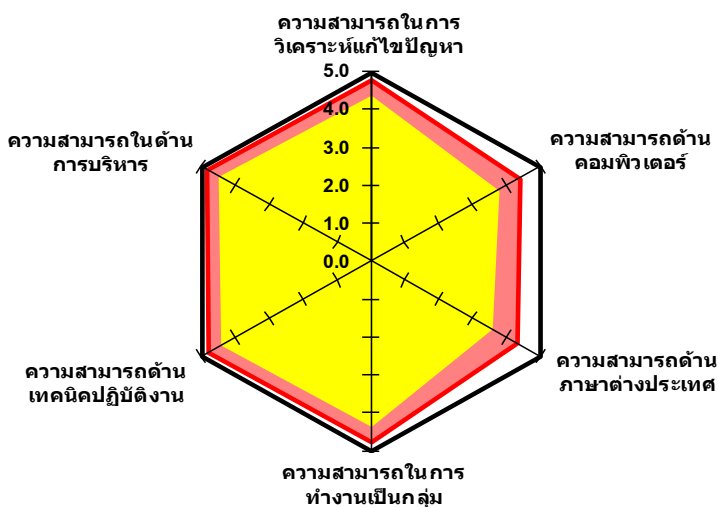

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความสามารถที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่แรงงานฝีมือสูงจริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.00) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.81) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.76) ความสามารถในการบริหาร (Gap=0.70) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.68) และความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.66) มีช่วงห่างน้อยที่สุด

แผนภาพที่ 3.5 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2550

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความสามารถที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่ผู้เชี่ยวชาญมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.80) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.69) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาและความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.48) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.45) และด้านบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.43)

ตารางที่ 3.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะงาน	
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่างๆ ของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พบว่า แรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการยังขาดความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ ส่วนคุณลักษณะด้านอื่นๆ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความขยันและอดทน ความสามารถในการแก้ปัญหาและความมีระเบียบวินัยในการทำงาน แรงงานในสถานประกอบการมีลักษณะดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

3.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554-2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 1.91 1.93 1.95 1.97 2.00 2.02 2.05 2.07 2.10 และ 2.13 ล้านคน ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 1.21 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 1.46 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68.45 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรีจำนวน 2.38 แสนคน และ 1.90 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.20 และร้อยละ 8.92 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด ตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 5.91 หมื่นคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 2.38 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.36 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 3.52 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.64 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 3.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,298,450	1,311,980	1,326,884	1,343,384	1,361,005
มัธยมศึกษาตอนปลาย	207,530	209,506	211,750	214,289	217,058
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	93,764	94,592	95,566	96,673	97,913
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	113,267	114,238	115,406	116,730	118,239
ปริญญาตรี	178,976	180,523	182,379	184,478	186,870
ปริญญาโทขึ้นไป	15,496	15,638	15,803	15,990	16,199
รวม	1,907,484	1,926,476	1,947,788	1,971,545	1,997,284
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	36,734	36,552	38,167	40,027	41,440
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5,729	5,655	5,959	6,293	6,569
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,541	2,491	2,651	2,801	2,955
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,056	2,980	3,194	3,371	3,578
ปริญญาตรี	4,840	4,719	5,057	5,333	5,663
ปริญญาโทขึ้นไป	425	416	443	467	492
รวม	53,325	52,813	55,470	58,292	60,697
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	13,959	13,529	14,904	16,500	17,620
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,087	1,975	2,244	2,539	2,770
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	894	829	974	1,106	1,241
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,067	971	1,168	1,324	1,508
ปริญญาตรี	1,696	1,546	1,856	2,099	2,392
ปริญญาโทขึ้นไป	153	141	166	187	209
รวม	19,856	18,992	21,312	23,756	25,740
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	22,775	23,023	23,263	23,527	23,819
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,643	3,680	3,715	3,755	3,800
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,647	1,663	1,677	1,694	1,714
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,989	2,008	2,026	2,046	2,070
ปริญญาตรี	3,143	3,173	3,201	3,234	3,271
ปริญญาโทขึ้นไป	272	275	277	280	284
รวม	33,469	33,821	34,158	34,536	34,957

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 3.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,376,062	1,392,821	1,410,760	1,428,841	1,446,206
มัธยมศึกษาตอนปลาย	219,520	222,319	225,349	228,408	231,326
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	99,048	100,359	101,792	103,238	104,614
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	119,644	121,280	123,074	124,886	126,606
ปริญญาตรี	189,095	191,684	194,524	197,390	200,112
ปริญญาโทขึ้นไป	16,390	16,609	16,849	17,090	17,320
รวม	2,019,759	2,045,071	2,072,348	2,099,853	2,126,183
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	39,189	41,158	42,636	43,095	42,699
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,311	6,691	6,972	7,054	6,968
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,871	3,067	3,212	3,251	3,206
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,502	3,757	3,945	3,994	3,934
ปริญญาตรี	5,539	5,942	6,239	6,315	6,222
ปริญญาโทขึ้นไป	478	510	534	540	533
รวม	57,888	61,125	63,538	64,249	63,562
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	15,057	16,759	17,940	18,081	17,364
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,462	2,798	3,030	3,059	2,918
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,134	1,311	1,433	1,446	1,376
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,405	1,636	1,795	1,811	1,720
ปริญญาตรี	2,225	2,589	2,840	2,866	2,722
ปริญญาโทขึ้นไป	191	220	239	241	230
รวม	22,475	25,313	27,277	27,505	26,330
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	24,132	24,399	24,696	25,014	25,335
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,849	3,892	3,942	3,996	4,050
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,736	1,756	1,779	1,805	1,831
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,096	2,121	2,150	2,182	2,214
ปริญญาตรี	3,313	3,353	3,399	3,449	3,500
ปริญญาโทขึ้นไป	287	291	294	299	303
รวม	35,414	35,812	36,261	36,745	37,232

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

3.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางโดยจำแนกตามช่วงอายุ และระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 30-49 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปนั้นจะได้รับค่าจ้างสูงสุด ซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 30,330 บาท รองลงมา คือช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปวช.ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 23,415 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุดเป็นเงินจำนวน 42,169 บาท ลำดับรองลงมาเป็นช่วงอายุ 30-49 ปี และจบการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 40,930 บาท ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ยพบว่าช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปและจบระดับการศึกษาระดับปวส. มีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 12.33 ส่วนช่วงอายุ 20-29 ปีและจบการศึกษาระดับปวช.มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 4.76

ตารางที่ 3.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา

หน่วย:บาท

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	3,393	4,240	4,694	4,639	3,582	4,498
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,994	4,660	7,153	9,108	2,576	5,543
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,621	5,369	8,834	5,000		6,427
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3,842	10,287	12,956	23,415		11,484
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		7,251	12,330		7,300	9,595
ปริญญาตรี		11,166	13,807	17,143		12,785
ปริญญาโทขึ้นไป		15,476	30,330			24,127
รวม	3,769	5,575	6,681	5,638	3,825	5,992
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	4,199	4,721	6,162	6,567	6,224	6,017
มัธยมศึกษาตอนต้น	4,957	5,823	7,683	11,133	5,421	6,885
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,591	6,166	9,785	13,062	15,000	8,010
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5,982	6,961	10,263	19,411	16,298	8,700
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		8,652	11,877	15,462	18,500	10,782
ปริญญาตรี		12,835	20,351	42,169		18,254
ปริญญาโทขึ้นไป		19,112	40,930			37,751
รวม	5,207	7,039	9,449	9,043	6,922	8,500

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 3.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย

หน่วย: ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2.70	1.35	3.46	4.44	7.15	3.70
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.74	2.82	0.90	2.54	9.75	2.75
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7.77	1.75	1.29	12.75		2.79
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5.69	-4.76	-2.87	-2.32		-3.41
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		2.23	-0.47		12.33	1.47
ปริญญาตรี		1.76	4.97	11.91		4.55
ปริญญาโทขึ้นไป		2.67	3.82			5.76
รวม	4.12	2.96	4.43	6.08	7.70	4.47

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

3.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

3.3.1 จำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สพฐ. มีจำนวน 1,223 แห่ง ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจังหวัดจะเชิงเทรา มีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดนี้มากที่สุด 340 แห่ง รองลงมา ได้แก่ สระแก้ว ปราจีนบุรี สมุทรปราการและนครนายก ตามลำดับ แต่จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สช. นั้นจังหวัดที่มีจำนวนมากที่สุด คือ สมุทรปราการ รองลงมา ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว ตามลำดับ ส่วนประเภทการศึกษาด้านอาชีวศึกษานั้น ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง มีจำนวนทั้งสิ้น 21 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทราและสระแก้ว สำหรับโรงเรียนสาธิตมีเพียงแห่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่วนสถาบันอุดมศึกษานั้นทั้งหมด 8 แห่งกระจายอยู่ในพื้นที่ของทุกจังหวัดในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 3.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี 2552

หน่วย: แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาริต	สกอ.-อุดม
ฉะเชิงเทรา	340	29	12	7	1	1
นครนายก	150	16	5	3	0	2
ปราจีนบุรี	270	26	8	4	0	1
สมุทรปราการ	168	112	7	4	0	2
สระแก้ว	295	13	11	3	0	2
รวมกลุ่มจังหวัด	1,223	196	43	21	1	8

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ. และ สกอ.-อุดม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

3.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มภาคกลางตอนกลาง มีจำนวนทั้งหมด 66,072 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีจำนวนมากที่สุด 29,072 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดสมุทรปราการ รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 11,941 คน ส่วนใหญ่ผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 4,705 คน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางมีจำนวน 8,882 คน และ 10,047 คน ตามลำดับ และระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 5,902 คน สำหรับระดับปริญญาโทขึ้นไปมีจำนวนเพียง 228 คนเท่านั้น

ตารางที่ 3.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2552

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนกลาง	ฉะเชิงเทรา	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	นครนายก	สมุทรปราการ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	29,072	6,090	4,109	5,223	2,639	11,011
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11,941	1,823	2,029	2,146	1,238	4,705
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	8,882	3,213	1,808	975	843	2,043
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	10,047	3,118	1,887	872	2,795	1,375
ปริญญาตรี	5,902	4,114	0	110	0	1,678
ปริญญาโทขึ้นไป	228	15	0	157	0	56
รวม	66,072	18,373	9,833	9,483	7,515	20,868

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้ที่เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้ที่เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ
ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน
- ระดับ ปวช. และ ปวส. จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 4,446 คน รองลงมา คือ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 3,940 คน และในระดับปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษาสูงที่สุด คือ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 5,159 คน รองลงมาคือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 4,198 คน ส่วนในสาขาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว คหกรรม เกษตรกรรมและสาขาศิลปกรรม ในระดับปวช. มีผู้สำเร็จการศึกษาเพียงหนึ่งร้อยกว่าคนเท่านั้น และในระดับปวส. สาขาเหล่านี้มีผู้สำเร็จการศึกษาเพียงสาขาละ 33 182 279 และ 25 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 3.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตาม รายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		ฉะเชิงเทรา		ปราจีนบุรี		สระแก้ว		นครนายก		สมุทรปราการ	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	109	279	31	26	0	0	78	182	0	71	0	0
คหกรรม	150	182	84	108	19	4	9	0	9	70	29	0
เทคโนโลยีสารสนเทศฯ	0	117	0	0	0	10	0	43	0	49	0	15
พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ	3,940	5,159	1,294	1,488	907	1,115	457	387	398	1,405	884	764
ประมง	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ศิลปกรรม	116	25	76	20	0	0	0	0	0	5	40	0
อุตสาหกรรม	4,446	4,198	1,728	1,476	875	758	431	260	436	1,141	976	563
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	121	33	0	0	7	0	0	0	0	0	114	33
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เวชกรรม	0	54	0	0	0	0	0	0	0	54	0	0
สาขาอื่นๆ	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	8,882	10,047	3,213	3,118	1,808	1,887	975	872	843	2,795	2,043	1,375

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง สำเร็จการศึกษาในสาขา พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 2,803 คน รองลงมาคือ สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม จำนวน 1,533 คน และสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์ จำนวน 542 คน ตามลำดับ และส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 3.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตาม รายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด	ฉะเชิงเทรา	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	นครนายก	สมุทรปราการ
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	0	0	0	0	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	1,533	1317	0	8	0	208
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	0	0	0	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	2,803	2246	0	0	0	557
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	542	145	0	102	0	295
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	44	44	0	0	0	0
สุขภาพ การแพทย์	508	0	0	0	0	508
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	86	52	0	0	0	34
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	15	15	0	0	0	0
นิติศาสตร์	76	0	0	0	0	76
รัฐศาสตร์	176	176	0	0	0	0
การศึกษา	119	119	0	0	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	5,902	4,114	0	110	0	1,678

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช)

ส่วนระดับปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดสระแก้ว สมุทรปราการและฉะเชิงเทราเท่านั้น จำนวน 157 คน 56 คนและจำนวน 15 คน ตามลำดับ โดยสาขาการศึกษา เป็นสาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สาขารัฐศาสตร์ สาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์ และสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์ ตามลำดับ

ตารางที่ 3.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด	ฉะเชิงเทรา	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	นครนายก	สมุทรปราการ
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	0	0	0	0	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	3	3	0	0	0	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	0	0	0	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	33	0	0	0	0	33
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	22	2	0	0	0	20
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	0	0	0	0	0	0
สุขภาพ การแพทย์	3	0	0	0	0	3
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	0	0	0	0	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	0	0	0	0	0	0
นิติศาสตร์	0	0	0	0	0	0
รัฐศาสตร์	63	0	0	63	0	0
การศึกษา	104	10	0	94	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	228	15	0	157	0	56

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

3.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ดังตารางที่ 3.18-3.20 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น และทุกจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 20.18 ส่วนวิชาสังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ในปี การศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและ เป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 15.38 ส่วนวิชา ภาษาไทย และสังคมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่ม จังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุด และคณิตศาสตร์เป็นรายวิชาที่ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 15.51 ส่วนวิชาภาษาไทย สังคม ศึกษา และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งรายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่ม จังหวัด

ตารางที่ 3.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนกลาง

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ฉะเชิงเทรา	40	31.95	37.15	48.42	35.79	22.02	39.86	37.26	41.56	42.3
ปราจีนบุรี	37.47	29.21	33.33	46.48	29.12	16.79	33.29	32.46	37.14	38.53
สระแก้ว	39.63	32.15	34.44	48.1	31.57	25	36.84	36.42	39.04	42.15
นครนายก	37.9	30.98	33.14	47.33	29.97	16.95	35.07	34.22	38.08	40.96
สมุทรปราการ	38.38	31.26	34.61	48.46	31.63	20.16	34.34	35.11	38.59	42.38
รวมกลุ่มจังหวัด	38.68	31.11	34.53	47.76	31.62	20.18	35.88	35.09	38.88	41.26

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 3.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนกลาง

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ฉะเชิงเทรา	36.8	43.3	41.4	41.9	23.7	16.31	27.1	25	30.7	29.34
ปราจีนบุรี	35.4	42.7	39.8	40.6	21.2	14.25	25.3	23	28.4	28.07
สระแก้ว	34.4	41.5	39.6	38.7	22.4	14.64	26.1	22.7	29.6	28.33
นครนายก	34.9	41.6	39	40.2	20.3	14.343	24.7	23.2	28.2	28.39
สมุทรปราการ	37.1	44.1	40.3	43.3	23.3	17.36	25.6	24.3	28.8	28.77
รวมกลุ่มจังหวัด	35.73	42.62	40.01	40.93	22.19	15.38	25.76	23.64	29.15	28.58

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 3.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ฉะเชิงเทรา	48.11	43.7	36.8	46.78	24.35	18.84	29.66	15.4	31.38	31.02
ปราจีนบุรี	45.56	41.34	34.85	45.32	22.13	16.79	27.03	12.55	29.9	29.42
สระแก้ว	41.87	38.21	33.25	43.44	19.96	14.85	24.35	11.06	28.86	28.07
นครนายก	49.18	43.83	38.23	48.52	25.67	22.53	35.92	21.49	33.44	34.92
สมุทรปราการ	50.51	46.87	38.18	48.44	27.24	23.2	30.69	17.07	32.1	32.5
รวมกลุ่มจังหวัด	47.05	42.79	36.26	46.50	23.87	19.24	29.53	15.51	31.14	31.19

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

3.3.4 การคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนจำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในทุกระดับการศึกษาของแต่ละปีนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 6.0 หมื่นคน โดยในปี 2554-2557 มีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาลดลงจาก 61,998 คน ในปี 2554 เป็น 59,639 คน ในปี 2557 แต่ในปี 2558-2563 นั้นผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี จาก 6.02 หมื่นคน ในปี 2558 เพิ่มสูงขึ้นเป็น 6.97 หมื่นคนในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พบว่า ในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.20 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับระดับปวส. ระดับปวช. ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.17 15.26 13.38 8.59 และ 0.41 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 3.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	26,461	25,879	25,475	25,445	25,909	26,957	28,600	30,432	31,865	32,551
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10,842	10,603	10,442	10,437	10,638	11,080	11,769	12,536	13,137	13,426
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	8,331	8,178	8,044	7,982	8,028	8,210	8,527	8,886	9,156	9,262
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	10,209	10,128	10,026	9,928	9,833	9,622	9,397	9,206	9,102	9,099
ปริญญาตรี	5,914	5,813	5,700	5,594	5,499	5,351	5,199	5,084	5,056	5,131
ปริญญาโทขึ้นไป	240	244	249	253	257	260	262	264	266	268
รวม	61,998	60,845	59,935	59,639	60,163	61,479	63,754	66,409	68,582	69,737

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

3.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกัน จากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษา ในปี 2554-2563 โดยรวมทุกระดับการศึกษา ซึ่งมีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดเฉลี่ยปีละ 63,254 คน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมดมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 13,018 คน คิดเป็นร้อยละ 20.58 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด และผู้ว่างงานรวมมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 32,437 คน และเมื่อพิจารณาแนวโน้มผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานพบว่าลดลงจากจำนวน 13,472 คน ในปี 2554 เป็น 13,166 คน ในปี 2563 ส่วนแนวโน้มของจำนวนผู้ว่างงานรวมจากจำนวน 31,196 คน ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 33,270 คน ในปี 2563

จากการคาดประมาณการในปี 2554-2563 พบว่า ระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่า ซึ่งมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 14,108 คน รองลงมา ได้แก่ ระดับปริญญาตรี ระดับปวส. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับ ปวช. ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุด คือ ระดับปริญญาโทขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 272 คน

ตารางที่ 3.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	2,124	2,076	2,059	2,048	2,089	2,178	2,313	2,466	2,585	2,642
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,052	1,032	1,015	1,013	1,030	1,069	1,130	1,198	1,251	1,276
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	750	717	686	700	700	716	751	784	811	823
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,961	4,927	4,817	4,806	4,753	4,642	4,540	4,445	4,394	4,396
ปริญญาตรี	4,352	4,270	4,176	4,109	4,037	3,927	3,818	3,733	3,711	3,766
ปริญญาโทขึ้นไป	234	240	244	247	252	254	257	259	261	263
รวม	13,472	13,263	12,997	12,924	12,861	12,787	12,809	12,885	13,014	13,166
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	11,317	11,718	11,638	11,802	11,845	11,924	11,976	12,044	12,096	12,139
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,978	5,676	6,401	6,101	6,320	6,263	6,339	6,349	6,389	6,404
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3,506	4,418	4,000	4,251	4,169	4,248	4,245	4,286	4,302	4,324
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,307	4,432	4,414	4,467	4,488	4,517	4,540	4,568	4,590	4,608
ปริญญาตรี	5,073	5,690	5,409	5,585	5,544	5,615	5,638	5,697	5,736	5,774
ปริญญาโทขึ้นไป	15	23	20	22	21	21	21	21	21	21
รวม	31,196	31,958	31,882	32,227	32,387	32,587	32,760	32,964	33,134	33,270
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	13,441	13,794	13,697	13,849	13,934	14,102	14,289	14,509	14,681	14,781
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8,030	6,708	7,416	7,114	7,350	7,331	7,469	7,547	7,639	7,680
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,256	5,135	4,686	4,951	4,869	4,964	4,996	5,070	5,113	5,147
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	9,267	9,359	9,231	9,273	9,241	9,159	9,079	9,013	8,984	9,004
ปริญญาตรี	9,425	9,961	9,585	9,694	9,582	9,542	9,457	9,430	9,448	9,540
ปริญญาโทขึ้นไป	249	264	263	269	272	276	278	280	282	284
รวม	44,669	45,221	44,879	45,151	45,248	45,374	45,568	45,850	46,148	46,436

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

3.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

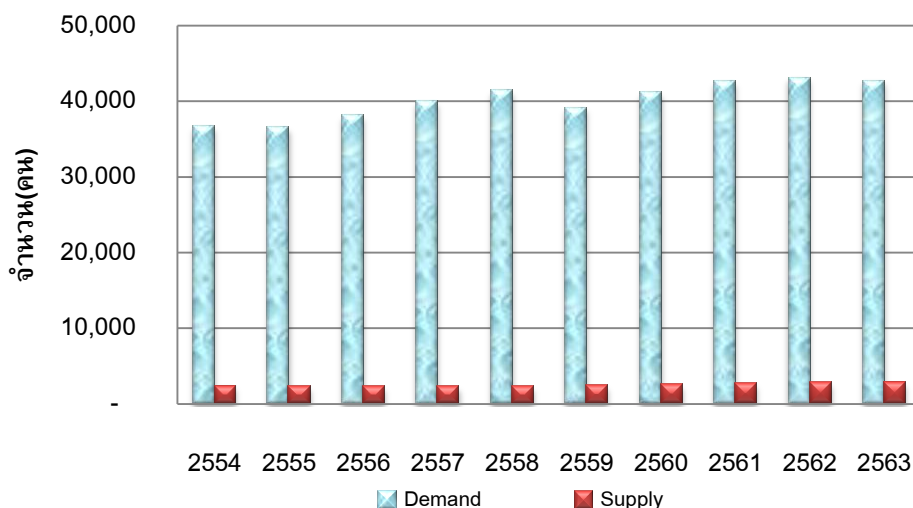
การวิเคราะห์ถึงจำนวนความต้องการกำลังคนหรืออุปสงค์ในแต่ละปีโดยรวมนั้น ความต้องการในแต่ละปีโดยรวม (Flow) ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของความสามารถในการผลิต (Capacity) และความต้องการแรงงานใหม่เพื่อเข้าไปทดแทนแรงงานเดิมซึ่งออกจากระบบการจ้างงาน และอุปทานก็มีองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกับอุปสงค์ คือ เป็นอุปทานที่เกิดขึ้นจากกำลังแรงงานใหม่และมีความปรารถนาที่จะทำงาน และอุปทานจากแรงงานที่เคยทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมาก่อนซึ่งว่างงาน ดังนั้น การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจึงเป็นข้อมูลที่น่าจากความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวมข้างต้นมาพิจารณา

3.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 36,734 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 42,699 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำยังมีจำนวนน้อยมาก โดยในปี 2554 มีจำนวน 2,343 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 2,434 คน แต่ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2562 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 40,288 คน

แผนภาพที่ 3.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

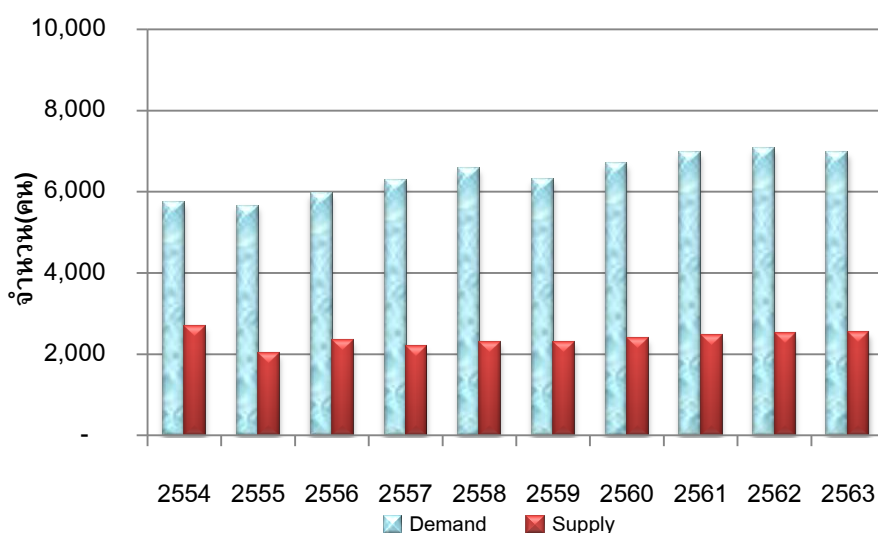
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

3.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 5,729 คน และอีก 10 ปีข้างหน้าในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 6,968 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวนไม่มากนัก โดยในปี 2554 มีจำนวน 2,688 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 ลดลงเป็น 2,532 คน ซึ่งยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงานมัธยมปลายไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2562 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 4,547 คน

แผนภาพที่ 3.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

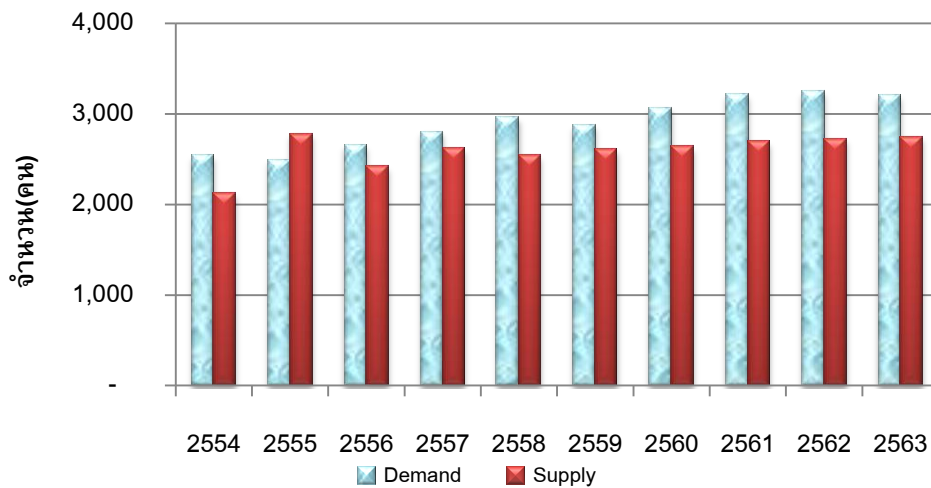
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

3.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวช. จำนวน 2,541 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 3,206 คน ส่วนการผลิตกำลังคนเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำในระดับ ปวช. ปี 2554 มีจำนวน 2,118 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 2,748 คน ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกันกับจำนวนความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงาน ปวช. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนแต่เป็นจำนวนไม่มากนัก โดยเกือบทุกปีจะมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ยกเว้นในปี 2555 ที่มีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปทานมากกว่าอุปสงค์ โดยในปี 2562 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 527 คน

แผนภาพที่ 3.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

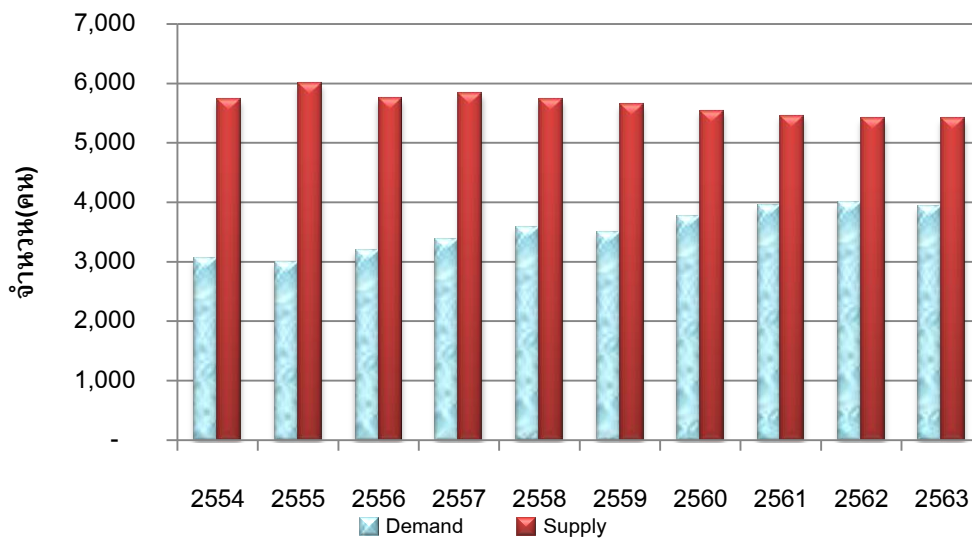
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

3.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวส. จำนวน 3,056 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 3,934 คน ส่วนการผลิตกำลังคนเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำ พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 5,726 คน และอีก 10 ปีข้างหน้าในปี 2563 ลดลงเป็น 5,413 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงาน ปวส. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปทานมากกว่าอุปสงค์ ซึ่งในปี 2554 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 2,699 คน

แผนภาพที่ 3.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

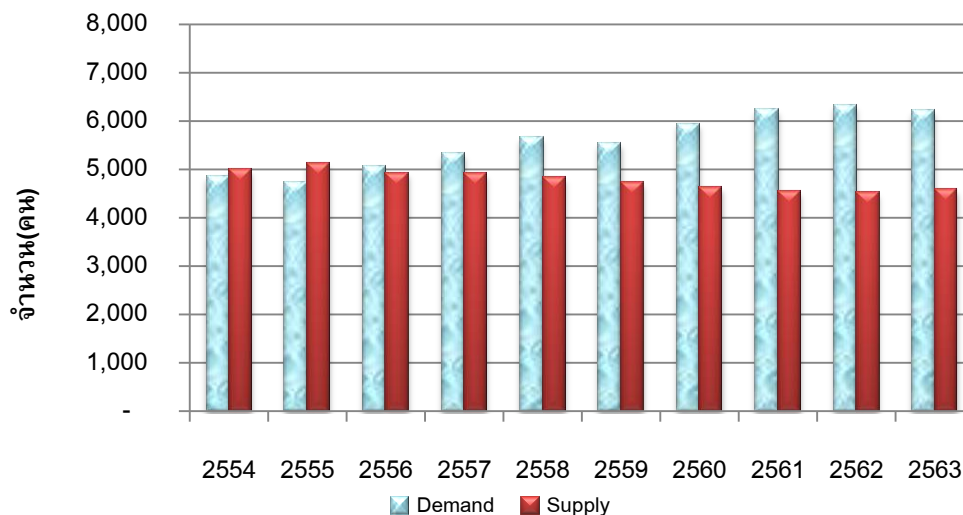
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

3.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาตรีจำนวน 4,840 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 6,222 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวนมาก โดยในปี 2554 มีจำนวน 5,002 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 ลดลงเป็น 4,590 คน ซึ่งน้อยกว่าจำนวนความต้องการกำลังคน

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงานปริญญาตรีไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมากนัก โดยในปี 2554-2555 มีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปทานมากกว่าอุปสงค์เล็กน้อย ส่วนในปี 2556-2563 ช่วงห่าง (Gap) เป็นลักษณะระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2562 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 1,784 คน

แผนภาพที่ 3.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

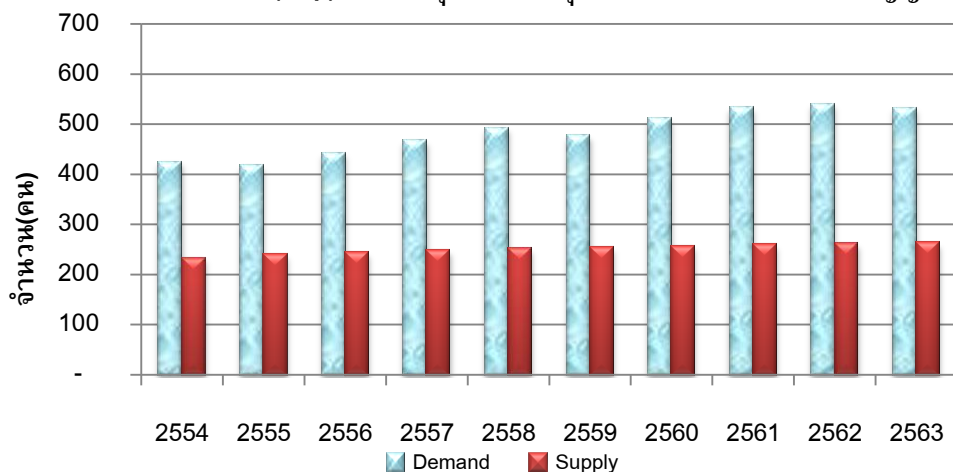
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

3.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปจำนวน 425 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 533 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวนมาก ยังมีจำนวนไม่มากนัก โดยในปี 2554 มีจำนวน 234 คน และอีก 10 ปีข้างหน้าในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 263 คน ซึ่งไม่แตกต่างกับจำนวนความต้องการมากนัก

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไปไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมากนัก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2562 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 279 คน

แผนภาพที่ 3.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

ตารางที่ 3.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	D > S มาก	D > S มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	D > S	D > S มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	D ≈ S	D > S
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	D > S มาก	D < S
ปริญญาตรี	D ≈ S	D < S มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	D > S	D < S

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 4

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

4.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ประกอบด้วยจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ มีพื้นที่รวมกัน 13,881.754 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม โดยมีชายฝั่งทะเลยาว 359 กิโลเมตร และเป็นปากแม่น้ำสำคัญ 4 สาย ที่ไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทย คือ แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำเพชรบุรี และแม่น้ำปราณบุรี ด้านทิศตะวันตกในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์มีลักษณะเป็นที่ราบสูงและภูเขาสูงชัน แล้วค่อยลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันออกเกิดเป็นสันปันน้ำแบ่งน้ำส่วนหนึ่งไหลลงสู่พม่า และอีกส่วนหนึ่งไหลมาทางทิศตะวันออกเป็นต้นน้ำของแม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำปราณบุรี และมีแม่น้ำลำคลองหลายสาย ภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จึงเหมาะแก่การทำนา ทำสวน ทำนาเกลือ การประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ซึ่งการพัฒนาพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ตามแนวนโยบายจากส่วนกลางที่กำหนดและการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดที่ผ่านมา ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อศักยภาพด้านต่าง ๆ ของกลุ่มจังหวัด ในภาพรวมพบว่า โครงสร้างทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ขึ้นอยู่กับภาคการผลิต 4 สาขาหลัก ได้แก่ ภาคเกษตรการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ การประมง ภาคอุตสาหกรรม การค้าส่งและการค้าปลีก และการบริการ (การท่องเที่ยว)

ด้วยลักษณะภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดที่มีความหลากหลายของดิน และดินทะเลทุกจังหวัดทำให้ลักษณะการเกษตรที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การเกษตรเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ และการประมง โดยจากข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมรายภูมิภาค (Gross Regional Product : GRP) ปี 2552 นั้น พบว่า มูลค่าการผลิตภาคการเกษตร (เพาะปลูก) คิดเป็นร้อยละ 7 ของมูลค่าผลผลิตมวลรวมของกลุ่ม โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนการผลิตภาคเกษตรสูงที่สุด คือ จังหวัดเพชรบุรี และต่ำสุด คือ จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งนี้มูลค่าการผลิตภาคเกษตรจากกลุ่มจังหวัดนี้ คิดเป็นร้อยละ 10 ของมูลค่าการผลิต ภาคการเกษตร (เพาะปลูก) รวมของประเทศไทย

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 มีประชากรรวม 1,631,550 คน ชาย 798,980 คน หญิง 832,570 คน จำนวนครัวเรือน 624,303 ครัวเรือน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551) ประชากรมีลักษณะผสมผสานมีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่หลากหลาย ประชากรรวมในพื้นที่ 4 จังหวัด มีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างช้า ๆ นอกจากนี้ยังมีแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเป็นแรงงานทดแทนที่สำคัญ โดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัด กล่าวคือ ผลผลิตมวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2552 เท่ากับ 244,418 ล้านบาท แบ่งเป็นภาคการผลิตเท่ากับ 168,519 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตมวลรวมภาคการผลิตของจังหวัดสมุทรสาครถึง 155,112 ล้านบาท

ตารางที่ 4.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531

หน่วย: ล้านบาท

รายการ/จังหวัด	ประจวบคีรีขันธ์	เพชรบุรี	สมุทรสงคราม	สมุทรสาคร	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
ภาคเกษตรกรรม	7,021	3,719	662	6,352	17,754	7.26
1. การเกษตร ลำสัตว์ และป่าไม้	4,569	3,411	431	548	8,958	3.66
2. ประมง	2,453	308	231	5,804	8,796	3.60
นอกภาคเกษตร	20,969	21,204	7,133	177,359	226,665	92.74
3. เหมืองแร่และเหมืองหิน	329	1,940	118	553	2,940	1.20
4. การผลิต	5,721	5,729	1,958	155,112	168,519	68.95
5. การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	1,229	1,014	290	6,338	8,871	3.63
6. ก่อสร้าง	878	926	247	1,332	3,383	1.38
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม ยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	3,521	3,248	1,662	5,129	13,560	5.55
8. โรงแรม กิจการอาหาร และ ร้านอาหาร	2,690	900	49	343	3,983	1.63
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	2,217	1,996	871	3,467	8,550	3.50
10. การเป็นตัวกลางทางการเงิน	758	686	316	1,216	2,976	1.22
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	1,469	1,208	428	1,864	4,968	2.03
12. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	685	1,648	259	465	3,058	1.25
13. การศึกษา	732	931	348	488	2,498	1.02
14. งานด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	364	521	252	691	1,827	0.75
15. กิจกรรมด้านการบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	361	446	329	350	1,486	0.61
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	16	10	7	11	44	0.02
รวมผลผลิตมวลรวม	27,990	24,923	7,794	183,711	244,418	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

4.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 มีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 1.61 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 1.74 ล้านคน ในปี 2553 โดยเป็นประชากรในวัยแรงงานจำนวน 1.41 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 1.07 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 75.2 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 1.06 ล้านคน และมีผู้ว่างงานเพียง 6.08 พันคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.6 ซึ่งลดลงจากปีก่อน

สมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ เท่ากับ 5.80 แสนคน และ 3.58 แสนคน ตามลำดับ ส่วนสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำน้อยที่สุด เท่ากับ 2.12 แสนคน และ 1.28 แสนคน ตามลำดับ นอกจากนี้เพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เท่ากับร้อยละ 0.8

ตารางที่ 4.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด
ปี 2548-2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2						
จำนวนประชากรทั้งหมด(คน)	1,609,461	1,604,621	1,615,989	1,670,424	1,734,018	1,738,051
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน(คน)	1,259,150	1,281,118	1,293,089	1,340,730	1,399,572	1,407,349
จำนวนกำลังแรงงานรวม(คน)	940,053	975,252	992,825	1,024,411	1,068,824	1,067,048
จำนวนผู้มีงานทำ(คน)	930,703	966,336	984,155	1,016,776	1,059,130	1,060,860
จำนวนผู้ว่างงาน(คน)	9,225	8,769	8,503	7,558	9,625	6,079
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	73.9	75.1	75.9	75.7	75.7	75.2
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.9	0.9	0.8	0.7	0.8	0.6
ประจวบคีรีขันธ์						
จำนวนประชากรทั้งหมด(คน)	467,125	464,346	465,213	472,018	480,602	483,884
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน(คน)	356,800	361,811	366,511	377,847	391,098	397,022
จำนวนกำลังแรงงานรวม(คน)	264,974	271,308	275,549	285,944	299,735	298,658
จำนวนผู้มีงานทำ(คน)	263,073	269,329	272,848	284,656	297,968	296,687
จำนวนผู้ว่างงาน(คน)	1,879	1,922	2,657	1,288	1,744	1,862
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	74.3	75.0	75.2	75.7	76.6	75.2
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.7	0.7	1.0	0.5	0.6	0.6
เพชรบุรี						
จำนวนประชากรทั้งหมด(คน)	447,428	438,867	438,974	448,203	459,160	461,626
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน(คน)	347,891	346,787	347,045	360,469	376,301	380,942
จำนวนกำลังแรงงานรวม(คน)	248,741	248,615	253,802	264,445	274,686	280,861
จำนวนผู้มีงานทำ(คน)	245,381	245,462	251,533	261,366	270,914	278,538
จำนวนผู้ว่างงาน(คน)	3,330	3,126	2,144	3,007	3,772	2,323
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	71.5	71.7	73.1	73.4	73.0	73.7
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.3	1.3	0.8	1.1	1.4	0.8
สมุทรสงคราม						
จำนวนประชากรทั้งหมด(คน)	200,370	180,498	179,115	194,412	211,449	212,306
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน(คน)	157,097	145,533	142,163	157,495	175,126	176,828
จำนวนกำลังแรงงานรวม(คน)	110,124	104,154	103,648	115,540	127,507	128,416
จำนวนผู้มีงานทำ(คน)	109,542	103,377	103,114	114,901	126,841	127,927
จำนวนผู้ว่างงาน(คน)	583	771	534	633	619	490
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	70.1	71.6	72.9	73.4	72.8	72.6
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.5	0.7	0.5	0.5	0.5	0.4
สมุทรสาคร						
จำนวนประชากรทั้งหมด(คน)	494,539	520,911	532,687	555,792	582,807	580,235
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน(คน)	397,362	426,987	437,370	444,919	457,048	452,556
จำนวนกำลังแรงงานรวม(คน)	316,213	351,176	359,827	358,483	366,897	359,113
จำนวนผู้มีงานทำ(คน)	312,708	348,169	356,660	355,853	363,407	357,709
จำนวนผู้ว่างงาน(คน)	3,433	2,950	3,167	2,629	3,490	1,404
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	79.6	82.2	82.3	80.6	80.3	79.4
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.1	0.8	0.9	0.7	1.0	0.4

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

4.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 มีจำนวนผู้มีงานทำ 1.07 ล้านคนในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 0.37 และเพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันที่ร้อยละ 0.27 โดยเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ลดลงจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันในอัตรามากที่สุด ร้อยละ 1.51

ตารางที่ 4.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553

หน่วย:คน

จังหวัด	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
ประจวบคีรีขันธ์	293,868	295,275	301,339	301,390	289,864	293,076	301,883	301,924
เพชรบุรี	268,064	270,401	272,469	272,721	280,166	279,321	277,835	276,830
สมุทรสงคราม	124,784	125,044	129,815	127,722	126,060	128,934	129,148	127,565
สมุทรสาคร	360,580	363,839	365,499	363,709	358,564	354,538	355,634	362,098
รวมกลุ่มจังหวัด	1,047,296	1,054,559	1,069,122	1,065,542	1,054,654	1,055,869	1,064,500	1,068,417

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

4.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคบริการมากที่สุดจำนวน 3.61 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.80 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด ต่อมาในปี 2553 จำนวนผู้มีงานทำมากที่สุดยังคงเป็นผู้มีงานทำในภาคบริการ ซึ่งมีจำนวน 4.49 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 42.36 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตร โดยมีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 3.48 แสนคน และ 2.66 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.78 และ 25.08 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553

หน่วย:คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2						
ภาคเกษตร	230,826	249,554	252,840	258,477	266,045	266,046
ภาคอุตสาหกรรม	338,775	362,828	363,504	373,633	371,126	347,739
ภาคบริการ	361,102	353,954	367,811	384,666	421,959	449,410
รวม	930,703	966,336	984,155	1,016,776	1,059,130	1,060,860
ประจวบคีรีขันธ์						
ภาคเกษตร	112,484	114,403	107,406	113,982	117,454	116,251
ภาคอุตสาหกรรม	48,352	52,596	52,930	55,360	54,293	48,958
ภาคบริการ	102,236	102,330	112,512	115,313	126,221	131,479
รวม	263,073	269,329	272,848	284,656	297,968	296,687
เพชรบุรี						
ภาคเกษตร	78,650	85,813	91,225	96,349	97,210	87,047
ภาคอุตสาหกรรม	60,347	52,857	51,222	58,201	59,809	56,182
ภาคบริการ	106,384	106,792	109,086	106,816	113,895	135,309
รวม	245,381	245,462	251,533	261,366	270,914	278,538

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
สมุทรสงคราม						
ภาคเกษตร	18,994	19,933	20,011	21,077	27,910	28,578
ภาคอุตสาหกรรม	42,364	40,137	39,581	44,600	44,230	40,874
ภาคบริการ	48,184	43,307	43,522	49,224	54,701	58,475
รวม	109,542	103,377	103,114	114,901	126,841	127,927
สมุทรสาคร						
ภาคเกษตร	20,698	29,405	34,197	27,069	23,472	31,835
ภาคอุตสาหกรรม	187,712	217,238	219,771	215,472	212,793	201,726
ภาคบริการ	104,298	101,525	102,691	113,312	127,142	124,148
รวม	312,708	348,169	356,660	355,853	363,407	357,709

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

4.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 7.24 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 77.71 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 7.54 หมื่นคน และ 6.18 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.10 และ 6.64 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ ต่อมา ในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 7.71 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 72.77 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 1.08 แสนคน และ 9.61 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.20 และ 9.1 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548-2553

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	723,261	737,335	736,164	759,775	777,451	770,775
มัธยมศึกษาตอนปลาย	75,386	88,569	97,496	98,570	100,746	107,806
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	32,362	37,185	37,077	34,802	36,771	36,949
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	35,483	33,125	34,008	38,455	43,766	43,264
ปริญญาตรี	61,804	66,586	75,549	80,597	95,093	96,061
ปริญญาโทขึ้นไป	2,407	3,537	3,860	4,576	5,301	6,004
รวม	930,703	966,336	984,155	1,016,776	1,059,130	1,060,860
ประจวบคีรีขันธ์						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	211,414	211,348	207,554	217,393	224,913	217,798
มัธยมศึกษาตอนปลาย	18,446	23,723	24,130	26,510	26,967	29,343
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	9,192	10,444	10,008	9,224	10,664	10,196
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	8,974	7,555	9,388	10,628	10,192	10,574
ปริญญาตรี	14,685	15,287	20,527	19,537	23,959	27,655
ปริญญาโทขึ้นไป	362	973	1,240	1,363	1,273	1,121
รวม	263,073	269,329	272,848	284,656	297,968	296,687

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
เพชรบุรี						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	183,453	182,427	187,234	195,569	201,088	194,292
มัธยมศึกษาตอนปลาย	20,779	22,357	25,464	24,476	25,978	33,013
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	8,729	9,131	9,873	8,006	7,925	9,510
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	10,875	9,179	7,394	8,319	9,538	9,870
ปริญญาตรี	20,419	21,204	20,550	23,665	25,000	29,580
ปริญญาโทขึ้นไป	1,127	1,165	1,018	1,329	1,383	2,273
รวม	245,381	245,462	251,533	261,366	270,914	278,538
สมุทรสงคราม						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	83,904	78,022	75,857	84,333	93,519	90,600
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9,042	9,231	9,171	9,658	11,355	13,794
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,664	3,958	4,232	4,550	5,191	5,350
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,439	3,975	4,819	5,717	6,031	6,272
ปริญญาตรี	8,237	7,930	8,546	10,106	10,122	11,102
ปริญญาโทขึ้นไป	257	261	489	536	623	808
รวม	109,542	103,377	103,114	114,901	126,841	127,927
สมุทรสาคร						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	244,489	265,538	265,519	262,480	257,931	268,086
มัธยมศึกษาตอนปลาย	27,120	33,258	38,731	37,926	36,446	31,656
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	9,778	13,652	12,964	13,022	12,991	11,893
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	12,196	12,416	12,407	13,791	18,005	16,548
ปริญญาตรี	18,464	22,165	25,926	27,289	36,012	27,724
ปริญญาโทขึ้นไป	661	1,139	1,113	1,347	2,022	1,801
รวม	312,708	348,169	356,660	355,853	363,407	357,709

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

4.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 มีความต้องการแรงงานประมาณ 35,576 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 26,446 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 7,557 คน พบว่า จำนวนความต้องการแรงงานในระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าของสถานประกอบการสูงกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ในขณะที่จำนวนความต้องการแรงงานในระดับปริญญาตรีกลับต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ส่วนระดับ ปวส. ความต้องการแรงงานมีจำนวนใกล้เคียงกับผู้ว่างงาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบพบว่า ระดับ ปวช. มีความต้องการแรงงานในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 4,907 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขาวิชานี้จำนวน 1,250 คน เช่นเดียวกับสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ในระดับ ปวส. ที่มีจำนวนความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ส่วนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ สาขา สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ วิชาธุรกิจและบริการ ศิลปศาสตร์ และการบริการส่วนบุคคล เป็นต้น ส่วนสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานน้อยกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และวิทยาศาสตร์กายภาพ

ตารางที่ 4.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	738	641	-
ต่ำกว่าประถมศึกษา	2,237	2,142	811
ประถมศึกษา	24,360	17,163	1,238
มัธยมศึกษาตอนต้น	5,265	4,121	2,127
มัธยมศึกษาตอนปลาย และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,568	1,462	1,233
มัธยมศึกษาตอนปลาย			761
ธุรกิจและการบริการ	250	239	211
คอมพิวเตอร์			32
วิศวกรรมศาสตร์	1,220	1,132	146
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร			82
การบริการส่วนบุคคล	98	92	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	670	395	575
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ			18
ธุรกิจและการบริการ	386	207	384
คอมพิวเตอร์			15
วิศวกรรมศาสตร์	276	182	96
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	2		
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			28
การบริการส่วนบุคคล	6	6	35
ปริญญาตรี	729	516	1,573
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			96
ศิลปศาสตร์	3	3	89
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ			119
ธุรกิจและการบริการ	237	141	570
กฎหมาย	5		25
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	27	16	
วิทยาศาสตร์กายภาพ	218	172	212
คอมพิวเตอร์	87	68	35
มนุษยศาสตร์	8	3	
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์	2	2	120
วิศวกรรมศาสตร์	49	29	64
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง	7		29
สุขภาพ	58	57	
การบริการส่วนบุคคล	27	24	173
การบริการขนส่ง			41
การบริการด้านการรักษาความปลอดภัย	1	1	
ปริญญาโท	4	2	
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ	1	1	
ธุรกิจและการบริการ	1		
วิทยาศาสตร์กายภาพ	1		
การผลิตและกระบวนการผลิต	1	1	

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ปริญญาเอก	5	5	
สุภาพ	5	5	
รวมทั้งหมด	35,576	26,446	7,557

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

4.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

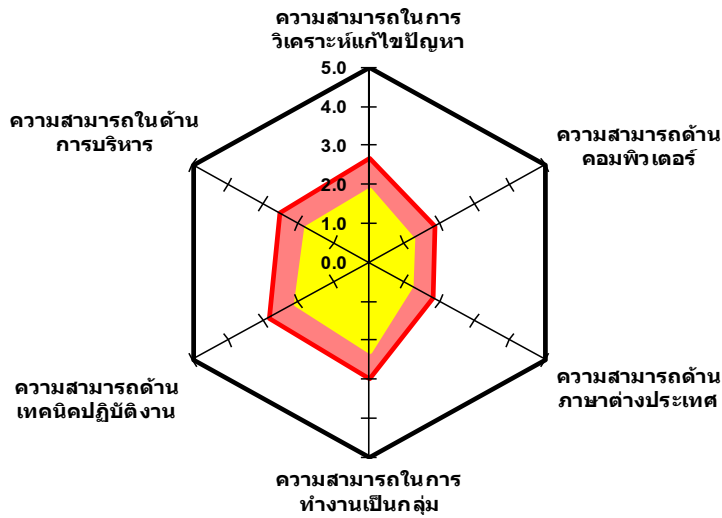
ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 นั้น สูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหาร ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือนั้นสถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยิ่งต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวัง เช่น ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม สถานประกอบการคาดหวังจากกลุ่มแรงงานไร้ฝีมืออยู่ที่ระดับ 1.80 แต่กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือมีความสามารถอยู่ที่ระดับ 1.71 เท่านั้น และเมื่อพิจารณาในกลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่าสถานประกอบการคาดหวังที่เพิ่มสูงขึ้นอยู่ในระดับ 2.19 2.77 3.28 และ 3.70 ตามลำดับ โดยเฉพาะกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มดีกว่ากลุ่มแรงงานอื่นๆ แต่ความสามารถที่มีอยู่ก็ไม่ถึงระดับที่สถานประกอบการคาดหวัง

ตารางที่ 4.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	1.48	2.12	2.01	2.70	2.65	3.35	3.26	4.02	3.81	4.27
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.15	1.72	1.50	2.20	2.11	2.86	2.77	3.66	3.06	3.87
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.10	1.65	1.38	2.03	1.84	2.66	2.40	3.45	2.97	3.82
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	1.71	2.28	2.19	2.82	2.77	3.41	3.28	4.04	3.70	4.16
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	1.59	2.20	2.15	2.80	2.80	3.45	3.43	4.12	3.85	4.30
ความสามารถในด้านการบริหาร	1.42	2.03	1.94	2.65	2.64	3.34	3.34	4.09	3.91	4.35

ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

แผนภาพที่ 4.1 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550

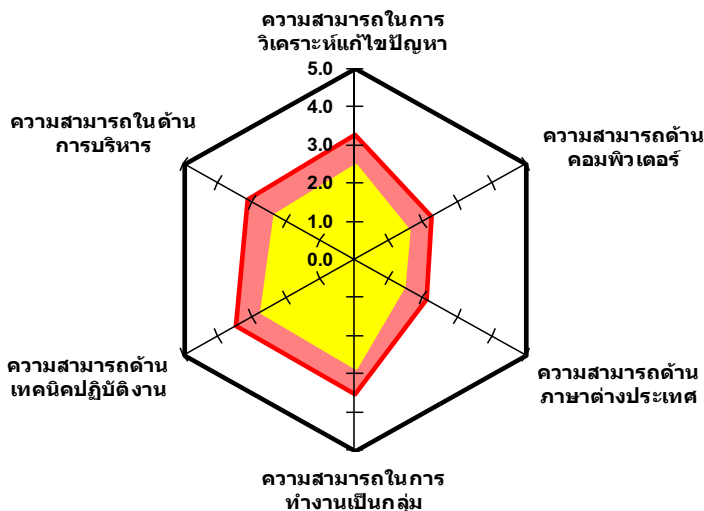

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความสามารถที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่แรงงานมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานไร้ฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา มีช่องห่างมากที่สุด (Gap=0.64) รองลงมา คือ ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานและความสามารถในการบริหารมีช่องห่างเท่ากัน (Gap=0.61) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.57) ส่วนความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่องห่างน้อยที่สุด (Gap=0.55)

แผนภาพที่ 4.2 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550

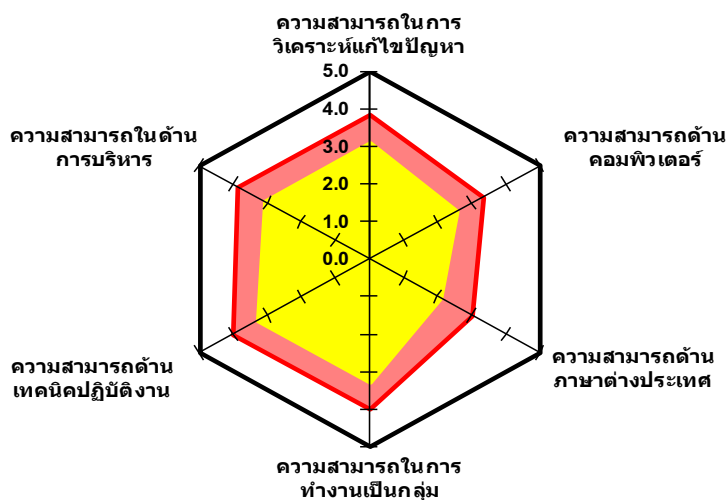

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความสามารถที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่แรงงานมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.71) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหาและความสามารถด้านคอมพิวเตอร์มีช่วงห่างเท่ากัน(Gap=0.69) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน(Gap=0.66) ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ (Gap=0.65) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม(Gap=0.63)มีช่วงห่างน้อยที่สุด

แผนภาพที่ 4.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550

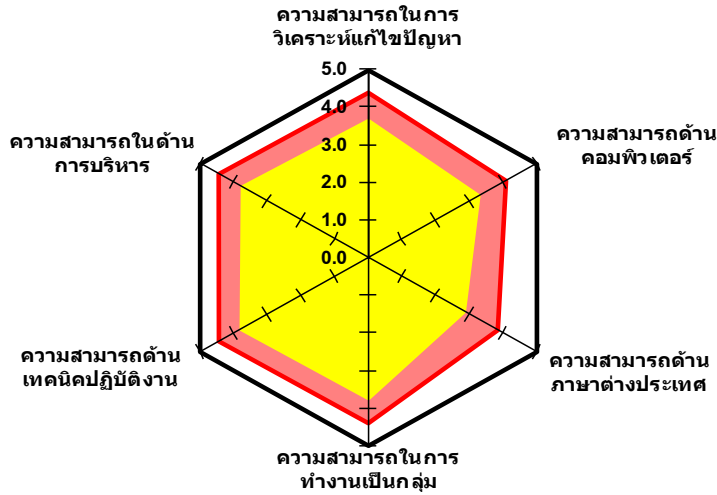

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความคาดหวังที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่แรงงานมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.83) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.75) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหาและความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างเท่ากัน (Gap=0.70) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.64) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.63)

แผนภาพที่ 4.4 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550

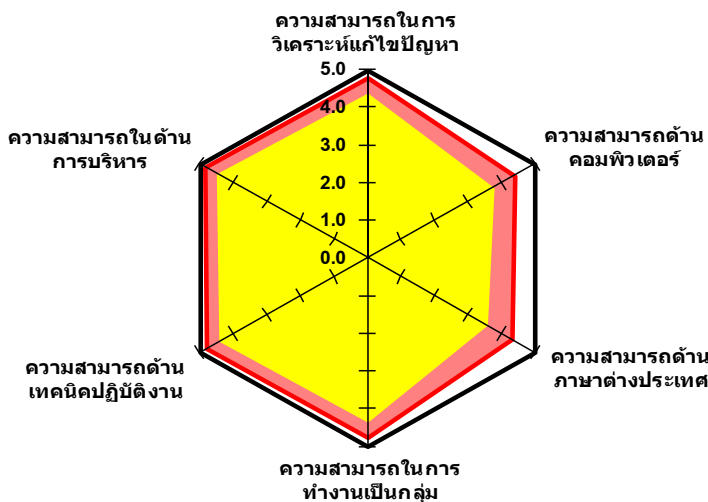

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความสามารถที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่แรงงานมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ ในด้านภาษาต่างประเทศมีช่องห่างมากที่สุด (Gap=1.05) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.89) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.76) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มและความสามารถในการบริหารมีช่องห่างเท่ากัน (Gap=0.75) และความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานมีช่องห่างน้อยที่สุด (Gap=0.69)

แผนภาพที่ 4.5 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2550

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความสามารถที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่ผู้เชี่ยวชาญมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.85) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.81) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.47) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.46) ส่วนความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานและด้านบริหาร มีช่วงห่างน้อยที่สุดเท่ากัน (Gap=0.45)

ตารางที่ 4.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะงาน	
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการของกลุ่มภาคกลางตอนล่าง 2 พบว่า ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความขยันและอดทน ความสามารถในการแก้ปัญหาและความมีระเบียบวินัยในการทำงาน แรงงานในสถานประกอบการมีลักษณะดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง แต่แรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการยังขาดความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและความรู้ด้านคอมพิวเตอร์

4.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554–2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 1.08 1.09 1.10 1.11 1.12 1.13 1.14 1.15 1.16 และ 1.18 ล้านคนตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 1.00 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 8.65 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73.53 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรีจำนวน 1.12 แสนคน และ 1.04 หมื่นคนตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.52 และ 8.82 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมดตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ในช่วงปี 2554–2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 หมื่นคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 1.12 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.04 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 1.98 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.96 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 4.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2558

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	791,149	799,080	807,158	815,370	824,130
มัธยมศึกษาตอนปลาย	102,293	103,306	104,341	105,403	106,547
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	37,064	37,430	37,806	38,189	38,601
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	44,676	45,107	45,550	46,011	46,515
ปริญญาตรี	94,720	95,646	96,593	97,574	98,640
ปริญญาโทขึ้นไป	5,456	5,510	5,564	5,621	5,682
รวม	1,075,357	1,086,079	1,097,013	1,108,168	1,120,115
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	22,016	21,960	22,246	22,523	23,218
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,838	2,827	2,867	2,912	3,013
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,027	1,024	1,039	1,054	1,089
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,229	1,223	1,243	1,269	1,319
ปริญญาตรี	2,618	2,606	2,643	2,694	2,796
ปริญญาโทขึ้นไป	151	150	152	155	161
รวม	29,879	29,789	30,191	30,606	31,596
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	8,133	7,932	8,078	8,211	8,761
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,042	1,013	1,035	1,062	1,144
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	376	366	375	383	412
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	445	431	444	461	504
ปริญญาตรี	955	926	947	981	1,066
ปริญญาโทขึ้นไป	55	54	55	56	61
รวม	11,007	10,722	10,934	11,155	11,947
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	13,884	14,028	14,168	14,312	14,457
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,795	1,814	1,832	1,850	1,869
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	651	657	664	670	677
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	784	792	800	808	816
ปริญญาตรี	1,663	1,679	1,696	1,713	1,730
ปริญญาโทขึ้นไป	96	97	98	99	100
รวม	18,872	19,067	19,257	19,451	19,649

หมายเหตุ : ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 4.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	831,765	839,877	848,282	856,667	864,831
มัธยมศึกษาตอนปลาย	107,554	108,634	109,760	110,884	111,976
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	38,963	39,351	39,755	40,159	40,551
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	46,965	47,456	47,971	48,488	48,987
ปริญญาตรี	99,584	100,605	101,675	102,744	103,780
ปริญญาโทขึ้นไป	5,736	5,795	5,855	5,916	5,975
รวม	1,130,568	1,141,717	1,153,298	1,164,857	1,176,100
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	22,248	22,859	23,297	23,426	23,354
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,896	2,987	3,052	3,071	3,058
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,047	1,079	1,102	1,108	1,104
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,275	1,323	1,357	1,367	1,359
ปริญญาตรี	2,693	2,787	2,853	2,872	2,858
ปริญญาโทขึ้นไป	155	160	164	165	164
รวม	30,314	31,196	31,825	32,008	31,896
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	7,635	8,111	8,405	8,385	8,164
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,007	1,080	1,126	1,125	1,092
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	362	388	404	404	392
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	450	490	516	516	499
ปริญญาตรี	944	1,021	1,069	1,069	1,036
ปริญญาโทขึ้นไป	54	58	61	61	59
รวม	10,453	11,150	11,581	11,559	11,242
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	14,613	14,748	14,892	15,041	15,189
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,889	1,907	1,926	1,946	1,966
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	684	691	698	705	712
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	825	833	841	851	860
ปริญญาตรี	1,749	1,766	1,784	1,803	1,822
ปริญญาโทขึ้นไป	101	102	103	104	105
รวม	19,861	20,046	20,244	20,449	20,654

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

4.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 โดยจำแนกตามช่วงอายุและระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น จะได้รับค่าจ้างสูงที่สุด ซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 17,050 บาท รองลงมา คือช่วงอายุ 30-49 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 12,598 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปและจบการศึกษาระดับปวส.จะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นเงินจำนวน 36,919 บาท ลำดับรองลงมาเป็นช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษาระดับปวส.ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยเป็นเงินจำนวน 23,113 บาท ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของค่าจ้างของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ยพบว่าช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปและจบระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 9.46 ส่วนช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป และจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 3.55

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา

หน่วย:บาท

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	3,643	4,162	5,004	4,090	3,590	4,552
มัธยมศึกษาตอนต้น	4,702	4,182	5,025	8,989	5,668	4,542
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,740	4,643	5,867	17,050		5,022
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,376	5,208	7,587			5,979
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,940	5,842	9,736			6,788
ปริญญาตรี		7,996	12,318			9,660
ปริญญาโทขึ้นไป			12,598			12,598
รวม	4,255	4,538	5,390	4,532	3,637	4,848
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	4,937	5,816	5,862	5,527	4,783	5,721
มัธยมศึกษาตอนต้น	5,449	6,058	6,449	6,734	11,681	6,128
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,649	5,985	6,972	14,865		6,555
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5,639	6,122	11,526	10,208		8,870
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5,552	8,050	10,912	23,113	36,919	9,817
ปริญญาตรี		9,479	14,384	16,092	23,000	12,468
ปริญญาโทขึ้นไป		9,582	21,465	18,189		17,612
รวม	5,203	6,454	6,943	6,478	5,599	6,623

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 4.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย

หน่วย: ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	3.87	4.27	2.00	3.84	3.65	2.90
มัธยมศึกษาตอนต้น	1.86	4.74	3.17	-3.55	9.46	3.81
มัธยมศึกษาตอนปลาย	-0.31	3.22	2.18	-1.70		3.39
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3.22	2.04	5.37			5.05
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1.47	4.09	1.44			4.72
ปริญญาตรี		2.15	1.96			3.24
ปริญญาโทขึ้นไป			6.89			4.28
รวม	2.55	4.50	3.22	4.57	5.54	3.98

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

4.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

4.3.1 จำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สพฐ. มีจำนวน 702 แห่ง ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจังหวัดเพชรบุรีมีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดนี้มากที่สุด 260 แห่ง รองลงมา ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม ตามลำดับ แต่จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สช. นั้นจังหวัดที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ประจวบคีรีขันธ์ รองลงมา ได้แก่ เพชรบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม ตามลำดับ ส่วนประเภทการศึกษาด้านอาชีวศึกษานั้น ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 มีจำนวนทั้งหมด 17 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดเพชรบุรี สำหรับโรงเรียนสาธิตไม่มีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ส่วนสถาบันอุดมศึกษานั้นมีทั้งหมด 6 แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดเพชรบุรีถึง 4 แห่ง และในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และสมุทรสาคร มีจังหวัดละหนึ่งแห่ง แต่ไม่มีสถาบันอุดมศึกษาในสมุทรสงคราม

ตารางที่ 4.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ปี 2552

หน่วย: แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาธิต	สกอ.-อุดม
ประจวบคีรีขันธ์	238	34	9	4	0	1
เพชรบุรี	260	22	9	7	0	4
สมุทรสาคร	116	21	4	3	0	1
สมุทรสงคราม	88	10	4	3	0	0
รวม	702	87	26	17	0	6

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ. และ สกอ.-อุดม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

4.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มภาคกลางตอนล่าง 2 มีจำนวนทั้งหมด 32,180 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มีจำนวนมากที่สุด 13,928 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพชรบุรี รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6,080 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 2,355 คน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 มีจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวน 4,450 คน และ 3,504 คน ตามลำดับ ระดับปริญญาตรี จำนวน 3,504 คน

ตารางที่ 4.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2552

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	ประจวบคีรีขันธ์	เพชรบุรี	สมุทรสาคร	สมุทรสงคราม
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	13,928	4,338	4,080	3,809	1,701
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,083	1,408	2,355	1,543	777
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,450	1,419	1,181	1,243	607
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,215	749	1,423	1,451	592
ปริญญาตรี	3,504	669	2,835	0	0
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	0	0	0
รวม	32,180	8,583	11,874	8,046	3,677

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้ที่เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้ที่เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ
ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ระดับ ปวช. และ ปวส. จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย
รามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุดในระดับ ปวช. คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 2,303 คน รองลงมาคือ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 1,896 คน และในระดับปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษาสูงสุด ได้แก่ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 2,191 คน รองลงมาได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 1,700 คน ส่วนในสาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คหกรรม เกษตรกรรมและสาขาศิลปกรรม ในระดับปวช. มีผู้สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าหนึ่งร้อยคนเท่า และในระดับปวส. สาขาเหล่านี้มีผู้สำเร็จการศึกษาเพียงสาขาละ 33 32 247 และ 0 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตาม รายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		ประจวบคีรีขันธ์		เพชรบุรี		สมุทรสาคร		สมุทรสงคราม	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	51	247	0	0	51	247	0	0	0	0
คหกรรม	79	32	0	0	53	32	0	0	26	0
เทคโนโลยีสารสนเทศฯ	0	41	0	0	0	0	0	21	0	20
พาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ	1,896	2,141	677	401	448	629	529	818	242	293
ประมง	19	21	0	0	0	21	19	0	0	0
ศิลปกรรม	38	0	0	0	38	0	0	0	0	0
อุตสาหกรรม	2,302	1,700	742	348	526	461	695	612	339	279
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	65	33	0	0	65	33	0	0	0	0
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เวชกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	4,450	4,215	1,419	749	1,181	1,423	1,243	1,451	607	592

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 สำเร็จการศึกษาในสาขา พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 1,726 คน รองลงมาคือ สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม จำนวน 682 คน และสาขารัฐศาสตร์ 247 คน ตามลำดับ และส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาใน จังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ยังพบว่าไม่มีผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปในกลุ่มภาคกลางตอนล่าง 2

ตารางที่ 4.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตาม รายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	ประจวบคีรีขันธ์	เพชรบุรี	สมุทรสาคร	สมุทรสงคราม
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	198	0	198	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	682	322	360	0	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	33	33	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	1,726	283	1443	0	0
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	149	0	149	0	0
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	170	0	170	0	0
สุขภาพ การแพทย์	0	0	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	107	31	76	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	17	0	17	0	0
นิติศาสตร์	80	0	80	0	0
รัฐศาสตร์	247	0	247	0	0
การศึกษา	95	0	95	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	3,504	669	2,835	0	0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

4.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่าง 2 ดังตารางที่ 4.17-4.19 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น และทุกจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 17.36 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 14.94 ส่วนวิชาสังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุด และคณิตศาสตร์เป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 15.02 ส่วนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งรายวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่าง 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ประจวบคีรีขันธ์	37.39	30.44	32.38	46.9	28.18	17.38	32.53	33.55	37.54	41.26
เพชรบุรี	38.78	31.26	34.18	48.72	29.46	16.8	37.15	36.24	39.37	41.69
สมุทรสาคร	39.1	31.01	34.03	49.16	28.6	17.03	35.34	34.52	38.88	41.56
สมุทรสงคราม	40.13	32.42	35.83	49.93	31.58	18.22	38.01	36.58	41.3	43.31
รวมกลุ่มจังหวัด	38.85	31.28	34.11	48.68	29.46	17.36	35.76	35.22	39.27	41.96

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่าง 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ประจวบคีรีขันธ์	35	43.2	38.6	41.2	20.6	14.72	24.2	23.7	28.2	28.18
เพชรบุรี	36.7	42.6	40.1	40.9	21.4	15.1	25.9	24.3	30.1	29.34
สมุทรสาคร	36	42.8	39.8	42.6	19.9	13.77	24.7	23	28.5	27.75
สมุทรสงคราม	37.5	45.4	40.5	44.2	21.1	16.15	25.9	25.5	29.6	30.23
รวมกลุ่มจังหวัด	36.30	43.47	39.76	42.23	20.73	14.94	25.17	24.11	29.08	28.88

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่าง 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ประจวบคีรีขันธ์	27.53	43.68	30.6	46.77	46.18	18.36	27.53	13.1	30.6	30.44
เพชรบุรี	30.24	44.91	31.79	47.14	46.82	19.34	30.24	15.24	31.79	32.21
สมุทรสาคร	28.32	45.12	31.17	47.32	46.45	19.23	28.32	14.36	31.17	31.22
สมุทรสงคราม	32.04	46.49	31.67	49.01	47.54	20.1	32.04	17.37	31.67	35.65
รวมกลุ่มจังหวัด	29.53	45.05	31.31	47.56	46.75	19.26	29.53	15.02	31.31	32.38

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

4.3.4 การคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนจำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 พบว่า ในช่วงปี 2554- 2563 ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในทุก ระดับการศึกษาของแต่ละปีนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 3.04 หมื่นคน และแนวโน้มของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาใน ปี 2554-2563 นั้น จะมีผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มลดลง จาก 3.20 หมื่นคน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 3.06 หมื่นคน ในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 พบว่า ในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.69 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวส. ระดับ ปวช. และระดับปริญญาตรี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.55 13.87 13.67 และ 11.22 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนในระดับปริญญาโทขึ้นไป ไม่มีผลการคาดประมาณการ

ตารางที่ 4.20 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554 – 2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	13,705	13,463	13,165	12,922	12,805	12,830	12,991	13,200	13,329	13,302
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5,981	5,879	5,753	5,647	5,589	5,587	5,637	5,705	5,742	5,719
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,379	4,301	4,206	4,129	4,094	4,105	4,161	4,233	4,279	4,273
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,374	4,369	4,393	4,412	4,403	4,339	4,244	4,142	4,070	4,047
ปริญญาตรี	3,560	3,562	3,561	3,554	3,538	3,495	3,442	3,380	3,304	3,209
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	31,999	31,574	31,077	30,664	30,429	30,356	30,476	30,661	30,724	30,551

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

4.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554 – 2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานนั้นประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกัน จากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2553-2563 นั้น โดยรวมทุกระดับการศึกษา ซึ่งในแต่ละปีมีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดไม่ต่ำกว่าปีละ 3.04 หมื่นคน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมดมีจำนวนไม่เกิน 6,700 คน เท่านั้น และในอีก 10 ปีข้างหน้า มีแนวโน้มว่าผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานลดลงจากจำนวน 6,696 คน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 6,269 คน ในปี 2563 และผู้ว่างงานรวมในปี 2554-2563 นั้นมีแนวโน้มสูงขึ้น จากจำนวน 6,739 คนในปี 2554 เป็น 7,436 คน ในปี 2563

จากการคาดประมาณการข้างต้น พบว่าระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งในแต่ละปี มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 4,736 คน รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าและระดับ ปวส. ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุด คือ ระดับ ปวช. ซึ่งในแต่ละปีจะมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 1,312 คน

ตารางที่ 4.21 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,071	1,053	1,024	1,008	1,002	1,008	1,028	1,052	1,069	1,071
มัธยมศึกษาตอนปลาย	595	585	571	562	557	558	565	574	579	578
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	397	390	385	375	374	377	384	394	400	401
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,008	2,006	2,034	2,032	2,029	2,002	1,956	1,909	1,877	1,866
ปริญญาตรี	2,625	2,601	2,614	2,608	2,593	2,564	2,525	2,479	2,423	2,353
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	6,696	6,636	6,628	6,585	6,554	6,508	6,458	6,407	6,348	6,269
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	2,292	2,377	2,350	2,378	2,378	2,387	2,390	2,396	2,397	2,398
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,219	1,515	1,374	1,453	1,424	1,448	1,446	1,459	1,464	1,469
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	916	1,263	1,096	1,186	1,146	1,169	1,159	1,164	1,160	1,159
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	411	360	388	376	385	382	385	385	386	386
ปริญญาตรี	1,902	2,049	1,990	2,031	2,021	2,031	2,028	2,029	2,026	2,023
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	6,739	7,563	7,198	7,425	7,353	7,418	7,408	7,433	7,433	7,436
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	3,363	3,430	3,374	3,386	3,379	3,395	3,418	3,448	3,466	3,469
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,814	2,100	1,946	2,015	1,980	2,006	2,011	2,033	2,043	2,047
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,312	1,653	1,481	1,562	1,520	1,546	1,543	1,557	1,560	1,560
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,418	2,366	2,422	2,408	2,414	2,385	2,341	2,294	2,263	2,252
ปริญญาตรี	4,527	4,650	4,604	4,640	4,613	4,595	4,553	4,508	4,449	4,376
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	13,434	14,199	13,826	14,010	13,906	13,926	13,865	13,840	13,781	13,705

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

4.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

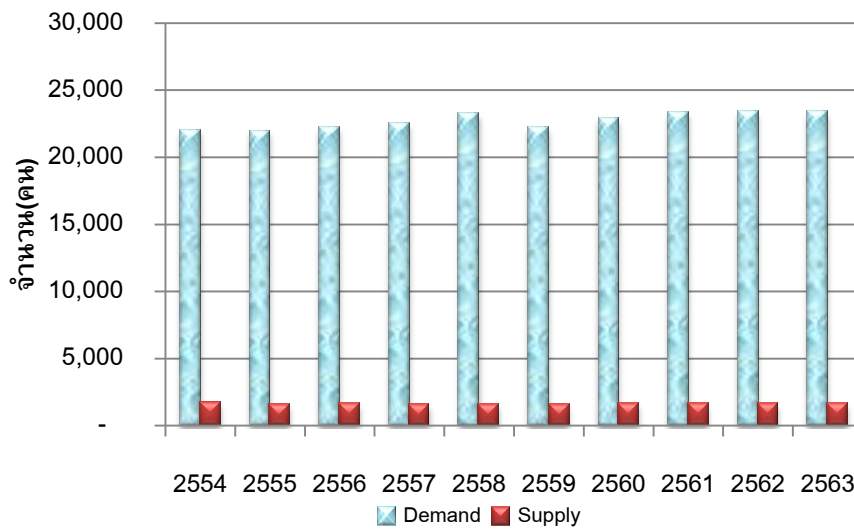
การวิเคราะห์ถึงจำนวนความต้องการกำลังคนหรืออุปสงค์ในแต่ละปีโดยรวมนั้น ความต้องการในแต่ละปีโดยรวม (Flow) ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของความสามารถในการผลิต (Capacity) และความต้องการแรงงานใหม่เพื่อเข้าไปทดแทนแรงงานเดิมซึ่งออกจากระบบการจ้างงาน และอุปทานก็มีองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกับอุปสงค์ คือ เป็นอุปทานที่เกิดขึ้นจากกำลังแรงงานใหม่และมีความปรารถนาที่จะทำงาน และอุปทานจากแรงงานที่เคยทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมาก่อนซึ่งว่างงาน ดังนั้น การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจึงเป็นข้อมูลที่นำจากความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มและการคาดประมาณการอุปทานแรงงาน ซึ่งได้ผลดังนี้

4.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าค่อนข้างสูงมาก และในอนาคตข้างหน้ายังมีแนวโน้มความต้องการที่สูงอยู่ ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวนน้อยมาก เนื่องจากผู้ที่จบการศึกษาระดับนี้ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์เกินกว่าอุปทานค่อนข้างมาก ในปี 2562 นั้น มีช่วงห่างประมาณ 21,778 คน ส่วนในปีอื่นๆ มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 20,280 คน

แผนภาพที่ 4.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

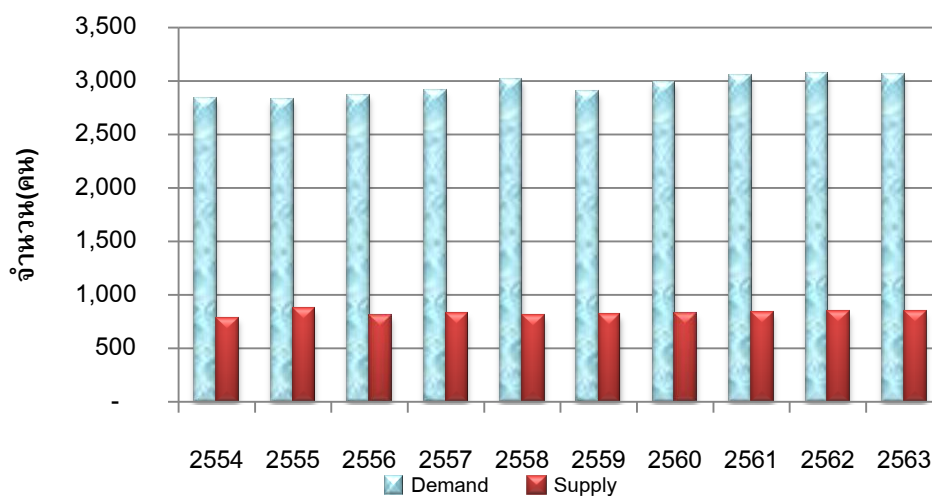
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

4.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายค่อนข้างสูง และในอนาคตข้างหน้ายังมีแนวโน้มความต้องการในระดับนี้อยู่ ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวนน้อย ผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์เกินกว่าอุปทานค่อนข้างสูงมาก ในปี 2554 นั้นมีช่วงห่างประมาณ 2,054 คน ส่วนในปีอื่นๆ มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 1,958 คน เช่นเดียวกัน โดยปีที่มีช่วงห่างมากที่สุด คือ ปี 2562 ซึ่งมีช่วงห่างประมาณ 2,227 คน

แผนภาพที่ 4.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

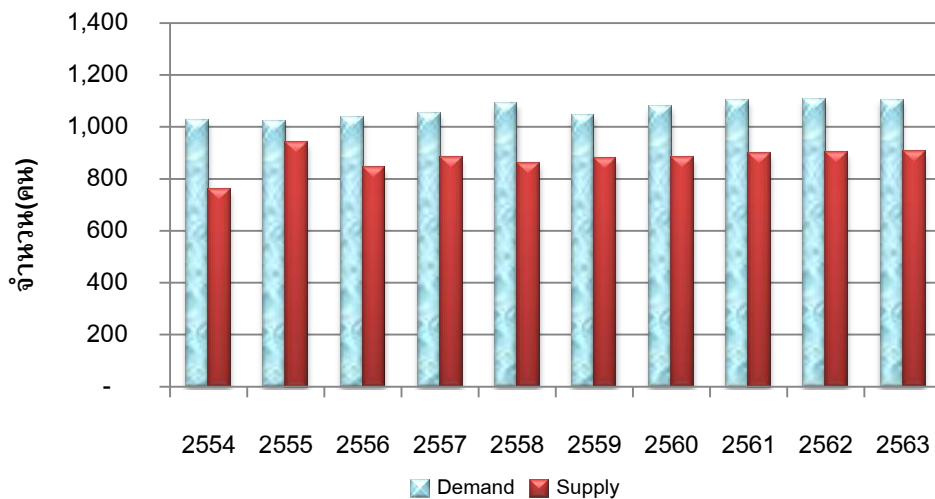
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

4.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวช. ค่อนข้างสูง และในอนาคตข้างหน้ามีแนวโน้มความต้องการในระดับนี้อยู่อย่างต่อเนื่อง ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำยังมีจำนวนน้อยอยู่ ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าตลาดแรงงาน ปวช. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่า ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์เกินกว่าอุปทานค่อนข้างมาก ในปี 2554 นั้น มีช่วงห่าง(Gap) ระหว่างอุปสงค์เกินกว่าอุปทานมากที่สุดประมาณ 266 คน และในปี 2555 มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์เกินกว่าอุปทานน้อยที่สุดประมาณ 84 คน ส่วนในปีอื่นๆ มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 169 คน

แผนภาพที่ 4.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

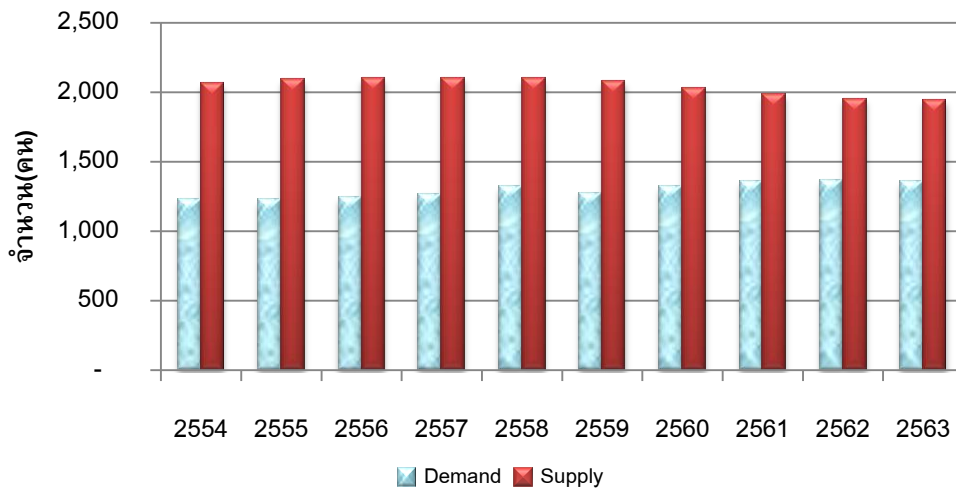
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

4.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวส. น้อยกว่าการผลิตกำลังคนมาก และในอนาคตข้างหน้ายังมีแนวโน้มความต้องการอยู่ในระดับนี้ที่ประมาณ 1,223 คน ซึ่งจะแตกต่างกับตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย และตลาดแรงงาน ปวช. ที่มีความต้องการกำลังคนมากกว่าการผลิตกำลังคน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำ มีจำนวนมากในปี 2557 อยู่ที่ประมาณ 2,106 คน ในขณะที่มีความต้องการอยู่ประมาณ 1,269 คน ซึ่งผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงาน ปวส. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์น้อยกว่าอุปทานมากที่สุด ในปี 2555 มีช่วงห่างประมาณ 864 คน ส่วนในปีอื่นๆ มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานใกล้เคียงกันไม่ต่ำกว่า 627 คน

แผนภาพที่ 4.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

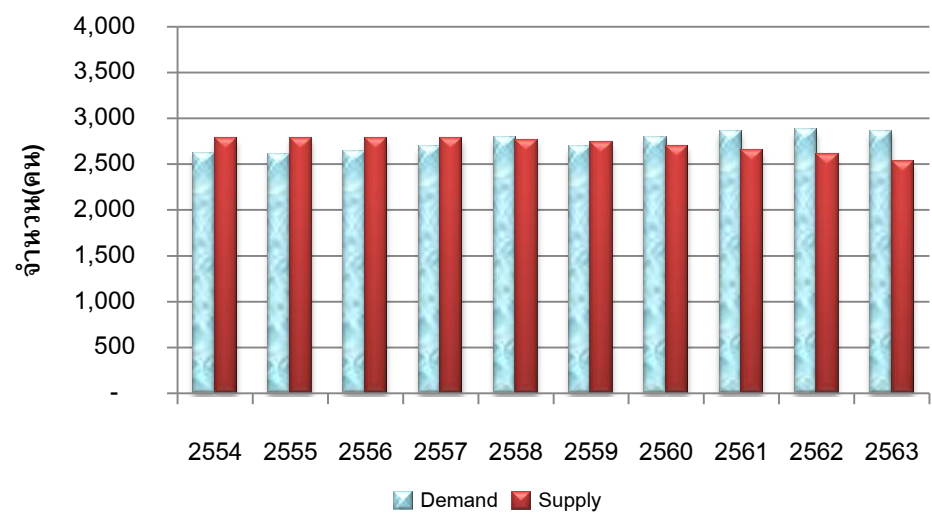

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

4.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาตรีน้อยกว่าการผลิตกำลังคนมากในช่วงปี 2554-2557 และปี 2558-2559 มีปริมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนใกล้เคียงกัน ส่วนในปี 2560-2563 นั้นกลับมีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาตรีมากกว่าการผลิตกำลังคน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำ มีจำนวนการผลิตกำลังคนมากกว่าความต้องการมากสุดในปี 2555 มีการผลิตกำลังคนสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 2,779 คน และหลังจากปี 2557 นั้น มีแนวโน้มการผลิตลดลงเรื่อยๆ จนกระทั่งในปี 2563 มีจำนวนน้อยกว่าความต้องการมากที่สุด โดยมีช่วงห่างอยู่ที่ 329 คน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานปริญญาตรีไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

แผนภาพที่ 4.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

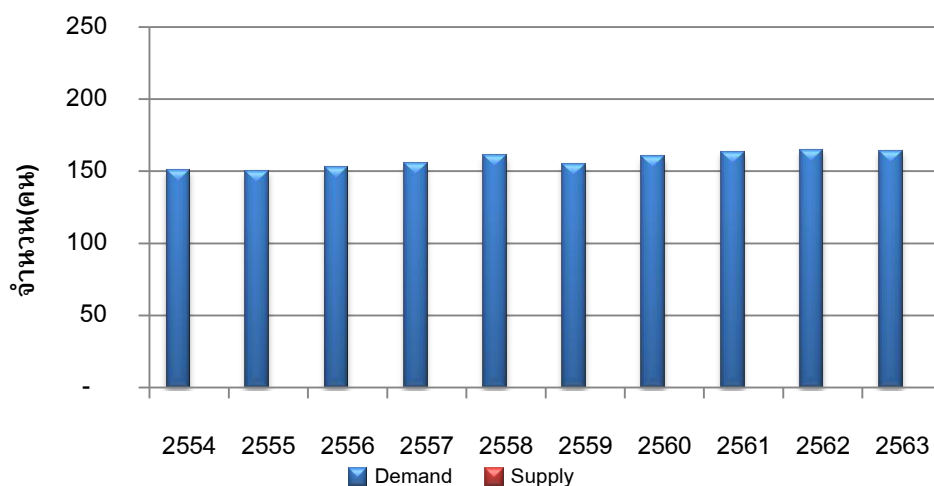

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

4.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปไม่ต่ำกว่า 150 คน โดยมีความต้องการกำลังคนสูงที่สุดในปี 2562 มีจำนวนประมาณ 165 คน แต่จากผลการศึกษาพบว่าตลาดแรงงานระดับปริญญาโทขึ้นไปในกลุ่มจังหวัดนี้ไม่มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปเลย

แผนภาพที่ 4.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดการณ์การ

ตารางที่ 4.22 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	D > S มากที่สุด	D > S มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	D > S มาก	D > S มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	D > S	D > S
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	D < S มาก	D < S
ปริญญาตรี	D ≈ S	D < S มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	D > S มากที่สุด	D < S

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 5

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

5.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของภาคใต้ หรือชายฝั่งทะเลอันดามัน ด้านมหาสมุทรอินเดีย ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง โดยลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ประกอบด้วยผืนแผ่นดินและเกาะต่างๆ จำนวนมาก โดยมีพื้นที่เป็นแนวทอดยาวตามชายฝั่งทะเลอันดามันทางทิศตะวันตกของประเทศ โดยมีพื้นที่โดยรวม 17,688.915 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 24 ของพื้นที่ภาคใต้ทั้งหมด มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 1,821,346 คน โดยจังหวัดตรังมีประชากรมากที่สุด รองลงมา คือ กระบี่ ภูเก็ต พังงา และระนอง ตามลำดับ

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็นพื้นที่เกษตรกรรมผสมผสานกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในสัดส่วนต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ แต่เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีบทบาทสำคัญในสาขาเกษตรกรรมและการท่องเที่ยวของภาคใต้ โดยยังมีความแตกต่างระหว่างพื้นที่ค่อนข้างมาก ด้านการท่องเที่ยวมีภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกรู้จักกันในนาม “ไข่มุกอันดามัน” และศูนย์กลางธุรกิจบริการชั้นนำ สำหรับจังหวัดพังงา กระบี่และตรัง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเป็นแหล่งดำน้ำระดับโลก สำหรับจังหวัดระนอง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีน้ำแร่เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ

ในภาพรวมของ ปี 2552 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีผลผลิตมวลรวม เท่ากับ 93,006 ล้านบาท จังหวัดที่มีผลผลิตมวลรวมมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด คือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือจังหวัดตรัง กระบี่ พังงาและระนอง ตามลำดับ

ตารางที่ 5.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531

หน่วย: ล้านบาท

รายการ/จังหวัด	ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน(%)
ภาคเกษตร	4,043	5,891	2,027	10,653	10,300	32,915	35.39
1. การเกษตร ล่าสัตว์และป่าไม้	1,570	4,016	589	9,491	7,228	22,894	24.62
2. ประมง	2,473	1,875	1,438	1,162	3,072	10,020	10.77
นอกภาคเกษตร	4,558	6,219	25,958	9,580	13,777	60,091	64.61
3. เหมืองแร่และเหมืองหิน	35	165	-	88	59	347	0.37
4. การผลิต	601	614	1,859	1,474	2,980	7,529	8.09
5. การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	319	385	1,617	560	645	3,526	3.79
6. ก่อสร้าง	258	259	1,084	328	505	2,435	2.62
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	971	1,451	2,894	1,555	3,522	10,393	11.18

รายการ/จังหวัด	ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน(%)
8. โรงแรม ภัตตาคาร และร้านอาหาร	113	159	9,184	956	207	10,619	11.42
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	706	961	4,729	1,612	1,522	9,529	10.25
10. การเป็นศูนย์กลางทางการเงิน	241	360	1,291	531	730	3,152	3.39
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	406	531	1,229	814	1,064	4,043	4.35
12. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	251	384	483	390	581	2,089	2.25
13. การศึกษา	269	429	466	677	1,045	2,885	3.10
14. งานด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	177	281	444	254	583	1,739	1.87
15. กิจกรรมด้านการบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	205	222	656	340	329	1,753	1.88
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	5	19	21	3	5	53	0.06
รวมผลผลิตมวลรวม	8,601	12,110	27,985	20,232	24,078	93,006	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

5.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

5.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 1.70 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 1.84 ล้านคน ในปี 2553 โดยเป็นประชากรในวัยแรงงานจำนวน 1.40 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 1.05 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 74.0 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 1.04 ล้านคน และมีผู้ว่างงานจำนวน 8.99 พันคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.0 ซึ่งลดลงจากปีก่อน

ตรังเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ เท่ากับ 6.88 แสนคน และ 4.11 แสนคน ตามลำดับ ส่วนระนองเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำน้อยที่สุด เท่ากับ 1.90 แสนคน และ 1.07 แสนคน ตามลำดับ นอกจากนี้ ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เท่ากับร้อยละ 1.4

ตารางที่ 5.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,703,178	1,783,687	1,813,814	1,820,210	1,821,346	1,843,853
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	1,227,822	1,331,775	1,358,184	1,367,808	1,376,646	1,402,019
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	915,223	996,104	1,030,918	1,031,315	1,020,035	1,052,171
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	901,830	982,476	1,020,962	1,021,552	1,007,503	1,042,748
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	13,057	13,037	9,706	9,273	12,397	8,986

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	73.4	73.4	74.4	74.1	73.1	74.0
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.5	1.3	1.0	1.0	1.4	1.0
ระนอง						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	167,544	187,862	193,165	191,529	187,660	189,936
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	121,022	141,679	146,139	144,716	141,841	144,423
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	86,523	96,479	103,699	103,394	102,721	107,971
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	85,331	95,687	102,985	102,643	101,163	107,195
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	1,182	754	677	740	1,554	711
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	71.5	68.1	71.0	71.4	72.4	74.8
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.4	0.8	0.7	0.7	1.5	0.7
พังงา						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	248,076	237,321	239,280	251,991	265,343	268,236
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	180,369	178,253	180,255	191,379	203,488	206,963
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	128,468	130,074	130,791	139,565	142,646	146,368
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	125,622	127,863	128,983	138,074	141,085	144,661
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	2,753	2,211	1,805	1,442	1,557	1,685
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	71.2	73.0	72.6	72.9	70.1	70.1
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.1	1.7	1.4	1.0	1.1	1.2
ภูเก็ต						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	268,265	299,652	307,219	303,376	296,650	300,366
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	203,996	234,159	240,262	232,297	222,341	225,807
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	145,866	169,702	171,953	167,373	161,056	163,620
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	143,375	167,298	169,657	164,553	158,171	161,351
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	2,259	2,366	2,278	2,820	2,884	2,268
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	71.5	72.5	71.6	72.1	72.4	72.5
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.5	1.4	1.3	1.7	1.8	1.4
กระบี่						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	375,442	409,827	417,973	405,790	391,745	397,238
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	261,540	295,591	302,671	298,066	292,768	298,950
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	195,975	222,038	232,605	222,822	214,821	221,554
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	192,713	218,229	230,287	220,192	211,121	219,025
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	3,262	3,611	2,126	2,297	3,574	2,396
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	74.9	75.1	76.9	74.8	73.4	74.1
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.7	1.6	0.9	1.0	1.7	1.1
ตรัง						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	643,851	649,026	656,178	667,526	679,948	688,077
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	460,896	482,093	488,857	501,350	516,209	525,877
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	358,391	377,812	391,870	398,162	398,791	412,658
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	354,790	373,399	389,050	396,091	395,963	410,515
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	3,601	4,095	2,821	1,973	2,828	1,925
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	77.8	78.4	80.2	79.4	77.3	78.5
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.0	1.1	0.7	0.5	0.7	0.5

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

5.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคกลางใต้ฝั่งอันดามัน มีจำนวนผู้มีงานทำ 1.05 ล้านคนในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ซึ่งลดลงจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 0.28 แต่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันที่ร้อยละ 0.85 โดยระนองเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันในอัตรามากที่สุด ร้อยละ 4.50

ตารางที่ 5.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553

หน่วย:คน

จังหวัด	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
ระนอง	101,173	100,055	99,079	104,345	108,666	103,906	107,180	109,031
พังงา	143,860	139,079	139,548	141,854	139,394	144,031	148,115	147,105
ภูเก็ต	156,514	160,311	158,347	157,514	160,912	158,591	163,793	162,110
กระบี่	206,974	209,563	209,376	218,569	220,486	216,617	221,470	217,526
ตรัง	388,055	386,215	394,401	415,182	407,543	415,376	408,638	410,502
รวมกลุ่มจังหวัด	996,576	995,223	1,000,751	1,037,464	1,037,001	1,038,520	1,049,196	1,046,274

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

5.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีจำนวนผู้มีงานทำในเกษตรมากที่สุดจำนวน 3.93 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.62 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด ในปี 2553 มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคบริการมากที่สุดจำนวน 4.68 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 44.88 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 4.54 แสนคน และ 1.20 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.58 และ 11.54 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด ตามลำดับ ซึ่งในภาคเกษตรและบริการมีสัดส่วนผู้มีงานทำที่ใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 5.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553

หน่วย:คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน						
ภาคเกษตร	393,399	435,838	449,188	463,818	448,497	454,389
ภาคอุตสาหกรรม	115,994	115,777	127,505	119,824	114,763	120,325
ภาคบริการ	392,438	430,861	444,270	437,910	444,243	468,034
รวม	901,830	982,476	1,020,962	1,021,552	1,007,503	1,042,748
ระนอง						
ภาคเกษตร	37,565	39,485	38,540	44,289	51,093	55,717
ภาคอุตสาหกรรม	13,632	14,836	18,164	14,520	14,249	12,295
ภาคบริการ	34,135	41,367	46,282	43,834	35,821	39,183
รวม	85,331	95,687	102,985	102,643	101,163	107,195

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
พึงงา						
ภาคเกษตร	57,556	57,528	60,001	64,679	65,346	60,155
ภาคอุตสาหกรรม	17,888	15,981	17,457	16,770	15,734	15,563
ภาคบริการ	50,178	54,354	51,525	56,625	60,005	68,944
รวม	125,622	127,863	128,983	138,074	141,085	144,661
ภูเก็ต						
ภาคเกษตร	9,750	8,138	8,128	7,889	5,853	5,183
ภาคอุตสาหกรรม	15,579	22,068	26,507	25,565	22,545	23,881
ภาคบริการ	118,046	137,092	135,021	131,099	129,773	132,288
รวม	143,375	167,298	169,657	164,553	158,171	161,351
กระบี่						
ภาคเกษตร	112,101	134,829	137,493	126,129	113,400	122,683
ภาคอุตสาหกรรม	15,700	17,718	18,399	15,273	14,671	17,919
ภาคบริการ	64,912	65,681	74,395	78,790	83,050	78,422
รวม	192,713	218,229	230,287	220,192	211,121	219,025
ตรัง						
ภาคเกษตร	176,427	195,857	205,026	220,831	212,804	210,650
ภาคอุตสาหกรรม	53,196	45,174	46,977	47,697	47,564	50,667
ภาคบริการ	125,166	132,368	137,046	127,563	135,595	149,198
รวม	354,790	373,399	389,050	396,091	395,963	410,515

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

5.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 6.66 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73.81 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 8.33 หมื่นคน และ 7.24 หมื่นคนตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.23 และ 8.03 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ ต่อมาในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 7.30 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70.0.3 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 1.05 แสนคน และ 1.02 แสนคนตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.11 และ 9.79 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 5.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548-2553

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	665,674	727,017	752,506	736,235	710,246	730,194
มัธยมศึกษาตอนปลาย	83,265	89,222	88,503	97,510	96,069	105,394
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	32,461	34,004	38,544	38,621	41,876	41,768
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	43,052	49,182	54,755	55,859	54,787	54,098
ปริญญาตรี	72,390	78,495	81,658	88,321	98,033	102,107
ปริญญาโทขึ้นไป	4,989	4,555	4,996	5,006	6,492	9,188
รวม	901,830	982,476	1,020,962	1,021,552	1,007,503	1,042,748
ระนอง						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	70,370	76,529	80,480	78,995	77,610	79,873
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,067	7,208	8,337	8,521	8,150	8,907
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,066	2,854	3,390	3,055	3,380	3,685
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,633	3,537	4,216	5,090	4,655	5,527
ปริญญาตรี	3,087	5,234	6,036	6,415	6,734	8,148
ปริญญาโทขึ้นไป	108	326	527	567	635	1,054
รวม	85,331	95,687	102,985	102,643	101,163	107,195
พังงา						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	99,261	98,726	98,336	103,995	103,839	103,280
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7,989	8,166	9,870	11,623	11,113	10,858
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3,880	4,986	4,657	5,163	5,667	6,655
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,234	5,989	7,111	6,274	7,160	8,821
ปริญญาตรี	9,716	9,779	8,677	10,515	12,609	13,398
ปริญญาโทขึ้นไป	543	217	332	505	699	1,649
รวม	125,622	127,863	128,983	138,074	141,085	144,661
ภูเก็ต						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	81,937	100,597	103,697	102,376	95,566	97,285
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15,922	21,947	19,469	17,394	15,953	18,810
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	9,427	8,089	10,488	9,975	9,158	8,627
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	11,770	12,647	11,140	12,766	12,335	9,210
ปริญญาตรี	23,256	23,257	24,120	21,135	23,931	25,712
ปริญญาโทขึ้นไป	1,063	762	743	907	1,228	1,709
รวม	143,375	167,298	169,657	164,553	158,171	161,351
กระบี่						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	145,476	173,578	180,178	161,969	154,317	163,013
มัธยมศึกษาตอนปลาย	17,115	16,104	16,666	20,002	19,153	19,417
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,006	5,898	7,982	7,724	8,131	7,645
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	9,104	8,760	10,333	11,999	11,045	10,169
ปริญญาตรี	13,942	13,021	14,503	17,420	17,599	17,465
ปริญญาโทขึ้นไป	1,070	868	625	1,078	877	1,316
รวม	192,713	218,229	230,287	220,192	211,121	219,025

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ตรง						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	268,630	277,589	289,815	288,899	278,916	286,743
มัธยมศึกษาตอนปลาย	36,173	35,797	34,160	39,970	41,700	47,402
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	11,082	12,178	12,027	12,705	15,540	15,156
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	14,311	18,249	21,956	19,731	19,591	20,372
ปริญญาตรี	22,389	27,204	28,322	32,836	37,161	37,383
ปริญญาโทขึ้นไป	2,206	2,382	2,769	1,949	3,054	3,459
รวม	354,790	373,399	389,050	396,091	395,963	410,515

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

5.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีความต้องการแรงงานประมาณ 10,327 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 5,761 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 9,273 คน พบว่า จำนวนความต้องการแรงงานในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าของสถานประกอบการสูงกว่าจำนวนผู้ว่างงาน เช่นเดียวกับในระดับปวส. ที่มีจำนวนความต้องการแรงงานสูงกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ในขณะที่จำนวนความต้องการแรงงานในระดับมัธยมศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท กลับต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบ พบว่า ระดับ ปวช. มีความต้องการแรงงานในสาขาวิชาธุรกิจและบริการมากที่สุด จำนวน 644 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขาวิชานี้จำนวน 203 คน เช่นเดียวกับสาขาวิชาธุรกิจและบริการ ในระดับ ปวส. ที่มีจำนวนความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ส่วนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ สาขาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ วิชาธุรกิจและบริการ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ วิทยาศาสตร์กายภาพ เป็นต้น ส่วนสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานน้อยกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 5.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	3,135	2,996	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	863	207	3,178
ประถมศึกษา	3,955	3,643	8,806
มัธยมศึกษาตอนต้น	1,674	1,463	5,483
มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,245	1,078	6,234
มัธยมศึกษาตอนปลาย			4,015
ธุรกิจและการบริการ	324	239	577
คอมพิวเตอร์			200
วิศวกรรมศาสตร์	731	650	1,192
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	189	189	
สุขภาพ			250
การบริหารส่วนบุคคล	1	1	

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	739	576	3,325
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			353
ธุรกิจและการบริการ	417	305	1,082
คอมพิวเตอร์			240
วิศวกรรมศาสตร์	312	261	1,118
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	10	10	68
การบริการส่วนบุคคล			283
ไม่ทราบ			181
ปริญญาตรี	797	556	8,294
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			636
ศิลปศาสตร์	30	30	81
มนุษยศาสตร์	14	14	34
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์			1,023
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ	2	2	88
ธุรกิจและการบริการ	433	255	3,836
กฎหมาย			247
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	24	22	239
วิทยาศาสตร์กายภาพ	5		288
คณิตศาสตร์และสถิติ	1		20
คอมพิวเตอร์	92	60	653
วิศวกรรมศาสตร์	60	47	44
การผลิตและกระบวนการผลิต	4	4	
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	31	29	
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			544
สุขภาพ	101	94	444
การบริการส่วนบุคคล			117
ปริญญาโท	42	42	42
ธุรกิจและการบริการ	42	42	
ปริญญาเอก			
การศึกษาอื่นๆ			
รวมทั้งหมด	12,524	10,563	35,320

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

5.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันนั้นสูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหาร ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝือนั้นสถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยังต่ำกว่าที่สถานประกอบการ

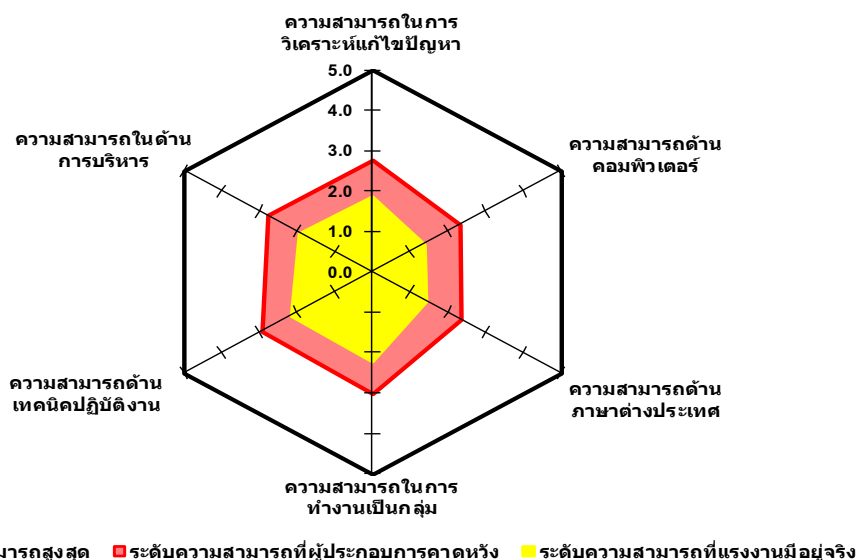
คาดหวัง เช่น ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือพบว่าความสามารถที่มีอยู่จริงอยู่ที่ระดับ 1.38 และต่ำกว่าความสามารถในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มที่กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือมีความสามารถที่ระดับ 2.19 เมื่อพิจารณาในกลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ในแต่ละกลุ่มอยู่ในระดับที่เพิ่มสูงขึ้นเป็น 1.79 2.59 3.16 และ 3.51ตามลำดับ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีระดับความสามารถในด้านนี้สูงที่สุด แต่ก็ยังไม่ถึงในระดับที่ผู้ประกอบการคาดหวังไว้

ตารางที่ 5.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	1.87	2.76	2.34	3.22	2.97	3.90	3.52	4.38	4.18	4.74
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.38	2.33	1.79	2.79	2.59	3.56	3.16	4.14	3.51	4.31
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.42	2.36	1.72	2.74	2.38	3.39	2.94	3.96	3.45	4.26
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	2.19	3.01	2.63	3.43	3.19	4.02	3.58	4.43	4.14	4.71
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	2.13	2.95	2.60	3.40	3.23	4.04	3.68	4.50	4.23	4.77
ความสามารถในการบริหาร	1.92	2.79	2.41	3.25	3.11	3.94	3.65	4.48	4.31	4.78

ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

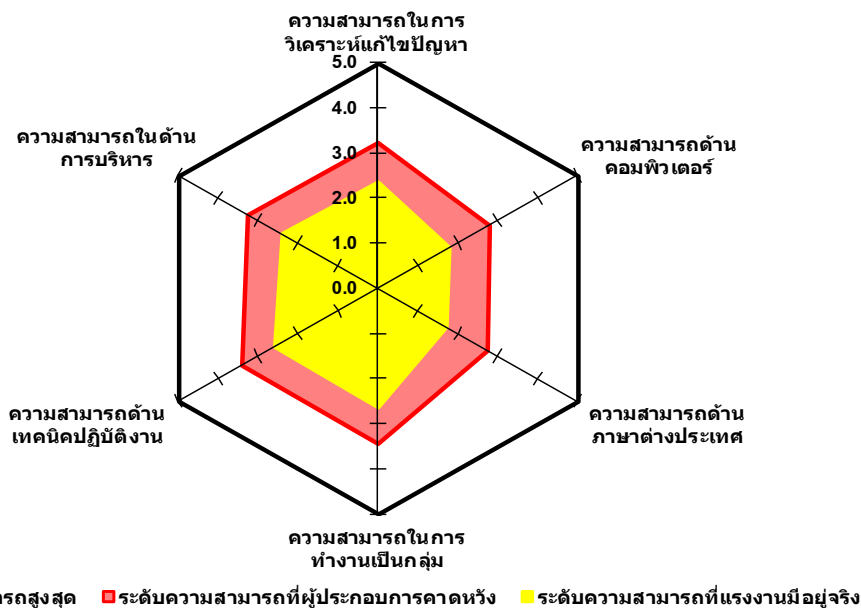
แผนภาพที่ 5.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานไร้ฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหารต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.80) รองลงมา คือ ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานและความสามารถในการบริหารที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Gap=0.78) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.75) ส่วนความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุดเท่ากัน (Gap=0.65)

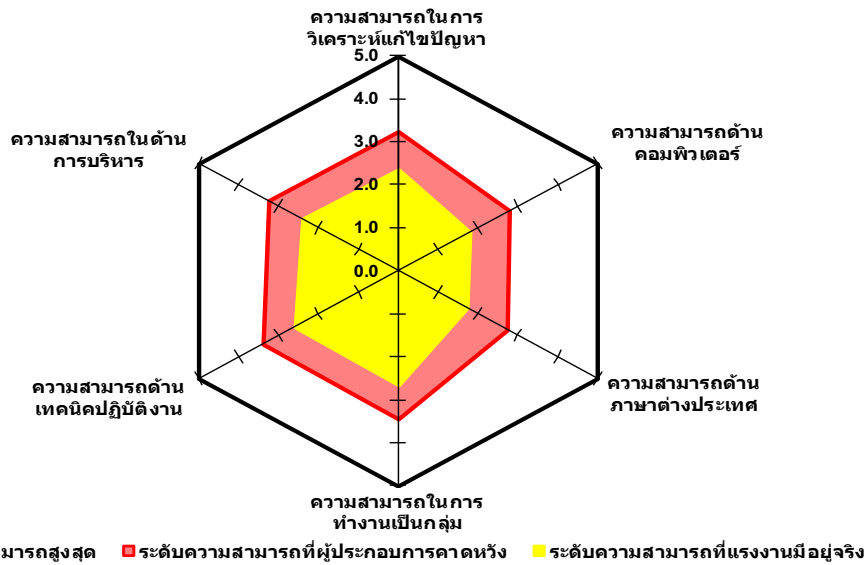
แผนภาพที่ 5.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านการบริหารมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.85) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มและความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานที่มีช่วงห่างที่เท่ากัน (Gap=0.83) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุดเท่ากัน (Gap=0.78)

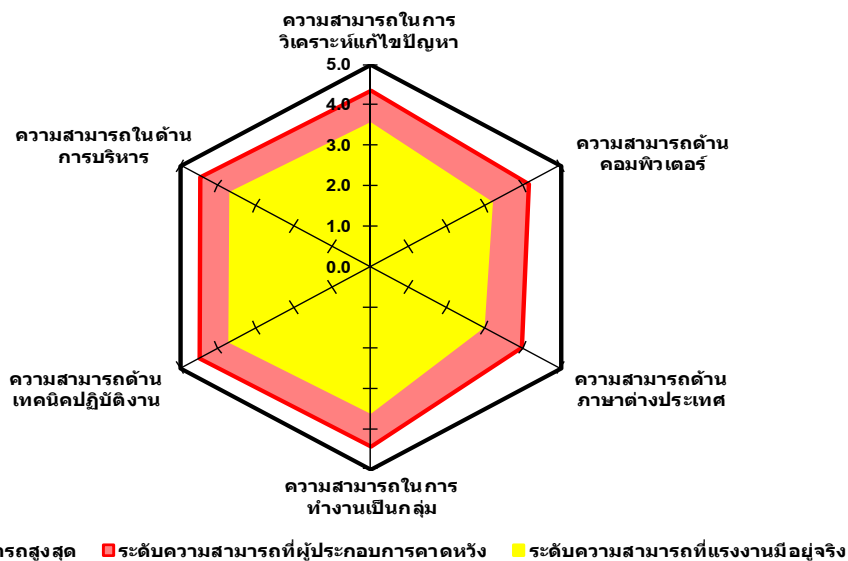
แผนภาพที่ 5.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานฝีมือ พบว่าความสามารถในด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหารต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.88) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และความสามารถในการบริหารที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Gap=0.87) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.83) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.80) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.79)

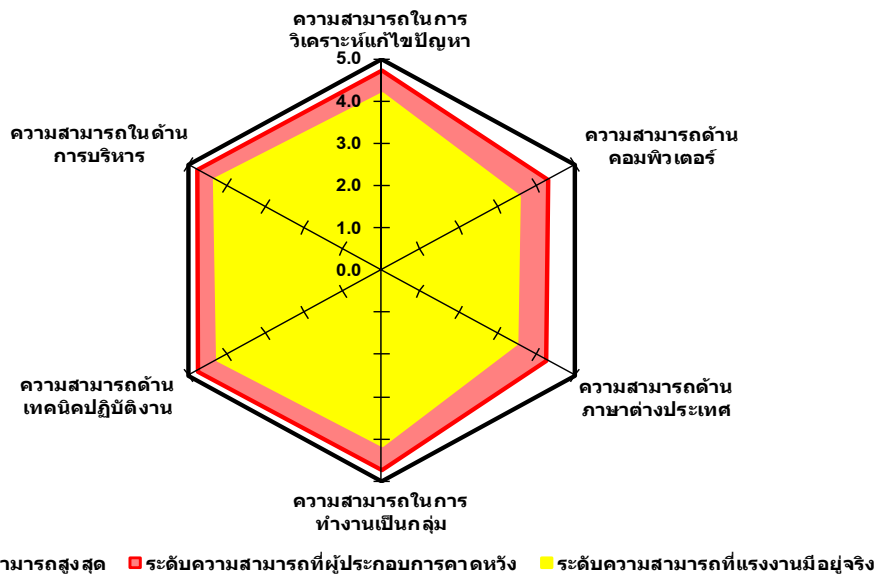
แผนภาพที่ 5.4 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.87) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.81) ความสามารถในการบริหาร (Gap=0.69) ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.67) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.65) และความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.63)

แผนภาพที่ 5.5 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.88) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.84) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.61) ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.57) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.52) และด้านบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.47)

ตารางที่ 5.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะงาน	
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	มาก	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่างๆของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า แรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการมีความขยันและอดทนในการทำงานในระดับที่มาก ในขณะที่คุณลักษณะแรงงานด้านอื่นๆ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหาจัดและความมีระเบียบวินัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554–2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า ในช่วงปี 2554–2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 1.04 1.06 1.08 1.09 1.11 1.13 1.14 1.16 1.18 และ 1.20 ล้านคนตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 1.51 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 8.51 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.17 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญาตรีจำนวน 1.14 แสนคน และ 1.11 แสนคนตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.50 และ 9.28 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด ตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในช่วงปี 2554–2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 หมื่นคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 1.68 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.22 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 1.95 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.78 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 5.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2558

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	743,615	755,281	766,626	778,385	791,040
มัธยมศึกษาตอนปลาย	99,146	100,720	102,208	103,775	105,459
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	41,665	42,252	42,900	43,541	44,257
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	57,139	58,064	58,900	59,811	60,782
ปริญญาตรี	96,860	98,282	99,757	101,257	102,912
ปริญญาโทขึ้นไป	6,032	6,115	6,210	6,302	6,406
รวม	1,044,457	1,060,714	1,076,601	1,093,071	1,110,856
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	24,576	24,851	24,737	25,352	26,457
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,210	3,332	3,273	3,380	3,523
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,460	1,325	1,398	1,401	1,489
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,784	1,939	1,865	1,955	2,032
ปริญญาตรี	3,277	3,139	3,217	3,269	3,451
ปริญญาโทขึ้นไป	218	190	204	202	215
รวม	34,525	34,776	34,694	35,559	37,167
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	11,598	11,666	11,345	11,759	12,655
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,479	1,574	1,488	1,568	1,684
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	733	588	648	640	717
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	787	925	836	911	971
ปริญญาตรี	1,586	1,422	1,474	1,500	1,656
ปริญญาโทขึ้นไป	112	83	96	92	103
รวม	16,295	16,257	15,887	16,469	17,786
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	12,978	13,186	13,392	13,593	13,801
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,731	1,759	1,786	1,812	1,840
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	727	738	750	760	772
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	998	1,014	1,029	1,045	1,060
ปริญญาตรี	1,691	1,716	1,743	1,769	1,795
ปริญญาโทขึ้นไป	105	107	109	110	112
รวม	18,230	18,519	18,807	19,089	19,381

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 5.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	802,495	814,548	826,920	839,270	851,344
มัธยมศึกษาตอนปลาย	106,998	108,622	110,296	111,966	113,596
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	44,907	45,604	46,323	47,042	47,740
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	61,682	62,636	63,623	64,608	65,566
ปริญญาตรี	104,425	106,044	107,718	109,388	111,010
ปริญญาโทขึ้นไป	6,498	6,597	6,699	6,801	6,899
รวม	1,127,004	1,144,052	1,161,579	1,179,074	1,196,155
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	25,480	26,282	26,814	27,012	26,955
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,409	3,522	3,600	3,625	3,615
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,434	1,494	1,528	1,540	1,532
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,978	2,047	2,098	2,112	2,103
ปริญญาตรี	3,337	3,471	3,553	3,580	3,562
ปริญญาโทขึ้นไป	206	214	219	220	220
รวม	35,844	37,030	37,812	38,091	37,988
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	11,455	12,053	12,372	12,350	12,074
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,539	1,624	1,674	1,670	1,630
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	649	698	719	719	698
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	900	953	988	984	958
ปริญญาตรี	1,512	1,620	1,673	1,670	1,623
ปริญญาโทขึ้นไป	93	99	102	102	99
รวม	16,148	17,047	17,527	17,495	17,081
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	14,026	14,229	14,443	14,662	14,881
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,870	1,897	1,926	1,956	1,985
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	785	796	809	821	834
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,078	1,094	1,111	1,128	1,146
ปริญญาตรี	1,825	1,852	1,880	1,910	1,940
ปริญญาโทขึ้นไป	114	115	117	119	121
รวม	19,696	19,983	20,285	20,596	20,906

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

5.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยจำแนกตามช่วงอายุ และระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 30-49 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปนั้นจะได้รับค่าจ้างสูงที่สุดซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 99,998 บาท รองลงมา คือช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 32,500 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุดเป็นเงินจำนวน 31,595 บาท ลำดับรองมาเป็นช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 25,519 บาท ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ย พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปมีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 18.67 ส่วนช่วงอายุ 15-19 ปี และจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 10.88

ตารางที่ 5.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา

หน่วย:บาท

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2,743	4,080	4,212	5,716	6,377	4,336
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,219	8,887	6,485	7,441		7,128
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9,433	4,753	5,207			5,148
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3,300	4,425	7,646	12,000		5,225
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		5,615	7,758	6,400		6,324
ปริญญาตรี		6,681	11,901	8,034		8,429
ปริญญาโทขึ้นไป		7,278	99,998	32,500		40,525
รวม	3,379	5,627	5,118	5,890	6,377	5,265
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	4,370	5,039	5,627	7,597	5,341	5,717
มัธยมศึกษาตอนต้น	4,881	6,090	7,136	5,862	6,056	6,276
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,755	6,290	7,384	3,727	20,000	6,600
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,739	5,773	9,826	10,102	11,967	7,439
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		7,587	10,559	11,867		9,091
ปริญญาตรี		8,961	13,424	31,595	25,519	12,509
ปริญญาโทขึ้นไป		9,163				9,163
รวม	4,535	6,087	6,824	8,659	6,471	6,611

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 5.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย

หน่วย:ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	5.99	2.67	3.69	3.62	-2.19	3.52
มัธยมศึกษาตอนต้น	5.34	-4.61	1.20	-2.94		-1.58
มัธยมศึกษาตอนปลาย	-10.88	3.56	4.46			3.15
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4.63	3.38	3.19	-2.13		4.51
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		3.83	3.93	8.02		4.64
ปริญญาตรี		3.74	1.52	18.67		5.06
ปริญญาโทขึ้นไป		2.92				-16.96
รวม	3.75	0.99	3.66	4.93	0.18	2.89

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

5.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

5.3.1 จำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สพฐ. มีจำนวน 913 แห่ง ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจังหวัดตรังมีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดนี้มากที่สุด 332 แห่ง รองลงมา ได้แก่ ภูเก็ต พังงา ระนอง และกระบี่ ตามลำดับ จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สช. นั้นจังหวัดตรังมีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ภูเก็ต กระบี่ พังงา และระนอง ตามลำดับ ส่วนประเภทการศึกษาด้านอาชีวศึกษานั้น ในกลุ่มจังหวัดจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีจำนวนทั้งหมด 23 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดตรังเช่นกัน นอกจากนี้กระบี่เป็นเพียงจังหวัดเดียวของกลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนสาธิต ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีกระจายอยู่ในทุกจังหวัด โดยจังหวัดกระบี่มีสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด

ตารางที่ 5.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2552

หน่วย:แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาธิต	สกอ.-อุดม
ระนอง	96	12	7	3	0	1
พังงา	178	15	10	4	0	1
ภูเก็ต	246	31	5	5	0	1
กระบี่	61	24	9	4	1	3
ตรัง	332	33	12	7	0	2
รวมกลุ่มจังหวัด	913	115	43	23	1	8

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ. และ สกอ.-อุดม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

5.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีจำนวนทั้งหมด 39,384 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มีจำนวนมากที่สุด 18,013 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดตรังและกระบี่ รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 9,046 คน ส่วนใหญ่ผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดตรัง จำนวน 3,521 คน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวน 6,145 คน และ 4,972 คน ตามลำดับ ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 1,198 คน และระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปมีจำนวนเพียง 10 คนเท่านั้น

ตารางที่ 5.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2552

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	18,013	1,996	3,243	2,665	4,181	5,928
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9,046	777	1,232	1,473	2,043	3,521
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,145	530	852	1,325	1,130	2,308
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,972	399	788	944	951	1,890
ปริญญาตรี	1,198	0	0	437	0	761
ปริญญาโทขึ้นไป	10	0	0	1	0	9
รวม	39,384	3,702	6,115	6,845	8,305	14,417

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้ที่เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้ที่เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน

- ระดับ ปวช. และ ปวส. จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคภาคใต้ฝั่งอันดามัน ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุดในระดับปวช. คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 2,648 คน รองลงมาคือสาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 2,452 คน ในระดับปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษาสูงสุด ได้แก่ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ รองลงมาได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 2,130 คน และ 1,599 คน ตามลำดับ ส่วนในสาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สาขาคหกรรม เกษตรกรรมและสาขาศิลปกรรม ในระดับปวช. มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 607 178 221 และ 28 คนตามลำดับ และในระดับปวส. สาขาเหล่านี้มีผู้สำเร็จการศึกษา สาขาละ 381 164 580 และไม่มีผู้สำเร็จการศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 5.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตาม รายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		ระนอง		พังงา		ภูเก็ต		กระบี่		ตรัง	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	221	580	52	61	85	305	0	0	58	53	26	161
คหกรรม	178	164	0	0	0	5	135	82	0	0	43	77
เทคโนโลยี สารสนเทศฯ	0	91	0	0	0	14	0	33	0	1	0	43
พาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ	2,452	2,130	247	164	302	138	476	519	384	492	1043	817
ประมง	11	27	6	20	5	3	0	0	0	0	0	4
ศิลปกรรม	28	0	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0
อุตสาหกรรม	2,648	1,599	198	126	412	301	429	191	490	278	1119	703
อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว	607	381	27	28	48	22	257	119	198	127	77	85
อุตสาหกรรม สิ่งทอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เวชกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	6,145	4,972	530	399	852	788	1,325	944	1,130	951	2,308	1,890

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน สำเร็จการศึกษาในสาขา พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 331 คน รองลงมาคือ สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม จำนวน 270 คน และสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์ จำนวน 145 คน ตามลำดับ ซึ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดตรังและภูเก็ตเท่านั้น

ตารางที่ 5.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตาม รายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	54	0	0	0	0	54
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	270	0	0	128	0	142
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	86	0	0	86	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	331	0	0	0	0	331
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	145	0	0	114	0	31
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	133	0	0	53	0	80
สุขภาพ การแพทย์	0	0	0	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	179	0	0	56	0	123
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	0	0	0	0	0	0

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง
นิติศาสตร์	0	0	0	0	0	0
รัฐศาสตร์	0	0	0	0	0	0
การศึกษา	0	0	0	0	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	1,198	0	0	437	0	761

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช)

ส่วนระดับปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดตรังและภูเก็ตเช่นกัน มีจำนวน 9 คน และจำนวน 1 คน ตามลำดับ โดยสาขารัฐศาสตร์ เป็นสาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สาขาคหกรรม บริการ การท่องเที่ยว

ตารางที่ 5.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	0	0	0	0	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	0	0	0	0	0	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	0	0	0	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	0	0	0	0	0	0
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	0	0	0	0	0	0
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	0	0	0	0	0	0
สุขภาพ การแพทย์	0	0	0	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	1	0	0	1	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	0	0	0	0	0	0
นิติศาสตร์	0	0	0	0	0	0
รัฐศาสตร์	9	0	0	0	0	9
การศึกษา	0	0	0	0	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	10	0	0	1	0	9

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช)

5.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ดังตารางที่ 5.18-5.20 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น และทุกจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 17.51 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 15.80 ส่วนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุด และคณิตศาสตร์เป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 14.63 ส่วนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งรายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 5.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ระนอง	37.85	29.46	32.59	46.28	29.43	16.55	33.38	31.85	36.63	38.97
พังงา	37.37	29.7	33.71	47.44	29.58	15.65	32.98	33.18	36.99	40.26
ภูเก็ต	40.04	31.71	35.42	49.43	34.4	20.83	37.14	35.38	39.73	43.18
กระบี่	37.84	29.86	33.96	49.66	29.64	16.72	34.09	31.59	37.13	38.66
ตรัง	38.57	31.74	35.08	49.76	30.55	17.81	37.19	36.49	40.91	42.58
รวมกลุ่มจังหวัด	38.33	30.49	34.15	48.51	30.72	17.51	34.96	33.70	38.28	40.73

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 5.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ระนอง	34.8	42.9	39.5	41.3	20.2	15.14	24.2	22.8	27.7	28.26
พังงา	33.9	41.2	38.6	39.1	18.9	13.35	23.5	21.5	26.5	26.99
ภูเก็ต	37.3	44.8	41	43.8	25.2	19.28	27.3	25.5	29.8	29.96
กระบี่	34.2	42.2	39.1	39.4	21	14.6	24.8	22.3	27.2	28.4
ตรัง	36.7	44.7	40.6	43.3	22.4	16.62	26.9	25.7	30.3	30.87
รวมกลุ่มจังหวัด	35.37	43.14	39.76	41.38	21.55	15.80	25.33	23.55	28.30	28.90

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 5.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
ระนอง	26.91	40.67	29.68	45.71	45.12	17.72	26.91	13.07	29.68	29.1
พังงา	24.86	41.04	29.2	45.61	44.15	15.66	24.86	11.78	29.2	29.15
ภูเก็ต	33.71	48.84	33.18	49.3	47.06	25.95	33.71	19.41	33.18	34.53
กระบี่	25.35	39.88	29.09	44.52	43.49	16.74	25.35	11.97	29.09	29.19
ตรัง	30.42	45.22	31.38	47.98	45.49	19.63	30.42	16.91	31.38	31.59
รวมกลุ่มจังหวัด	28.25	43.13	30.51	46.62	45.06	19.14	28.25	14.63	30.51	30.71

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

5.3.4 การคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนจำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในทุกระดับการศึกษาของแต่ละปีนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 3.89 หมื่นคน และแนวโน้มของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2554-2557 นั้น ผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มลดลงทุกปี จาก 3.99 หมื่นคน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 3.89 หมื่นคน ในปี 2557 แต่ในปี 2558-2563 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จาก 3.91 หมื่นคน เป็น 4.23 หมื่นคน ในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า ในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.67 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวช. ระดับ ปวส. ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.43 15.48 14.26 3.12 และ 0.03 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 5.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	17,875	17,653	17,393	17,238	17,280	17,520	17,983	18,530	18,950	19,115
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8,974	8,855	8,716	8,633	8,655	8,783	9,029	9,320	9,546	9,638
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,130	6,049	5,954	5,903	5,936	6,050	6,257	6,497	6,685	6,765
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5,717	5,769	5,826	5,866	5,875	5,814	5,711	5,603	5,550	5,582
ปริญญาตรี	1,229	1,248	1,272	1,290	1,296	1,284	1,258	1,229	1,217	1,232
ปริญญาโทขึ้นไป	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12
รวม	39,936	39,585	39,170	38,941	39,053	39,464	40,249	41,192	41,959	42,343

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

5.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษาปี 2554–2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกัน จากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษา ในปี 2554-2563 นั้น โดยรวมทุกระดับการศึกษา ซึ่งมีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดเฉลี่ยปีละ 40,189 คน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมดมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 6,550 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด และผู้ว่างงานรวมมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 13,271 คน และเมื่อพิจารณาแนวโน้มผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นจากจำนวน 6,525 คน ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 6,660 คน ในปี 2563 และแนวโน้มของจำนวนผู้ว่างงานรวม จากจำนวน 11,728 คน ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 13,850 คน ในปี 2563

จากการคาดการณ์ในปี 2554-2563 พบว่า ระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ซึ่งมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 6,886 คน รองลงมา ได้แก่ ระดับปริญญาตรี ระดับปวส. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับ ปวช. ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุด คือ ระดับปริญญาโทขึ้นไปซึ่งมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 225 คน

ตารางที่ 5.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,357	1,314	1,306	1,294	1,294	1,315	1,350	1,392	1,425	1,438
มัธยมศึกษาตอนปลาย	896	891	885	869	873	885	907	936	958	966
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	617	604	593	590	593	604	626	651	670	679
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,753	2,770	2,785	2,813	2,814	2,783	2,735	2,683	2,657	2,671
ปริญญาตรี	893	912	929	939	945	936	916	895	886	895
ปริญญาโทขึ้นไป	10	11	11	11	11	11	11	11	12	12
รวม	6,525	6,503	6,508	6,516	6,528	6,534	6,546	6,568	6,607	6,660
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	4,529	5,808	5,252	5,624	5,526	5,655	5,665	5,734	5,768	5,811
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,159	1,238	1,214	1,242	1,245	1,259	1,266	1,277	1,285	1,293
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,672	1,261	1,491	1,397	1,467	1,452	1,479	1,485	1,501	1,509
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	955	1,277	1,133	1,224	1,197	1,227	1,228	1,243	1,250	1,259
ปริญญาตรี	3,252	3,603	3,480	3,596	3,592	3,643	3,664	3,700	3,726	3,751
ปริญญาโทขึ้นไป	161	233	200	220	213	220	220	223	225	227
รวม	11,728	13,421	12,771	13,303	13,239	13,455	13,522	13,663	13,755	13,850
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	5,886	7,122	6,558	6,918	6,819	6,970	7,016	7,126	7,194	7,250
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,055	2,129	2,099	2,111	2,117	2,144	2,174	2,213	2,243	2,259
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,289	1,866	2,084	1,987	2,059	2,056	2,105	2,136	2,171	2,188
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,707	4,047	3,918	4,037	4,010	4,010	3,963	3,926	3,907	3,930
ปริญญาตรี	4,145	4,516	4,409	4,535	4,536	4,578	4,580	4,595	4,611	4,646
ปริญญาโทขึ้นไป	171	244	210	231	224	231	231	235	236	239
รวม	18,253	19,923	19,279	19,819	19,767	19,990	20,068	20,231	20,362	20,510

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

5.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

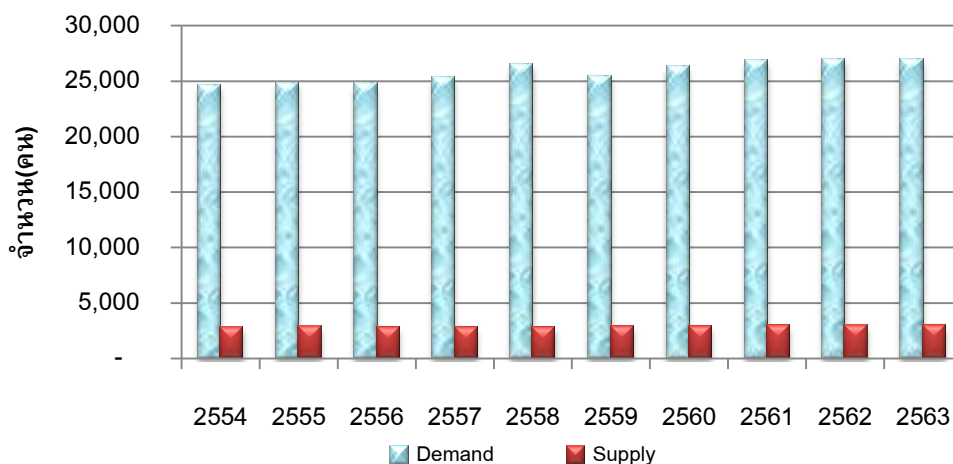
การวิเคราะห์ถึงจำนวนความต้องการกำลังคนหรืออุปสงค์ในแต่ละปีโดยรวมนั้น ความต้องการในแต่ละปีโดยรวม (Flow) ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของความสามารถในการผลิต (Capacity) และความต้องการแรงงานใหม่เพื่อเข้าไปทดแทนแรงงานเดิมซึ่งออกจากระบบการจ้างงาน และอุปทานก็มีองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกับอุปสงค์ คือ เป็นอุปทานที่เกิดขึ้นจากกำลังแรงงานใหม่และมีความปรารถนาที่จะทำงาน และอุปทานจากแรงงานที่เคยทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมาก่อนซึ่งว่างงาน ดังนั้น การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจึงเป็นข้อมูลที่น่ามาจากการความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มข้างต้นมาพิจารณา

5.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 24,546 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 26,955 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้ว พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 2,757 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 3,020 คน ซึ่งน้อยกว่าจำนวนความต้องการกำลังคนมาก

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมากค่อนข้างมาก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2562 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 24,016 คน

แผนภาพที่ 5.6 ช่วงห่าง(Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

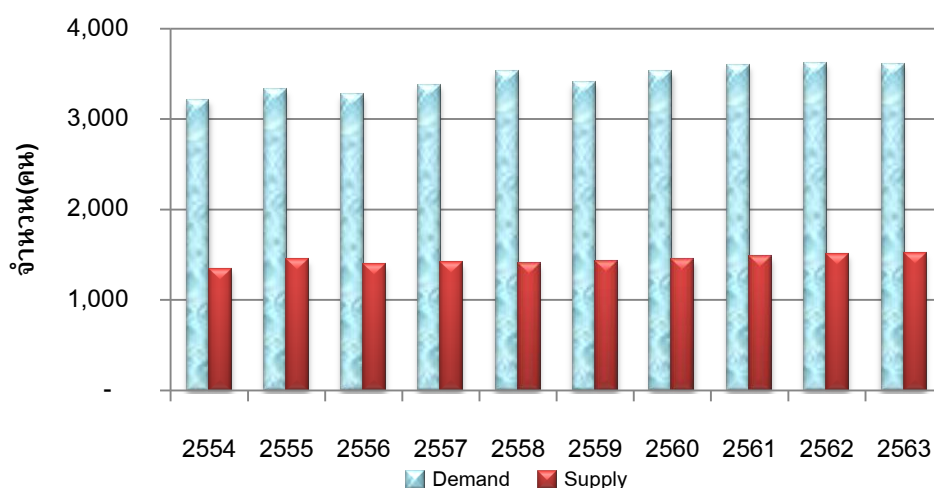
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

5.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 3,210 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 3,615 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวนไม่มากนัก โดยในปี 2554 การผลิตกำลังคนมีจำนวน 1,341 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 1,519 คน แต่ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2558 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 2,119 คน

แผนภาพที่ 5.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

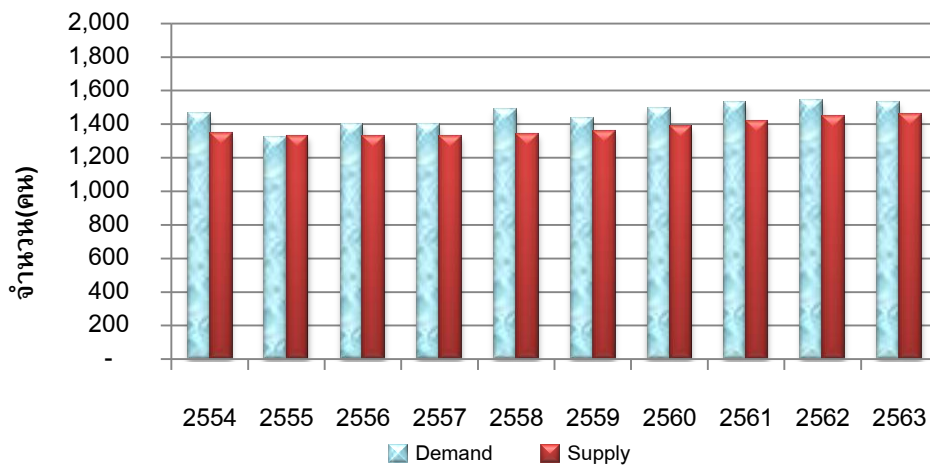
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

5.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวช. จำนวน 1,460 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 1,532 คน ส่วนการผลิตกำลังคนและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำในระดับ ปวช. ปี 2554 มีการผลิตกำลังคนจำนวน 1,346 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 1,457 คน ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับความต้องการกำลังคนแต่ยังคงไม่เพียงพอ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงาน ปวช. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่มีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2558 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 148 คน

แผนภาพที่ 5.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

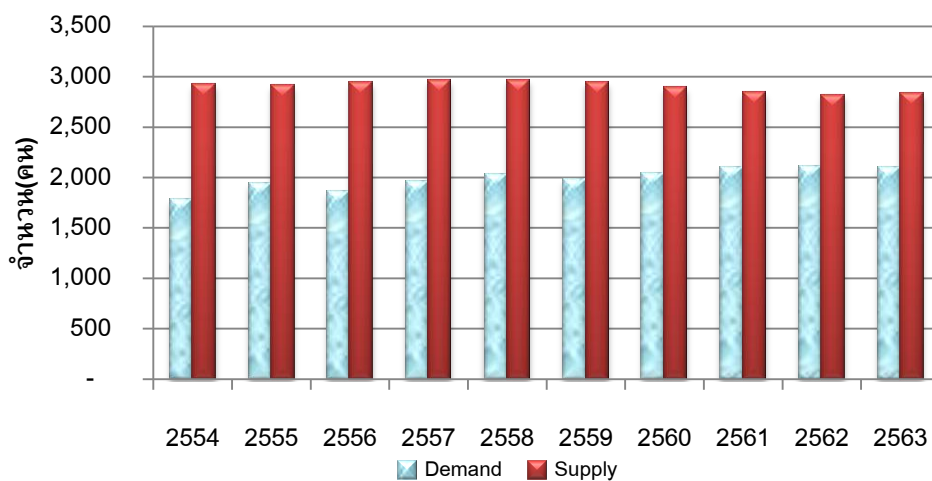
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

5.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวส. จำนวน 1,784 คน และอีก 10 ปีข้างหน้าในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 2,103 คน ส่วนการผลิตกำลังคนและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำ พบว่าในปี 2554 การผลิตกำลังคนมีจำนวน 2,924 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 ลดลงเป็น 2,837 คน ซึ่งไม่แตกต่างจากจำนวนความต้องการมากนัก

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงาน ปวส. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนไม่มาก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปทานมากกว่าอุปสงค์ ซึ่งในปี 2554 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 1,139 คน

แผนภาพที่ 5.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

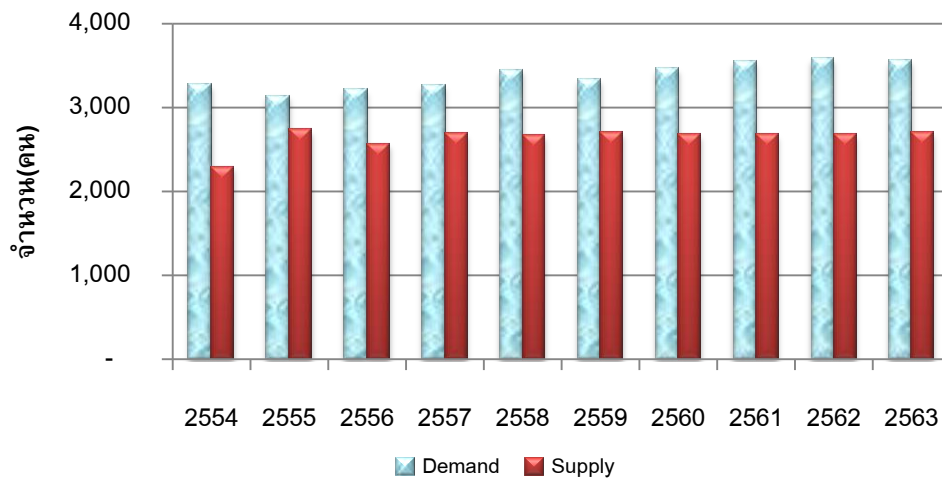
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

5.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2553 มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาตรีจำนวน 3,277 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 3,562 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำ ในปี 2554 มีจำนวน 2,295 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 2,702 คน ซึ่งค่อนข้างน้อยกว่าจำนวนความต้องการกำลังคน

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงานปริญญาตรีไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2554 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 982 คน

แผนภาพที่ 5.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

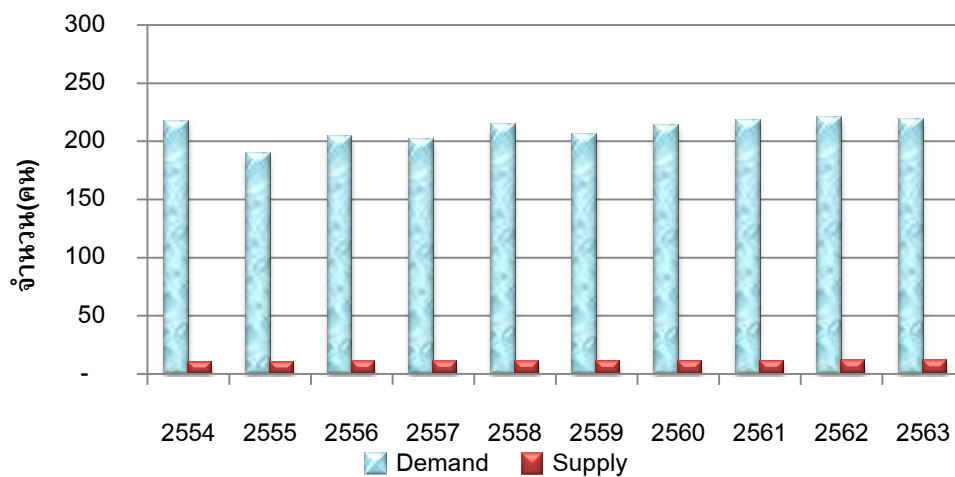
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

5.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปจำนวน 218 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 220 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำยังมีจำนวนน้อยมาก โดยในปี 2554 มีจำนวนเพียง 10 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 12 คน ซึ่งน้อยกว่าจำนวนความต้องการค่อนข้างมาก

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่าตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไปไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนค่อนข้างมาก โดยมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2563 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 208 คน

แผนภาพที่ 5.11 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

ตารางที่ 5.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	D > S มาก	D > S มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	D > S	D > S มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	D ≈ S	D > S
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	D < S	D < S
ปริญญาตรี	D > S	D < S มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	D > S มาก	D < S

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 6

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

6.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ตั้งอยู่ตอนล่างของประเทศ ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา และจังหวัดสตูล มีเนื้อที่ประมาณ 21,231 ตารางกิโลเมตร หรือ 13 ล้านไร่ ติดต่อทะเลอ่าวไทยด้านตะวันออก ระยะทาง 330 กิโลเมตร ติดต่อทะเลอันดามัน ด้านตะวันตก ระยะทาง 144.3 กิโลเมตร ส่วนด้านใต้ติดต่อประเทศมาเลเซียระยะทาง 500 กิโลเมตร

ภูมิประเทศโดยทั่วไปจังหวัดภาคใต้ชายแดนเป็นพื้นที่ภูเขาและป่าที่บร้อยละ 34 เป็นพื้นที่ดอนลาดที่เหลือนั้นเป็นพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลพรุ และป่าชายเลน มีทิวเขาสันกาลาคีรีกั้นตามแนวชายแดนไทยและมาเลเซีย ทิวเขานครศรีธรรมราชกั้นระหว่างจังหวัดสตูลและสงขลา

ในภาพรวมของ ปี 2552 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิตมวลรวม เท่ากับ 127,980 ล้านบาท จังหวัดที่มีผลผลิตมวลรวมมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด คือ จังหวัดสงขลา มีผลผลิตมวลรวมเท่ากับ 66,798 ล้านบาท รองลงมาคือจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล ตามลำดับ จุดแข็งทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เป็นแหล่ง ศูนย์กลางอาหารฮาลาลของภูมิภาค เป็นศูนย์รวมการคมนาคมขนส่งของภาคและเชื่อมโยงสู่ระดับภูมิภาค เนื่องจากมีเส้นทางที่เชื่อมระหว่างฝั่งตะวันออก-ตะวันตกของภูมิภาค รวมถึงท่าเรือน้ำลึกที่สามารถเชื่อมโยงกับนานาชาติได้ และเป็นศูนย์กลางการเพาะปลูกและแปรรูปยางพาราและไม้ยางพารา ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญ และยังมีโอกาสทางเศรษฐกิจ คือ มีการเข้าร่วมโครงการ IMT-GT สามารถเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การส่งออกสินค้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนด้านสังคมมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่หลากหลาย โดยเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีบุคลากร องค์กร โครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬา ที่สามารถรองรับการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ และการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้ และมีสถาบันและบุคลากรทางการศึกษาพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่ระดับภูมิภาคและสากล

ตารางที่ 6.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531

หน่วย: ล้านบาท

รายการ/จังหวัด	นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	สงขลา	สตูล	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน(%)
ภาคเกษตร	8,450	7,847	5,462	16,097	5,851	43,708	34.15
1. การเกษตร ล่าสัตว์ และป่าไม้	7,986	2,068	5,432	8,317	2,691	26,494	20.70
2. ประมง	464	5,779	30	7,780	3,160	17,213	13.45
นอกภาคเกษตร	8,990	9,526	9,006	50,701	6,050	84,273	65.85
3. เหมืองแร่และเหมืองหิน	67	11	70	798	64	1,009	0.79
4. การผลิต	606	1,163	726	17,035	1,532	21,061	16.46
5. การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	303	398	314	2,745	308	4,067	3.18
6. ก่อสร้าง	667	515	670	1,914	268	4,033	3.15

รายการ/จังหวัด	นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	สงขลา	สตูล	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน(%)
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	1,933	2,027	1,716	7,462	1,259	14,396	11.25
8. โรงแรม ภัตตาคาร และร้านอาหาร	79	45	250	1,867	72	2,313	1.81
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	1,163	1,065	1,207	6,518	632	10,584	8.27
10. การเป็นตัวกลางทางการเงิน	326	340	436	2,566	212	3,880	3.03
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	917	809	710	2,505	440	5,380	4.20
12. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	1,167	1,317	1,338	2,590	339	6,751	5.28
13. การศึกษา	1,164	1,291	927	3,038	508	6,928	5.41
14. งานด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	453	387	512	1,276	205	2,833	2.21
15. กิจกรรมด้านการบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	131	142	126	360	211	970	0.76
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	15	16	6	28	2	67	0.05
รวมผลผลิตมวลรวม	17,440	17,373	14,468	66,798	11,902	127,980	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

6.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

6.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 3.43 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 3.71 ล้านคน ในปี 2553 โดยเป็นประชากรวัยแรงงานจำนวน 2.80 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 2.02 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 72.2 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 1.99 ล้านคน และมีผู้ว่างงานจำนวน 3.70 หมื่นคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.6 ซึ่งลดลงจากปีก่อน

สงขลาเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ เท่ากับ 1.46 ล้านคน และ 8.21 แสนคน ตามลำดับ ส่วนสตูลเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำน้อยที่สุด เท่ากับ 2.92 แสนคน และ 1.66 แสนคน ตามลำดับ นอกจากนี้ นราธิวาสยังเป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เท่ากับร้อยละ 2.5

ตารางที่ 6.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัด
ปี 2548-2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	3,428,977	3,483,547	3,530,505	3,593,638	3,660,519	3,711,792
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	2,434,817	2,516,111	2,560,478	2,644,274	2,738,483	2,797,047
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	1,778,352	1,825,706	1,862,672	1,902,437	1,974,440	2,024,621
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	1,743,307	1,793,668	1,830,271	1,865,636	1,925,749	1,987,545
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	34,583	31,848	31,282	35,336	47,422	36,968
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	72.2	72.1	72.7	71.7	71.8	72.2
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.9	1.7	1.6	1.8	2.1	1.6
นราธิวาส						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	740,850	801,288	814,056	789,652	764,859	777,198
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	509,142	553,679	565,137	564,067	565,016	579,407
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	373,491	388,172	398,536	392,442	395,825	398,607
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	363,445	377,469	389,236	382,311	380,284	388,512
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	10,013	10,644	8,997	9,824	14,885	10,095
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	73.4	70.1	70.5	69.6	70.1	68.8
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.7	2.7	2.3	2.5	3.8	2.5
ปัตตานี						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	603,500	564,418	567,434	622,237	682,232	692,493
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	417,470	392,610	396,575	447,909	505,419	517,926
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	298,672	290,590	297,533	322,560	359,460	358,513
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	289,688	285,725	292,499	317,406	351,716	350,920
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	8,946	4,856	4,640	5,087	7,743	7,507
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	71.5	74.0	75.0	72.0	71.1	69.2
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	3.0	1.7	1.6	1.6	2.2	2.1
ยะลา						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	464,515	499,148	508,458	494,773	479,559	486,831
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	324,182	351,630	359,942	357,864	356,088	364,919
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	224,570	250,184	255,601	248,045	247,401	262,894
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	222,604	247,171	253,380	242,787	244,651	261,242
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	1,924	2,949	2,008	4,258	2,510	1,653
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	69.3	71.1	71.0	69.3	69.5	72.0
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.9	1.2	0.8	1.7	1.0	0.6
สงขลา						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,345,380	1,333,614	1,350,274	1,397,347	1,445,686	1,463,046
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	992,617	1,011,903	1,027,855	1,060,985	1,096,084	1,114,316
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	744,628	750,635	756,401	780,919	811,389	837,263
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	732,759	739,079	743,330	766,674	790,553	821,348
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	11,819	11,556	12,948	14,245	20,462	15,915
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	75.0	74.2	73.6	73.6	74.0	75.1
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.6	1.5	1.7	1.8	2.5	1.9
สตูล						

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
จำนวนประชากรทั้งหมด(คน)	274,733	285,079	290,283	289,629	288,183	292,224
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน(คน)	191,406	206,290	210,969	213,450	215,877	220,478
จำนวนกำลังแรงงานรวม(คน)	136,991	146,126	154,602	158,472	160,365	167,343
จำนวนผู้มีงานทำ(คน)	134,811	144,224	151,827	156,457	158,543	165,523
จำนวนผู้ว่างงาน(คน)	1,882	1,844	2,690	1,922	1,822	1,798
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	71.6	70.8	73.3	74.2	74.3	75.9
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.4	1.3	1.7	1.2	1.1	1.1

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

6.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีจำนวนผู้มีงานทำ 1.95 ล้านคนในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ซึ่งลดลงจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 4.03 โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.34 โดยสตูลเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันในอัตรามากที่สุด ร้อยละ 4.89

ตารางที่ 6.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553

จังหวัด	หน่วย:คน							
	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
นราธิวาส	370,437	391,467	378,118	381,115	405,143	387,215	391,453	370,237
ปัตตานี	343,806	365,681	356,963	340,417	342,698	351,272	364,232	345,478
ยะลา	231,458	247,058	247,512	252,579	261,463	262,708	265,748	255,047
สงขลา	770,969	789,198	795,727	806,319	822,179	816,248	838,538	808,426
สตูล	155,745	160,661	159,232	158,534	161,965	166,755	167,092	166,281
รวมกลุ่มจังหวัด	1,872,415	1,954,065	1,937,552	1,938,964	1,993,449	1,984,198	2,027,064	1,945,469

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

6.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคบริการมากที่สุดจำนวน 7.40 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.45 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด และเพิ่มขึ้นในปี 2553 เป็นจำนวน 8.57 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 43.11 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 8.34 และ 2.97 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.94 และร้อยละ 14.95 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 6.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553

หน่วย:คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน						
ภาคเกษตร	708,210	774,986	783,734	752,395	756,275	833,591
ภาคอุตสาหกรรม	294,988	293,598	315,047	319,068	331,790	297,215
ภาคบริการ	740,109	725,083	731,491	794,172	837,682	856,739
รวม	1,743,307	1,793,667	1,830,271	1,865,635	1,925,748	1,987,545
นราธิวาส						
ภาคเกษตร	168,979	170,153	148,090	136,013	138,759	164,059
ภาคอุตสาหกรรม	56,508	64,953	86,216	90,223	81,212	61,182
ภาคบริการ	137,958	142,363	154,930	156,075	160,313	163,270
รวม	363,445	377,469	389,236	382,311	380,284	388,512
ปัตตานี						
ภาคเกษตร	112,999	111,267	118,742	126,403	120,535	123,407
ภาคอุตสาหกรรม	54,009	56,032	59,242	62,242	77,993	70,447
ภาคบริการ	122,680	118,426	114,515	128,761	153,188	157,066
รวม	289,688	285,725	292,499	317,406	351,716	350,920
ยะลา						
ภาคเกษตร	123,383	151,563	165,234	159,980	161,799	175,808
ภาคอุตสาหกรรม	20,225	20,550	18,390	14,556	13,801	13,620
ภาคบริการ	78,996	75,058	69,755	68,251	69,051	71,814
รวม	222,604	247,171	253,380	242,787	244,651	261,242
สงขลา						
ภาคเกษตร	233,545	259,339	264,819	237,946	242,741	277,052
ภาคอุตสาหกรรม	150,841	137,318	135,193	138,517	146,325	137,353
ภาคบริการ	348,373	342,422	343,317	390,211	401,487	406,942
รวม	732,759	739,079	743,330	766,674	790,553	821,348
สตูล						
ภาคเกษตร	69,302	82,665	86,847	92,052	92,440	93,264
ภาคอุตสาหกรรม	13,405	14,745	16,007	13,531	12,458	14,612
ภาคบริการ	52,103	46,814	48,973	50,874	53,644	57,647
รวม	134,811	144,224	151,827	156,457	158,543	165,523

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

6.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 1.29 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 74.04 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีจำนวนเท่ากับ 1.54 แสนคน และ 1.45 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.85 และร้อยละ 8.31 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ ต่อมาในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 1.36 ล้านคน

คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68.46 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 2.42 แสนคน และ 2.12 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.17 และร้อยละ 10.68 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 6.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548-2553

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,290,755	1,322,901	1,340,932	1,337,651	1,341,520	1,360,717
มัธยมศึกษาตอนปลาย	144,925	164,165	179,469	193,938	223,003	241,894
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	62,961	50,624	50,441	60,149	57,619	59,734
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	81,082	82,481	85,114	98,533	103,253	99,852
ปริญญาตรี	154,359	164,905	165,121	166,413	190,422	212,335
ปริญญาโทขึ้นไป	9,226	8,590	9,195	8,952	9,931	13,013
รวม	1,743,307	1,793,667	1,830,271	1,865,635	1,925,748	1,987,545
นราธิวาส						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	296,828	305,441	314,030	305,366	285,725	281,123
มัธยมศึกษาตอนปลาย	29,643	32,779	30,727	36,067	40,754	44,276
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	9,114	4,797	6,273	6,279	9,527	7,902
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	8,785	9,079	10,456	8,680	11,720	16,195
ปริญญาตรี	18,278	24,828	26,897	25,182	31,726	37,615
ปริญญาโทขึ้นไป	797	545	853	737	832	1,401
รวม	363,445	377,469	389,236	382,311	380,284	388,512
ปัตตานี						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	233,142	229,577	231,827	250,811	271,130	255,340
มัธยมศึกษาตอนปลาย	22,620	22,498	25,022	30,007	36,448	41,317
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5,825	5,003	5,026	5,307	6,322	4,798
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	9,112	10,103	9,762	11,182	14,119	18,108
ปริญญาตรี	18,246	17,654	19,931	19,563	23,205	29,864
ปริญญาโทขึ้นไป	742	890	931	537	492	1,493
รวม	289,688	285,725	292,499	317,406	351,716	350,920
ยะลา						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	174,971	194,202	197,584	184,771	187,003	198,099
มัธยมศึกษาตอนปลาย	16,009	20,172	22,881	25,981	27,678	32,521
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,577	5,123	4,823	4,058	4,369	6,420
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	7,921	8,496	8,172	7,748	7,108	6,405
ปริญญาตรี	18,057	17,849	18,399	19,133	18,049	17,073
ปริญญาโทขึ้นไป	1,069	1,329	1,519	1,096	443	724
รวม	222,604	247,171	253,380	242,787	244,651	261,242
สงขลา						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	484,312	483,191	481,113	479,515	483,872	510,661
มัธยมศึกษาตอนปลาย	64,169	75,632	86,665	85,224	98,632	102,349
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	39,379	31,875	30,381	41,061	34,181	35,913

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	50,168	49,633	51,495	64,725	63,863	52,313
ปริญญาตรี	88,557	93,436	88,311	90,205	102,901	111,747
ปริญญาโทขึ้นไป	6,175	5,311	5,365	5,944	7,104	8,365
รวม	732,759	739,079	743,330	766,674	790,553	821,348
สรุป						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	101,502	110,490	116,377	117,188	113,790	115,494
มัธยมศึกษาตอนปลาย	12,484	13,085	14,174	16,660	19,491	21,432
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,066	3,826	3,938	3,444	3,218	4,701
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5,096	5,170	5,228	6,198	6,443	6,831
ปริญญาตรี	11,221	11,138	11,583	12,330	14,541	16,036
ปริญญาโทขึ้นไป	442	515	527	637	1,060	1,029
รวม	134,811	144,224	151,827	156,457	158,543	165,523

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการจ้างงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

6.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีความต้องการแรงงานประมาณ 12,524 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 10,563 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 35,320 คน พบว่า จำนวนความต้องการแรงงานในทุกระดับชั้น ของสถานประกอบการต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ยกเว้นจำนวนความต้องการแรงงานในระดับปริญญาโทที่มีจำนวนเท่ากับจำนวนผู้ว่างงาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบพบว่า ระดับ ปวช. มีความต้องการแรงงานในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 731 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขาวิชานี้จำนวน 1,192 คน เช่นเดียวกับสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ในระดับ ปวส. มีความต้องการแรงงานในสาขาวิชาธุรกิจและบริการมากที่สุด จำนวน 417 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขาวิชานี้จำนวน 1,082 คน ส่วนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ สาขาวิชาธุรกิจและบริการ มนุษย์ศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวารสารศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ วิทยาศาสตร์กายภาพ เป็นต้น ส่วนสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานน้อยกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ คือ วิศวกรรมศาสตร์

ตารางที่ 6.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	1,352	493	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	866	293	737
ประถมศึกษา	1,676	1,258	1,354
มัธยมศึกษาตอนต้น	2,722	1,677	1,881
มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,132	695	2,497
มัธยมศึกษาตอนปลาย			1,444
ธุรกิจและการบริการ	644	511	203
คอมพิวเตอร์			9
วิศวกรรมศาสตร์	237	100	252
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	94	47	37
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			42
การบริการส่วนบุคคล	157	37	510
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,081	601	924
ศิลปศาสตร์	111	111	36
ธุรกิจและการบริการ	353	187	254
คอมพิวเตอร์			78
วิศวกรรมศาสตร์	321	182	25
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	94	78	101
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			30
การบริการส่วนบุคคล	202	44	400
ปริญญาตรี	1,184	501	1,648
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			102
มนุษยศาสตร์	8	8	
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์	53	22	378
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ			
ธุรกิจและการบริการ	501	158	661
กฎหมาย	1		
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	3	2	64
วิทยาศาสตร์กายภาพ	10	9	72
คอมพิวเตอร์	207	34	32
วิศวกรรมศาสตร์	66	20	91
การผลิตและกระบวนการผลิต	16	16	
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร			21
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			26
สุขภาพ	210	201	
การบริการส่วนบุคคล	105	32	
การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม			19
ไม่ทราบ			182
ปริญญาโท	3	3	135
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์			14

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ธุรกิจและการบริการ			121
การบริการส่วนบุคคล	3	3	
ปริญญาเอก	23	23	
สุขภาพ	23	23	
การศึกษาอื่นๆ	288	217	98
รวมทั้งหมด	10,327	5,761	9,273

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

6.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

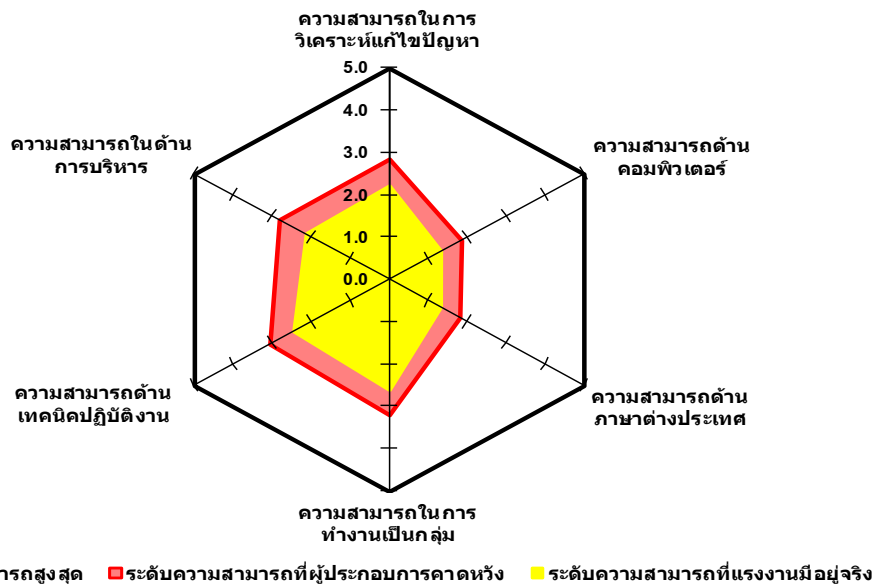
ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน นั้น สูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการ ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือนั้นสถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยิ่งต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวังอยู่มาก เช่น ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของแรงงานไร้ฝีมืออยู่ที่ระดับ 2.60 ซึ่งระดับสูงกว่าความสามารถด้านอื่นๆ ของแรงงานไร้ฝีมือ ซึ่งความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของแรงงานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยอยู่ในระดับสูงกว่าความสามารถด้านอื่นๆ ทั้งในกลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง และในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับที่เพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ 2.93 3.32 3.60 และ 3.98 ตามลำดับแต่ก็ยังไม่ถึงระดับที่ต่ำกว่าความสามารถที่สถานประกอบการคาดหวังไว้

ตารางที่ 6.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	2.19	2.85	2.58	3.24	3.08	3.72	3.48	4.17	3.95	4.46
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.32	1.86	1.64	2.32	2.35	3.00	2.91	3.60	2.98	3.61
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.31	1.81	1.51	2.15	1.90	2.58	2.43	3.17	2.73	3.36
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	2.60	3.21	2.93	3.55	3.32	3.94	3.60	4.26	3.98	4.49
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	2.45	3.07	2.82	3.47	3.24	3.85	3.57	4.18	3.95	4.44
ความสามารถในการบริหาร	2.13	2.83	2.58	3.28	3.16	3.84	3.65	4.32	4.15	4.64

ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

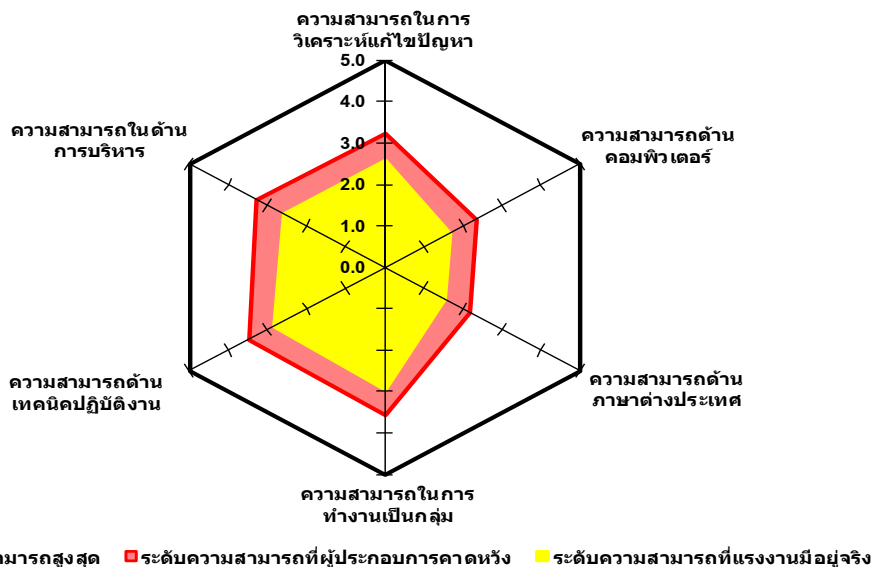
แผนภาพที่ 6.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานไร้ฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านคอมพิวเตอร์มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.05) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.99) ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ (Gap=0.98) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.92) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.87) และความสามารถด้านการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.77)

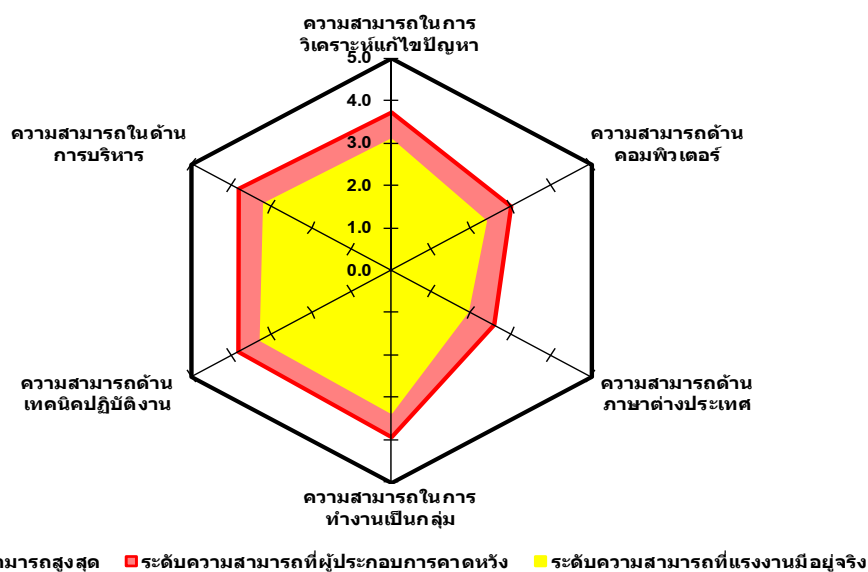
แผนภาพที่ 6.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.18) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ (Gap=1.17) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=1.03) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.95) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.93) และความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.86)

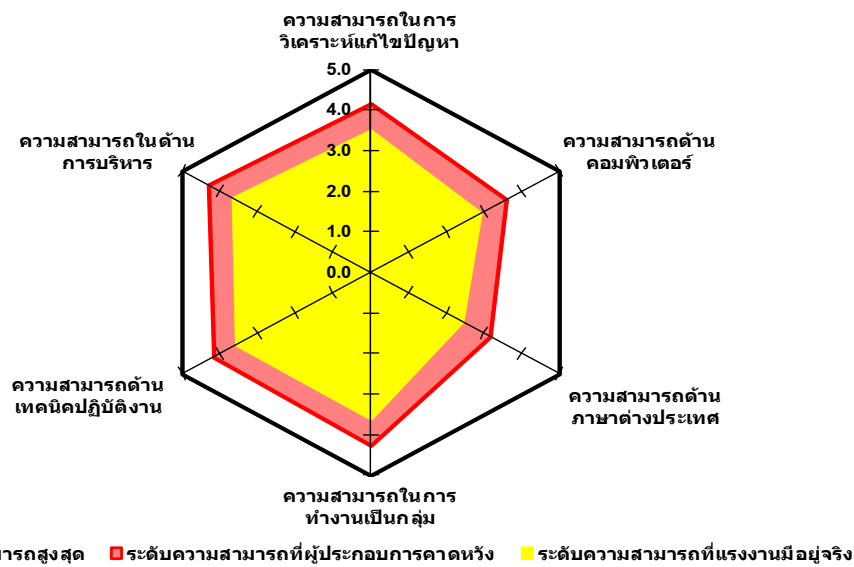
แผนภาพที่ 6.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.28) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=1.24) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.99) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.97) ความสามารถในการบริหาร (Gap=0.91) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.88)

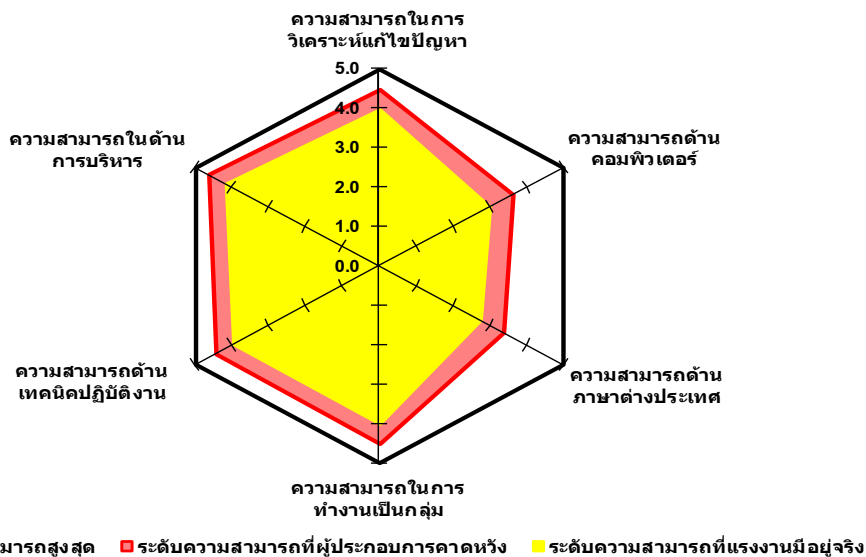
แผนภาพที่ 6.4 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่องห่างมากที่สุด (Gap=1.18) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=1.01) ความสามารถในการบริหาร (Gap=0.75) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.66) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.65) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่องห่างน้อยที่สุด (Gap=0.33)

แผนภาพที่ 6.5 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านคอมพิวเตอร์มีช่วงห่างมากที่สุด(Gap=1.19) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการด้านภาษาต่างประเทศ (Gap=1.03) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหา(Gap=0.80) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.54) ส่วนความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานและด้านการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุดเท่ากัน(Gap=0.50)

ตารางที่ 6.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะงาน	
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่างๆ ของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พบว่า แรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการมีความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความขยันและอดทน ความสามารถในการแก้ปัญหา และความมีระเบียบวินัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง แต่แรงงานในกลุ่มภาคใต้ชายแดนยังขาดความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ

6.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554 - 2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 2.02 2.05 2.09 2.13 2.16 2.19 2.22 2.26 2.29 และ 2.32 ล้านคน ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 1.55 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 1.65 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.26 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับปริญญาตรีจำนวน 2.52 แสนคน และ 2.15 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.85 และร้อยละ 9.27 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด ตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 7.17 หมื่นคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 3.38 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 47.09 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 3.79 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.91 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 6.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,436,470	1,461,253	1,488,263	1,513,854	1,540,647
มัธยมศึกษาตอนปลาย	218,534	222,601	227,026	230,853	234,170
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	58,617	59,435	60,365	61,355	62,453
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	105,838	107,522	109,466	111,158	112,876
ปริญญาตรี	187,382	190,480	193,966	197,231	200,170
ปริญญาโทขึ้นไป	10,197	10,374	10,579	10,765	10,872
รวม	2,017,039	2,051,664	2,089,665	2,125,217	2,161,189
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	49,631	50,243	52,908	51,975	53,650
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7,661	7,948	8,380	7,853	7,401
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,748	1,856	1,982	2,062	2,187
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,448	3,562	3,852	3,633	3,688
ปริญญาตรี	6,124	6,423	6,867	6,707	6,431
ปริญญาโทขึ้นไป	356	358	390	374	297
รวม	68,968	70,390	74,379	72,603	73,654
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	24,599	24,782	27,010	25,590	26,793
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,849	4,066	4,426	3,827	3,317
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	724	819	929	991	1,098
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,600	1,684	1,944	1,692	1,718
ปริญญาตรี	2,854	3,098	3,486	3,265	2,939
ปริญญาโทขึ้นไป	178	177	206	186	107
รวม	33,804	34,626	38,001	35,552	35,972
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	25,032	25,460	25,897	26,384	26,857
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,812	3,882	3,954	4,026	4,084
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,023	1,038	1,052	1,071	1,090
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,848	1,878	1,909	1,940	1,970
ปริญญาตรี	3,271	3,325	3,381	3,442	3,492
ปริญญาโทขึ้นไป	178	181	185	188	190
รวม	35,165	35,764	36,378	37,052	37,682

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 6.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,563,243	1,585,474	1,607,981	1,630,812	1,653,835
มัธยมศึกษาตอนปลาย	237,726	241,255	244,780	248,250	251,698
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	63,306	64,203	65,142	66,107	67,062
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	114,515	116,192	117,912	119,622	121,322
ปริญญาตรี	203,092	206,076	209,121	212,156	215,139
ปริญญาโทขึ้นไป	11,041	11,211	11,383	11,550	11,708
รวม	2,192,923	2,224,411	2,256,318	2,288,497	2,320,763
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	49,911	49,946	50,617	51,343	51,941
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7,710	7,746	7,803	7,810	7,848
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,960	2,019	2,077	2,121	2,127
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,640	3,708	3,780	3,801	3,821
ปริญญาตรี	6,472	6,586	6,699	6,742	6,744
ปริญญาโทขึ้นไป	361	366	371	368	363
รวม	70,054	70,371	71,348	72,185	72,844
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	22,597	22,231	22,506	22,831	23,023
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,555	3,529	3,525	3,470	3,448
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	853	897	939	966	954
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,639	1,677	1,720	1,710	1,700
ปริญญาตรี	2,922	2,984	3,045	3,035	2,983
ปริญญาโทขึ้นไป	168	170	172	167	158
รวม	31,734	31,488	31,907	32,179	32,267
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	27,314	27,715	28,110	28,512	28,918
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,155	4,217	4,278	4,339	4,401
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,107	1,122	1,138	1,155	1,172
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,002	2,031	2,060	2,090	2,121
ปริญญาตรี	3,550	3,602	3,654	3,708	3,761
ปริญญาโทขึ้นไป	193	196	199	202	205
รวม	38,320	38,882	39,441	40,007	40,577

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

6.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน โดยจำแนกตามช่วงอายุ และระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้นจะได้รับค่าจ้างสูงที่สุด ซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 21,000 บาท รองลงมา คือช่วงอายุ 30-49 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 12,039 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 30-49 ปีและจบการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นเงินจำนวน 20,761 บาท ลำดับรองลงมาเป็นช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปวส. โดยได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 20,233 บาท ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ยพบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบระดับการศึกษาระดับปวส. มีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 14.19 ในขณะที่ช่วงอายุ 15-19 ปีและจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 7.83

ตารางที่ 6.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา

หน่วย:บาท

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2,657	3,484	3,265	3,106	2,452	3,226
มัธยมศึกษาตอนต้น	8,141	3,847	3,835	5,203		4,524
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,345	3,904	4,516	5,500		4,080
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		4,448	6,742	5,000		5,543
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,000	4,980	6,643	7,000		5,619
ปริญญาตรี		6,213	12,039	21,000		8,544
ปริญญาโทขึ้นไป			9,689			9,689
รวม	4,277	3,959	4,022	3,284	2,452	3,922
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	4,617	4,774	5,062	4,826	3,853	4,865
มัธยมศึกษาตอนต้น	4,242	5,200	5,528	9,087	3,905	5,275
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,939	5,142	7,669	9,317	11,200	6,435
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,437	5,299	11,999	9,533	6,000	8,346
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		6,690	11,347	20,233		8,757
ปริญญาตรี		8,678	11,513	12,427		10,289
ปริญญาโทขึ้นไป		12,498	20,761			18,206
รวม	4,441	5,608	6,659	5,577	3,985	5,961

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3 ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 6.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย

หน่วย:ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	7.15	4.02	5.63	5.66	5.81	5.27
มัธยมศึกษาตอนต้น	-7.83	3.84	4.68	7.22		1.94
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6.70	3.50	6.84	6.81		5.86
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		2.21	7.47	8.40		5.25
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		3.76	6.92	14.19		5.70
ปริญญาตรี		4.27	-0.56	-6.35		2.35
ปริญญาโทขึ้นไป			9.99			8.20
รวม	0.47	4.45	6.51	6.84	6.26	5.37

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

6.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

6.3.1 จำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สพฐ. มีจำนวน 1,621 แห่ง ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจังหวัดสงขลามีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดนี้มากที่สุด 519 แห่ง รองลงมา ได้แก่ นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล ตามลำดับ จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สช. นั้น จังหวัดสงขลามีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ตามลำดับ ส่วนประเภทการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีจำนวนทั้งหมด 26 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดสงขลาเช่นกัน นอกจากนี้จังหวัดสงขลายังมีจำนวนสถาบันอุดมศึกษามากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน โดยมีจำนวน 9 แห่ง ส่วนจังหวัดอื่นๆ มีการกระจายตัวของสถาบันอุดมศึกษาในทุกจังหวัดอย่างทั่วถึง

ตารางที่ 6.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2552

หน่วย:แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาริต	สกอ.-อูตม
สงขลา	519	145	19	10	1	9
สตูล	177	35	9	3	0	1
ปัตตานี	338	83	15	6	2	2
ยะลา	226	60	9	5	1	4
นราธิวาส	361	71	15	2	0	2
รวมกลุ่มจังหวัด	1,621	394	67	26	4	18

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ. และ สกอ.-อูตม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

6.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มภาคใต้ชายแดน มีจำนวนทั้งหมด 59,962 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มีจำนวนมากที่สุด 18,543 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดสงขลา รองลงมา ได้แก่ ระดับระดับปริญญาตรี และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 13,484 คน และ 9,638 คน ตามลำดับ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในจังหวัดสงขลาเช่นกัน จำนวน 10,436 คน และ 4,865 คน ตามลำดับ ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวน 8,144 คน และ 8,592 คน ตามลำดับ และระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปมีจำนวนเพียง 1,561 คน เท่านั้น

ตารางที่ 6.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2552

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	18,543	9,945	2,277	1,923	1,528	2,870
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9,638	4,865	1,229	1,043	744	1,757
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	8,144	5,479	712	733	939	281
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	8,592	5,691	462	1,077	1,126	236
ปริญญาตรี	13,484	10,436	0	1,422	1,626	0
ปริญญาโทขึ้นไป	1,561	1,360	0	178	23	0
รวม	59,962	37,776	4,680	6,376	5,986	5,144

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้ที่เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ
ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ระดับ ปวช. และ ปวส. จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 3,730 คนและ 4,384 คน ตามลำดับ รองลงมา คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 3,741 คน และ 3,194 คน ตามลำดับ ส่วนในสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คหกรรม และสาขาศิลปกรรม ในระดับ ปวช. มีผู้สำเร็จการศึกษาไม่ถึงหนึ่งร้อยคน ยกเว้นสาขาเกษตรกรรม มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 200 คน และในระดับปวส. สาขาเหล่านี้มีผู้สำเร็จการศึกษาเพียงสาขาละ 138 64 และ 30 คน ตามลำดับ สำหรับสาขาเกษตรกรรม มีจำนวนถึง 423 คน

ตารางที่ 6.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตาม รายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	200	423	136	239	36	121	28	63	0	0	0	0
คหกรรม	85	64	74	24	0	0	7	23	4	17	0	0
เทคโนโลยีสารสนเทศฯ	0	109	0	28	0	0	0	27	0	54	0	0
พาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ	3,730	4,384	2913	3168	222	106	199	520	280	425	116	165
ประมง	267	250	104	207	0	9	163	34	0	0	0	0
ศิลปกรรม	25	30	22	13	0	0	3	17	0	0	0	0
อุตสาหกรรม	3,741	3,194	2186	1895	417	226	322	372	655	630	161	71
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	96	138	44	117	37	0	11	21	0	0	4	0
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เวชกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	8,144	8,592	5,479	5,691	712	462	733	1,077	939	1,126	281	236

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน สำเร็จการศึกษาในสาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 4,092 คน รองลงมาคือ สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม จำนวน 1,995 คน และสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์ จำนวน 1,975 คน ตามลำดับ และส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดสงขลา

ตารางที่ 6.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตาม รายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์		549	518	0	0	31
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม		1,995	1564	0	163	268
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม		1,010	1010	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์		4,092	3424	0	106	562
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์		1,975	1264	0	383	328
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์		534	345	0	150	39
สุขภาพ การแพทย์		738	738	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว		227	227	0	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์		32	11	0	0	21
นิติศาสตร์		426	426	0	0	0
รัฐศาสตร์		393	256	0	72	65

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
การศึกษา	1,490	633	0	545	312	0
พลศึกษา การกีฬา	23	20	0	3	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	13,484	10,436	0	1,422	1,626	0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

ส่วนระดับปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดสงขลา ปัตตานี และยะลาเท่านั้น จำนวน 1,360 คน 178 คน และ 23 คน ตามลำดับ โดยสาขาสาขาการศึกษา เป็นสาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สาขาสุขภาพ การแพทย์ และสาขาพาณิชยกรรม บริการธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ ตามลำดับ

ตารางที่ 6.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตาม รายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	96	96	0	0	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	138	106	0	32	0	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	172	172	0	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	223	203	0	0	20	0
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	125	108	0	14	3	0
นิติศาสตร์ วารสารศาสตร์	0	0	0	0	0	0
สุขภาพ การแพทย์	275	275	0	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	0	0	0	0	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	0	0	0	0	0	0
นิติศาสตร์	0	0	0	0	0	0
รัฐศาสตร์	151	151	0	0	0	0
การศึกษา	381	249	0	132	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	1,561	1,360	0	178	23	0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

6.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ดังตารางที่ 6.18-6.20 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น และทุกจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 19.37 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 14.13 ส่วนวิชาภาษาไทยและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุด และคณิตศาสตร์เป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 12.32 ส่วนวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งรายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 6.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
สงขลา	37.91	30.83	33.98	46.89	28.79	17.69	34.14	33.78	37.79	41.42
สตูล	38.07	30.4	34.64	46.8	30.51	18.14	34.96	33.27	37.08	38.75
ปัตตานี	34.02	26.69	26.27	36.73	26.66	18.66	26.07	26.58	28.86	34.14
ยะลา	34.8	27.33	29.58	37.57	30.87	21.42	28.41	28.12	31.29	34.76
นราธิวาส	35.24	27.44	28.94	35.65	31.02	20.93	30.01	27.24	32.62	34.21
รวมกลุ่มจังหวัด	36.01	28.54	30.68	40.73	29.57	19.37	30.72	29.80	33.53	36.66

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 6.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
สงขลา	35.9	43.4	39.9	41.6	21.9	16.09	26	23.9	29.4	29.44
สตูล	34	42	38.6	38.8	19.6	14.11	23.9	22.5	27	27.71
ปัตตานี	28.8	36.2	34.2	30.8	19.5	14.28	23.5	19.6	23.8	24.72
ยะลา	30.1	37.7	36.9	33.3	23.3	14.19	24.3	21.1	25.9	26.22
นราธิวาส	27.9	34.6	34	29.3	19	12	23.2	18.2	24.3	24.19
รวมกลุ่มจังหวัด	31.35	38.79	36.69	34.75	20.65	14.13	24.17	21.06	26.07	26.46

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 6.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
สงขลา	31.38	46.22	32.59	48.74	46.21	20.91	31.38	17.86	32.59	32.66
สตูล	25.31	38.51	28.83	43.45	43.6	15.46	25.31	11.95	28.83	28.54
ปัตตานี	23.65	32.4	28.09	40.84	39.36	14.7	23.65	10.71	28.09	26.73
ยะลา	23.92	34.67	27.99	41.71	40.52	14.65	23.92	10.78	27.99	27.24
นราธิวาส	23.2	32.37	27.62	40.43	38.91	14.49	23.2	10.31	27.62	26.63
รวมกลุ่มจังหวัด	25.49	36.83	29.02	43.03	41.72	16.04	25.49	12.32	29.02	28.36

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

6.3.4 การคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนจำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในทุกระดับการศึกษาของแต่ละปีนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 5.86 หมื่นคน และแนวโน้มของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2554-2560 นั้น จะมีผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มลดลงขึ้นทุกปี จาก 6.02 หมื่นคน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 5.86 หมื่นคน ในปี 2560 แต่ในปี 2561-2563 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จาก 5.87 หมื่นคน เป็น 5.89 หมื่นคน ในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พบว่า ในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.18 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ระดับระดับปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวส. ระดับ ปวช. และระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.79 15.66 15.04 13.36 และ 2.97 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 6.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554 – 2563

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	18,261	18,058	17,819	17,624	17,529	17,545	17,686	17,879	18,024	18,063
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9,499	9,399	9,279	9,178	9,121	9,116	9,167	9,244	9,299	9,306
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	7,994	7,887	7,766	7,682	7,666	7,722	7,857	8,026	8,161	8,222
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	9,056	9,081	9,101	9,105	9,078	8,965	8,812	8,659	8,555	8,525
ปริญญาตรี	13,758	13,788	13,815	13,816	13,766	13,581	13,329	13,079	12,926	12,917
ปริญญาโทขึ้นไป	1,651	1,678	1,703	1,728	1,752	1,773	1,792	1,811	1,827	1,842
รวม	60,219	59,891	59,484	59,132	58,911	58,701	58,644	58,697	58,793	58,875

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

6.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกัน จากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษา ในปี 2554-2563 นั้น โดยรวมทุกระดับการศึกษา ซึ่งมีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดเฉลี่ยปีละ 59,135 คน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมดมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 18,266 คน คิดเป็นร้อยละ 30.89 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด และผู้ว่างงานรวมมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 24,971 คน และเมื่อพิจารณาแนวโน้มผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานลดลงจากจำนวน 18,582 คน ในปี 2554 ลดลงเป็น 17,834 คน ในปี 2563 และแนวโน้มของจำนวนผู้ว่างงานรวม จากจำนวน 23,989 คน ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 26,031 คน ในปี 2563

จากการคาดการณ์ในปี 2554-2563 พบว่า ระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 18,656 คน รองลงมา ได้แก่ ระดับ ปวส. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับ ปวช. ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุดคือ ระดับปริญญาโทขึ้นไปซึ่งมีจำนวนเฉลี่ยปีละ 1,769 คน

ตารางที่ 6.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,296	1,289	1,287	1,260	1,257	1,262	1,273	1,291	1,305	1,309
มัธยมศึกษาตอนปลาย	889	890	869	862	858	857	864	873	879	881
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	720	703	702	690	688	695	706	721	733	738
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,009	3,968	3,963	3,992	3,968	3,919	3,857	3,788	3,743	3,729
ปริญญาตรี	10,066	10,061	10,023	10,072	10,023	9,882	9,708	9,523	9,411	9,405
ปริญญาโทขึ้นไป	1,603	1,612	1,634	1,666	1,685	1,705	1,725	1,742	1,758	1,772
รวม	18,582	18,523	18,478	18,541	18,479	18,319	18,133	17,938	17,829	17,834
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	4,107	4,167	4,220	4,273	4,324	4,367	4,408	4,447	4,483	4,516
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,193	4,292	4,354	4,428	4,490	4,542	4,587	4,629	4,667	4,703
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,100	1,767	1,964	1,895	1,960	1,955	1,984	1,996	2,016	2,030
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,567	5,351	5,046	5,289	5,255	5,352	5,378	5,439	5,480	5,524
ปริญญาตรี	8,966	8,161	8,730	8,597	8,819	8,844	8,959	9,025	9,110	9,174
ปริญญาโทขึ้นไป	56	85	73	81	79	81	81	83	83	84
รวม	23,989	23,823	24,386	24,563	24,926	25,140	25,397	25,620	25,839	26,031
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	5,402	5,456	5,507	5,533	5,582	5,629	5,681	5,738	5,788	5,825
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5,081	5,181	5,223	5,290	5,348	5,399	5,452	5,503	5,547	5,584
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,820	2,470	2,666	2,585	2,648	2,649	2,690	2,717	2,749	2,768
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	8,577	9,319	9,009	9,281	9,222	9,270	9,236	9,228	9,222	9,253
ปริญญาตรี	19,032	18,222	18,754	18,669	18,842	18,725	18,666	18,548	18,520	18,579
ปริญญาโทขึ้นไป	1,659	1,698	1,707	1,747	1,763	1,786	1,806	1,824	1,841	1,856
รวม	42,571	42,346	42,865	43,104	43,406	43,459	43,530	43,558	43,668	43,865

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

6.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

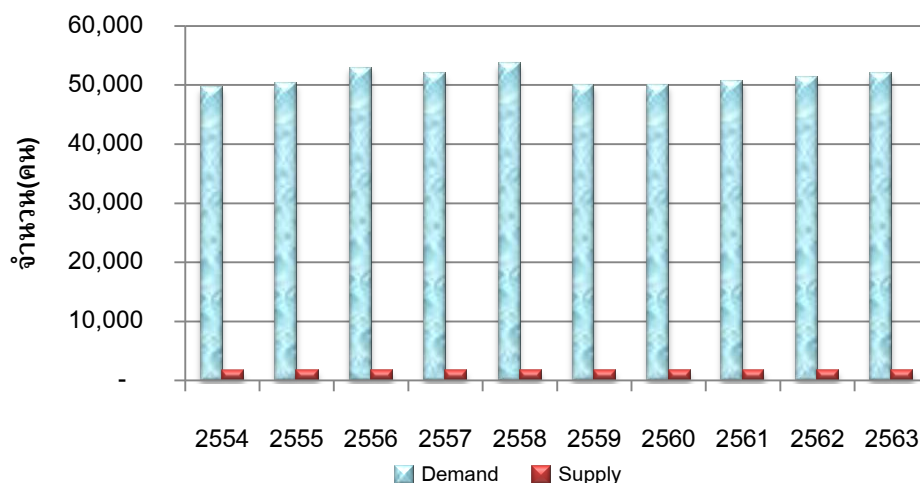
การวิเคราะห์ถึงจำนวนความต้องการกำลังคนหรืออุปสงค์ในแต่ละปีโดยรวมนั้น ความต้องการในแต่ละปีโดยรวม (Flow) ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของความสามารถในการผลิต (Capacity) และความต้องการแรงงานใหม่เพื่อเข้าไปทดแทนแรงงานเดิมซึ่งออกจากระบบการจ้างงาน และอุปทานก็มีองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกับอุปสงค์ คือ เป็นอุปทานที่เกิดขึ้นจากกำลังแรงงานใหม่และมีความปรารถนาที่จะทำงาน และอุปทานจากแรงงานที่เคยทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมาก่อนซึ่งว่างงาน ดังนั้น การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจึงเป็นข้อมูลที่น่ามาจากการต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มข้างต้นมาพิจารณา

6.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 49,631 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 51,941 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำในปี 2553 มีจำนวน 1,572 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 1,679 คน ซึ่งน้อยกว่าจำนวนความต้องการกำลังคนมาก

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2558 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 52,042 คน

แผนภาพที่ 6.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

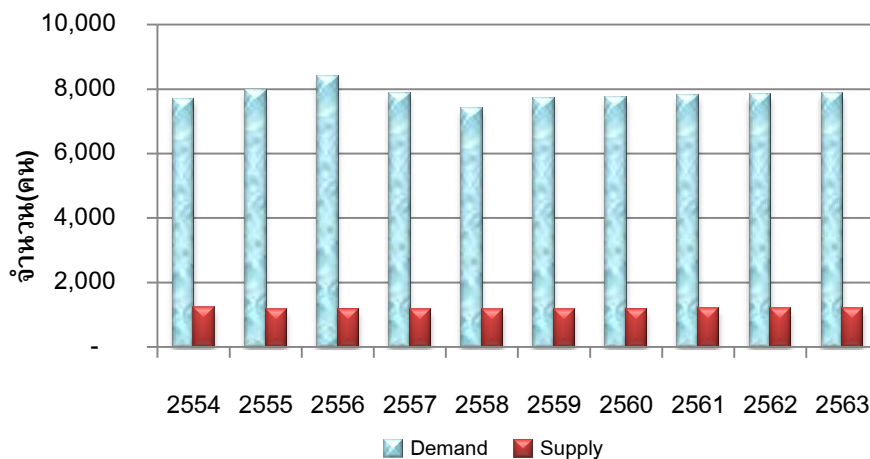
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

6.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 7,661 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 7,848 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวนไม่มากนัก โดยในปี 2554 มีจำนวน 1,197 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 ลดลงเป็น 1,179 คน ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมากเช่นเดียวกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า โดยทุกปีมีช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2556 มีช่องว่างมากที่สุดเป็นจำนวน 7,224 คน

แผนภาพที่ 6.7 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

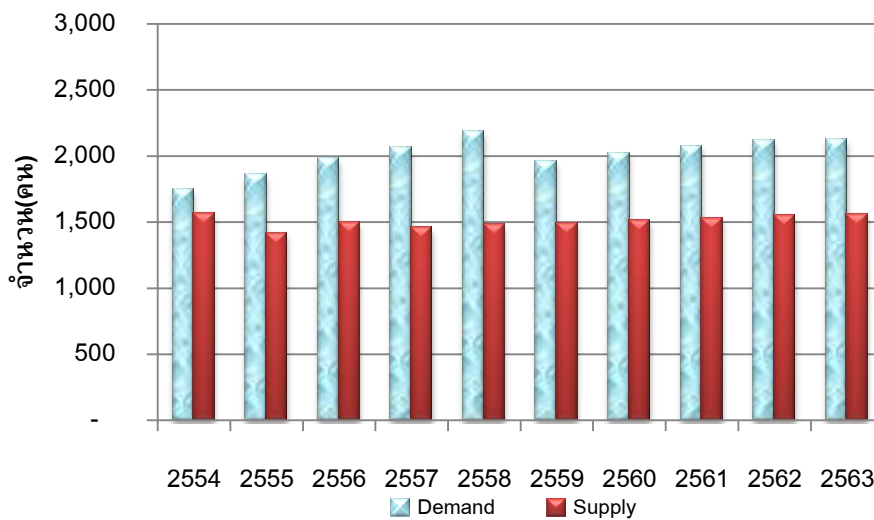
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

6.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวช. จำนวน 1,748 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 2,127 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับ ปวช.และเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำ ปี 2554 มีจำนวน 1,566 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีจำนวนลดลงเล็กน้อยเป็น 1,562 คน ซึ่งยังคงไม่เพียงพอกับจำนวนความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน พบว่า ตลาดแรงงาน ปวช. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนไม่มากนัก โดยทุกปีมีช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ซึ่งในปี 2558 มีช่องว่างมากที่สุดเป็นจำนวน 708 คน

แผนภาพที่ 6.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

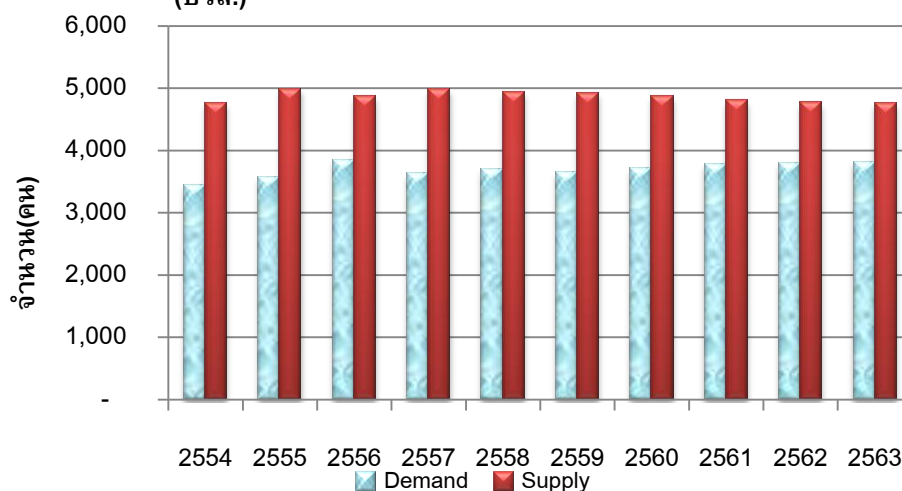
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

6.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวส. จำนวน 3,448 คน และอีก 10 ปีข้างหน้าในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 3,821 คน ส่วนการผลิตกำลังคนและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำ พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 4,757 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีจำนวนใกล้เคียงกันเป็น 4,758 คน ซึ่งมีจำนวนมากกว่าจำนวนความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงาน ปวส. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนไม่มากนัก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปทานมากกว่าอุปสงค์ ซึ่งในปี 2555 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 1,424 คน

แผนภาพที่ 6.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

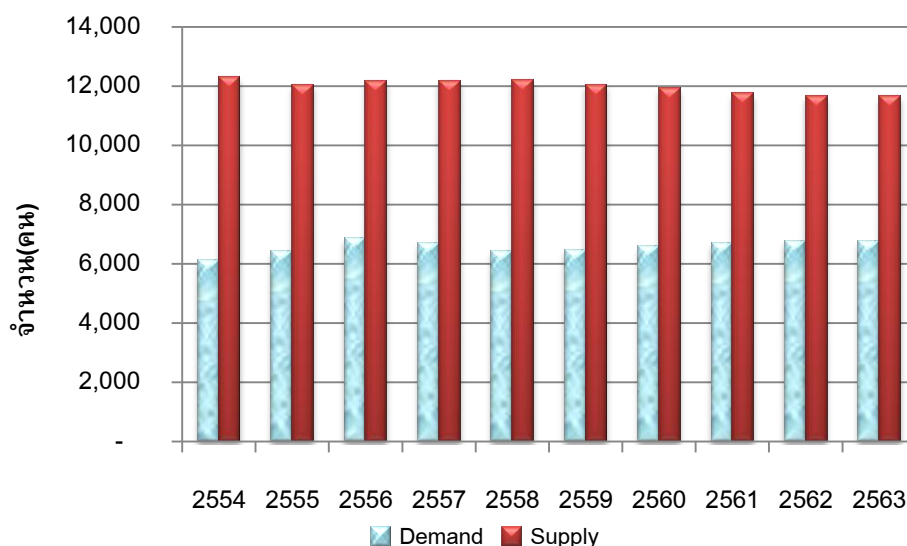
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

6.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาตรีจำนวน 6,124 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 6,744 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำในปี 2554 มีจำนวน 12,308 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 ลดลงเป็น 11,656 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนความต้องการกำลังคนมาก

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงานปริญญาตรีไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก โดยทุกปีมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปทานมากกว่าอุปสงค์ ซึ่งในปี 2554 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 6,183 คน

แผนภาพที่ 6.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

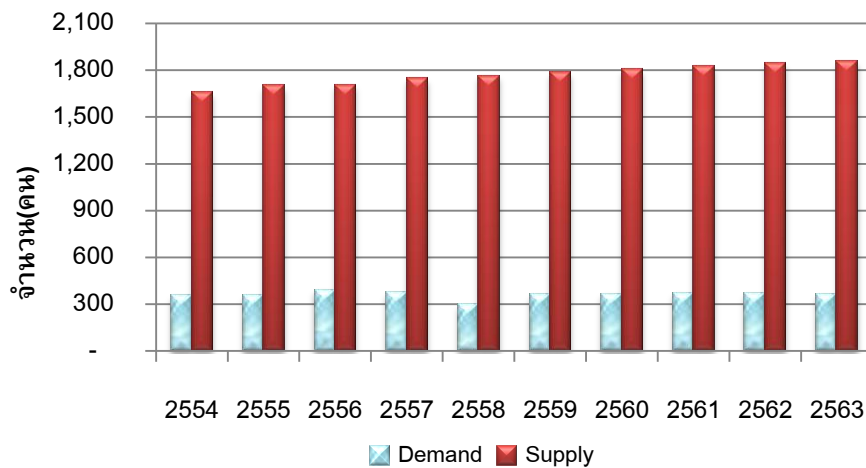
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

6.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตั้งแต่ปี 2554-2563 พบว่าในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปจำนวน 356 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 มีความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 363 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำยังมีจำนวนไม่มาก โดยในปี 2554 มีจำนวน 1,659 คน และอีก 10 ปีข้างหน้า ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 1,856 คนซึ่งมากกว่าจำนวนความต้องการ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไปไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก โดยมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปทานมากกว่าอุปสงค์ ซึ่งในปี 2563 มีช่วงห่างมากที่สุดเป็นจำนวน 1,493 คน

แผนภาพที่ 6.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

ตารางที่ 6.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในแต่ละระดับการศึกษา เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	D > S มากที่สุด	D > S มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	D > S มาก	D > S มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	D > S	D > S
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	D < S	D < S
ปริญญาตรี	D < S ค่อนข้างมาก	D < S มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	D < S มาก	D < S

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 7

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

7.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ประกอบไปด้วย จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดสกลนคร โดยในส่วนของจังหวัดมุกดาหารและนครพนมมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีสะพานมิตรภาพเชื่อมระหว่างประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และยังเชื่อมต่อไปยังประเทศในกลุ่มอินโดจีนได้ ทั้งนี้ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงบนเทือกเขาภูพาน และมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม โดยมีพืชเศรษฐกิจสำคัญได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง ยาสูบ ปอ มะเขือเทศ และพืชพลังงานทดแทน นอกจากนี้ยังมีการทำปศุสัตว์ ได้แก่ โคขุน โคนม สุกร และไก่ไข่ อีกทั้งยังมีศักยภาพการผลิตสูงในด้านประมง โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและปลาน้ำโขงในกระชัง

นอกจากนี้ จังหวัดนครพนมและมุกดาหารในอนาคตจะเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้านานาชาติ โดยจังหวัดนครพนมจะเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าไปทางตอนเหนือของประเทศลาว และจังหวัดมุกดาหารจะเป็นศูนย์กระจายสินค้าและขนส่งสินค้าออกสู่ทางทะเลทางด้านประเทศเวียดนาม ซึ่งส่งผลต่อการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 7.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาंकที่ ปี 2531

รายการ/จังหวัด	นครพนม	มุกดาหาร	สกลนคร	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
ภาคเกษตร	2,426	1,416	3,626	7,467	21.18
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	2,349	1,334	3,483	7,167	95.98
2. การประมง	77	81	143	300.5	4.02
นอกภาคเกษตร	8,115	4,912	14,766	27,792	78.82
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	164	90	2	257	0.92
4. การผลิต	279	701	1,049	2,028	7.30
5. การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	283	165	440	889	3.20
6. การก่อสร้าง	597	290	677	1,563	5.62
7. การขายส่ง การขายปลีก และซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	2,244	1,118	5,102	8,464	30.46
8. โรงแรม และภัตตาคาร	52	39	133	223	0.80
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	957	528	1,678	3,162	11.38
10. ตัวกลางทางการเงิน	473	279	809	1,561	5.61
11. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	778	385	1,256	2,420	8.71
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	573	304	1,033	1,910	6.87

รายการ/จังหวัด	นครพนม	มุกดาหาร	สกลนคร	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
13. การศึกษา	1,201	633	1,927	3,761	13.53
14. การบริการด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	358	262	492	1,112	4.00
15. การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคล อื่นๆ	130	113	148	391	1.41
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	27	5	19	51	0.18
รวมผลผลิตมวลรวม	10,541	6,327	18,391	35,259	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

7.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

7.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 2.06 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 2.25 ล้านคนในปี 2553 โดยเป็นประชากรในวัยแรงงานจำนวน 1.76 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 1.27 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 74.2 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 1.24 ล้านคน และมีผู้ว่างงานจำนวน 1.76 หมื่นคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.3 ซึ่งลดลงจากปีก่อน

สกลนครเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ เท่ากับ 1.15 ล้านคน และ 6.1 แสนคน ตามลำดับ ส่วนมุกดาหารเป็นจังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดเท่ากับ 3.44 แสนคน และผู้มีงานทำน้อยที่สุดเท่ากับ 2.08 แสนคน นอกจากนี้นครพนมเป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เท่ากับร้อยละ 1.5

ตารางที่ 7.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548–2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	2,056,067	2,024,119	2,032,587	2,132,202	2,236,229	2,248,850
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	1,493,358	1,502,550	1,516,339	1,620,660	1,732,090	1,755,631
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	1,040,491	1,043,473	1,056,335	1,153,636	1,260,568	1,273,524
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	989,745	1,000,733	1,007,919	1,121,319	1,215,622	1,240,630
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	34,180	22,802	23,554	20,660	28,726	17,577
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	70.8	70.7	71.7	73.0	74.3	74.2
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	3.1	2.1	2.2	1.7	2.2	1.3
นครพนม						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	639,853	571,608	566,398	652,803	747,036	750,917
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	464,619	424,068	422,359	496,901	579,235	586,457
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	327,274	307,137	298,900	357,583	432,976	442,973
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	315,162	299,556	289,273	349,031	415,778	432,082
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	10,397	6,090	7,034	6,549	14,953	6,502
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	70.4	72.4	70.8	72.0	74.7	75.5
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	3.2	2.0	2.4	1.8	3.5	1.5

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
มุกดาหาร						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	342,872	374,188	380,921	362,979	341,599	343,825
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	247,277	275,260	281,700	274,393	264,713	268,601
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	183,741	201,563	220,715	216,367	207,207	210,173
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	178,957	196,549	216,205	213,426	203,388	207,807
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	4,477	3,994	4,302	2,641	2,783	2,103
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	74.3	73.2	78.4	78.9	78.3	78.2
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.4	2.0	1.9	1.2	1.3	1.0
สกลนคร						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,073,342	1,078,323	1,085,268	1,116,421	1,147,595	1,154,108
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	781,462	803,222	812,280	849,366	888,142	900,574
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	529,476	534,773	536,720	579,687	620,384	620,378
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	495,626	504,628	502,440	558,862	596,456	600,741
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	19,306	12,718	12,217	11,470	10,989	8,972
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	67.8	66.6	66.1	68.2	69.9	68.9
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	3.6	2.4	2.3	2.0	1.8	1.4

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

7.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีจำนวนผู้มีงานทำ 1.28 ล้านคน ในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ลดลงจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 4.92 และลดลงจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.38 โดยสกลนครเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ลดลงจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันในอัตรามากที่สุด ร้อยละ 3.11

ตารางที่ 7.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552 –2553

จังหวัด	ปี 2552				ปี 2553			
	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
นครพนม	398,568	409,316	431,103	438,788	401,115	422,801	466,322	438,090
มุกดาหาร	195,918	205,053	208,964	203,617	193,274	199,618	219,016	219,322
สกลนคร	509,534	589,741	648,226	638,323	555,382	572,477	656,629	618,476
รวมกลุ่มจังหวัด	1,104,020	1,204,111	1,288,293	1,280,729	1,149,771	1,194,896	1,341,966	1,275,888

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

7.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคเกษตรกรรมมากที่สุดจำนวน 5.67 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57.25 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด และในปี 2553 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 7.40 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 59.64 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคบริการ และภาคอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 3.45 แสนคน และ 1.55 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.84 และ 12.51 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 7.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาหลัก ปี 2548-2553

หน่วย:คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2						
ภาคเกษตร	566,615	579,995	607,213	677,399	703,669	739,936
ภาคอุตสาหกรรม	151,158	157,030	129,771	136,295	155,418	155,241
ภาคบริการ	271,972	263,708	270,935	307,625	360,201	345,453
รวม	989,745	1,000,733	1,007,919	1,121,319	1,219,288	1,240,630
นครพนม						
ภาคเกษตร	171,852	174,077	176,019	205,633	247,805	267,931
ภาคอุตสาหกรรม	56,659	45,550	36,289	40,672	47,091	54,311
ภาคบริการ	86,651	79,929	76,966	102,727	124,548	109,840
รวม	315,162	299,556	289,273	349,031	419,444	432,082
มุกดาหาร						
ภาคเกษตร	105,004	120,789	121,500	132,999	134,921	131,989
ภาคอุตสาหกรรม	20,070	17,876	26,761	24,271	17,997	21,736
ภาคบริการ	53,882	57,884	67,945	56,155	50,470	54,082
รวม	178,957	196,549	216,205	213,426	203,388	207,807
สกลนคร						
ภาคเกษตร	289,759	285,129	309,694	338,767	320,943	340,016
ภาคอุตสาหกรรม	74,428	93,604	66,721	71,352	90,330	79,193
ภาคบริการ	131,438	125,895	126,025	148,743	185,183	181,531
รวม	495,626	504,628	502,440	558,862	596,456	600,741

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

7.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 8.22 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 83.01 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงมาก รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 6.25 หมื่นคน และ 5.20 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.31 และ 5.25 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ ต่อมาในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ยังคงสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า โดยมีจำนวน 9.71 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.30 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 1.28 แสนคน และ 7.17 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.34 และ 5.78 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 7.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2548-2553

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	821,625	822,268	837,380	902,311	959,197	971,404
มัธยมศึกษาตอนปลาย	62,465	71,523	73,253	97,517	116,219	128,287
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	21,769	19,450	14,457	22,296	20,342	21,285
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	27,898	25,795	23,182	30,748	40,472	39,607
ปริญญาตรี	51,996	58,007	56,413	62,830	77,225	71,689
ปริญญาโทขึ้นไป	3,992	3,690	3,233	5,617	5,833	8,357
รวม	989,745	1,000,733	1,007,919	1,121,319	1,219,288	1,240,630
นครพนม						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	261,042	248,936	244,991	276,684	333,146	344,425
มัธยมศึกษาตอนปลาย	23,337	23,270	21,278	31,757	38,218	44,154
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,351	4,758	3,114	8,940	8,495	6,508
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	9,280	7,204	4,245	9,787	14,512	11,724
ปริญญาตรี	14,464	14,812	14,775	20,535	23,733	23,547
ปริญญาโทขึ้นไป	688	576	871	1,328	1,340	1,724
รวม	315,162	299,556	289,273	349,031	419,444	432,082
มุกดาหาร						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	143,700	155,969	170,030	169,470	161,516	159,750
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11,929	15,922	18,151	21,131	20,888	23,719
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,944	4,432	4,220	4,710	2,704	2,944
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	6,689	6,616	7,868	6,521	7,075	7,552
ปริญญาตรี	10,915	12,115	14,574	10,085	10,124	12,446
ปริญญาโทขึ้นไป	781	1,494	1,363	1,509	1,081	1,397
รวม	178,957	196,549	216,205	213,426	203,388	207,807
สกลนคร						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	416,883	417,363	422,359	456,157	464,535	467,229
มัธยมศึกษาตอนปลาย	27,199	32,330	33,825	44,629	57,113	60,414
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	10,474	10,259	7,123	8,646	9,143	11,834
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	11,929	11,975	11,069	14,440	18,885	20,331
ปริญญาตรี	26,618	31,080	27,065	32,209	43,368	35,696
ปริญญาโทขึ้นไป	2,523	1,620	999	2,781	3,412	5,237
รวม	495,626	504,628	502,440	558,862	596,456	600,741

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

7.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีความต้องการแรงงานประมาณ 1,506 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 1,147 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูล

จำนวนผู้ว่างงาน ที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 20,660 คน โดยพบว่า จำนวนความต้องการแรงงานในทุกระดับชั้นมีจำนวนความต้องการต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบพบว่า ระดับ ปวช. มีจำนวนผู้ว่างงานในสาขาวิชาธุรกิจและบริการมากที่สุด จำนวน 510 คน ขณะที่มีความต้องการในสาขาวิชานี้จำนวน 181 คน เช่นเดียวกับสาขาธุรกิจและบริการ ในระดับ ปวส. ที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงาน ส่วนระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่แล้วสาขาวิชาต่างๆจะมีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ เช่น สาขาธุรกิจและบริการ และสาขาวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

ตารางที่ 7.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	671	488	
ต่ำกว่าประถมศึกษา			911
ประถมศึกษา	108	108	6,746
มัธยมศึกษาตอนต้น	134	74	4,099
มัธยมศึกษาตอนปลาย และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	183	114	4,670
มัธยมศึกษาตอนปลาย			3,407
ธุรกิจและการบริการ	181	112	510
คอมพิวเตอร์			366
วิศวกรรมศาสตร์	2	1	368
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			18
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	67	48	2,441
ธุรกิจและการบริการ	48	48	526
คอมพิวเตอร์			435
วิศวกรรมศาสตร์			1,074
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	15		401
การบริการส่วนบุคคล	4		5
ปริญญาตรี	343	315	1,792
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			461
ศิลปศาสตร์			333
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์			35
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ			13
ธุรกิจและการบริการ	88	70	635
กฎหมาย	1	1	
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ			75
คอมพิวเตอร์	24	14	45
วิศวกรรมศาสตร์	30	30	172
การผลิตและกระบวนการผลิต			
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			22
สุขภาพ	198	198	
การบริการทางสังคม	2	2	

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ปริญญาโท			
ปริญญาเอก			
การศึกษาอื่นๆ			
รวมทั้งหมด	1,506	1,147	20,660

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

7.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

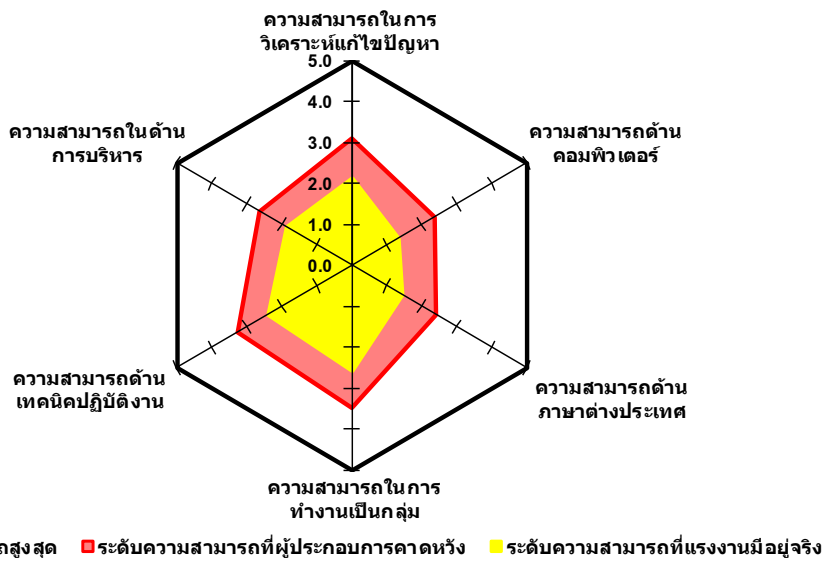
ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 นั้น สูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหาร ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือนั้นสถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยิ่งต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวัง เช่น ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือพบว่าความสามารถที่มีอยู่จริงอยู่ที่ระดับ 2.34 ซึ่งมีความสามารถสูงกว่าความสามารถในด้านอื่นๆ เมื่อพิจารณาในกลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มอยู่ในระดับที่เพิ่มสูงขึ้นเป็น 2.50 2.92 3.51 และ 3.69 ตามลำดับ โดยในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีระดับความสามารถในด้านนี้สูงที่สุด แต่ก็ยังไม่ถึงในระดับที่ผู้ประกอบการคาดหวังไว้

ตารางที่ 7.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	1.96	2.83	2.33	3.22	2.76	3.77	3.44	4.32	3.89	4.62
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.16	1.91	1.55	2.37	1.75	2.83	2.77	3.76	2.56	3.77
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.08	1.86	1.26	2.14	1.38	2.40	2.01	3.23	2.10	3.41
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	2.34	3.17	2.50	3.38	2.92	3.82	3.51	4.30	3.69	4.51
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	2.26	3.13	2.61	3.42	3.07	3.98	3.68	4.44	4.07	4.64
ความสามารถในด้านการบริหาร	1.94	2.83	2.26	3.23	2.53	3.62	3.51	4.38	4.21	4.72

ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

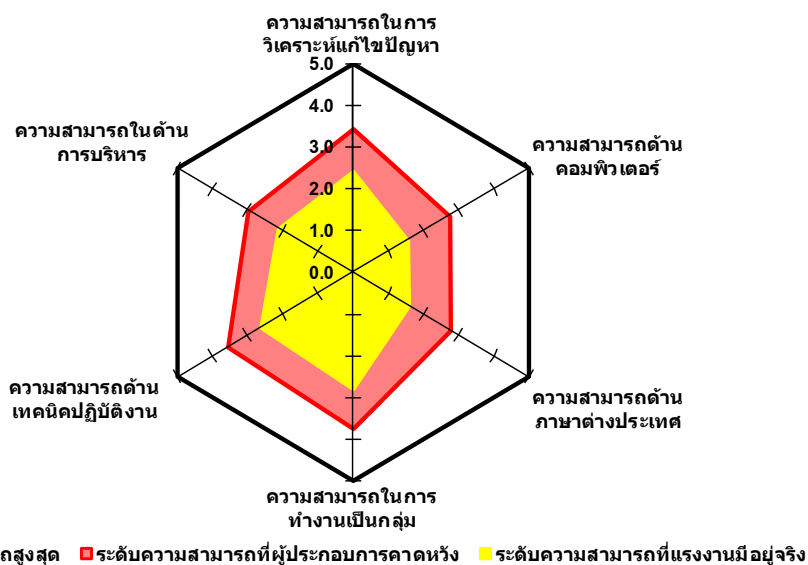
แผนภาพที่ 7.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานไร้ฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านการบริหารมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.89) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา(Gap=0.88) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.86) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.83) ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ(0.79) และความสามารถด้านคอมพิวเตอร์มีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.75)

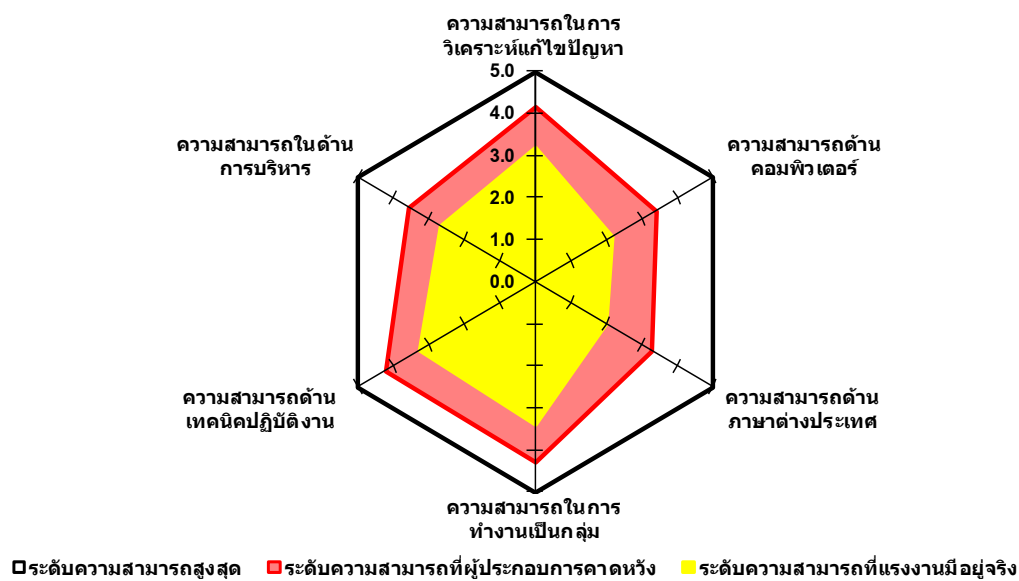
แผนภาพที่ 7.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านการบริหาร มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.97) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา(Gap=0.90) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.89) ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ (Gap =0.88) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.81) และความสามารถด้านคอมพิวเตอร์มีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.83)

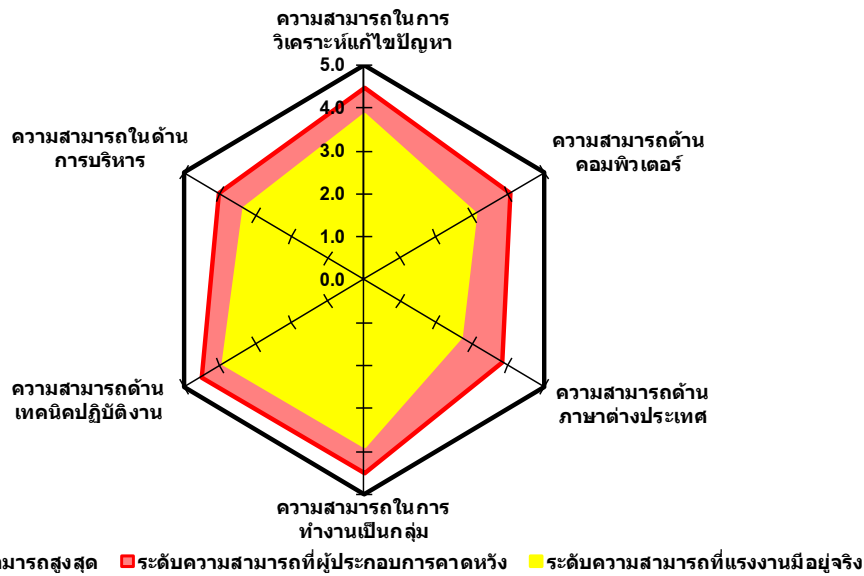
แผนภาพที่ 7.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ฝีมือ พบว่าความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหารต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านการบริหารมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.09) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=1.08) ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศและความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหามีช่วงห่างที่เท่ากัน (Gap =1.01) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.91) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.90)

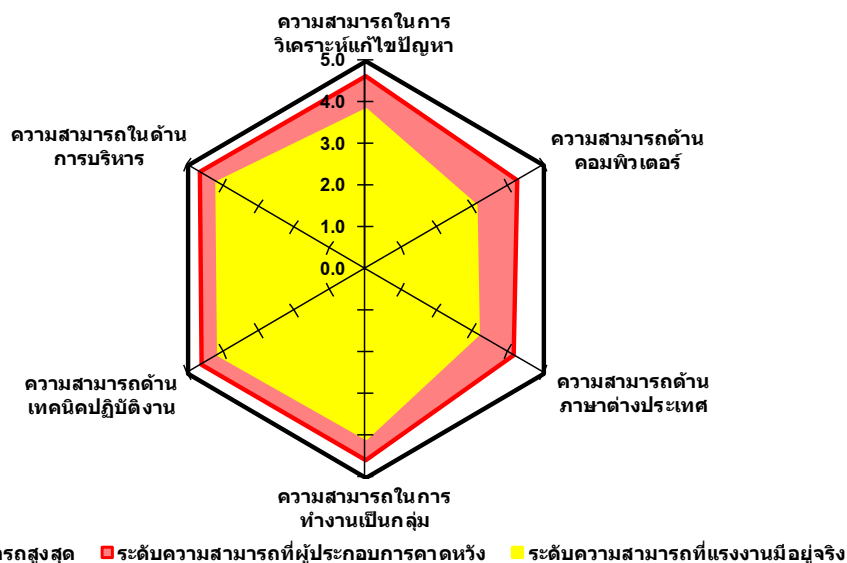
แผนภาพที่ 7.4 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหารต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.22) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.99) ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาและความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างที่เท่ากัน (Gap=0.87) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.79) และความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.77)

แผนภาพที่ 7.5 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.31) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=1.21) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.82) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.72) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.57) และความสามารถด้านบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.50)

ตารางที่ 7.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะงาน	
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	มาก	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 พบว่า แรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการมีความขยัน อดทนในการทำงานเป็นอย่างมาก แต่แรงงานยังขาดความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ในขณะที่คุณลักษณะทางด้านอื่นๆ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความมีระเบียบในการทำงานจัดอยู่ในระดับปานกลาง

7.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554-2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 1.27 1.28 1.30 1.31 1.33 1.34 1.35 1.36 1.37 และ 1.38 ล้านคน ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 0.92 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 9.92 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.81 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรีจำนวน 1.32 แสนคน และ 8.76 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.53 และร้อยละ 6.34 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด ตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 หมื่นคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 1.26 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.95 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 2.34 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65.05 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 7.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558

หน่วย:คน

	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,000,769	1,012,070	1,023,096	1,033,656	1,044,579
มัธยมศึกษาตอนปลาย	121,247	122,618	123,954	125,238	126,557
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	21,228	21,467	21,701	21,922	22,156
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	42,220	42,697	43,163	43,608	44,070
ปริญญาตรี	80,626	81,535	82,414	83,266	84,141
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	6,087	6,156	6,222	6,288	6,353
รวม	1,272,177	1,286,543	1,300,550	1,313,978	1,327,857
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	30,276	29,046	28,970	28,701	29,251
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,668	3,521	3,510	3,481	3,540
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	642	615	615	606	623
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,278	1,226	1,223	1,211	1,235
ปริญญาตรี	2,432	2,338	2,325	2,313	2,352
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	184	177	176	176	177
รวม	38,480	36,923	36,818	36,488	37,177
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	12,758	11,302	11,025	10,561	10,923
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,546	1,371	1,336	1,284	1,320
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	271	239	234	221	234
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	539	477	466	445	461
ปริญญาตรี	1,020	909	879	852	876
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	77	69	66	65	65
รวม	16,211	14,366	14,007	13,428	13,879
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	17,518	17,745	17,945	18,140	18,328
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,122	2,150	2,174	2,198	2,221
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	372	376	381	385	389
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	739	749	757	765	773
ปริญญาตรี	1,411	1,430	1,446	1,461	1,476
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	107	108	109	110	111
รวม	22,269	22,557	22,812	23,060	23,298

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 7.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และ ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559–2563

หน่วย:คน

	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	962,150	971,956	977,468	984,748	992,038
มัธยมศึกษาตอนปลาย	127,669	128,941	129,724	130,701	131,676
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	22,350	22,584	22,707	22,877	23,047
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	44,456	44,906	45,169	45,507	45,845
ปริญญาตรี	84,884	85,728	86,270	86,930	87,585
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	6,409	6,470	6,514	6,564	6,614
รวม	1,339,519	1,352,986	1,361,076	1,371,328	1,381,554
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	27,692	29,292	25,206	27,041	27,166
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,356	3,536	3,069	3,277	3,292
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	587	630	524	572	576
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,168	1,238	1,059	1,139	1,145
ปริญญาตรี	2,235	2,349	2,062	2,189	2,196
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	169	175	159	165	166
รวม	35,206	37,219	32,079	34,385	34,541
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	9,170	10,608	6,334	8,056	8,039
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,112	1,272	783	977	974
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	194	233	124	170	170
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	386	449	263	339	338
ปริญญาตรี	743	844	542	660	655
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	56	61	44	50	49
รวม	11,662	13,468	8,090	10,252	10,226
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	18,521	18,684	18,872	18,984	19,127
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,244	2,264	2,286	2,300	2,317
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	393	396	400	403	406
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	781	788	796	801	807
ปริญญาตรี	1,492	1,505	1,520	1,530	1,541
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	113	114	115	116	116
รวม	23,544	23,751	23,990	24,133	24,315

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

7.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยจำแนกตามช่วงอายุและระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 20-29 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้นจะได้รับค่าจ้างสูงสุด ซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 20,012 บาท รองลงมาคือช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 12,857 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุดเป็นเงินจำนวน 40,000 บาท ลำดับรองลงมาเป็นช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษาระดับปวช.ได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 25,000 บาท ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ย พบว่าช่วงอายุ 15-19 ปีและจบระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 15.35 ส่วนช่วงอายุ 20-29 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 11.94

ตารางที่ 7.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา

หน่วย: บาท

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	3,247	6,095	2,456	2,747	1,554	3,690
มัธยมศึกษาตอนต้น	2,995	1,981	2,846	3,000		2,496
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,381	3,173	4,120		12,857	3,341
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		6,024	3,938			5,358
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		3,643	5,771			3,826
ปริญญาตรี		20,012	11,945	7,000		14,308
ปริญญาโทขึ้นไป						
รวม	3,035	4,821	2,886	2,827	2,361	3,725
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2,847	3,974	3,506	3,375	2,866	3,586
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,281	3,605	4,592	4,723	4,495	3,749
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,327	4,766	4,100	10,000		4,502
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		4,090	5,954	25,000		4,777
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	9,000	8,832	8,677	5,500		8,760
ปริญญาตรี		7,234	12,920	19,340	40,000	9,613
ปริญญาโทขึ้นไป			15,000	11,000		13,594
รวม	3,551	4,676	4,241	4,219	3,501	4,335

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

**ตารางที่ 7.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนบน 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย**

หน่วย:ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	-1.63	-5.21	4.55	2.61	7.95	-0.36
มัธยมศึกษาตอนต้น	1.15	7.77	6.16	5.84		5.22
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15.35	5.22	-0.06			3.80
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		-4.72	5.30			-1.42
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		11.71	5.23			10.91
ปริญญาตรี		-11.94	0.99	13.55		-4.85
ปริญญาโทขึ้นไป						
รวม	1.98	-0.38	4.93	5.13	5.05	1.91

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

7.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

7.3.1 จำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สพฐ. มีจำนวน 1,443 แห่ง ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจังหวัดสกลนครมีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดนี้มากที่สุด 667 แห่ง รองลงมาได้แก่ นครพนมและมุกดาหาร ตามลำดับ จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สช. นั้น จังหวัดสกลนครมีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด 52 แห่ง รองลงมา ได้แก่ นครพนมและมุกดาหาร ตามลำดับ ส่วนประเภทการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและสถาบันด้านอุดมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีการกระจายอยู่ในทุกจังหวัด แต่ไม่มีโรงเรียนสาธิตในกลุ่มจังหวัดนี้

นอกจากนี้จังหวัดสกลนครมีจำนวนสถาบันอุดมศึกษามากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำนวน 7 แห่ง ส่วนจังหวัดอื่นๆ มีสถาบันอุดมศึกษาเพียง 1-2 แห่ง

ตารางที่ 7.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2552

หน่วย:แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาธิต	สกอ.-อุดม
นครพนม	499	22	14	2	0	2
มุกดาหาร	277	9	10	3	0	1
สกลนคร	667	52	20	4	0	4
รวมกลุ่มจังหวัด	1,443	83	44	9	0	7

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ.และ สกอ.-อุดม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

7.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีจำนวนทั้งหมด 48,338 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มีจำนวนมากที่สุด 23,564 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดสกลนคร รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10,917 คน ส่วนใหญ่ผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดสกลนครเช่นกัน จำนวน 5,180 คน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวน 5,785 คน และ 4,117 คน ตามลำดับ ระดับปริญญาตรี จำนวน 3,916 คน และระดับการศึกษาปริญญาโท หรือสูงกว่ามีจำนวนเพียง 39 คนเท่านั้น

ตารางที่ 7.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	หน่วย:คน		
		นครพนม	มุกดาหาร	สกลนคร
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	23,564	7,586	4,390	11,588
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10,917	3,635	2,102	5,180
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5,785	935	947	3,903
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,117	853	714	2,550
ปริญญาตรี	3,916	0	0	3,916
ปริญญาโทขึ้นไป	39	0	0	39
รวม	48,338	13,009	8,153	27,176

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้ที่เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้ที่เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

- ระดับ ปวช. และ ปวส. จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 3,077 คน และ 2,362 คน ตามลำดับ รองลงมา คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 2,694 คน และ 1,692 คน ตามลำดับ และผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอื่นๆ ได้แก่ สาขากรรมในระดับ ปวช. จำนวน 14 คน และในระดับ ปวส. สาขาอื่นๆ ได้แก่ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คหกรรม อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและศิลปกรรม มีผู้สำเร็จการศึกษาสาขาละ 19, 17, 16 และ 11 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 7.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2		นครพนม		มุกดาหาร		สกลนคร	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0
คหกรรม	14	17	1	9	13	8	0	0
เทคโนโลยีสารสนเทศฯ	0	19	0	0	0	19	0	0
พาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ	3,077	2,362	564	724	538	304	1,975	1,334
ประมง	0	0	0	0	0	0	0	0
ศิลปกรรม	0	11	0	11	0	0	0	0
อุตสาหกรรม	2,694	1,692	370	109	396	367	1,928	1,216
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	0	16	0	0	0	16	0	0
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0	0	0	0	0	0	0	0
เวชกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	5,785	4,117	935	853	947	714	3,903	2,550

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 สำเร็จการศึกษาในสาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 1,166 คน รองลงมาคือ สาขาการศึกษา จำนวน 1,011 คน และสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม จำนวน 850 คน ตามลำดับ และส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 7.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	นครพนม	มุกดาหาร	สกลนคร
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	223	0	0	223
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	850	0	0	850
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	206	0	0	206
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	1,166	0	0	1,166
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	159	0	0	159
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	0	0	0	0
สุขภาพ การแพทย์	81	0	0	81
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	47	0	0	47
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	0	0	0	0
นิติศาสตร์	44	0	0	44

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	นครพนม	มุกดาหาร	สกลนคร
รัฐศาสตร์	129	0	0	129
การศึกษา	1,011	0	0	1,011
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0
รวม	3,916	0	0	3,916

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)

ส่วนระดับปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดสกลนครเท่านั้น จำนวน 39 คน ในสาขา พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ เท่านั้น

ตารางที่ 7.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	นครพนม	มุกดาหาร	สกลนคร
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	0	0	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	0	0	0	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	0	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	39	0	0	39
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	0	0	0	0
นิติศาสตร์ วารสารศาสตร์	0	0	0	0
สุขภาพ การแพทย์	0	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	0	0	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	0	0	0	0
นิติศาสตร์	0	0	0	0
รัฐศาสตร์	0	0	0	0
การศึกษา	0	0	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0
รวม	39	0	0	39

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)

7.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ดังตารางที่ 7.18-7.20 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น และทุกจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 26.60 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งรายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 16.02 ส่วนวิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นและเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 41.42

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและคณิตศาสตร์เป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 12.19 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งรายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 7.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
นครพนม	40.28	31.92	34.93	47.56	36.9	28.83	39.17	36.5	38.85	41.65
มุกดาหาร	39.86	31.66	36.05	47.11	37.42	27.63	39.43	37.84	39.65	41.41
สกลนคร	39.4	31.39	33.85	47.46	33	23.33	37.11	35.18	38.74	40.89
รวมกลุ่มจังหวัด	39.85	31.66	34.94	47.38	35.77	26.60	38.57	36.51	39.08	41.32

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 7.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
นครพนม	33.5	41.4	38.9	38.1	24.4	17.58	28.4	24.7	30.9	30.07
มุกดาหาร	33.6	40.8	39.3	37.6	22.7	15.44	27.1	23	30.9	29.86
สกลนคร	34.1	42.1	39.3	39	22.2	15.05	26.1	23.9	29	29.11
รวมกลุ่มจังหวัด	33.70	41.42	39.18	38.21	23.08	16.02	27.19	23.87	30.25	29.68

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 7.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
นครพนม	24.57	37.72	28.72	43.71	43.34	14.98	24.57	11.58	28.72	28.04
มุกดาหาร	26.4	39.31	30.37	44.11	44.11	16.15	26.4	12.96	30.37	29.2
สกลนคร	25.25	39.53	29.41	44.67	44.4	15.68	25.25	12.03	29.41	29.01
รวมกลุ่มจังหวัด	25.41	38.85	29.50	44.16	43.95	15.60	25.41	12.19	29.50	28.75

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

7.3.4 การคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนจำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในทุกระดับการศึกษาของแต่ละปีนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 4.21 หมื่นคน และแนวโน้มของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2554-2563 นั้น ผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มลดลงขึ้นทุกปี จาก 4.93 หมื่นคน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 4.21 แสนคน ในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 พบว่าในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 47.31 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวช. ระดับ ปวส. ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.92 11.60 10.80 8.28 และ 0.09 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 7.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	23,494	23,325	23,104	22,805	22,411	21,965	21,232	20,737	20,112	19,571
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10,884	10,808	10,709	10,573	10,390	10,182	9,835	9,604	9,310	9,056
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5,765	5,708	5,637	5,553	5,456	5,357	5,222	5,104	4,974	4,857
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,999	5,020	5,045	5,053	5,037	5,033	5,003	4,982	4,927	4,852
ปริญญาตรี	3,819	3,849	3,885	3,904	3,892	3,881	3,852	3,797	3,739	3,682
ปริญญาโทขึ้นไป	41	41	41	42	42	42	43	43	43	43
รวม	49,001	48,752	48,421	47,929	47,229	46,460	45,185	44,266	43,106	42,062

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

7.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานนั้นประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกัน จากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในปี 2554-2563 โดยรวมทุกระดับการศึกษาในแต่ละปีมีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด ไม่ต่ำกว่าปีละ 42,062 คน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมดมีจำนวนไม่เกิน 8,292 คนเท่านั้น และในอีก 10 ปีข้างหน้า มีแนวโน้มว่าผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานลดลงจากจำนวน 8,292 คน ในปี 2554 เป็น 7,565 คน ในปี 2563 และผู้ว่างงานรวมในปี 2554-2563 นั้นจะมีจำนวนไม่ต่ำกว่าประมาณ 19,553 คน และมีผู้ว่างงานจำนวนสูงสุดประมาณ 20,091 คน ในปี 2562

จากการคาดประมาณการข้างต้น พบว่าระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งในแต่ละปีมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 6,875 คน รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ระดับปริญญาตรี ระดับ ปวช. และระดับปวส. ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุด คือ ปริญญาโทขึ้นไป ซึ่งในแต่ละปีจะมีจำนวนไม่เกิน 42 คนเท่านั้น

ตารางที่ 7.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,681	1,655	1,625	1,620	1,587	1,553	1,502	1,464	1,418	1,379
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,029	1,035	1,025	1,009	994	973	938	917	888	863
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	457	442	434	433	423	415	405	395	384	375
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,324	2,308	2,359	2,345	2,336	2,341	2,323	2,313	2,288	2,253
ปริญญาตรี	2,761	2,767	2,803	2,815	2,804	2,798	2,777	2,736	2,695	2,654
ปริญญาโทขึ้นไป	39	39	40	40	40	41	41	41	42	42
รวม	8,292	8,245	8,286	8,262	8,185	8,121	7,985	7,866	7,715	7,565
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	4,765	5,303	5,090	5,246	5,204	5,253	5,186	5,257	5,251	5,249
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5,845	6,366	6,168	6,320	6,283	6,335	6,304	6,346	6,342	6,341
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,992	2,051	2,039	2,060	2,061	2,071	2,076	2,078	2,079	2,080
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,027	2,880	3,490	3,210	3,371	3,307	3,353	3,335	3,345	3,338
ปริญญาตรี	3,093	2,953	3,053	3,027	3,058	3,058	3,061	3,071	3,073	3,072
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	19,722	19,553	19,839	19,864	19,977	20,024	19,980	20,087	20,091	20,080

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	6,445	6,958	6,715	6,866	6,791	6,807	6,688	6,721	6,669	6,628
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,875	7,401	7,192	7,329	7,277	7,308	7,243	7,262	7,230	7,204
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,448	2,492	2,473	2,493	2,484	2,486	2,480	2,473	2,463	2,454
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	6,351	5,188	5,849	5,556	5,707	5,648	5,676	5,648	5,633	5,591
ปริญญาตรี	5,854	5,720	5,855	5,841	5,862	5,856	5,838	5,807	5,769	5,726
ปริญญาโทขึ้นไป	39	39	40	40	40	41	41	41	42	42
รวม	28,013	27,798	28,125	28,126	28,161	28,145	27,966	27,953	27,806	27,645

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

7.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

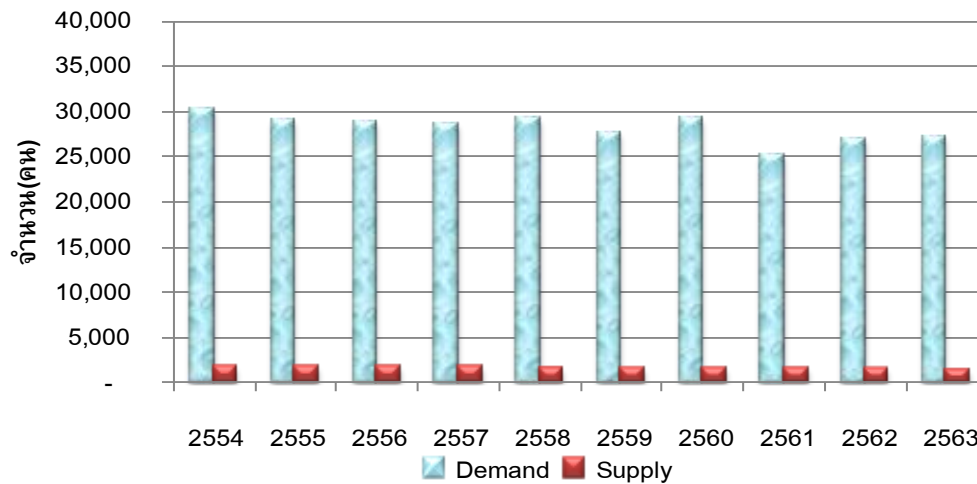
การวิเคราะห์ถึงจำนวนความต้องการกำลังคนหรืออุปสงค์ในแต่ละปีโดยรวมนั้น ความต้องการในแต่ละปีโดยรวม (Flow) ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของความสามารถในการผลิต (Capacity) และความต้องการแรงงานใหม่เพื่อเข้าไปทดแทนแรงงานเดิมซึ่งออกจากระบบการจ้างงาน และอุปทานมีองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกับอุปสงค์ คือ เป็นอุปทานที่เกิดขึ้นจากกำลังแรงงานใหม่และมีความปรารถนาที่จะทำงาน และอุปทานจากแรงงานเดิมซึ่งว่างงาน ดังนั้น การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจึงเป็นข้อมูลที่น่าจากความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มและการคาดประมาณการอุปทานแรงงาน

7.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในปี 2554 นั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าสูงมากถึงประมาณ 30,279 คน และในอนาคตข้างหน้ามีแนวโน้มความต้องการในระดับลดลง โดยในปี 2563 มีความต้องการลดลงเหลือ 27,166 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำยังมีจำนวนน้อย โดยปี 2554 การผลิตกำลังคนได้ประมาณ 1,751 คน ซึ่งเป็นปีที่มีการผลิตสูงที่สุดแต่ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งแนวโน้มของการผลิตกำลังคนมีแนวโน้มลดลง เหลือ 1,427 คน ในปี 2563 และผลการศึกษาพบว่าตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนมาก

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์เกินกว่าอุปทานค่อนข้างมาก ซึ่งในปี 2554 นั้น มีช่วงห่างมากที่สุดประมาณ 28,525 คน ส่วนในปีอื่นๆ มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 23,694 คน

แผนภาพที่ 7.6 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

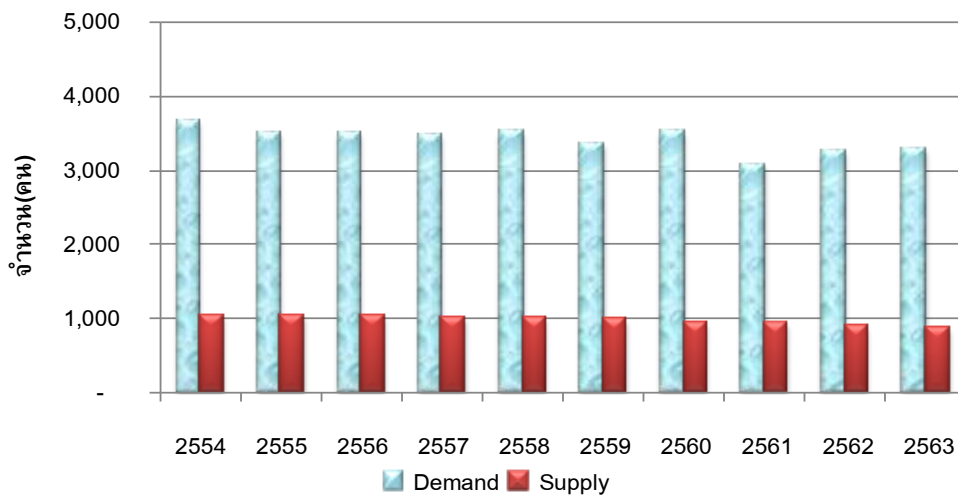
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

7.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในมัธยมศึกษาตอนปลายน้อยกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า แสดงว่ากลุ่มจังหวัดนี้ต้องการแรงงานที่มีการศึกษาไม่สูงมากนัก โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนอยู่ที่ประมาณ 3,668 คน ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำจำนวนประมาณ 1,046 คน และในอนาคตข้างหน้าความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนมีแนวโน้มลดลง ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทานค่อนข้างมาก โดยปี 2554 มากที่สุด โดยมีช่องว่างประมาณ 2,622 คน และปี 2561 มีช่องว่างน้อยสุดอยู่ที่ประมาณ 2,161 คน ส่วนช่วงในปีอื่นๆ มีช่องว่างแตกต่างกันไป

แผนภาพที่ 7.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

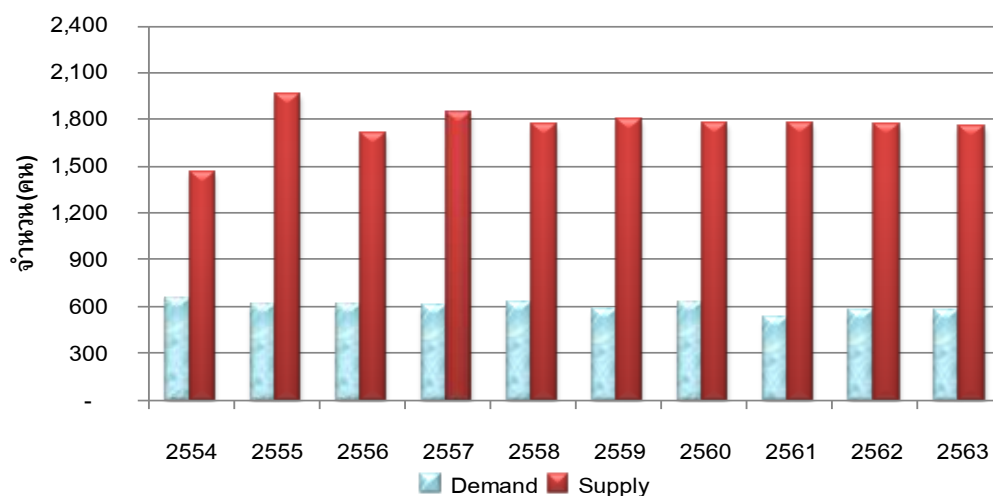
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

7.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวช.ค่อนข้างน้อย โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนอยู่ที่ประมาณ 642 คน ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำจำนวนประมาณ 1,462 คน และในอนาคตความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนยังมีระดับใกล้เคียงระดับนี้อยู่ ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานปวช. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์น้อยกว่าอุปทานมาก โดยช่วงห่างในแต่ละปีมีจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งปี 2555-2563 มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 1,091 คน ยกเว้นปี 2554 ที่มีช่วงห่างน้อยที่สุดจำนวน 819 คน

แผนภาพที่ 7.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

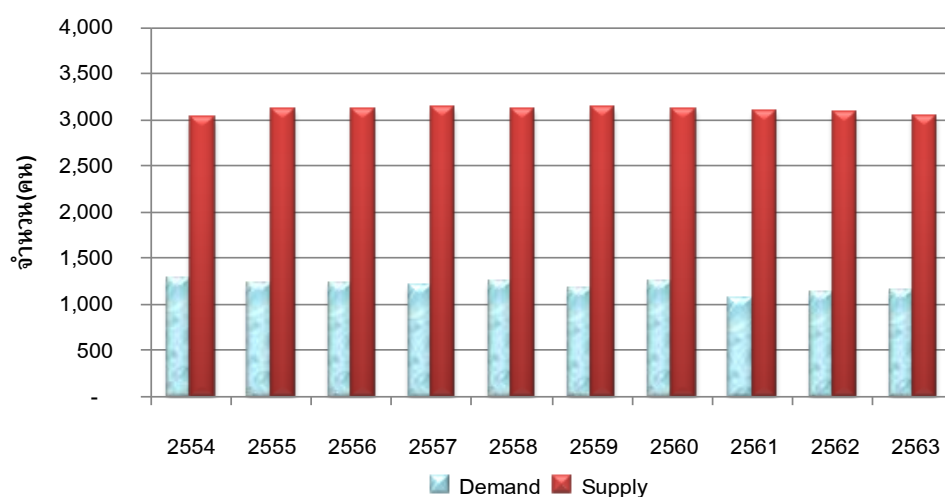
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

7.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้น มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวส.น้อย โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนอยู่ที่ประมาณ 1,278 คน ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำเป็นจำนวนประมาณ 3,020 คน และในอนาคตความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในอนาคตยังมีระดับใกล้เคียงระดับนี้อยู่ ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงาน ปวส. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์น้อยกว่าอุปทาน โดยปี 2554 มีช่วงห่างน้อยที่สุดประมาณ 1,742 คน และปี 2561 มีช่วงห่างมากที่สุดประมาณ 2,042 คน และตั้งแต่ปี 2561 ช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ

แผนภาพที่ 7.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

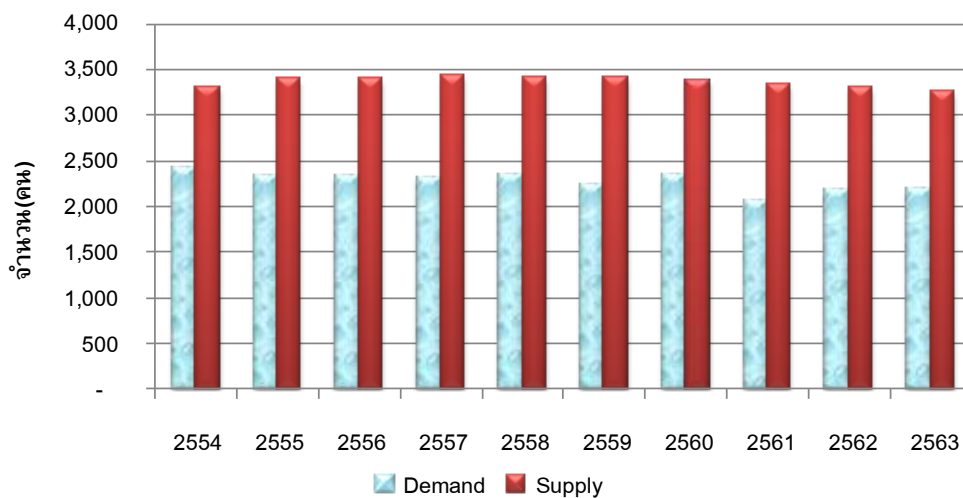
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

7.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้น มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาตรีน้อยเช่นเดียวกับระดับ ปวส. โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนอยู่ที่ประมาณ 2,432 คน ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำจำนวนประมาณ 3,304 คน และในอนาคตความต้องการกำลังคนยังมีระดับมีแนวโน้มลดลงเหลือ 2,196 คน ในปี 2563 และการผลิตกำลังคนในอนาคตมีแนวโน้มการผลิตระดับสูงไม่ต่ำกว่า 3,428 คน ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานปริญญาตรี ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์น้อยกว่าอุปทาน โดยปี 2554 มีช่วงห่างน้อยที่สุดประมาณ 873 คน และปี 2561 มีช่วงห่างมากที่สุดประมาณ 1,286 คน และตั้งแต่ปี 2561 ช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานมีแนวโน้มลดลง

แผนภาพที่ 7.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

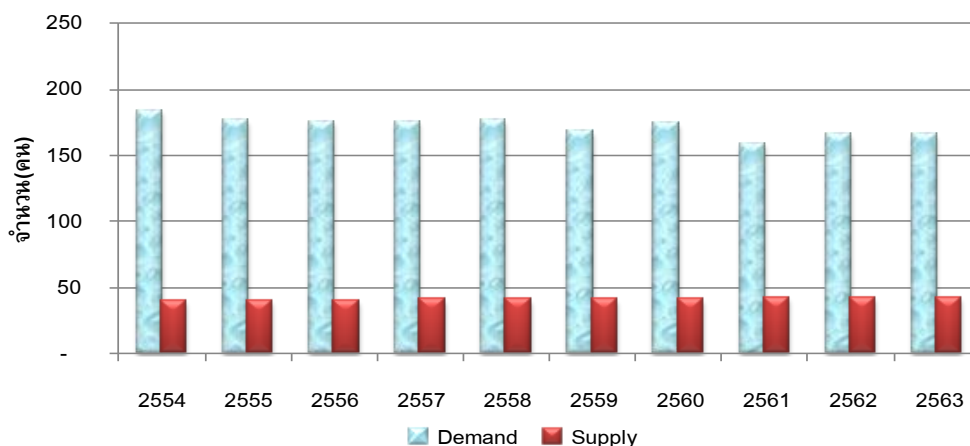
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

7.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปค่อนข้างน้อย โดยมีความต้องการมากที่สุดในปี 2554 เพียงแค่ 184 คน และมีความต้องการน้อยที่สุดในปี 2561 ประมาณ 159 คน ซึ่งจากปี 2554 มีแนวโน้มความต้องการลดลงเหลือจำนวนประมาณ 166 คน ในปี 2563 แต่ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำในปี 2554 มีจำนวนเพียง 39 คน และในอนาคตการผลิตกำลังคนยังมีแนวโน้มใกล้เคียงระดับนี้อยู่ ซึ่งจากผลการศึกษาทำให้พบว่า ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน โดยช่วงห่างน้อยที่สุดอยู่ในปี 2561 มีจำนวนประมาณ 118 คน และในปี 2555 มีช่วงห่างมากที่สุดจำนวนประมาณ 138 คน

แผนภาพที่ 7.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

ตารางที่ 7.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนบน 2 ในแต่ละระดับการศึกษา เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	D > S มากที่สุด	D > S มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	D < S ค่อนข้างมาก	D > S มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	D < S มาก	D > S
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	D < S มากที่สุด	D < S
ปริญญาตรี	D < S มาก	D < S มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	D > S	D < S

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 8

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

8.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบไปด้วย จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดชัยภูมิ โดยนับเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของภาคและของประเทศ โดยเป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญหลายประการ เช่น ข้าวหอมมะลิ พืชพลังงานทดแทน และพืชเส้นใยสิ่งทอ ซึ่งสินค้าเกษตรกรรมเหล่านี้ปัจจุบันยังคงเป็นการเกษตรแบบดั้งเดิม โดยมีนโยบายของหน่วยงานของภาครัฐระดับต่างๆ ที่ได้ตั้งเป้าหมายให้พัฒนาเป็นอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อการส่งออกในอนาคต

นอกจากอุตสาหกรรมเกษตรที่ต่อเนื่องมาจากสาขาเกษตรกรรม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยังมีศักยภาพด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ (จังหวัดนครราชสีมา) ซึ่งต่อเนื่องตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 เชื่อมโยงกับย่านอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสามารถเชื่อมโยงโดยตรงไปยังเส้นทาง East-West Economic Corridor เพื่อเชื่อมโยงต่อไปยังสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและเวียดนาม ซึ่งจะเป็นตลาดที่กำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรมยานยนต์ในอนาคต และอุตสาหกรรมสิ่งทอ (จังหวัดชัยภูมิ) ในด้านการค้าบริการ จังหวัดนครราชสีมามีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการรวบรวมและกระจายสินค้าที่เชื่อมโยงกับภาคมหานครและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจระดับโลก อีกทั้งจังหวัดสุรินทร์ก็เป็นจุดเชื่อมโยงที่สำคัญกับประเทศกัมพูชาโดยผ่านด่านช่องทางที่จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการเป็นจุดเปลี่ยนถ่ายสินค้าที่มีประสิทธิภาพได้

สถานการณ์ด้านสังคมในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 นับเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีช่องว่างของรายได้สูง ระหว่างจังหวัดนครราชสีมาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรสูง กับจังหวัดอื่นๆ อีกสามจังหวัดที่มีระดับรายได้ต่ำ อยู่ในอันดับท้ายๆ ของประเทศ การพัฒนาที่มีมูลค่าสูงกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนจังหวัดอื่นๆ ยังคงมีฐานการผลิตเป็นเกษตรกรรมดั้งเดิม และการแปรรูปเกษตรขั้นมูลฐาน อีกทั้งบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานต่างๆ ก็ยังไม่ได้ถูกกระจายตัวอย่างเหมาะสม ประชาชนชนบทยังไม่สามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ได้อย่างสะดวก และไม่มีบริการเพียงพอในระยะใกล้ ประชากรในจังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่เป็เอกลักษณ์ และมีภาษาพูดที่แตกต่างออกไปจากพื้นที่อื่นๆ รวมถึงมีปัญหาคารอพยพเข้ามาหางานทำของชาวต่างชาติในรูปแบบของแรงงานผิดกฎหมาย

**ตารางที่ 8.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2552
จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531**

รายการจังหวัด	สุรินทร์	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
ภาคเกษตร	5,047	13,253	5,928	5,223	29,451	21.38
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	4,962	13,133	5,859	5,090	29,043	98.62
2. การประมง	85	120	69	134	408	1.38
นอกภาคเกษตร	17,139	56,083	19,503	15,585	108,310	78.62
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	213	667	183	86	1,150	1.06
4. การผลิต	1,669	13,671	2,921	2,551	20,812	19.22
5. การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	582	3,661	656	616	5,515	5.09
6. การก่อสร้าง	677	2,538	957	505	4,677	4.32
7. การขายส่ง การขายปลีก และซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	5,846	11,340	6,084	4,890	28,159	26.00
8. โรงแรม และภัตตาคาร	190	2,890	97	64	3,240	2.99
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	1,743	5,555	1,728	1,535	10,560	9.75
10. ตัวกลางทางการเงิน	819	2,706	1,070	762	5,357	4.95
11. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	1,365	3,420	1,596	1,351	7,731	7.14
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	1,142	3,752	1,077	780	6,750	6.23
13. การศึกษา	2,111	3,845	2,367	1,775	10,098	9.32
14. การบริการด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	655	1,560	632	537	3,384	3.12
15. การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	113	388	106	123	730	0.67
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	16	91	28	12	147	0.14
รวมผลผลิตมวลรวม	22,186	69,336	25,431	20,808	137,761	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

8.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

8.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 6.83 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 7.11 ล้านคนในปี 2553 โดยเป็นประชากรในวัยแรงงานจำนวน 5.54 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 3.86 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 69.7 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 3.77 ล้านคน และมีผู้ว่างงานจำนวน 3.83 หมื่นคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.9 ซึ่งลดลงจากปีก่อน

นครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ เท่ากับ 2.82 ล้านคน และ 1.51 ล้านคน ตามลำดับ ส่วนชัยภูมิเป็นจังหวัดที่มีประชากรและมีผู้มีงานทำน้อยที่สุดเท่ากับ 1.20 ล้านคน และ 6.67 คน แสคน ตามลำดับ นอกจากนี้บุรีรัมย์เป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เท่ากับร้อยละ 1.9

ตารางที่ 8.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	6,832,275	6,906,240	6,932,718	6,999,577	7,077,668	7,112,262
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	5,047,944	5,152,133	5,199,649	5,324,720	5,469,422	5,539,884
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	3,633,571	3,605,949	3,611,795	3,760,222	3,911,071	3,861,541
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	3,515,821	3,499,456	3,526,398	3,681,681	3,822,990	3,773,673
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	70,766	73,702	56,356	54,279	59,929	38,312
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	71.8	69.9	69.7	70.8	71.6	69.7
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.8	1.9	1.5	1.4	1.6	0.9
สุรินทร์						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,445,631	1,516,726	1,523,208	1,479,728	1,437,886	1,445,412
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	1,040,916	1,100,596	1,111,824	1,106,707	1,106,183	1,122,888
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	712,566	735,079	753,481	769,115	791,952	758,934
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	700,333	725,378	746,247	765,184	782,355	741,938
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	10,556	7,052	5,930	3,437	8,367	3,740
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	68.5	66.8	67.8	69.5	71.6	67.6
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.5	1.0	0.8	0.4	1.1	0.5
นครราชสีมา						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	2,695,939	2,684,500	2,695,372	2,747,296	2,804,373	2,818,127
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	2,019,230	2,037,674	2,056,176	2,111,190	2,172,755	2,197,795
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	1,475,846	1,448,941	1,417,797	1,480,575	1,552,911	1,538,629
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	1,413,670	1,394,388	1,373,572	1,441,328	1,520,810	1,509,552
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	36,029	36,924	25,360	22,281	15,218	14,807
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	73.1	71.1	69.0	70.1	71.5	70.0
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.4	2.5	1.8	1.5	1.0	1.0
ชัยภูมิ						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,124,740	1,105,066	1,108,294	1,150,240	1,193,446	1,197,766
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	849,317	836,497	843,597	887,167	933,259	943,646
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	621,396	609,774	607,509	641,762	676,783	679,336
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	600,864	592,432	601,091	631,699	664,460	666,796
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	8,891	12,735	5,787	7,778	9,827	3,070
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	73.2	72.9	72.0	72.3	72.5	72.0
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.4	2.1	1.0	1.2	1.5	0.5
บุรีรัมย์						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,565,965	1,599,947	1,605,845	1,622,314	1,641,964	1,650,957
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	1,138,481	1,177,366	1,188,052	1,219,656	1,257,226	1,275,555

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	823,763	812,155	833,009	868,769	889,425	884,641
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	800,954	787,258	805,488	843,470	855,366	855,387
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	15,289	16,991	19,278	20,783	26,517	16,694
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	72.4	69.0	70.1	71.2	70.7	69.4
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.9	2.1	2.3	2.4	3.0	1.9

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

8.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนผู้มีงานทำ 3.94 ล้านคนในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 1.34 แต่ลดลงจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.56 โดยบุรีรัมย์เป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ลดลงจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันในอัตรามากที่สุด ร้อยละ 3.63

ตารางที่ 8.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553

หน่วย: คน

จังหวัด	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
สุรินทร์	707,490	772,929	826,430	822,569	679,805	688,634	773,878	825,435
นครราชสีมา	1,441,796	1,560,359	1,523,781	1,557,302	1,463,504	1,497,012	1,522,978	1,554,713
ชัยภูมิ	623,689	679,124	681,673	673,353	637,555	638,586	706,938	684,107
บุรีรัมย์	768,656	856,118	884,954	911,734	823,198	832,969	886,768	878,614
รวมกลุ่มจังหวัด	3,541,632	3,868,530	3,916,838	3,964,959	3,604,062	3,657,200	3,890,562	3,942,869

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

8.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคเกษตรกรรมมากที่สุด จำนวน 1.88 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.53 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด และลดลงในปี 2553 เป็นจำนวน 1.72 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 45.68 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด ส่วนภาคบริการ และภาคอุตสาหกรรม มีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 1.28 ล้านคน และ 7.72 แสนคนตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.85 และร้อยละ 20.47 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 8.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาหลัก ปี 2548–2553

หน่วย: คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1						
ภาคเกษตร	1,882,178	1,849,119	1,781,018	1,905,228	1,851,069	1,723,883
ภาคอุตสาหกรรม	658,853	617,742	720,771	702,840	742,651	772,341
ภาคบริการ	974,791	1,032,596	1,024,609	1,073,612	1,229,269	1,277,450
รวม	3,515,821	3,499,456	3,526,398	3,681,681	3,822,990	3,773,673
สุรินทร์						
ภาคเกษตร	381,600	378,127	379,109	432,607	450,874	396,093
ภาคอุตสาหกรรม	107,814	120,499	126,734	116,558	123,020	135,625
ภาคบริการ	210,919	226,752	240,404	216,019	208,461	210,220
รวม	700,333	725,378	746,247	765,184	782,355	741,938
นครราชสีมา						
ภาคเกษตร	677,392	660,575	564,287	583,233	539,235	506,103
ภาคอุตสาหกรรม	344,294	282,655	364,299	361,408	376,220	399,038
ภาคบริการ	391,985	451,158	444,986	496,686	605,355	604,411
รวม	1,413,670	1,394,388	1,373,572	1,441,328	1,520,810	1,509,552
ชัยภูมิ						
ภาคเกษตร	446,894	452,377	463,027	477,884	448,043	421,430
ภาคอุตสาหกรรม	136,175	132,090	145,326	141,512	153,113	80,020
ภาคบริการ	217,885	202,792	197,135	224,074	254,210	165,346
รวม	800,954	787,258	805,488	843,470	855,366	666,796
บุรีรัมย์						
ภาคเกษตร	376,292	358,040	374,595	411,505	412,918	400,257
ภาคอุตสาหกรรม	70,570	82,497	84,412	83,362	90,299	157,657
ภาคบริการ	154,002	151,895	142,084	136,833	161,243	297,473
รวม	600,864	592,432	601,091	631,699	664,460	855,387

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

8.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 2.96 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 84.09 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ ปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 2.68 แสนคน และ 1.54 แสนคนตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.63 และร้อยละ 4.38 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ ต่อมาในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 2.85 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75.56 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 4.22 แสนคน และ 2.68 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.17 และร้อยละ 7.11 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 8.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2548-2553

หน่วย: คน

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	2,956,349	2,864,593	2,815,476	2,908,513	2,963,899	2,851,386
มัธยมศึกษาตอนปลาย	268,404	278,946	322,247	352,099	395,653	421,518
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	53,191	57,790	61,187	69,470	84,771	85,908
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	70,207	78,662	88,816	94,465	106,235	124,771
ปริญญาตรี	153,912	204,092	223,446	238,640	249,211	268,144
ปริญญาโทขึ้นไป	13,760	15,374	15,226	18,494	23,221	21,946
รวม	3,515,821	3,499,456	3,526,398	3,681,681	3,822,990	3,773,673
สุรินทร์						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	591,929	583,656	580,185	612,997	624,464	585,952
มัธยมศึกษาตอนปลาย	48,673	48,809	63,497	72,902	79,351	75,749
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	9,300	11,073	16,190	10,947	12,032	14,371
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	12,462	12,748	14,439	12,067	19,746	20,244
ปริญญาตรี	34,155	63,213	66,612	51,920	43,032	43,695
ปริญญาโทขึ้นไป	3,813	5,880	5,325	4,350	3,730	1,927
รวม	700,333	725,378	746,247	765,184	782,355	741,938
นครราชสีมา						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,174,726	1,120,197	1,056,896	1,088,255	1,129,876	1,090,560
มัธยมศึกษาตอนปลาย	113,227	126,510	146,834	143,814	152,596	174,890
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	26,777	28,773	28,620	36,285	47,639	41,537
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	34,566	38,033	49,028	57,329	58,785	65,492
ปริญญาตรี	59,273	75,959	86,094	107,029	120,833	125,918
ปริญญาโทขึ้นไป	5,103	4,916	6,100	8,615	11,080	11,154
รวม	1,413,670	1,394,388	1,373,572	1,441,328	1,520,810	1,509,552
ชัยภูมิ						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	512,654	496,119.4	502,240	523,653	539,744	534,522
มัธยมศึกษาตอนปลาย	43,612	45,153.6	46,504	59,560	63,647	66,103
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	9,201	10,180.9	9,012	7,994	11,588	9,123
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	9,772	11,779.5	14,065	9,298	15,974	18,636
ปริญญาตรี	22,979	27,436.4	27,360	28,121	29,101	34,147
ปริญญาโทขึ้นไป	2,647	1,761.9	1,910	3,074	4,406	4,264
รวม	600,864	592,432	601,091	631,699	664,460	666,796
บุรีรัมย์						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	677,040	664,621	676,154	683,608	669,815	640,352
มัธยมศึกษาตอนปลาย	62,892	58,473	65,412	75,823	100,058	104,775
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	7,913	7,763	7,365	14,244	13,513	20,877
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	13,407	16,102	11,285	15,771	11,730	20,399

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ปริญญาตรี	37,505	37,484	43,380	51,570	56,244	64,384
ปริญญาโทขึ้นไป	2,196	2,817	1,891	2,455	4,005	4,602
รวม	800,954	787,258	805,488	843,470	855,366	855,387

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

8.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีความต้องการแรงงานประมาณ 20,785 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 13,774 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 54,279 คน พบว่า จำนวนความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในทุกระดับชั้นมีจำนวนต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบพบว่าระดับ ปวช. มีความต้องการแรงงานในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 831 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขาวิชานี้จำนวน 1,557 คน เช่นเดียวกับสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ในระดับ ปวส. ที่มีจำนวนความต้องการแรงงานน้อยกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ส่วนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ ธุรกิจและการบริการ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ส่วนสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานน้อยกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ ศิลปศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สุขภาพ เป็นต้น

ตารางที่ 8.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	753	255	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	164	154	7,195
ประถมศึกษา	7,126	5,298	15,239
มัธยมศึกษาตอนต้น	6,417	3,524	11,539
มัธยมศึกษาตอนปลาย และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,147	695	12,721
มัธยมศึกษาตอนปลาย			10,075
ศิลปศาสตร์	5	5	
ธุรกิจและการบริการ	279	120	923
คอมพิวเตอร์			85
วิศวกรรมศาสตร์	831	570	1,557
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	32		82
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,021	308	2,460
ธุรกิจและการบริการ	677	171	774
คอมพิวเตอร์			146
วิศวกรรมศาสตร์	336	127	1,513
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	4	4	27

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง	1	1	
การบริการส่วนบุคคล	3	3	
ปริญญาตรี	2,234	1,619	5,084
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์	2	2	76
ศิลปศาสตร์	112	82	74
มนุษยศาสตร์	27	27	15
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์	80	80	332
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ			50
ธุรกิจและการบริการ	552	324	1,184
กฎหมาย	7	7	32
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	1	1	
วิทยาศาสตร์กายภาพ			57
คอมพิวเตอร์	152	80	2,184
วิศวกรรมศาสตร์	850	824	678
การผลิตและกระบวนการผลิต	2	2	161
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	1		
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง	35	35	30
สัตวแพทย์			25
สุขภาพ	389	147	42
การบริการส่วนบุคคล	19	2	61
การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม	3	3	83
การบริการด้านการรักษาความปลอดภัย	2	2	
ปริญญาโท	35	33	41
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์			26
ธุรกิจและการบริการ	20	18	
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	1	1	
คอมพิวเตอร์			16
สุขภาพ	14	14	
ปริญญาเอก	3	3	
สุขภาพ	3	3	
การศึกษ้อื่น ๆ	1,885	1,885	
รวมทั้งหมด	20,785	13,774	54,279

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

8.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 นั้น สูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่

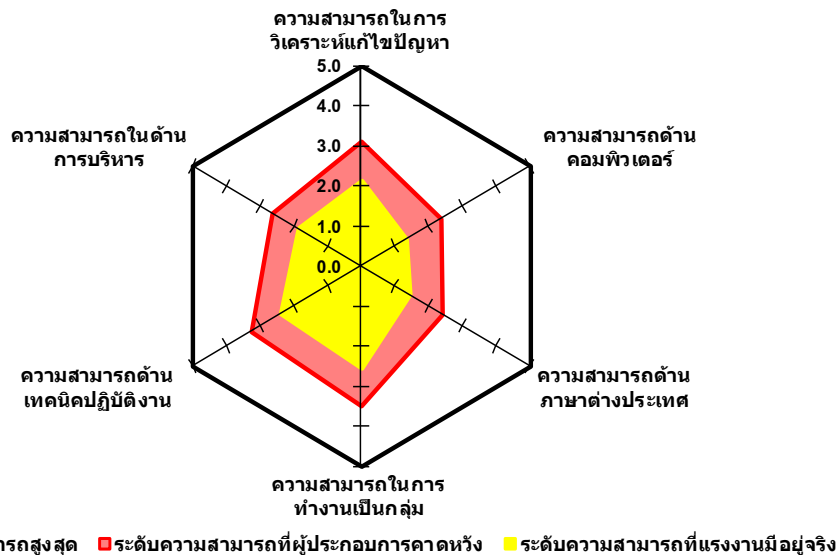
ความสามารถในด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหาร ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือนั้นสถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยังคงต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวังอยู่ เช่น ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงอยู่ที่ระดับ 1.32 ซึ่งต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการที่คาดหวังไว้ที่ระดับ 2.37 เมื่อพิจารณาในกลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์เพิ่มสูงขึ้นอยู่ที่ระดับ 1.55 2.15 3.06 และ 3.06 ตามลำดับ ในกลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถด้านนี้สูงกว่าแรงงานกลุ่มอื่นๆ แต่ก็ยังไม่ถึงในระดับที่ผู้ประกอบการคาดหวังไว้

ตารางที่ 8.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	2.12	3.11	2.44	3.47	3.19	4.18	3.84	4.49	3.82	4.63
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.32	2.37	1.55	2.73	2.15	3.40	3.06	4.06	3.06	4.25
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.43	2.41	1.58	2.75	1.98	3.26	2.66	3.84	3.12	4.15
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	2.56	3.48	2.78	3.73	3.39	4.27	3.87	4.50	4.06	4.60
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	2.40	3.26	2.61	3.54	3.24	4.21	3.90	4.55	4.11	4.61
ความสามารถในด้านการบริหาร	1.87	2.64	2.12	2.97	2.66	3.57	3.32	4.07	4.15	4.66

ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

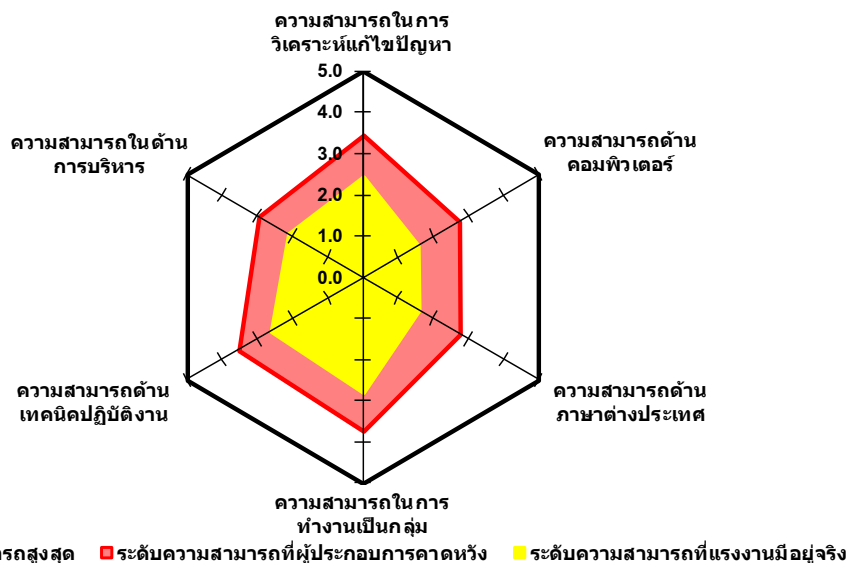
แผนภาพที่ 8.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานไร้ฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านคอมพิวเตอร์มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.05) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.99) ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ (Gap=0.98) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.92) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.87) และความสามารถในด้านการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.77)

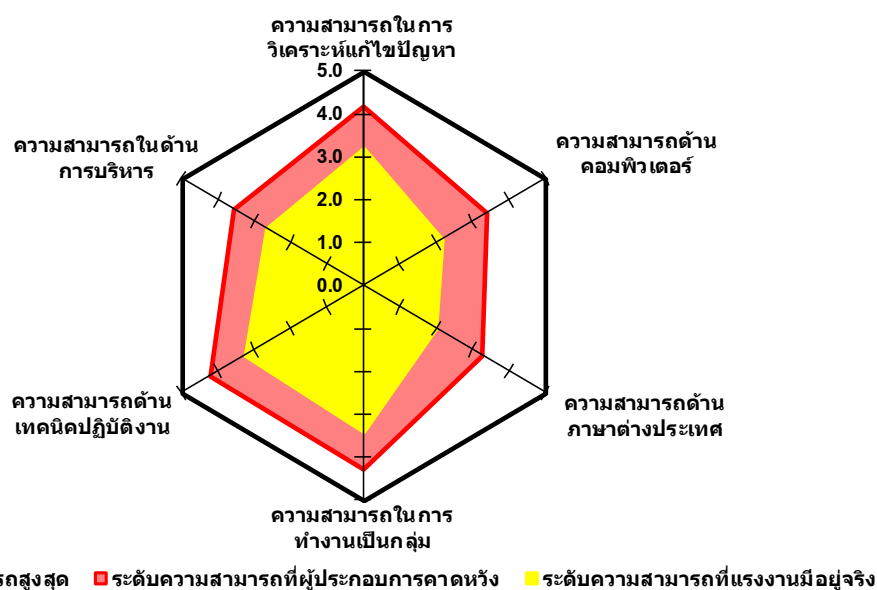
แผนภาพที่ 8.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.18) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ (Gap=1.17) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหา (Gap=1.03) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.95) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.93) และความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.86)

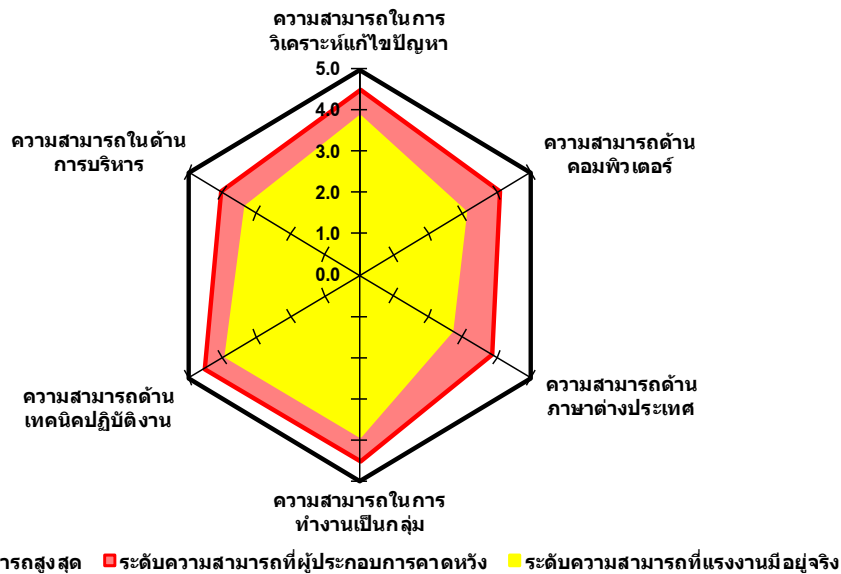
แผนภาพที่ 8.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.28) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=1.24) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไข้ปัญหา (Gap=0.99) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.97) ความสามารถในการบริหาร (Gap=0.91) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.88)

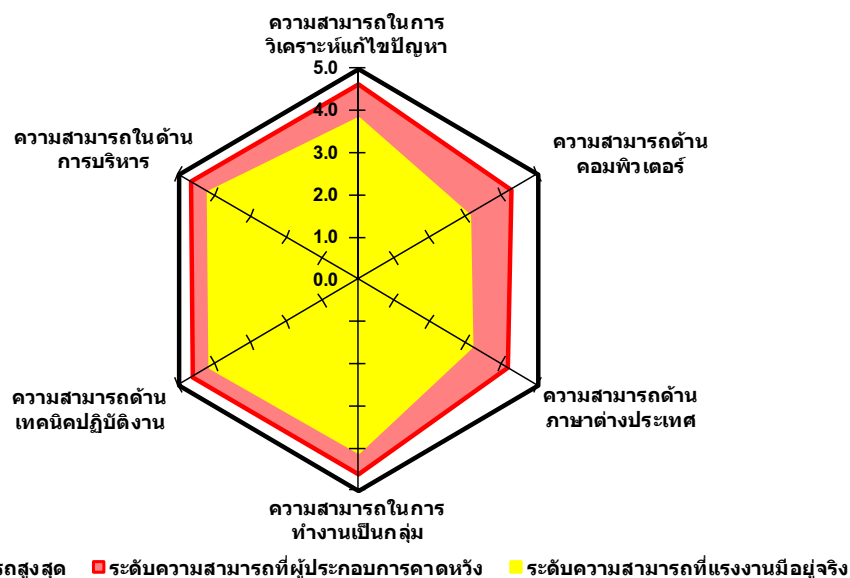
แผนภาพที่ 8.4 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่องว่างมากที่สุด (Gap=1.18) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=1.01) ความสามารถในการบริหาร (Gap=0.77) ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.66) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.65) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่องว่างน้อยที่สุด (Gap=0.63)

แผนภาพที่ 8.5 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านคอมพิวเตอร์มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.19) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศ (Gap=1.03) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.80) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.54) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานและด้านการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุดเท่ากัน (Gap=0.50)

ตารางที่ 8.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะงาน	
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	มาก	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่างๆของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า แรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการมีความขยันและอดทนในการทำงานเป็นนอย่างมาก แต่ยังคงขาดความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ในด้านความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความมีระเบียบวินัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

8.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554–2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า ในช่วงปี 2554 - 2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 3.78 3.82 3.85 3.89 3.93 3.97 4.00 4.04 4.08 และ 4.11 ล้านคน ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 0.94 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 3.19 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 77.43 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรีจำนวน 4.26 แสนคน และจำนวน 2.70 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.37 และร้อยละ 6.57 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด ตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1.07 แสนคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 3.72 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.92 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 6.93 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65.08 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 8.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558

หน่วย: คน

	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	2,929,092	2,958,390	2,982,356	3,014,488	3,043,097
มัธยมศึกษาตอนปลาย	391,949	395,891	399,216	403,467	407,326
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	84,856	85,689	86,045	87,250	88,074
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	105,341	106,371	106,745	108,287	109,302
ปริญญาตรี	248,163	250,645	252,228	255,369	257,819
ปริญญาโทขึ้นไป	23,162	23,390	23,525	23,819	24,042
รวม	3,782,564	3,820,376	3,850,114	3,892,680	3,929,660
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	83,107	81,234	76,421	85,012	82,058
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11,140	10,891	10,344	11,330	11,013
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,408	2,338	1,875	2,731	2,371
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,985	2,897	2,260	3,435	2,935
ปริญญาตรี	7,064	6,882	6,027	7,613	6,978
ปริญญาโทขึ้นไป	656	638	550	711	645
รวม	107,360	104,880	97,477	110,832	106,001
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	31,734	29,299	23,966	32,132	28,609
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,266	3,942	3,325	4,251	3,859
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	920	833	355	1,205	824
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,138	1,029	374	1,542	1,015
ปริญญาตรี	2,712	2,482	1,583	3,141	2,450
ปริญญาโทขึ้นไป	249	228	135	294	223
รวม	41,019	37,812	29,739	42,566	36,980
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	51,373	51,935	52,455	52,880	53,450
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,874	6,950	7,020	7,078	7,154
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,488	1,505	1,519	1,526	1,547
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,848	1,868	1,886	1,893	1,920
ปริญญาตรี	4,352	4,400	4,444	4,472	4,528
ปริญญาโทขึ้นไป	406	411	415	417	422
รวม	66,341	67,068	67,739	68,266	69,021

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 8.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563

หน่วย: คน

	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	3,070,538	3,098,827	3,128,232	3,156,848	3,185,038
มัธยมศึกษาตอนปลาย	411,020	414,822	418,768	422,608	426,394
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	88,874	89,714	90,592	91,444	92,285
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	110,289	111,327	112,415	113,466	114,504
ปริญญาตรี	260,177	262,623	265,168	267,638	270,077
ปริญญาโทขึ้นไป	24,258	24,484	24,720	24,949	25,175
รวม	3,965,156	4,001,797	4,039,894	4,076,953	4,113,472
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	81,398	82,732	84,350	84,082	84,163
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10,916	11,089	11,301	11,266	11,279
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,362	2,416	2,469	2,457	2,462
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,926	2,993	3,061	3,045	3,050
ปริญญาตรี	6,929	7,059	7,202	7,172	7,185
ปริญญาโทขึ้นไป	642	656	670	667	668
รวม	105,173	106,946	109,053	108,690	108,807
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	27,441	28,289	29,405	28,616	28,189
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,694	3,801	3,946	3,841	3,786
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	800	840	878	851	841
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	988	1,038	1,087	1,052	1,038
ปริญญาตรี	2,357	2,446	2,545	2,470	2,439
ปริญญาโทขึ้นไป	216	226	236	229	226
รวม	35,497	36,640	38,098	37,059	36,519
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	53,957	54,443	54,945	55,466	55,974
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7,222	7,288	7,355	7,425	7,493
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,562	1,576	1,591	1,606	1,621
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,938	1,956	1,974	1,993	2,012
ปริญญาตรี	4,571	4,613	4,657	4,702	4,745
ปริญญาโทขึ้นไป	426	430	434	438	442
รวม	69,676	70,306	70,955	71,631	72,288

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นปีฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

8.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยจำแนกตามช่วงอายุและระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 30-49 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปนั้นจะได้รับค่าจ้างสูงที่สุด ซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 50,000 บาท รองลงมา คือช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 17,847 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุดเป็นเงินจำนวน 56,793 บาท ลำดับรองลงมาเป็นช่วงอายุ 30-49 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 54,337 บาท ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ย พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 21.00 ส่วนช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 22.97

ตารางที่ 8.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา

หน่วย: บาท

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2,973	2,702	3,745	2,477	2,399	3,216
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,757	3,896	7,008	17,847	2,160	4,537
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,977	4,019	7,699			4,696
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3,694	4,043	7,412			4,433
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		5,201	12,222			7,674
ปริญญาตรี		6,874	13,573	6,000		10,107
ปริญญาโทขึ้นไป			50,000			50,000
รวม	3,469	3,514	4,724	2,653	2,396	3,924
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	4,436	3,588	4,496	4,109	2,573	4,191
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,375	5,391	5,582	2,213		5,158
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,504	4,887	6,541	4,960		5,391
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3,915	7,571	8,268	27,190		7,744
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		6,860	9,821	24,000		7,861
ปริญญาตรี		9,362	12,918	27,573		11,971
ปริญญาโทขึ้นไป		12,000	54,337	56,793	32,000	47,665
รวม	3,899	5,305	5,484	4,966	3,257	5,232

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3 ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

**ตารางที่ 8.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง 1 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย**

หน่วย: ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	5.13	3.61	2.31	6.53	0.88	3.37
มัธยมศึกษาตอนต้น	-1.33	4.14	-2.80	-22.97		1.62
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1.57	2.47	-2.02			1.74
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	0.73	8.16	1.38			7.22
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		3.52	-2.70			0.30
ปริญญาตรี		3.94	-0.62	21.00		2.14
ปริญญาโทขึ้นไป			1.05			-0.60
รวม	1.47	5.28	1.88	8.15	3.91	3.66

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

8.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

8.3.1 จำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สพฐ. มีจำนวน 3,852 แห่ง ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจังหวัดนครราชสีมาที่มีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดนี้มากที่สุด 1,379 แห่ง รองลงมา ได้แก่ บุรีรัมย์ สุรินทร์และชัยภูมิ ตามลำดับ จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สช. นั้น จังหวัดนครราชสีมาที่มีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ บุรีรัมย์และชัยภูมิ ส่วนสุรินทร์มีเพียง 11 แห่งเท่านั้น สถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนทั้งหมด 31 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมาเช่นกัน นอกจากนี้จังหวัดนครราชสีมายังมีจำนวนสถาบันอุดมศึกษามากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ โดยมีจำนวน 9 แห่ง ส่วนจังหวัดอื่นๆ มีการกระจายของสถาบันอุดมศึกษาในทุกจังหวัดอย่างทั่วถึง

ตารางที่ 8.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2552

หน่วย: แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาริต	สกอ.-อุดม
สุรินทร์	841	11	20	7	1	3
นครราชสีมา	1,379	114	34	12	1	9
บุรีรัมย์	910	36	25	7	1	2
ชัยภูมิ	722	36	18	5	1	1
รวมกลุ่มจังหวัด	3,852	197	97	31	4	15

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ.และ สกอ.-อุดม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

8.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนทั้งหมด 122,693 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มีจำนวนมากที่สุด 59,388 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดนครราชสีมา รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 25,674 คน ส่วนใหญ่ผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาเช่นกัน จำนวน 9,462 คน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวน 15,408 คน และ 11,260 คน ตามลำดับ ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 10,465 คน และระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป มีจำนวนเพียง 498 คนเท่านั้น

ตารางที่ 8.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตาม รายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	สุรินทร์	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	59,388	12,199	21,220	16,747	9,222
มัธยมศึกษาตอนปลาย	25,674	4,804	9,462	7,146	4,262
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	15,408	3,187	6,680	3,609	1,932
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	11,260	2,510	5,101	2,019	1,630
ปริญญาตรี	10,465	480	7,221	2,053	711
ปริญญาโทขึ้นไป	498	0	494	0	4
รวม	122,693	23,180	50,178	31,574	17,761

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้ที่เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้ที่เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน

- ระดับ ปวช. และ ปวส. จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 7,817 คน และ 5,662 คน ตามลำดับ รองลงมา คือ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 6,480 คน และ 4,677 คน ตามลำดับ ส่วนในสาขาเกษตรกรรม เกษตรกรรม และสาขาศิลปกรรม ในระดับ ปวช. มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 485, 468 และ 98 คน ตามลำดับ และในระดับ ปวส. สาขาเหล่านี้มีผู้สำเร็จการศึกษาเพียงสาขาละ 201, 393 และ 0 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 8.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย: คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		สุรินทร์		นครราชสีมา		บุรีรัมย์		ชัยภูมิ	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	468	393	0	125	158	97	209	135	101	36
คหกรรม	485	201	54	20	300	51	99	22	32	108
เทคโนโลยีสารสนเทศ	0	143	0	19	0	29	0	66	0	29
พาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ	6,480	4,677	1,257	750	2,959	2,428	1,399	661	865	838
ประมง	0	24	0	1	0	10	0	6	0	7
ศิลปกรรม	98	0	43	0	55	0	0	0	0	0
อุตสาหกรรม	7,817	5,662	1,773	1,576	3,208	2,348	1,902	1,126	934	612
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	60	155	60	19	0	136	0	0	0	0
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0	5	0	0	0	2	0	3	0	0
เวชกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	15,408	11,260	3,187	2,510	6,680	5,101	3,609	2,019	1,932	1,630

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 สำเร็จการศึกษาในสาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 3,645 คน รองลงมาคือ สาขาวิศวกรรม สถาปัตยกรรม จำนวน 1,713 คน และสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม จำนวน 1,496 คน ตามลำดับและส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 8.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย: คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด	สุรินทร์	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	341	159	165	17	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	1,496	69	917	396	114
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	1,713	14	1,699	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	3,645	202	2,417	635	391
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	644	22	200	302	120
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	143	0	115	26	2
สุขภาพ การแพทย์	157	0	157	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	149	14	120	15	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	71	0	71	0	0
นิติศาสตร์	119	0	104	0	15
รัฐศาสตร์	673	0	332	277	64
การศึกษา	1,314	0	924	385	5

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด	สุรินทร์	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	10,465	480	7,221	2,053	711

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

ส่วนระดับปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาและชัยภูมิเท่านั้น จำนวน 494 คน และจำนวน 4 คน ตามลำดับ โดยสาขาการศึกษาเป็นสาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สาขาวิศวกรรม สถาปัตยกรรม สาขารัฐศาสตร์ และสาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ ตามลำดับ

ตารางที่ 8.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย: คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด	สุรินทร์	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	19	0	19	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	46	0	46	0	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	90	0	90	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	58	0	54	0	4
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	11	0	11	0	0
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	0	0	0	0	0
สุขภาพ การแพทย์	0	0	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	0	0	0	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	0	0	0	0	0
นิติศาสตร์	0	0	0	0	0
รัฐศาสตร์	78	0	78	0	0
การศึกษา	196	0	196	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	498		494	0	4

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

8.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ดังตารางที่ 8.18-8.20 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น และทุกจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 19.08 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 13.89 ส่วนวิชาภาษาไทย และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 12.01 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งรายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 8.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
นครราชสีมา	37.1	29.05	32.13	45.46	28.21	16.4	33.43	31.74	37.46	39.71
บุรีรัมย์	35.73	28.62	30.47	43.93	26.57	16.78	31.12	31.01	35.01	38.61
สุรินทร์	36.04	28.79	30.65	44.5	26.28	15.49	30.97	30.76	35.86	39.25
ชัยภูมิ	38.58	33.22	33.64	47.29	33.55	27.65	37.99	37.51	38.95	42.93
รวมกลุ่มจังหวัด	36.86	29.92	31.72	45.30	28.65	19.08	33.38	32.76	36.82	40.13

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 8.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
นครราชสีมา	34.4	41.6	39.8	39.5	20.7	13.92	25.3	22.5	28.5	27.87
บุรีรัมย์	31.8	40.8	38	37.8	19.6	12.83	23.6	22	26.9	27.39
สุรินทร์	32.7	41.3	38.3	37.8	19.7	13.36	23.2	21.7	27.5	27.49
ชัยภูมิ	33.3	42.1	38.7	38.9	20.8	15.44	25.4	24.4	28.1	28.74
รวมกลุ่มจังหวัด	33.05	41.46	38.73	38.54	20.18	13.89	24.38	22.62	27.73	27.87

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 8.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
นครราชสีมา	44.47	40.79	34.86	45.7	21.78	16.78	26.13	12.85	29.78	29.67
บุรีรัมย์	42.8	38.51	33.6	44.54	20.58	15.38	25.36	11.64	29.15	28.7
สุรินทร์	43.73	40.04	34.19	44.85	21.06	15.85	25.5	11.82	29.25	29.11
ชัยภูมิ	24.57	37.24	29.09	43.67	43.43	14.85	24.57	11.72	29.09	28.1
รวมกลุ่มจังหวัด	38.89	39.15	32.94	44.69	26.71	15.72	25.39	12.01	29.32	28.90

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

8.3.4 การคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนจำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในทุกระดับการศึกษาของแต่ละปีนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 1.09 แสนคน และแนวโน้มของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2554-2563 นั้น ผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มลดลงทุกปี จาก 1.24 แสนคน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 1.09 แสนคน ในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า ในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.95 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวช. ระดับ ปวส. ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.31 12.18 11.34 8.77 และ 0.45 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 8.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	58,819	57,793	56,661	55,380	54,373	53,615	52,949	52,317	51,602	50,739
มัธยมศึกษาตอนปลาย	25,407	24,957	24,466	23,909	23,483	23,172	22,910	22,665	22,379	22,020
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	15,225	14,953	14,672	14,328	14,077	13,898	13,750	13,614	13,452	13,243
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	13,282	13,375	13,442	13,459	13,370	13,283	13,117	12,899	12,679	12,489
ปริญญาตรี	10,379	10,421	10,431	10,426	10,334	10,246	10,098	9,920	9,762	9,655
ปริญญาโทขึ้นไป	512	516	507	522	525	527	528	529	530	530
รวม	123,625	122,014	120,178	118,025	116,162	114,741	113,352	111,944	110,404	108,676

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

8.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานนั้นประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกัน จากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในปี 2554-2563 นั้น โดยรวมทุกระดับการศึกษา ซึ่งในแต่ละปีมีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด ไม่ต่ำกว่าปีละ 108,676 คน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมดมีจำนวนไม่เกิน 21,886 คน เท่านั้น และในอีก 10 ปีข้างหน้า มีแนวโน้มว่าผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานจากจำนวน 21,886คน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 20,035 คน ในปี 2563 ส่วนผู้ว่างงานรวมในปี 2554-2563 นั้นมีจำนวนไม่ต่ำกว่าประมาณ 28,808 คน โดยจะมีผู้ว่างงานจำนวนสูงสุดประมาณ 29,272 คน ในปี 2561

จากการคาดประมาณการข้างต้น พบว่าในปี 2563 ระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีจำนวน 12,595 คน รองลงมา ได้แก่ ระดับปริญญาตรี และมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุด คือ ระดับปริญญาโท ซึ่งในแต่ละปีจะมีจำนวนไม่เกิน 523 คนเท่านั้น

ตารางที่ 8.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	4,165	4,128	4,016	3,932	3,869	3,815	3,779	3,744	3,700	3,644
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,262	2,213	2,161	2,120	2,080	2,053	2,033	2,013	1,989	1,959
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,331	1,327	1,260	1,251	1,230	1,210	1,204	1,195	1,183	1,168
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	6,034	6,074	6,131	6,124	6,086	6,051	5,973	5,875	5,776	5,690
ปริญญาตรี	7,593	7,604	7,626	7,618	7,547	7,485	7,376	7,245	7,130	7,051
ปริญญาโทขึ้นไป	502	509	501	515	518	520	521	522	523	523
รวม	21,886	21,855	21,695	21,560	21,330	21,135	20,886	20,595	20,301	20,035
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	7,825	7,326	7,622	7,504	7,584	7,566	7,592	7,588	7,591	7,581
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9,861	10,879	10,415	10,693	10,587	10,665	10,644	10,662	10,648	10,636
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,863	2,085	2,453	2,288	2,389	2,343	2,370	2,359	2,364	2,358
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,928	3,991	3,943	3,992	3,989	3,998	4,000	4,002	4,000	3,995
ปริญญาตรี	4,704	4,527	4,623	4,610	4,645	4,645	4,659	4,661	4,664	4,660
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	29,181	28,808	29,056	29,089	29,194	29,216	29,265	29,272	29,267	29,230

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	11,990	11,454	11,638	11,437	11,452	11,381	11,371	11,332	11,291	11,225
มัธยมศึกษาตอนปลาย	12,123	13,092	12,577	12,813	12,667	12,718	12,677	12,675	12,637	12,595
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,194	3,412	3,714	3,539	3,619	3,553	3,574	3,554	3,547	3,526
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	9,962	10,064	10,074	10,116	10,076	10,049	9,973	9,878	9,776	9,685
ปริญญาตรี	12,297	12,131	12,248	12,228	12,192	12,130	12,035	11,906	11,793	11,712
ปริญญาโทขึ้นไป	502	509	501	515	518	520	521	522	523	523
รวม	51,067	50,663	50,752	50,648	50,525	50,351	50,152	49,867	49,568	49,265

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

8.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

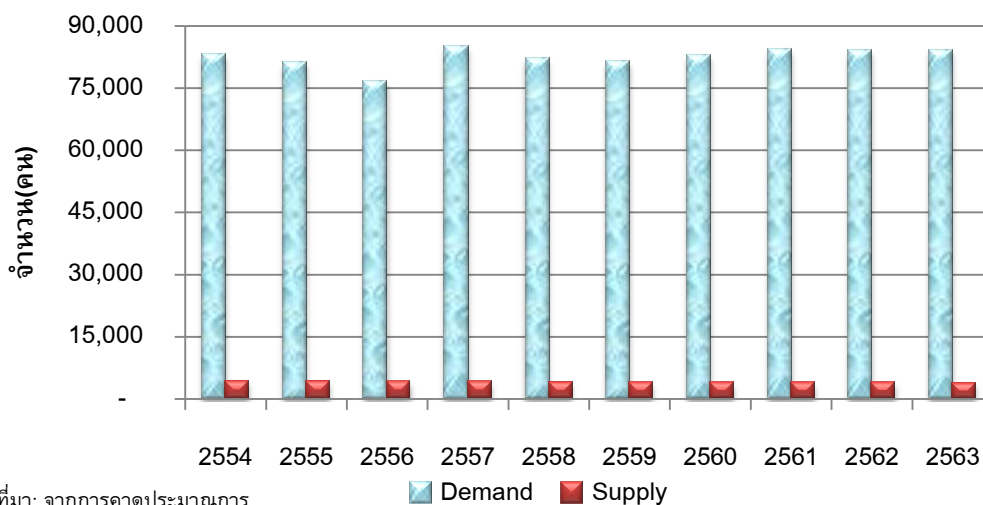
การวิเคราะห์ถึงจำนวนความต้องการกำลังคนหรืออุปสงค์ในแต่ละปีโดยรวมนั้น ความต้องการในแต่ละปีโดยรวม (Flow) ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของความสามารถในการผลิต (Capacity) และความต้องการแรงงานใหม่เพื่อเข้าไปทดแทนแรงงานเดิมซึ่งออกจากระบบการจ้างงาน และอุปทานมีองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกับอุปสงค์ คือ เป็นอุปทานที่เกิดขึ้นจากกำลังแรงงานใหม่และมีความปรารถนาที่จะทำงาน และอุปทานจากแรงงานเดิมซึ่งว่างงาน ดังนั้น การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจึงเป็นข้อมูลที่น่าจากความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มและการคาดประมาณการอุปทานแรงงาน

8.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าสูงมากถึงประมาณ 83,104 คน และในอนาคตข้างหน้า ยังมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 84,163 คน ในปี 2563 ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้ว ยังมีจำนวนน้อยมาก โดยปี 2554 มีจำนวนประมาณ 4,316 คน ซึ่งเป็นปีที่มีการผลิตกำลังคนมากที่สุด แต่ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนมากที่สุด

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์เกินกว่าอุปทานมากที่สุด โดยในปี 2557 นั้น มีช่วงห่างมากที่สุดประมาณ 80,907 คน ส่วนในปีอื่นๆ มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 72,238 บาท

แผนภาพที่ 8.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

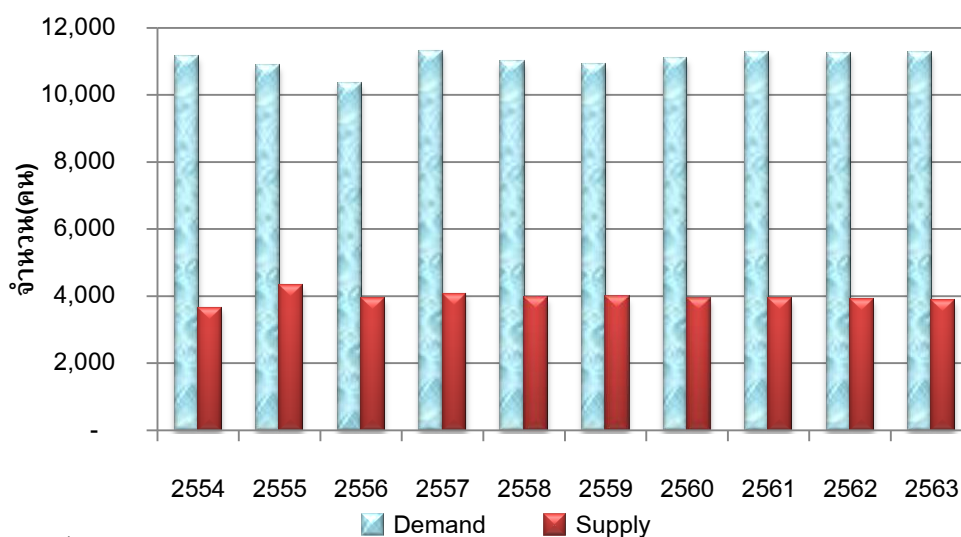

8.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนค่อนข้างมาก ซึ่งแตกต่างจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนอยู่ที่ประมาณ 11,140 คน แต่ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่าจ้างที่ทำงานทำแล้วมีจำนวนประมาณ 3,657 คน และในอนาคตข้างหน้าความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทานค่อนข้างมาก โดยปี 2556 มีช่วงห่างประมาณ 6,402 คน ส่วนปีที่มีช่วงห่างมากที่สุดคือ ปี 2554 อยู่ที่ประมาณ 7,482 คน

แผนภาพที่ 8.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

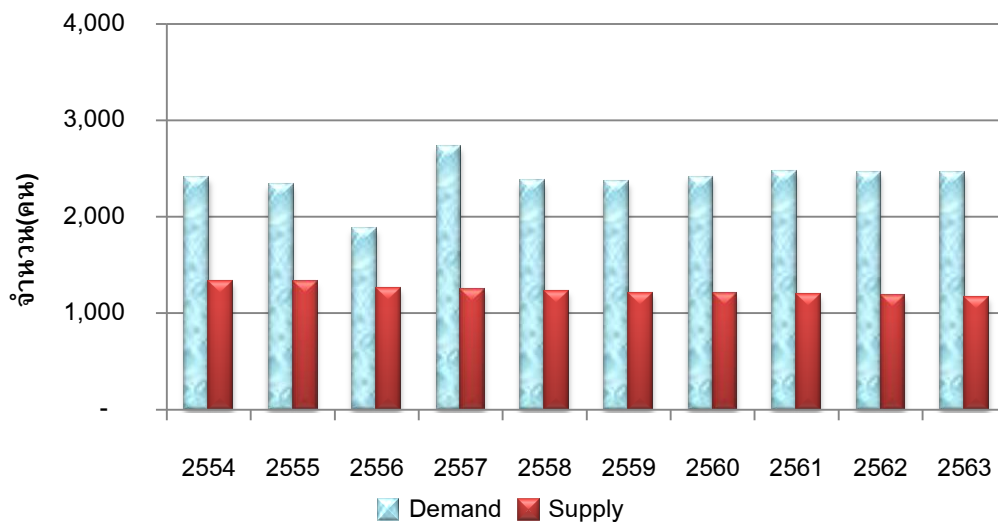

8.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้น มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวช. เป็นจำนวนไม่มาก โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนอยู่ที่ประมาณ 2,408 คน ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้ว มีจำนวนประมาณ 1,331 คน และในอนาคตความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนยังมีระดับใกล้เคียงระดับนี้อยู่ ยกเว้นปี 2557 ที่มีความต้องการสูงถึง 2,731 คน ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า ตลาดแรงงานปวช. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทานค่อนข้างมาก โดยปี 2556 มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานน้อยที่สุดประมาณ 614 คน และปี 2557 เป็นปีที่มีช่วงห่างมากที่สุดประมาณ 1,480 คน

แผนภาพที่ 8.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

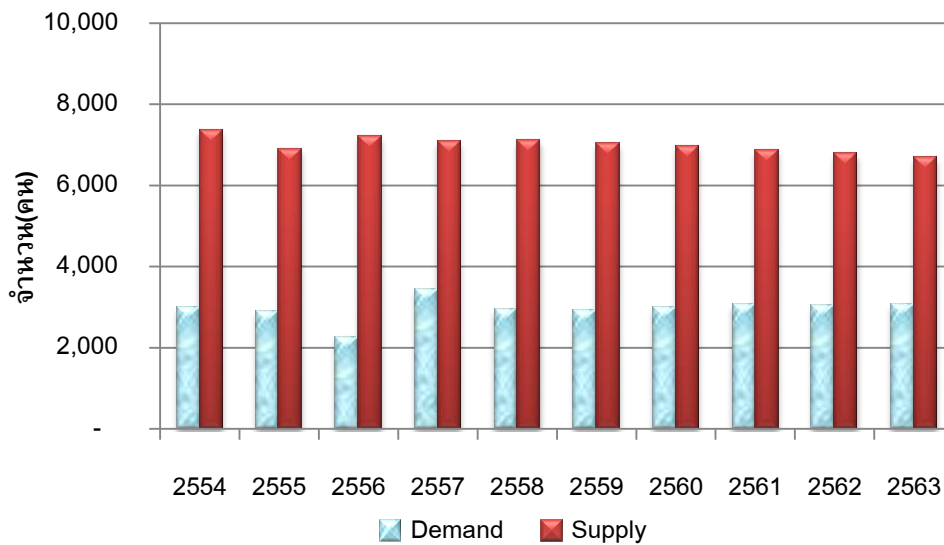
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

8.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้น มีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวส. ค่อนข้างน้อย โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนอยู่ที่ประมาณ 2,985 คน ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้ว เป็นจำนวนมากประมาณ 7,347 คน และในอนาคตความต้องการกำลังคนมีแนวโน้มลดลงโดยลดลงมากในปี 2556 และการผลิตกำลังคนในอนาคตมีแนวโน้มลดลงเช่นกัน ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงาน ปวส. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์น้อยกว่าอุปทานมาก โดยปี 2563 มีช่วงห่างน้อยที่สุดประมาณ 3,632 คน และปี 2556 มีช่วงห่างมากที่สุดประมาณ 4,951 คน และตั้งแต่ปี 2558 ช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ

แผนภาพที่ 8.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

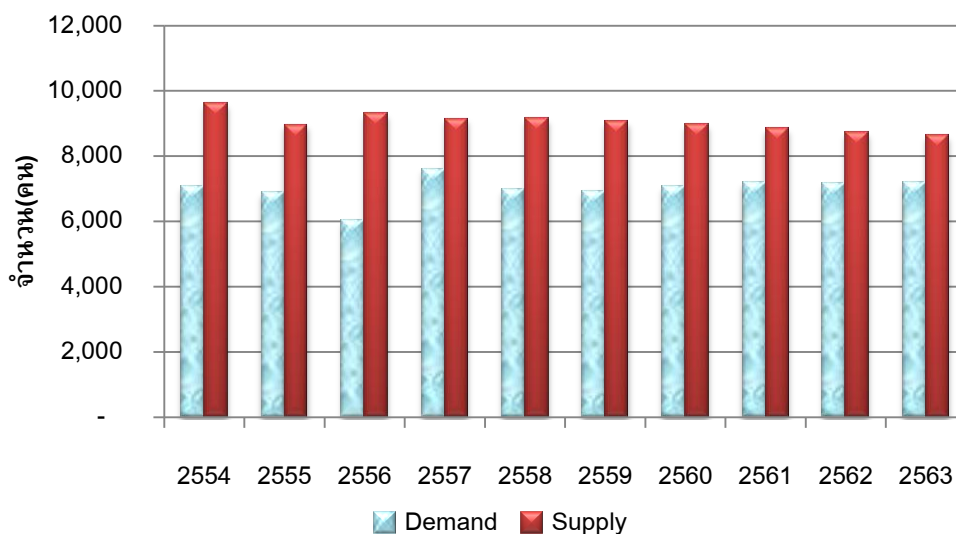
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

8.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาตรีค่อนข้างมาก โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนอยู่ที่ประมาณ 7,064 คน ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้วมีจำนวนมากประมาณ 9,623 คน และในอนาคตความต้องการกำลังคนยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็น 7,185 คน ส่วนการผลิตกำลังคนในอนาคตมีแนวโน้มลดลงเป็น 8,640 คน ในปี 2563 ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าตลาดแรงงานปริญญาตรี ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์น้อยกว่าอุปทานค่อนข้างมาก โดยปี 2556 มีช่วงห่างมากที่สุดประมาณ 3,269 คน และปี 2563 มีช่วงห่างน้อยที่สุดประมาณ 1,455 คน และตั้งแต่ปี 2558 ช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ

แผนภาพที่ 8.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

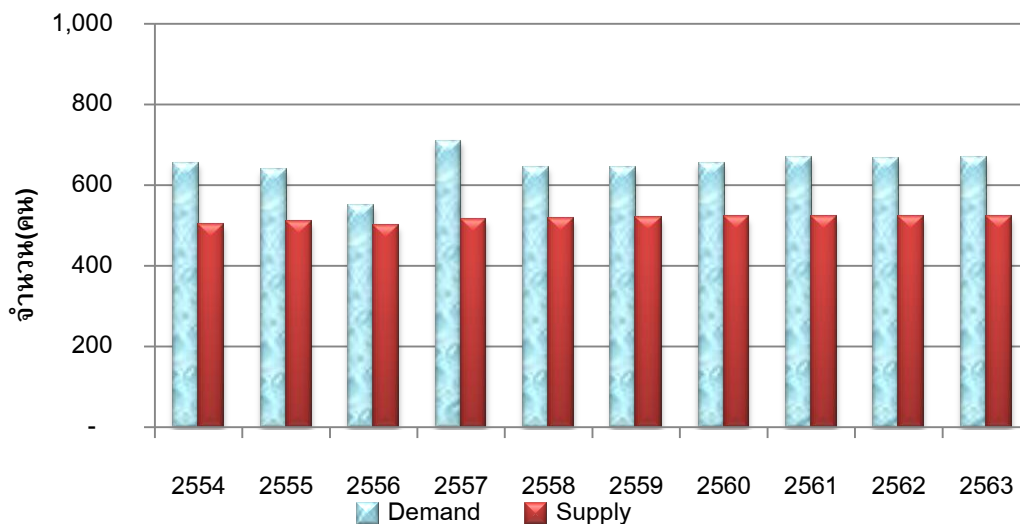
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

8.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปไม่มากนัก โดยมีความต้องการมากที่สุดในปี 2557 ประมาณ 711 คน และมีความต้องการน้อยที่สุดในปี 2556 ประมาณ 550 คน และจากปี 2559 มีแนวโน้มความต้องการกำลังคนเพิ่มขึ้น ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้ว ในปี 2554 มีจำนวนประมาณ 502 คน และในอนาคตการผลิตกำลังคนยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็น 523 คน ในปี 2563 ซึ่งจากผลการศึกษาทำให้พบว่า ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทาน โดยช่วงห่างน้อยที่สุดในปี 2556 มีจำนวนประมาณ 49 คน และปีที่มีช่วงห่างมากที่สุดอยู่ในปี 2557 มีจำนวนประมาณ 196 หลังจากนั้นมีส่วนช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 123 คน

แผนภาพที่ 8.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดการณ์การ

ตารางที่ 8.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในแต่ละระดับการศึกษา เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	D > S มากที่สุด	D > S มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	D < S ค่อนข้างมาก	D > S มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	D > S	D > S
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	D < S มาก	D < S
ปริญญาตรี	D < S ค่อนข้างมาก	D < S มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	D > S	D < S

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 9

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

9.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ ตั้งอยู่บริเวณที่เรียกว่าแอ่งโคราช มีพื้นที่รวม 32,274.284 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 20.04 ล้านไร่ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 60.96 ของพื้นที่ทั้งหมด และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา มีลักษณะทั่วไปเป็นที่ราบสูงต่ำสลับลาดเอียงไปทางตะวันออก มีแม่น้ำมูล แม่น้ำชี ไหลผ่าน ไหลลงสู่มแม่น้ำโขง และมีภูเขาสลับซับซ้อน ที่สำคัญมีเทือกเขาบรรทัดและเทือกเขาพนมดงรักกั้นระหว่างจังหวัดอุบลราชธานี กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา ส่วนด้านการผลิตที่สำคัญ คือ ด้านการเกษตร ซึ่งพื้นที่ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย และปศุสัตว์ โดยในแต่ละจังหวัดมีศักยภาพรายสินค้าที่หลากหลาย ภาพรวมสำหรับพืชไร่มีอุบลราชธานีและศรีสะเกษเป็นศูนย์กลาง ส่วนสินค้าปศุสัตว์ มีจังหวัดอุบลราชธานีเป็นแหล่งผลรวมมากที่สุด สำหรับด้านอุตสาหกรรมและด้านการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อกลุ่มจังหวัดและประเทศน้อย โดยมีการกระจุกตัวของแรงงานมาอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเน้นที่อุตสาหกรรมเกษตรกรรมและสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มเป็นหลัก ในด้านการท่องเที่ยวเน้นกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ ศาสนา และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงเพื่อนบ้าน แต่กลับมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ในระดับต่ำ

สถานการณ์ด้านสังคมนั้น มีสมรรถนะด้านสังคมในระดับที่ต่ำสุด เป็นอันดับที่ 16 จากทั้งหมด 18 กลุ่มจังหวัด ประชากรมีจำนวนการศึกษาเฉลี่ย 7.1 และมีสัดส่วนประชากรที่ไม่มีการศึกษาร้อยละ 2.1 ของประชากรทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด ส่วนด้านสวัสดิการสังคม เช่น การคมนาคมและการสื่อสาร อยู่ในระดับต่ำสุดเช่นกัน โดยอยู่ในอันดับที่ 17 จากทั้งหมด 18 กลุ่มจังหวัด นอกจากนี้ประชากรยังประสบภัยแล้งและมีแนวโน้มที่จะภาคเกษตรเข้าสู่เมืองมากขึ้น มีวัฒนธรรมและค่านิยมในการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้น

ตารางที่ 9.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาในปี 2531

รายการ/จังหวัด	อำนาจเจริญ	ศรีสะเกษ	ยโสธร	อุบลราชธานี	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
ภาคเกษตร	1,569	5,250	2,053	5,786	14,658	20.93
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	1,524	5,113	1,983	5,451	14,070	95.99
2. การประมง	45	138	70	335	588	4.01
นอกภาคเกษตร	4,062	16,558	7,321	27,435	55,377	79.07
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	9	95	91	313	508	0.92
4. การผลิต	185	898	707	3,085	4,875	8.80
5. การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	134	474	235	909	1,752	3.16
6. การก่อสร้าง	314	763	280	951	2,307	4.17

รายการ/จังหวัด	อำนาจเจริญ	ศรีสะเกษ	ยโสธร	อุบลราชธานี	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
7. การขายส่ง การขายปลีก และซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	1,073	6,276	2,260	9,212	18,822	33.99
8. โรงแรม และภัตตาคาร	5	261	32	363	661	1.19
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	472	1,659	822	2,969	5,922	10.69
10. ตัวกลางทางการเงิน	284	903	451	1,541	3,178	5.74
11. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	395	1,378	599	1,977	4,348	7.85
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	303	984	377	1,924	3,588	6.48
13. การศึกษา	598	2,169	1,018	2,912	6,696	12.09
14. การบริการด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	183	574	360	1,092	2,209	3.99
15. การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	100	101	82	163	445	0.80
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	6	25	10	25	66	0.12
รวมผลผลิตมวลรวม	5,631	21,809	9,374	33,221	70,034	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

9.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

9.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 4.24 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 4.42 ล้านคนในปี 2553 โดยเป็นประชากรในวัยแรงงานจำนวน 3.43 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 2.56 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 74.8 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 2.49 ล้านคน และมีผู้ว่างงานจำนวน 3.27 หมื่นคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.3 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

อุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ เท่ากับ 1.87 ล้านคน และ 1.02 ล้านคน ตามลำดับ ส่วนอำนาจเจริญเป็นจังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดเท่ากับ 3.99 แสนคน และผู้มีงานทำน้อยที่สุดเท่ากับ 2.21 แสนคน นอกจากนี้ ศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เท่ากับร้อยละ 2.2

ตารางที่ 9.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548–2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	4,244,219	4,338,621	4,364,342	4,383,053	4,402,039	4,423,736
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	3,085,057	3,178,082	3,214,543	3,295,964	3,387,124	3,434,405
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	2,340,512	2,352,747	2,316,961	2,475,031	2,557,509	2,555,667
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	2,228,706	2,269,045	2,242,688	2,402,877	2,511,865	2,494,631

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	55,620	33,965	28,693	29,018	24,297	32,733
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	75.95	74.83	73.03	76.08	76.29	74.8
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.42	1.32	1.22	1.05	0.98	1.3
อำนาจเจริญ						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	453,112	556,890	585,420	501,337	396,766	398,584
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	328,247	406,489	430,637	376,012	305,777	310,042
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	249,276	315,645	329,759	283,447	229,045	224,784
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	239,713	306,538	320,046	279,608	224,046	220,622
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	7,816	4,270	4,644	2,310	3,126	3,338
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	75.94	77.65	76.57	75.38	74.91	72.5
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	3.14	1.35	1.41	0.81	1.36	1.5
ศรีสะเกษ						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,484,091	1,522,835	1,528,865	1,528,864	1,531,230	1,539,028
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	1,071,932	1,108,731	1,119,393	1,146,575	1,179,058	1,196,134
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	869,974	849,791	812,725	896,783	921,625	893,314
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	830,046	837,742	798,860	873,530	904,209	872,707
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	19,569	10,338	11,353	18,388	14,578	19,573
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	81.16	76.65	72.60	78.21	78.17	74.7
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.25	1.22	1.40	2.05	1.58	2.2
ยโสธร						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	564,718	534,218	533,629	572,799	614,695	617,043
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	418,893	404,604	405,511	439,714	478,195	484,127
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	314,560	302,014	297,005	351,838	383,636	382,088
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	307,865	299,641	293,616	344,934	378,324	377,057
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	5,704	2,373	2,906	2,439	1,913	2,388
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	75.09	74.64	73.24	80.02	80.23	78.9
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.81	0.79	0.98	0.69	0.50	0.6
อุบลราชธานี						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,742,298	1,724,678	1,716,428	1,780,053	1,859,348	1,869,081
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	1,265,985	1,258,258	1,259,003	1,333,662	1,424,094	1,444,101
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	906,703	885,297	877,473	942,964	1,023,204	1,055,480
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	851,084	825,124	830,166	904,805	1,005,285	1,024,246
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	22,530	16,985	9,791	5,882	4,681	7,434
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	71.62	70.36	69.70	70.70	71.85	73.1
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.48	1.92	1.12	0.62	0.46	0.7

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

9.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวนผู้มีงานทำ 2.55 ล้านคนในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ซึ่งลดลงจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 1.92 โดยลดลงจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.20 โดยศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ลดลงจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันในอัตรามากที่สุด ร้อยละ 2.11

ตารางที่ 9.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553

หน่วย: คน

จังหวัด	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
อำนาจเจริญ	214,477	217,252	238,849	225,606	207,297	211,382	232,839	230,970
ศรีสะเกษ	865,488	948,812	900,391	902,147	824,656	878,041	905,032	883,098
ยโสธร	359,269	380,129	387,612	386,287	367,715	358,375	395,067	387,070
อุบลราชธานี	945,652	997,178	1,032,486	1,045,825	981,805	989,936	1,071,730	1,053,512
รวมกลุ่มจังหวัด	2,384,886	2,543,371	2,559,338	2,559,865	2,381,473	2,437,734	2,604,668	2,554,651

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

9.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคเกษตรกรรมมากที่สุด จำนวน 1.42 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.80 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด และเพิ่มขึ้นในปี 2553 เป็นจำนวน 1.48 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 59.4 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคบริการ และภาคอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 7.51 และ 2.61 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.1 และร้อยละ 10.5 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 9.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาหลัก ปี 2548-2553

หน่วย: คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2						
ภาคเกษตร	1,422,004	1,531,127	1,459,158	1,522,664	1,605,715	1,482,280
ภาคอุตสาหกรรม	240,468	215,734	249,468	259,813	242,669	261,290
ภาคบริการ	566,235	522,183	534,062	620,400	663,481	751,061
รวม	2,228,706	2,269,045	2,242,688	2,402,877	2,511,865	2,494,631
อำนาจเจริญ						
ภาคเกษตร	154,133	197,608	198,781	165,168	128,992	127,326
ภาคอุตสาหกรรม	29,081	35,903	49,829	41,095	27,630	29,792
ภาคบริการ	56,499	73,026	71,436	73,345	67,424	63,504
รวม	239,713	306,538	320,046	279,608	224,046	220,622
ศรีสะเกษ						
ภาคเกษตร	584,071	664,357	588,399	637,369	650,804	545,339
ภาคอุตสาหกรรม	68,869	48,160	51,946	58,238	58,182	68,164
ภาคบริการ	177,106	125,225	158,515	177,922	195,223	259,204
รวม	830,046	837,742	798,860	873,530	904,209	872,707
ยโสธร						
ภาคเกษตร	183,158	186,538	182,929	212,024	233,835	227,759
ภาคอุตสาหกรรม	40,080	38,627	37,233	38,682	48,282	51,634
ภาคบริการ	84,627	74,475	73,454	94,228	96,206	97,663
รวม	307,865	299,641	293,616	344,934	378,324	377,057

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
อุบลราชธานี						
ภาคเกษตร	500,642	482,624	489,050	508,103	592,083	581,856
ภาคอุตสาหกรรม	102,438	93,044	110,460	121,798	108,575	111,701
ภาคบริการ	248,003	249,456	230,656	274,905	304,628	330,689
รวม	851,084	825,124	830,166	904,805	1,005,285	1,024,246

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการจ้างงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

9.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 1.88 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 84.20 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 1.70 แสนคน และ 9.19 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.62 และร้อยละ 4.13 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ ต่อมาในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 1.93 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 77.36 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 2.44 แสนคน และ 1.82 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.79 และร้อยละ 7.29 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 9.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และระดับการศึกษา ปี 2548–2553

หน่วย: คน

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,876,561	1,926,351	1,886,633	1,950,994	1,988,793	1,929,971
มัธยมศึกษาตอนปลาย	169,860.0	165,564	165,514	216,550	244,373	244,299
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	38,697	30,910	30,926	38,414	42,296	47,045
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	44,219	43,190	50,654	58,104	70,765	68,444
ปริญญาตรี	91,938	96,056	101,371	126,023	150,728	181,881
ปริญญาโทขึ้นไป	7,432	6,973	7,591	12,792	14,909	22,992
รวม	2,228,706	2,269,045	2,242,688	2402877	2,511,865	2,494,631
อำนาจเจริญ						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	198,840	253,051	266,755	226,391	169,880	174,434
มัธยมศึกษาตอนปลาย	19,159	24,746	25,635	24,106	25,494	19,181
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,218	5,670	4,128	4,700	3,697	4,579
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,610	8,358	9,066	7,343	7,100	6,491
ปริญญาตรี	10,013	13,509	13,023	15,446	16,188	14,337
ปริญญาโทขึ้นไป	872	1,204	1,439	1,623	1,686	1,600
รวม	239,713	306,538	320,046	279,608	224,046	220,622
ศรีสะเกษ						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	707,717	736,801	678,224	714,813	728,152	661,988
มัธยมศึกษาตอนปลาย	59,407	57,752	60,267	82,959	87,538	88,596
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	15,082	8,828	8,852	14,353	16,242	18,666

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	15,639	8,405	13,630	17,492	26,100	28,097
ปริญญาตรี	30,994	24,741	36,294	40,126	41,561	64,384
ปริญญาโทขึ้นไป	1,206	1,216	1,592	3,787	4,616	10,975
รวม	830,046	837,742	798,860	873,530	904,209	872,707
โยธธา						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	260,695	254,874.5	250,326	281,292	296,528	291,772
มัธยมศึกษาตอนปลาย	18,757	14,875.5	16,137	31,051	37,184	44,894
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,014	6,276.6	7,283	6,670	7,620	6,792
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	7,851	8,860.3	8,171	6,645	12,721	9,679
ปริญญาตรี	13,421	13,777.8	10,641	17,591	21,808	22,018
ปริญญาโทขึ้นไป	1,126	976.0	1,057	1,685	2,463	1,900
รวม	307,865	299,641	293,616	344,934	378,324	377,057
อุบลราชธานี						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	709,307	681,625	691,328	728,498	794,234	801,777
มัธยมศึกษาตอนปลาย	72,536	68,190	63,475	78,435	94,157	91,627
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	11,383	10,136	10,663	12,691	14,736	17,007
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	16,118	17,567	19,787	26,625	24,845	24,176
ปริญญาตรี	37,511	44,029	41,412	52,859	71,170	81,142
ปริญญาโทขึ้นไป	4,228	3,578	3,502	5,698	6,143	8,517
รวม	851,084	825,124	830,166	904,805	1,005,285	1,024,246

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

9.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีความต้องการแรงงานประมาณ 2,693 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 1,496 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 29,018 คน พบว่า จำนวนความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในทุกระดับชั้นต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ยกเว้นจำนวนความต้องการแรงงานในระดับ ปวช. ที่สูงกว่าจำนวนผู้ว่างงาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบ พบว่า ระดับ ปวช. มีความต้องการแรงงานในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 180 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขาวิชานี้จำนวน 58 คน ในระดับ ปวส. ที่มีจำนวนความต้องการแรงงานสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์จำนวน 12 คน แต่มีผู้ว่างงานถึง 667 คน ส่วนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ ธุรกิจและบริการ การผลิตและกระบวนการผลิต และกฎหมาย ส่วนสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานน้อยกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ได้แก่ คอมพิวเตอร์

ตารางที่ 9.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่ม
จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	443	399	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	7	3,861
ประถมศึกษา	649	175	8,875
มัธยมศึกษาตอนต้น	355	295	9,798
มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ	620	307	2,374
มัธยมศึกษาตอนปลาย			2,297
ธุรกิจและการบริการ	419	291	
วิศวกรรมศาสตร์	180	16	58
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร			20
การบริการส่วนบุคคล	21		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	195	80	1,568
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์			15
ธุรกิจและการบริการ	183	73	470
คอมพิวเตอร์			416
วิศวกรรมศาสตร์	12	8	667
ปริญญาตรี	416	232	2,526
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			1,055
ศิลปศาสตร์			75
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์			145
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ			75
ธุรกิจและการบริการ	170	66	622
กฎหมาย	2	2	66
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	6	6	
คอมพิวเตอร์	121	57	59
วิศวกรรมศาสตร์	65	65	
การผลิตและกระบวนการผลิต	1		128
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร			46
สัตวแพทย์			224
สุขภาพ	51	37	
การบริการส่วนบุคคล			31
ปริญญาโท			
ปริญญาเอก			
การศึกษาอื่นๆ	8		16
รวมทั้งหมด	2,693	1,496	29,018

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

9.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

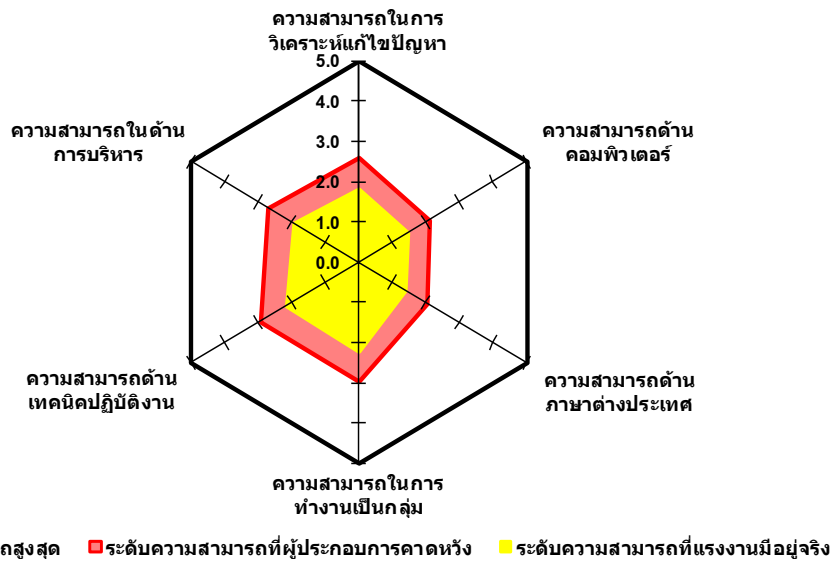
ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 นั้น สูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือนั้นสถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยังต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวัง เช่น ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานของแรงงานไร้ฝีมืออยู่ที่ระดับ 2.16 ซึ่งต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการที่คาดหวังไว้ที่ระดับ 2.95 เมื่อพิจารณาในกลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานเพิ่มสูงขึ้นอยู่ที่ระดับ 2.59 3.13 3.68 และ 4.24 ตามลำดับ ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถด้านนี้สูงกว่าแรงงานกลุ่มอื่นๆ แต่ก็ยังไม่ถึงในระดับที่ผู้ประกอบการคาดหวังไว้

ตารางที่ 9.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	1.82	2.62	2.27	3.10	2.85	3.67	3.48	4.15	4.14	4.71
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.47	2.11	1.72	2.50	2.22	3.09	2.86	3.67	3.09	3.93
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.39	2.04	1.53	2.31	1.85	2.73	2.47	3.34	2.85	3.73
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	2.20	2.95	2.58	3.41	3.06	3.85	3.58	4.23	4.10	4.71
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	2.16	2.95	2.59	3.43	3.13	3.93	3.68	4.31	4.24	4.77
ความสามารถในการจัดการบริหาร	1.94	2.72	2.35	3.20	2.93	3.80	3.64	4.33	4.33	4.80

ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

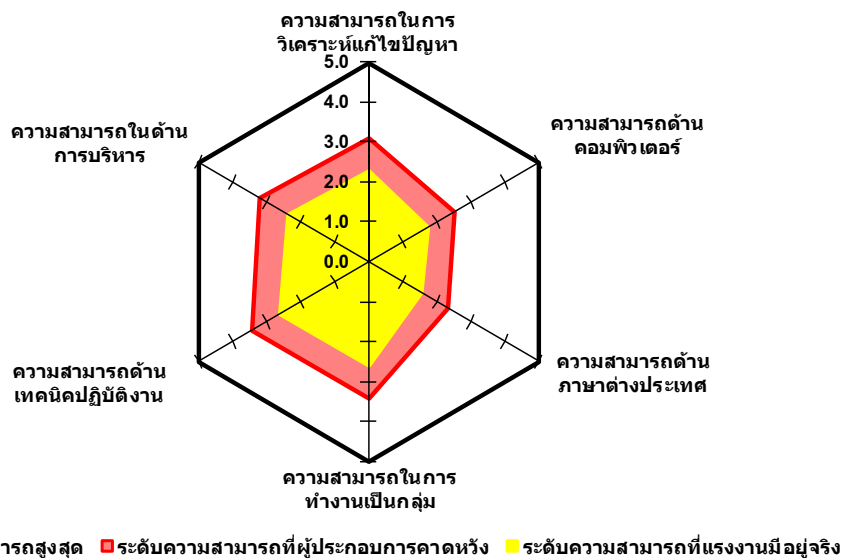
แผนภาพที่ 9.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานไร้ฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.80) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานและความสามารถในการบริหารที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Gap=0.78) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.75) ส่วนความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.65)

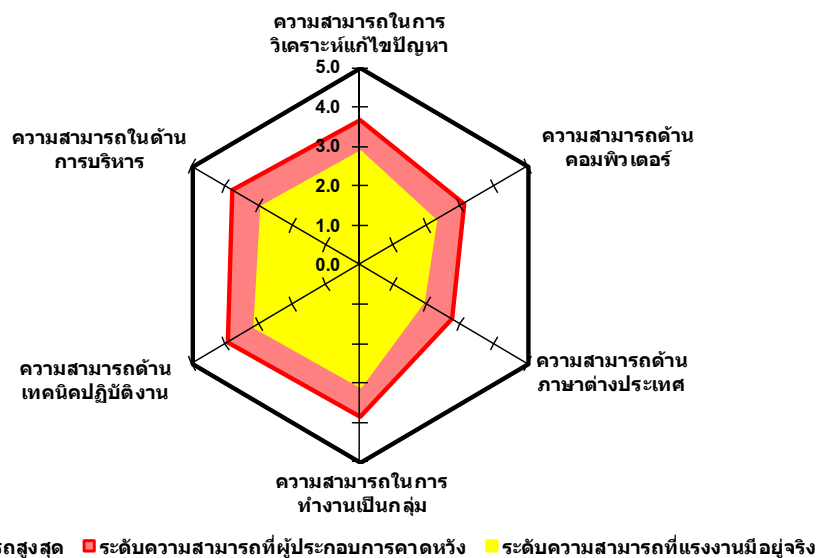
แผนภาพที่ 9.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.85) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มและความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานมีช่วงห่างที่เท่ากัน (Gap=0.83) ส่วนความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุดเท่ากัน (Gap=0.78)

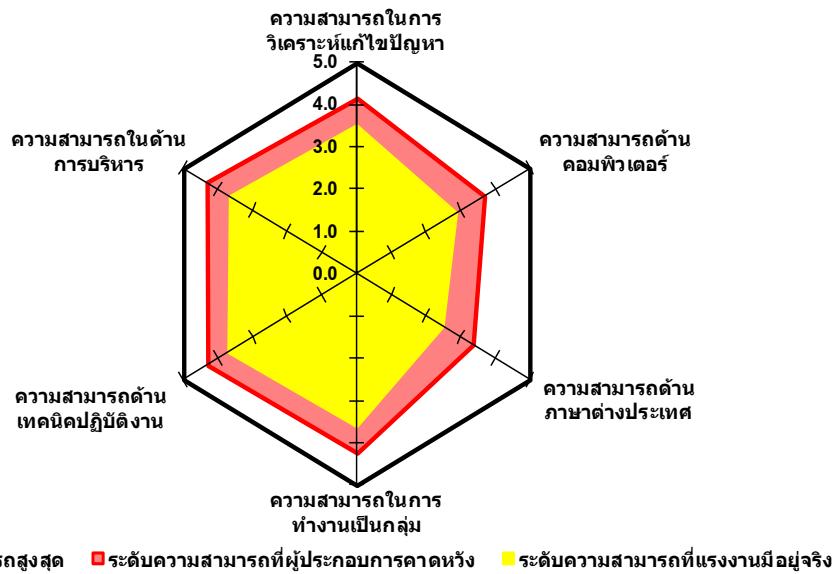
แผนภาพที่ 9.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านการบริหารมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.88) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และ ความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างเท่ากัน (Gap=0.87) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.83) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.80) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.79)

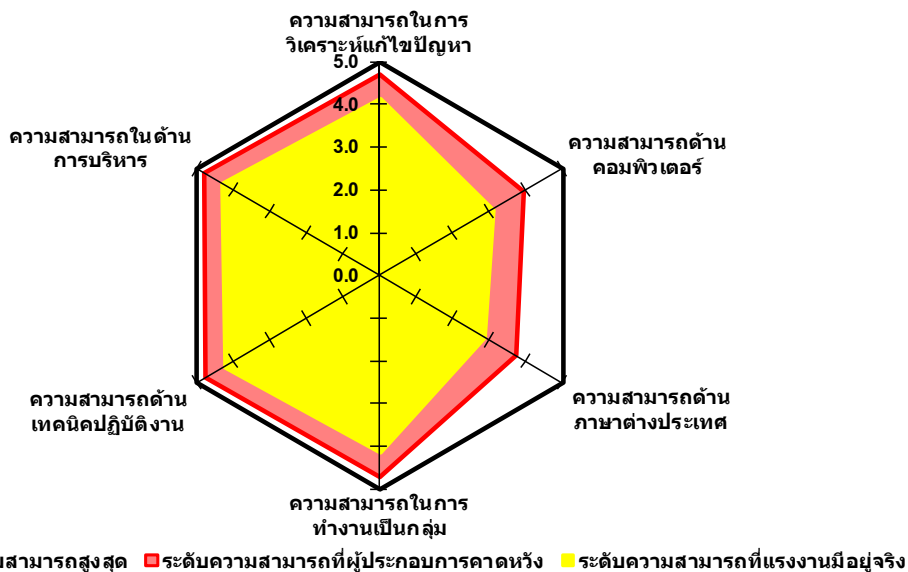
แผนภาพที่ 9.4 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.88) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.81) ความสามารถในการบริหาร (Gap=0.69) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.67) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.65) และ ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.63)

แผนภาพที่ 9.5 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.88) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.84) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.61) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.57) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.52) และความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.47)

ตารางที่ 9.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะงาน	
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่างๆ ของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 พบว่า แรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการมีความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความขยันและอดทน ความสามารถในการแก้ปัญหาและความมีระเบียบวินัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง แต่แรงงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ยังขาดความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์

9.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554 – 2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 พบว่า ในช่วงปี 2554 - 2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 2.60 2.63 2.67 2.69 2.72 2.74 2.76 2.79 2.81 และ 2.83 ล้านคน ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 0.97 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 1.25 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 79.41 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรีจำนวน 2.75 แสนคน และ 1.70 แสนคนตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.69 และร้อยละ 6.01 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด ตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 7.49 หมื่นคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 2.71 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.12 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 4.78 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.88 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 9.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558

หน่วย: คน

	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	2,064,425	2,089,019	2,118,240	2,135,984	2,158,198
มัธยมศึกษาตอนปลาย	252,071	255,070	258,633	260,786	263,494
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	43,045	43,555	44,165	44,529	44,989
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	69,102	69,920	70,892	71,474	72,211
ปริญญาตรี	156,104	157,968	160,145	161,492	163,172
ปริญญาโทขึ้นไป	15,077	15,256	15,467	15,595	15,756
รวม	2,599,823	2,630,788	2,667,542	2,689,859	2,717,821
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	64,578	61,198	66,262	55,301	60,088
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7,883	7,469	8,085	6,739	7,332
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,343	1,273	1,382	1,147	1,250
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,156	2,044	2,212	1,838	2,004
ปริญญาตรี	4,887	4,632	4,978	4,187	4,543
ปริญญาโทขึ้นไป	471	447	481	402	438
รวม	81,318	77,062	83,401	69,615	75,655
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	28,479	24,594	29,222	17,743	22,215
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,475	2,999	3,563	2,153	2,708
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	591	510	610	364	460
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	948	818	972	581	737
ปริญญาตรี	2,157	1,864	2,177	1,347	1,680
ปริญญาโทขึ้นไป	208	179	211	128	161
รวม	35,857	30,965	36,755	22,317	27,961
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	36,099	36,604	37,040	37,558	37,873
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,408	4,469	4,523	4,586	4,624
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	753	763	772	783	790
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,208	1,225	1,240	1,257	1,267
ปริญญาตรี	2,730	2,768	2,801	2,840	2,863
ปริญญาโทขึ้นไป	264	267	270	274	277
รวม	45,461	46,097	46,646	47,298	47,694

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นปีฐานในการคาดประมาณที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 9.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563

หน่วย: คน

	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	2,177,335	2,196,211	2,214,662	2,232,889	2,250,776
มัธยมศึกษาตอนปลาย	265,821	268,126	270,380	272,607	274,792
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	45,384	45,774	46,155	46,532	46,902
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	72,844	73,474	74,090	74,699	75,297
ปริญญาตรี	164,624	166,076	167,499	168,906	170,287
ปริญญาโทขึ้นไป	15,895	16,034	16,170	16,305	16,437
รวม	2,741,903	2,765,695	2,788,958	2,811,938	2,834,490
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	57,403	57,482	57,392	57,495	57,478
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,998	7,018	7,009	7,021	7,018
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,193	1,195	1,193	1,195	1,195
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,914	1,921	1,919	1,923	1,922
ปริญญาตรี	4,345	4,371	4,368	4,376	4,377
ปริญญาโทขึ้นไป	418	421	420	421	421
รวม	72,272	72,408	72,301	72,431	72,411
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	19,136	18,876	18,451	18,227	17,886
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,326	2,305	2,254	2,226	2,185
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	395	390	381	377	370
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	633	630	617	609	598
ปริญญาตรี	1,452	1,452	1,423	1,406	1,382
ปริญญาโทขึ้นไป	139	139	136	135	132
รวม	24,083	23,792	23,263	22,980	22,552
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	38,267	38,606	38,941	39,268	39,591
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,672	4,713	4,754	4,794	4,834
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	798	805	812	818	825
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,280	1,292	1,303	1,314	1,324
ปริญญาตรี	2,893	2,919	2,945	2,970	2,995
ปริญญาโทขึ้นไป	279	282	284	287	289
รวม	48,189	48,616	49,038	49,451	49,858

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

9.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 โดยจำแนกตามช่วงอายุและระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปนั้นจะได้รับค่าจ้างสูงที่สุด ซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 23,000 บาท รองลงมา คือช่วงอายุ 30-49 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 11,898 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 30-49 ปีและจบการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุดเป็นเงินจำนวน 34,733 บาท ลำดับรองลงมาเป็นช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาตรีโดยได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 20,369 บาท ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ยพบว่าช่วงอายุ 15-19 ปี และจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 15.84 ส่วนช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 10.86

ตารางที่ 9.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา

หน่วย: บาท

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	1,468	2,657	3,759	2,497	2,070	3,177
มัธยมศึกษาตอนต้น	1,730	2,731	3,221	10,000		2,564
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,179	4,067	4,187			4,107
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		4,798	5,920			5,178
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		4,227	7,920	9,600		5,299
ปริญญาตรี		6,994	10,166	10,381		8,763
ปริญญาโทขึ้นไป			11,898	23,000		14,576
รวม	1,626	3,111	3,995	3,062	2,070	3,380
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	4,760	3,315	4,243	3,386	3,942	4,035
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,868	4,645	4,138	3,985	6,509	4,320
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,229	4,771	5,749	5,025		5,030
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,000	5,296	8,345	2,250		5,480
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		5,127	4,741	7,069	5,000	5,014
ปริญญาตรี		7,847	11,322	20,369		9,568
ปริญญาโทขึ้นไป			34,733			34,733
รวม	4,226	4,849	4,865	3,679	3,982	4,688

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3 ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

**ตารางที่ 9.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย**

หน่วย: ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	15.84	2.80	1.53	3.88	8.38	3.03
มัธยมศึกษาตอนต้น	10.58	6.86	3.18	-10.86		6.74
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.63	2.02	4.04			2.57
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		1.24	4.38			0.71
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		2.44	-6.21	-3.75		-0.69
ปริญญาตรี		1.45	1.36	8.79		1.10
ปริญญาโทขึ้นไป			14.33			11.46
รวม	12.68	5.70	2.49	2.32	8.52	4.17

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

9.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

9.3.1 จำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สพฐ. มีจำนวน 2,775 แห่ง ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดนี้มากที่สุด 929 แห่ง รองลงมา ได้แก่ ศรีสะเกษ ยโสธรและอำนาจเจริญ ตามลำดับ จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สช. นั้นจังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ศรีสะเกษ ยโสธรและอำนาจเจริญ ตามลำดับ ส่วนประเภทการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวนทั้ง 20 แห่งซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีเช่นกัน นอกจากนี้จังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนสถาบันอุดมศึกษามากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้และเป็นจังหวัดเดียวที่มีโรงเรียนสาธิต

ตารางที่ 9.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ปี 2552

หน่วย: แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาธิต	สกอ.-อุดม
อำนาจเจริญ	283	10	9	2	0	0
ศรีสะเกษ	929	29	24	6	0	2
ยโสธร	412	16	11	3	0	1
อุบลราชธานี	1,151	78	28	9	1	6
รวมกลุ่มจังหวัด	2,775	133	72	20	1	9

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ.และ สกอ.-อุดม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

9.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวนทั้งหมด 91,743 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่ำกว่า มีจำนวนมากที่สุด 44,269 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดอุบลราชธานี รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 18,997 คน ส่วนใหญ่ผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีเช่นกัน จำนวน 19,663 คน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวนไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับระดับการศึกษาอื่นๆ จำนวน 8,877 คน และ 7,263 คน ตามลำดับ และระดับการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีจำนวนเพียง 355 คนเท่านั้น

ตารางที่ 9.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตาม รายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	อำนาจเจริญ	ศรีสะเกษ	ยโสธร	อุบลราชธานี
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	44,269	4,631	13,489	6,486	19,663
มัธยมศึกษาตอนปลาย	18,997	2,229	6,316	2,830	7,622
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	11,982	1,148	3,778	1,652	5,404
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	8,877	718	2,402	1,304	4,453
ปริญญาตรี	7,263	0	1,236	0	6,027
ปริญญาโทขึ้นไป	355	0	2	0	353
รวม	91,743	8,726	27,223	12,272	43,522

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้ที่เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้ที่เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ
ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ระดับ ปวช. และ ปวส. จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 5937 คน และ 4,188 คน ตามลำดับ รองลงมา คือ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ 5,086 คน และ 3,717 คน ตามลำดับ ส่วนในสาขาอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกรรม คหกรรม ศิลปกรรมและประมง ในระดับ ปวช. มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 712 125 42 และ 6 คน ตามลำดับในระดับ ปวส. สาขาเหล่านี้มีผู้สำเร็จการศึกษาสาขาละ 766 38 28 และ 28 คน ตามลำดับ

**ตารางที่ 9.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552**

หน่วย: คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		อำนาจเจริญ		ศรีสะเกษ		ยโสธร		อุบลราชธานี	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	712	766	0	0	494	307	58	18	160	441
คหกรรม	125	38	0	0	25	0	7	0	93	38
เทคโนโลยีสารสนเทศฯ	0	78	0	0	0	13	0	24	0	41
พาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ	5,086	3,717	604	324	1,385	905	686	603	2,411	1,885
ประมง	2	28	0	0	0	8	2	4	0	16
ศิลปกรรม	42	28	0	0	0	0	0	0	42	28
อุตสาหกรรม	5,937	4,188	544	394	1,874	1,169	821	655	2,698	1,970
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	78	34	0	0	0	0	78	0	0	34
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เวชกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	11,982	8,877	1,148	718	3,778	2,402	1,652	1,304	5,404	4,453

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 สำเร็จการศึกษาในสาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 1,855 คน รองลงมาคือ สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม จำนวน 1,648 คน และสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์ ตามลำดับ และส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี

**ตารางที่ 9.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552**

หน่วย: คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด	อำนาจเจริญ	ศรีสะเกษ	ยโสธร	อุบลราชธานี
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	241	0	29	0	212
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	1,648	0	162	0	1486
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	285	0	0	0	285
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	1,855	0	275	0	1580
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	1,106	0	578	0	528
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	70	0	13	0	57
สุขภาพ การแพทย์	502	0	0	0	502
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	75	0	0	0	75
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	32	0	0	0	32
นิติศาสตร์	265	0	0	0	265
รัฐศาสตร์	971	0	125	0	846

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด	อำนาจเจริญ	ศรีสะเกษ	ยโสธร	อุบลราชธานี
การศึกษา	213	0	54	0	159
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	7,263	0	1,236	0	6,027

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

ส่วนระดับปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีและศรีสะเกษเท่านั้น จำนวน 353 คน และจำนวน 2 คน ตามลำดับ โดยสาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ เป็นสาขาที่มีผู้สำเร็จ การศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม และสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และอักษรศาสตร์ ตามลำดับ

ตารางที่ 9.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย: คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด	อำนาจเจริญ	ศรีสะเกษ	ยโสธร	อุบลราชธานี
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	13	0	0	0	13
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	31	0	0	0	31
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	9	0	0	0	9
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	265	0	0	0	265
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	18	0	2	0	16
นิติศาสตร์ วารสารศาสตร์	0	0	0	0	0
สุขภาพ การแพทย์	1	0	0	0	1
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	0	0	0	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	3	0	0	0	3
นิติศาสตร์	0	0	0	0	0
รัฐศาสตร์	15	0	0	0	15
การศึกษา	0	0	0	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	355	0	2	0	353

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

9.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ดังตารางที่ 9.18-9.20 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น และทุกจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 21.73 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 14.40 ส่วนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุด และคณิตศาสตร์เป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 11.90 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งรายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 9.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
อำนาจเจริญ	36.34	30.44	32.45	46.49	29.42	18.06	33.37	32.9	35.92	39.68
ศรีสะเกษ	37.56	30.82	32.62	45.89	30.21	22.11	34.84	34.41	37.11	40.79
ยโสธร	39.31	33.39	34.63	49.26	33.3	23.71	39.21	38.07	39.99	42.96
อุบลราชธานี	38.71	30.76	33.37	45.89	33.82	23.04	36.42	32.98	38.06	40.21
รวมกลุ่มจังหวัด	37.98	31.35	33.27	46.88	31.69	21.73	35.96	34.59	37.77	40.91

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 9.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
อำนาจเจริญ	31.2	40.4	36.8	37.4	18.2	12.24	22.4	20.5	26	27.34
ศรีสะเกษ	33.2	41.7	39	38.3	20.6	13.46	24.3	22	27.6	27.99
ยโสธร	34.2	43.5	39.6	40.4	23	15.86	26.3	25.2	29.8	30.27
อุบลราชธานี	33.2	41	38.7	38.3	23.5	16.05	26.4	23.3	29.1	28.9
รวมกลุ่มจังหวัด	32.94	41.66	38.53	38.62	21.31	14.40	24.86	22.75	28.13	28.63

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 9.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
อำนาจเจริญ	25.04	38.28	28.8	43.86	44.05	14.85	25.04	11.8	28.8	27.8
ศรีสะเกษ	42.52	38.61	33.73	44.5	20.18	15.2	24.83	11.25	29.24	28.4
ยโสธร	25.23	39.83	29.13	44.57	44.47	15.17	25.23	11.8	29.13	28.77
อุบลราชธานี	43.29	39.29	33.67	44.38	20.87	15.75	25.37	12.73	29.69	28.51
รวมกลุ่มจังหวัด	34.02	39.00	31.33	44.33	32.39	15.24	25.12	11.90	29.22	28.37

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

9.3.4 การคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนจำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในทุกระดับการศึกษาของแต่ละปีนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 7.71 หมื่นคน และแนวโน้มของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2554-2563 นั้น จะมีผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มลดลงทุกปี จาก 9.23 หมื่นคน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 7.71 หมื่นคน ในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 พบว่า ในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.28 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับปวช. ระดับปวส. ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.86 12.53 12.34 8.54 และ 0.45 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 9.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	43,421	42,706	41,739	40,961	40,021	39,124	38,148	37,143	36,163	35,241
มัธยมศึกษาตอนปลาย	18,641	18,336	17,923	17,588	17,181	16,790	16,361	15,919	15,490	15,088
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	11,754	11,562	11,303	11,094	10,839	10,595	10,329	10,054	9,786	9,535
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	10,717	10,779	10,805	10,756	10,663	10,591	10,480	10,331	10,149	9,939
ปริญญาตรี	7,438	7,472	7,480	7,437	7,368	7,316	7,238	7,138	7,018	6,884
ปริญญาโทขึ้นไป	368	373	380	381	385	388	391	394	397	399
รวม	92,340	91,228	89,631	88,217	86,457	84,803	82,948	80,979	79,002	77,087

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

9.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานนั้นประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกันจากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงานในปี 2554-2563 นั้น โดยรวมทุกระดับการศึกษา ซึ่งในแต่ละปีมีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดไม่ต่ำกว่าปีละ 77,087 คน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมดมีจำนวนไม่เกิน 17,281 คน และในอีก 10 ปีข้างหน้า มีแนวโน้มว่าผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานลดลงจากจำนวน 17,281 คน ในปี 2554 เหลือ 15,346 คนในปี 2563 และผู้ว่างงานรวมในปี 2554-2563 นั้น จะมีจำนวนไม่ต่ำกว่าประมาณ 16,443 คน และจะมีผู้ว่างงานจำนวนสูงสุดประมาณ 18,114 คน ในปี 2555

จากการคาดประมาณการข้างต้น พบว่า ระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งในแต่ละปีมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 10,094 คน รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ระดับ ปวส. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับ ปวช. ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุดคือ ระดับปริญญาโทขึ้นไป ซึ่งในแต่ละปีจะมีจำนวนไม่เกิน 394 คน

ตารางที่ 9.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	3,259	3,178	3,082	3,050	2,971	2,902	2,833	2,755	2,681	2,613
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,798	1,784	1,746	1,708	1,671	1,632	1,588	1,545	1,502	1,462
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,024	1,019	959	962	938	911	892	867	843	821
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5,343	5,400	5,422	5,383	5,343	5,308	5,251	5,179	5,088	4,983
ปริญญาตรี	5,493	5,533	5,492	5,486	5,433	5,387	5,336	5,261	5,171	5,074
ปริญญาโทขึ้นไป	364	367	376	376	380	383	386	389	392	394
รวม	17,281	17,281	17,077	16,965	16,737	16,524	16,286	15,995	15,676	15,346
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	6,287	6,205	6,342	6,302	6,337	6,345	6,357	6,356	6,353	6,344
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,162	2,357	2,291	2,333	2,316	2,334	2,331	2,336	2,334	2,333
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,546	2,293	1,946	2,130	2,043	2,097	2,078	2,093	2,088	2,091
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,847	1,509	1,701	1,609	1,657	1,638	1,651	1,646	1,648	1,644
ปริญญาตรี	4,601	5,749	5,248	5,522	5,395	5,479	5,450	5,468	5,456	5,455
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	16,443	18,114	17,529	17,896	17,749	17,893	17,868	17,899	17,879	17,867
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	9,546	9,384	9,424	9,352	9,308	9,247	9,190	9,111	9,034	8,957
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,960	4,142	4,037	4,041	3,988	3,966	3,920	3,880	3,835	3,795
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,570	3,311	2,905	3,091	2,981	3,008	2,970	2,959	2,930	2,912
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	7,191	6,909	7,123	6,992	7,000	6,946	6,902	6,825	6,736	6,627
ปริญญาตรี	10,094	11,282	10,740	11,008	10,829	10,866	10,786	10,729	10,628	10,528

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ปริญญาโทขึ้นไป	364	367	376	376	380	383	386	389	392	394
รวม	33,724	35,395	34,605	34,860	34,486	34,417	34,154	33,894	33,555	33,213

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

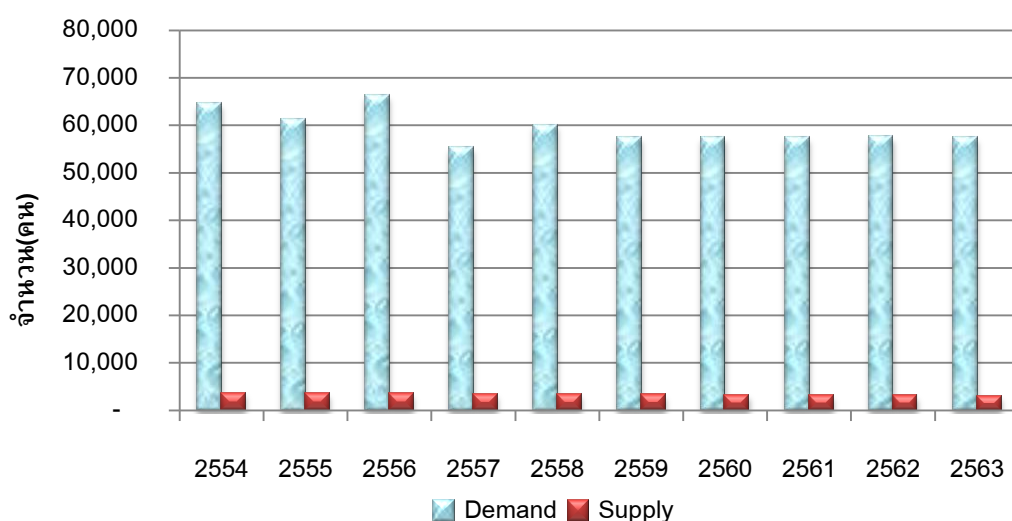
9.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

9.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าสูงมาก แต่ในอนาคตข้างหน้ามีแนวโน้มลดลง ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้วยังมีจำนวนน้อยอยู่ โดยในปี 2554 มีเพียง 3,656 คน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์เกินกว่าอุปทานมาก ในปี 2554 มีช่วงห่างมากที่สุดประมาณ 60,922 คน ส่วนในปีอื่นๆ มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 51,804 คน

แผนภาพที่ 9.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

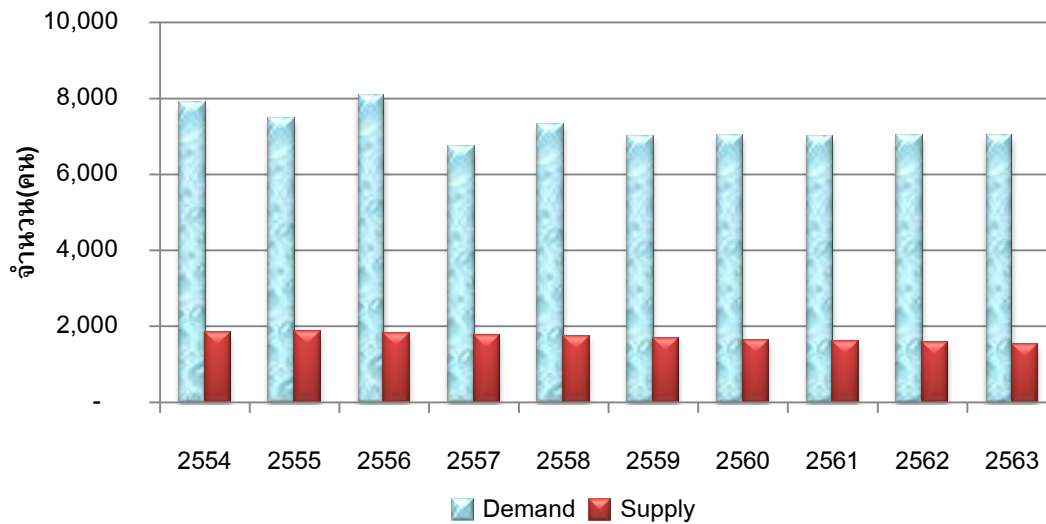
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

9.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายค่อนข้างสูง แต่ในอนาคตข้างหน้ามีแนวโน้มลดลง ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้ว มีจำนวนน้อยกว่าความต้องการ ซึ่งในปี 2554 มีความต้องการมากกว่าการผลิตกำลังคนจำนวน 7,883 คน ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนจำนวน 1,845 คน ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานของมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าในปี 2556 มีช่องว่าง (Gap) อุปสงค์เกินกว่าอุปทานมากที่สุดโดยมีช่องว่างประมาณ 6,280 คน และหลังจากนั้นในปี 2557 เป็นปีที่มีช่องว่างน้อยที่สุด อยู่ที่ประมาณ 4,966 คน ส่วนในปีอื่นๆ มีช่องว่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 5,303 คน

แผนภาพที่ 9.7 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

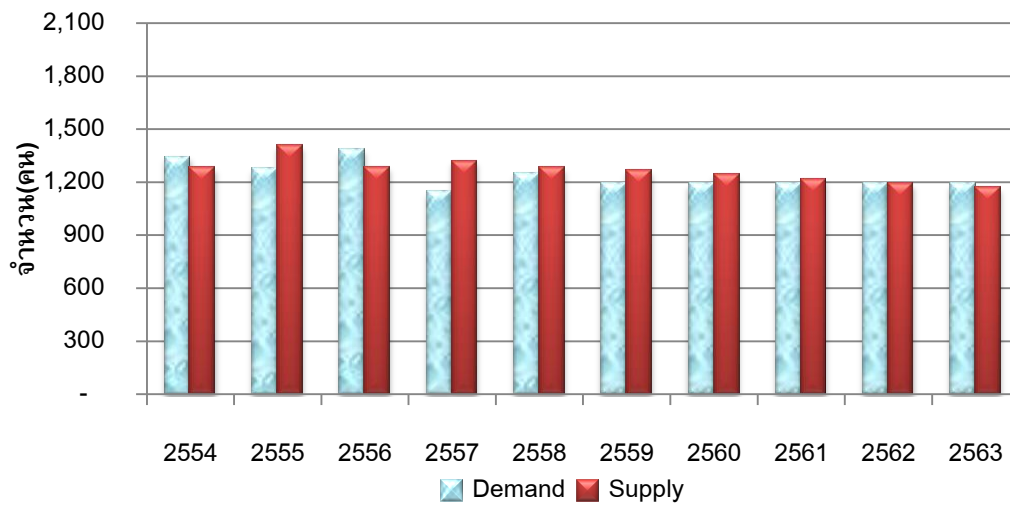
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

9.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวช. ค่อนข้างน้อย และในอนาคตข้างหน้ามีแนวโน้มความต้องการลดลง ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้ว มีจำนวนค่อนข้างน้อยเช่นเดียวกัน ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานระดับ ปวช. ค่อนข้างจะมีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่องว่าง (Gap) อุปสงค์น้อยกว่าอุปทานเพียงเล็กน้อยในปี 2558-2561 โดยมีช่องว่างน้อยที่สุดในปี 2561 ประมาณ 25 คน ต่อมาในปี 2562-2563 กลับมีอุปสงค์มากกว่าอุปทาน

แผนภาพที่ 9.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

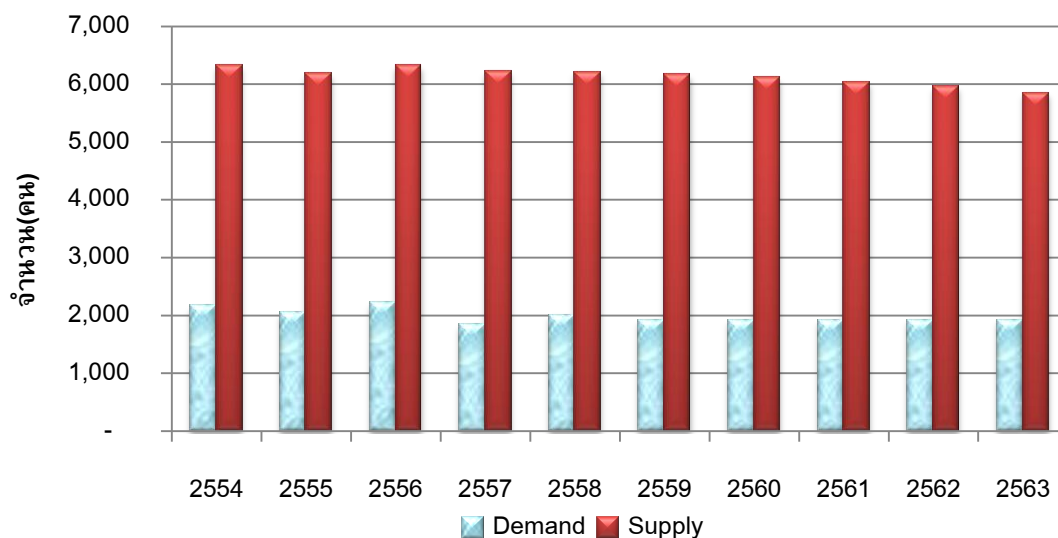
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

9.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้นมีความต้องการกำลังคนในระดับ ปวส. ค่อนข้างน้อยและใกล้เคียงกัน โดยปี 2557 มีความต้องการน้อยที่สุดประมาณ 1,838 คน และในปี 2556 เป็นปีที่มีความต้องการกำลังคนมากที่สุดอยู่ที่ประมาณ 2,212 คน หลังจากนั้นแนวโน้มความต้องการลดลง ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้วมีจำนวนมาก โดยในปี 2554 จำนวนประมาณ 6,321 คน และหลังจากนั้นการผลิตกำลังคนมีแนวโน้มลดลง ซึ่งผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ตลาดแรงงาน ปวส. ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนกันมาก

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์น้อยกว่าอุปทานมาก โดยในปี 2563 มีช่วงห่างที่น้อยสุดประมาณ 3,920 คน และปีที่มีช่วงห่างมากที่สุดคือปี 2557 อยู่ที่ประมาณ 4,384 คน

แผนภาพที่ 9.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

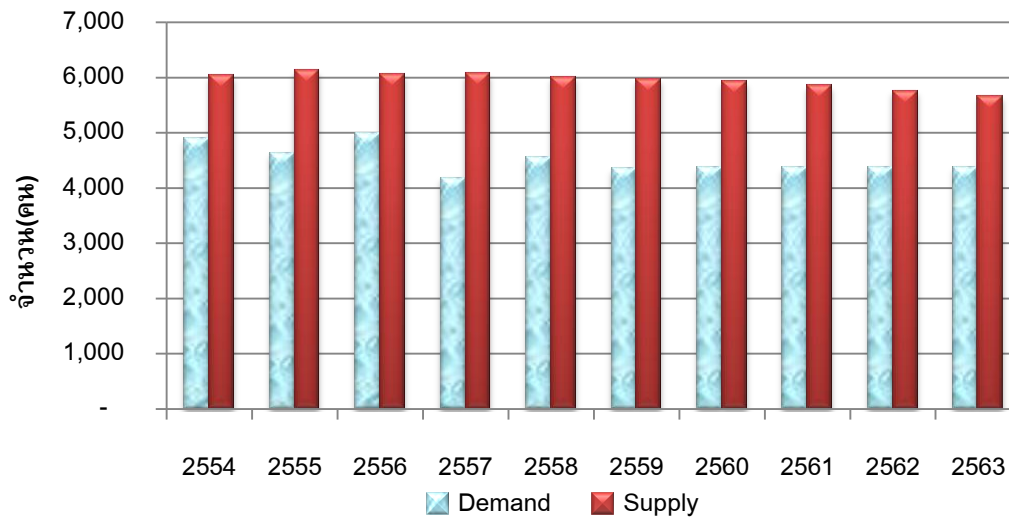
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

9.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้น มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาตรีน้อย โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนอยู่ที่ประมาณ 4,887 คน ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้ว มีจำนวนประมาณ 6,033 คน และในอนาคตความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนมีแนวโน้มลดลง ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานปริญญาตรี ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์น้อยกว่าอุปทาน เช่นเดียวกับในระดับปวส. โดยช่วงห่างในปี 2559 มีช่วงมากที่สุดประมาณ 1,624 คน และในปี 2556 มีช่วงห่างน้อยที่สุดประมาณ 1,086 คน

แผนภาพที่ 9.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

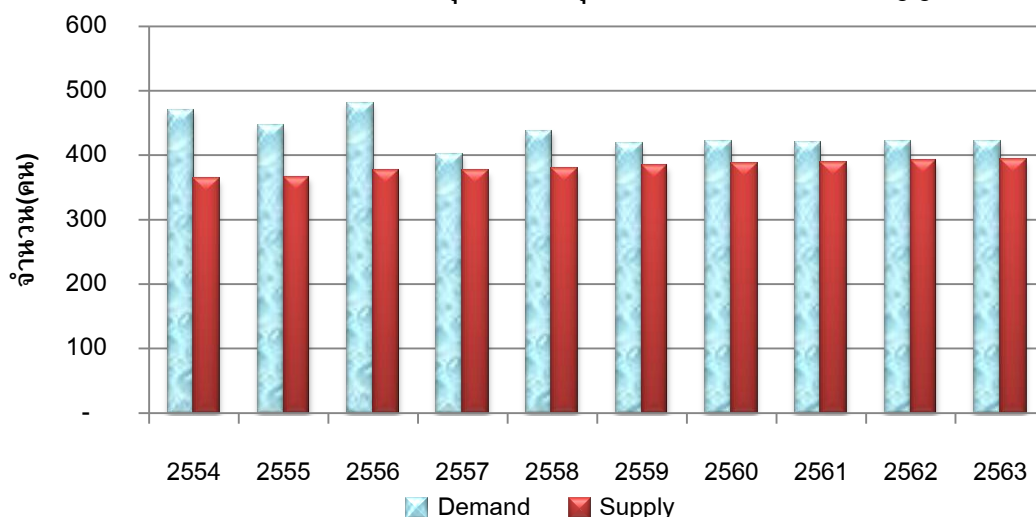
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

9.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปี พบว่าในแต่ละปีนั้น มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปค่อนข้างมาก โดยมีความต้องการมากที่สุดในปี 2556 ซึ่งมีความต้องการกำลังคนอยู่ที่ประมาณ 481 คน และในอนาคตข้างหน้ามีแนวโน้มความต้องการลดลง ในขณะที่มีการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้วในปีนี้มีจำนวน 376 คน แม้ว่าในอนาคตการผลิตกำลังคนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นแต่ยังคงไม่พอสอดคล้องความต้องการกำลังคน ซึ่งจากผลการศึกษาทำให้พบว่า ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์เกินกว่าอุปทานค่อนข้างมากในปี 2554-2556 โดยมีช่วงห่างมากที่สุดในปี 2554 จำนวนประมาณ 107 คน และหลังจากปี 2556 ช่วงห่างในแต่ละปีมีจำนวนใกล้เคียงกัน โดยมีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 26 คน

แผนภาพที่ 9.11 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

ตารางที่ 9.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	$D > S$ มากที่สุด	$D > S$ มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	$D > S$	$D > S$ มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	$D \approx S$	$D > S$
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	$D < S$ มาก	$D < S$
ปริญญาตรี	$D < S$	$D < S$ มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	$D > S$	$D < S$

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 10

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

10.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ประกอบไปด้วย จังหวัดน่าน พะเยา เชียงราย และแพร่ อยู่ทางตอนบนของประเทศ มีชายแดนด้านเหนือติดต่อกับประเทศสหภาพพม่า ชายแดนด้านตะวันออกติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีพื้นที่รวม 35.223 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง มีพื้นที่เป็นป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำยม แม่น้ำน่าน แม่น้ำกก แม่น้ำอิง เป็นต้น กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีศักยภาพในหลายด้าน โดยมีด้านติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านส่งผลให้กลุ่มจังหวัดมีการค้าชายแดน โดยมีด้านการค้าชายแดนที่สำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านแม่สาย ด้านเชียงแสน และด้านเชียงของในจังหวัดเชียงราย และด้านทุ่งช้างในจังหวัดน่าน และยังเป็นพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตร มีสินค้าเกษตรที่สำคัญได้แก่ ข้าว ลิ้นจี่ ลำไย ข้าวโพด ถั่วเหลือง และยางพารา นอกจากนี้ในกลุ่มจังหวัดยังมีพื้นฐานวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และธรรมชาติต่างๆ รวมทั้งวัฒนธรรมชนเผ่า ซึ่งช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยว ส่งผลต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวและภาคบริการ โดยเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีผู้มาท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วนด้านอุตสาหกรรมจะเป็นอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน เป็นต้น

สภาพสังคมในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 จะมีลักษณะโดดเด่นในเรื่องวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์แบบล้านนาที่สืบทอดมาถึงปัจจุบัน แต่จากระบบโครงสร้างสังคมเมืองที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตคนในภูมิภาคเปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านการแต่งกาย ที่อยู่อาศัย และการใช้ภาษา จากการที่ภูมิประเทศอยู่แนวตะเข็บชายแดน ทำให้มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติด และมีปัญหาการลักลอบหนีเข้าเมืองของประชากรประเทศเพื่อนบ้านและชนกลุ่มน้อย ทำให้เกิดปัญหาการค้าแรงงานที่ผิดกฎหมาย และปัญหาอาชญากรรม

ตารางที่ 10.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531

รายการ/จังหวัด	น่าน	พะเยา	เชียงราย	แพร่	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
ภาคเกษตร	2,354	2,376	5,047	1,633	11,410	20.53
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	2,313	2,305	4,679	1,599	10,896	95.49
2. การประมง	42	71	368	34	515	4.51
นอกภาคเกษตร	6,868	7,663	21,129	8,513	44,172	79.47
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	155	24	337	149	665	1.50
4. การผลิต	405	471	2984	914	4,773	10.81
5. การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	213	256	770	293	1,532	3.47
6. การก่อสร้าง	402	401	974	608	2,385	5.40
7. การขายส่ง การขายปลีก และซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	1480	2022	4874	2098	10,474	23.71

รายการ/จังหวัด	น่าน	พะเยา	เชียงราย	แพร่	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
8. โรงแรม และภัตตาคาร	62	78	729	107	977	2.21
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	829	792	2777	825	5,223	11.82
10. ตัวกลางทางการเงิน	480	493	1237	523	2,733	6.19
11. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	755	900	2458	832	4,945	11.20
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	662	839	1188	701	3,391	7.68
13. การศึกษา	890	762	1775	884	4,311	9.76
14. การบริการด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	392	445	779	431	2,048	4.64
15. การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	118	164	201	125	609	1.38
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	25	14	47	21	107	0.24
รวมผลผลิตมวลรวม	9,223	10,039	26,176	10,146	55,583	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

10.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

10.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 2.70 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 2.75 ล้านคนในปี 2553 โดยเป็นประชากรในวัยแรงงานจำนวน 2.27 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 1.65 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 72.6 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 1.63 ล้านคน และมีผู้ว่างงานจำนวน 1.44 หมื่นคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.8 ซึ่งลดลงจากปีก่อน

เชียงรายเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ เท่ากับ 1.21 ล้านคน และ 7.20 แสนคน ตามลำดับ ส่วนน่านเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำน้อยที่สุด เท่ากับ 4.91 แสนคน และ 2.96 แสนคนตามลำดับ และน่านยังเป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เท่ากับร้อยละ 1.2

ตารางที่ 10.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	2,703,380	2,716,863	2,710,489	2,720,457	2,742,657	2,751,680
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	2,127,624	2,133,893	2,139,937	2,184,956	2,244,213	2,268,655
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	1,534,204	1,540,618	1,570,442	1,592,871	1,614,461	1,651,574
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	1,486,036	1,508,231	1,543,970	1,559,366	1,585,842	1,631,891
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	37,174	23,089	19,663	22,404	23,502	14,406
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	72.2	73.0	73.9	72.7	72.1	72.6
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.9	1.1	1.1	1.3	1.4	0.8

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
น่าน						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	464,457	467,142	466,312	476,522	489,059	491,165
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	359,561	363,428	364,810	379,644	396,960	401,577
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	260,807	273,431	279,392	283,217	297,941	300,978
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	253,513	270,089	275,426	274,180	289,790	296,015
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	5,017	2,053	3,405	3,694	7,118	3,702
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	72.5	75.2	76.6	74.6	75.1	74.9
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.9	0.8	1.2	1.3	2.4	1.2
พะเยา						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	509,951	501,217	496,844	512,546	532,699	534,114
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	404,058	397,213	395,627	414,911	438,745	443,125
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	282,773	281,786	283,155	298,009	316,046	318,153
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	275,711	278,034	277,092	292,870	311,682	314,672
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	3,618	2,249	3,742	4,237	3,295	1,749
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	70.0	70.9	71.6	71.8	72.0	71.8
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.3	0.8	1.3	1.4	1.0	0.5
เชียงราย						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,241,149	1,304,994	1,308,851	1,256,287	1,204,764	1,209,558
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	973,639	1,019,446	1,027,746	1,002,207	979,565	991,462
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	701,531	719,750	744,866	735,868	700,036	728,045
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	672,978	698,143	732,053	720,403	686,626	719,573
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	26,517	17,584	11,418	12,688	11,707	7,993
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	72.1	70.6	72.5	73.4	71.5	73.4
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	3.8	2.4	1.5	1.7	1.7	1.1
แพร่						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	487,823	443,510	438,481	475,102	516,136	516,843
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	390,365	353,806	351,753	388,193	428,943	432,491
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	289,093	265,652	263,029	275,777	300,438	304,398
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	283,835	261,966	259,399	271,914	297,743	301,631
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	2,021	1,202	1,098	1,786	1,382	963
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	74.1	75.1	74.8	71.0	70.0	70.4
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.7	0.5	0.4	0.6	0.5	0.3

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

10.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีจำนวนผู้มีงานทำ 1.68 ล้านคนในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 0.96 และเพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันที่ร้อยละ 4.91 โดยน่านเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันในอัตรามากที่สุด ร้อยละ 7.78

ตารางที่ 10.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553

หน่วย: คน

จังหวัด	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
น่าน	277,028	293,008	292,895	296,227	278,890	279,437	306,460	319,271
พะเยา	297,402	304,298	330,971	314,058	311,252	306,369	324,636	316,430
เชียงราย	658,721	669,167	723,904	694,714	714,840	711,242	725,109	727,101
แพร่	292,280	298,515	306,577	293,601	291,023	296,303	304,927	314,272
รวมกลุ่มจังหวัด	1,525,430	1,564,988	1,654,348	1,598,601	1,596,005	1,593,352	1,661,133	1,677,074

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

10.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคเกษตรกรรมมากที่สุดจำนวน 6.87 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.20 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด ต่อมาในปี 2553 จำนวนผู้มีงานทำมากที่สุดยังคงเป็นผู้มีงานทำในภาคเกษตรโดยมีจำนวน 8.04 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 49.30 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคบริการ และ ภาคอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 5.45 แสนคน และ 2.83 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.37 และร้อยละ 17.34 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 10.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553

หน่วย: คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2						
ภาคเกษตร	686,559	756,600	783,652	791,337	777,217	804,461
ภาคอุตสาหกรรม	295,670	274,123	284,549	272,661	305,662	282,907
ภาคบริการ	503,808	477,508	475,769	495,369	502,963	544,522
รวม	1,486,036	1,508,231	1,543,970	1,559,366	1,585,842	1,631,891
น่าน						
ภาคเกษตร	129,977	171,834	178,518	152,984	141,399	172,658
ภาคอุตสาหกรรม	37,468	30,178	27,912	39,261	49,628	34,562
ภาคบริการ	86,069	68,076	68,997	81,934	98,763	88,795
รวม	253,513	270,089	275,426	274,180	289,790	296,015

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
พะเยา						
ภาคเกษตร	140,459	146,942	146,710	156,084	155,850	159,610
ภาคอุตสาหกรรม	48,737	52,024	50,298	48,168	59,594	53,149
ภาคบริการ	86,515	79,068	80,085	88,618	96,238	101,913
รวม	275,711	278,034	277,092	292,870	311,682	314,672
เชียงราย						
ภาคเกษตร	309,143	329,687	347,523	365,977	352,088	354,931
ภาคอุตสาหกรรม	134,777	119,103	137,740	115,791	120,716	119,667
ภาคบริการ	229,058	249,353	246,790	238,636	213,822	244,974
รวม	672,978	698,143	732,053	720,403	686,626	719,573
แพร่						
ภาคเกษตร	106,980	108,138	110,902	116,292	127,879	117,262
ภาคอุตสาหกรรม	74,689	72,817	68,600	69,441	75,723	75,530
ภาคบริการ	102,166	81,011	79,898	86,181	94,141	108,840
รวม	283,835	261,966	259,399	271,914	297,743	301,631

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

10.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 1.17 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.71 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 1.17 แสนคน และ 1.01 แสนคนตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.88 และร้อยละ 6.77 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ ต่อมาในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 1.20 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73.75 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 1.82 แสนคน และ 1.37 แสนคนตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.16 และร้อยละ 8.38 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 10.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548-2553

หน่วย: คน

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,169,645	1,220,041	1,247,807	1,204,236	1,190,837	1,203,479
มัธยมศึกษาตอนปลาย	117,109	119,448	131,817	158,988	166,537	182,197
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	40,256	28,651	27,761	31,976	40,846	39,900
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	51,692	38,196	38,619	42,548	51,103	57,590
ปริญญาตรี	100,612	94,777	89,235	110,997	124,583	136,735
ปริญญาโทขึ้นไป	6,722	7,118	8,730	10,621	11,935	11,990
รวม	1,486,036	1,508,231	1,543,970	1,559,366	1,585,842	1,631,891

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
น่าน						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	190,051	223,126	228,366	199,290	196,190	209,449
มัธยมศึกษาตอนปลาย	25,958	20,622	18,132	31,908	40,836	38,193
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	9,569	4,608	5,041	8,144	8,644	8,333
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	7,541	3,615	4,490	8,054	11,124	11,219
ปริญญาตรี	19,840	16,264	17,668	23,379	29,014	25,352
ปริญญาโทขึ้นไป	553	1,855	1,730	3,405	3,982	3,468
รวม	253,513	270,089	275,426	274,180	289,790	296,015
พะเยา						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	211,809	221,218	220,175	226,893	236,725	227,545
มัธยมศึกษาตอนปลาย	25,653	25,755	29,856	32,805	34,224	37,201
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,659	5,007	3,273	4,357	7,059	6,731
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	7,453	6,831	5,361	9,488	11,897	12,829
ปริญญาตรี	23,090	17,985	17,193	17,972	20,133	28,099
ปริญญาโทขึ้นไป	1,046	1,239	1,234	1,356	1,645	2,267
รวม	275,711	278,034	277,092	292,870	311,682	314,672
เชียงราย						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	553,776	571,154	597,933	574,550	542,415	561,779
มัธยมศึกษาตอนปลาย	42,026	52,154	61,713	65,727	59,129	67,330
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	13,589	13,137	12,837	12,869	15,045	15,971
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	22,596	15,842	19,377	13,357	14,106	21,148
ปริญญาตรี	38,825	43,818	36,681	50,747	52,049	49,856
ปริญญาโทขึ้นไป	2,166	2,039	3,512	3,154	3,883	3,488
รวม	672,978	698,143	732,053	720,403	686,626	719,573
แพร่						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	214,011	204,543	201,333	203,503	215,508	204,706
มัธยมศึกษาตอนปลาย	23,471	20,918	22,116	28,548	32,348	39,473
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	10,438	5,900	6,610	6,607	10,097	8,864
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	14,102	11,908	9,392	11,649	13,976	12,394
ปริญญาตรี	18,856	16,711	17,693	18,899	23,388	33,427
ปริญญาโทขึ้นไป	2,957	1,986	2,255	2,707	2,426	2,767
รวม	283,835	261,966	259,399	271,914	297,743	301,631

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

10.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีความต้องการแรงงานประมาณ 5,743 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 2,928 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 22,404 คน พบว่า จำนวนความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในทุกระดับชั้นมีจำนวนต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบพบว่า ระดับ ปวช. มีความต้องการแรงงานในธุรกิจและบริการมากที่สุด จำนวน 391 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขาวิชานี้จำนวน 109 คน ส่วนในระดับ ปวส. มีจำนวนความต้องการแรงงานในสาขาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 430 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขาวิชานี้จำนวน 45 คน ส่วนระดับปริญญาตรี ทุกสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ เช่น สาขาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ ธุรกิจและบริการ คอมพิวเตอร์ การบริการส่วนบุคคล เป็นต้น

ตารางที่ 10.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	403	347	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	143	8	4,557
ประถมศึกษา	1,694	1,177	4,402
มัธยมศึกษาตอนต้น	1,560	647	4,401
มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ	707	269	4,811
มัธยมศึกษาตอนปลาย			3,655
ศิลปศาสตร์	4		
ธุรกิจและการบริการ	391	157	109
วิศวกรรมศาสตร์	264	65	442
การผลิตและกระบวนการผลิต			9
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร			564
สุขภาพ			32
การบริการส่วนบุคคล	48	48	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	727	150	1,484
ศิลปศาสตร์	4		
ธุรกิจและการบริการ	281	131	431
คอมพิวเตอร์			1,008
วิศวกรรมศาสตร์	430	14	45
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	2	2	
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง	3	3	
การบริการส่วนบุคคล	7		
ปริญญาตรี	348	186	2,749
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			176
ศิลปศาสตร์	9	3	23
มนุษยศาสตร์	37	37	34
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์	1	1	292
ธุรกิจและการบริการ	167	27	1,091
กฎหมาย	4		49
คณิตศาสตร์และสถิติ	1	1	306
คอมพิวเตอร์	37	28	115
การผลิตและกระบวนการผลิต	9	6	283
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			46

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
สุภาพ	63	63	147
การบริการส่วนบุคคล	20	20	189
ปริญญาโท			
ธุรกิจและการบริการ			
ปริญญาเอก			
การศึกษาอื่นๆ	161	145	
รวมทั้งหมด	5,743	2,928	22,404

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

10.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

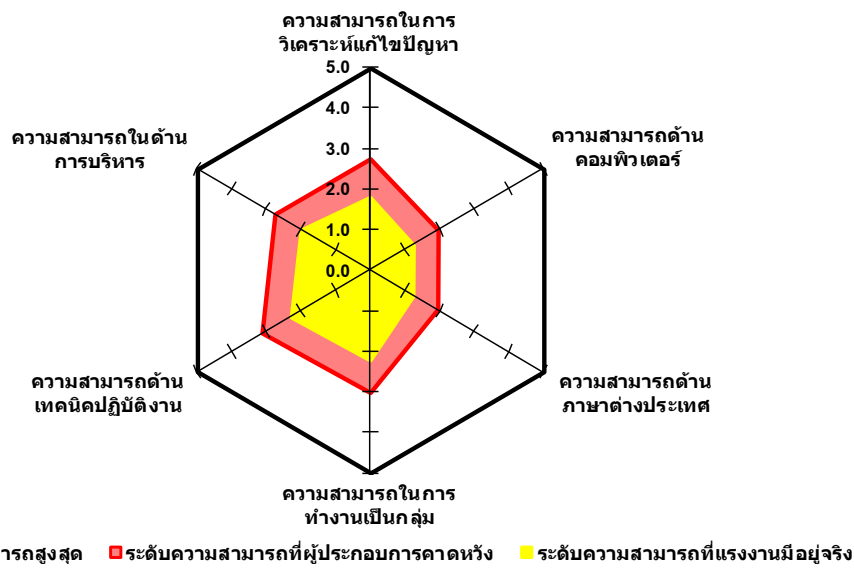
ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 นั้น สูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหาร ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝือนั้นสถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยิ่งต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวังอยู่ เช่น ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานแรงงานไร้ฝีมือมีความสามารถอยู่ที่ระดับ 2.28 ในขณะที่แรงงานกึ่งฝีมือ แรงงานฝีมือ แรงงานฝีมือระดับสูง และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานอยู่ที่ระดับที่เพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ 2.52 3.03 3.59 และ 3.76 ตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความสามารถในด้านนี้สูงที่สุดแต่ก็ยังต่ำกว่าที่ผู้ประกอบการคาดหวังไว้

ตารางที่ 10.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	1.80	2.73	2.20	3.21	2.77	3.71	3.26	4.20	3.58	4.36
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.25	1.96	1.55	2.36	2.23	3.03	2.93	3.81	2.54	3.67
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.24	1.94	1.56	2.35	1.89	2.81	2.54	3.58	2.37	3.61
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	2.20	3.02	2.51	3.36	3.00	3.85	3.48	4.29	3.60	4.40
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	2.28	3.11	2.52	3.43	3.03	3.91	3.59	4.38	3.76	4.51
ความสามารถในด้านการบริหาร	2.00	2.74	2.40	3.20	2.91	3.70	3.61	4.34	3.81	4.53

ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

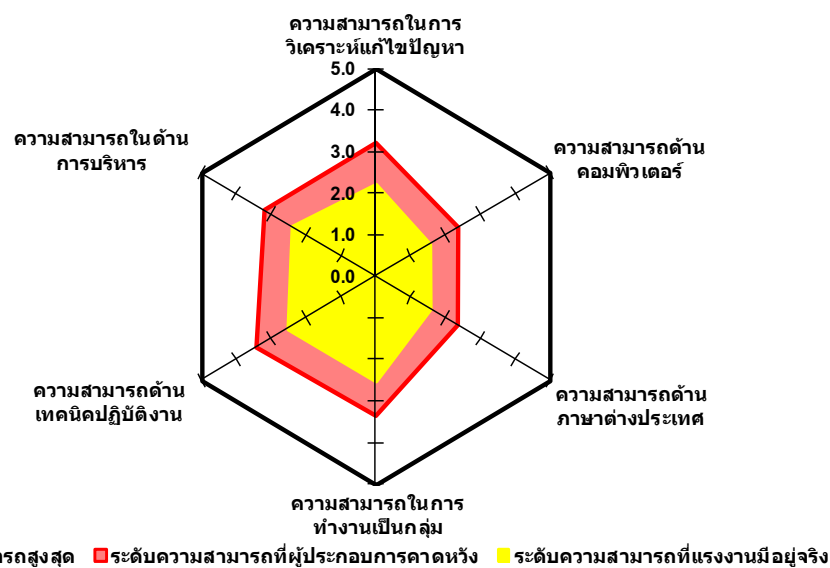
แผนภาพที่ 10.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานไร้ฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.93) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานและความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.83) ความสามารถในการบริหาร (Gap=0.74) ส่วนความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุดเท่ากัน (Gap=0.70)

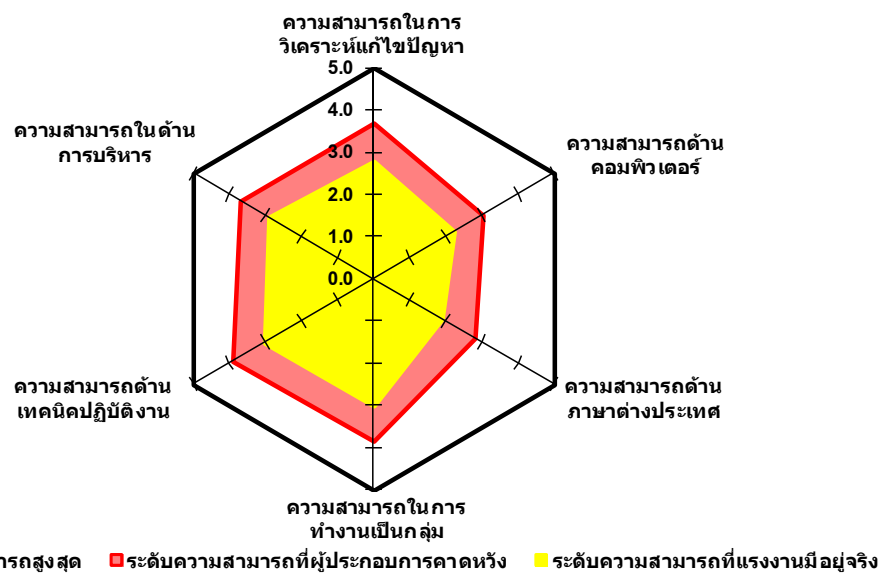
แผนภาพที่ 10.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานและความสามารถในด้านการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.01) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.91) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.86) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.81) ความสามารถในด้านการบริหาร (Gap=0.80) และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.79)

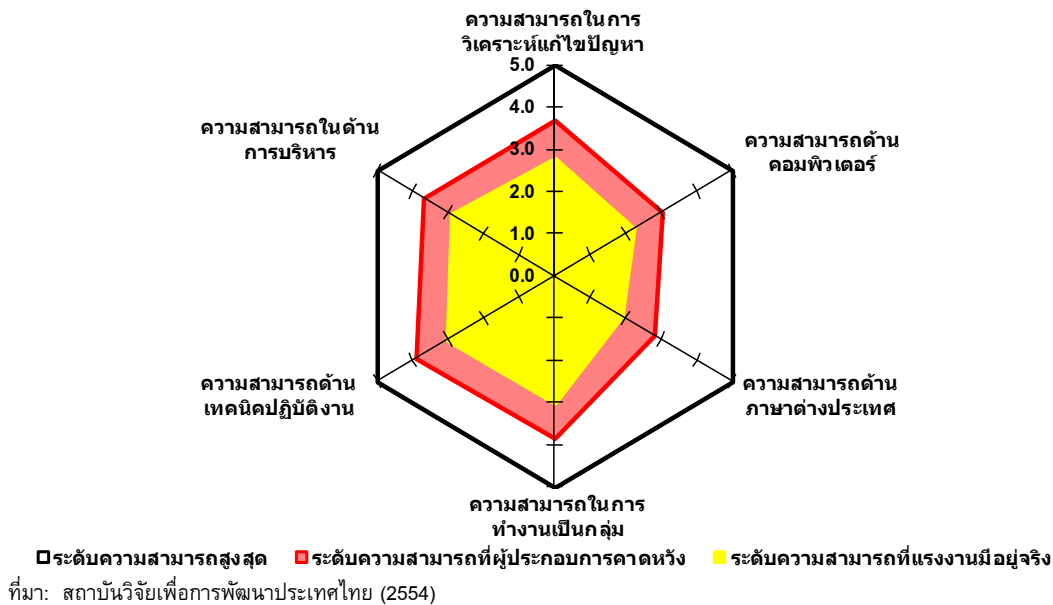
แผนภาพที่ 10.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

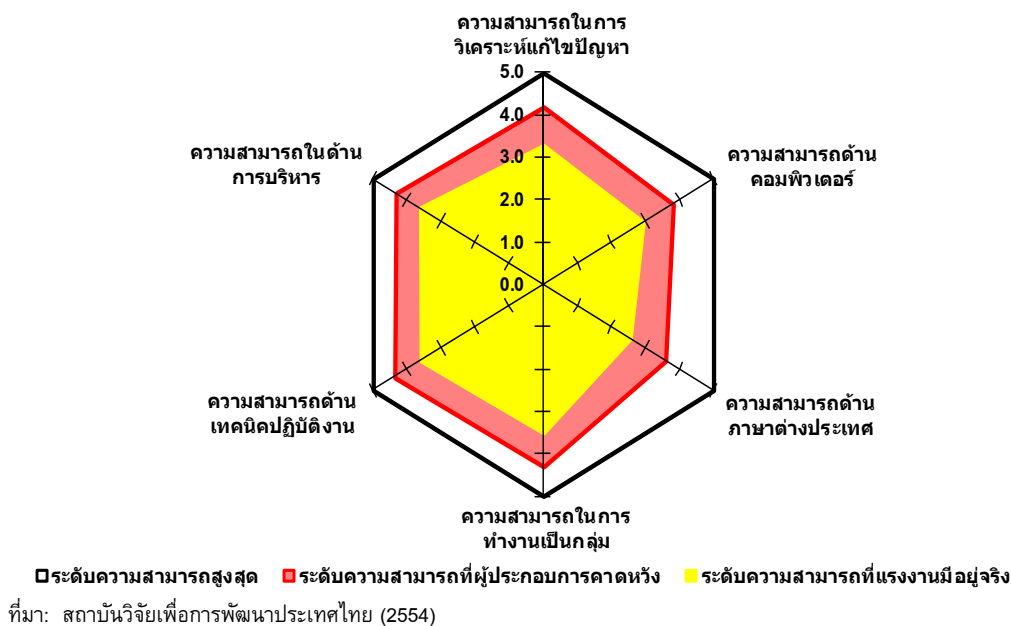
ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.94) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศ (Gap=0.92) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.89) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.85) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.81) และความสามารถในด้านการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.80)

แผนภาพที่ 10.4 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.04) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.94) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.89) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.81) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.79) และความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.73)

แผนภาพที่ 10.5 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2550

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=1.24) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=1.13) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.80) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.78) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.75) และความสามารถในการจัดการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.72)

ตารางที่ 10.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะงาน	
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	มาก	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พบว่า แรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการมีความขยันและอดทนในการทำงานมาก แต่แรงงานยังขาดความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ส่วนความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความมีระเบียบวินัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

10.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554-2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 1.62 1.64 1.65 1.66 1.68 1.68 1.69 1.70 1.71 และ 1.71 ล้านคน ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 0.59 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 1.29 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75.41 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรีจำนวน 1.82 แสนคน และ 1.32 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.64 และร้อยละ 7.72 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด ตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 หมื่นคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 1.00 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.32 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 2.95 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 74.68 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 10.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558

หน่วย: คน

	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,224,838	1,234,676	1,244,506	1,254,641	1,263,954
มัธยมศึกษาตอนปลาย	172,833	174,203	175,580	177,039	178,350
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	39,181	39,488	39,794	40,115	40,404
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	50,704	51,086	51,470	51,875	52,237
ปริญญาตรี	125,301	126,314	127,326	128,392	129,356
ปริญญาโทขึ้นไป	11,692	11,786	11,880	11,983	12,073
รวม	1,624,548	1,637,553	1,650,555	1,664,044	1,676,373
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	31,215	31,555	31,722	32,201	31,559
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,378	4,435	4,466	4,572	4,450
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	990	1,002	1,006	1,027	1,001
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,272	1,281	1,290	1,318	1,282
ปริญญาตรี	3,186	3,235	3,251	3,324	3,240
ปริญญาโทขึ้นไป	295	301	303	313	303
รวม	41,335	41,809	42,038	42,754	41,834
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	9,669	9,838	9,830	10,135	9,313
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,337	1,370	1,377	1,459	1,311
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	301	307	306	321	289
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	380	382	384	405	362
ปริญญาตรี	981	1,013	1,012	1,066	964
ปริญญาโทขึ้นไป	90	94	94	103	90
รวม	12,757	13,005	13,003	13,488	12,329
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	21,546	21,717	21,892	22,066	22,246
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,041	3,064	3,089	3,113	3,139
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	689	695	700	706	711
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	892	899	906	913	920
ปริญญาตรี	2,204	2,222	2,240	2,258	2,277
ปริญญาโทขึ้นไป	206	207	209	211	212
รวม	28,578	28,805	29,035	29,266	29,505

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นปีฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 10.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563

หน่วย: คน

	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,270,093	1,275,719	1,281,004	1,285,975	1,290,841
มัธยมศึกษาตอนปลาย	179,210	179,996	180,735	181,424	182,097
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	40,596	40,770	40,932	41,083	41,230
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	52,475	52,692	52,896	53,085	53,268
ปริญญาตรี	129,990	130,570	131,112	131,618	132,113
ปริญญาโทขึ้นไป	12,132	12,186	12,236	12,282	12,328
รวม	1,684,495	1,691,933	1,698,916	1,705,466	1,711,877
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	28,550	28,146	27,905	27,684	27,668
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,022	3,964	3,931	3,893	3,890
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	908	894	885	877	876
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,164	1,148	1,138	1,127	1,125
ปริญญาตรี	2,928	2,884	2,858	2,830	2,829
ปริญญาโทขึ้นไป	273	269	266	263	263
รวม	37,845	37,306	36,983	36,673	36,650
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	6,139	5,627	5,285	4,970	4,866
มัธยมศึกษาตอนปลาย	860	787	739	688	673
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	191	174	162	151	147
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	238	217	204	189	184
ปริญญาตรี	634	580	543	505	495
ปริญญาโทขึ้นไป	59	54	50	46	45
รวม	8,122	7,438	6,983	6,549	6,411
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	22,411	22,520	22,620	22,713	22,801
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,162	3,178	3,191	3,205	3,217
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	716	720	723	726	728
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	926	930	934	938	941
ปริญญาตรี	2,294	2,305	2,315	2,325	2,334
ปริญญาโทขึ้นไป	214	215	216	217	218
รวม	29,724	29,868	29,999	30,123	30,239

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

10.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 โดยจำแนกตามช่วงอายุและระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปวส.นั้นจะได้รับค่าจ้างสูงที่สุด ซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 22,584 บาท รองลงมาคือช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 21,000 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุดเป็นเงินจำนวน 27,000 บาท ลำดับรองลงมาเป็นช่วงอายุ 30-49 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 23,019 บาท ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ย พบว่าช่วงอายุ 15-19 ปี และจบระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 15.01 ส่วนช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 9.89

ตารางที่ 10.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา

หน่วย: บาท

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	1,239	2,221	2,311	2,032	1,317	2,154
มัธยมศึกษาตอนต้น	2,881	3,131	4,331	6,630	3,780	3,469
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,004	4,358	3,432	12,000	3,000	3,984
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,917	4,479	7,685	7,298		6,300
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		4,233	6,899	22,584		5,325
ปริญญาตรี		6,340	11,483	21,000	14,000	7,458
ปริญญาโทขึ้นไป				19,500		19,500
รวม	1,988	3,407	2,870	2,303	1,424	2,880
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	3,793	3,959	4,027	3,480	2,771	3,804
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,148	4,214	4,687	4,255		4,220
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,828	4,502	5,068	5,216	1,800	4,725
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,500	5,962	7,607	16,648		6,793
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		5,545	7,967			6,633
ปริญญาตรี		8,794	11,280	20,642	27,000	10,301
ปริญญาโทขึ้นไป			23,019			23,019
รวม	3,519	4,919	4,768	3,954	2,830	4,575

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3 ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 10.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย

หน่วย: ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	15.01	7.49	7.19	6.96	9.74	7.37
มัธยมศึกษาตอนต้น	1.11	3.78	0.99	-5.39		2.48
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11.62	0.41	4.99	-9.89	-6.19	2.16
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	10.53	3.64	-0.13	10.86		0.95
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		3.43	1.82			2.78
ปริญญาตรี		4.17	-0.22	-0.21	8.56	4.12
ปริญญาโทขึ้นไป						2.10
รวม	7.40	4.70	6.55	6.99	8.96	5.96

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

10.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

10.3.1 จำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สพฐ. มีจำนวน 1,659 แห่ง ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจังหวัดเชียงรายมีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดนี้มากที่สุด 663 แห่ง รองลงมาได้แก่ น่าน พะเยา และแพร่ ตามลำดับ จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สข. นั้นจังหวัดเชียงรายมีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ พะเยา แพร่ และน่าน ตามลำดับ ส่วนประเภทการศึกษาด้านอาชีวศึกษามีจำนวนทั้ง 23 แห่ง กระจายการศึกษาอยู่ในทุกจังหวัด และจังหวัดเชียงรายมีจำนวนสถาบันอุดมศึกษามากที่สุดและเป็นจังหวัดเดียวที่มีโรงเรียนสาธิต ส่วนจังหวัดอื่นๆ ไม่มีโรงเรียนสาธิต แต่มีกระจายตัวของสถาบันอุดมศึกษาในทุกจังหวัดอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีจำนวนสถานศึกษาที่สังกัดสำนักส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจำนวน 59 แห่ง ที่มีส่วนในการจัดการศึกษาในกลุ่มจังหวัดด้วย ทำให้ประชากรในกลุ่มจังหวัดนี้มีโอกาสและทางเลือกทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 10.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปี 2552

หน่วย: แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สข.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาธิต	สกอ.-อุดม
น่าน	401	17	17	4	0	1
พะเยา	304	21	11	6	0	2
เชียงราย	663	63	21	7	1	5
แพร่	291	22	10	6	0	4
รวมกลุ่มจังหวัด	1,659	123	59	23	1	12

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สข. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ.และ สกอ.-อุดม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

10.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 มีจำนวนทั้งหมด 61,216 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มีจำนวนมากที่สุด 25,115 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดเชียงราย รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 14,230 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในจังหวัดเชียงรายเช่นกัน จำนวน 6,162 คน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวน 6,218 คน และ 6,948 คน ตามลำดับ ระดับปริญญาตรี จำนวน 6,948 คน และระดับการศึกษาปริญญาโท หรือสูงกว่ามีจำนวนเพียง 288 คนเท่านั้น

ตารางที่ 10.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	น่าน	พะเยา	เชียงราย	แพร่
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	25,115	5,319	3,926	11,160	4,710
มัธยมศึกษาตอนปลาย	14,230	2,975	2,413	6,162	2,680
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	8,417	1,346	1,411	3,569	2,091
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	6,218	1,279	1,156	2,184	1,599
ปริญญาตรี	6,948	344	1,284	4,889	431
ปริญญาโทขึ้นไป	288	0	216	72	0
รวม	61,216	11,263	10,406	28,036	11,511

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้ที่เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

- ระดับ ปวช. และ ปวส. จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 4,093 คน และ 3,764 คน ตามลำดับ รองลงมา คือ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 3,112 คน และ 2,598 คน ตามลำดับ ส่วนในสาขาเกษตรกรรม คหกรรม อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และสาขาศิลปกรรม ในระดับ ปวช. มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 738 213 178 และ 83 คน ตามลำดับและในระดับปวส. สาขาเหล่านี้มีผู้สำเร็จการศึกษาสาขาละ 462 145 75 และ 38 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 10.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย: คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		น่าน		พะเยา		เชียงราย		แพร่	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	738	462	0	0	258	144	258	144	165	223
คหกรรม	213	145	21	17	5	7	5	7	48	39
เทคโนโลยีสารสนเทศฯ	0	127	0	0	0	49	0	49	0	52

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		น่าน		พะเยา		เชียงราย		แพร่	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
พาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ	3,112	2,598	534	547	536	535	536	535	588	443
ประมง	0	9	0	0	0	1	0	1	0	0
ศิลปกรรม	83	38	0	0	0	0	0	0	21	33
อุตสาหกรรม	4,093	2,764	791	715	612	405	612	405	1,205	792
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	178	75	0	0	0	15	0	15	64	17
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เวชกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	8,417	6,218	1,346	1,279	1,411	1,156	1,411	1,156	2,091	1,599

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 สำเร็จการศึกษาในสาขา พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 2,088 คน รองลงมาคือ สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์ จำนวน 975 คน และสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม จำนวน 832 คน ตามลำดับ และส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 10.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือบน 2 จำแนกตาม รายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย: คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	น่าน	พะเยา	เชียงราย	แพร่
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	156	75	23	25	33
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	832	64	75	589	104
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	537	47	189	301	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	2,088	158	172	1579	179
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	975	0	402	573	0
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	157	0	128	29	0
สุขภาพ การแพทย์	334	0	169	133	32
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	222	0	56	151	15
ศิลปกรรม จิตรกรรม ทัศนศิลป์	2	0	0	2	0
นิติศาสตร์	399	0	70	329	0
รัฐศาสตร์	558	0	0	490	68
การศึกษา	688	0	0	688	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	6,948	344	1,284	4,889	431

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช)

ส่วนระดับปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดพะเยาและเชียงรายเท่านั้น จำนวน 216 คน และจำนวน 72 คน ตามลำดับ โดยสาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ เป็นสาขาที่มีผู้สำเร็จ การศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สาขาสุขาภาพ การแพทย์ และสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 10.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย: คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	น่าน	พะเยา	เชียงราย	แพร่
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	0	0	0	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	20	0	0	20	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	0	0	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	184	0	163	21	0
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	14	0	0	14	0
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	19	0	19	0	0
สุขาภาพ การแพทย์	34	0	34	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	0	0	0	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	0	0	0	0	0
นิติศาสตร์	3	0	0	3	0
รัฐศาสตร์	14	0	0	14	0
การศึกษา	0	0	0	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	288	0	216	72	0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

10.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน 2 ดังตารางที่ 10.18-10.20 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น และทุกจังหวัด มี คะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ในปี การศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและ เป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 19.41 ส่วนวิชาสังคม ศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่ม จังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 15.29 ส่วนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุด และคณิตศาสตร์เป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 14.77 ส่วนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งรายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 10.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
น่าน	39.23	30.77	32.58	46.62	29.44	19.36	35.18	35.06	39.1	42.84
พะเยา	40.69	31.87	34.65	48.56	32.64	19.2	39.78	37.05	42.86	43.77
เชียงราย	39.29	30.4	32.73	45.77	31.32	20.94	35.79	34.57	38.58	41.03
แพร่	39.79	31.01	34.36	48.49	31.19	18.12	36.77	35.14	40.68	42.89
รวมกลุ่มจังหวัด	39.75	31.01	33.58	47.36	31.15	19.41	36.88	35.46	40.31	42.63

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 10.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
น่าน	35.4	43.6	39.2	41.2	21.3	14.55	25.2	24.7	29.7	31.09
พะเยา	36.3	44.4	39.6	42.4	21.2	14.96	25.1	24.7	29.9	30.2
เชียงราย	35.5	43.7	39.6	40.9	22.3	15.68	26.3	24.4	30	29.81
แพร่	37	44.4	39.9	42.8	22.4	15.97	26.4	24.6	30.3	30.43
รวมกลุ่มจังหวัด	36.03	44.02	39.56	41.85	21.80	15.29	25.75	24.56	29.98	30.38

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 10.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
น่าน	28.49	42.92	31.74	47.38	45.36	17.43	28.49	14.63	31.74	31.74
พะเยา	27.14	41.95	30.2	46.46	44.96	16.89	27.14	14.16	30.2	30.32
เชียงราย	27.55	42.28	30.87	46.81	45.24	17.91	27.55	14.16	30.87	30.63
แพร่	29.8	45.26	32.03	48.93	46.33	19.36	29.8	16.11	32.03	32.44
รวมกลุ่มจังหวัด	28.25	43.10	31.21	47.40	45.47	17.90	28.25	14.77	31.21	31.28

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2554)

10.3.4 การคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนจำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในทุกระดับการศึกษาของแต่ละปีนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 4.81 หมื่นคน และแนวโน้มของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2554-2563 นั้น ผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มลดลงขึ้นทุกปี จาก 6.20 หมื่นคน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 4.81 หมื่นคน ในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พบว่า ในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.61 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวส. ระดับ ปวช. ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.87 13.61 12.90 12.48 และ 0.53 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 10.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	24,686	24,224	23,615	22,910	22,149	21,352	20,498	19,629	18,818	18,116
มัธยมศึกษาตอนปลาย	13,983	13,719	13,373	12,973	12,542	12,092	11,610	11,121	10,663	10,266
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	8,263	8,099	7,886	7,643	7,387	7,123	6,844	6,564	6,301	6,072
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	7,771	7,832	7,890	7,910	7,869	7,762	7,603	7,403	7,180	6,944
ปริญญาตรี	7,042	7,127	7,215	7,264	7,244	7,154	7,004	6,810	6,594	6,370
ปริญญาโทขึ้นไป	294	295	296	296	296	296	296	296	295	294
รวม	62,039	61,297	60,275	58,996	57,488	55,779	53,856	51,823	49,852	48,062

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

10.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานนั้น ประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกัน จากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในปี 2554-2563 นั้น โดยรวมทุกระดับการศึกษา ซึ่งในแต่ละปีมีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด ไม่ต่ำกว่าปีละ 48,062 คน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมด มีจำนวนไม่เกิน 12,375 คน เท่านั้น และในอีก 10 ปีข้างหน้า ผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานจะมีแนวโน้มลดลงจากจำนวน 12,375 คน ในปี 2554 เหลือ 10,443 คน ในปี 2563 และผู้ว่างงานรวมนั้นในปี 2554-2563 จะมีจำนวนไม่ต่ำกว่าประมาณ 16,270 คน และจะมีผู้ว่างงานจำนวนสูงสุดประมาณ 16,846 คน ในปี 2556

จากการคาดประมาณการข้างต้น พบว่า ระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งในแต่ละปี มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 7,466 คน รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า และระดับ ปวส. ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุด คือ ระดับปริญญาโทขึ้นไป ซึ่งในแต่ละปีจะมีจำนวนไม่เกิน 293 คนเท่านั้น

ตารางที่ 10.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,683	1,634	1,611	1,557	1,504	1,452	1,393	1,333	1,278	1,230
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,355	1,345	1,312	1,267	1,228	1,183	1,136	1,089	1,044	1,005
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	645	645	626	604	586	565	542	520	500	481
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,390	3,296	3,342	3,374	3,331	3,294	3,229	3,141	3,049	2,949
ปริญญาตรี	5,011	5,019	5,060	5,126	5,098	5,033	4,934	4,795	4,643	4,487
ปริญญาโทขึ้นไป	290	292	292	293	293	293	293	293	292	291
รวม	12,375	12,231	12,243	12,221	12,040	11,821	11,527	11,171	10,806	10,443
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	5,444	4,694	5,076	4,881	4,965	4,894	4,888	4,841	4,809	4,766
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,087	3,055	3,077	3,065	3,063	3,047	3,030	3,008	2,985	2,960
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,471	3,335	2,914	3,130	3,021	3,063	3,021	3,015	2,988	2,969
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,277	2,857	2,576	2,722	2,648	2,675	2,643	2,636	2,613	2,595
ปริญญาตรี	3,524	2,863	3,202	3,032	3,110	3,054	3,057	3,025	3,007	2,980
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	16,804	16,804	16,846	16,830	16,807	16,732	16,639	16,525	16,401	16,270

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	7,128	6,327	6,687	6,438	6,468	6,346	6,280	6,174	6,087	5,996
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,442	4,400	4,389	4,332	4,291	4,230	4,166	4,097	4,029	3,965
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3,117	3,980	3,540	3,734	3,607	3,628	3,563	3,536	3,487	3,450
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5,667	6,153	5,919	6,097	5,979	5,969	5,873	5,777	5,662	5,545
ปริญญาตรี	8,535	7,883	8,262	8,158	8,208	8,087	7,991	7,820	7,650	7,466
ปริญญาโทขึ้นไป	290	292	292	293	293	293	293	293	292	291
รวม	29,178	29,035	29,089	29,052	28,847	28,553	28,166	27,696	27,207	26,713

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

10.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

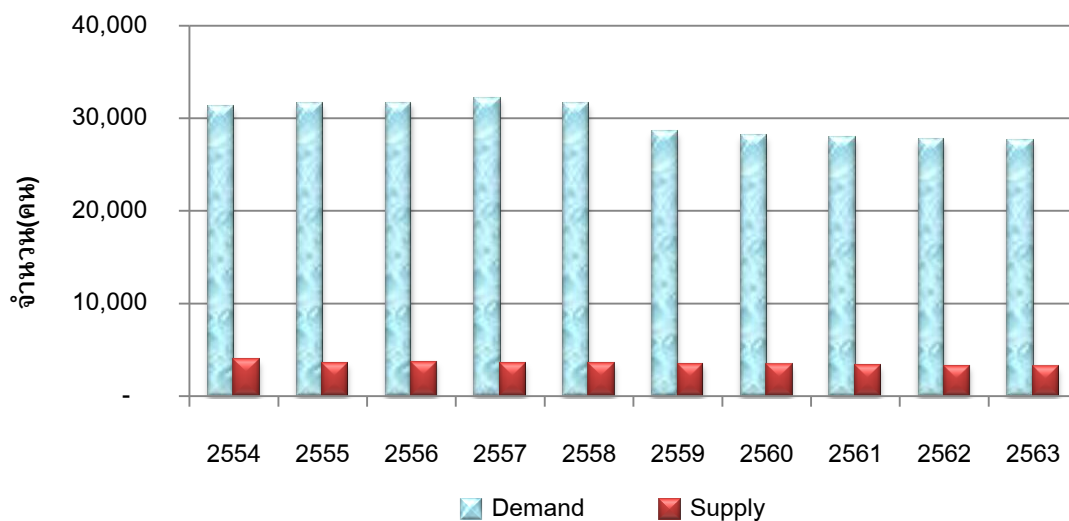
การวิเคราะห์ถึงจำนวนความต้องการกำลังคนหรืออุปสงค์ในแต่ละปีโดยรวมนั้น ความต้องการในแต่ละปีโดยรวม (Flow) ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของความสามารถในการผลิต (Capacity) และความต้องการแรงงานใหม่เพื่อเข้าไปทดแทนแรงงานเดิมซึ่งออกจากระบบการจ้างงาน และอุปทานก็มีองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกับอุปสงค์ คือ เป็นอุปทานที่เกิดขึ้นจากกำลังแรงงานใหม่และมีความปรารถนาที่จะทำงาน และอุปทานจากแรงงานที่เคยทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมาก่อนซึ่งว่างงาน ดังนั้น การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจึงเป็นข้อมูลที่นำมาจากความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มและการคาดประมาณการอุปทานแรงงาน ซึ่งได้ผลดังนี้

10.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในปี 2554-2563 พบว่า ในแต่ละปีนั้นกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีความต้องการคนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าค่อนข้างสูง ซึ่งในอนาคตมีแนวโน้มลดลงแต่ก็มีปริมาณอุปสงค์แรงงานที่มากกว่าอุปทานแรงงาน ในขณะที่การผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวนน้อยมาก ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ตลาดแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า มีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทานอยู่มาก ซึ่งปี 2554 นั้นมีช่วงห่าง (Gap) ประมาณ 27,276 คน และช่วงห่าง (Gap) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจนถึงปี 2557 ที่มีช่วงห่างประมาณ 28,648 คน และมีแนวโน้มลดลงในปี 2558 - 2562 จากประมาณ 28,017 คน ส่วนในปี 2558 เหลือ 24,429 คน ในปี 2562

แผนภาพที่ 10.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

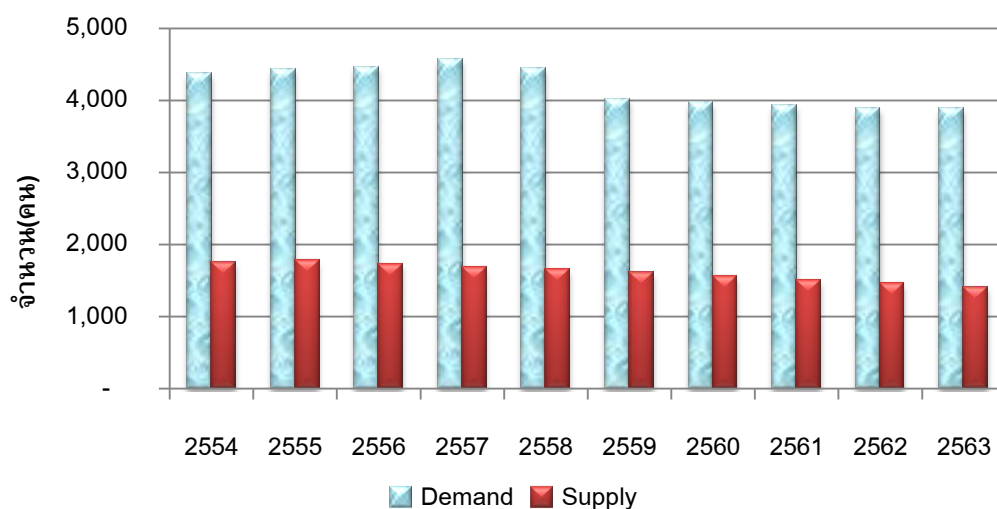

ที่มา: จากการคาดการณ์การ

10.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและผลิตกำลังคนของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความสอดคล้องกัน โดยความต้องการกำลังคนในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายเกินกว่าการผลิตกำลังคนที่ออกสู่ตลาดแรงงาน แต่ไม่ได้แตกต่างกันสูงมากเหมือนในตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีแนวโน้มลดลง จากปี 2557 ประมาณ 4,572 คน ลดลงเป็น 3,892 คน ในปี 2563 ส่วนของการผลิตกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำ โดยในปี 2554 มีจำนวน 1,761 คน และมีแนวโน้มของอุปทานแรงงานที่เข้าสู่ตลาดลดลง เหลือประมาณ 1,414 คน ดังนั้น ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างจำนวนอุปสงค์มากกว่าอุปทานของตลาดแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีช่วงห่างที่มากที่สุดในปี 2557 จำนวนประมาณ 2,877 คน และปี 2560 มีช่วงห่างน้อยสุดประมาณ 2,410 คน

แผนภาพที่ 10.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

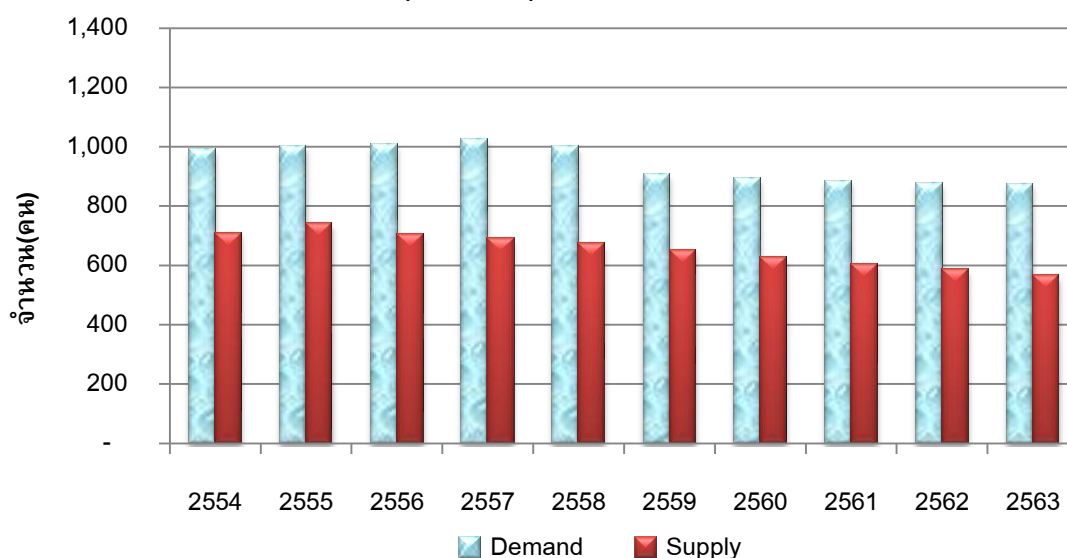
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

10.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากผลการศึกษาพบว่า ในปี 2554-2563 ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ไม่มีความสอดคล้องกัน โดยแนวโน้มของความต้องการกำลังคนลดลงอย่างต่อเนื่องในปี 2557-2563 โดยในปี 2557 มีความต้องการกำลังคนจำนวน 1,027 คน ลดลงเหลือ 876 คนในปี 2563 ส่วนการผลิตกำลังคนระดับ ปวช. ในปี 2555-2563 มีแนวโน้มลดลง โดยปี 2555 มีจำนวน 743 คน ลดลงเหลือ 567 คน ในปี 2563

เมื่อพิจารณาอุปสงค์และอุปทานแรงงาน พบว่าเกิดช่วงห่าง (Gap) ของตลาดแรงงานระดับ ปวช. ไม่มากนัก โดยเฉพาะเป็นลักษณะอุปสงค์มากกว่าอุปทานแรงงาน โดยปี 2559 มีช่วงห่างน้อยที่สุดประมาณ 255 คน

แผนภาพที่ 10.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

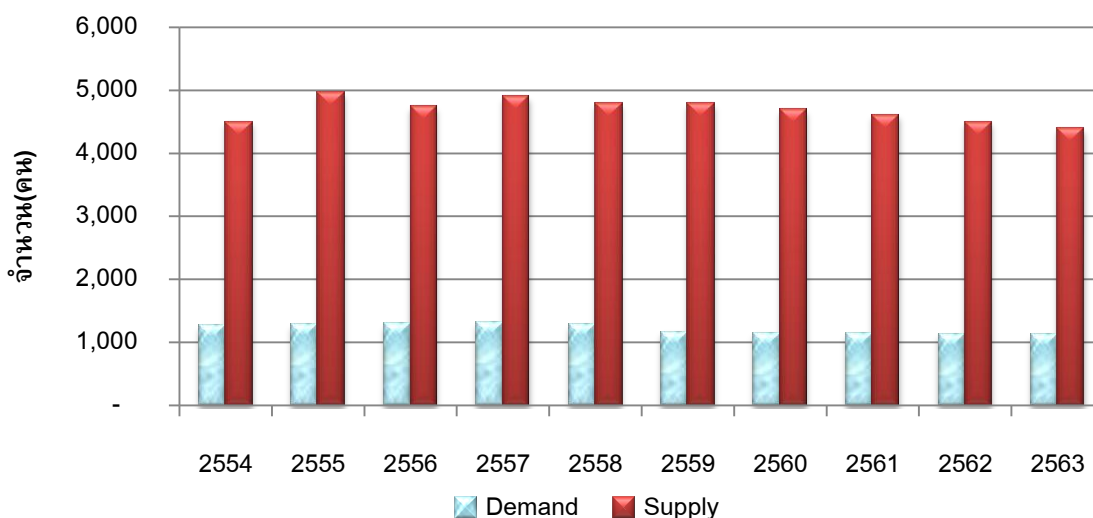
ที่มา: จากการคาดประมาณการ

10.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

เมื่อพิจารณาจากแผนภาพข้างต้นซึ่งแสดงถึงช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พบว่าอุปทานแรงงานเกินกว่าอุปสงค์แรงงานมาก ซึ่งอุปทานแรงงานของตลาดระดับการศึกษา ปวส. ในปี 2554-2563 นั้น กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีการผลิตกำลังคนในระดับการศึกษา ปวส. ไม่ต่ำกว่าปีละประมาณ 4,391 คน และมีการผลิตกำลังคนสูงถึงประมาณ 4,963 คน ในปี 2555 ขณะที่แนวโน้มความต้องการกำลังคนระดับการศึกษา ปวส. มีจำนวนที่น้อยกว่ามาก โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนจำนวน 1,272 คน และในอนาคตมีแนวโน้มลดลงเป็น 1,125 คน ทำให้เกิดช่วงห่างที่มากขึ้นระหว่างอุปสงค์แรงงานและอุปทานแรงงาน

ดังนั้นความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในตลาดแรงงานปวส. ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ไม่มีความสอดคล้องกัน โดยมีการผลิตกำลังคนเกินกว่าความต้องการแรงงาน โดยมีช่วงห่างมากที่สุดในปี 2555 จำนวน 3,681 คน

แผนภาพที่ 10.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

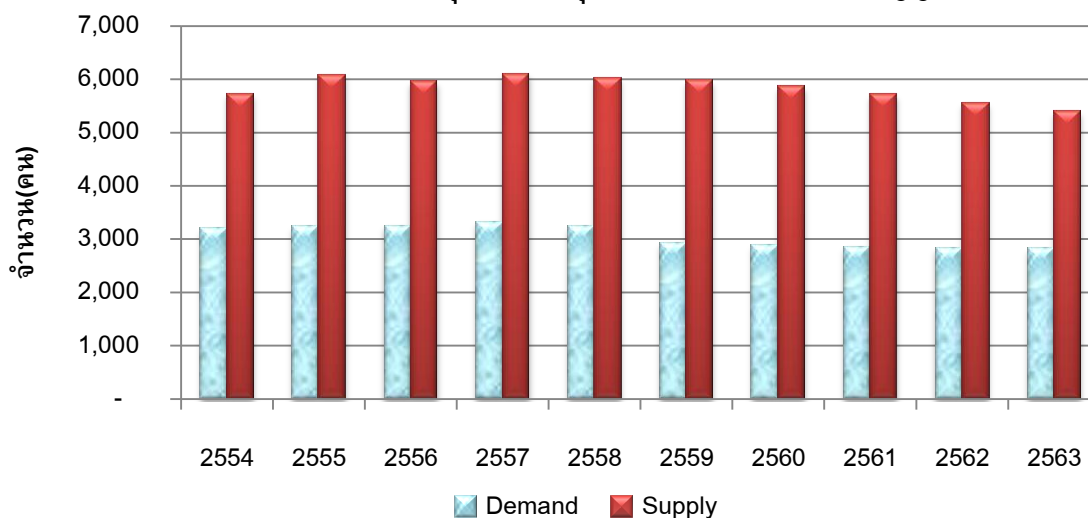
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

10.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

ส่วนตลาดแรงงานปริญญาตรี ในปี 2554-2563 พบว่ามีความต้องการกำลังคนในระดับการศึกษาปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 นั้นอยู่ที่ประมาณไม่เกิน 3,324 คน และความต้องการกำลังคนมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่การผลิตกำลังคนและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่ทำงานทำในระดับการศึกษาปริญญาตรี ในปี 2554 มีจำนวนประมาณ 5,722 คน และมีแนวโน้มลดลงเหลือ 5,389 ในปี 2563 ผลการวิเคราะห์จึงพบว่าตลาดแรงงานระดับปริญญาตรีกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าเกิดช่วงห่าง (Gap) อุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงานค่อนข้างมาก ในช่วงปี 2554-2563 มีช่วงห่างไม่ต่ำกว่าปี 2,536 คน และมีช่วงห่างมากที่สุดในปี 2559 ประมาณ 3,046 คน

แผนภาพที่ 10.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

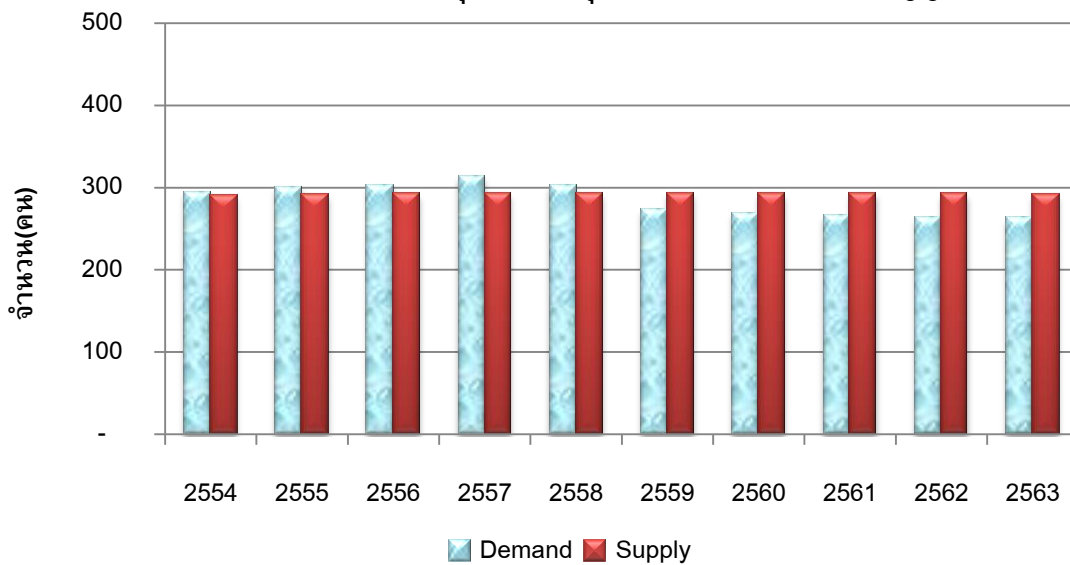
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

10.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

จากการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน ในปี 2554-2563 นั้น มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปใกล้เคียงกับการผลิตกำลังคน และมีแนวโน้มความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทลดลง ซึ่งสวนทางกับการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่ผลิตเข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำกลับมีจำนวนเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าจากผลการศึกษาพบว่าตลาดแรงงานระดับปริญญาโทขึ้นไป ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานพบว่าช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทานเล็กน้อยปี 2554-2558 มีช่วงห่าง (Gap) ไม่เกินประมาณ 21 คน และหลังจากนั้นในปี 2559-2563 มีลักษณะอุปทานมากกว่าอุปสงค์ โดยมีช่วงห่างไม่เกิน 29 คน

แผนภาพที่ 10.11 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดการณ์การ

ตารางที่ 10.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	D > S มากที่สุด	D > S มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	D > S มาก	D > S มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	D > S	D > S
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	D < S มากที่สุด	D < S
ปริญญาตรี	D < S มาก	D < S มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	D ≈ S	D < S

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 11

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

11.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ และอุทัยธานี สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ลักษณะดินเป็นดินปนทรายเหมาะแก่การทำนา และปลูกพืชไร่ ทั้งนี้ในภาคเกษตรกรรม ผลผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของกลุ่มจังหวัด ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และข้าวโพด โดยจังหวัดนครสวรรค์เป็นศูนย์กลางที่มีผลผลิตทางเกษตรกรรมมากที่สุด

ในส่วนของภาคอุตสาหกรรม โดยส่วนใหญ่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมทางการเกษตร เนื่องด้วยศักยภาพของกลุ่มจังหวัดมีความโดดเด่นทางด้านความเป็นแหล่งผลิตและแปรรูป ข้าวและผลผลิตทางการเกษตร ด้านอื่นๆ อุตสาหกรรมเป้าหมายของกลุ่มจังหวัดเน้นที่ อุตสาหกรรมน้ำตาล อุตสาหกรรมเอทานอล อุตสาหกรรมไม้ และเครื่องเรือน เป็นต้น ในด้านการลงทุนในอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดพบว่า จังหวัดนครสวรรค์เป็นศูนย์กลางการลงทุนในอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมประเภทเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และประมง และการลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทอาหาร เครื่องดื่ม และยารักษาโรค อย่างไรก็ตามลักษณะอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเน้นที่กลุ่มเกษตรกรรมและการแปรรูป

นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ยังเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด ทั้งแหล่งโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาทิเช่น อุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร อุทยานเมืองเก่าพิจิตร อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวในเชิงระบบนิเวศที่เป็นเอกลักษณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างเช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอันเป็นมรดกโลก บึงบอระเพ็ดแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของไทยที่จังหวัดนครสวรรค์ หรือแหล่งต้นกำเนิดของแม่น้ำและแหล่งน้ำที่สำคัญของประเทศที่ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นต้น โดยตลาดนักท่องเที่ยวหลักของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ยังคงเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยมีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การประกาศให้ปี 2550 เป็นปีท่องเที่ยวจังหวัด กำแพงเพชร อีกทั้งงานประเพณีนบพระเล่นเพลงในแผ่นดินพระเจ้าลิไท และงานสารทไทยกล้วยไข่เมือง กำแพงเพชร การมีกิจกรรมการแข่งขันกีฬาของภาคเหนือ การจัดการแข่งขันเรือยาวชิงถ้วยพระราชทาน อีกทั้งการมีกิจกรรมทางศาสนา อาทิเช่น การทอดกฐินสามัคคี การจัดกิจกรรมเทศกาลตรุษจีนนครสวรรค์ และประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่กลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 11.1 ผลผลิตมวลรวมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531

รายการ/จังหวัด	กำแพงเพชร	พิจิตร	นครสวรรค์	อุทัยธานี	กลุ่มจังหวัด	สัดส่วน (%)
ภาคเกษตร	5,697	4,440	8,413	2,735	21,285	22.65
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	5,631	4,388	7,963	2,670	20,652	97.02
2. การประมง	66	52	450	65	633.8	2.98
นอกภาคเกษตร	30,979	10,581	25,133	6,014	72,706	77.35
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	3,378	653	423	47	4,500	6.19
4. การผลิต	17,165	916	6,376	1,079	25,537	35.12
5. การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	710	473	994	204	2,381	3.27
6. การก่อสร้าง	492	523	742	286	2,042	2.81
7. การขายส่ง การขายปลีก และซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	3,752	3,411	5,895	1,461	14,519	19.97
8. โรงแรม และภัตตาคาร	71	70	488	45	675	0.93
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	1,045	811	2,606	590	5,052	6.95
10. ตัวกลางทางการเงิน	786	670	1,386	430	3,271	4.50
11. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	1,212	890	1,898	546	4,546	6.25
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	709	539	1,381	363	2,992	4.11
13. การศึกษา	1,057	941	1,669	587	4,255	5.85
14. การบริการด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	343	459	1,005	264	2,072	2.85
15. การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	251	212	244	105	812	1.12
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	7	14	25	8	54	0.07
รวมผลผลิตมวลรวม	36,675	15,021	33,546	8,749	93,991	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

11.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

11.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 มีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 2.69 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 2.79 ล้านคนในปี 2553 โดยเป็นประชากรในวัยแรงงานจำนวน 2.27 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 1.65 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 72.6 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 1.64 ล้านคน และมีผู้ว่างงานจำนวน 8.26 พันคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.5 ซึ่งลดลงจากปีก่อน

นครสวรรค์เป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดนี้ เท่ากับ 1.15 ล้านคน และ 6.85 แสนคน ตามลำดับ ส่วนอุทัยธานีเป็นจังหวัดที่มีประชากรและผู้มีงานทำน้อยที่สุด เท่ากับ 3.20 แสนคน และ 1.87 แสนคน ตามลำดับ นอกจากนี้ พิจิตรเป็นจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ เท่ากับร้อยละ 0.8

ตารางที่ 11.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด ปี 2548-2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2						
จำนวนประชากรทั้งหมด(คน)	2,694,629	2,620,289	2,608,779	2,688,438	2,784,313	2,793,715
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	2,086,172	2,045,378	2,047,980	2,138,265	2,246,291	2,272,018
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	1,539,277	1,490,595	1,474,779	1,559,960	1,640,873	1,652,870
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	1,513,848	1,469,358	1,456,708	1,541,447	1,620,957	1,636,978
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	18,192	18,022	12,931	13,477	16,928	8,260
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	73.69	72.48	71.52	72.63	72.73	72.6
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.30	1.02	0.86	0.83	1.00	0.5
กำแพงเพชร						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	765,540	817,938	819,885	767,748	716,780	720,120
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	575,869	620,530	625,784	597,890	572,026	579,975
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	430,068	462,369	452,751	450,987	425,908	430,036
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	423,957	455,221	448,813	444,476	421,272	426,471
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	5,794	6,888	3,209	4,646	3,470	2,207
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	74.68	74.51	72.35	75.43	74.46	74.1
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.35	1.49	0.71	1.03	0.81	0.5
พิจิตร						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	562,101	524,567	518,678	555,455	597,839	599,346
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	436,375	411,759	409,567	444,882	485,753	490,856
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	317,641	288,563	287,851	308,535	341,378	341,616
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	308,308	285,007	281,294	303,181	334,766	338,378
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	7,974	3,297	5,181	4,443	6,243	2,827
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	72.79	70.08	70.28	69.35	70.28	69.6
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	2.51	1.14	1.80	1.44	1.83	0.8
นครสวรรค์						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	1,055,524	975,720	968,623	1,055,325	1,150,283	1,153,824
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	832,625	777,346	775,843	848,861	930,708	940,624
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	614,121	569,891	567,766	621,612	686,946	690,578
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	609,255	561,401	561,990	616,008	679,342	685,236
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	2,848	7,683	4,233	4,007	6,444	2,816
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	73.76	73.31	73.18	73.23	73.81	73.4
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.46	1.35	0.75	0.64	0.94	0.4
อุทัยธานี						
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	311,463	302,064	301,593	309,910	319,412	320,425
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	241,302	235,743	236,785	246,633	257,804	260,562

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	177,447	169,772	166,411	178,827	186,640	190,639
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	172,327	167,728	164,611	177,782	185,576	186,892
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	1,576	154	309	382	771	410
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	73.54	72.02	70.28	72.51	72.40	73.2
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.89	0.09	0.19	0.21	0.41	0.2

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

11.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวนผู้มีงานทำ 1.65 ล้านคนในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 0.70 และเพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.80 โดยกำแพงเพชรเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันในอัตรามากที่สุด ร้อยละ 4.58

ตารางที่ 11.3 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด รายไตรมาส ปี 2552-2553

หน่วย:คน

จังหวัด	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
กำแพงเพชร	420,608	416,342	429,921	418,218	424,250	417,365	426,913	437,357
พิจิตร	335,472	333,661	335,881	334,049	344,378	332,708	338,097	338,330
นครสวรรค์	658,043	692,406	674,379	692,541	688,717	688,786	679,706	683,735
อุทัยธานี	184,284	183,209	186,910	187,901	189,161	182,424	189,631	186,351
รวมกลุ่มจังหวัด	1,598,407	1,625,619	1,627,091	1,632,709	1,646,507	1,621,284	1,634,347	1,645,773

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

11.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคเกษตรกรรมมากที่สุดจำนวน 7.96 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.57 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด และเพิ่มขึ้นในปี 2553 เป็นจำนวน 8.94 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 54.64 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคบริการ และภาคอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 5.10 แสนคน และ 2.33 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.14 และ 14.22 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 11.4 จำนวนผู้มีงานทำในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและสาขาหลัก ปี 2548-2553

หน่วย:คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2						
ภาคเกษตร	795,834	789,314	812,064	866,130	894,003	894,402
ภาคอุตสาหกรรม	237,208	211,520	182,411	196,931	214,614	232,767
ภาคบริการ	480,807	468,523	462,234	478,386	512,339	509,808
รวม	1,513,848	1,469,358	1,456,708	1,541,447	1,620,957	1,636,978

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กำแพงเพชร						
ภาคเกษตร	253,794	263,373	274,518	281,651	247,788	250,920
ภาคอุตสาหกรรม	43,418	50,468	47,050	48,414	52,267	53,862
ภาคบริการ	126,746	141,380	127,245	114,410	121,218	121,689
รวม	423,957	455,221	448,813	444,476	421,272	426,471
พิจิตร						
ภาคเกษตร	136,692	142,467	135,026	155,265	175,138	162,933
ภาคอุตสาหกรรม	55,753	43,119	41,284	45,870	46,947	54,257
ภาคบริการ	115,863	99,422	104,984	102,046	112,681	121,189
รวม	308,308	285,007	281,294	303,181	334,766	338,378
นครสวรรค์						
ภาคเกษตร	303,223	286,188	303,990	322,016	359,172	359,583
ภาคอุตสาหกรรม	116,110	97,438	74,119	83,594	96,120	107,599
ภาคบริการ	189,923	177,775	183,881	210,398	224,051	218,054
รวม	609,255	561,401	561,990	616,008	679,342	685,236
อุทัยธานี						
ภาคเกษตร	102,125	97,286	98,529	107,197	111,906	120,966
ภาคอุตสาหกรรม	21,927	20,496	19,958	19,053	19,280	17,049
ภาคบริการ	48,275	49,947	46,124	51,532	54,390	48,876
รวม	172,327	167,728	164,611	177,782	185,576	186,892

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

11.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 1.24 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 82.21 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 9.67 หมื่นคน และ 8.66 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.38 และ 5.72 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ ต่อมาในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 1.28 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.33 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรี โดยมีจำนวนเท่ากับ 1.41 แสนคน และ 1.12 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.64 และ 6.83 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 11.5 จำนวนการจ้างงานในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2548–2553

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,244,475	1,194,935	1,166,232	1,236,968	1,288,127	1,282,222
มัธยมศึกษาตอนปลาย	96,657	99,223	108,529	123,057	133,089	141,377
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	40,480	33,878	33,377	39,794	40,130	40,373
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	33,962	36,004	39,787	42,806	52,782	50,281
ปริญญาตรี	86,553	94,638	97,224	88,535	97,225	111,750
ปริญญาโทขึ้นไป	11,722	10,680	11,559	10,288	9,604	10,974
รวม	1,513,848	1,469,358	1,456,708	1,541,447	1,620,957	1,636,978
กำแพงเพชร						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	356,423	377,436	369,893	369,211	340,705	335,765
มัธยมศึกษาตอนปลาย	21,913	29,460	28,951	32,277	31,174	34,781
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	10,009	7,496	8,910	8,369	8,325	8,993
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	6,631	11,481	12,875	8,473	13,330	16,574
ปริญญาตรี	24,794	25,290	25,894	24,174	25,419	27,795
ปริญญาโทขึ้นไป	4,188	4,059	2,289	1,972	2,319	2,563
รวม	423,957	455,221	448,813	444,476	421,272	426,471
พิจิตร						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	246,488	225,546	220,006	236,199	258,526	254,924
มัธยมศึกษาตอนปลาย	21,297	19,569	23,197	25,306	28,988	31,759
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	11,268	9,880	7,643	10,011	10,995	9,424
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	8,916	9,822	9,338	12,959	14,061	12,387
ปริญญาตรี	18,905	18,839	18,952	16,242	19,166	26,558
ปริญญาโทขึ้นไป	1,435	1,352	2,157	2,464	3,030	3,327
รวม	308,308	285,007	281,294	303,181	334,766	338,378
นครสวรรค์						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	500,373	458,138	443,471	490,225	543,127	545,257
มัธยมศึกษาตอนปลาย	42,173	39,382	44,790	48,293	57,818	58,628
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	14,691	10,302	12,319	16,779	15,391	16,445
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	14,370	10,753	14,796	18,208	19,584	15,008
ปริญญาตรี	32,752	38,820	40,932	37,955	40,663	46,485
ปริญญาโทขึ้นไป	4,896	4,006	5,682	4,548	2,759	3,412
รวม	609,255	561,401	561,990	616,008	679,342	685,236
อุทัยธานี						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	141,191	133,816	132,862	141,333	145,769	146,276
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11,273	10,812	11,591	17,180	15,109	16,210
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,513	6,200	4,505	4,634	5,420	5,511
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,045	3,948	2,777	3,166	5,807	6,311
ปริญญาตรี	10,102	11,689	11,446	10,163	11,976	10,912
ปริญญาโทขึ้นไป	1,202	1,263	1,430	1,304	1,496	1,671
รวม	172,327	167,728	164,611	177,782	185,576	186,892

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

11.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 มีความต้องการแรงงานประมาณ 5,135 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 4,044 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 13,477 คน พบว่า จำนวนความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในทุกระดับชั้นมีจำนวนต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ยกเว้นในระดับชั้นประถมศึกษาที่มีจำนวนผู้ว่างงานใกล้เคียงกับจำนวนความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบ พบว่า ระดับ ปวช. มีความต้องการแรงงานในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 181 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขาวิชานี้จำนวน 390 คน เช่นเดียวกับสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ในระดับ ปวส. ที่มีจำนวนความต้องการแรงงานน้อยกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ส่วนระดับปริญญาตรี ทุกสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ เช่น ธุรกิจและบริการ คอมพิวเตอร์ การเกษตร การป่าไม้และการประมง เป็นต้น

ตารางที่ 11.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	501	400	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	52	52	1,814
ประถมศึกษา	2,472	2,100	2,434
มัธยมศึกษาตอนต้น	1,330	1,052	3,447
มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ	382	149	1,543
มัธยมศึกษาตอนปลาย			573
ธุรกิจและการบริการ	160	88	325
วิศวกรรมศาสตร์	181	61	390
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร			237
การบริการส่วนบุคคล	41		19
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	126	101	1,990
ธุรกิจและการบริการ	28	18	717
คอมพิวเตอร์			153
วิศวกรรมศาสตร์	95	83	844
สุขภาพ			277
การบริการส่วนบุคคล	3		
ปริญญาตรี	266	184	2,194
ศิลปศาสตร์	1	1	45
มนุษยศาสตร์	4		
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์			332
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ			137
ธุรกิจและการบริการ	136	105	986
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	14	8	369

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
คอมพิวเตอร์	43	30	138
วิศวกรรมศาสตร์	22	13	29
การผลิตและกระบวนการผลิต			32
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร			96
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง	5		13
สุขภาพ	29	26	
การบริการส่วนบุคคล	1		18
การบริการขนส่ง	11		
ปริญญาโท	6	6	35
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์			35
คอมพิวเตอร์	6	6	
ปริญญาเอก			
การศึกษาอื่น ๆ			20
รวมทั้งหมด	5,135	4,044	13,477

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

11.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

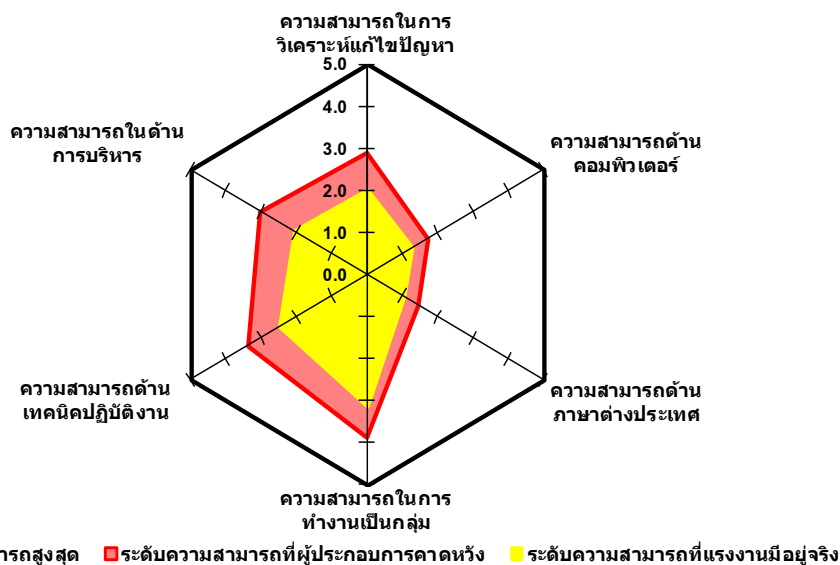
ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 นั้น สูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการ ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือนั้นสถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยิ่งต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวังอยู่ เช่น ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศของแรงงานไร้ฝีมืออยู่ที่ระดับความสามารถ 1.04 ซึ่งต่ำกว่ากลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ แรงงานฝีมือ แรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถ 1.16 1.41 1.73 และ 1.87 ตามลำดับ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศค่อนข้างอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ และในทุกกลุ่มแรงงานมีระดับความสามารถต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวังไว้

ตารางที่ 11.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	2.00	2.92	2.65	3.55	3.22	4.10	3.59	4.40	4.21	4.75
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.27	1.74	1.54	2.03	2.12	2.80	2.68	3.51	2.58	3.29
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.04	1.45	1.16	1.60	1.41	1.94	1.73	2.45	1.87	2.52
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	3.13	3.85	3.42	4.12	3.72	4.41	3.69	4.44	4.22	4.76
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	2.49	3.36	3.02	3.90	3.51	4.34	3.78	4.51	4.29	4.80
ความสามารถในด้านการบริหาร	2.06	3.03	2.62	3.56	3.17	4.15	3.71	4.51	4.35	4.85

ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

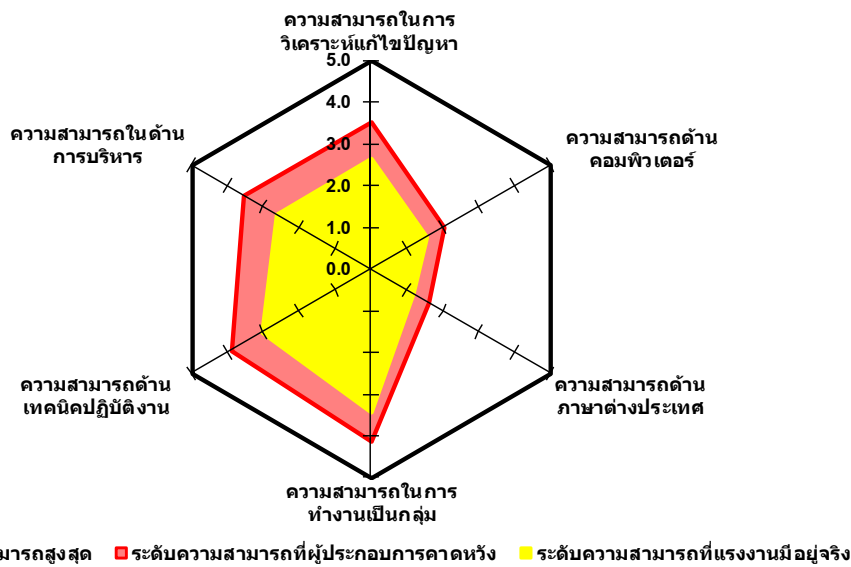
แผนภาพที่ 11.1 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานไร้ฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านการบริหารมีช่องว่างมากที่สุด (Gap=0.44) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.92) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.88) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.72) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.47) และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่องว่างน้อยที่สุด (Gap=0.41)

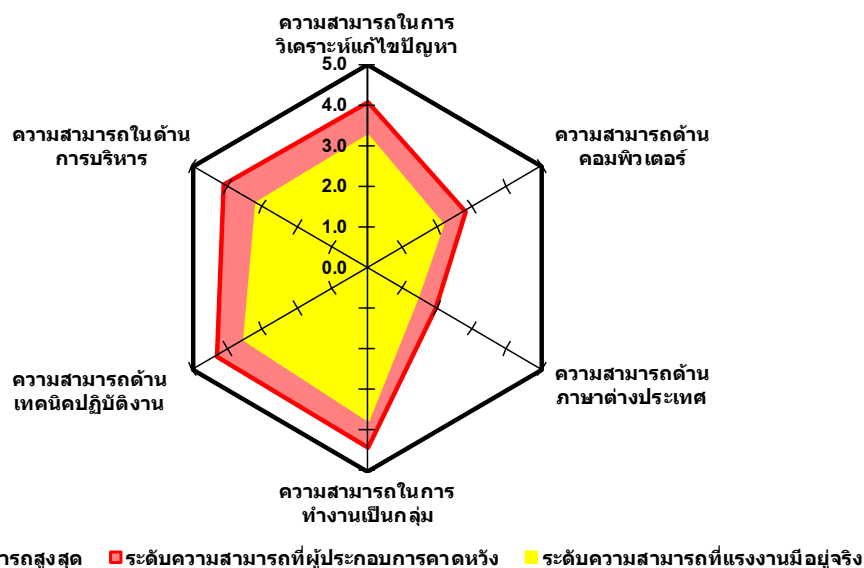
แผนภาพที่ 11.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานกึ่งฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.94) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.90) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.88) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.70) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.50) และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.44)

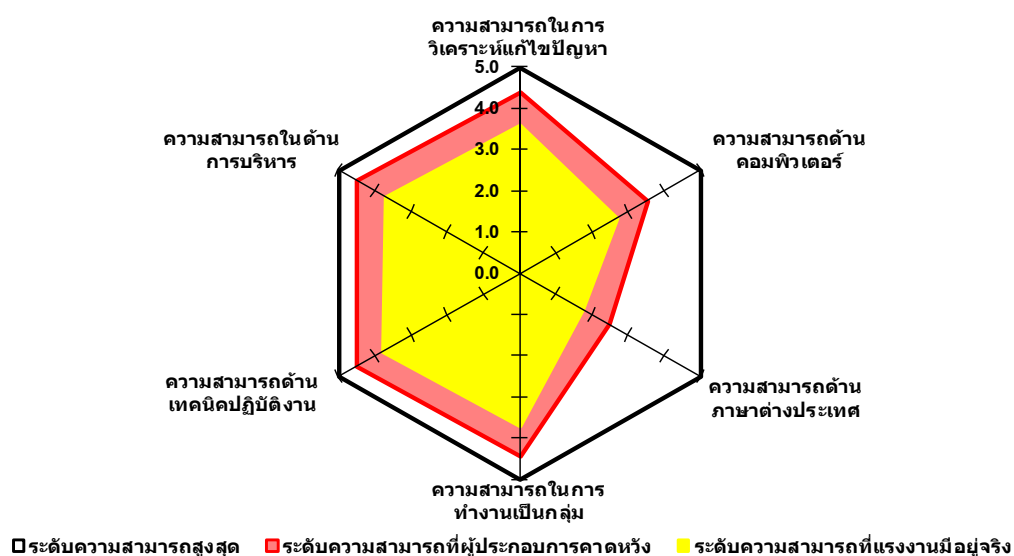
แผนภาพที่ 11.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานฝีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการจัดการบริหารมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.98) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.88) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.82) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.69) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.68) และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.54)

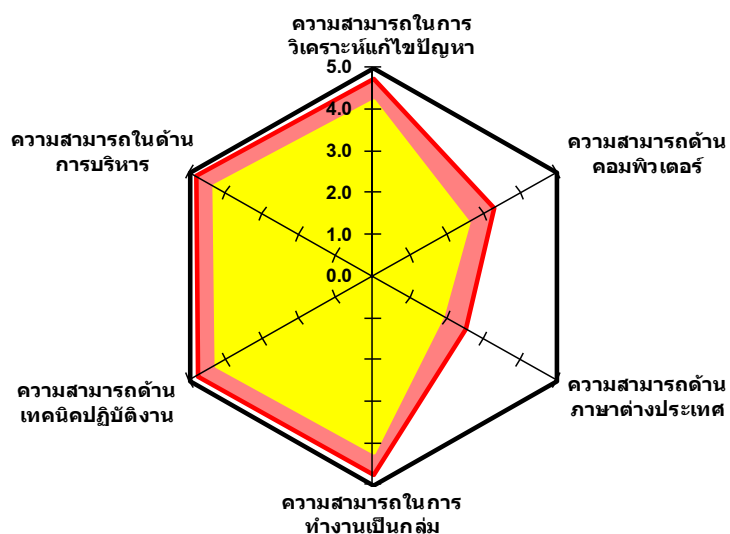
แผนภาพที่ 11.4 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านคอมพิวเตอร์มีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.83) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาและ ความสามารถในการจัดการบริหารที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Gap=0.81) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.75) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.73) และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.72)

แผนภาพที่ 11.5 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2550

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความสามารถที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่แรงงานมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านคอมพิวเตอร์มีช่องห่างมากที่สุด (Gap=0.71) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศ (Gap=0.64) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาและความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่องห่างเท่ากัน (Gap=0.54) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.51) และความสามารถในการจัดการบริหารมีช่องห่างน้อยที่สุด (Gap=0.50)

ตารางที่ 11.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะงาน	
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	น้อย	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	มาก	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่า แรงงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีความขยันและความอดทนในการทำงานเป็นอย่างมาก แต่ยังคงขาดความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ส่วนแรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการมีความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความมีระเบียบวินัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

11.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554-2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่า ในช่วงปี 2554 - 2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 1.66 1.67 1.69 1.70 1.71 1.72 1.73 1.73 1.74 และ 1.75 ล้านคน ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 0.58 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 1.39 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 79.34 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรีจำนวน 1.42 แสนคน และ 1.08 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.12 และ 6.16 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมดตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ในช่วงปี 2554-2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 หมื่นคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 1.02 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.35 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 3.01 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 74.65 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 11.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงานและความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2558

หน่วย:คน

	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,316,019	1,327,729	1,338,244	1,348,120	1,358,524
มัธยมศึกษาตอนปลาย	134,830	136,015	137,081	138,081	139,136
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	41,654	42,015	42,340	42,644	42,964
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	52,334	52,798	53,214	53,604	54,009
ปริญญาตรี	102,215	103,122	103,934	104,698	105,508
ปริญญาโทขึ้นไป	11,929	12,032	12,124	12,211	12,303
รวม	1,658,982	1,673,710	1,686,937	1,699,359	1,712,445
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	34,038	35,045	34,057	33,604	34,308
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,476	3,575	3,478	3,431	3,503
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,071	1,099	1,070	1,055	1,076
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,357	1,392	1,353	1,334	1,355

	2554	2555	2556	2557	2558
ปริญญาตรี	2,638	2,719	2,641	2,606	2,666
ปริญญาโทขึ้นไป	306	314	306	302	308
รวม	42,886	44,144	42,904	42,333	43,217
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	10,897	11,711	10,515	9,876	10,404
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,105	1,184	1,066	1,001	1,055
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	338	360	325	305	320
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	437	464	416	390	405
ปริญญาตรี	840	906	812	764	810
ปริญญาโทขึ้นไป	96	103	93	87	92
รวม	13,714	14,728	13,227	12,422	13,086
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	23,141	23,334	23,542	23,728	23,903
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,371	2,391	2,412	2,431	2,448
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	733	739	745	751	756
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	920	928	936	944	950
ปริญญาตรี	1,797	1,812	1,828	1,843	1,856
ปริญญาโทขึ้นไป	210	212	213	215	217
รวม	29,172	29,415	29,676	29,911	30,131

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 11.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563

หน่วย:คน

	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,366,047	1,371,413	1,376,273	1,381,258	1,385,929
มัธยมศึกษาตอนปลาย	139,893	140,438	140,928	141,430	141,900
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	43,193	43,358	43,505	43,655	43,795
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	54,309	54,515	54,705	54,897	55,076
ปริญญาตรี	106,091	106,506	106,881	107,270	107,633
ปริญญาโทขึ้นไป	12,369	12,416	12,458	12,501	12,542
รวม	1,721,903	1,728,645	1,734,750	1,741,011	1,746,875
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	31,611	29,586	29,177	29,388	29,162
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,224	3,025	2,980	3,001	2,977
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	991	930	916	922	914
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1,257	1,170	1,156	1,161	1,153
ปริญญาตรี	2,454	2,296	2,264	2,283	2,266
ปริญญาโทขึ้นไป	284	266	262	264	262
รวม	39,821	37,273	36,756	37,019	36,734

	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	7,523	5,365	4,860	4,985	4,671
มัธยมศึกษาตอนปลาย	757	544	490	502	470
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	230	164	147	150	140
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	300	207	190	191	179
ปริญญาตรี	583	415	376	388	364
ปริญญาโทขึ้นไป	66	47	42	43	40
รวม	9,458	6,742	6,105	6,261	5,864
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	24,088	24,221	24,316	24,403	24,491
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,467	2,480	2,490	2,499	2,508
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	762	766	769	771	774
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	958	963	967	970	973
ปริญญาตรี	1,871	1,881	1,888	1,895	1,902
ปริญญาโทขึ้นไป	218	219	220	221	222
รวม	30,363	30,531	30,650	30,759	30,870

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นปีฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

11.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 โดยจำแนกตามช่วงอายุและระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป และจบการศึกษาระดับปวช. และช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นนั้นจะได้รับค่าจ้างสูงที่สุด ซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 15,000 บาท รองลงมา คือช่วงอายุ 30-49 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 10,392 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษาระดับปวช. จะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุดเป็นเงินจำนวน 32,016 บาท ลำดับรองลงมาเป็นช่วงอายุ 30-49 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปโดยได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 18,234 บาท ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ยพบว่าช่วงอายุ 50-59 ปีขึ้นไป และจบระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 13.87 แต่ช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 11.39

ตารางที่ 11.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	หน่วย: บาท					รวม
	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	3,288	3,239	3,813	3,091	2,236	3,469
มัธยมศึกษาตอนต้น	2,861	3,647	3,373	15,000		3,385
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,191	4,191	7,532	6,000		4,964
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		4,627	6,141		15,000	5,268
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		4,394	5,561			4,589
ปริญญาตรี		6,528	10,392	5,000		8,443
ปริญญาโทขึ้นไป						
รวม	3,083	3,642	4,062	3,113	2,308	3,681

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	3,916	4,655	4,589	4,017	3,272	4,380
มัธยมศึกษาตอนต้น	4,906	4,281	5,396	5,699	8,000	4,708
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,521	5,374	5,207	9,419	6,000	5,396
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		5,172	7,371	32,016		6,163
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		7,097	10,826			9,161
ปริญญาตรี		7,810	14,165	14,130		11,581
ปริญญาโทขึ้นไป		8,000	18,234	12,000		16,541
รวม	4,566	4,992	5,723	4,458	3,292	5,143

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 11.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย

หน่วย : ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2.21	4.64	2.34	3.33	4.87	2.96
มัธยมศึกษาตอนต้น	6.97	2.02	6.05	-11.39		4.21
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4.45	3.16	-4.51	5.80		1.05
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		1.40	2.31			1.98
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		6.18	8.68			9.03
ปริญญาตรี		2.27	3.95	13.87		4.03
ปริญญาโทขึ้นไป						
รวม	5.03	4.02	4.38	4.59	4.54	4.27

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

11.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

11.3.1 จำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัด สพฐ. มีจำนวน 1,657 แห่ง และจัดการศึกษาในประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจังหวัดนครสวรรค์มีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดนี้มากที่สุด 588 แห่ง รองลงมาได้แก่ กำแพงเพชร พิจิตร และอุทัยธานี ตามลำดับ จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สช. นั้นจังหวัดนครสวรรค์มีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ กำแพงเพชร พิจิตร และอุทัยธานี ตามลำดับ ส่วนประเภทการศึกษาด้านอาชีวศึกษามีจำนวนทั้งหมด 17 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดนครสวรรค์เช่นกัน นอกจากนี้จังหวัดนครสวรรค์ยังมีจำนวนสถาบันอุดมศึกษามากที่สุดและมีการกระจายตัวของสถาบันอุดมศึกษาในทุกจังหวัดอย่างทั่วถึงแต่มีโรงเรียนสาธิตเพียงสองจังหวัด คือ นครสวรรค์และกำแพงเพชร

ตารางที่ 11.13 จำนวนสถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ปี 2552

หน่วย: แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาริต	สกอ.-อุดม
กำแพงเพชร	436	37	13	4	1	1
พิจิตร	375	21	14	3	0	1
นครสวรรค์	588	62	17	7	1	4
อุทัยธานี	258	13	10	3	0	1
รวมกลุ่มจังหวัด	1,657	133	54	17	2	7

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ.และ สกอ.-อุดม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

11.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวนทั้งหมด 50,363 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มีจำนวนมากที่สุด 25,197 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 11,210 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร เช่นกัน จำนวน 4,280 คน และ 3,063 คน ตามลำดับ ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช.และ ปวส.ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวน 5,897 คน และ 4,174 คน ตามลำดับ ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 3,844 คน และระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป มีจำนวนเพียง 41 คนเท่านั้น

ตารางที่ 11.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัดและระดับการศึกษา ปี 2552

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	กำแพงเพชร	พิจิตร	นครสวรรค์	อุทัยธานี
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	25,197	7,391	5,097	9,182	3,527
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11,210	3,063	2,277	4,280	1,590
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5,897	1,341	1,034	2,460	1,062
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,174	719	632	2,258	565
ปริญญาตรี	3,844	1,285	0	2,559	0
ปริญญาโทขึ้นไป	41	41	0	0	0
รวม	50,363	13,840	9,040	20,739	6,744

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้ที่เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้ที่เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ

ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ระดับ ปวช และ ปวส จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคภาคเหนือตอนล่าง 2 ทั้งระดับ ปวช.และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 2,832 คน และ 1,972 คน ตามลำดับ รองลงมา คือ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 2,607 คน และ 1,819 คน ตามลำดับ ส่วนในสาขา คหกรรม สาขาศิลปกรรม และสาขาเกษตรกรรม ในระดับปวช. มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 177 136 และ 132 คน ตามลำดับ และในระดับปวส. สาขาเหล่านี้มีผู้สำเร็จการศึกษาเพียงสาขาละ 98 39 และ 187 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 11.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตาม รายจังหวัด ระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัด		กำแพงเพชร		พิจิตร		นครสวรรค์		อุทัยธานี	
	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	132	187	45	15	31	12	28	59	28	101
คหกรรม	177	98	29	6	17	10	131	82	0	0
เทคโนโลยีสารสนเทศฯ	0	41	0	14	0	0	0	27	0	0
พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ	2,607	1,819	648	288	428	287	1,026	1,013	505	231
ประมง	0	18	0	0	0	18	0	0	0	0
ศิลปกรรม	136	39	0	0	0	0	136	39	0	0
อุตสาหกรรม	2,832	1,972	619	396	558	305	1,139	1,038	516	233
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	13	0	0	0	0	0	0	0	13	0
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เวชกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	5,897	4,174	1,341	719	1,034	632	2,460	2,258	1,062	565

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคภาคเหนือตอนล่าง 2 สำเร็จการศึกษาใน สาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 1,516 คน รองลงมาคือ สาขาสาขารัฐศาสตร์ จำนวน 488 คน และสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และอักษรศาสตร์ จำนวน 486 คน ตามลำดับ และส่วนใหญ่ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 11.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือล่าง 2 จำแนกตาม รายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	กำแพงเพชร	พิจิตร	นครสวรรค์	อุทัยธานี
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	258	0	0	258	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	251	161	0	90	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	0	0	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	1,516	583	0	933	0
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	486	73	0	413	0
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	133	14	0	119	0
สุขภาพ การแพทย์	0	0	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	56	16	0	40	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	4	0	0	4	0

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	กำแพงเพชร	พิจิตร	นครสวรรค์	อุทัยธานี
นิติศาสตร์	224	83	0	141	0
รัฐศาสตร์	488	239	0	249	0
การศึกษา	428	116	0	312	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	3,844	1,285	0	2,559	0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช)

ส่วนระดับปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรเท่านั้น จำนวน 41 คน โดยสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และอักษรศาสตร์ เป็นสาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สาขาการศึกษา และสาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ ตามลำดับ

ตารางที่ 11.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามรายจังหวัด และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	กำแพงเพชร	พิจิตร	นครสวรรค์	อุทัยธานี
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	0	0	0	0	0
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	0	0	0	0	0
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	0	0	0	0	0
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	7	7	0	0	0
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	20	20	0	0	0
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	0	0	0	0	0
สุขภาพ การแพทย์	0	0	0	0	0
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	0	0	0	0	0
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	0	0	0	0	0
นิติศาสตร์	0	0	0	0	0
รัฐศาสตร์	0	0	0	0	0
การศึกษา	14	14	0	0	0
พลศึกษา การกีฬา	0	0	0	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0	0	0	0
รวม	41	41	0	0	0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช)

11.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ดังตารางที่ 11.18-11.20 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น และทุกจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 18.41 ส่วนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 14.73 ส่วนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุด และคณิตศาสตร์เป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 10.41 ส่วนวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งรายวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 11.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
นครสวรรค์	37.2	29.67	32.08	45.43	29.46	17.59	33.37	31.83	36.89	39.26
อุทัยธานี	38.23	30.52	33.64	46.73	30.09	17.22	36.62	34.11	39.22	41
กำแพงเพชร	38.61	29.76	33.73	45.32	31.13	17.46	36.23	33.33	39.11	40.98
พิจิตร	37.2	30.02	32.18	46.09	29.66	21.37	33.66	33.79	36.61	40.08
รวมกลุ่มจังหวัด	37.81	29.99	32.91	45.89	30.09	18.41	34.97	33.27	37.96	40.33

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 11.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
นครสวรรค์	34.7	41.4	39.3	40.6	21.1	15.02	25.6	23.2	28.7	28.34
อุทัยธานี	35.3	42.6	39.9	41.8	21.2	14.59	26.2	24.1	30.1	29.76
กำแพงเพชร	34.5	41.7	39.5	39.6	20.6	13.92	25.1	23	28.3	28.44
พิจิตร	34	42.3	38.8	40	20.8	15.38	24.7	24.1	28.1	29.04
รวมกลุ่มจังหวัด	34.65	42.01	39.36	40.48	20.93	14.73	25.38	23.60	28.79	28.90

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 11.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

หน่วย:ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
นครสวรรค์	29.16	42.42	31.7	46.53	46	18.43	29.16	14.85	31.7	31.01
อุทัยธานี	26.21	41.88	30.08	45.51	45.33	16.75	26.21	12.96	30.08	29.89
กำแพงเพชร	25.74	39.77	29.53	44.24	44.76	15.7	25.74	12.39	29.53	28.93
พิจิตร	25.86	39.48	29.73	43.98	45.08	15.53	25.86	11.85	29.73	29.27
รวมกลุ่มจังหวัด	21.39	32.71	24.21	36.05	36.23	13.28	21.39	10.41	24.21	23.82

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

11.3.4 การคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนจำแนกตามระดับการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่า ในช่วงปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในทุกระดับการศึกษาของแต่ละปีนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 3.88 หมื่นคน และแนวโน้มของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2554-2563 นั้น ผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มลดลงขึ้นทุกปี จาก 5.02 หมื่นคน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 3.88 หมื่นคน ในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่า ในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 47.87 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวส. ระดับ ปวช. ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.30 11.21 10.94 8.58 และ 0.10 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 11.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	24,533	23,899	23,109	22,286	21,513	20,886	20,148	19,543	18,969	18,422
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10,913	10,628	10,274	9,906	9,563	9,287	8,963	8,700	8,450	8,210
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5,738	5,586	5,397	5,203	5,024	4,891	4,719	4,588	4,463	4,341
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5,020	5,067	5,107	5,115	5,075	5,006	4,843	4,675	4,506	4,354
ปริญญาตรี	3,933	3,974	4,010	4,019	3,988	3,905	3,801	3,666	3,531	3,412
ปริญญาโทขึ้นไป	42	43	43	43	44	44	44	44	44	44
รวม	50,179	49,196	47,940	46,573	45,205	44,018	42,519	41,215	39,963	38,783

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

11.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554 – 2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานนั้น ประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกัน จากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในปี 2554-2563 นั้น โดยรวมทุกระดับการศึกษาในแต่ละปีมีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด ไม่ต่ำกว่าปีละ 38,783 คน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมด มีจำนวนไม่เกิน 8,532 คนเท่านั้น และในอีก 10 ปีข้างหน้าผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานจะมีแนวโน้มลดลงจากจำนวน 8,532 คน ในปี 2554 เหลือ 7,004 คน ในปี 2563 และผู้ว่างงานรวมนั้นในปี 2554-2563 จะมีจำนวนไม่ต่ำกว่าประมาณ 12,622 คน

จากการคาดประมาณการข้างต้น พบว่า ระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งในแต่ละปี มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 6,521 คน รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า และระดับ ปวส. ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุด คือ ระดับปริญญาโทขึ้นไป ซึ่งในแต่ละปีจะมีจำนวนไม่เกิน 44 คนเท่านั้น

ตารางที่ 11.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554-2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,827	1,794	1,722	1,664	1,608	1,558	1,505	1,460	1,417	1,376
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,047	1,021	977	948	914	887	857	831	807	784
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	488	472	458	441	425	414	400	389	378	368
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,161	2,186	2,195	2,203	2,186	2,152	2,084	2,010	1,937	1,872
ปริญญาตรี	2,967	2,978	3,003	3,018	2,990	2,928	2,852	2,749	2,648	2,559
ปริญญาโทขึ้นไป	42	43	43	43	44	44	44	44	44	44
รวม	8,532	8,493	8,398	8,317	8,166	7,983	7,741	7,483	7,232	7,004
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	4,600	4,581	4,592	4,577	4,566	4,542	4,511	4,476	4,438	4,396
มัธยมศึกษาตอนปลาย	873	977	925	948	933	934	924	918	909	900
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	466	391	428	409	417	410	409	405	402	398
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	2,786	2,404	2,593	2,491	2,529	2,492	2,484	2,458	2,439	2,413
ปริญญาตรี	3,868	4,269	4,069	4,159	4,097	4,101	4,060	4,035	3,998	3,961
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	12,592	12,622	12,607	12,584	12,542	12,478	12,388	12,293	12,186	12,070
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	6,427	6,375	6,314	6,241	6,174	6,100	6,016	5,936	5,855	5,773
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,920	1,998	1,902	1,896	1,847	1,820	1,780	1,749	1,716	1,684

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	954	863	886	850	842	824	809	794	781	767
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,947	4,590	4,788	4,694	4,715	4,644	4,568	4,469	4,376	4,285
ปริญญาตรี	6,834	7,247	7,072	7,177	7,087	7,029	6,912	6,784	6,646	6,521
ปริญญาโทขึ้นไป	42	43	43	43	44	44	44	44	44	44
รวม	21,124	21,115	21,005	20,901	20,708	20,461	20,129	19,776	19,417	19,073

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

11.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

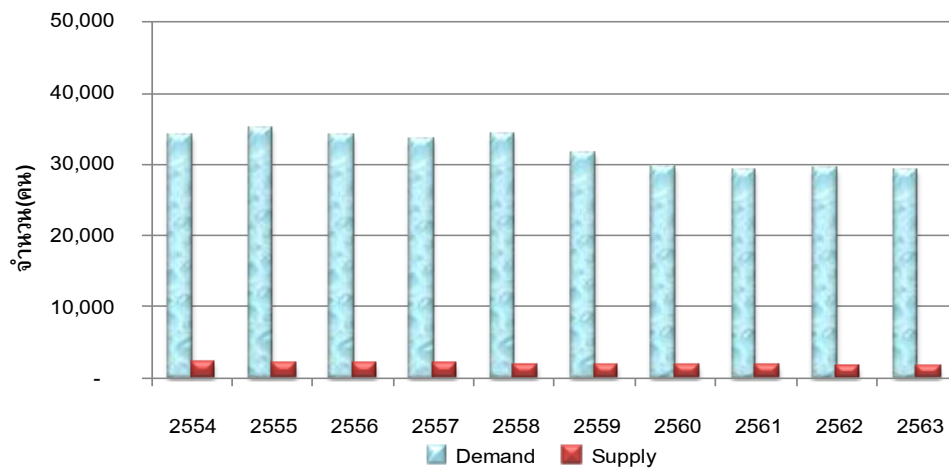
การวิเคราะห์ถึงจำนวนความต้องการกำลังคนหรืออุปสงค์ในแต่ละปีโดยรวมนั้น ความต้องการในแต่ละปีโดยรวม (Flow) ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของความสามารถในการผลิต (Capacity) และความต้องการแรงงานใหม่เพื่อเข้าไปทดแทนแรงงานเดิมซึ่งออกจากระบบการจ้างงาน และอุปทานก็มีองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกับอุปสงค์ คือ เป็นอุปทานที่เกิดขึ้นจากกำลังแรงงานใหม่และมีความปรารถนาที่จะทำงาน และอุปทานจากแรงงานที่เคยทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมาก่อนซึ่งว่างงาน ดังนั้น การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจึงเป็นข้อมูลที่นำมาจากความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มและการคาดประมาณการอุปทานแรงงาน ซึ่งได้ผลดังนี้

11.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ในปี 2554-2563 พบว่า ในแต่ละปีในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 มีความต้องการคนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าค่อนข้างสูง ซึ่งในอนาคตจะมีแนวโน้มลดลงแต่ก็มีปริมาณอุปสงค์แรงงานที่มากกว่าอุปทานแรงงาน เพราะการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวนมีจำนวนน้อย ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ตลาดแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนพบว่า มีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานมาก โดยเป็นช่วงห่างในลักษณะอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงาน ซึ่งปี 2555 นั้นมีช่วงห่าง (Gap) มากที่สุดประมาณ 32,988 คน และช่วงห่าง (Gap) มีแนวโน้มลดลงจนถึงปี 2563 ที่มีช่วงห่างประมาณ 27,508 คน

แผนภาพที่ 11.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

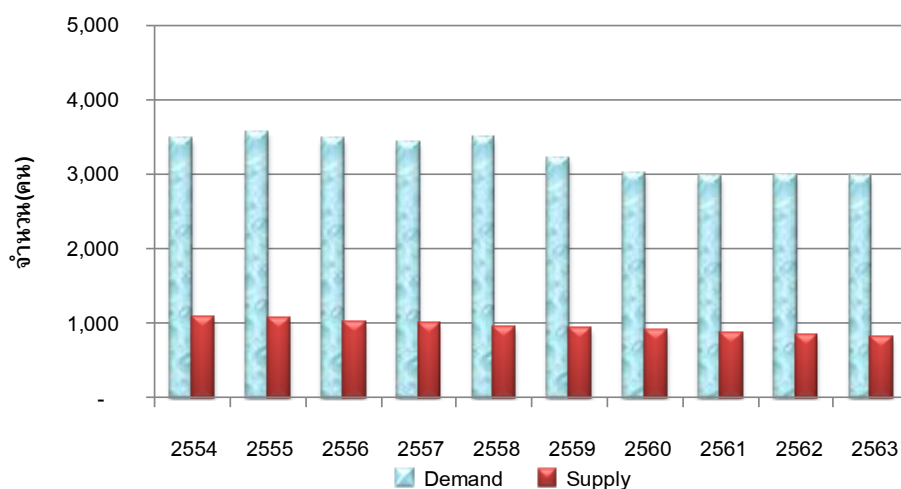

ที่มา: จากการคาดการณ์การ

11.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและผลิตกำลังคนของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความสอดคล้องกัน โดยความต้องการกำลังคนในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่าการผลิตกำลังคนที่ออกสู่ตลาดแรงงาน แต่ไม่แตกต่างกันมากเหมือนในตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ ความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 มีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2558 ประมาณ 3,503 คน ลดลงเป็น 2,977 คน ในปี 2563 ส่วนของการผลิตกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำมีจำนวน มีจำนวนค่อนข้างน้อย และมีแนวโน้มของอุปทานแรงงานลดลงจากประมาณ 1,094 คน ในปี 2554 เหลือ 826 คน ในปี 2563 ซึ่งช่วงห่าง(Gap) ระหว่างจำนวนอุปสงค์มากกว่าอุปทานของตลาดแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายค่อนข้างใกล้เคียงกัน แต่จะมากที่สุดในปี 2558 โดยมีช่วงห่างประมาณ 2,546 คน

แผนภาพที่ 11.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

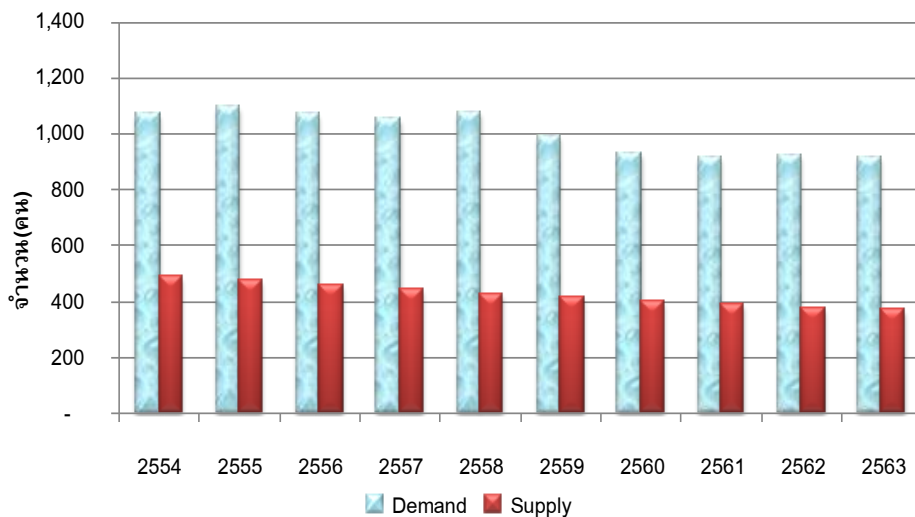
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

11.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากผลการศึกษาพบว่า ในปี 2553-2554 ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ไม่มีความสอดคล้องกัน โดยในปี 2558 แนวโน้มความต้องการกำลังคนลดลง โดยปี 2558 มีจำนวน 1,076 คน ลดลงเหลือ 914 คน ส่วนการผลิตกำลังคนและเมื่อรวมกับผู้ว่างานที่หางานทำมีจำนวนระดับ ปวช. ในปี 2554-2563 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยลดลงจากจำนวน 488 คน ในปี 2554 เหลือ 368 คน ในปี 2563

เมื่อพิจารณาอุปสงค์และอุปทานแรงงาน พบว่าช่วงห่าง(Gap) ของตลาดแรงงานระดับ ปวช. มีลักษณะอุปสงค์มากกว่าอุปทาน โดยมีช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทานแรงงานมากที่สุดในปี 2558 เป็นจำนวน 650 คน และน้อยที่สุดในปี 2560 จำนวนประมาณ 530 คน

แผนภาพที่ 11.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

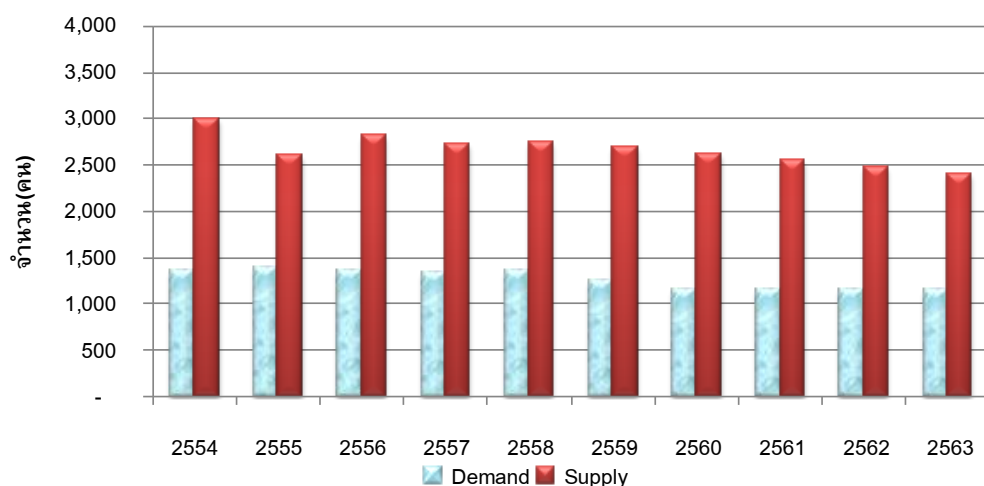
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

11.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

เมื่อพิจารณาช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พบว่าอุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงานมาก ซึ่งอุปทานแรงงานของตลาดระดับการศึกษา ปวส. ในปี 2554-2563 นั้น กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 มีการผลิตกำลังคนและเมื่อรวมกับผู้ว่างานที่หางานทำในระดับการศึกษา ปวส. ไม่ต่ำกว่าปีละประมาณ 2,398 คน ขณะที่แนวโน้มความต้องการกำลังคนระดับการศึกษา ปวส. มีจำนวนลดลง โดยลดลงเหลือ 1,153 ในปี 2563

ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในตลาดแรงงานปวส. ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ไม่มีความสอดคล้องกัน โดยมีการผลิตกำลังคนเกินกว่าความต้องการแรงงาน โดยมีช่วงห่างมากที่สุดในปี 2554 จำนวน 1,635 คน

แผนภาพที่ 11.9 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

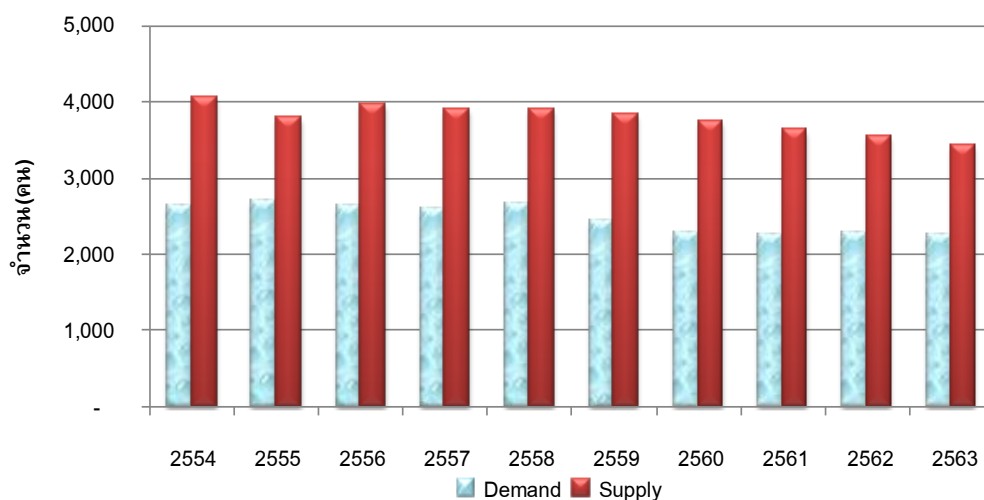
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

11.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

ตลาดแรงงานปริญญาตรี ในปี 2554-2563 พบว่ามีความต้องการกำลังคนในระดับการศึกษาปริญญาตรีของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 นั้นอยู่ที่ประมาณไม่เกิน 2,719 คน และความต้องการกำลังคนมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่เดียวกันการผลิตกำลังคนและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้วในระดับการศึกษาปริญญาตรี ในปี 2554 มีจำนวน 4,073 คน และในอนาคตมีแนวโน้มการผลิตกำลังคนลดลง เหลือ 2,266 คน ในปี 2563 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรีกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่า เกิดช่วงห่าง (Gap) อุปทานแรงงานมากกว่าอุปสงค์แรงงานค่อนข้างมาก โดยในช่วงปี 2554-2563 ไม่ต่ำกว่าปี 1,083 คน ซึ่งในปี 2560 มีช่วงห่างมากที่สุดจำนวน 1,463 คน

แผนภาพที่ 11.10 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

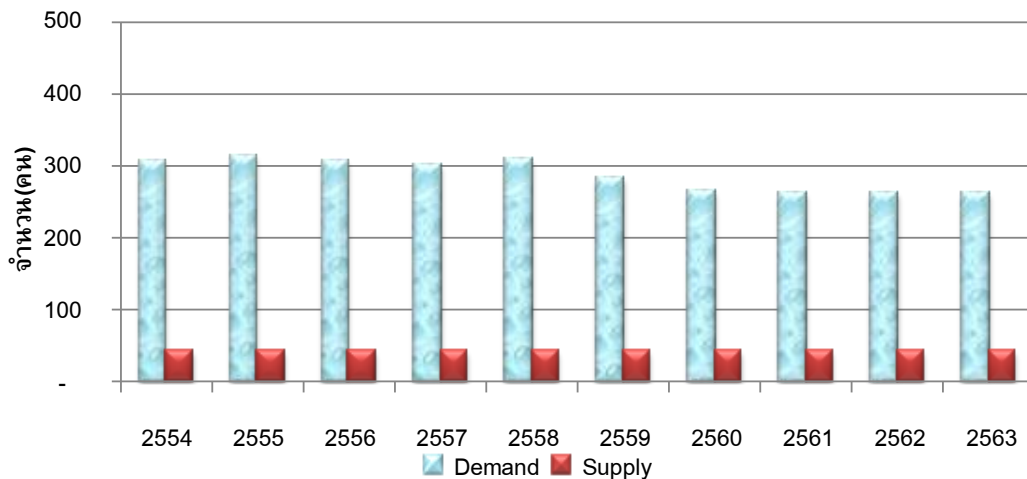
ที่มา: จากการคาดการณ์การ

11.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

จากการคาดการณ์การความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน ในปี 2554-2563 นั้น มีความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปมากกว่าการผลิตกำลังคน โดยในปี 2554 มีความต้องการกำลังคนประมาณ 306 คน และในอนาคตข้างหน้ามีแนวโน้มความต้องการกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปลดลงเหลือ 262 คน ในปี 2563 ในขณะที่การผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่ผลิตเข้าสู่ตลาดแรงงานและเมื่อรวมกับผู้ว่างงานที่หางานทำแล้วกลับมีจำนวนน้อยมาก โดยปี 2554 มีจำนวน 42 คน และในอนาคตยังคงมีการผลิตใกล้เคียงกับระดับนี้อยู่ ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าตลาดแรงงานระดับปริญญาโทขึ้นไป ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน

ด้านความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่า ช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์มากกว่าอุปทานมาก โดยปี 2555 นั้น มีช่องว่าง (Gap) มากกว่าปีอื่นๆ อยู่ที่ประมาณ 272 คน และปีที่มีช่องว่างน้อยที่สุด คือ ในปี 2561 และ ปี 2563 ประมาณ 218 คน

แผนภาพที่ 11.11 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดการณ์การ

ตารางที่ 11.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	D > S มากที่สุด	D > S มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	D > S มาก	D > S มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	D > S	D > S
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	D < S มาก	D < S
ปริญญาตรี	D < S มาก	D < S มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	D < S	D < S

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 12

กรุงเทพมหานคร

12.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศ และเป็นศูนย์กลางความเจริญทุกด้าน มีพื้นที่เมืองขนาดใหญ่ที่สุดและเป็นเมืองหลักที่มีประชากรมากที่สุดของประเทศไทย มีแม่น้ำสำคัญคือ แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน ทำให้แบ่งเมืองออกเป็น 2 ฝั่ง คือฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี โดยกรุงเทพมหานครมีพื้นที่ทั้งหมด 1,568.737 ตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งสิ้น 6,863,487 คน(ณ 31 ธันวาคม 2552) รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง การเงินการธนาคาร การพาณิชย์ การสื่อสาร และความเจริญก้าวหน้าด้านอื่นๆ ของประเทศ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ รวมถึงการเป็นศูนย์บริหารทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ตลอดจนการติดต่อกับนานาชาติมาโดยตลอด จนสามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจและการค้า การบริการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถูกจัดลำดับให้เป็นมหานครที่มีขนาดใหญ่ อันดับที่ 15 ของโลก และยังเป็นศูนย์กลางทางการเงินนานาชาติที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในปีพ.ศ. 2552 กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีค่าครองชีพสูงสุดอันดับ 2 ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองจากสิงคโปร์ กรุงเทพมหานครมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น พระบรมมหาราชวัง พระที่นั่งวิมานเมฆ และวัดต่างๆ ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประมาณ 11 ล้านคนในแต่ละปี นับเป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศมากที่สุดรองจากปารีสและลอนดอน การท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งสร้าง GDP ประมาณร้อยละ 5 กรุงเทพมหานคร เป็นประตูสู่สากลหลักของประเทศไทย ตลาดใหญ่นี้ทำให้กรุงเทพมหานคร เป็นทำเลหลักสำหรับการทำโรงแรมรวมทั้งกิจการที่พิกขนาดเล็กและกลาง

สถานการณ์ด้านสังคม เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางความเจริญทุกด้าน ส่งผลให้ต้องรองรับการอพยพย้ายถิ่นของประชาชนจากทุกภูมิภาค ทำให้เกิดความแออัดของประชากร และส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหาคุณภาพชีวิตต่ำกว่ามาตรฐาน วิถีความเป็นอยู่ในสังคมเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ก่อให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด

ตารางที่ 12.1 ผลผลิตมวลรวมของกรุงเทพมหานคร ปี 2552 จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาंकปี 2531

รายการ/จังหวัด	กรุงเทพมหานคร	สัดส่วน (%)
ภาคเกษตร	1,389	0.13
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	1,160	83.52
2. การประมง	229	16.48
นอกภาคเกษตร	1,069,853	99.87
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0	0.00
4. การผลิต	227,413	21.26
5. การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	25,216	2.36
6. การก่อสร้าง	30,078	2.81

รายการ/จังหวัด	กรุงเทพมหานคร	สัดส่วน (%)
7. การขายส่ง การขายปลีก และซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	260,413	24.34
8. โรงแรม และภัตตาคาร	96,855	9.05
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	148,792	13.91
10. ตัวกลางทางการเงิน	95,335	8.91
11. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	51,997	4.86
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	46,316	4.33
13. การศึกษา	13,663	1.28
14. การบริการด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	10,975	1.03
15. การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	60,646	5.67
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	2,156	0.20
รวมผลผลิตมวลรวม	1,071,242	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

12.2 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคน

12.2.1 จำนวนประชากรและการจ้างงาน

กรุงเทพมหานครมีประชากรทั้งหมดในปี 2548 เท่ากับ 7.46 ล้านคน และลดลงเป็น 6.87 ล้านคนในปี 2553 โดยเป็นประชากรในวัยแรงงานจำนวน 5.60 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกำลังแรงงานรวมจำนวน 3.90 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเท่ากับร้อยละ 69.6 มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน 3.86 ล้านคน และมีผู้ว่างงาน 3.79 หมื่นคน คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.0 ซึ่งลดลงจากปีก่อน

ตารางที่ 12.2 จำนวนประชากรและการจ้างงานในกรุงเทพมหานคร ปี 2548–2553

	2548	2549	2550	2551	2552	2553
จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	7,460,239	6,854,261	6,912,568	6,904,784	6,863,487	6,871,269
จำนวนประชากรในวัยแรงงาน (คน)	6,167,931	5,676,233	5,732,189	5,675,267	5,587,805	5,604,222
จำนวนกำลังแรงงานรวม (คน)	4,288,666	3,947,624	4,002,620	4,005,732	3,968,545	3,903,169
จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	4,211,056	3,885,967	3,953,326	3,946,909	3,914,019	3,864,067
จำนวนผู้ว่างงาน (คน)	77,251	60,723	48,813	56,822	53,429	37,855
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)	69.53	69.55	69.83	70.58	71.02	69.6
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.80	1.54	1.22	1.42	1.35	1.0

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

12.2.2 จำนวนผู้มีงานทำ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำเป็นรายไตรมาส พบว่า กรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้มีงานทำจำนวน 3.84 ล้านคนในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ซึ่งลดลงจากไตรมาสก่อนในปีเดียวกันร้อยละ 0.09 และลดลงจากปีก่อนในไตรมาสเดียวกันที่ร้อยละ 2.51

ตารางที่ 12.3 จำนวนผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายไตรมาส ปี 2552-2553

หน่วย:คน

จังหวัด	1Q2552	2Q2552	3Q2552	4Q2552	1Q2553	2Q2553	3Q2553	4Q2553
กรุงเทพมหานคร	3,886,626	3,882,886	3,944,108	3,942,456	3,899,465	3,866,465	3,846,929	3,843,410

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

12.2.3 โครงสร้างการจ้างงานรายสาขาหลัก

ในปี 2548 กรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคบริการมากที่สุดจำนวน 2.93 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 69.57 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด ต่อมาในปี 2553 จำนวนผู้มีงานทำมากที่สุดยังคงเป็นผู้มีงานทำในภาคบริการ ซึ่งมีจำนวน 2.84 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 73.58 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตร โดยมีจำนวนผู้มีงานทำเท่ากับ 9.90 แสนคน และ 3.14 หมื่นคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.61 และ 0.81 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 12.4 จำนวนผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาหลัก ปี 2548-2553

หน่วย:คน

สาขา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ภาคเกษตร	27,256	27,870	35,483	43,808	44,935	31,414
ภาคอุตสาหกรรม	1,253,982	1,078,058	1,052,920	1,055,154	1,010,968	989,512
ภาคบริการ	2,929,818	2,780,039	2,864,923	2,847,948	2,858,117	2,843,141
รวม	4,211,056	3,885,967	3,953,326	3,946,909	3,914,019	3,864,067

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

12.2.4 โครงสร้างการจ้างงานรายระดับการศึกษาที่สำเร็จ

ในปี 2548 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 2.22 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.72 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีจำนวนเท่ากับ 9.28 แสนคน และ 3.97 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.04 และ 9.43 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ และต่อมาในปี 2553 ผู้มีงานทำส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจำนวน 1.97 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.07 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีจำนวนเท่ากับ 8.64 แสนคน และ 3.75 แสนคน ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.36 และ 9.70 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ 12.5 จำนวนการจ้างงานในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2548–2553

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	2551	2552	2553
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	2,219,959	1,966,377	2,006,801	1,971,773	1,969,970	1,973,188
มัธยมศึกษาตอนปลาย	397,086	399,438	404,799	405,869	385,584	374,869
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	251,344	227,287	234,998	207,597	228,424	217,203
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	219,275	202,208	212,895	225,647	217,658	227,339
ปริญญาตรี	928,058	903,245	899,894	923,368	898,046	863,973
ปริญญาโทขึ้นไป	195,333	187,412	193,938	212,656	214,337	207,494
รวม	4,211,056	3,885,967	3,953,326	3,946,909	3,914,019	3,864,067

ที่มา: ข้อมูลสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

12.2.5 ความต้องการและความขาดแคลนกำลังคน

จากรายงานการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) พบว่า สถานประกอบการในกลุ่มจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีความต้องการแรงงานประมาณ 87,491 คน และในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน จำนวน 53,951 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนผู้ว่างงานที่ได้จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีผู้ว่างงานจำนวน 56,822 คน พบว่า จำนวนความต้องการแรงงานในระดับประถมศึกษา และ ปวส. ของสถานประกอบการสูงกว่าจำนวนผู้ว่างงานเช่นเดียวกันกับในระดับมัธยมปลาย และปวช. ในขณะที่จำนวนความต้องการแรงงานในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท กลับต่ำกว่าจำนวนผู้ว่างงาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานและผู้ว่างงานในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่จบ พบว่า ระดับ ปวช. มีความต้องการแรงงานในสาขาวิชาธุรกิจและการบริการ มากที่สุด จำนวน 12,404 คน ขณะที่ผู้ว่างงานในสาขานี้จำนวน 1,837 คน เช่นเดียวกับสาขาวิชาธุรกิจและการบริการ ในระดับ ปวส. ที่มีจำนวนความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ส่วนระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในเกือบทุกสาขา ส่วนสาขาที่มีจำนวนความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ได้แก่ สาขาคอมพิวเตอร์ วิศวกรรมศาสตร์ สุขภาพ และการบริการส่วนบุคคล

ตารางที่ 12.6 ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวนแรงงานที่ต้องการและขาดแคลน ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่จบ

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
ไม่จำกัดวุฒิ	785	579	
ต่ำกว่าประถมศึกษา	2,412	351	1,311
ประถมศึกษา	23,338	16,607	5,797
มัธยมศึกษาตอนต้น	12,804	8,922	11,225
มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ	17,614	10,307	9,485
มัธยมศึกษาตอนปลาย			5,197
ศิลปศาสตร์	190		159
ธุรกิจและการบริการ	12,404	7,410	1,837

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
คอมพิวเตอร์			328
วิศวกรรมศาสตร์	4,370	2,562	1,491
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	58	56	377
การบริการส่วนบุคคล	592	279	96
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	9,144	6,165	2,961
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			159
ศิลปศาสตร์			137
ธุรกิจและการบริการ	4,868	3,018	1,353
คอมพิวเตอร์			112
วิศวกรรมศาสตร์	3,573	2,472	1,000
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	332	317	200
การบริการส่วนบุคคล	371	357	
ปริญญาตรี	20,555	10,402	23,585
การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์			775
ศิลปศาสตร์	162	122	1,944
มนุษยศาสตร์	134	95	2,317
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์	45	35	1,984
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ	45	31	2,450
ธุรกิจและการบริการ	5,835	3,104	7,156
กฎหมาย	76	64	1,086
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	28	12	367
วิทยาศาสตร์กายภาพ	143	90	305
คณิตศาสตร์และสถิติ	3	3	165
คอมพิวเตอร์	4,091	3,237	1,630
วิศวกรรมศาสตร์	3,484	1,865	1,546
การผลิตและกระบวนการผลิต	47	18	153
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	770	564	
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง	23	9	
สุขภาพ	585	293	118
การบริการส่วนบุคคล	4,963	761	593
การบริการขนส่ง	19		
การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม	20	20	129
การบริการด้านการรักษาความปลอดภัย	82	82	
ไม่ทราบ			867
ปริญญาโท	233	71	2,064
ศิลปศาสตร์			127
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์	29		121
วารสารศาสตร์และสารสนเทศ			260
ธุรกิจและการบริการ	35		722
คอมพิวเตอร์	91	71	
วิศวกรรมศาสตร์			321
สถาปัตยกรรมและการสร้างอาคาร	75		
การเกษตร การป่าไม้ และการประมง			165

ระดับการศึกษา	ความต้องการ	ขาดแคลน	ผู้ว่างงาน
สุภาพ	3		
การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม			348
ปริญญาเอก			55
การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม			55
การศึกษาอื่นๆ	606	547	339
รวมทั้งหมด	87,491	53,951	56,822

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้ว่างงานจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2551 เฉลี่ยสี่ไตรมาส

12.2.6 ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพ

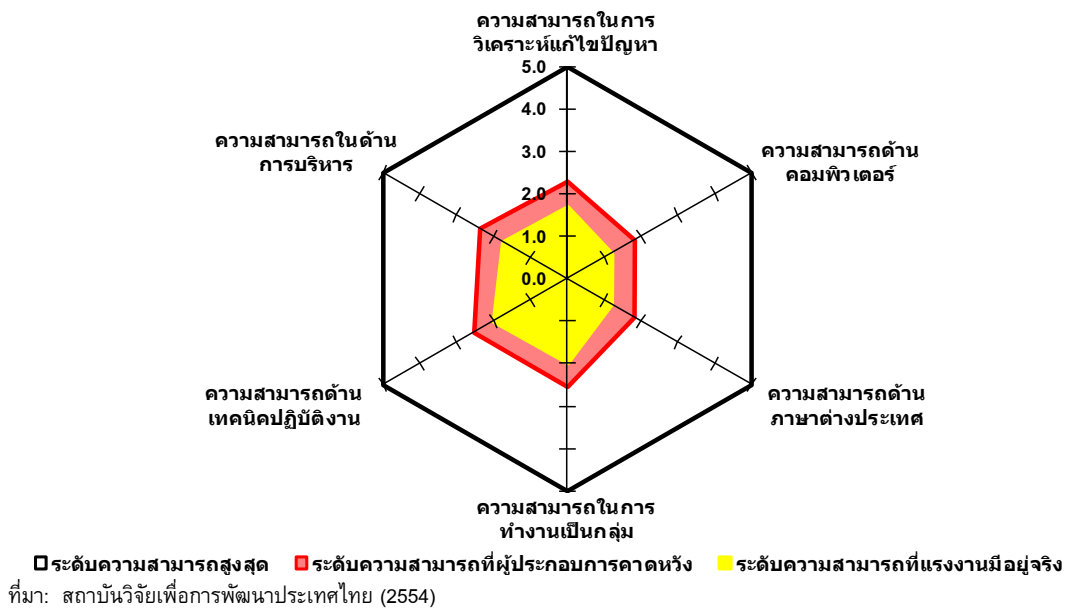
ผลการสำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ปี 2550 โดยกระทรวงแรงงานร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดที่ระดับ 5.00 พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของแรงงานจากสถานประกอบการในพื้นที่กรุงเทพมหานคร นั้น สูงกว่าความสามารถที่มีอยู่ในระดับปัจจุบัน (ปี 2550) ของทุกกลุ่มแรงงาน ได้แก่ กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบ่งความสามารถเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในด้านการบริหาร ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านจะมีระดับความคาดหวังในคะแนนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มแรงงาน โดยกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือนั้น สถานประกอบการจะมีความคาดหวังในความสามารถด้านต่างๆ ในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ แต่ความสามารถของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่มีอยู่จริงก็ยิ่งต่ำกว่าที่สถานประกอบการคาดหวัง เช่น ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ของกลุ่มแรงงานไร้ฝีมืออยู่ที่ระดับ 1.19 เมื่อพิจารณาในกลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือ กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูงและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์เพิ่มสูงขึ้นอยู่ที่ระดับ 1.44 2.28 2.87 และ 3.12 ตามลำดับ แต่ก็ยังอยู่ในระดับความสามารถที่ต่ำกว่าระดับที่สถานประกอบการคาดหวังไว้

ตารางที่ 12.7 ระดับความสามารถ (Competency) ของแรงงานในกรุงเทพมหานคร ปี 2550

ความสามารถ	กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ		กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือ		กลุ่มแรงงานฝีมือระดับสูง		กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
ความสามารถในด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	1.7	2.29	1.99	2.61	2.51	3.1	3.14	3.74	3.55	4.1
ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	1.19	1.82	1.44	2.04	2.28	2.85	2.87	3.42	3.12	3.69
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ	1.18	1.81	1.32	1.96	2.04	2.71	2.68	3.32	2.97	3.61
ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	1.97	2.54	2.28	2.84	2.83	3.39	3.38	3.95	3.75	4.23
ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน	1.99	2.53	2.34	2.91	2.89	3.47	3.55	4.09	3.93	4.44
ความสามารถในด้านการบริหาร	1.74	2.37	2.16	2.79	2.78	3.38	3.51	4.08	4.08	4.55

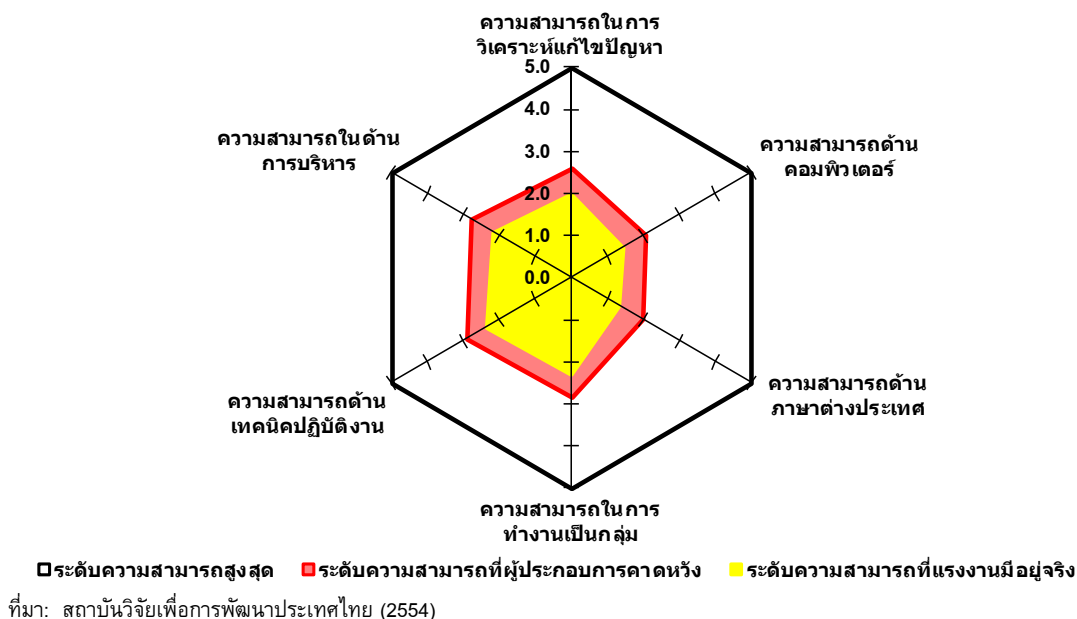
ที่มา: <http://manpower.mol.go.th>

แผนภาพที่ 12.1 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานไร้ฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานคร ปี 2550

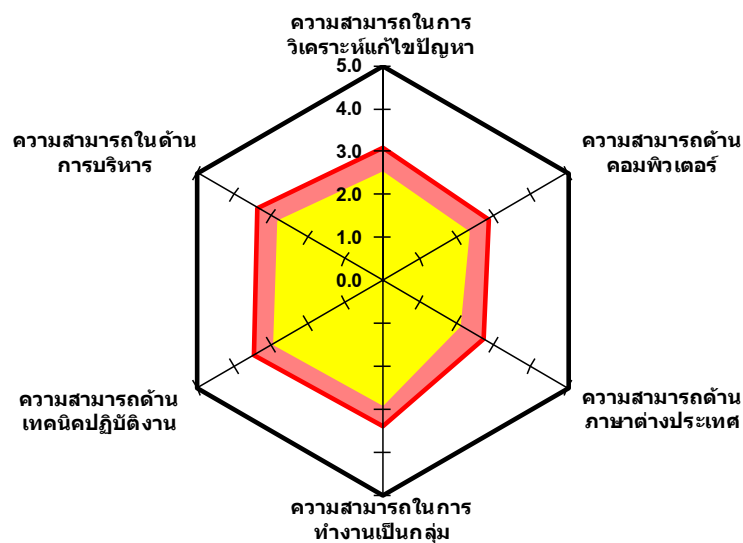
ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานไร้ฝีมือพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศและความสามารถในการบริหารมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.63) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.59) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.57) และความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.54)

แผนภาพที่ 12.2 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานกึ่งฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานคร ปี 2550

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานที่มีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหารต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.64) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการบริหาร (Gap=0.63) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.62) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.60) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.57) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.56)

แผนภาพที่ 12.3 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานคร ปี 2550

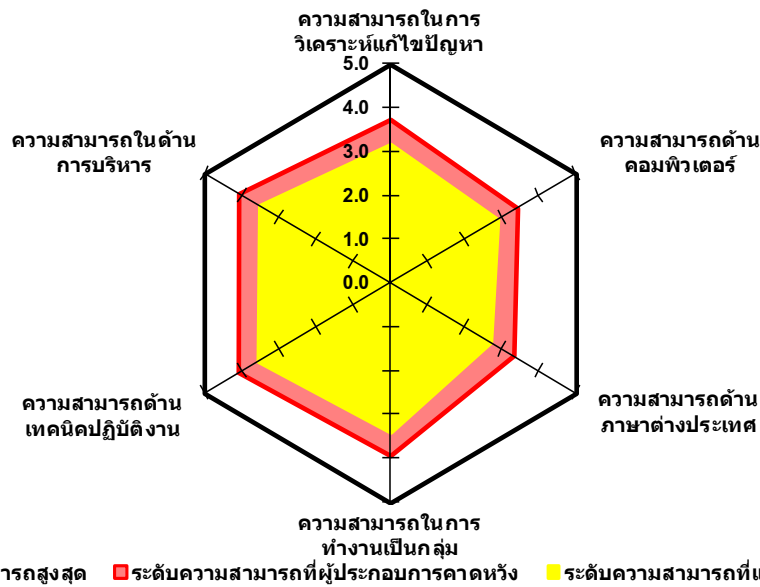

□ ระดับความสามารถสูงสุด ■ ระดับความคาดหวังที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ■ ระดับความสามารถที่แรงงานมีอยู่จริง

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงานที่มีมือ พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถใน ด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.67) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการบริหาร (Gap=0.60) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.59) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.58) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.57) และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.56)

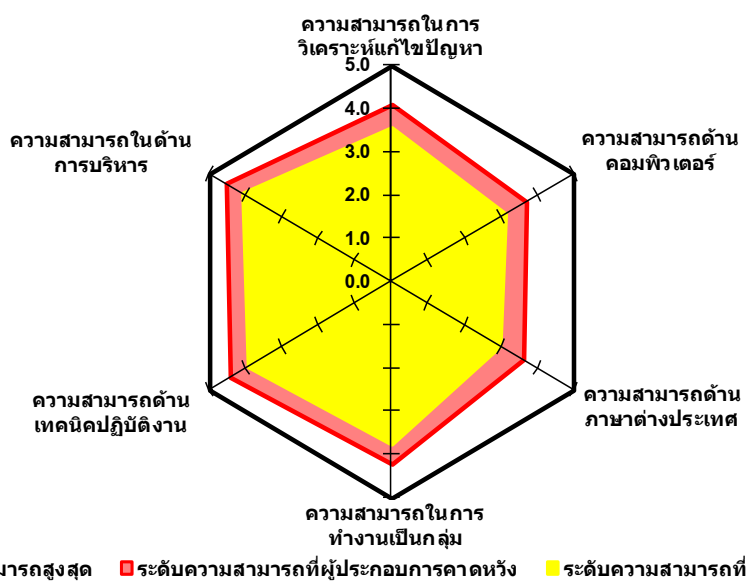
แผนภาพที่ 12.4 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่แรงงานฝีมือระดับสูงมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานคร ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ของแรงงานฝีมือระดับสูง พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมีช่องห่างมากที่สุด (Gap=0.64) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Gap=0.60) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.58) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มและความสามารถในการบริหารมีช่องห่างเท่ากัน (Gap=0.57) และความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงานมีช่องห่างน้อยที่สุด (Gap=0.54)

แผนภาพที่ 12.5 ช่องห่าง (Gap) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานคร ปี 2550

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554)

ผลการประเมินความคาดหวังของสถานประกอบการ ในระดับความสามารถด้านต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการบริหาร ต่ำกว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศมีช่วงห่างมากที่สุด (Gap=0.64) รองลงมาได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Gap=0.57) ความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา (Gap=0.55) ความสามารถด้านเทคนิคปฏิบัติงาน (Gap=0.51) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Gap=0.48) และความสามารถในการจัดการบริหารมีช่วงห่างน้อยที่สุด (Gap=0.47)

ตารางที่ 12.8 คุณลักษณะแรงงาน (Attributes) ในสถานประกอบการของกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบกับทั้งประเทศ ปี 2551

ประเภทของความสามารถ	ระดับคุณลักษณะงาน	
	กรุงเทพมหานคร	ทั้งประเทศ
ความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ	ปานกลาง	ปานกลาง
ทักษะฝีมือแรงงาน	ปานกลาง	ปานกลาง
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ปานกลาง	ปานกลาง
ความขยันและอดทน	มาก	ค่อนข้างมาก
ความสามารถในการแก้ปัญหา	ปานกลาง	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก

ที่มา: ข้อมูลสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552)

เมื่อพิจารณาระดับคุณลักษณะในด้านต่างๆ ของแรงงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการในกรุงเทพมหานครพบว่าแรงงานที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการมีความรู้พื้นฐานในตำแหน่งที่ทำ ทักษะฝีมือแรงงาน ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความมีระเบียบวินัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง แต่แรงงานในกรุงเทพมหานครในสถานประกอบการมีความขยันและอดทนเป็นอย่างมาก

12.2.7 การคาดประมาณความต้องการกำลังคนในอนาคต ปี 2554 – 2563

จากการคาดประมาณ (เบื้องต้น) ของความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม จำแนกตามระดับการศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ในช่วงปี 2554 - 2563 มีความต้องการกำลังคนโดยรวมเท่ากับ 3.93 3.93 3.93 3.94 3.95 3.96 3.97 3.99 4.01 และ 4.03 ล้านคน ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 0.27 โดยในปี 2563 มีความต้องการกำลังคนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 2.05 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50.87 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และ มัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 9.22 แสนคน และ 4.04 แสนคนตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.88 และ 10.02 ของจำนวนความต้องการกำลังคนทั้งหมดตามลำดับ

ในส่วนความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มในกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี 2554 – 2563 มีความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยเท่ากับ 8.01 หมื่นคน โดยเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อขยายตำแหน่งงานใหม่เฉลี่ยจำนวน 1.00 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.48 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด และเป็นความต้องการส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่าที่ออกไปเฉลี่ยจำนวน 7.01 หมื่นคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 87.52 ของความต้องการส่วนเพิ่มรวมเฉลี่ยทั้งหมด

ตารางที่ 12.9 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2558

หน่วย:คน

	2554	2555	2556	2557	2558
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	2,000,640	2,001,131	2,001,039	2,002,700	2,007,530
มัธยมศึกษาตอนปลาย	393,903	394,000	393,982	394,309	395,260
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	226,968	227,023	227,013	227,201	227,750
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	212,938	212,990	212,981	213,157	213,672
ปริญญาตรี	899,641	899,862	899,821	900,567	902,739
ปริญญาโทขึ้นไป	198,444	198,493	198,484	198,649	199,128
รวม	3,932,535	3,933,499	3,933,320	3,936,583	3,946,079
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	36,514	35,964	35,391	37,140	40,341
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7,189	7,081	6,968	7,313	7,943
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,142	4,080	4,015	4,213	4,577
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,886	3,828	3,767	3,953	4,294
ปริญญาตรี	16,420	16,172	15,914	16,701	18,140
ปริญญาโทขึ้นไป	3,622	3,567	3,510	3,684	4,001
รวม	71,774	70,691	69,565	73,005	79,295
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1,060	490	- 91	1,660	4,831
มัธยมศึกษาตอนปลาย	209	97	- 18	327	951
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	120	56	- 10	188	548
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	113	52	- 10	177	514
ปริญญาตรี	477	221	- 41	747	2,172
ปริญญาโทขึ้นไป	105	49	- 9	165	479
รวม	2,083	964	- 179	3,263	9,496
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	35,454	35,473	35,482	35,480	35,510
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,981	6,984	6,986	6,986	6,991
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,022	4,024	4,025	4,025	4,028
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,774	3,776	3,777	3,776	3,779
ปริญญาตรี	15,943	15,951	15,955	15,955	15,968
ปริญญาโทขึ้นไป	3,517	3,519	3,519	3,519	3,522
รวม	69,690	69,727	69,744	69,741	69,799

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 12.10 ผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยายหรือลดตำแหน่งงาน และความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อทดแทนแรงงานเก่า (เบื้องต้น) ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2559-2563

หน่วย:คน

	2559	2560	2561	2562	2563
ความต้องการกำลังคนโดยรวมหรือการจ้างงานรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	2,012,584	2,020,992	2,031,539	2,041,834	2,050,451
มัธยมศึกษาตอนปลาย	396,255	397,910	399,987	402,014	403,711
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	228,323	229,277	230,473	231,641	232,619
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	214,210	215,104	216,227	217,323	218,240
ปริญญาตรี	905,012	908,793	913,536	918,165	922,040
ปริญญาโทขึ้นไป	199,629	200,463	201,509	202,530	203,385
รวม	3,956,013	3,972,540	3,993,272	4,013,508	4,030,446
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวม					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	40,649	44,093	46,381	46,316	44,821
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8,003	8,681	9,132	9,119	8,825
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,612	5,002	5,262	5,254	5,085
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4,326	4,693	4,937	4,930	4,770
ปริญญาตรี	18,279	19,828	20,857	20,827	20,155
ปริญญาโทขึ้นไป	4,032	4,374	4,601	4,594	4,446
รวม	79,901	86,671	91,169	91,040	88,101
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อขยาย/ลดตำแหน่งงาน					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	5,054	8,408	10,547	10,295	8,617
มัธยมศึกษาตอนปลาย	995	1,655	2,077	2,027	1,697
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	573	954	1,197	1,168	978
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	538	895	1,123	1,096	917
ปริญญาตรี	2,273	3,781	4,743	4,629	3,875
ปริญญาโทขึ้นไป	501	834	1,046	1,021	855
รวม	9,934	16,527	20,732	20,236	16,938
ความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มเพื่อการทดแทนแรงงานเก่า					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	35,595	35,685	35,834	36,021	36,204
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7,008	7,026	7,055	7,092	7,128
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,038	4,048	4,065	4,086	4,107
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,789	3,798	3,814	3,834	3,853
ปริญญาตรี	16,006	16,047	16,114	16,198	16,280
ปริญญาโทขึ้นไป	3,531	3,540	3,554	3,573	3,591
รวม	69,968	70,144	70,437	70,804	71,163

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำ ปี 2552 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นพื้นฐานในการคาดประมาณ
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

12.2.8 การวิเคราะห์ค่าจ้างในกรุงเทพมหานคร

จากการพิจารณาค่าจ้างของลูกจ้างภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามช่วงอายุและระดับการศึกษา ในปี 2545 พบว่าช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปนั้นจะได้รับค่าจ้างสูงสุดซึ่งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 99,999 บาท รองลงมา คือช่วงอายุ 50-59 ปีและจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงถึง 77,921 บาท ส่วนในปี 2553 พบว่าช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปและจบการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุดเป็นเงินจำนวน 99,998 บาท ลำดับรองลงมาเป็นช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปโดยได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 64,092 บาท ส่วนร้อยละของอัตราการเพิ่มของปี 2553 จากปี 2545 โดยเฉลี่ยพบว่าช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปและจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีอัตราการเพิ่มของค่าจ้างมากที่สุดถึงร้อยละ 8.50 ส่วนช่วงอายุ 50-59 ปี และจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบมากที่สุดถึงร้อยละ 11.14

ตารางที่ 12.11 เปรียบเทียบค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา

หน่วย:บาท

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ค่าจ้าง ปี 2545						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	4,083	5,107	6,443	6,955	6,146	5,959
มัธยมศึกษาตอนต้น	4,314	6,209	7,941	15,751	15,000	6,850
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,310	6,212	9,973	29,536	10,637	8,072
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,458	6,446	10,762	18,478		9,543
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	800	6,739	11,723	16,578	25,677	9,713
ปริญญาตรี		12,099	22,269	43,507	55,412	19,075
ปริญญาโทขึ้นไป		30,680	42,876	77,921	99,999	44,513
รวม	4,211	7,276	11,495	16,659	12,691	9,804
ค่าจ้าง ปี 2553						
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	5,854	7,855	7,842	7,644	9,899	7,825
มัธยมศึกษาตอนต้น	5,932	7,027	8,731	11,838	16,159	8,451
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,412	8,006	10,303	11,483	20,434	9,648
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	6,927	8,138	12,389	18,659	19,342	12,504
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		10,819	14,744	18,388	15,249	14,274
ปริญญาตรี	12,500	14,704	21,092	33,736	60,746	20,802
ปริญญาโทขึ้นไป		30,692	43,580	64,092	99,998	43,638
รวม	6,040	11,087	14,717	16,480	21,229	14,113

หมายเหตุ: ค่าจ้างรวมคำนวณมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในแต่ละช่วงอายุ, ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3
ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 12.12 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างเอกชนในกรุงเทพมหานคร ในปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2545 โดยเฉลี่ย

หน่วย:ร้อยละ

ระดับการศึกษา/ช่วงอายุ	15-19 ปี	20-29 ปี	30-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	4.61	5.53	2.49	1.19	6.14	3.46
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.06	1.56	1.19	-3.51	0.93	2.66
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5.09	3.22	0.41	-11.14	8.50	2.25
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	5.66	2.96	1.78	0.12		3.44
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		6.10	2.91	1.30	-6.31	4.93
ปริญญาตรี		2.47	-0.68	-3.13	1.16	1.09
ปริญญาโทขึ้นไป		0.00	0.20	-2.41	-0.00	-0.25
รวม	4.61	5.41	3.14	-0.13	6.64	4.66

หมายเหตุ: ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ไตรมาส 3

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

12.3 สถานการณ์ด้านการผลิตกำลังคน

12.3.1 จำนวนสถานศึกษา

กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีลักษณะเขตปกครองพิเศษ และมีการจัดการศึกษาทุกระดับการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ มีความหลากหลายในการจัดการศึกษาเพราะมีสถานศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อย่างมาก แบ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังตารางที่ 12.13 และสถานศึกษานอกสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสถานศึกษานอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการประกอบด้วยสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 435 แห่ง และสังกัดอื่นๆ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาเฉพาะ ทางจำนวน 34 แห่ง เช่น สังกัดกระทรวงสาธารณสุข สังกัดสำนักงานแพทย์กรุงเทพมหานคร สังกัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สังกัดกระทรวงคมนาคม สังกัดกระทรวงกลาโหม สังกัดกระทรวง วัฒนธรรม เป็นต้น จากการที่มีหน่วยงานหลายสังกัดเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาทำให้ กรุงเทพมหานครมีความพร้อมในการจัดการศึกษามากกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ แต่ยังมีประสพปัญหาอยู่บ้างในการ จัดการศึกษา เนื่องจากมีประชากรที่ย้ายถิ่นฐาน เพื่อเข้ามาประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก แต่ไม่ได้ย้ายสำมะโนครัวมาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 12.13 จำนวนสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปี 2552

หน่วย : แห่ง

จังหวัด	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	สกอ.-สาริต	สกอ.-อุดม
กรุงเทพมหานคร	157	907	54	21	17	60

หมายเหตุ: สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กศน. หมายถึง สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สกอ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สอศ.และ สกอ.-อุดม รวมสถาบันเอกชน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

12.3.2 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 210,639 คน โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด 70,702 คน รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า จำนวน 43,739 คน และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 29,873 คน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ในกรุงเทพมหานครมีจำนวนไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับระดับการศึกษาอื่นๆ จำนวน 29,509 คน และ 21,536 คน ตามลำดับ และระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปมีจำนวนเพียง 15,280 คนเท่านั้น

ตารางที่ 12.14 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2552

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	กรุงเทพมหานคร
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	43,739
มัธยมศึกษาตอนปลาย	29,873
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	29,509
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	21,536
ปริญญาตรี	70,702
ปริญญาโทขึ้นไป	15,280
รวม	210,639

หมายเหตุ: ระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถจำแนกภาคพิเศษ (ผู้ที่เรียนและทำงานด้วย) ออกจากผู้ที่เรียนตามปกติได้ ซึ่งข้อมูลอาจสูงกว่าปกติ
ระดับมัธยม - ปวส. ไม่สามารถจำแนกเพศได้

ที่มา: - ระดับมัธยม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ระดับ ปวช และ ปวส จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกรุงเทพมหานครทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. สาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาขาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 20,432 คน และ 15,636 คน ตามลำดับ รองลงมา คือ สาขาอุตสาหกรรม จำนวน 6,881 คน และ 5,177 คน ตามลำดับ ส่วนในสาขาศิลปกรรม สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และสาขาคหกรรม ในระดับปวช. มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 1,088 846 และ 237 คน ตามลำดับ และในระดับปวส. สาขาเหล่านี้มีผู้สำเร็จการศึกษาเพียงสาขาละ 158 340 และ 76 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 12.15 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา และสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กรุงเทพมหานคร	
	ปวช.	ปวส.
เกษตรกรรม	0	0
คหกรรม	237	76
เทคโนโลยีสารสนเทศฯ	0	150
พาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ	20,432	15,635
ประมง	0	0
ศิลปกรรม	1,088	158
อุตสาหกรรม	6,881	5,177
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	864	340
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	7	0
เวชกรรม	0	0
สาขาอื่นๆ	0	0
รวม	29,509	21,536

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาในสาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 23,800 คน รองลงมาคือ สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม จำนวน 11,405 คน และสาขาวิศวกรรม สถาปัตยกรรม จำนวน 8,559 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 12.16 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชา ที่จบ ปี 2552

หน่วย:คน

สาขาวิชา	กรุงเทพมหานคร
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	1,562
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	11,405
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	8,559
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	23,800
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	7,586
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	3,836
สุขภาพ การแพทย์	1,353
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	4,095
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	1,310
นิติศาสตร์	1,550
รัฐศาสตร์	1,889
การศึกษา	3,505
พลศึกษา การกีฬา	252
สาขาอื่นๆ	0
รวม	70,702

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

ส่วนระดับปริญญาโทขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 15,280 คน โดยสาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ เป็นสาขาที่มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม สาขาการศึกษา และสาขาวิศวกรรม สถาปัตยกรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 12.17 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่จบ ปี 2552

สาขาวิชา	กรุงเทพมหานคร
เกษตรกรรม ประมง วนศาสตร์	501
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม	2,255
วิศวกรรม สถาปัตยกรรม	1,659
พาณิชยกรรม บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์	5,810
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อักษรศาสตร์	980
นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	335
สุขภาพ การแพทย์	522
คหกรรม บริการ การท่องเที่ยว	82
ศิลปกรรม จิตรกรรม มัณฑนศิลป์	64
นิติศาสตร์	180
รัฐศาสตร์	978
การศึกษา	1,821
พลศึกษา การกีฬา	93
สาขาอื่นๆ	0
รวม	15,280

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ไม่นับรวมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช)

12.3.3 การผลิตกำลังคนในเชิงคุณภาพ

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ในปีการศึกษา 2552-2553 ของกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 12.18-12.20 แสดงถึงคุณภาพทางการศึกษาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 5 รายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา ทุกระดับชั้น มีคะแนนเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 50

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 26 ส่วนวิชาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศาสตร์เป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกรุงเทพมหานคร

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 26 ส่วนวิชาภาษาไทย และสังคมศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น โดยวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกรุงเทพมหานคร

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2553 ลดลงจากปีการศึกษา 2552 โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุดและเป็นรายวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุดในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 23.74 ส่วนวิชาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น รายวิชาสังคมศาสตร์เป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 12.18 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกรุงเทพมหานคร

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
กรุงเทพมหานคร	41.6	34.52	38.35	50.68	39.18	26	41.33	39.87	43.75	46.77

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 12.19 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกรุงเทพมหานคร

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
กรุงเทพมหานคร	40.36	46.51	42.59	46.47	29.76	23.74	30.43	28.76	32.61	32

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

ตารางที่ 12.20 ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552-2553 ของกรุงเทพมหานคร

หน่วย: ร้อยละ

จังหวัด	ภาษาไทย		สังคมศึกษา		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
กรุงเทพมหานคร	54.88	50.6	41.48	51.17	34.24	30.29	37.35	23.6	35.65	36.26

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (2554)

12.3.4 การคาดประมาณผู้สำเร็จการศึกษา

จากการคาดประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนในปี 2554-2563 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในอีก 10 ปีข้างหน้า มีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 1.78 แสนคน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากปี 2554 จำนวน 1.92 แสนคน เป็น 2.05 แสนคน ในปี 2563

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ในปี 2554-2563 ผู้สำเร็จการศึกษาหรือการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่อยู่ในปริญญาตรี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.75 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวช. ระดับ ปวส. ระดับปริญญาตรี. และระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.50 16.05 15.86 9.07 และ 7.77 ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษารวมเฉลี่ยทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 12.21 ผลการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	41,962	39,991	38,280	37,879	39,296	41,213	44,909	49,537	53,448	55,523
มัธยมศึกษาตอนปลาย	28,659	27,313	26,144	25,871	26,838	28,148	30,672	33,833	36,504	37,921
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	28,310	26,980	25,826	25,556	26,511	27,805	30,298	33,421	36,059	37,459
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	19,098	18,707	18,490	18,168	17,658	17,180	16,307	15,292	14,695	14,930
ปริญญาตรี	58,460	57,265	56,599	55,613	54,054	52,588	49,917	46,809	44,983	45,701
ปริญญาโทขึ้นไป	15,287	15,209	15,097	14,958	14,794	14,608	14,407	14,188	13,947	13,677
รวม	191,776	185,465	180,436	178,045	179,152	181,542	186,511	193,078	199,636	205,212

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

12.3.5 การคาดประมาณอุปทานแรงงานของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

ด้านการคาดการณ์อุปทานแรงงานนั้นประกอบด้วยอุปทานแรงงานใหม่คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และอุปทานแรงงานเดิม คือ ผู้ว่างงานรวม ซึ่งได้รวมผู้ว่างงานที่หางานทำและไม่หางานทำเข้าด้วยกัน จากการคาดประมาณการผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2554-2563 นั้น โดยรวมทุกระดับการศึกษา ซึ่งในแต่ละปีมีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดไม่ต่ำกว่าปีละ 1.78 แสนคน แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมดมีจำนวนไม่เกิน 7.24 หมื่นคน เท่านั้น และในอีก 10 ปีข้างหน้า มีแนวโน้มว่าผู้สำเร็จการศึกษาและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานลดลงจากจำนวน 7.24 คน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 6.25 หมื่นคน ในปี 2563 และผู้ว่างงานรวมในปี 2554-2563 นั้นมีแนวโน้มลดลงจากในปี 2554 จำนวน 5.58 หมื่นคน ลดลงเป็น 5.26 หมื่นคน ในปี 2563

จากการคาดประมาณการข้างต้น พบว่า ระดับการศึกษาที่มีอุปทานแรงงานมากที่สุด คือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งในแต่ละปีมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 56,919 คน รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ระดับระดับปริญญาโทขึ้นไป ตามลำดับ ส่วนอุปทานแรงงานที่น้อยที่สุด คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งในแต่ละปีจะมีจำนวนไม่เกิน 7,671 คน

ตารางที่ 12.22 ผลการคาดประมาณการอุปทานแรงงานของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2554–2563

หน่วย:คน

ระดับการศึกษา	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	3,312	3,176	3,039	3,002	3,118	3,269	3,561	3,929	4,239	4,404
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,227	2,127	2,037	2,014	2,090	2,192	2,388	2,635	2,842	2,953
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2,706	2,603	2,482	2,455	2,551	2,673	2,913	3,213	3,466	3,601
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	8,605	8,342	8,213	8,119	7,870	7,655	7,273	6,816	6,551	6,656
ปริญญาตรี	41,223	40,363	39,635	39,120	37,992	36,927	35,083	32,889	31,603	32,113
ปริญญาโทขึ้นไป	14,383	14,250	14,089	14,016	13,844	13,664	13,485	13,276	13,050	12,800
รวม	72,456	70,862	69,495	68,725	67,464	66,379	64,704	62,759	61,752	62,526
ผู้ว่างงานรวม (ผู้ว่างงาน หางานทำ และผู้ว่างงาน ไม่หางานทำ)										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	13,584	14,992	14,082	14,319	14,006	13,969	13,804	13,709	13,566	13,414
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5,155	5,087	5,046	4,991	4,950	4,903	4,861	4,820	4,774	4,718
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4,346	4,700	4,458	4,511	4,423	4,406	4,356	4,325	4,281	4,232
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3,448	3,092	3,221	3,110	3,122	3,073	3,057	3,026	2,999	2,963
ปริญญาตรี	26,780	26,906	26,450	26,281	26,003	25,785	25,553	25,342	25,096	24,806
ปริญญาโทขึ้นไป	2,480	2,703	2,554	2,589	2,537	2,528	2,499	2,481	2,456	2,428
รวม	55,793	57,480	55,812	55,801	55,039	54,663	54,130	53,704	53,171	52,563
คาดการณ์อุปทานแรงงาน										
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	16,896	18,168	17,121	17,320	17,124	17,238	17,365	17,639	17,805	17,818
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7,382	7,215	7,083	7,005	7,040	7,095	7,249	7,454	7,616	7,671
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	7,053	7,303	6,940	6,965	6,973	7,078	7,269	7,539	7,747	7,834
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	12,052	11,433	11,434	11,229	10,991	10,728	10,330	9,842	9,550	9,620
ปริญญาตรี	68,003	67,269	66,086	65,401	63,995	62,712	60,636	58,231	56,699	56,919
ปริญญาโทขึ้นไป	16,863	16,954	16,644	16,605	16,380	16,192	15,984	15,758	15,506	15,228
รวม	128,249	128,342	125,307	124,526	122,503	121,042	118,834	116,462	114,923	115,089

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

12.4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน จำแนกตามระดับการศึกษา

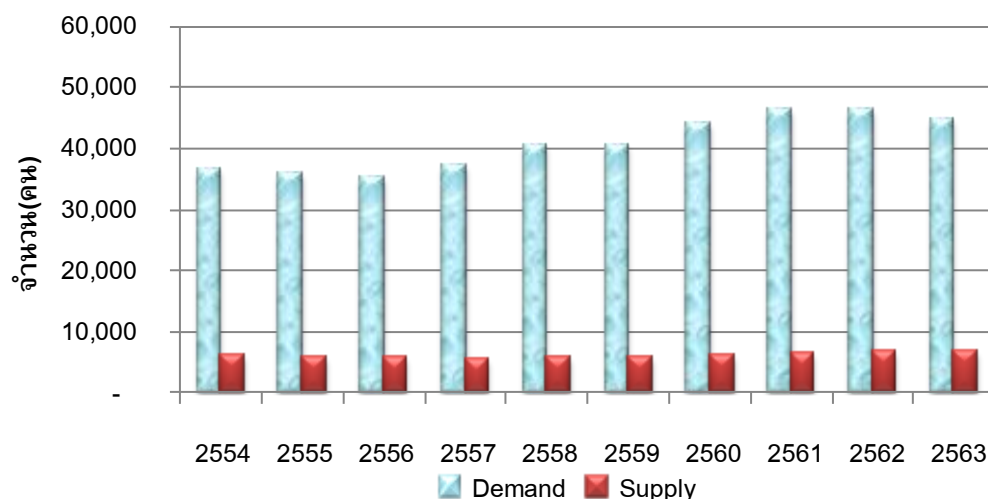
การวิเคราะห์ถึงจำนวนความต้องการกำลังคนหรืออุปสงค์ในแต่ละปีโดยรวมนั้น ความต้องการในแต่ละปีโดยรวม (Flow) ขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของความสามารถในการผลิต (Capacity) และความต้องการแรงงานใหม่เพื่อเข้าไปทดแทนแรงงานเดิมซึ่งออกจากระบบการจ้างงาน และอุปทานก็มีองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกับอุปสงค์ คือ เป็นอุปทานที่เกิดขึ้นจากกำลัง

แรงงานใหม่และมีความปรารถนาที่จะทำงาน และอุปทานจากแรงงานที่เคยทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมาก่อน ซึ่งว่างงาน ดังนั้น การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจึงเป็นข้อมูลที่น่าจากความต้องการกำลังคนส่วนเพิ่มรวมข้างต้นมาพิจารณา

12.4.1 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากการคาดประมาณความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในแต่ละปีที่ได้นำเสนอมาแล้วข้างต้น พบว่าในแต่ละปีนั้น มีความต้องการกำลังคนในระดับ มัธยมต้นหรือต่ำกว่าค่อนข้างสูงมาก แต่ในอนาคตข้างหน้ามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2561-2563 ส่วนการผลิตกำลังคนในระดับนี้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน จำนวนยังน้อยมาก ผลการศึกษาพบว่า ตลาดแรงงานมัธยมต้นหรือต่ำกว่า ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน โดยความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานมีช่วงห่าง (GAP) ระหว่างอุปสงค์เกินกว่าอุปทานค่อนข้างมาก โดยในปี 2562 นั้น มีช่วงห่างมากที่สุดประมาณ 39,946 คน ส่วนในปีอื่นๆ ก็มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานไม่ต่ำกว่า 30,000 คน เช่นเดียวกัน

แผนภาพที่ 12.6 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

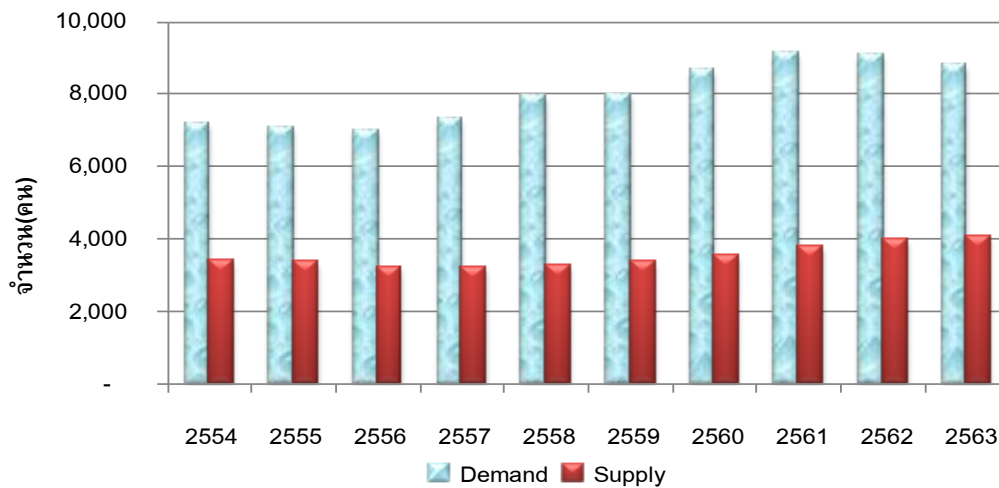

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

12.4.2 ตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของตลาดแรงงานมัธยมปลาย พบว่า ตลาดแรงงานมัธยมปลาย ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคน โดยมีความต้องการกำลังคนในระดับการศึกษามัธยมปลายเกินกว่าการผลิตกำลังคนมาก ซึ่งจากการวิเคราะห์ของการคาดประมาณการพบว่า ความต้องการกำลังคนในระดับมัธยมปลายในอนาคตมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2556-2561 และหลังจากนั้นมีความต้องการลดลง โดยปี 2556 มีความต้องการประมาณ 6,989 คน และเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 9,132 คน ในปี 2561 แต่ในการผลิตกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในระดับการศึกษานี้มีจำนวนที่น้อยกว่ามาก แม้ว่าแนวโน้มของอุปทานในแต่ละปีจะเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นช่วงห่าง (GAP) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมปลายจะมีช่วงห่างที่กว้างมากขึ้นเกือบทุกปี

แผนภาพที่ 12.7 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมัธยมศึกษาตอนปลาย

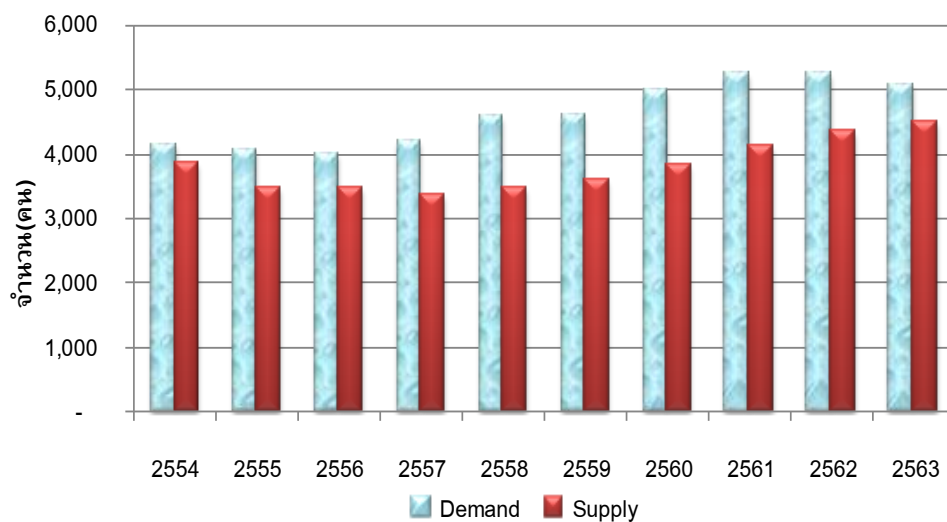

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

12.4.3 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตลาดแรงงาน ปวช. มีลักษณะเช่นเดียวกับตลาดแรงงานมัธยมต้นหรือต่ำกว่า และตลาดแรงงานมัธยมปลาย เมื่อพิจารณาจากแผนภาพที่ 8 พบว่า ช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของตลาดแรงงาน ปวช. มีน้อยกว่า โดยช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานมีจำนวนมากที่สุดในปี 2560 ประมาณ 1,170 คน ส่วนในปีอื่นๆ มีลักษณะจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งความไม่สอดคล้องของความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนตลาดแรงงาน ปวช. มีไม่มากนัก

แผนภาพที่ 12.8 ช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

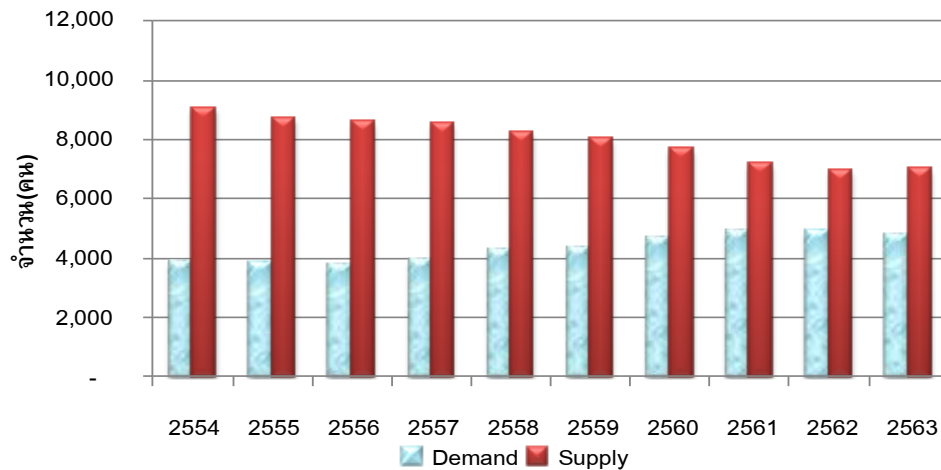

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

12.4.4 ตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

จากผลการศึกษา พบว่าในตลาดแรงงานระดับ ปวส. ความต้องการกำลังคนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากประมาณ 3,886 คน ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 4,770 คน ในปี 2563 ในขณะที่การผลิตกำลังคนในระดับ ปวส. มีแนวโน้มลดลงเกือบทุกปี และเมื่อพิจารณาความสอดคล้อง พบว่าเกิดช่องว่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานค่อนข้างมาก โดยเป็นลักษณะอุปสงค์น้อยกว่าอุปทาน ซึ่งแตกต่างจากระดับ ปวช. แต่ช่องว่างมีแนวโน้มลดลงทุกปี เพราะความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ปวส. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

แผนภาพที่ 12.9 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

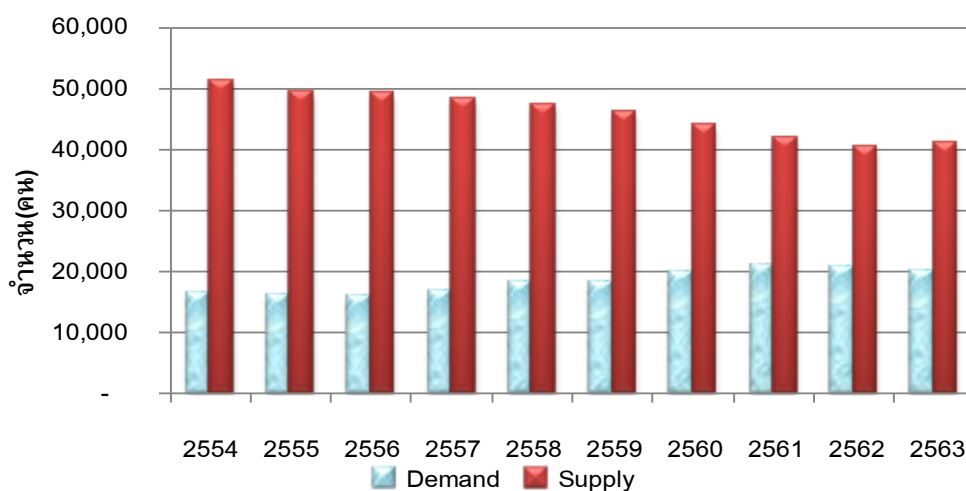

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

12.4.5 ตลาดแรงงานปริญญาตรี

จากผลการศึกษาของตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี พบว่า ความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนจะมีความไม่สอดคล้องกันในทุกปี โดยมีอุปสงค์น้อยกว่าอุปทานค่อนข้างมาก แต่ช่องว่างมีแนวโน้มลดลงในทุกปี โดยแนวโน้มของความต้องการกำลังคนในปี 2554-2563 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ขณะที่การผลิตกำลังคนมีแนวโน้มที่ลดลง จากประมาณ 51,423 คน ในปี 2554 ลดลงเหลือ 40,999 คน ในปี 2563

แผนภาพที่ 12.10 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาตรี

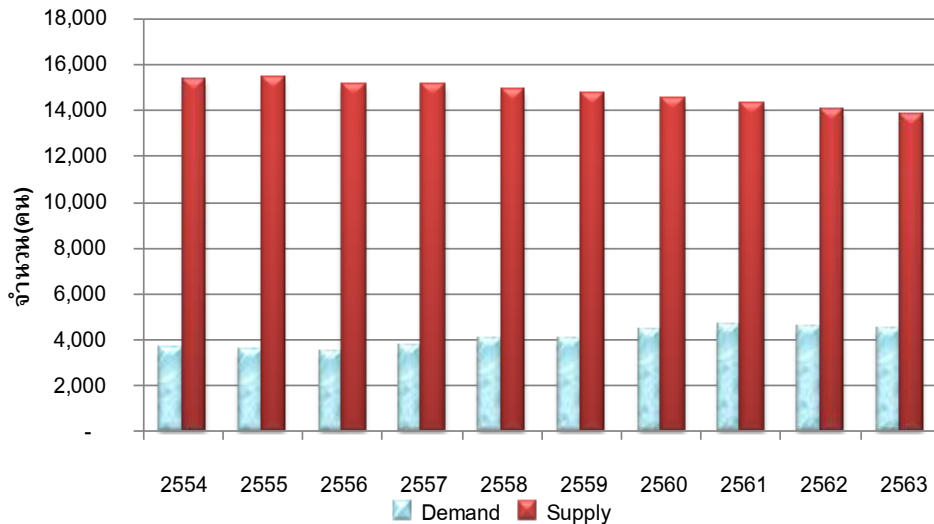

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

12.4.6 ตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ผลการศึกษาความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนในตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป พบว่า ความต้องการกำลังคนมีน้อยกว่าการผลิตกำลังคนเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มของความต้องการเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยในแต่ละปี ส่วนแนวโน้มการผลิตกำลังคนในระดับปริญญาโทขึ้นไปมีแนวโน้มลดลง โดยปี 2554 มีจำนวน 15,354 คน ลดลงเหลือ 13,829 คน ทำให้จำนวนอุปทานแรงงานที่เข้าสู่ตลาดแรงงานมีจำนวนลดลงเช่นกัน ซึ่งทำให้เกิดช่องว่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานของแรงงาน ในลักษณะอุปสงค์น้อยกว่าอุปทาน

แผนภาพที่ 12.11 ช่องว่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานปริญญาโทขึ้นไป

ที่มา: จากการคาดประมาณการ

ตารางที่ 12.23 สรุปความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงานของกรุงเทพมหานคร ในแต่ละระดับการศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ

ระดับการศึกษา	ความไม่สมดุล	
	กรุงเทพมหานคร	ทั้งประเทศ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	D > S ค่อนข้างมาก	D > S มากที่สุด
มัธยมศึกษาตอนปลาย	D > S	D > S มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	D > S	D > S
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	D < S	D < S
ปริญญาตรี	D > S มากที่สุด	D < S มาก
ปริญญาโทขึ้นไป	D > S มาก	D < S

หมายเหตุ: D = ความต้องการกำลังคน (อุปสงค์)

S = การผลิตกำลังคน (อุปทาน)

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2553)

บทที่ 13

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัด

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 7 พ.ศ.2550 มาตรา 53/1 และมาตรา 53/2 บัญญัติให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดโดยความรับผิดชอบของสำนักงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด และกระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดโดยความรับผิดชอบของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยง บูรณาการ และขับเคลื่อนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายของรัฐบาล ในส่วนนี้จะกล่าวถึงแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดของ 10 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

13.1 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัด

13.1.1 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2

1. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2

1.1 วิสัยทัศน์

“แหล่งผลิตอาหารปลอดภัย กระจายสินค้า พัฒนาการท่องเที่ยว และสังคมน่าอยู่”

1.2 ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) การรักษาความมั่นคงทางอาหาร โดยการดูแลรักษาฐานทรัพยากรการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ที่ดินและแหล่งน้ำ กำหนดการใช้ที่ดินตามสมรรถนะของดินและกำหนดมาตรการคุ้มครองป้องกันการรุกร้ำพื้นที่ทำการเกษตรของโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน
- 2) การสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์หลักในพื้นที่ด้วยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรและภูมิปัญญาของชาวบ้าน ที่เป็นที่ต้องการของตลาด พัฒนาการบรรจุภัณฑ์ พัฒนาสาธิตสรรพคุณ และการหาตลาดใหม่
- 3) ส่งเสริมพัฒนาการใช้ประโยชน์วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และอุตสาหกรรม สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้จากการผลิต เช่น มูลสัตว์ ฟางข้าว เพื่อทำเป็นพลังงานทดแทน อาทิ การหมักก๊าซใช้ในครัวเรือน ใช้ในการแปรรูปการเกษตรและอุตสาหกรรม
- 4) พัฒนาเป็นฐานการผลิตอาหารส่งออก ประเภทัญพืช พืชไร่ และปศุสัตว์ ให้ตรงความต้องการของตลาด โดยนำการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อพัฒนาการเกษตรและเพิ่มคุณภาพสินค้า

5) พัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและปลอดภัยอาหาร โดยพัฒนากระบวนการผลิตเข้าสู่ระบบ Good Agricultural Practice (GAP) และ Good Manufacturing Practice (GMP) ด้วยการส่งเสริมกิจกรรมการเกษตรที่รักษาระบบนิเวศ เช่น เกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย รวมทั้งกระบวนการแปรรูปสินค้าเกษตร

6) พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยพัฒนาการบริการ ให้เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับแหล่งผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุนแหล่งที่พักลักษณะโฮมสเตย์ในจุดท่องเที่ยว

7) พัฒนาเส้นทางขนส่งตลอดลำน้ำ และจุดกระจายสินค้า โดยเร่งพัฒนาและฟื้นฟูเส้นทางขนส่งทางน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดทั้งปี รวมทั้งพัฒนาเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการขนส่งสินค้าทางน้ำ

1.3 ตำแหน่งยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 มีดังนี้

- 1) เป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย เพื่อการบริโภคและจำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ
- 2) เป็นแหล่งเกษตรอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์ดินเผาที่สำคัญ
- 3) มีศักยภาพระบบ Logistics เพื่อลดต้นทุนภาคขนส่งและการผลิต
- 4) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม ธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น
- 5) มีระบบบริหารจัดการน้ำที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาภาคผลิตและลดภัยพิบัติ

1.4 เป้าประสงค์

- 1) เป็นฐานการผลิตอาหารปลอดภัยของประเทศ
- 2) มีระบบการขนส่งและกระจายสินค้าที่เป็นโครงข่ายเชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัด
- 3) รักษามรดกประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรมและธรรมชาติ
- 4) สร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว
- 5) เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการพัฒนาและลดภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- 6) ทรัพยากรธรรมชาติทางชีวภาพมีความสมดุลและหลากหลาย

1.5 ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับโครงสร้างการผลิตอาหารปลอดภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เชื่อมโยงการกระจายสินค้าทางบกและทางน้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการ การท่องเที่ยว อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างระบบบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

2. แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2

2.1 วิสัยทัศน์

“มุ่งจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงมีคุณภาพได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีศักยภาพรองรับโครงสร้างเศรษฐกิจทางการเกษตรปลอดภัย และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”

2.2 พันธกิจ

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 จึงได้กำหนดพันธกิจไว้ดังนี้

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานให้กับประชากร
- 2) ส่งเสริมการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับประชากร
- 3) เสริมสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการศึกษา
- 4) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเพื่อรองรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ทางเกษตรปลอดภัย และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.3 เป้าประสงค์

- 1) ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 2) ประชากรไทยในกลุ่มจังหวัดได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
- 3) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา
- 4) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพที่สามารถรองรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ทางเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

กลยุทธ์:

- 1) ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
- 2) พัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา

ตัวชี้วัด:

- 1) ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการประเมินระดับชาติ สูงขึ้นร้อยละ 2

- 2) จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองจากการประเมินภายนอกของ สมศ.
 - การศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 85
 - การอาชีวศึกษา ร้อยละ 85
 - การอุดมศึกษา ร้อยละ 100
- 3) ร้อยละของจำนวนผู้เรียนมีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 3 D ร้อยละ 80
- 4) ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์คุณภาพระดับ 3 D ร้อยละ 80
- 5) จำนวนผู้เรียนมีความสุขและมีความภูมิใจในความเป็นไทย ร้อยละ 80
- 6) จำนวนสถานศึกษาที่บูรณาการความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 80
- 7) จำนวนผู้ไม่รู้หนังสือลดเหลือร้อยละ 0.06
- 8) จำนวนห้องสมุดที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นห้องสมุด 3 D
 - สังกัด สพฐ. จำนวน 446 แห่ง
 - สังกัด สอศ. จำนวน 18 แห่ง
 - สังกัด สกอ. จำนวน 1 แห่ง
 - สังกัด กศน. จำนวน 40 แห่ง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา

กลยุทธ์:

- 1) สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 2) ผลิต/พัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน

ตัวชี้วัด:

- 1) จำนวนปีการศึกษาโดยเฉลี่ยของคนไทยสูงขึ้น
 - กลุ่มอายุ 15-39 ปี เฉลี่ย 11.13 ปี
 - กลุ่มอายุ 40-59 ปี เฉลี่ย 7.58 ปี
 - กลุ่มอายุ 15-59 ปี เฉลี่ย 9.35 ปี
- 2) อัตราการเข้าเรียนของประชากรวัยเรียน
 - ก่อนประถมศึกษา (อายุ 3-5 ปี) ร้อยละ 75
 - ประถมศึกษา (อายุ 6-11 ปี) ร้อยละ 99

- มัธยมศึกษาตอนต้น(อายุ 12-14 ปี) ร้อยละ 96
- มัธยมศึกษาตอนปลาย(สามัญ+ปวช. 1-3) ร้อยละ 71

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

กลยุทธ์:

- 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม
- 2) เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายปี 2554:

- 1) สัดส่วนนักเรียนภาครัฐต่อเอกชน ร้อยละ 78:22
- 2) สัดส่วนนักเรียนสายสามัญต่อสายอาชีวศึกษา ร้อยละ 53:47

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: การส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

กลยุทธ์:

ส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

ตัวชี้วัด:

- 1) จำนวนสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพพร้อมเป็นศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางการเกษตรที่เน้นการผลิตปลอดภัย เพิ่มขึ้นปีละ 5 แห่ง
- 2) จำนวนสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10

13.1.2 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

1. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

1.1 วิสัยทัศน์

“ลุ่มน้ำแห่งชีวิตนำเศรษฐกิจยั่งยืน”

1.2 พันธกิจ

- 1) พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก/เศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มจังหวัดให้มีความเข้มแข็งตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- 2) พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก/เศรษฐกิจชุมชนให้สามารถบริหารจัดการ ด้านเกษตรกรรม/ผลิตภัณฑ์ชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
- 3) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างชุมชนและภาคอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดอย่างยั่งยืน
- 4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตและสนับสนุนระบบเศรษฐกิจฐานราก/เศรษฐกิจชุมชน
- 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการร่วมกันระหว่างกลุ่มจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ

1.3 เป้าประสงค์

เศรษฐกิจฐานราก/เศรษฐกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

1.4 ตัวชี้วัด

- 1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด
- 2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนชุมชนที่มีรายได้เพิ่มขึ้น
- 3) ร้อยละของจำนวนครอบครัวที่มีรายได้เพิ่มขึ้น

1.5 ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาระบบเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดให้เข้มแข็งด้วยเกษตร/ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างสรรค์

กลยุทธ์:

1) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเกษตรกรกลุ่มจังหวัด/เครือข่ายชุมชน กลุ่มจังหวัดและเพิ่มขีดความสามารถเป็นต้นแบบในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร/ผลิตภัณฑ์ ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- 2) กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้สมุนไพรสู่การแพทย์ทางเลือก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาระบบเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดให้เข้มแข็ง ด้วยการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากชุมชน

กลยุทธ์:

1) ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด

2) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด แบบมีส่วนร่วม

3) การประชาสัมพันธ์/การตลาดเชิงรุก

4) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น เสื่อมโทรม และเกิดใหม่ของกลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะแหล่งที่ดึงดูดของจังหวัดและท้องถิ่นใกล้เคียงไม่อาจรับผิดชอบไหว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาระบบเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดให้เข้มแข็งด้วยอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อชุมชนและเชื่อมโยงสู่สากล

กลยุทธ์:

- 1) ส่งเสริมศักยภาพการจัดการของผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)
- 2) ส่งเสริมการลงทุนให้เกิดโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
- 3) ส่งเสริมการส่งออกสินค้าสู่อินโดจีน
- 4) พัฒนาระบบ Logistics อย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุนการส่งออก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาเครือข่ายและระบบบริหารจัดการให้สามารถผลักดันยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดอย่างมีผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์: สร้างกลไกในการบูรณาการร่วมกันในทุกภาคีของกลุ่มจังหวัด

2. แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

2.1 สัยทัศน์

“สังคมแห่งการเรียนรู้ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

2.2 พันธกิจ

- 1) พัฒนาคุณภาพและสร้างโอกาสทางการศึกษา
- 2) จัดการศึกษาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

2.3 เป้าประสงค์

- 1) เด็ก เยาวชน ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและสำเร็จการศึกษา ในทุกระดับมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) จัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัด

2.4 ตัวชี้วัด/เป้าหมาย

- 1) ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักเพิ่มขึ้น
- 2) ร้อยละของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมิน สมศ.
- 3) ร้อยละของจำนวนผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 3 D
- 4) ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์คุณภาพระดับ 3 D
- 5) ร้อยละของผู้เรียนมีความสุขและมีความภูมิใจในความเป็นไทย
- 6) ร้อยละของสถานศึกษาที่บูรณาการความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน
- 7) อัตราผู้ไม่รู้หนังสือลดลง
- 8) จำนวนห้องสมุดที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นห้องสมุด 3 ดี
- 9) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี และอายุ 40-59 ปี เพิ่มขึ้น และมีความรู้ทักษะด้านอาชีพเพิ่มขึ้น 1 อาชีพ
- 10) อัตราการเข้าเรียนของประชากรวัยเรียน (อายุ 3-21 ปี) เพิ่มขึ้น
- 11) สัดส่วนของนักเรียนรัฐ:เอกชน
- 12) สัดส่วนนักเรียนสายสามัญ:สายอาชีพ

13) จำนวนสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพให้กับเยาวชนและประชาชน

14) จำนวนเยาวชนและประชาชนที่ได้รับการฝึกทักษะอาชีพจากสถานศึกษา

2.5 ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา-โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและเนื้อหา พัฒนาครู คณาจารย์และวิชาชีพครู พัฒนาคุณภาพสังคมภูมิปัญญา เพื่อสรรสร้างความรู้ใหม่ๆ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมใหม่ๆ การดำเนินงานประกอบด้วย กลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์:

- 1) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
- 2) พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา

กลยุทธ์:

- 1) สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 2) ผลิต/พัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

กลยุทธ์:

- 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม
- 2) เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: ส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

กลยุทธ์:

ส่งเสริม สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

13.1.3 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

1. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

1.1 วิสัยทัศน์

“เป็นกลุ่มจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าประมง เกษตร และเหล็ก เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญสู่ภาคใต้ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน”

1.2 พันธกิจ

บูรณาการทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนในกลุ่มจังหวัดมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1.3 เป้าประสงค์

- 1) การผลิตสินค้าและการแปรรูปสินค้าประมง เกษตร และเหล็กได้รับการพัฒนาคุณภาพ ระดับสากล
- 2) ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากบริการและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสุขภาพ
- 3) ระบบนิเวศและพื้นที่ชายฝั่งทะเลได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู
- 4) ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี
- 5) สร้างความพึงพอใจ และความมั่นใจแก่ประชาชนผู้รับบริการ
- 6) พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรและองค์การให้อยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถยอมรับได้

1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนากลุ่มจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าประมง เกษตร และเหล็ก

กลยุทธ์:

- 1) พัฒนาศักยภาพด้านการผลิต และการแปรรูปสินค้าประมงและเกษตร
- 2) พัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานเพื่อการส่งออก
- 3) ส่งเสริมและขยายกำลังการผลิต อุตสาหกรรมเหล็ก และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสุขภาพ

กลยุทธ์:

- 1) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด (Routing)
- 2) พัฒนาการตลาดและส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
- 3) ปรับปรุง/พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด
- 4) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พัฒนาการตลาดและส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
- 5) พัฒนาด้านการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและเสริมสร้างระบบรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนาสภาพแวดล้อมชายฝั่งและสิ่งแวดล้อมเมืองที่ดี

กลยุทธ์:

- 1) การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลแบบบูรณาการ
- 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลแบบบูรณาการ
- 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเชิงรุก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: การพัฒนาระบบบริหารงานให้มีความเป็นเลิศ

กลยุทธ์:

- 1) ส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของภาครัฐทุกขั้นตอน
- 2) ปรับปรุงกระบวนการงานบริการ ให้มีประสิทธิภาพ
- 3) พัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากรให้สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ทันสมัยและต่อเนื่อง

2. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

2.1 วิสัยทัศน์

“บูรณาการการจัดการศึกษา ให้ประชาชนในกลุ่มจังหวัด ได้รับบริการอย่างทั่วถึง มีคุณภาพได้มาตรฐานและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่สังคมอุดมปัญญา”

2.2 พันธกิจ

- 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษา พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการส่งเสริมประชาธิปไตย คุณธรรมความเป็นไทย และปลอดจากสารเสพติด
- 2) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้ประชากรทุกกลุ่มอายุ อย่างทั่วถึงมีคุณภาพได้มาตรฐาน
- 3) ส่งเสริม สนับสนุน การบูรณาการการจัดการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างภาคีเครือข่าย ภาครัฐและเอกชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
- 4) ส่งเสริม สนับสนุน การเรียนรู้พัฒนาการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ สืบสาน วัฒนธรรมท้องถิ่น การผลิต และการแปรรูปสินค้า เพื่อเป็นการเพิ่มและกระจายรายได้

2.3 เป้าประสงค์

- 1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีศักยภาพ สามารถจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อย่างมีคุณภาพ เด็ก เยาวชนและประชาชน มีคุณภาพการศึกษาและชีวิตที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวิถีประชาธิปไตย มีคุณธรรมความเป็นไทย และปลอดภัยจากสารเสพติด
- 2) ประชากรทุกกลุ่มอายุ ได้รับโอกาสทางการศึกษาเต็มตามศักยภาพอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ
- 3) หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาทุกระดับ ยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อย่างต่อเนื่อง
- 4) ประชากรทุกกลุ่มอายุมีจิตสำนึก มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ในการจัดการท่องเที่ยว การ อนุรักษ์ สืบสาน วัฒนธรรมท้องถิ่น การผลิต และการแปรรูปสินค้า

2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

กลยุทธ์:

- 1) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
- 2) พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา

กลยุทธ์:

- 1) สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 2) ผลิต/พัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

กลยุทธ์:

- 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม
- 2) เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: ส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

กลยุทธ์: ส่งเสริมสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

13.1.4 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

1. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

1.1 วิสัยทัศน์

“ศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก ประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจสู่นานาชาติ”

1.2 พันธกิจ

- 1) พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว
- 2) สร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 3) สร้างเศรษฐกิจให้สมดุลเชื่อมโยงการค้ากับต่างประเทศ
- 4) พัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิต

1.3 แนวคิดในการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ศักยภาพของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน คือ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับนานาชาติ โดยมีเกาะภูเก็ตเป็นศูนย์กลาง มีแหล่งนิเวศน์ป่าชายเลนและนิเวศน์ธรรมชาติ ป่าเขาในจังหวัดพังงา-กระบี่-ตรัง และแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดระนองที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา ส่วนการผลิตภาคการเกษตรมีจังหวัดกระบี่เป็นแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันและอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม

ดังนั้น การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันต้องเชื่อมโยงภาคเกษตรและ ภาคบริการให้เป็นภาพกลุ่มจังหวัดอันดามันและทุกจังหวัดได้ประโยชน์ โดยพุ่งเป้าสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับนานาชาติ

1.4 กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

การดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันต้องดำเนินการควบคู่ไปพร้อมกัน โดยการกำหนดกรอบของยุทธศาสตร์ในการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์เชิงรุก(S-O Strategies) เพื่อใช้ความเข้มแข็งของพื้นที่ดึงโอกาสจากภายนอกเข้ามาส่งเสริมศักยภาพที่มีให้เต็มที่
- 2) ยุทธศาสตร์เชิงแก้ปัญหา(W-O Strategies) เพื่อเป็นการแก้ไขจุดอ่อนของพื้นที่ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มีจากปัจจัยภายนอกได้
- 3) ยุทธศาสตร์เชิงปรับเปลี่ยน(S-T Strategies) เพื่อเป็นการใช้ความเข้มแข็งของพื้นที่เปลี่ยนวิกฤติที่เกิดจากปัจจัยภายนอกให้เป็นโอกาสหรือเป็นช่องทางที่จะพัฒนาได้

1.5 ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาสิ่งดึงดูดใจและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอันดามันให้เชื่อมโยงและเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน (Product/Supply)

กลยุทธ์:

- 1) พัฒนาและจัดการกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานระดับสากล (Destination Development)
- 2) การสร้างการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (Tourism Cluster Linkage)
- 3) การสนับสนุนฐานการผลิตสำหรับภาคการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (Supporting Base for Tourism Cluster)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการเพื่อรักษาฐานนักท่องเที่ยวเดิมและเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวคุณภาพ (Marketing/Demand)

กลยุทธ์:

- 1) เร่งสร้างจุดยืนผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันร่วมกัน (Product Positioning)
- 2) เร่งสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกทางการท่องเที่ยวต่อประชาคมโลก (Re-Branding)
- 3) สนับสนุนการสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อรักษาฐานนักท่องเที่ยวเดิม
- 4) พัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดที่สามารถเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ
- 5) สนับสนุนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยการจัด Road show และเทศกาลส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 6) สนับสนุนการดำเนินการตลาดการท่องเที่ยวแบบพันธมิตรกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนากลไกการจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันร่วมกัน (Product/Supply)

กลยุทธ์:

- 1) เร่งพัฒนาคุณภาพบุคลากรให้มีมาตรฐาน เพื่อตอบสนองต่อการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
- 2) เร่งพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถวางแผน การจัดการอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวที่วางอยู่บนฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาอันดามัน
- 3) พัฒนาชุมชนอันดามันสู่การเป็นเจ้าบ้านที่ดี
- 4) สนับสนุนการสร้างศูนย์พัฒนาจัดการ และตรวจสอบการพัฒนา การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
- 5) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวอันดามัน เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกัน
- 6) สร้างเครือข่ายการจัดการความรู้ทางการท่องเที่ยวกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและประเทศคู่ค้าสำคัญ
- 7) เร่งพัฒนาฐานเศรษฐกิจหลักของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เพื่อสนับสนุนให้มีภาวะเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

2. แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

2.1 วิสัยทัศน์

“พัฒนาคนให้มีคุณภาพด้วยการศึกษาเชิงบูรณาการบนพื้นฐานความร่วมมือของเครือข่ายการศึกษา และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อความยั่งยืนบนรากฐาน ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน”

2.2 พันธกิจ

- 1) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ
- 2) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี การเกษตร สู่เกษตรอุตสาหกรรม
- 3) ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคณะและสังคมที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- 4) ขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผลการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำนโยบายของรัฐบาลและของกลุ่มจังหวัดไปสู่การปฏิบัติ
- 5) สร้างพลังเครือข่ายทางการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคณะและสังคมที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

2.3 เป้าประสงค์

- 1) เยาวชนและประชาชนได้รับการเสริมสร้างด้านคุณภาพ และความรู้ด้านภาษาด้วยความร่วมมือ
- 2) เชิงบูรณาการ ร่วมกับธุรกิจภาคบริการ อุตสาหกรรม และการเกษตร
- 3) เยาวชนและประชาชน ได้รับการพัฒนา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีทักษะพื้นฐาน การอ่านออก เขียนได้ และมีภูมิคุ้มกันในการคิดอย่างมีเหตุผล
- 4) เยาวชนและประชาชนมีความรู้ ความสามารถและมีทักษะชีวิตคุณภาพในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ บนพื้นฐานของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย ที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาศักยภาพของเยาวชนและประชาชนรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อเพิ่มคุณภาพและพัฒนาความเป็นสากลของการศึกษาและการให้บริการในการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจ และผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: ส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา เพื่อเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว และเกษตรอุตสาหกรรม กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ชั้นพื้นฐาน ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สถานศึกษา ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: การสร้างโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: ระดมทรัพยากรทุกภาคส่วนเพื่อสร้างกลไก ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

2.5 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการพัฒนา

- 1) ร้อยละของเยาวชนและประชาชนที่เข้าศึกษาอบรมด้านการท่องเที่ยวและการบริการ/80,80,85,90)

- 2) จำนวนสถานศึกษา/สถานประกอบการที่จัดหลักสูตรการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนา การท่องเที่ยว/(25,25,25,25)
- 3) ร้อยละของนักศึกษาและประชาชนที่เข้าศึกษาและฝึกอาชีพด้านเกษตรอุตสาหกรรม / (80,80,80,80)
- 4) จำนวนสถานศึกษา/สถานประกอบการที่จัดหลักสูตรการฝึกอาชีพ ด้านการเกษตร อุตสาหกรรมพลังงานทดแทน (ไบโอดีเซล) อุตสาหกรรมด้านอาหารและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น/(25,25,25,25)
- 5) ร้อยละของกลุ่มด้อยโอกาสนอกระบบโรงเรียนที่ได้รับการศึกษา/(80,80,80,80)
- 6) ร้อยละของกลุ่มผู้ไม่รู้หนังสือที่ได้รับการศึกษา/(80,80,80,80)
- 7) จำนวนและร้อยละของนักเรียนและประชาชนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ลดลง/(80,80,80,80)
- 8) จำนวนและร้อยละของนักเรียน นักศึกษาที่ออกกลางคันลดลง /(80,80,80,80)
- 9) ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 วิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น 2% ต่อปี
- 10) ร้อยละของสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ประเมินคุณภาพ /(80,80,80,80)
- 11) ร้อยละของนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ได้รับการเสริมสร้างประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม การแก้ปัญหาหาเสพติดและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเชิงนิเวศน์ /(80,80,80,80)
- 12) หน่วยงาน/สถานประกอบการ/เยาวชนและประชาชน มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมการ พัฒนาคุณภาพของเยาวชน และประชาชนตามแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด /(80,80,80,80)
- 13) ร้อยละของโครงการ/กิจกรรม ที่นำไปสู่การปฏิบัติ และเกิดประโยชน์ต่อเยาวชนและประชาชน ตามแผน ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด /(80,80,80,80)
- 14) จำนวนหน่วยงาน/ สถานศึกษาที่ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

13.1.5 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

1. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

1.1 วิสัยทัศน์

“ศูนย์กลางการผลิตและการส่งออกยางพารา อาหารฮาลาล การศึกษา การค้าชายแดน การท่องเที่ยว ของภาคใต้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”

1.2 ศักยภาพของกลุ่มจังหวัด จากศักยภาพพื้นฐานและโอกาสในการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ จึงทำให้ แต่ละจังหวัดมีบทบาทหน้าที่การพัฒนา คือ

- 1) ยะลา: เป็นศูนย์กลางการเกษตรและตลาดสินค้าเกษตร
- 2) ปัตตานี: เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล ศูนย์กลางอิสลามศึกษานานาชาติ
- 3) สงขลา: เป็นศูนย์กลางยางพาราโลก ศูนย์กลางการท่องเที่ยวและกีฬาในระดับสากล

4) นราธิวาส: เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ด้านตะวันออก (ECER) ของมาเลเซีย

5) สงขลา-สตูล: เป็นศูนย์เชื่อมโยงการขนส่งสินค้าภายในและระหว่างประเทศ

1.3 ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การคุ้มครองความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมโยงในอำนาจรัฐ และสร้างภูมิคุ้มกันแก่คนกลุ่มเสี่ยง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การแก้ไขปัญหาความยากจนและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนาคุณภาพคนเพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำและยกระดับคุณภาพชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: เสริมสร้างความเข้มแข็งฐานเศรษฐกิจของพื้นที่และการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: การบริหารจัดการเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ

2. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

2.1 วิสัยทัศน์

“มุ่งจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาชาติ สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและพัฒนาพื้นที่ โดยยึดแนวทางพระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ตลอดจนหลักคุณธรรมนำความรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรศาสนา เพื่อสร้างสันติสุขและเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ ภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมสอดคล้องกับวิถีชีวิตและเชื่อมโยงสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ภายในปี 2555”

2.2 พันธกิจ

- 1) จัดการศึกษาให้ทั่วถึงและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น
- 2) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต เสริมสร้างสังคมสันติสุขและเสริมสร้างความมั่นคงของชาติภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- 3) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน
- 4) จัดกลไกการบริหารจัดการด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
- 5) จัดการศึกษาเพื่อสร้างอาชีพและการมีงานทำ

2.3 เป้าหมาย

- 1) ประชากรในวัยเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับเพิ่มขึ้น
- 2) ประชากรวัยแรงงานได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพเพิ่มขึ้น

- 3) ประชากรใช้ภาษาไทยที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และการสื่อสารในชีวิตประจำวันควบคู่กับภาษาท้องถิ่นมากขึ้น
- 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับช่วงชั้นที่ 1-4 สูงขึ้น
- 5) ผู้จบการศึกษาระดับอุดมศึกษามีงานทำเพิ่มขึ้น
- 6) ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีขวัญกำลังใจ มีความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 7) สังคมมีความสมานฉันท์ เกิดความสันติสุขและภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นชนชาติเดียวกัน

2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์และมาตรการระยะปี 2553-2556

2.4.1 ยุทธศาสตร์และมาตรการเร่งด่วน

- 1) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาของรัฐ
- 2) สนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทุกระดับอย่างจริงจัง
- 3) สนับสนุนโรงเรียนเอกชนอย่างจริงจัง
- 4) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างอาชีพ
- 5) พัฒนาการบริหารจัดการการศึกษา

2.4.2 ประเด็นยุทธศาสตร์และมาตรการระยะ ปี 2553-2556

การพัฒนาการศึกษา การกำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการ ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ 6 ประการ

ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: ส่งเสริมศาสนศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: เสริมสร้างโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออาชีพและมืงานทำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6: จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง

13.1.6 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

1. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

1.1 วิสัยทัศน์

“สะพาน การค้า และการท่องเที่ยวอินโดจีน”

1.2 เป้าประสงค์รวม

“ความมั่นคง ความมั่นคง”

1.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาการค้าชายแดนและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

เป้าประสงค์

- 1) เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพระหว่างภาคที่เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด
- 2) การส่งเสริมเขตปลอดอากรของกลุ่มจังหวัด เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจการค้า
- 3) การส่งเสริมการใช้ศูนย์กระจายสินค้าและศูนย์ตรวจปล่อยรถ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านการค้าของกลุ่มจังหวัด
- 4) การรวบรวมผลิตผลสินค้าเกษตรกรรมเชื่อมโยงการส่งออกผ่านการค้าชายแดน
- 5) การกระตุ้นตลาดการค้าชายแดน
- 6) การกระตุ้นการค้า และส่งเสริมการลงทุนของผู้ประกอบการกลุ่มจังหวัด
- 7) การประสานและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง
- 8) การส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการทางด้านการค้าชายแดนเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน
- 9) การส่งเสริมด้านการศึกษาร่วมกันระหว่างนักศึกษาไทย และประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 2) พัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน
- 3) ส่งเสริมการลงทุน
- 4) พัฒนาและส่งเสริมด้านวัฒนธรรม และเชื่อมโยงเมืองเพื่อนมิตร
- 5) ส่งเสริมทางการศึกษาเชื่อมโยงทางการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาการท่องเที่ยว

เป้าประสงค์

- 1) การพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อรองรับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
- 2) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมแหล่งเรียนรู้ ศิลปะ และวัฒนธรรมร่วมกันของกลุ่มจังหวัด และประเทศเพื่อนบ้าน
- 3) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และส่งเสริมการบริหารจัดการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ

- 4) การสร้างความตระหนัก และสร้างความปลอดภัย บรรเทาสาธารณภัยด้านการท่องเที่ยว
- 5) การรักษาสันติภาพและสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- 6) การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว
- 7) การส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยว
- 8) การพัฒนาการตลาดและกลุ่มเป้าหมายเชิงรุก

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 2) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- 3) ส่งเสริมด้านบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว
- 4) ส่งเสริมบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- 5) ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การพัฒนาการเกษตรกรรม

เป้าประสงค์

- 1) การพัฒนาด้านวิจัยรวมทั้งส่งเสริมเทคโนโลยีทางด้านเกษตรกรรม
- 2) การส่งเสริมการผลิตเพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้า
- 3) การสร้างเสริมประสิทธิภาพ และส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้า
- 4) พัฒนาตราสินค้าเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่า
- 5) พัฒนาระบบตลาดกลางสินค้าเกษตรกรรม
- 6) เพิ่มศักยภาพของบุคลากรทางด้านเกษตรกรรม
- 7) ส่งเสริมการลงทุนการเพาะปลูกในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์

- 1) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา
- 2) เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพ
- 3) แปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้า
- 4) พัฒนาทางการตลาด
- 5) พัฒนาบุคลากรทางด้านเกษตรกรรม
- 6) ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ และในประเทศเพื่อนบ้าน

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เป้าประสงค์: การเตรียมความพร้อมของชุมชนเข้มแข็ง

กลยุทธ์: ยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถให้กับประชาชนทุกภาคส่วน

2. แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

2.1 วิสัยทัศน์

“การศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สร้างศักยภาพการศึกษารองรับภูมิภาคอินโดจีน”

2.2 พันธกิจ

- 1) ยกระดับคุณภาพการศึกษา
- 2) ขยายโอกาสทางการศึกษา
- 3) ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันดีงาม
- 4) ส่งเสริมและพัฒนาภาคี/เครือข่าย การมีส่วนร่วมทางการศึกษา
- 5) ส่งเสริมการจัดการศึกษาสู่ความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 6) พัฒนาศักยภาพสถาบันทางการศึกษาให้รองรับการพัฒนาภูมิภาคอินโดจีน

2.3 เป้าประสงค์

- 1) ประชากรวัยเรียน ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น
- 2) ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
- 3) ประชากรวัยเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันดีงาม
- 4) ภาคี/เครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 5) ประชากรวัยเรียนมีความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 6) สถาบันการศึกษาเป็นที่ยอมรับระดับภูมิภาคอินโดจีน
- 7) การจัดการศึกษาได้มาตรฐานชาติ

2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาและกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

- 1) กลยุทธ์ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา
- 2) กลยุทธ์พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ตัวชี้วัดและเป้าหมายการพัฒนา

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาหลักสูงกว่าร้อยละ 47 ในปี 2556(เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ปี)	2553-2556
สถานศึกษาผ่านการประเมินภายนอก เกินกว่าร้อยละ 90 ในปี 2556	2553-2556

ประเด็นที่ 2: ยุทธศาสตร์การจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา

- 1) กลยุทธ์สร้างโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 2) กลยุทธ์ผลิต/พัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

ตัวชี้วัดและเป้าหมายการพัฒนา

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษา 15 ปี ร้อยละ 100 ในปี 2556	2553-2556
จำนวนประชากรได้รับการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้นเป็น 11 ปี	2553-2556

ประเด็นที่ 3: ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างภาคี/เครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

- 1) กลยุทธ์พัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม
- 2) กลยุทธ์การสร้างความร่วมมือประชากรวัยเรียนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ตัวชี้วัดและเป้าหมายการพัฒนา

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
สัดส่วนจำนวนผู้เรียน รัฐ : เอกชนเพิ่มขึ้นเป็น 70 : 30	2553-2556
สัดส่วนจำนวนผู้เรียน สายสามัญ : สายอาชีวะ เพิ่มขึ้นเป็น 65 :35	2553-2556
มีการจัดทำหลักสูตรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะภาษาและวัฒนธรรมของประเทศใกล้เคียง(ลาว-เวียดนาม) จำนวน 2 หลักสูตร	

ประเด็นที่ 4: ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

- 1) กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาภูมิภาคอินโดจีน
- 2) กลยุทธ์การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้นักเรียนและเยาวชน

ตัวชี้วัดและเป้าหมายการพัฒนา

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
สัดส่วนจำนวนผู้เรียน รัฐ : เอกชนเพิ่มขึ้นเป็น 70 : 30	2553-2556
สัดส่วนจำนวนผู้เรียน สายสามัญ : สายอาชีวะ เพิ่มขึ้นเป็น 65 :35	2553-2556
มีการจัดทำหลักสูตรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะภาษาและวัฒนธรรมของประเทศใกล้เคียง(ลาว-เวียดนาม) จำนวน 2 หลักสูตร	

13.1.7 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

1. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

1.1 วิสัยทัศน์

ประตูอีสานสู่สากล

1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาการเกษตรและแปรรูปสินค้าการเกษตร มีเป้าประสงค์ที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ด้านการเพิ่มมูลค่าภาคการเกษตรและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ คือ

- 1) เพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำ ระบบชลประทานและระบบบริหารจัดการแหล่งน้ำที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มความสามารถในการผลิตและแปรรูปให้แก่เกษตรกร
- 2) เพิ่มพื้นที่ปลูกพืชที่ใช้ผลิต Ethanol และขยายฐานการผลิตด้านปศุสัตว์
- 3) สินค้าเกษตรมีมาตรฐาน มีระบบตลาดและการกระจายสินค้าที่มีประสิทธิภาพ
- 4) เพิ่มการวิจัยและพัฒนา
- 5) เพิ่มพื้นที่ป่าไม้พื้นที่สีเขียว และมีการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การดำเนินงานหลัก

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาให้ผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน โดยเร่งพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตพืชผลเกษตร โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิและมันสำปะหลังให้สูงขึ้น โดยใช้การผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพสินค้าให้มีความสะอาดและปลอดภัย พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการแปรรูปผลผลิตการเกษตรให้มากและหลากหลายขึ้น
- 2) ส่งเสริมการผลิตการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาความยากจน โดยสนับสนุนเงินทุน แหล่งน้ำและเทคโนโลยีการผลิตการเกษตรแบบผสมผสาน
- 3) เสริมสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายสถาบันเกษตรกรให้ดำเนินงานสนับสนุนซึ่งกันและกันในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ซึ่งจะช่วยให้สถาบันหรือองค์กรเกษตรกรมีศักยภาพมากขึ้น
- 4) ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมและเอื้อต่อการผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะการปรับปรุงฟื้นฟูบำรุงดินและการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ให้สามารถรักษาสภาพความชื้นไว้ให้มากที่สุด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมและอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีเป้าประสงค์ที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ด้านการเพิ่มมูลค่าภาคอุตสาหกรรม คือ

- 1) เพิ่มคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมและขีดความสามารถในการแปรรูปให้แก่ผู้ประกอบการ พร้อมทั้งส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ยั่งยืนควบคู่กับการเพิ่มนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา
- 2) เพิ่มจำนวนและทักษะผู้ประกอบการค้าและขยายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์การดำเนินงานหลัก

- 1) ฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ตั้งแต่การเลี้ยงไหม การสาวไหม การฟอกและการย้อมสี การทอผ้าด้วยเทคนิคต่างๆ การออกแบบผลิตภัณฑ์และความต้องการของตลาดให้กับสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าที่ได้คุณภาพมาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่จำนวนมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันคนรุ่นใหม่มักไม่ให้ความสนใจกับการผลิตผ้าไหมมากนัก
- 3) ส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและใช้การตลาดนำการผลิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีเป้าประสงค์ที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ด้านการขยายฐานภาคบริการ คือ

- 1) เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว
- 2) เพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ
- 3) เพิ่มมาตรฐานการจัดการระบบ Logistics

กลยุทธ์การดำเนินงานหลัก

- 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยการปรับปรุงถนนให้สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น อาทิ เส้นทางปราสาทหินพิมาย ปราสาทหินพนมรุ้ง-ปราสาทตาเมือนเป็นต้น และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ที่จอดรถยนต์ ห้องน้ำ โทรศัพท์ เอกสารชี้แจงเรื่องราวของสถานที่ให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยการบูรณะฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยวพร้อมจัดภูมิทัศน์ให้อยู่ในสภาพสวยงาม รวมทั้งพัฒนาบุคลากรผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐานในการบริการมากขึ้น
- 3) พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในพื้นที่ ในการกำหนดแผนงานต่างๆ การประชาสัมพันธ์การดูแลรักษา การพัฒนาและให้บริการ

เป้าประสงค์เพิ่มเติม: ที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแต่ยังขาดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์รองรับ คือ

ด้านการพัฒนาสังคมเชิงรุก

- 1) เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ผลิตกำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีการจัดการการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2) บริการสาธารณสุขและที่อยู่อาศัยมีมาตรฐาน ประชาชนเข้าถึงระบบสวัสดิการสังคม มีหลักประกันด้านเศรษฐกิจและสังคม(การออม สวัสดิการสังคม)

3) คนมีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดี

ด้านความมั่นคงและการต่างประเทศ

- 1) มีเครือข่ายความร่วมมือในการเตือนภัยในภูมิภาค
- 2) ส่งเสริมการค้าและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

ด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพภาครัฐ

- 1) เพิ่มสมรรถนะการบริหารจัดการระดับภูมิภาค/ท้องถิ่น
- 2) มีข้อมูลเศรษฐกิจเชิงลึก

1.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

จังหวัด	ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
ชัยภูมิ	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านการเกษตร 2. การพัฒนาอุตสาหกรรม 3. พัฒนาการท่องเที่ยว 4. พัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต 5. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
นครราชสีมา	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาการเกษตร 2. พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ 3. พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว 4. พัฒนาสังคมและแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน 5. บริหารจัดการอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
บุรีรัมย์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังคมเกษตรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี 2. บ้านเมืองน่าอยู่ 3. การท่องเที่ยว 4. ความมั่นคงและธรรมาภิบาล
สุรินทร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ 2. การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ 3. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 4. การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน 5. ความมั่นคงชายแดน

2. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

2.1 วิสัยทัศน์

“ยกระดับมาตรฐานการศึกษา เร่งพัฒนาอีสานสู่สากล”

2.2 พันธกิจ

1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีการนำทรัพยากรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่

3) แสวงหาเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับการศึกษาให้มีมาตรฐานสู่สากล

2.3 เป้าประสงค์

1) ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2) ร้อยละของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินและรับรองมาตรฐาน จาก สมศ.

3) ร้อยละของผู้เรียนมีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 3D

4) ร้อยละของจำนวนที่มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระดับ 3D

5) ร้อยละของผู้เรียนมีความสุขและมีความภูมิใจในความเป็นไทย

6) ร้อยละของสถานศึกษาที่บูรณาการความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเข้าไปในกิจกรรมการเรียน

7) อัตราผู้ไม่รู้หนังสือลดลง

8) จำนวนห้องสมุดที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นห้องสมุด 3D

9) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้น

10) อัตราการเข้าเรียนของประชากรวัยเรียน (อายุ 3-21 ปี)เพิ่มสูงขึ้น

11) สัดส่วนนักเรียนเอกชนต่อนักเรียนรัฐเพิ่มขึ้น

12) สัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาต่อสายสามัญเพิ่มขึ้น

13) ร้อยละของนักเรียน/นักศึกษาที่ออกกลางคันลดลง

14) ร้อยละของนักเรียน/นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ประกอบอาชีพในพื้นที่สูงขึ้น

15) ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งภายในและต่างประเทศ

16) ร้อยละของแหล่งอารยธรรมที่นำมาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดการศึกษา

2.4 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ปี พ.ศ.			
	2553	2554	2555	2556
1. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการประเมินระดับชาติเพิ่มขึ้น	2	2	2	2
2. ร้อยละของสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินภายนอกของสมศ.	75	80	85	90
3. ร้อยละของจำนวนผู้เรียนมีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 3D	80	80	80	80
4. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 3D	100	100	100	100
5. ร้อยละของผู้เรียนมีความสุขและมีความภูมิใจในความเป็นไทย	57.8	62.8	67.8	72.8
6. ร้อยละของสถานศึกษาที่บูรณาการความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน	80	85	90	95
7. อัตราผู้ไม่รู้หนังสือลดลง	1.12	1.08	1.04	1.00
8. จำนวนห้องสมุดที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นห้องสมุด 3D	2,138	2,565	2,992	3,419
9. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้น				
9.1 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ 15-39 ปีเพิ่มขึ้น	10.80	11.00	11.30	11.70
9.2 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ 40-59 ปีเพิ่มขึ้น	7.7	8.2	8.7	9.2
10. อัตราการเข้าเรียนของประชากรวัยเรียน (อายุ 3-21 ปี) เพิ่มสูงขึ้น	82.25	83.50	84.75	86.00
11. สัดส่วนนักเรียนรัฐ : เอกชน	90:10	85:15	80:20	75:25
12. สัดส่วนนักเรียนสายสามัญ : สายอาชีพ	65:35	60:40	55:45	50:50
13. ร้อยละของนักเรียน/นักศึกษาที่ออกกลางคัน	5	3	2	1
14. ร้อยละของนักเรียน/นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาประกอบอาชีพในพื้นที่สูงขึ้น	10	10	10	10
15. ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งภายในและต่างประเทศ	10	10	10	10
16. ร้อยละของแหล่งอารยธรรมที่นำมาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดการศึกษา	10	10	10	10

2.5 ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

กลยุทธ์ระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักเพิ่มขึ้นเกินกว่าร้อยละ 50 (ในปี 2559)
- 2) สถานศึกษาร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์การประเมินของสมศ.
- 3) คนไทยเก่ง มีความสุขและภูมิใจในความเป็นไทยตามนโยบาย 3 D ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก มีความรู้เรื่องอาเซียน
- 4) สังคมไทยเป็นสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

- 1) พัฒนาครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา

กลยุทธ์สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- 1) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มสูงขึ้น จาก 8.7 ปี เป็น 10 ปี ในปี 2559

กลยุทธ์ผลิต/พัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- 1) ผลิตกำลังคนด้านอาชีพ เพื่อรองรับพลังงานทดแทน (Ethanol)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

กลยุทธ์พัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม

- 1) เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษามากขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนระหว่าง รัฐ: เอกชน เป็น 65:35 ในปี 2559

- 2) สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา : สามัญศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็น 60:40 ในปี 2549

- 3) การแลกเปลี่ยนครู นักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษากับกลุ่มประเทศอินโดจีน

- 4) ส่งเสริมปราชญ์ชาวบ้านสู่สถานศึกษา

- 5) ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- 1) ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่นักเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

กลยุทธ์ส่งเสริม สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

- 1) ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างองค์ความรู้และทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมเกษตร
- 2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อรองรับปัญหาสังคมอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงฐานการผลิตจากการเกษตรแบบดั้งเดิมมาสู่การเกษตรอุตสาหกรรม
- 3) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อรองรับปัญหาสังคมอันเกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมชั้นกลาง

13.1.8 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

1. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ให้มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสอดคล้องกับแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551-2554 และแผนพัฒนาฉบับที่ 10 และแผนพัฒนาประเทศด้านต่างๆ โดยมีศักยภาพการพัฒนาด้านการเกษตร ทั้งการผลิตข้าวหอมมะลิปลอดสารพิษ ไม้ผล ไม้ยืนต้น การผลิตและแปรรูปปศุสัตว์ จำพวกอาหารแปรรูป และศักยภาพด้านการพัฒนาให้เป็นประตูการค้า และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งลาวและกัมพูชาในลักษณะหุ้นส่วนทางธุรกิจ และสามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์ผลิตและกระจายสินค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงควรมีทิศทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมและขาดแคลนน้ำและควรเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ พร้อมปรับระบบสู่มาตรฐาน GAP
- 2) สนับสนุนให้กลุ่มเป็นประตู (Gate Way) การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวตอนล่างของภาค เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะศูนย์บริการด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ที่เมืองชายแดนและด่านชายแดน
- 3) สร้างแรงงานและสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยการปรับปรุงสภาพแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกได้มาตรฐาน สะอาด ปลอดภัย และจัดโครงข่าย Loop เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของเพื่อนบ้าน

จากการวิเคราะห์ โครงการตาม 4 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และ 7 กลยุทธ์ มีโครงการสำคัญ ดังนี้

- 1) โครงการขยายการเข้าถึงบริการอาชีวศึกษา
- 2) โครงการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้ทัดเทียมกัน: สถานศึกษา 3 ดี
- 3) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ: การเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียนนักศึกษา
- 5) โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
- 6) โครงการยกระดับการศึกษาของประชากรวัยแรงงาน

7) โครงการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัดและระดับกลุ่มจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 (แผนขอเงินงบประมาณ) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

8) โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการการศึกษาระดับจังหวัดและระดับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ประจำปีงบประมาณ 2555

9) โครงการจัดประชุมประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินงานจัดกิจกรรมด้านการจัดการศึกษาประเทศเพื่อนบ้าน อนุภาคลุ่มน้ำโขง ได้แก่ ไทย ลาว กัมพูชาและเวียดนาม

10) โครงการมหกรรมการศึกษา ประเพณี วัฒนธรรม เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนกลุ่มจังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

11) โครงการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนกลุ่มจังหวัดกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

2. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

2.1 วิสัยทัศน์

“ส่งเสริมสนับสนุนโอกาส ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา อนุรักษ์วัฒนธรรมความเป็นไทย ประสานความร่วมมือ และบูรณาการที่สอดคล้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2”

2.2 พันธกิจ

- 1) ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
- 2) เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชน
- 3) ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน
- 4) พัฒนาระบบการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

2.3 เป้าประสงค์

- 1) ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- 2) ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกวัยได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง
- 3) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพและเสริมสร้างการแข่งขันในระดับอาเซียน

2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ 1: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

กลยุทธ์: พัฒนาครู คุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

โครงการ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ต.ค. 54-ก.ย.55)
โครงการมหกรรมผลงานวิชาการคณาจารย์ ครูและบุคลากรทางการศึกษา	ร้อยละ 85 ของบุคลากรที่เข้าร่วม นำเสนอผลงานวิชาการของคณาจารย์ ครู และบุคลากรทางการศึกษาในนามมหกรรมผลงานวิชาการของคณาจารย์ ครูและบุคลากรทางการศึกษา	4 จังหวัดตอนล่าง 2

กลยุทธ์: ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

โครงการ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ต.ค. 54-ก.ย.55)
โครงการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ: การเรียนรู้ตลอดชีวิต	ร้อยละ 80 ผู้เรียนและประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเป็นหลักฐานของการพัฒนา	4 จังหวัดตอนล่าง 2
โครงการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้ทัดเทียมกัน: สถานศึกษา 3 ดี	ร้อยละ 80 ของผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ร้อยละ 80 ของครู บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4 จังหวัดตอนล่าง 2

ประเด็นที่ 2: ยุทธศาสตร์การจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา

กลยุทธ์: สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

โครงการ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ต.ค. 54-ก.ย.55)
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	ร้อยละ 90 ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีทักษะในการศึกษา ที่รักการเรียนรู้ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4 จังหวัดตอนล่าง 2

ประเด็นที่ 3: ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

กลยุทธ์: การพัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม

: การสร้างความพร้อมประชากรวัยเรียนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โครงการ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ต.ค. 54-ก.ย.55)
โครงการขยายการเข้าถึงบริการอาชีวศึกษาศึกษา	ร้อยละ 90 ของผู้สำเร็จการอาชีวศึกษามีสมรรถนะเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้และมีงานทำ	4 จังหวัดตอนล่าง 2
โครงการยกระดับการศึกษาของประชากรวัยแรงงาน	ร้อยละ 90 ของผู้เรียนและประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน เป็นฐานหลักราชการพัฒนา	4 จังหวัดตอนล่าง 2

ประเด็นที่ 4: ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

กลยุทธ์: ส่งเสริม สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

โครงการ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ต.ค. 54-ก.ย.55)
โครงการจัดทำแผนการศึกษา ระดับจังหวัดและระดับกลุ่ม จังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 (แผนขอเงิน งบประมาณ) กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	ร้อยละ 100 ได้กรอบและแนวทางความ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ร้อยละ 100 ได้แผนพัฒนาการศึกษาฯ	ประชุม 3 ครั้ง เอกสาร 100 เล่ม
จัดทำแผนปฏิบัติการ การศึกษาระดับจังหวัดและ ระดับกลุ่มจังหวัดประจำปี งบประมาณ 2555 กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2	ร้อยละ 100 ได้แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2555	ประชุม 1 ครั้ง เอกสาร 100 เล่ม
โครงการจัดประชุมประสาน ความร่วมมือกับประเทศเพื่อน บ้านอนุภาคลุ่มน้ำโขง:ไทย: ลาว:กัมพูชา:เวียดนาม	ร้อยละ 90 บุคลากรหน่วยงานที่มีส่วน ร่วมได้สร้างความเข้าใจและตกลง ร่วมกันเพื่อกำหนดกรอบและแนวทางใน การดำเนินงาน	ประชุม 2 ครั้ง ๗ ละ 3 วัน
โครงการมหกรรมการศึกษา ประเพณี วัฒนธรรม เพื่อเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2	ร้อยละ 90 ของนักเรียน นักศึกษา บุคลากรได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ระดับ อาเซียน	-ไทย:ลาว:กัมพูชา:เวียดนาม -3 วัน
โครงการบูรณาการสภาพการ จัดการศึกษาระดับจังหวัดและ กลุ่มจังหวัดเกี่ยวกับข้อมูล สารสนเทศการติดตามและ รายงานผล	1.ร้อยละ 90 มีทักษะด้านเทคโนโลยี เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี 2.ร้อยละ 95 มีการพัฒนารูปแบบการ ติดตามและรายงานผลเป็นระบบ 3.ร้อยละ 95 มีข้อมูลสารสนเทศอย่าง เป็นระบบ	4 จังหวัดตอนล่าง 2

13.1.9 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

1. แผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

1.1 ศักยภาพของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีศักยภาพในด้านที่ตั้ง สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และเอเชียใต้ (BIMSTEC) ที่มีวัฒนธรรมและประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มล้านนาตะวันออกที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าหัตถอุตสาหกรรม/สินค้าชุมชน เป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตร โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ชา กาแฟ และผลไม้ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในกลุ่ม GMS และ BIMSTEC ประกอบกับมีสถาบันการศึกษาหลายระดับ พร้อมรองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการศึกษา โดยวิสัยทัศน์ และ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

1.2 แนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

1) พัฒนากลุ่มจังหวัดที่ 16 (ภาคเหนือตอนบน 2) ให้เป็นประตูการค้าการลงทุน และโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับประเทศในกลุ่ม GMS และ BIMSTEC โดยจังหวัดเชียงรายจะเป็นช่องทางการค้าหลักผ่านทางเส้นทาง R3A R3B และทางแม่น้ำโขง รวมถึงพัฒนาช่องทางการค้าชายแดนจังหวัดน่านและพะเยา

2) พัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า โดยเฉพาะสินค้าที่มีศักยภาพในพื้นที่ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ยางพารา ชา กาแฟ และผลไม้ (ลิ้นจี่ ลำไย ฯลฯ) โดยเน้นการพัฒนาแบบครบวงจร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มาตรฐานความปลอดภัย ลดต้นทุนการผลิต การแปรรูป/บรรจุภัณฑ์ การวิจัยพัฒนา และการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ เพื่อไปเชื่อมโยงกับตลาด

3) พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ วัฒนธรรม และสุขภาพ เชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัดระหว่างกลุ่มจังหวัด และประเทศในกลุ่ม GMS และ BIMSTEC เช่น เส้นทางท่องเที่ยวตามลำน้ำโขง และเส้นทางท่องเที่ยวตามเส้น R3A เส้นทางท่องเที่ยววัฒนธรรมล้านนาตะวันออก เป็นต้น การพัฒนาบุคลากร และส่งเสริมการตลาดร่วมกัน

4) ดำรงรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ทั้งดิน น้ำ ป่าไม้ หมอกควัน รวมถึงการป้องกันแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

1.3 วิสัยทัศน์

“ประตูการค้าสู่สากล โดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา ดิน น้ำ ป่า สมบูรณ์ ประชาชนอยู่ดีมีสุข”

1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

จากวิสัยทัศน์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ข้างต้น นำไปสู่ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์เชื่อมโยงสู่สากล

ยุทธศาสตร์ที่ 2: สร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร อุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า

ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมและสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4: ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี
จากประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 4 มีเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์เชื่อมโยงสู่สากล

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) เป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุน และโลจิสติกส์เชื่อมโยงกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS)
- 2) ให้มีรายได้จากการส่งออกไปยังประเทศ GMS และประเทศอื่นๆ เพิ่มขึ้น
- 3) เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และคุณค่าสินค้า และบริการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : สร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร อุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์:

- 1) เพิ่มผลิตผล และเพิ่มคุณค่าของสินค้าภาคเกษตร และอุตสาหกรรม
- 2) พัฒนาความสามารถ การแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ
- 3) นำสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมสู่ตลาดโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมและสุขภาพ

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์:

- 1) เพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มรายได้มวลรวมประชากรท้องถิ่น
- 2) พัฒนาแหล่งการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการท่องเที่ยว เน้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) รักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ
- 2) ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นในการดำรงชีวิต
- 3) ยกกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสู่ระดับสากล
- 4) สร้างภาคีในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ

2. แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

การพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ของกลุ่มจังหวัดฯ ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก็ต้องอาศัยหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่ในการพัฒนากำลังคนหรือประชาชน ให้มีคุณภาพและมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการดำรงชีวิต และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และรายได้ของกลุ่มจังหวัด เพื่อให้ประชาชนมีความสุขอย่างยั่งยืน ดังนั้น จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์

“ประชาชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตลอดชีวิต ภายใต้วิถีวัฒนธรรมที่ยั่งยืน อย่างมีความสุข”

2.2 พันธกิจ

- 1) ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนให้ครอบคลุม และทั่วถึง
- 2) พัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย
- 3) บูรณาการการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนแบบมีส่วนร่วม
- 4) บูรณาการการศึกษากับวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 5) สนับสนุนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด

2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์

- 1) การสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 2) การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อการค้าและท่องเที่ยว
- 3) การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
- 4) การส่งเสริมสนับสนุนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด

2.4 เป้าประสงค์

- 1) ประชาชนทุกกลุ่ม และทุกพื้นที่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงตลอดชีวิต
- 2) ประชาชนมีการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- 3) ภาคีเครือข่ายประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 4) ประชาชนมีความตระหนักถึงความสำคัญของวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 5) ประชาชนได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพและสร้างเสริมความเข้มแข็ง และความยั่งยืนของชุมชน

2.5 ตัวชี้วัดและเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี 2555)
1. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักเพิ่มขึ้นเกินกว่า	ร้อยละ 2 ต่อปี
2. ร้อยละของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินของ สมศ.	ร้อยละ 100 ต่อปี
3. ร้อยละของจำนวนผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา 3D	ร้อยละ 40 ต่อปี
4. ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา 3D	ร้อยละ 40 ต่อปี
5. ร้อยละของผู้เรียนมีความสุขและมีความภูมิใจในความเป็นไทย	ร้อยละ 50 ต่อปี

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี 2555)
6. ร้อยละของสถานศึกษาที่บูรณาการการจัดการเรียนการสอนความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	ร้อยละ 30 ต่อปี
7. ร้อยละจำนวนสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชากรมีคุณภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดี	ร้อยละ 30 ต่อปี
8. อัตราผู้ไม่รู้หนังสือลดลง	ร้อยละ 0.2 ต่อปี
9. ร้อยละของห้องสมุดที่ได้รับการพัฒนาเป็นห้องสมุด 3D	
ด้านการขยายโอกาสทางการศึกษา	
10. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มจังหวัดที่ 16 (ภาคเหนือตอนบน 2) ช่วงอายุ 15-59 ปี เพิ่มสูงขึ้น	10 ปี
11. อัตราการเข้าเรียนของประชากรวัยเรียน (3-21 ปี) เพิ่มสูงขึ้น	ร้อยละ 2 ต่อปี
ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา	
12. สัดส่วนผู้เรียนภาครัฐ:เอกชน	78:22
13. สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญ:สายอาชีพ	68:32

กลยุทธ์

- 1) สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภท
- 2) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
- 3) พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
- 4) ส่งเสริมการบูรณาการการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แผนปฏิบัติการราชการการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2555 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้ดำเนินการตามกรอบแนวนโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2553-2559) แผนงานระยะแรกเพื่อสอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ซึ่งในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้วิเคราะห์และจัดทำแผนงาน/โครงการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2553-2559) ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิรูปในทศวรรษที่สอง ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการการศึกษา

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2553-2556) โดยมีแผนงาน/โครงการตามที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2553-2559) และแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด โดยได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2555 ประกอบด้วยแผนงาน จำนวน 4 แผนงาน ดังนี้

1. แผนงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยโครงการ ดังต่อไปนี้
 - 1.1 โครงการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะตามความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ

- 1.2 โครงการเพิ่มขีดความสามารถด้านวิจัยด้านนวัตกรรมทางการศึกษา
- 1.3 โครงการยกระดับคุณภาพของอาชีวศึกษาสู่ความทันสมัย
- 1.4 โครงการพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพ
- 1.5 โครงการพัฒนาข้าราชการครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
2. แผนงานขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วยโครงการ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 2.2 โครงการบูรณาการการศึกษาตามแนวพระราชดำริ
 - 2.3 โครงการสร้างแกนนำเครือข่ายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
 - 2.4 โครงการจัดหาทุนเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน
 - 2.5 โครงการมหกรรมสร้างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ
3. แผนงานการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วยโครงการ ดังต่อไปนี้
 - 3.1 โครงการภาคีเครือข่ายด้านการศึกษาดีเด่น
 - 3.2 โครงการขยายเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาของภาครัฐและเอกชน
 - 3.3 โครงการส่งเสริมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการการศึกษา
4. แผนงานส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วยโครงการ ดังต่อไปนี้
 - 4.1 โครงการติดตามและประเมินการดำเนินงานการจัดการศึกษาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
 - 4.2 โครงการพัฒนาอาชีพเพื่อรองรับเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
 - 4.3 โครงการรณรงค์การอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนในสถานศึกษา
 - 4.4 โครงการ Unseen Village
 - 4.5 โครงการอบรมเยาวชนอาสาสมัครเพื่อการเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยว (มัดคุเทศก์น้อย: Young Guide)
 - 4.6 โครงการมหกรรมสร้างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ

13.1.10 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

1. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

1.1 ศักยภาพของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 มีศักยภาพเป็นแหล่งผลิตและการค้าข้าวที่สำคัญ โดยมีจังหวัดนครสวรรค์เป็นศูนย์กลาง มีพื้นที่รองรับการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือตอนล่างที่จังหวัดพิจิตร เป็นแหล่งผลิตพลังงานชีวภาพ จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร อาทิ การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแกลบและการผลิต

Ethanol จากกากน้ำตาลที่จังหวัดพิจิตร นครสวรรค์ กำแพงเพชร มีศักยภาพพัฒนาโครงการคมนาคมทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และเชื่อมต่อภาคเหนือตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ยังมีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และวัฒนธรรม โดยมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ที่สำคัญคือ เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งที่เป็นมรดกโลก และการท่องเที่ยววิถีชีวิตบนลำนํ้าสะแกกรัง เจ้าพระยา แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ซึ่งสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงสู่ภาคเหนือตอนล่างกลุ่ม 1 และภาคเหนือตอนบนได้ และสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนา ดังนี้

1.2 แนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

- 1) พัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเกษตร
- 2) พัฒนาอุตสาหกรรม พลังงานทดแทนจากผลผลิตและวัสดุการเกษตรโดยเฉพาะสินค้ากลุ่มพลังงานทดแทนจากผลผลิตทางการเกษตร
- 3) พัฒนากลุ่มจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางผลิตและกระจายสินค้าเชื่อมโยงกับภาคเหนือตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง
- 4) พัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นในระดับประเทศและระดับโลก
- 5) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

1.3 วิสัยทัศน์

“ เป็นศูนย์กลางธุรกิจข้าว สินค้าเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชั้นนำของประเทศ”

1.4 พันธกิจ

- 1) ผลิตข้าว และสินค้าเกษตรอื่นที่เป็นพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานอย่างมีคุณภาพ
- 2) แปรรูปวัตถุดิบข้าวและสินค้าเกษตรไปสู่ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ด้วยกระบวนการผลิตที่มีมาตรฐาน
- 3) กระจายข้าว สินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรไปสู่ผู้บริโภคทั้งในประเทศ และต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) สร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

1.5 เป้าประสงค์

- 1) มีผลผลิตข้าว และสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล
- 2) มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากวัตถุดิบทางการเกษตรที่หลากหลายได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของผู้บริโภค
- 3) เป็นศูนย์กลางการขายและการกระจายข้าว สินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของภูมิภาคและของประเทศ
- 4) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของชาวไทยและชาวต่างชาติ
- 5) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายใต้อันตรายที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้

1.6 ประเด็นยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาโครงสร้างและกระบวนการผลิตข้าว และสินค้าเกษตร

เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์

- 1) มีโครงสร้างพื้นฐานการผลิตที่สมบูรณ์
- 2) มีกระบวนการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน
- 3) มีกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: ส่งเสริมการแปรรูปข้าวและสินค้าเกษตรไปสู่ผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของผู้บริโภค

เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์

- 1) ผลิตภัณฑ์ข้าวและสินค้าเกษตรที่มีอยู่เดิมได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานสูงขึ้น
- 2) มีผลิตภัณฑ์ข้าวและสินค้าเกษตรใหม่ ตามความต้องการของผู้บริโภค

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาระบบการขนส่ง และการกระจายสินค้า

เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์

- 1) มีระบบโครงข่ายการขนส่งที่เชื่อมโยง การขนส่ง ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางราง
- 2) การรวบรวม และกระจายสินค้าให้สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: ขยายช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์

- 1) มีช่องทางการตลาดใหม่และสามารถรักษาตลาดเดิม
- 2) ผู้ประกอบการมีศักยภาพในการแข่งขันทางการค้า

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์

- 1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีคุณภาพได้มาตรฐาน
- 2) นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวและการบริการด้านการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6: พัฒนาคนและสังคมที่เข้มแข็ง

เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์

- 1) ประชาชนมีความรู้และมียานทำงานอย่างทั่วถึง
- 2) ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดีทั้งกายและใจ

- 3) ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการทำงาน
- 4) ประชาชนดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวที่มีความเข้มแข็ง

2. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

2.1 วิสัยทัศน์

“พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจและการเกษตรครบวงจร”

2.2 พันธกิจ

- 1) จัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน และการเรียนรู้ของคนไทยตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ
- 2) สร้างโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ให้ประชาชนเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา
- 4) จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

2.3 เป้าประสงค์

- 1) จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานและการเรียนรู้ของคนไทยตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.1) ผู้เรียนรับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- 2) สร้างโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ให้ประชาชนเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 2.1) ประชากรทุกวัยได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 2.2) ประชากรในพื้นที่ชายแดนได้รับโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา
 - 3.1) ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชนในสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา
- 4) จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2
 - 4.1) ผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างการแข่งขันทางการค้า
 - 4.2) ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน
 - 4.3) มีผลงานทางการศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

2.4 ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

- 1) จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานและการเรียนรู้ของคนไทยตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของผู้เรียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 ต่อปี
 - 1.2) สถานศึกษาทุกโรงได้รับการรับรองมาตรฐาน (ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกทุกโรง 100%)

- 1.3) ร้อยละ 100 ของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 2) สร้างโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ให้ประชาชนเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 2.1) ร้อยละ 100 ของประชากรได้รับการศึกษาภาคบังคับ
 - 2.2) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มสูงขึ้นจาก 8.7 ปี ในปี 2551 เป็น 9 ปี ในปี 2556
 - 2.3) สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา: สามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็น 50 : 50 ในปี 2556
 - 2.4) เอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษามากขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนระหว่างรัฐและเอกชนเป็น 65:35 ในปี 2556
- 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา
 - 3.1) ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชนในสังคมในการบริหารและจัดการศึกษาโดยเฉพาะในกระบวนการจัดทำแผนกลุ่มจังหวัดและแผนจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 3.2) เพิ่มเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 - 3.3) เพิ่มความเข้มแข็งกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาในการมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา
- 4) จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2
 - 4.1) ผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างการแข่งขันทางการค้า
 - จำนวนผู้ประกอบการรายใหม่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5
 - ร้อยละ ของผู้จบการศึกษาระดับอนุปริญญา,ปริญญาตรี มีงานทำ (ตามเกณฑ์ สมศ.)
 - ร้อยละ 60 ของประชากรวัยแรงงานจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 4.2) การศึกษาเพื่อความมั่นคง
 - ประชากรในพื้นที่ชายแดนได้รับโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
 - ร้อยละ 100 ของประชากรในพื้นที่ชายแดนและชนกลุ่มน้อยได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง
 - 4.3) การศึกษาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน
 - ร้อยละ 60 ของผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมโครงการ/โครงการงาน ด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน
 - 4.4) การศึกษาหรือวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
 - จำนวนผลงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาหรือท้องถิ่นอย่างน้อยปีละ 10 เรื่อง
 - ประชากรในพื้นที่ชายแดนและชนกลุ่มน้อยในกลุ่มจังหวัดได้รับโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.5 ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ 1: การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

กลยุทธ์ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

กลยุทธ์ พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ 2: การจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา

กลยุทธ์ สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ ผลิต/พัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ 3: การส่งเสริมการมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ พัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ 4: ส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ในปีงบประมาณ 2555 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 มีแผนงาน/โครงการ ในการขับเคลื่อนนโยบาย และยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาไปสู่การปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม โดยมีโครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งจัดเป็นแผนงานหลัก 4 แผน คือ

1. แผนงาน พัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 โครงการมหกรรมทางวิชาการ
 - 1.2 โครงการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานสากล (ศูนย์เรียนรู้อาเซียน)
 - 1.3 โครงการยกระดับคุณภาพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ
 - 1.4 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาสำหรับครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
2. แผนงาน ขยายโอกาสทางการศึกษา
 - 2.1 โครงการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต
 - 2.2 โครงการความร่วมมือ/พัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา
 - 2.3 โครงการส่งเสริมการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมใหม่
3. แผนงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา
 - 3.1 โครงการบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษา
 - 3.2 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด/จังหวัด
 - 3.3 โครงการมหกรรมสร้างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ
 - 3.4 โครงการระดมสรรพกำลังในการบริหารและจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

- 3.5 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
- 4. แผนงาน ส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
 - 4.1 โครงการสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
 - 4.2 โครงการส่งเสริมภาคเอกชนท้องถิ่น
 - 4.3 โครงการส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม

13.1.11 กรุงเทพมหานคร

1. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร¹

กรุงเทพมหานครได้เริ่มใช้แผนประกอบการบริหารงานบ้านเมืองอย่างเป็นทางการครั้งแรกในปี พ.ศ. 2520 โดยจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 5 ปี (พ.ศ.2520 - 2524) แผนฉบับนี้ถูกจัดทำโดยให้ความสำคัญสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 และแผนมหาดไทย ฉบับที่ 2 ซึ่งมีระยะเวลาของแผนตรงกัน กรุงเทพมหานครได้จัดทำแผนฯ 5 ปี อีกหลายฉบับต่อเนื่องกันมาจนถึงฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545 - 2549) แต่แล้วในปี พ.ศ.2546 รัฐบาลได้ปฏิรูประบบราชการเพื่อมุ่งเน้นประสิทธิภาพการบริหารราชการและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติราชการ โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์และความพึงพอใจกับประชาชนเพิ่มมากขึ้น จึงได้ประกาศบังคับใช้แผนบริหารราชการแผ่นดินตามมาตรา 13 และ 14 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 โดยอาศัย พ.ร.บ. ฉบับนี้ รัฐบาลได้จัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินฉบับแรกซึ่งครอบคลุมปี พ.ศ. 2548 - 2551 ขึ้น โดยนำนโยบายของรัฐบาลที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา และแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาเป็นเนื้อหาจัดทำแผนฯ โดยแผนฯ ฉบับนี้มีระยะเวลา 4 ปี สอดคล้องกับวาระการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง แผนฯ ฉบับนี้มีความแตกต่างจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนมหาดไทย รวมทั้งแผนพัฒนากรุงเทพมหานครเดิมที่ล้วนมีระยะเวลา 5 ปี เป็นเอกเทศจากวาระของผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้ง ผู้บริหารกรุงเทพมหานครพิจารณาแล้วจึงให้เปลี่ยนการจัดทำแผนให้มาสอดคล้องกับแนวทางของรัฐบาล จัดทำแผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร 4 ปี ขึ้นมาใหม่ โดยให้สอดคล้องกับวาระการบริหารราชการของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และได้แนวนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเข้ามาบูรณาการในการจัดทำแผนฯ ด้วย แผนบริหารราชการกรุงเทพมหานครฉบับแรกคือ ฉบับปี พ.ศ. 2548 - 2551 และในปัจจุบันกรุงเทพมหานครอยู่ในระหว่างการใช้แผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 ซึ่งครอบคลุม ปี พ.ศ. 2552-2555 ซึ่งนโยบายเร่งด่วนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนปัจจุบันเพื่อพัฒนากรุงเทพมหานคร มีดังนี้²

- **ด้านเศรษฐกิจ:** เปลี่ยนกรุงเทพฯ ให้เป็นมหานครแห่งการค้าและการท่องเที่ยวของภูมิภาคอย่างแท้จริง
- **ด้านความปลอดภัย:** ปฏิรูปกรุงเทพฯ ให้เป็นมหานครที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนอย่างแท้จริง

¹“แผนพัฒนากรุงเทพมหานครกับการบริหารเมืองแนวใหม่ 12 ปี” ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 6 ก.พ. 2555 <http://203.155.220.118/info/HotIssues/plan12years.asp>

²“นโยบายและแผนพัฒนาเพื่อความสุขของคนกรุงเทพฯ” ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 7 ก.พ. 2555 <http://203.155.220.118/info/Nowgov/policy.asp>

- **ด้านสิ่งแวดล้อม:** จัดระเบียบกรุงเทพฯ ให้เป็นมหานครที่สะอาด ปราศจากขยะ มลพิษและสิ่งก่อกวน ด้วยนโยบายสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่อาศัยยิ่งขึ้น
- **ด้านการศึกษา:** เสริมสร้างกรุงเทพฯ ให้เป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ ที่แท้จริงด้วยนโยบายการศึกษาที่ทำได้จริง ด้วยคุณภาพมาตรฐาน พร้อมพัฒนาองค์ความรู้ อย่างครอบคลุมทั้งในและนอกห้องเรียน
- **ด้านสุขภาพ:** ส่งเสริมให้กรุงเทพฯ เป็นมหานครที่เข้มแข็ง ด้วยนโยบายสุขภาพที่จะทำให้ทุกคนแข็งแรง
- **ด้านการจราจร:** เพื่ออนาคตการเดินทางที่สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัย

2. แผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร

เด็ก เยาวชนและประชาชนในกรุงเทพมหานคร ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานสากลอย่างทั่วถึง บนฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความภูมิใจในความเป็นไทยและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อมุ่งสู่สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้

2.1 พันธกิจ

- 1) จัดบริการการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา ตามความต้องการของประชาชนให้ประชากรทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่ได้รับบริการอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องตลอดชีวิต
- 2) ยกกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษา ทั้งคุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู/บุคลากรทางการศึกษา และคุณภาพสถานศึกษา
- 3) จัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมอาชีพและการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนากรุงเทพมหานครและการพัฒนาประเทศ
- 4) ส่งเสริม การจัดการศึกษา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม ประชาธิปไตย ความเป็นไทย การท่องเที่ยว วัฒนธรรมท้องถิ่น และการเสริมสร้างเมืองน่าอยู่
- 5) ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการในหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา

2.2 เป้าประสงค์

- 1) ประชากรในกรุงเทพมหานครทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มอายุ ทุกสถานะทางสังคม ได้รับโอกาสทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ตามศักยภาพอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเป็นธรรม
- 2) ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีความสุข ผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพ เป็นกำลังสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศ
- 3) ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ได้รับการพัฒนา มีการใช้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาประสิทธิภาพการสอนและการยกระดับคุณภาพการศึกษา

4) เยาวชนและประชาชนได้รับการพัฒนา ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพตามความต้องการของ ตลาดแรงงาน มีผู้ประกอบการและผู้ประกอบอาชีพอิสระเพิ่มขึ้น

5) เด็ก เยาวชนและประชาชนในกลุ่มจังหวัดมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความเป็นไทย มีวิถีประชาธิปไตย มีจิตสำนึก และปฏิบัติอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว วัฒนธรรมท้องถิ่น และการ เสริมสร้างเมืองน้อยอยู่ในการจัดการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ สืบสาน วัฒนธรรมท้องถิ่น และการผลิต การแปรรูป สินค้า

6) หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาทุกระดับยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการอย่าง ต่อเนื่อง ภาควิชาการมีความเข้มแข็งและร่วมจัดการศึกษา

2.3 ตัวชี้วัด/เป้าหมาย ประกอบด้วยตัวชี้วัดร่วมและเป้าหมายดังนี้

ตัวชี้วัดร่วม

1. ด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

- กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี
- ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก สมศ.
- ผู้เรียนดี มีความสุขและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี
- ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- จำนวนห้องสมุดที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นห้องสมุด 3 ดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ต่อปี
- ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาทุกสังกัด จัดกิจกรรม 3 D
- ผู้ไม่รู้หนังสือลดลงร้อยละ 25 ต่อปี

- กลยุทธ์พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

- ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประเมินประสิทธิภาพการสอนอย่างเป็นระบบและ ยกระดับประสิทธิภาพการสอนต่อเนื่อง ร้อยละ 10 ต่อปี
- จำนวนสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี

2. ด้านโอกาสทางการศึกษา

- กลยุทธ์สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- อัตราการเข้าเรียนของประชากรในวัยเรียน 3-21 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ต่อปี
- ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงาน อายุ 15-39 ปี และอายุ 40-59 ปี (เพิ่มขึ้นร้อยละ 3/ปี) และมีความรู้ทักษะด้านอาชีพเพิ่มขึ้น 1 อาชีพ

- กลยุทธ์ผลิต/พัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน
 - ร้อยละของผู้จบการศึกษาสายอาชีพที่มีมาตรฐานวิชาชีพตามที่กำหนด
 - ร้อยละของผู้จบการศึกษาที่มีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ (ปวช./ปวส./ปริญญาตรี)
 - จำนวนผู้จบการศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. ที่จบการศึกษาแบบทวิภาคี

3. ด้านการมีส่วนร่วม

- กลยุทธ์พัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม
 - สัดส่วนนักเรียนรัฐบาล:นักเรียนเอกชน (60:40)
 - สัดส่วนนักเรียนสายสามัญ : นักเรียนสายอาชีพ (50:50)
- กลยุทธ์เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
 - จำนวนสถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนภาษาสากลให้ผู้เรียนมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น
 - จำนวนสถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อนบ้านให้ผู้เรียนมีความพร้อม สู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น

4. ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

- กลยุทธ์ส่งเสริม สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด:
 - ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น และส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเรียนรู้อื่นในแหล่งเรียนรู้ หรือ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี
 - สัดส่วนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน/ชุมชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 10

13.2 บทสรุป

การศึกษาแผนยุทธศาสตร์ในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลุ่มจังหวัด ทั้งหมด 10 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร พบว่า แผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดในแต่ละกลุ่มจังหวัด ได้มีการวางแผนทางการพัฒนาให้สอดคล้องตามศักยภาพและสภาพเศรษฐกิจ โดยทั้ง 10 กลุ่มจังหวัด ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ส่วนใหญ่มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านการเกษตร ได้แก่ การพัฒนาระบบเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดให้เข้มแข็งด้วยเกษตร/ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างสรรค์ การปรับโครงสร้างการผลิตอาหารปลอดภัย การพัฒนากลุ่มจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าประมง เกษตร และเหล็ก การพัฒนาการเกษตรและแปรรูปสินค้าการเกษตร และการสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าภาคการเกษตรยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนากลุ่มจังหวัดเป็นอย่างมาก ในด้านการท่องเที่ยวมีบางกลุ่มจังหวัดเน้นยุทธศาสตร์ทางด้านนี้เป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่มีแหล่ง

ท่องเที่ยวทางทะเลระดับชาติ มีเกาะภูเก็ตเป็นศูนย์กลาง ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอันดามันในเชื่อมโยงและเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน ส่วนในกลุ่มจังหวัดอื่นๆมีบางกลุ่มที่มียุทธศาสตร์การท่องเที่ยว แต่เป็นลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงนิเวศน์ ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ภาคกลางตอนบน2 ภาคกลางตอนล่าง2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง1 ภาคเหนือตอนบน2 และภาคเหนือตอนล่าง2

นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านที่ตั้ง ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน2 จะเน้นพัฒนา กลุ่มจังหวัดให้เป็นประตูการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับประเทศในกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และเอเชียใต้ (BIMSTEC) โดยจังหวัดเชียงรายจะเป็นช่องทางการค้าหลักรวมถึงพัฒนาช่องทางการค้าชายแดนจังหวัดน่านและพะเยา และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง2 ได้สนับสนุนให้กลุ่มเป็นประตูการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวตอนล่างของภาคเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ที่เมืองชายแดนและด่านชายแดน

การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดได้เน้นยุทธศาสตร์ตามศักยภาพของแต่ละกลุ่มจังหวัด มีสำนักงานยุทธศาสตร์และบูรณาการศึกษาคำหาหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในเรื่องการบริหารยุทธศาสตร์โดยเฉพาะในขณะเดียวกันก็จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของแต่ละกลุ่มจังหวัดไปพร้อมกัน เมื่อพิจารณาแผนพัฒนาและแผนการศึกษาของแต่ละกลุ่มจังหวัดได้จัดทำแผนตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 7 ปี 2550 มาตรา53/1 และมาตรา 53/2 บัญญัติให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายให้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นแผนที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงบูรณาการและขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาโดยกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายของรัฐบาล ซึ่งยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาของทั้ง 10 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานครข้างต้นนั้นส่วนใหญ่จะครอบคลุม 4 ประเด็นยุทธศาสตร์เหมือนกัน ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 2) ยุทธศาสตร์การจัดการและส่งเสริมการจัดการเพื่อการขยายโอกาสทางการศึกษา 3) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา และ4) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ยกเว้นในกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีประเด็น ยุทธศาสตร์และมาตรการเร่งด่วน ดังนี้ 1)เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาของรัฐ 2)สนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทุกระดับอย่างจริงจัง 3)สนับสนุนโรงเรียนเอกชนอย่างจริงจัง 4)ส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างอาชีพ และ5) พัฒนาการบริหารจัดการการศึกษา และประเด็นยุทธศาสตร์และมาตรการระยะ ปี 2553-2556 มียุทธศาสตร์และมาตรการ ดังนี้ 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ส่งเสริมศาสนาศึกษา 3) เสริมสร้างโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออาชีพและมีงานทำ 5) เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และ6) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง

นอกจากนี้ แผนพัฒนาการศึกษาของบางกลุ่มจังหวัดได้ให้ความสำคัญในการเตรียมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เช่น กลุ่มภาคใต้ชายแดนได้ตั้งประเด็นไว้ในวิสัยทัศน์ของการพัฒนาการศึกษา ส่วนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง1 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง2 มียุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาโดยกำหนดกลยุทธ์เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ได้กำหนดไว้ในพันธกิจของแผนพัฒนา

การศึกษาของกลุ่มจังหวัดพร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายการพัฒนา มีการจัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะภาษาและวัฒนธรรมของประเทศใกล้เคียง (ประเทศลาว-เวียดนาม) เป็นต้น

การกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาของแต่ละกลุ่มจังหวัดโดยส่วนใหญ่เป็นแผนที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงบูรณาการและขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายของรัฐบาล แต่ในขณะเดียวกันก็มีความแตกต่างในบางพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น การวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดควรพิจารณาบริบทของแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดเช่นเดียวกัน

บทที่ 14

สังเคราะห์ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงปริมาณกำลังคน

14.1 ตลาดแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาในบทที่ 2 ถึงบทที่ 12 พบว่า ตลาดแรงงานในระดับล่าง (มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า) ของแรงงานไทยอยู่ในสภาพอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) ทุกกลุ่มจังหวัด โดยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคใต้ชายแดน และภาคกลางตอนกลาง มีช่วงห่างของอุปสงค์และอุปทานในแต่ละภาคค่อนข้างมาก แต่แนวโน้มใน 10 ปีข้างหน้ายังไม่มีแบบแผนที่ชัดเจน สาเหตุที่ช่วงห่างค่อนข้างมากน่าจะมาจากการเคลื่อนย้ายแรงงานไปยังกรุงเทพมหานคร (ค่าจ้างในระดับนี้สูงถึง 7,825-8,451 บาท) และกลุ่มจังหวัดที่มีนิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากค่าจ้างสูงกว่าและมีโอกาสในการมีงานทำที่หลากหลายกว่า (ตารางที่ 13.2) ซึ่งในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าตอบแทนเฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำ ทำให้เกิดปัญหาการเข้าออกจากงานสูง ดังจะเห็นได้จากความต้องการแรงงานเพื่อทดแทนคนที่ออกอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงในทุกกลุ่มจังหวัด ถึงแม้ว่า จะมีความพยายามขึ้นค่าจ้างในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอัตราที่สูงกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ แต่ก็ช่วยไม่ได้มากนัก นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 และภาคกลางตอนล่าง 2 มีอุปสงค์ส่วนเกินน้อยกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ แต่ยังมีความต้องการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องจ่ายค่าจ้างสูงกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ เพื่อดึงดูดแรงงานให้เข้ามาทำงานในกลุ่มจังหวัดมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ สำหรับแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

1. การขาดแคลนแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่านี้เป็นปัญหาในระดับประเทศ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและพัฒนากำลังคนสามารถปรับนโยบายด้านอุปสงค์และอุปทาน ได้ดังนี้

- 1.1 ต้องมีการปรับโครงสร้างของสถานประกอบการที่ใช้แรงงานแบบเข้มข้นให้น้อยลงในแต่ละปีไม่ต่ำกว่าปีละ 1 แสนคน ด้วยการปรับกระบวนการ (Process) ในการทำงานของสถานประกอบการให้ใช้คนน้อยลงด้วยเทคโนโลยีประหยัดแรงงาน (Labour –Saving Technology) อย่างเร่งด่วน
- 1.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานประกอบการมีการใช้ผู้จบการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นทดแทนผู้ที่มีพื้นฐานการศึกษาต่ำ
- 1.3 เร่งยกระดับมาตรฐานความสามารถของแรงงานเดิมให้สูงขึ้นเพื่อลดความต้องการของสถานประกอบการในการจ้างแรงงานใหม่
- 1.4 เพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บตักนักเรียนที่ต้องออกจากการศึกษาพื้นฐานจะด้วยสาเหตุใดๆ ก็ตาม เพื่อให้เขาได้กลับเข้าสู่ระดับการศึกษา และเมื่อไม่ประสงค์จะศึกษาต่อจริงๆ ก็ออกมาทำงานได้
- 1.5 สำหรับผู้ไม่ประสงค์จะกลับเข้าระบบโรงเรียน (โดยเฉพาะผู้จบ ป.6 แล้ว) จะต้องเปิดโอกาสให้เยาวชนเหล่านี้ได้มีโอกาสพัฒนาสมรรถนะ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาชีพเมื่ออายุครบกำหนด

2. สำหรับแรงงานที่มีภูมิหลังการศึกษาในระดับนี้ และไม่มีงานทำ จะต้องมีการสำรวจความต้องการของพวกเขาเหล่านี้ ว่าต้องการจะประกอบอาชีพอิสระ และ/หรือ ต้องการยกระดับสมรรถนะเพื่อกลับเข้าสู่ตลาดแรงงาน แล้วจัดฝึกอบรมให้ตามความต้องการ

3. ลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการหางานทำ (Transaction cost) ให้กับผู้แสวงหางานทำที่มีภูมิหลังการศึกษาในระดับนี้ด้วยการขยายแหล่งสมัครงานให้กระจายไปถึงระดับท้องถิ่นผ่านเครือข่าย Jobs Online โดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 14.1 แสดงช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานผู้จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าและแนวโน้มในช่วง 10 ปีข้างหน้า

กลุ่มจังหวัด	ผู้ว่างงาน (คน)	Gap อุปสงค์และอุปทาน ปี 2554 (คน)	แนวโน้ม 10 ปีข้างหน้า
1. ภาคกลางตอนบน 2 (บพที่ 2)	10,589	16,148	ลดลง
2. ภาคกลางตอนกลาง (บพที่ 3)	24,351	34,391	เพิ่มขึ้น
3. ภาคกลางตอนล่าง 2 (บพที่ 4)	4,176	20,280	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
4. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน (บพที่ 5)	3,973	21,819	เพิ่มขึ้น
5. ภาคใต้ชายแดน (บพที่ 6)	17,467	48,060	เพิ่มขึ้น
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (บพที่ 7)	11,757	28,525	ลดลง
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (บพที่ 8)	33,973	78,791	ทรงตัว
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (บพที่ 9)	22,534	60,922	ลดลง
9. ภาคเหนือตอนบน 2 (บพที่ 10)	13,360	27,276	ลดลง
10.ภาคเหนือตอนล่าง 2 (บพที่ 11)	7,695	31,865	ลดลง
11.กรุงเทพมหานคร (บพที่ 12)	18,333	30,426	เพิ่มขึ้น
รวม	168,208	+398,503	

ตารางที่ 14.2 ค่าจ้างเฉลี่ยปี 2553 และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างตลาดแรงงานผู้จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าในช่วงปี 2545-2553

กลุ่มจังหวัด (การขยายตัวของค่าจ้าง 2545-2553)	ค่าจ้างปี 2553 (บาท)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
1. ภาคกลางตอนบน 2 (บพที่ 2)	4,692-5,708	3.96-4.15
2. ภาคกลางตอนกลาง (บพที่ 3)	6,017-6,885	3.70-2.75
3. ภาคกลางตอนล่าง 2 (บพที่ 4)	5,721-6,128	2.90-3.81
4. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน (บพที่ 5)	5,717-6,276	3.52-(-1.58)
5. ภาคใต้ชายแดน (บพที่ 6)	4,865-5,275	5.27-1.94
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (บพที่ 7)	3,586-3,749	(-0.36)-5.22
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (บพที่ 8)	4,191-5,158	3.37-1.62
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (บพที่ 9)	4,035-4,320	3.03-6.74
9. ภาคเหนือตอนบน 2 (บพที่ 10)	3,804-4,220	7.37-2.48
10.ภาคเหนือตอนล่าง 2 (บพที่ 11)	4,380-4,708	2.96-4.21
11.กรุงเทพมหานคร (บพที่ 12)	7,825-8,451	3.46-2.66

14.2 ตลาดแรงงานผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากตารางที่ 14.3 จะพบว่า ตลาดแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของทุกกลุ่มจังหวัดมีสภาพอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) เช่นเดียวกับตลาดแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่า แต่น้อยกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ แต่ตลาดแรงงานระดับนี้ยังคงมีปัญหาอยู่ โดยพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างทั้ง 2 กลุ่ม มีอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) มากกว่าภูมิภาคอื่น (ยกเว้นภาคใต้ชายแดน) แต่ระดับค่าจ้างเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดทั้ง 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือค่อนข้างต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนภาคกลางตอนบน 2 นั้นมีอุปสงค์ส่วนเกิน และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างน้อยที่สุดในตลาดแรงงานระดับนี้

ตารางที่ 14.3 แสดงช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานและแนวโน้มในช่วง 10 ปีข้างหน้าของตลาดแรงงานผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย

กลุ่มจังหวัด	ผู้ว่างงาน (คน)	Gap อุปสงค์และอุปทาน ปี 2554 (คน)	แนวโน้ม 10 ปีข้างหน้า
1. ภาคกลางตอนบน 2	2,145	1,118	ลดลง
2. ภาคกลางตอนกลาง	6,443	3,041	เพิ่มขึ้น
3. ภาคกลางตอนล่าง 2	761	2,054	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
4. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	1,444	1,868	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
5. ภาคใต้ชายแดน	4,015	6,464	ทรงตัว
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	3,407	2,622	ลดลงเล็กน้อย
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	10,075	7,482	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	2,297	6,038	ลดลงเล็กน้อย
9. ภาคเหนือตอนบน 2	3,655	2,618	ลดลง
10. ภาคเหนือตอนล่าง 2	573	2,382	ลดลง
11. กรุงเทพมหานคร	5,197	3,803	เพิ่มขึ้น
รวม	40,012	+39,490	

ตารางที่ 14.4 ค่าจ้างเฉลี่ยปี 2553 และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วงปี 2545-2553 ของตลาดแรงงานผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย

กลุ่มจังหวัด (การขยายตัวของค่าจ้าง 2545-2553)	ค่าจ้างปี 2553 (บาท)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
1. ภาคกลางตอนบน 2	6,677	0.04
2. ภาคกลางตอนกลาง	8,010	2.79
3. ภาคกลางตอนล่าง 2	6,555	3.39
4. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	6,600	3.15
5. ภาคใต้ชายแดน	6,435	5.86
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	4,502	3.80
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	5,391	1.74
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	5,030	2.57
9. ภาคเหนือตอนบน 2	4,725	2.16
10. ภาคเหนือตอนล่าง 2	5,396	1.05
11. กรุงเทพมหานคร	9,648	2.25

สำหรับกรุงเทพมหานคร มีอุปสงค์ส่วนเกินใกล้เคียงกับภูมิภาคอื่นๆ แต่มีค่าจ้างเฉลี่ยที่สูงกว่าและมีอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วง 8 ปีที่ผ่านมาร้อยละ 2.25 ทำให้อุปสงค์ส่วนเกินลดลงไปได้ แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในระดับการศึกษานี้ได้

สำหรับกลุ่มจังหวัดในภาคกลางทุกกลุ่ม รวมทั้งภาคใต้เผชิญปัญหาเดียวกันคือ มีอุปสงค์ส่วนเกินทุกกลุ่มจังหวัดและส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาพสะท้อนจากภาวะตึงตัวของแรงงานในกลุ่มนี้คือ ค่าจ้างเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูงและอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา ขยายตัวอย่างรวดเร็ว แสดงถึงภาวะความต้องการที่สูง แต่ไม่มีกำลังแรงงานในระดับนี้ ก็จะไม่มีการจ้างระดับมัธยมศึกษาตอนปลายออกสู่ตลาดแรงงานมากนัก

โดยภาพรวม การขาดแคลนหรือช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานรวมกันประมาณ 39,490 คน อาจจะไม่รุนแรง ถ้าตลาดแรงงานระดับนี้เป็นตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันโดยสมบูรณ์ (Perfect Market) และแรงงานเคลื่อนย้ายได้สมบูรณ์ (Perfect Mobility) เนื่องจากมีผู้ว่างงานและต้องการทำงานอยู่ถึง 40,012 คน ซึ่งมากกว่าปริมาณของอุปสงค์ส่วนเกิน แต่สภาพเป็นจริงของตลาดแรงงานในระดับนี้ไม่ได้เป็นเช่นนั้น

ข้อเสนอแนะ สำหรับตลาดแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. จากปัญหาขาดแคลนแรงงานเกือบ 40,000 คน ทั่วประเทศ ซึ่งผู้จบการศึกษาระดับนี้มีอายุที่สามารถเข้าทำงานได้ตามกฎหมาย ซึ่งสามารถบรรเทาปัญหาการขาดแคลนเชิงปริมาณได้ ดังนี้

1.1 ขยายช่องทางรับสมัครงานของสถานประกอบการที่ต้องการแรงงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Jobs) ไปยังหน่วยงานรับสมัครงานของรัฐที่มีอยู่ทุกจังหวัด เช่น จัดหางานจังหวัด เป็นต้น

1.2 นำเอาผู้ว่างงานที่มีภูมิหลังการศึกษาระดับนี้มาเพิ่มเติมสมรรถนะ (ความรู้ ประสบการณ์ และทัศนคติที่ดี) และจัดสอบมาตรฐาน แล้วนำผู้ผ่านมาตรฐานฝีมือแรงงาน บรรจุรายชื่อผ่านระบบ e-Jobs เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนายจ้างในการค้นหาแรงงานตามคุณสมบัติที่ต้องการ

2. เพิ่มโอกาสในการออกมาทำงานสำหรับผู้กำลังศึกษาในระดับมัธยมปลาย ด้วยการเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตการทำงานในภาคอุตสาหกรรม และบริการ มีการดูงาน และ/หรือ เข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการจริงเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีในการทำงาน ตั้งแต่ขณะกำลังศึกษา

3. รักษาคนทำงานในระดับการศึกษานี้เอาไว้ให้นานที่สุด ลดการเข้าออกจากการให้ค่าจ้างที่ยุติธรรม การพิจารณาจ่ายค่าจ้าง และสวัสดิการที่เป็นธรรมแก่แรงงาน อีกทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นแหล่งงานที่มีความสุข (Happy Workplace)

4. เคลื่อนย้ายผู้ประสงค์จะทำงาน โดยเฉพาะจากกลุ่มจังหวัดและ/หรือจังหวัดที่มีอุปทานส่วนเกินไปยังจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน โดยอาศัยระบบ e-Jobs ที่ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานกลุ่มนี้เกี่ยวข้อง

14.3 ตลาดแรงงานผู้จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)

ตลาดแรงงานผู้จบ ปวช. มีข้อจำกัดเนื่องจากการพัฒนาด้านการศึกษาสายอาชีพมิได้รับความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องมานาน เริ่มตั้งแต่ผู้ปกครองไปจนถึงผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการการศึกษาเมื่อเทียบกับการศึกษาสามัญ ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษารองรับในทุกๆระดับไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาอยู่เกือบ 200 แห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน มีมหาวิทยาลัยกึ่งเปิดกึ่งปิดที่มีขนาดใหญ่ติดลำดับ

โลก เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถรองรับผู้ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบมหาวิทยาลัยปิดได้ เมื่อขาดแคลนทุนทรัพย์ก็สามารถกู้เรียนได้ง่าย และนำมาใช้คืนภายหลังจากทำงานแล้ว ความเสียเปรียบของผู้เรียนสายอาชีพศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพศึกษา (ทั้งของรัฐและเอกชน) ไม่ถึงร้อยละ 40 ของผู้อยู่ในวัยเรียนในระดับนี้ นอกจากนั้นผู้เรียนสายอาชีพยังไม่นิยมออกมาทำงานทันทีที่ต้องการเรียนสูงขึ้นไปอีกจนถึงระดับปริญญาถ้าทำได้ เนื่องจากมีค่าตอบแทนที่คุ้มค่าน้อยทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

จากตารางที่ 14.5 จะเห็นว่า ขนาดช่วงห่าง (Gap) ของอุปสงค์และอุปทาน มีอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ขณะที่กลุ่มจังหวัดต่างๆ ในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ กรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออกเฉียงเหนือในกลุ่มจังหวัดที่เหลือ มีอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) ทำให้ระดับค่าจ้างเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดนี้ค่อนข้างต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างลดลงร้อยละ 1.42 นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง เป็นกลุ่มที่จังหวัดที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน แต่กลับมีอัตราการขยายตัวของค่าจ้างลดลงถึงร้อยละ 3.41

ที่จริงตลาดแรงงานในระดับอาชีวศึกษานี้ ยังไม่ใหญ่มากเนื่องจากมีปัญหาทั้งข้อจำกัดด้านอุปสงค์ (Demand Constraint) และข้อจำกัดด้านอุปทาน (Supply Constraint) ในส่วนของข้อจำกัดด้านอุปสงค์เชิงปริมาณนั้น ผู้จบการศึกษาในระดับ ปวช. บางคนอาจจะยังมีอายุยังไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์ โดยเฉพาะผู้ชายยังไม่ได้เกณฑ์ทหาร ทำให้ผู้ประกอบการขาดความมั่นใจในการจ้าง นอกจากนี้ความไม่พร้อม (ยังไม่เป็นผู้ใหญ่พอ) ยังอาจจะมีปัญหาเชิงคุณภาพเข้ามาซ้ำเติม ทำให้ผู้ประกอบการที่อยากจะจ้างผู้จบ ปวช. ไม่สามารถจ้างได้ ส่วนข้อจำกัดด้านอุปทานนั้น เกิดจากความไม่นิยมให้เด็กเรียนอาชีวศึกษา จะด้วยภาพพจน์หรือภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อเนื่องกันมาหลายปี ทำให้ผู้ปกครองไม่ต้องการให้บุตรหลานเลือกเรียนสายอาชีพแต่แรก จำนวนผู้ศึกษาในด้านนี้จึงน้อยเมื่อเทียบกับสายสามัญ อีกทั้งผู้บริหารการศึกษาฝ่ายรัฐบาลเห็นว่า การศึกษาสายนี้มีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูง ยิ่งทำให้การสนับสนุนให้ผู้เรียนสายอาชีพไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างเต็มที่ทั้งด้านคน สิ่งของ งบประมาณ และการบริหารจัดการ

ตารางที่ 14.5 แสดงช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานและแนวโน้มในช่วง 10 ปีข้างหน้าของตลาดแรงงานผู้จบ ปวช.

กลุ่มจังหวัด	ผู้ว่างงาน (คน)	Gap อุปสงค์และอุปทาน ปี 2554 (คน)	แนวโน้ม 10 ปีข้างหน้า
1. ภาคกลางตอนบน 2	1,949	255	ลดลง
2. ภาคกลางตอนกลาง	1,446	423	เพิ่มขึ้น
3. ภาคกลางตอนล่าง 2	472	266	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
4. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	1,052	114	ทรงตัว
5. ภาคใต้ชายแดน	2,219	182	เพิ่มขึ้น
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	1,263	-819	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	2,646	1,077	เพิ่มขึ้น
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	78	61	ทรงตัว
9. ภาคเหนือตอนบน 2	1,156	280	ทรงตัว
10. ภาคเหนือตอนล่าง 2	970	583	ลดลง
11. กรุงเทพมหานคร	4,288	277	เพิ่มขึ้น
รวม	17,539	+2,699	

ตารางที่ 14.6 ค่าจ้างเฉลี่ยปี 2553 และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วงปี 2545-2553 ของตลาดแรงงาน
ผู้จบ ปวช.

กลุ่มจังหวัด (การขยายตัวของค่าจ้าง 2545-2553)	ค่าจ้างปี 2553 (บาท)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
1. ภาคกลางตอนบน 2	8,670	4.69
2. ภาคกลางตอนกลาง	8,700	-3.41
3. ภาคกลางตอนล่าง 2	8,870	5.05
4. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	7,439	4.51
5. ภาคใต้ชายแดน	8,436	5.25
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	4,777	-1.42
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	7,744	7.22
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	5,480	0.71
9. ภาคเหนือตอนบน 2	6,793	0.95
10.ภาคเหนือตอนล่าง 2	6,163	1.98
11.กรุงเทพมหานคร	12,504	3.44

ข้อเสนอแนะ สำหรับตลาดแรงงานประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1. เพิ่มแหล่งของผู้ต้องการเรียนในสายวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งปัจจุบันมีเพียง 110 แห่ง ให้เพียงพอต่อความต้องการในช่วง 5-10 ปีข้างหน้า ด้วยการเพิ่มจำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น โดยเฉพาะผู้เรียนในสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วยการให้แรงจูงใจที่เหมาะสมกับสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาโดยเฉพาะของเอกชน
2. ขยายจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยเฉพาะในสายช่าง ด้วยการคัดเลือกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้เป็นวิทยาลัยที่มีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาต้นแบบ จังหวัดละ 1 ถึง 2 แห่ง โดยรัฐอุดหนุนทรัพยากรในการปรับโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาที่สอดคล้องความต้องการของพื้นที่ ที่ขาดแคลน
3. ปรับโครงสร้างค่าตอบแทนของผู้เรียนสายช่างในระดับอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้สมัครเข้าเรียนสายนี้มากขึ้น โดยการสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการหรือกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานในระดับนี้ เช่น การกำหนดรายได้ไม่ต่ำกว่า 1 หมื่นบาทต่อเดือน เป็นต้น
4. ในระยะสั้นเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ V-Cop.net ให้สามารถเป็นเครื่องมือในการ Matching ระหว่างผู้จบอาชีวศึกษาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ และสถานประกอบการที่ต้องการแรงงานระดับนี้ที่มักจะกระจุกตัวอยู่ในบางกลุ่มจังหวัด
5. เร่งนำเอาระบบ Vocational Qualification Standard มาใช้เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความมั่นใจในคุณภาพของผู้จบสายอาชีพ

14.4 ตลาดแรงงานผู้จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ตลาดแรงงานในระดับ ปวส. (ตารางที่ 14.7) แสดงให้เห็นชัดเจนว่า อยู่ในสภาพการผลิตมากเกินไป (Excess Supply) และอุปสงค์ของแต่ละกลุ่มจังหวัดไม่สามารถดูดซับอุปทานที่ผลิตใหม่และที่ยังว่างงานอยู่ในตลาดแรงงานได้ โดยภาพรวมทั้ง 10 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ไม่มีจังหวัดใดเลยที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) นับเป็นความบิดเบือนของตลาดอันเกิดจากทัศนคติของผู้เรียนและ/หรือผู้ประกอบการ

ตารางที่ 14.7 แสดงช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานและแนวโน้มในช่วง 10 ปี ข้างหน้าของตลาดแรงงานผู้จบ ปวส.

กลุ่มจังหวัด	ผู้ว่างงาน (คน)	GAP อุปสงค์มากกว่าอุปทาน ปี 2554 (คน)	แนวโน้ม 10 ปีข้างหน้า
1. ภาคกลางตอนบน 2	2,231	-2,452	ทรงตัว
2. ภาคกลางตอนกลาง	2,300	-2,669	ลดลงค่อนข้างมาก
3. ภาคกลางตอนล่าง 2	575	-832	ลดลง
4. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	3,325	-1,139	ลดลง
5. ภาคใต้ชายแดน	924	-1,309	ลดลง
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	2,441	-1,742	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	2,460	-4,362	ลดลง
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	1,568	-4,165	ลดลงเล็กน้อย
9. ภาคเหนือตอนบน 2	1,484	-3,225	ทรงตัว
10. ภาคเหนือตอนล่าง 2	1,990	-1,635	ลดลง
11. กรุงเทพมหานคร	2,961	-5,154	ลดลงค่อนข้างมาก
รวม	22,259	-28,684	

ตารางที่ 14.8 ค่าจ้างเฉลี่ยปี 2553 และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วงปี 2545-2553 ของตลาดแรงงานผู้จบ ปวส.

กลุ่มจังหวัด (การขยายตัวของค่าจ้าง 2545-2552)	ค่าจ้างปี 2553 (บาท)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
1. ภาคกลางตอนบน 2	8,115	0.98
2. ภาคกลางตอนกลาง	10,782	1.47
3. ภาคกลางตอนล่าง 2	9,817	4.72
4. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	9,091	4.64
5. ภาคใต้ชายแดน	8,757	5.70
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	8,760	10.91
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	7,861	0.30
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	5,014	-0.69
9. ภาคเหนือตอนบน 2	6,633	2.78
10. ภาคเหนือตอนล่าง 2	9,161	9.03
11. กรุงเทพมหานคร	14,274	4.93

ในภาคกลางตอนบน 2 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคเหนือตอนบน คาดการณ์ว่าอุปทานส่วนเกินจะยังคงอยู่ในระดับที่สูงต่อไปอีก 5-10 ปีข้างหน้า ถ้าโครงสร้างของการจ้างงานหรือตลาดแรงงานยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต การที่มีอุปทานส่วนเกินมากกว่า 2.86 หมื่นคน และยังมีผู้ว่างงานทุกกลุ่มจังหวัดรวมกันอีกมากกว่า 2.23 หมื่นคน ทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาเป็นอย่างมาก สิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้ว่างงานมิใช่แต่เฉพาะผู้จบสาขาธุรกิจและการบริการเท่านั้นที่มีจำนวนมากที่สุด แต่ผู้ที่จบสาขาช่างคือ จบสาขาวิศวกรรมช่างเป็นจำนวนมากเช่นกัน จึงสงสัยว่าปัญหาน่าจะเกิดจากข้อจำกัดด้านอุปสงค์ (Demand Constraint) ด้วยเช่นกันคือ ค่าตอบแทนของผู้ที่จบ ปวส. จะสูงกว่า ปวช. เกือบทุกกลุ่มจังหวัด โดยบางกลุ่มจังหวัดมากกว่าถึง 1,000-4,000 บาทต่อเดือน และยิ่งสูงกว่าผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญอยู่มากเช่นกัน ส่วนในกรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอุปทานส่วนเกินอยู่มากเช่นเดียวกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 แต่แนวโน้มในอนาคต สถานการณ์น่าจะเริ่มดีขึ้นเมื่อเกิดการขาดแคลนผู้จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับ ปวช.จนสถานประกอบการบางแห่งยอมจ่ายค่าจ้างสูงขึ้นด้วยการจ้างผู้จบปวส. หรือบางแห่งอาจจะยอมให้ผู้สนใจทำงานชั่วคราว ปวช. มาสมัครงานได้ เป็นต้น

โดยภาพรวมแล้ว ค่าตอบแทนในระดับ ปวส. อยู่ในระดับที่ดี

ข้อเสนอแนะ สำหรับตลาดแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)

1. ผู้จบ ปวส. ส่วนใหญ่ต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงานเท่าที่ผ่านมามากทุกกลุ่มจังหวัดที่ทำการศึกษามีอุปทานส่วนเกินรวมกันเกือบ 3 หมื่นคน ซึ่งในปีเดียวกันมีผู้ว่างงานมากกว่า 2 หมื่นคน สิ่งที่จะแก้ปัญหาแรงงานส่วนเกินนี้ได้อาจจะมีวิธีการ ดังต่อไปนี้

1.1 เพิ่มอุปสงค์โดยกระตุ้นให้สถานประกอบการว่าจ้างแรงงานในระดับนี้มากขึ้น เนื่องจากแรงงานกลุ่มนี้น่าจะมีความรู้ และประสบการณ์มากกว่าแรงงาน ม.ปลาย และแรงงาน ปวช. และ “มีความเป็นผู้ใหญ่”(mature) มากกว่า

1.2 เพิ่มโอกาสในการจ้างงานผ่านระบบ V-Cop.net ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อีกทั้งเพิ่มมาตรฐานสมรรถนะให้กับกำลังแรงงานที่ว่างงานเป็นจำนวนมาก

1.3 จัดฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้กับผู้ว่างงานที่ประสงค์จะประกอบอาชีพอิสระ (เป็นเจ้าแก) โดยรัฐส่งเสริม สนับสนุนผ่านระบบพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของรัฐ

2. สถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดนั้นๆ จัดตั้ง “วิทยาลัยบรรษัท” เพื่อแก้ปัญหการพัฒนาบุคลากรไม่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

14.5 ตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี

ตลาดแรงงานกลุ่มสุดท้ายเป็นตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี วัตถุประสงค์ของครอบครัวและผู้เรียนคือ “ใบปริญญา” ตามปรารถนาและระดับการศึกษานี้เกือบจะเป็นเป้าหมายสุดท้ายของผู้เรียน ส่วนใหญ่ที่มุ่งหวังที่จะออกไปทำงาน ดังนั้น เป้าหมายของผู้จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคือ เพื่อให้ผู้จบการศึกษามีงานทำ แต่ผลการศึกษาในตารางที่ 14.9 ของกลุ่มจังหวัดต่างๆ ที่ทำการศึกษาทั้ง 10 แห่ง และกรุงเทพมหานคร พบว่ากำลังแรงงานระดับปริญญาตรีอยู่ในสถานะอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) ในทุกกลุ่มจังหวัด (ยกเว้นภาคใต้ฝั่งอันดามัน) รวมกันถึง 50,502 คน ในขณะที่ยังมีผู้ว่างงานอีก 53,840 คน ซึ่งในกลุ่มจังหวัดทั้งหมดที่

ทำการศึกษ พบว่า กลุ่มจังหวัดที่มีอุปทานส่วนเกินมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร และภาคใต้ชายแดน จำนวน 35,003 คน และ 6,183 คน ตามลำดับ การมีอุปทานส่วนเกินมากขนาดนี้กลับมิได้ทำให้อัตราค่าจ้างเฉลี่ยในระดับนี้ต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ มากนัก โดยสาขาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมาก ได้แก่ สาขาธุรกิจและบริการ รวมทั้งสาขาคอมพิวเตอร์ สาขาที่เกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เป็นต้น การรับเข้าทำงานของผู้จบปริญญาตรีน้อยมากในสังคมไทย ทำให้ต้องย้อนกลับมาดูว่า มีปัญหาข้อจำกัดด้านอุปสงค์หรือด้านอุปทาน คำตอบในเบื้องต้นคือ ข้อจำกัดทั้ง 2 ด้าน ด้านอุปสงค์ตลาดแรงงาน ด้านราชการและรัฐวิสาหกิจ ส่วนมากจะจำกัดการรับ เพื่อลดขนาดองค์กร (Down Sizing) เพื่อประหยัดงบประมาณด้านเงินเดือนและบำเหน็จบำนาญ บทบาทในการจ้างผู้จบปริญญาตรีคือ ผู้ประกอบการในสาขาการผลิตที่แท้จริงคือ ภาคอุตสาหกรรมและบริการ (จะมีผู้จบปริญญาตรีทำงานในภาคเกษตรตามจริงมีจำนวนน้อย)

ตารางที่ 14.9 แสดงช่วงห่าง (Gap) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานและแนวโน้มในช่วง 10 ปีข้างหน้าของตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี

กลุ่มจังหวัด	ผู้ว่างงาน (คน)	Gap อุปสงค์มากกว่าอุปทาน ปี 2554 (คน)	แนวโน้ม 10 ปีข้างหน้า
1. ภาคกลางตอนบน 2	1,417	-442	เพิ่มขึ้น
2. ภาคกลางตอนกลาง	2,978	-162	เพิ่มขึ้นมาก
3. ภาคกลางตอนล่าง 2	1,573	-162	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
4. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	8,294	982	เพิ่มขึ้น
5. ภาคใต้ชายแดน	1,648	-6,183	ลดลง
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	1,792	-873	ลดลงเล็กน้อย
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	5,084	-2,559	ลดลง
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	2,526	-1,147	ลดลงเล็กน้อย
9. ภาคเหนือตอนบน 2	2,749	-2,536	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
10. ภาคเหนือตอนล่าง 2	2,194	-1,435	ทรงตัว
11. กรุงเทพมหานคร	23,585	-35,003	ลดลง
รวม	53,840	-49,520	

ตารางที่ 14.10 ค่าจ้างเฉลี่ยปี 2553 และอัตราการขยายตัวของค่าจ้างในช่วงปี 2545-2553 ของตลาดแรงงานระดับปริญญาตรี

กลุ่มจังหวัด (การขยายตัวของค่าจ้าง 2545-2553)	ค่าจ้างปี 2553 (บาท)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
1. ภาคกลางตอนบน 2	14,735	-2.69
2. ภาคกลางตอนกลาง	18,254	4.55
3. ภาคกลางตอนล่าง 2	12,468	3.24
4. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	12,509	5.06
5. ภาคใต้ชายแดน	10,289	2.35
6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	9,613	-4.85
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	11,971	2.14
8. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	9,568	1.10
9. ภาคเหนือตอนบน 2	10,301	4.12
10. ภาคเหนือตอนล่าง 2	11,581	4.03
11. กรุงเทพมหานคร	20,802	1.09

ข้อเสนอแนะ ตลาดแรงงานในระดับปริญญาตรี

1. ต้องมีการขยายอุปสงค์ในการจ้างกำลังแรงงานในระดับปริญญาตรีให้มากขึ้นกว่าแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยภาพรวมจะต้องสูงและไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4 ซึ่งตามสภาพเป็นจริงแล้ว สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยผันผวนมาโดยตลอด จากผลกระทบภายในประเทศและภายนอกประเทศทำให้บางปีเติบโตเพียงร้อยละ 2-3 ซึ่งอาจจะน้อยเกินไปในการดูดซับแรงงานใหม่และแรงงานเก่าที่เปลี่ยนงาน

2. ปรับปรุงด้านการผลิตกำลังคนในระดับปริญญาตรีให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยเกณฑ์ต่ำสุด จะต้องลดการผลิตบัณฑิตที่ตลาดมีความต้องการถดถอยลง เช่น สาขาศิลปศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์ สาขาครุศาสตร์ เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยในภูมิภาคไม่จำเป็นต้องผลิตบัณฑิตเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัย (วิทยาลัย) ในส่วนกลาง และมุ่งเน้นการผลิตบุคลากรสายวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับสุขภาพให้มากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ มีขีดความสามารถที่จะทำวิจัยเพื่อให้ทราบความต้องการของท้องถิ่นและของประเทศได้ แล้วใช้ข้อมูลในการวิจัยตลาดแรงงานมาช่วยกำหนดสาขาการผลิตที่เป็นที่ต้องการของตลาด

3. เพิ่มคุณภาพบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการร่วมมือกับสถานประกอบการที่ต้องการผู้จบปริญญาตรีที่มีคุณภาพ โดยเข้ามามีบทบาทในการร่วมสอนและร่วมสนับสนุนทุนทรัพย์ในสาขาที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ

4. เพื่อผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น สถาบันการศึกษาควรทบทวนบทบาทในการผลิตบัณฑิตในระยะกลาง 3-5 ปี ด้วยการศึกษายุทธศาสตร์ของหน่วยงานของรัฐ และนโยบายของรัฐบาล และองค์กรของเอกชน(เช่น สภาอุตสาหกรรม) ที่มีความต้องการแรงงานเพิ่มในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อตอบสนองโครงการ Mega-Project ของประเทศ เช่น โครงการเพิ่มจำนวนการผลิตยานยนต์ของประเทศไทย จาก 1.8 ล้านคัน เป็น 2.5 ล้านคัน ภายใน 5 ปี ของสภาอุตสาหกรรม การศึกษาเพื่อจัดเตรียมกำลังคน และแนวทางการพัฒนากำลังคนด้านปฏิบัติการระบบขนส่งทางรางของ สวทศ. เป็นต้น

บทที่ 15

สรุปและข้อเสนอแนะ

15.1 สรุป

จากการที่ได้ทำการศึกษาตลาดแรงงานในทุกกลุ่มจังหวัดของประเทศไทยทั้ง 18 กลุ่มจังหวัด และ กรุงเทพมหานคร ทำให้ทราบถึงช่วงห่าง (Gap) ของการผลิตบุคลากรของแต่ละกลุ่มจังหวัดกับอุปสงค์ของแรงงาน ตลอดจนค่าจ้างมีความแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ อีกทั้งในแต่ละพื้นที่มีผู้จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงานในปริมาณที่แตกต่างกันตามระดับการศึกษา และจำนวนของสถานศึกษา คุณภาพของการศึกษาก็แตกต่างกันตามขีดความสามารถของสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในแต่ละกลุ่มจังหวัด อีกทั้งสถานะทางเศรษฐกิจของแต่ละสาขา เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ก็มีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่มจังหวัด ดังได้ทำการอธิบายรายละเอียดไว้ในแต่ละบทแล้ว ส่งผลต่อเนื่องให้อุปสงค์ที่มีต่อแรงงานในแต่ละระดับการศึกษาแตกต่างกันไปด้วย จังหวัดที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจค่อนข้างสูง เช่น กรุงเทพมหานคร เกือบจะไม่มีช่วงห่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานในการจ้างแรงงานในทุกระดับการศึกษาที่แตกต่างไปจากระดับประเทศมากนัก และที่มีการจ้างงานอยู่แล้ว (Stock) ไม่ได้ใช้ผู้จบการศึกษาสูงมากแต่อย่างใด

การที่กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและภาคบริการเช่น การค้าการลงทุน การศึกษา แหล่งทางการเงิน แหล่งท่องเที่ยว ภัตตาคาร โรงแรม เป็นต้น ทำให้มีจำนวนอุปสงค์ที่จ้างอยู่แล้ว (Stock) ทุกระดับการศึกษาเป็นจำนวนมาก จึงเป็นแหล่งที่ต้องการแรงงานไปทดแทนแรงงานเดิม (Replacement) และแรงงานใหม่ที่เกิดจากการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ (Expansion) ในทุกระดับการศึกษา ไม่แปลกใจที่มีสถานศึกษาคุณภาพจำนวนมาก และเป็นศูนย์กลางการผลิตผู้จบการศึกษาในทุกระดับเกือบจะมากที่สุดในประเทศ ซึ่งไม่น่าจะมีปัญหาด้านขาดแคลนแรงงาน (Shortage) และขาดแคลนแรงงานคุณภาพ (Skill Shortages) แต่อย่างใด แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีปัญหาดังกล่าวข้างต้นในบางระดับการศึกษาอยู่บ้าง

ดังนั้น เนื้อหาของบทนี้ที่เน้นในเรื่องของข้อเสนอแนะจึงมุ่งเน้นให้คำตอบประเด็นปัญหาทั้งในรูปของตลาดแรงงานที่ถูกแบ่งแยก (Segmented) ออกมาเป็นกลุ่มจังหวัดและตามระดับการศึกษา 5 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรีและสูงกว่า และท้ายที่สุดจะเป็นข้อเสนอแนะทั่วไป ซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งกลุ่มจังหวัดและตลาดแรงงานในภาพรวม

15.1.1 แรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า

ตลาดแรงงานระดับนี้เป็นตลาดที่มีข้อจำกัดมาก เนื่องจากแรงงานเก่าที่ว่างงานล้วนแต่มีประสบการณ์การทำงานมาหลายปี มีแรงงานจำนวนหนึ่งซึ่งมีอายุมาก มีประสบการณ์จึงไม่ต้องการกลับไปเริ่มต้นงานใหม่ด้วยเงินเดือนต่ำๆ กับแรงงานที่เพิ่งเข้าตลาดมาใหม่ๆ สำหรับแรงงานใหม่ก็มีปัญหามากเนื่องจากถ้าหลุดจากระบบการศึกษาและไม่ต้องการเรียนต่ออายุเพียง 14-15 ปีเท่านั้น ยังไม่ถึงอายุทำงาน เด็กหรือเยาวชนเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการเอาใจใส่จากผู้ปกครอง และ/หรือโรงเรียนจะไม่ได้กลับเข้าเรียนและกลายเป็นเด็กที่ทำงานไม่ได้ถึง 4-5 ปี ถ้าทำงานจะกลายเป็นแรงงานเด็กและเมื่อปล่อยให้เวลาผ่านไปจนถึงอายุทำงานความจดจำในด้าน

ความรู้จะถดถอยลงไปมาก บางคนมีปัญหาถึงขนาดอ่านหนังสือไม่ออกเขียนหนังสือไม่ได้แต่ความต้องการแรงงานในระดับการศึกษานี้ยังมีอยู่สูงมาก การขาดแคลนแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่านี้เป็นปัญหาในระดับประเทศ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและพัฒนากำลังคนจำเป็นต้องหาทางแก้ไขในเรื่องนี้อย่างเร่งด่วน

15.1.2 แรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตลาดสำหรับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นแตกต่างจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ต้น) หรือต่ำกว่า ดังได้กล่าวมาแล้ว เนื่องจากผู้จบระดับนี้ส่วนใหญ่แล้วถ้าไม่ประสงค์จะเรียนต่อสามารถทำงานได้ เพราะอายุเข้าวัย และมีความรู้ที่ได้มาจากระบบการศึกษามากกว่า มีความพร้อมจากการที่มีอายุมากพอที่จะทำงานได้เต็มที่แล้ว การศึกษานี้พบว่าสถานประกอบการต้องเผชิญกับปัญหาขาดแคลนแรงงานเกือบ 40,000 คน กระจายอยู่ในทุกกลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ

15.1.3 แรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)

ตลาดแรงงานสายอาชีพระดับนี้เป็นตลาดที่มีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอดเมื่อเปรียบเทียบกับผู้จบการศึกษาสายสามัญศึกษา แต่มีใช้ว่าตลาดจะไม่มีความต้องการบุคคลผู้จบการศึกษาในระดับนี้ เพียงแต่การเรียนอาชีวศึกษาเป็นทางเลือกสุดท้ายสำหรับผู้ปกครองและนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ โดยต้องมาเรียนเพราะไม่สามารถแข่งขันเข้าเรียนสายสามัญศึกษาได้ หรืออาจจะไม่สามารถเรียนสามัญศึกษาได้เนื่องจากผู้ปกครองขาดทุนทรัพย์ อีกทั้งผู้จบการศึกษาสายอาชีพมีปัญหาหรือข้อด้อยบางประการ เช่น เรียนในสาขาอาชีพที่ไม่นิยมในตลาดแรงงาน ผู้จบมีวิสัยทัศน์ที่อาจจะไม่ครบถ้วน(ผลการเรียนไม่ดี อายุยังไม่เต็ม 18 ปีบริบูรณ์ และยังไม่ได้รับการยกเว้นการเกณฑ์ทหาร เป็นต้น) จนเกิดแรงจูงใจที่จะมีคนมาจ้างงาน อีกทั้งตลาดแรงงานในกลุ่มจังหวัดต่างๆ ยังมีอุปสงค์ส่วนเกินมากกว่าอุปทานส่วนเกิน การเคลื่อนย้าย (Mobilize) แรงงานจากกลุ่มจังหวัดที่มีการผลิตเกินไปยังกลุ่มจังหวัดที่ผลิตไม่เพียงพอจึงมีความจำเป็น

15.1.4 แรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ตลาดแรงงานในระดับนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายเดียวกันคือให้ผู้จบสายอาชีพทุกคนมีงานทำ โดยผู้จบการศึกษาระดับนี้มีความสามารถในสาขาอาชีพสูงทั้งความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนทัศนคติที่พึงปรารถนาในตลาดแรงงาน การเรียนการสอนในระดับนี้เน้นที่การปฏิบัติเป็นสัดส่วนที่สูงเนื่องจากต้องไปประกอบวิชาชีพ ไม่ใช่ศึกษามาเพื่อเรียนต่อ ซึ่งปกติก็มีสัดส่วนที่น้อยอยู่แล้ว ดังนั้น จึงควรจะต้องมีมาตรการหลักๆ ให้ผู้จบ ปวส. ส่วนใหญ่ที่ต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงานให้ได้มากที่สุด แต่เท่าที่ผ่านมามากกลุ่มจังหวัดที่ทำการศึกษามีอุปทานส่วนเกินรวมกันเกือบ 3 หมื่นคน ซึ่งในปีเดียวกันมีผู้ว่างงานมากกว่า 2 หมื่นคน จึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาแรงงานส่วนเกินและความไม่สมดุลในตลาดแรงงานนี้ให้ได้เพื่อมิให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา

15.1.5 แรงงานในระดับปริญญาตรี

จากประสบการณ์ของคณะผู้วิจัย ตลาดแรงงานในระดับปริญญาตรีเป็นตลาดที่มีการใช้ผู้จบจากสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายของผู้เรียนเกือบจะทุกคนและผู้ปกครอง แต่ประเทศไทยต่างจากประเทศ Newly Industrialized Countries ทั้งหลาย เช่น ไต้หวัน เกาหลีใต้ หรือสิงคโปร์ หรือแม้แต่ประเทศมาเลเซียซึ่งมีสัดส่วนการใช้ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงมาก โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นและเกาหลี เป็นประเทศที่มีเป้าหมายของการพัฒนาประเทศที่ชัดเจนว่าจะใช้กำลังแรงงานประเภทไหน จะผลิตบุคลากร

สายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นจำนวนเท่าไร สาขาไหน ในช่วง 5-10 ปีข้างหน้า ที่จริงประเทศไทย มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ได้พูดถึงทิศทางการพัฒนาในระยะกลาง 5 ปี และระยะไกล 10-15 ปี แต่การถ่ายทอดจากแผนฯ ประเทศไปสู่แผนฯ การพัฒนาเศรษฐกิจมีคนตอบรับเอาไปปฏิบัติไม่ชัดเจน กระทรวงด้านเศรษฐกิจ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรมก็มีแผนพัฒนาอุตสาหกรรม ข้อนี้ดูเหมือนว่าจะมา ถูกทิศทางในการตอบรับการจัดทำแผนฯ รองรับแผนฯ ประเทศ แต่เมื่อมาสู่การปฏิบัติกลายเป็นบทบาทของ ภาคเอกชนซึ่งเขาอาจจะเชื่อหรือไม่เชื่อ หรือทำตามหรือไม่ทำตามก็ได้ ดังนั้นสืบเนื่องจากความไม่แน่นอนด้าน อุปสงค์ ทำให้การผลิตบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของตลาดทำได้ยาก เนื่องจากการผลิตบุคลากรใน ระดับอุดมศึกษาใช้เวลาอย่างน้อย 4 ปี ถ้าเศรษฐกิจและตลาดแรงงานด้านอุปสงค์ขาดเสถียรภาพจะด้วยเหตุผล ใดๆ ก็ตามก็จะทำให้การผลิตและพัฒนากำลังคนออกจากสถานศึกษาไร้ทิศทาง ซึ่งตัวเลขผู้ว่างงานใน ระดับอุดมศึกษาเกือบ 100,000 คน จากผู้จบการศึกษาใหม่ 210,000 ถึง 220,000 คนทุกปี หรือคิดเป็นอัตรา การว่างงานในกลุ่มนี้เกือบร้อยละ 4.5 ซึ่งสูงมากเป็นความสูญเสียเปล่าจากการอุดหนุนผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา นี้ สูงมากอยู่แล้ว บางคนต้องกู้เงินเพื่อเรียนให้จบ แต่กลับไม่มีงานทำ ดังนั้นทุกสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ต้องพัฒนาตัวเอง อย่างน้อยก็ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ (เก่งและดี) ซึ่งเป็น supply driven เอาไว้ให้ได้ก่อน อย่างน้อยถ้าไม่ไต่งานที่เป็นตลาดที่เป็นทางการ (formal market) ผู้เรียนก็ยังประกอบอาชีพอิสระ (informal market) ช่วยเหลือตนเองหรือเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติมได้

15.2 ข้อเสนอแนะ

จากข้อสรุปจากการศึกษาตลาดแรงงานในแต่ละกลุ่มจังหวัดและตามระดับการศึกษาต่างๆ พบว่ายังมี ปัญหาอีกมากที่ยังไม่ได้แก้หรือยังแก้ไขไม่ได้ทั้งหมด ในตอนต่อไปนี้จะให้ข้อเสนอแนะที่มุ่งเน้นที่จะให้ได้ คำตอบแก่ประเด็นปัญหาต่างๆ ใน 3 ระดับคือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ข้อเสนอแนะกลไกการปฏิบัติงานและยังมีข้อเสนอแนะทั่วไปซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งกลุ่มจังหวัดและตลาดแรงงานใน ภาพรวม

15.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน

- 1) ยกกระดับมาตรฐานความสามารถของแรงงานเดิมที่จ้างงานอยู่แล้วให้สูงขึ้นเพื่อเพิ่มผลิตภาพและ ประสิทธิภาพเพื่อชะลอการจ้างแรงงานใหม่เพิ่ม
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพหรือสมรรถนะด้วยการจัดฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่ต้องออกจากระบบการศึกษา พื้นฐานและไม่สามารถกลับไปเรียนต่อเพื่อเพิ่มอุปทานแรงงาน
- 3) ขยายจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาในแต่ละสถานศึกษา โดยเฉพาะในสายช่างเพื่อให้เพียงพอกับความ ต้องการในกลุ่มจังหวัดที่ขาดแคลน
- 4) เร่งรัดให้มีการนำระบบ Vocational Qualification Standard มาใช้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเสริมสร้าง ความมั่นใจในคุณภาพของผู้จบสายอาชีพ
- 5) ปรับคุณภาพการเรียนการสอนในสายอาชีพเพื่อให้ผู้จบการศึกษามีสมรรถนะที่ดีขึ้นอย่างเร่งด่วน (ดูคะแนน V-Net)

6) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดนั้นๆ เพื่อขอความร่วมมือด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและร่วมผลิตบุคลากรตามความต้องการในสาขาที่ขาดแคลน

7) ลดการผลิตบัณฑิตที่ตลาดมีความต้องการถดถอยลง โดยมหาวิทยาลัยในภูมิภาคไม่จำเป็นต้องผลิตบัณฑิตเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยในส่วนกลางและมุ่งเน้นการผลิตบุคลากรสายวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพให้มากขึ้น

8) ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายมาเพิ่มเติมในสาขาที่ขาดแคลน โดยมีเงื่อนไขให้มีการศึกษาวิจัยความต้องการในสาขาอาชีพต่างๆ เสียก่อนการตัดสินใจ

2. นโยบายด้านความต้องการกำลังคน

1) ปรับโครงสร้างสถานประกอบการที่ใช้แรงงานเข้มข้น (โดยเฉพาะในระดับล่าง) ให้น้อยลงไม่ต่ำกว่าปีละ 1 แสนคน ในระยะเวลา 5-10 ปีข้างหน้า

2) สนับสนุนให้สถานประกอบการมีการใช้ผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นโดยเฉพาะระดับปวส. และปริญญาตรีทดแทนแรงงานระดับล่างที่ขาดแคลน

3) ปรับค่าจ้างและสวัสดิการให้เป็นธรรมแก่แรงงานรวมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อรักษาคณงานให้ทำงานได้ต่อเนื่องและยาวนาน

4) กระตุ้นให้สถานประกอบการว่าจ้างแรงงานในระดับ ปวส. ซึ่ง “มีความเป็นผู้ใหญ่” มากกว่าระดับปวช. ในสาขาขาดแคลนมากขึ้น

5) ขยายอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศในการจ้างกำลังแรงงานในระดับปริญญาตรีให้มากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานอย่างรุนแรงสำหรับผู้จบการศึกษาในระดับนี้

15.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เพิ่มประสิทธิภาพหรือสมรรถนะให้กับอดีตนักเรียนที่ต้องออกจากการศึกษาพื้นฐาน เพื่อให้ นักเรียนเหล่านั้นได้กลับเข้าสู่ระดับการศึกษา และถ้าหากไม่ประสงค์จะศึกษาต่อก็ออกมาทำงานได้ โดยสามารถปรับตัวเข้ากับการทำงานได้ทันที

2. สำหรับผู้ไม่ประสงค์จะกลับเข้าระบบโรงเรียน จะต้องเปิดโอกาสให้เยาวชนเหล่านี้ได้มีโอกาสพัฒนาสมรรถนะ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาชีพเมื่ออายุครบกำหนด (18 ปี)

3. สำหรับแรงงานที่มีภูมิหลังการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า และไม่มีงานทำ จะต้องมี การสำรวจความต้องการของพวกเขาว่าต้องการจะประกอบอาชีพอิสระ และ/หรือต้องการยกระดับสมรรถนะเพื่อกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานอีกหรือไม่ ถ้าประสงค์จะทำงานควรจัดฝึกอบรมให้ทันตามความต้องการของผู้ว่าจ้างอย่างแท้จริง กรณีที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระและ/หรือส่วนตัวจะต้องประสานงานกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมด้วยเพื่อให้เกิดการทำงานสร้างรายได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. สำหรับผู้ว่างงานที่มีภูมิหลังการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรนำมาเพิ่มเติมสมรรถนะ (ความรู้ ประสบการณ์ และทัศนคติที่ดี) และจัดสอบมาตรฐาน แล้วนำผู้ที่ผ่านมาตรฐานฝีมือแรงงาน บรรจุ

รายชื่อผ่านระบบ e-Jobs เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนายจ้างในการค้นหาแรงงานตามคุณสมบัติที่ต้องการ หรือใช้รูปแบบของการเพิ่มโอกาสในการจ้างงานด้วยการทำ e-Marketing จัดงานนัดพบแรงงาน เป็นต้น

5. คัดเลือกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้เป็นวิทยาลัยที่มีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาต้นแบบ จังหวัดละ 1 ถึง 2 แห่ง โดยรัฐอุดหนุนทรัพยากรในการปรับโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาที่สอดคล้องความต้องการของพื้นที่ที่ขาดแคลนให้อย่างเต็มที่และขยายไปยังสถานศึกษาอื่นๆ เพิ่มเติมจนครบทุกแห่ง

6. ปรับโครงสร้างค่าตอบแทนของผู้เรียนสายช่างในระดับอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้สมัครเข้าเรียนสายนี้มากขึ้น โดยการสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการหรือกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานในระดับนี้ เช่น การกำหนดรายได้ไม่ต่ำกว่า 1 หมื่นบาทต่อเดือน เป็นต้น

7. จัดครู/อาจารย์แนะแนวที่มีคุณภาพเข้าไปยังสถานศึกษาซึ่งจะมีผู้จบในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อบอกกล่าวต่อผู้กำลังจะจบเหล่านี้ และเชิญผู้ประกอบการมาร่วมรับฟังด้วย ว่าการศึกษาสายอาชีพโดยเฉพาะสายช่าง (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ดีต่อตัวผู้เรียน ผู้ปกครอง และครอบครัวอย่างไรในระยะยาว

8. เพิ่มโอกาสในการจ้างงานผ่านระบบ V-Cop.net ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อีกทั้งเพิ่มมาตรฐานสมรรถนะให้กับกำลังแรงงานที่ว่างงานเป็นจำนวนมากได้มีโอกาสพัฒนาตัวเองและเพิ่มโอกาสในการจ้างงานให้มากขึ้นด้วยการลงทะเบียนรายชื่อผ่านระบบฯ

9. เร่งผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น โดยสถาบันการศึกษาทบทวนบทบาทในการผลิตบัณฑิตในระยะกลาง 3-5 ปี ด้วยการศึกษายุทธศาสตร์ของหน่วยงานของรัฐ นโยบายของรัฐบาล และองค์กรของเอกชน (เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) ที่มีความต้องการแรงงานเพิ่มในช่วงเวลาดังกล่าว เช่น โครงการ Mega-Project ของประเทศ เป็นต้น

10. สถาบันระดับอุดมศึกษาจะต้องช่วยเหลือตัวเองในการผลิตผู้จบที่มีความเป็นเลิศด้านคุณภาพ (ความรู้ดี เป็นคนดี) เอาไว้ก่อน และคำนึงถึงตลาดนอกประเทศมากขึ้น เช่น กรณีของ ASEAN Community ในปี 2015 (พ.ศ.2558) สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งอาจจะต้องลดการให้การศึกษาในโครงการภาษาไทยและเพิ่มหลักสูตรนานาชาติมากขึ้น เพื่อให้ขีดความสามารถด้านภาษาอังกฤษมาเสริมความเก่งและการเป็นคนดี ก็จะช่วยลด stock ของผู้ว่างงานได้บ้างในอนาคต 5-10 ปีข้างหน้า

15.2.3 ข้อเสนอแนะกลไกการปฏิบัติงาน

1. ลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการหางานทำ (Transaction Cost) ให้กับผู้แสวงหางานทำที่มีภูมิหลังการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าด้วยการขยายแหล่งสมัครงานให้กระจายไปถึงระดับท้องถิ่นผ่านเครือข่าย Jobs Online โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกรูปแบบ

2. ขยายช่องทางรับสมัครงานของสถานประกอบการที่ต้องการแรงงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Jobs) ไปยังหน่วยงานรับสมัครงานของรัฐที่มีอยู่ทุกจังหวัด เช่น จัดหางานจังหวัด เป็นต้น

3. การลดปัญหา Mismatch ในกำลังแรงงานทุกระดับจำเป็นต้องเพิ่มคุณภาพหรือประสิทธิภาพ โดยผ่านการทดสอบและฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ) และมีความพร้อมที่จะทดสอบสมรรถนะได้ทันที

4. เพิ่มโอกาสในการออกมาทำงานสำหรับผู้กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยการเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตการทำงานในภาคอุตสาหกรรมและการบริการ มีการดูงานและ/หรือเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการจริงเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีในการทำงานตั้งแต่ขณะกำลังศึกษา

5. เคลื่อนย้ายผู้ประสงค์จะทำงาน โดยเฉพาะจากกลุ่มจังหวัดและ/หรือจังหวัดที่มีอุปทานส่วนเกินไปยังจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดที่มีอุปสงค์ส่วนเกิน โดยอาศัยระบบ e-Jobs และเครือข่ายของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ทุกจังหวัดและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น

6. จัดโปรแกรมพิเศษเรื่องการแนะแนว (Counseling) ให้กับนักเรียนที่กำลังจะจบมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ปลาย) ได้ตัดสินใจว่าจะศึกษาต่อหรือเรียนเพิ่มเติมจนจบระดับอุดมศึกษา สำหรับผู้ประสงค์จะทำงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าไปสำรวจความต้องการและฝึกอบรมเพิ่มทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) อื่นๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานให้กับผู้มีความประสงค์ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการจ้างงานที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

7. ในระยะสั้นเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ V-Cop.net ให้สามารถเป็นเครื่องมือในการ Matching ระหว่างผู้จบอาชีวศึกษารายบุคคลที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ และสถานประกอบการที่ต้องการแรงงานระดับนี้ ที่มักจะกระจุกตัวอยู่ในบางกลุ่มจังหวัดเท่านั้น

8. เพิ่มคุณภาพบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการร่วมมือกับสถานประกอบการที่ต้องการผู้จบปริญญาตรีที่มีคุณภาพ โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมสอนและร่วมสนับสนุนทุนทรัพย์ในสาขาที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ

15.2.4 ข้อเสนอแนะนโยบายอื่นๆ

1. นโยบายการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวเพื่อเพิ่มโอกาสให้แรงงานไทยในระดับล่าง

ประเทศไทยใช้แรงงานต่างด้าวระดับล่างมากกว่าร้อยละ 5 ของกำลังแรงงาน (หรือมากกว่า 2 ล้านคน) ในลักษณะของงาน 3D (สกปรก ยากลำบาก และอันตราย) โดยมีจำนวนผู้ที่ทำงานผิดกฎหมายมากกว่าถูกกฎหมาย ซึ่งไม่ส่งผลดีต่อการกำกับดูแล การคุ้มครองให้เป็นไปตามกฎหมาย และปัญหาการใช้แรงงานเด็กและสตรีอย่างไม่เป็นธรรม ปัญหาการค้ำมนุษย์ การทำงานในสภาพแวดล้อมไม่ดี และมีการจ่ายค่าแรงงานต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายอย่างแพร่หลาย ทำให้ตลาดแรงงานระดับล่างของไทยถูกแบ่งแยก (Segmented Market) ออกจากตลาดแรงงานโดยทั่วไป เป็นการลดโอกาสที่คนไทยที่ยังมีการศึกษาไม่สูงจะเข้าไปแข่งขันสูงและมีโอกาสทำงานลดลงไปเรื่อยๆ ทั้งๆ ที่คนไทยระดับนี้ยังมีจำนวนที่ว่างงานในทุกกลุ่มจังหวัด การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างไรก็ตาม ขาดการเอาใจใส่จากผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องจากรัฐบาล มีแต่จะส่งผลให้ผลดีทางเศรษฐกิจที่ได้จากการจ้างแรงงานราคาถูกจะถูกหักล้างโดยผลเสียต้นทุนสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านความมั่นคงมนุษย์ และในที่สุดกลายเป็นทำลายความมั่นคงของประเทศ สิ่งของรัฐต้องทำโดยเร่งด่วนถึงแม้ว่าการศึกษานี้ไม่ได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวโดยตรงแต่แรงงานต่างด้าวมากกว่า 2 ล้านคน ถือเป็นกลุ่มที่กระทบแรงงานไทยในตลาดระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าเป็นอย่างมาก จึงขอเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ดังนี้

1) เอาจริงเอาจังกับการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพให้ได้ เพื่อมิให้มีจำนวนมากเกินไปจนกลายมาเป็นการแย่งแรงงานกับคนไทย

2) คุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวให้ครบถ้วน เช่น สิทธิในการรวมตัว การต่อรอง การได้รับสิทธิในการศึกษา ได้รับการพยาบาล การประกันสังคม การคุ้มครองด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย การได้รับการพัฒนาด้านความรู้และทักษะ เพื่อให้เป็นแรงงานคุณภาพเช่นเดียวกับคนไทย

3) พัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แรงงานต่างด้าวทำอยู่ให้ดีขึ้น ทำให้บรรยากาศในการทำงานดีขึ้น และจะทำให้ทัศนคติของคนไทยต่องาน 3D เปลี่ยนไป ทำให้แรงงานไทยได้มีโอกาสทำงานได้มากขึ้นในงานบางประเภท ซึ่งใช้แรงงานต่างด้าวระดับล่างทำอยู่ในปัจจุบัน

2. นโยบายการเพิ่มคุณภาพแรงงานกับตลาดแรงงาน

รัฐบาลจะต้องประกาศให้ 3 ปีข้างหน้าเป็นปีแห่ง “ประสิทธิภาพและผลิตภาพ” สำหรับแรงงานใหม่ในทุกสาขาอาชีพ เพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้กลายเป็นประเทศที่มีค่าจ้างและรายได้ที่เป็นธรรม เป็นการลดช่องว่างของการกระจายรายได้ เป็นการสร้างโอกาสให้กับ “คนวัยทำงาน” ที่จะได้ค่าจ้างสูง เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และถ้าทำสำเร็จก็อาจจะทำให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักการเป็นประเทศ “กำลังพัฒนา” ที่เป็นมายาวนาน ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนหลายประการดังนี้

แรงงานที่มีอยู่เดิม

1) เร่งเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานโดยใช้ค่าจ้างเป็นแรงจูงใจ ซึ่งรัฐบาลทำอยู่แล้วก็คือ ขึ้นค่าจ้าง 300 บาท เท่ากันทั่วประเทศในช่วง 2-3 ปีข้างหน้า โดยทุกหน่วยงานที่จ้างแรงงานเป็นจำนวนมากจะต้องดำเนินการ Restructuring อย่างน้อย 4 ประเด็น คือ

- ก. นำระบบการประเมินการจ่ายค่าจ้างตามผลงาน (Performance-base Payment) มาใช้ทดแทนการขึ้นค่าจ้าง โดยอาศัยการประเมินจากผู้บังคับบัญชาตามระดับชั้น
- ข. นำระบบการประเมินความสามารถรายบุคคลมาใช้โดยมีการจัดทำระบบมาตรฐานความสามารถ (ตามหน้าที่) Functional Competency โดยเริ่มจากตำแหน่งงานที่มีการจ่ายค่าจ้างกับคนงานเป็นจำนวนมากก่อน มาตรฐานความสามารถดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานวิชาชีพซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานอิสระ (ของรัฐ) ในระดับประเทศ เช่น National Qualification Framework (NQF)
- ค. มีระบบฝึกอบรมที่เข้มข้นในระบบงานของสถานประกอบการภาคการผลิตและบริการ เพื่อช่วยเหลือพนักงานและ/หรือคนงานที่มีประสิทธิภาพต่ำ ที่ไม่สามารถผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือและ/หรือความสามารถ ได้มีโอกาสยกระดับได้ทันกับบุคคลอื่นๆ
- ง. จัดทำระบบ Accreditation ขึ้นมาใช้อย่างกว้างขวางเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีการศึกษาน้อยที่ทำงานอยู่ได้มีโอกาสสอบเทียบประสบการณ์และมาตรฐานอาชีพในโอกาสต่อไป

2) เร่งส่งเสริมสนับสนุนด้านวิจัยและการตลาดเพื่อให้สามารถนำพาคูคลองที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Minded) มาจัดทำกรวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อให้เกิดสินค้าใหม่ๆ เพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า โดยเร่งปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมการผลิตให้ปรับเปลี่ยนจากรับจ้างผลิตสินค้าให้กับแบรนด์ต่างๆ (OEM: Original Equipment Manufacturer) เป็นการผลิตที่มีการพัฒนาดีไซน์หรือรูปแบบสินค้าของตนเอง (ODM: Original Design Manufacturer) และการผลิตที่มีการสร้างแบรนด์ของตัวเอง (OBM: Original Brand Name Manufacturing)

ตามความพร้อมของแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งจะมีผลให้เกิดการจ้างงานในหมู่ผู้จบการศึกษาในระดับสูงมากขึ้น เป็นการเสริมสร้าง Value Added ให้กับสินค้าไทย ทำให้เศรษฐกิจไทยสามารถพุดถึง Creative Economy ได้อย่างภาคภูมิใจ และภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการที่มีมาตรฐานสูงก็จะสามารถจ่ายค่าจ้างสูงตามนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลได้

แรงงานใหม่

มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต่างๆ จะต้องสร้างความร่วมมือกับสถาบัน สมาคม ตัวแทนของสถานประกอบการอย่างใกล้ชิดในการผลิตผู้จบการศึกษาให้ตรงกับตลาดแรงงาน ในระยะเร่งด่วนจะต้องให้สถานศึกษาที่อยู่ในแต่ละกลุ่มจังหวัดหรืออย่างจริงจังกับผู้ประกอบการหรือตัวแทนของสถานประกอบการ โดยรัฐสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบในการประสานให้เกิดความร่วมมือกับผู้จบการศึกษา หนึ่งแรงงานใหม่แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือแรงงานใหม่ที่เดิน (Walk in) เข้ามาสมัครงานและแรงงานที่ผ่านข้อตกลงในการร่วมกันผลิตกับเครือข่าย ดังนั้นควรมีมาตรการดังนี้

1) ในส่วนของแรงงานที่เข้ามาสมัครงานเอง มีระบบมาตรฐานวิชาชีพและ/หรือมาตรฐานฝีมือแรงงานในระดับสากลและให้ผู้ประสงค์จะทดสอบเข้าถึงได้โดยง่าย

2) ในส่วนของแรงงานผลิตจากระบบข้อตกลง

ก. ปรับความรู้และทักษะในระหว่างศึกษาที่เน้นความรู้และการทำงานได้จริงผ่านระบบ Vocational Education และ/หรือ Corporate Education ที่เกิดจากความร่วมมือกันอย่างแท้จริง

ข. สำหรับผู้กำลังจะจบการศึกษา และมีความประสงค์จะทำงานในทุกกลุ่มจังหวัด รัฐบาลควรให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายทางวิชาการ จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมร่วมกับสถานศึกษา และผู้ประกอบการในกลุ่มจังหวัด หรือจังหวัดนั้นๆ แล้วจัดฝึกอบรมให้กับผู้กำลังจะจบการศึกษาในปีสุดท้าย

3. นโยบายการเพิ่มโอกาสในการจ้างงานในต่างประเทศ

ถึงแม้ว่าตลาดในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วในกลุ่มองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD: Organization for Economic Co-operation and Development) จะมีปัญหาในบางประเทศเนื่องจากเศรษฐกิจประสบปัญหาการชะลอตัวและ/หรือตกต่ำตั้งแต่ปี 2551 และอัตราการว่างงานอยู่ในระดับสูงก็ตาม แต่ยังมีหลายประเทศที่อยู่ในกลุ่ม OECD ที่อยู่ในแถบเอเชีย เช่น ประเทศเกาหลี เป็นต้น รวมทั้งประเทศในกลุ่มที่พัฒนาในระดับสูง เช่น ไต้หวัน อิสราเอล สิงคโปร์ เป็นต้น ประเทศเหล่านี้โดยรวมยังมีการนำเข้าแรงงานระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ และระดับฝีมือขั้นสูงเพิ่มมากขึ้น จริงอยู่อาจจะถูกแข่งขันโดยกลุ่มประเทศที่มีนโยบายส่งออกแรงงานชัดเจน ได้แก่ เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และหลายประเทศในกลุ่มเอเชียใต้ เช่น ศรีลังกา อินเดีย บังคลาเทศ เป็นต้น แต่ถ้าแรงงานไทยได้รับการเตรียมความพร้อมมากขึ้นกว่าเดิม ก็จะช่วยบรรเทาปัญหา Mismatch ได้ ดังนั้นควรมีมาตรการดังนี้

1) ยกกระดับขีดความสามารถ (Competency) โดยเฉพาะด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศปลายทาง โดยเลือกจากกลุ่มที่จบอาชีวศึกษาและจบปริญญาตรีที่ว่างงานเกือบแสนคน

2) ส่งเสริมให้แรงงานไทยที่ไม่มีงานทำมีโอกาสไปทำงานต่างประเทศได้มากขึ้น¹

¹ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาแนวโน้มแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศลดลงเกือบ 2 หมื่นคน เหลือเพียงประมาณ 85,000 คนเท่านั้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2552. แผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร พ.ศ.2553-2556. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษากรุงเทพมหานคร.
- _____. 2552. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 พ.ศ. 2553-2556. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 3
- _____. 2552. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พ.ศ. 2553-2556. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 5.
- _____. 2552. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางล่าง 2 พ.ศ.2553-2556. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6.
- _____. 2552. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ.2553-2556. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 8.
- _____. 2552. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 พ.ศ.2553-2556. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 9.
- _____. 2552. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พ.ศ. 2553-2556. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 10.
- _____. 2552. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ.2553-2556. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 12.
- _____. 2552. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พ.ศ. 2553-2556. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 16.
- _____. 2552. แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พ.ศ. 2553-2556. สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ. กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ.
- _____. 2553. การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ (แผนปฏิบัติการระดับกลุ่มจังหวัด). กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2552. การสำรวจความต้องการแรงงานและขาดแคลนแรงงานของสถานประกอบการ ปี 2551. กรุงเทพฯ.

ข้อมูลจากเว็บไซต์

กระทรวงแรงงาน ระบบข้อมูลพัฒนากำลังคน.[online]. Available URL: <http://manpower.mol.go.th>

กระทรวงศึกษาธิการ. [online]. Available URL: <http://www.moe.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [online]. Available URL: <http://www.obec.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. [online]. Available URL: <http://www.vec.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. [online]. Available URL: <http://www.mua.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. [online]. Available URL: <http://www.nesdb.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. [online]. Available URL: <http://www.opec.go.th>

สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด.[online].Available URL : <http://www.osm.moi.go.th>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. [online]. Available URL: <http://www.onec.go.th>

ภาคผนวก ก
สรุปผลการประชุมระดมความคิด

สรุปผลการประชุมระดมความคิด
โครงการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน
ในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
วันอังคารที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2554 เวลา 8.30-12.00 น.
ณ ห้องราชบุรินทร์ ชั้น 1 โรงแรมเดอะ ชะอำ เมธาวลัย จังหวัดเพชรบุรี

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 53 ท่าน ประกอบด้วย ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ลูกจ้างเอกชน สถานประกอบการ นักวิชาการ องค์กรเอกชน และเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

วิทยากร

ดร. สราวุธ ไพฑูรย์พงษ์

วาระการประชุมสัมมนา

1. นำเสนอผลการวิจัย

- นำเสนอผลการศึกษา “ความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร”

2. อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการผลิตกำลังคนและพัฒนากำลังคนในประเทศ

ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมอภิปราย

สภาอุตสาหกรรม จังหวัดเพชรบุรี

ข้อมูลด้านแรงงานของจังหวัดเพชรบุรีได้แสดงให้เห็นว่ามี การว่างงานอยู่จริง ในขณะเดียวกันก็พบว่าสาเหตุที่แท้จริงนั้นไม่ได้เกิดจากการที่งานทำไม่ได้แต่เกิดจากการเลือกงาน ล่าสุดทางสภาอุตสาหกรรมฯ ได้เปิดรับสมัครงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ มีผู้ผ่านการคัดเลือกทั้งหมด 7 คน ซึ่งพบว่าทุกคนปฏิเสธที่จะทำงานในตำแหน่งนี้ พร้อมทั้งให้เหตุผลในลักษณะเดียวกันว่า งานหนักไม่คุ้มเงินเดือน แต่ที่ที่จริงๆ แล้วงานไม่หนัก เป็นงานรับโทรศัพท์ ประสานงาน แต่ผู้ที่มาสมัครงานล้วนมีความคาดหวังว่างานจะสบายมาก ไม่ต้องทำอะไร นั่งห้องแอร์เย็นๆ และได้รับเงินเดือนมาก เพื่อที่จะได้มีเงินมากพอที่จะไปซื้อของที่ต้องการ ดังนั้นเมื่อเห็นว่าเงินเดือนที่จะได้น้อยกว่าหรือเท่ากับที่พ่อแม่ให้ ก็ไม่รู้จะทำงานไปทำไม เพราะขอเงินพ่อแม่ก็ได้ และดูเหมือนว่าพ่อแม่สมัยใหม่ก็ยินดีที่จะเลี้ยงดูลูกและให้เงินใช้ เมื่อลูกยังไม่พร้อมจะทำงาน

ด้วยลักษณะดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึง คุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของเด็กสมัยนี้ คือไม่มีความอดทนต่อการทำงานและไม่มีความรักในงานที่ตัวเองรับผิดชอบ ไม่มีความรู้สึกว่าจะต้องทำงานหาเลี้ยงตัวเอง แต่กลับรู้สึกว่าจะทำงานหรือไม่ทำงานก็ได้ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะถูกรอบค้อมโอ้อุ้มมากเกินไป การแก้ปัญหาด้วยความพยายามจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการก็ดี ล้วนเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ต้นเหตุของการว่างงานน่าจะมาจากค่านิยมมากกว่า

ทางสภาอุตสาหกรรมฯ เคยติดต่อกับทางสถานศึกษาว่าให้ส่งนักเรียนสาขาช่างเชื่อมให้มาทำงานกับบริษัทสมาชิกของสภาอุตสาหกรรมฯ ซึ่งสถานศึกษาเองก็มีความยินดีเป็นอย่างมากที่จะส่งนักเรียนมาให้ เพราะสถานศึกษามีนักเรียน สาขาช่างเชื่อมอยู่แล้ว แต่ในความเป็นจริง เราก็ไม่สามารถที่จะบังคับให้นักเรียน-นักศึกษา ที่เรียนจบแล้ว มาทำงานได้ การไม่ยอมทำงานก็เป็นเหตุผลส่วนตัว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเหตุผลในเรื่องของความคิดและค่านิยม เราจะส่งเสริมกันอย่างไรให้นักเรียน นักศึกษา เห็นว่า การทำงานกับภาคอุตสาหกรรม ก็เป็นสิ่งที่มีความเกียรติและได้ใช้ความรู้ความสามารถเช่นเดียวกันคนที่ทำงานในห้องแอร์ นอกจากค่านิยมที่ควรช่วยกันปลูกฝังแล้ว สถานประกอบการเองก็

ต้องปฏิบัติกับพนักงานทุกระดับให้มีความเท่าเทียมกัน ให้เกียรติ ให้กำลังใจกัน ไม่ต่างไปจากผู้ทำงานในห้องทำงาน การร่วมมือกันหลายฝ่ายจะทำให้แก้ปัญหาได้

จากประสบการณ์พบว่า นักเรียนนักศึกษาที่กู้เงินเรียนมักมีความขวนขวายที่จะทำงานต่ำ เนื่องจากต้องแบ่งส่วนหนึ่งของเงินเดือนมาใช้หนี้ อีกทั้งเงินที่ได้รับในแต่ละเดือนก็มีจำนวนไม่มาก จึงทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำงาน

ประเด็นสุดท้ายก็คือเรื่องความร่วมมือ ทางจังหวัดเพชรบุรีมีความร่วมมือกับระดับสถานประกอบการกับสถานศึกษาและหน่วยงานกลางอย่างผู้ว่าราชการจังหวัดมาโดยตลอด เราต่างมีความร่วมมือที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานให้ลุล่วง และก็เชื่อว่าหลายจังหวัดก็มีความร่วมมือในลักษณะนี้ แต่ระดับจังหวัดเองเป็นเพียงส่วนเล็กๆ ที่รับนโยบายมาจากส่วนกลางอีกที อย่างไรก็ตาม นโยบายและแนวปฏิบัติจากส่วนกลางนั้นไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้ การแก้ปัญหาจึงต้องทำกันเองในระดับจังหวัดหรือในระดับกลุ่มจังหวัด

บจก. อุตสาหกรรมแม่กลองการเกษตร

ระบบการศึกษาไทย เห็นว่าเด็กในปัจจุบันมีปัญหาสังคมเยอะ ทั้งในเรื่องการตั้งครกก่อนวัยอันควร การไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ แม้แต่พ่อแม่เองบางทีก็สอนลูกไม่ได้

ด้านปัญหาแรงงานใหม่มีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์นั้น เป็นปัญหาสำคัญและจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ปัจจุบันแรงงานใหม่แม้จะจบมาตรงสาขามาแต่ก็ไม่สามารถทำงานได้ นอกจากนั้นแล้วยังไม่มีความใส่ใจต่องานที่ทำอีก ในฐานะผู้ประกอบการเคยได้หารือกับสถานศึกษาที่พบว่าสถานศึกษาเองก็ฝากความหวังไว้ที่สถานประกอบการที่จะช่วยฝึกฝน ซึ่งไม่รู้ว่าจะแก้ปัญหาได้อย่างไร อย่างไรก็ตามถ้าผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานมีความตั้งใจทำงานจริงก็เห็นว่าเมื่อมาเข้าสู่สถานประกอบการก็จะเป็นแรงงานที่ดีได้ด้วยการฝึกฝน แต่ในความเป็นจริงบุคลิกลักษณะของนักศึกษาสมัยใหม่เป็นอุปสรรคอยู่มาก เพราะทำงานในลักษณะแค่ให้ผ่านๆไป แค่ไม่ต้องโดนตำ มีความรักสบายและสิ้นเดือนได้รับเงินเดือน กลับเป็นสิ่งที่แรงงานสมัยใหม่แสวงหา

ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร

มองว่าปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากค่าจ้างที่ต่ำเกินไป ตัวอย่างก็ให้เห็นอยู่มากมาย เช่นค่าจ้างของแม่บ้านซึ่งไม่ได้จบปริญญาตรี แต่ได้ค่าจ้างต่ำกว่าผู้ที่จบป.ตรีไม่มาก อาจได้ประมาณช่วง 4,000-6,000 บาท เมื่อเทียบกับเงินเดือนของคนที่เรียนถึงระดับปริญญาตรีแล้วก็เห็นว่าไม่ใช่อ่างไม่มากนัก

ปัจจุบันทางหน่วยงานก็ทำทุกอย่างเพื่อจะยกระดับฝีมือแรงงาน ให้แรงงานมีผลิตภาพแรงงานสูงขึ้น โดยได้ใช้ระบบวิเคราะห์สมรรถนะ เพื่อวิเคราะห์ว่าตำแหน่งงานต่างๆต้องการคุณสมบัติอะไรบ้าง ความรู้ ความสามารถอะไรบ้าง ต้องการทัศนคติที่สำคัญอะไร ซึ่งสามารถนำไปสู่การทำงานที่ตรงกับตำแหน่งงานมากขึ้น

นอกจากนี้ทางหน่วยงานยังทำงานร่วมกับสถานประกอบการ ซึ่งทำให้ได้แรงงานที่ตรงกับความต้องการจริงๆ สมรรถนะของแต่ละตำแหน่งงานยังสามารถนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานตำแหน่งงานซึ่งจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในแง่ของการสรรหาบุคคลให้ตรงกับงาน และสมรรถนะที่ได้ยังสามารถนำไปกำหนดหลักสูตรในแต่ละระดับขั้นทั้งสำหรับการรับคนเข้ามาฝึกงาน หรืออบรมคนที่อยู่ในโรงงานก็ดี หรือสำหรับการเรียนการสอนในสถานศึกษาก็ดี เพราะในปัจจุบันเห็นว่าการหลักสูตรที่มีอยู่เดิมแล้ว เป็นหลักสูตรที่ไม่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ แต่ถ้าสามารถทำหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการได้ ก็สามารถที่จะส่งแรงงานตรงให้สถานประกอบการได้เลย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรีเขต 2

ไม่ยากให้โทษที่ระบบการศึกษา เด็กคนหนึ่งอ่อนด้อยทางการศึกษาหรือทางคุณธรรม เกิดจากหลายปัจจัยในการหล่อหลอมคนๆ ส่วนหนึ่งในด้านคุณธรรมอาจเกี่ยวข้องกับภาระเลี้ยงดูของครอบครัวด้วย การส่งเสริมให้เยาวชนมีความสมบูรณ์จึงเป็นกระบวนการที่ต้องช่วยกันหล่อหลอม และแน่นอนว่าผลการทดสอบต่างๆอาจจะสะท้อนให้เห็นถึงจุดอ่อนของการศึกษาไทย แต่ก็เชื่อว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ก็สอนเต็มที่ แต่ด้วยกระบวนการวัดผล การสอบหรือหลักสูตรที่ดี เป็นเรื่องที่น่าวิชาการและกระทรวงศึกษาต้องร่วมมือกันแก้ไขจุดอ่อนต่างๆต่อไป

ด้านการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน สถานประกอบการควรเป็นผู้ระบุว่าต้องการแรงงานแบบใด มีคุณลักษณะและความสามารถอะไรบ้าง หน่วยงานของรัฐและสถานศึกษาเองต้องนำข้อมูลดังกล่าวไปทำในเชิงนโยบายที่ชัดเจนว่า ถ้าเอกชนต้องการแรงงานแบบไหนก็ต้องสร้างแรงงานแบบนั้น ปัจจุบันมีสถาบันศึกษามากแต่ผลิตแรงงานตามที่ตลาดต้องการไม่ได้(ทั้งในเชิงปริมาณของแต่ละสาขาและในเชิงคุณภาพ) ส่วนหนึ่งของปัญหาที่มีนั้นเกี่ยวข้องกับงบประมาณ ดังนั้นสิ่งที่รัฐควรทำก็คือ ถ้าสถานศึกษาสามารถผลิตคนในสาขาขาดแคลนได้ ก็ต้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้ และสาเหตุอีกประการที่ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานมากก็คือ กลุ่มเด็กปวช.ปวส.ที่มักจะเรียนต่อเพื่อให้ได้วุฒิป.ตรี แต่เวลาจะเรียนต่อก็มักไปเรียนอีกสาขาที่ไม่ตรงกับที่เรียนมา ก็ยิ่งทำให้ขาดแคลนแรงงานในระดับนี้

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสาคร

มีความกังวลเรื่องอาชญากรรมเป็นอย่างมาก กลัวการไหลบ่าของแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ในขณะที่แรงงานของไทยก็ออกไปทำงานในต่างประเทศยากเพราะติดขัดในเรื่องของภาษาและไม่แน่ใจว่าประเทศไทยมีการเตรียมพร้อมเรื่องของการเปิดเสรีแรงงานตามข้อตกลงของอาเซียนมากนักแค่ไหน

นอกจากเรื่องของความพร้อมด้านแรงงานก่อนการเปิด AEC แล้ว ยังเห็นว่า นักศึกษาจบใหม่ในปัจจุบันขาดทักษะในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล หรืออาจกล่าวได้ว่าคิดไม่เป็น สิ่งนี้ต้องนำกลับไปคิดว่าจะสอนกันอย่างไรให้คิดวิเคราะห์เป็น นอกจากนี้แรงงานใหม่ยังมีความอ่อนด้อยในเรื่องของเทคโนโลยี เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสิงคโปร์ที่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาถือ ipad เพียงเครื่องเดียวก็สามารถไปเรียนได้ อย่างไรก็ตามไม่ได้คาดหวังว่านักเรียนนักศึกษาจะต้องมี ipad แต่หวังว่าจะมีความรอบรู้ในเรื่องของข้อมูล การสืบค้นข้อมูลซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีประกอบกับเรื่องของวัฒนธรรมที่เข้ามาจากทุกสารทิศ ควรมีการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้เยาวชนเพื่อป้องกันปัญหาสังคมที่จะตามมาด้วย

สำนักงานแรงงานจังหวัดเพชรบุรี

เรื่องการขาดแคลนแรงงาน น่าจะมาจากหลายสาเหตุ ด้านการแข่งขันกันผลิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีก็เป็นสาเหตุ ทำให้แรงงานระดับล่างขาดแคลน แรงงานขาดวินัย มีปัญหาการขาด การลาและการมาสายสูง ทำงานแต่ละที่เพียงชั่วคราวไม่ชอบก็ลาออกทันทีที่เป็นสาเหตุ บางครั้งพบว่าไปทำงานเพียง 3 วันไม่ชอบใจก็พร้อมจะลาออก นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องความสามารถไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน เช่น จบ IT มาแต่ความรู้ด้าน IT อ่อนมาก จบด้านภาษาแต่พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การเปิดรับสมัครงานส่วนใหญ่ต้องการแรงงานที่มีประสบการณ์ และมีคุณสมบัติมากมายก็เป็นการปิดกั้นโอกาส แรงงานใหม่ แต่คิดว่าปัญหาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่สนับสนุนมากเกินไป เช่น ถ้าไม่ชอบก็ไม่ต้องทำ และมีเงินให้ลูกใช้ในเวลาที่ตกงาน เป็นต้น

นอกเหนือจากประเด็นดังกล่าว มีความเห็นในส่วนของคุณลักษณะที่สำรวจเรื่องแรงงานว่า ข้อมูลดังกล่าวค่อนข้างจะไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในจังหวัดเพชรบุรี เช่นใน เรื่องจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาสุขภาพและการแพทย์ ที่ได้ระบุจำนวนเป็นศูนย์คนนั้น เห็นว่าไม่ถูกต้อง เพราะที่จังหวัดเพชรบุรี มีวิทยาลัยพยาบาล และจบการศึกษาปีละกว่า 100 คน ตัวเลขดังกล่าวอาจต้องมีการทบทวนใหม่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรีเขต 1

ปัญหาที่ว่านักเรียนนักศึกษาในปัจจุบันไม่มีคุณภาพ คิดว่าปัญหาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวจากประสบการณ์ที่อยู่ในการการศึกษาเห็นว่าครูล้วนมีความใส่ใจต่อนักเรียน นักศึกษา ที่กล่าวเช่นนี้ไม่ได้หมายความว่าครอบครัวไม่ใส่ใจแต่บางครั้งก็ใส่ใจแบบไม่ถูกไม่ควร ปัญหาที่พบอีกอย่างหนึ่งก็คือ อัตราการหย่าร้างสูง และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาครอบครัวในลักษณะนี้ก็ส่งผลกระทบต่อเด็กได้ โดยสรุปก็เห็นว่าปัญหามีอยู่สารพัดทาง ทั้งปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัวและปัญหาการเมือง ดังนั้นการจะสรุปว่าเป็นปัญหาที่สถานศึกษาคิดว่าไม่น่าจะเป็นข้อสรุปที่ถูกต้องนัก

กระทรวงมหาดไทย ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา รวมถึงองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ก็ควรจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้วย เช่น การจัดอบรม การดูแลครอบครัว หรือการอบรมด้านต่างๆ องค์กรบริหารส่วน

ตำบลเอง มีงบประมาณอยู่แล้วและยังมีศักยภาพที่สามารถเข้าถึงในระดับหมู่บ้านได้ กลไกนี้เป็นกลไกหนึ่งที่จะทำให้เกิดสังคมที่มั่งคั่งถาวรได้

ในมุมมองของสถานศึกษาเองพบว่า ครูบาอาจารย์และผู้บริหารเองก็ลำบากใจที่จะลงโทษเด็ก เพราะแม้จะเป็นการลงโทษเพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นก็มักจะได้รับคำร้องเรียนจากผู้ปกครอง ที่ทำได้ก็เพียงการว่ากล่าวตักเตือน โดยส่วนตัวเห็นว่าการออกกฎระเบียบห้ามตีนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่แย่ลง เรื่องสุดท้ายก็อยากให้สถานประกอบการได้ส่งเสริมเรื่องการฝึกงานของสถานประกอบการอย่างจริงจัง มีความใส่ใจ และให้ฝึกงานจริงๆ

ผลการสำรวจจากแบบสอบถาม

- จากการประชุมมีผู้เข้าร่วมประชุมที่ส่งแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 34 ราย แบ่งเป็น
 - 1) สถานประกอบการ 7 ราย
 - 2) สถานศึกษาและ/หรือสถานฝึกอบรม 18 ราย
 - 3) หน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ 9 ราย
- ผลจากคำถามเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน มีผู้ตอบว่ามีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาหรือสถานฝึกอบรมโดยตรงกับสถานประกอบการสูงถึง 29 ราย อย่างไรก็ตาม กลับพบว่า มีผู้เข้าร่วมประชุมจากสถานประกอบการ 4 รายที่กล่าวว่า ยังไม่แน่ใจว่าจะร่วมมือกับสถานประกอบการหรือไม่ ทั้งนี้ 31 รายของผู้เข้าร่วมประชุมเห็นว่าการร่วมมือกันบ้างอยู่แล้ว

สรุปรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิด
โครงการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน
ในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
วันอังคารที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2554 เวลา 8.30-12.00 น.
ณ ห้องราชบุรีรินทร์ ชั้น 1 โรงแรมเดอะ ชะอำ เมธาวลัย จังหวัดเพชรบุรี

1. นางวันเพ็ญ พรหมเกษ	แรงงานจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานแรงงานจังหวัดเพชรบุรี
2. นางศุภามาศ เครือนาค	จัดหางานจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานจัดหางานจังหวัดเพชรบุรี
3. นางชญัญญาพัชญ์ สุนทรพลเชษฐ์	ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเพชรบุรี
4. นางชื่นจิตร์ คุปต์กาญจนากุล	พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
5. นางบุญสม นุชนิยม	ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี
6. นายจำนงค์ ดันดิรัตน์โอภาส	รองประธานหอการค้าจังหวัดเพชรบุรี
7. นายวชิระ ไม้เกาะ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี
8. นางสาวเบญจวรรณ เลือดแดง	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี
9. นางสาวนาถนิตดา นิตินพ	เลขาธิการสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี
10. นายสันต์ สุริยันต์	นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร
จังหวัดเพชรบุรี
11. นายธวัชชัย ใจชาญสุขกิจ	รองผู้อำนวยการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรี
12. นายสมาน คชกฤษ	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี
เขต 1
13. นายพจนารถ วังเงิน	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี
14. นายครองศักดิ์ แย้มประยูร	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด
15. นายสมพงศ์ ภาคเกษม	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด
16. นายอุทัย ลือสกุล	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
17. ดร. รุ่งเรือง ลิ้มชูปฏิภาน์	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
18. คุณนรินทร์ อุปปรากรณ์	อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
19. คุณวรสิทธิ์ เจริญบุญ	มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
20. นางสาวสุมาลี เดชบุญพบ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ ศูนย์วิทยพัฒนา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดเพชรบุรี
21. นางสาวปารณีย์ อุปถัมภ์	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเพชรบุรี
22. นายบุญชัย จันทรศรีพิบูล	กรรมการผู้จัดการ บริษัท บี.เค.เจ จำกัด
23. นางสาวโสธยา โพธิ์งาม	ฝ่ายวางแผนการผลิต บริษัท ไทยฟอร์จจิงเอนจิเนียริ่ง จำกัด
24. นายจากรุดกั เทพรักษา	เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล บริษัท แจ็คการ์ด เท็กซ์ไทล์ (เอเชีย) จำกัด
25. นางกมลวรรณ เกียรติ	โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรี
26. นายปราโมทย์ ชัยศาสตร์ศิลป์	สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเพชรบุรี
27. นายยงยงค์ เจริญศรี	รอง ผอ. สพม. พม. 2
28. นายละออง การะเกตุ	โรงแรมเมธาวลัยชะอำ

29. นายสมศักดิ์ พิรินยวง
แรงงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
30. นางอารมณี วาจารย์
สำนักงานแรงงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
จัดหางานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สำนักงานจัดหางานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
31. นางวรรณิภา ตฤหานนท์
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
32. นายจรรุรัตน์ วัฒนประทีป
ผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
33. นางยุวณิษฐ์ ศรีศิลป์
รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
34. คุณจรณกร แพเกิด
วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน
35. นายจักรี พวงทอง
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
36. นางสาวกษมา สุทธิวิชัย
นักวิชาการชำนาญการพิเศษ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
37. นายสวรรคต กลชนก
ผู้อำนวยการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
38. นายเนาวรัตน์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
ประกันสังคมจังหวัดสมุทรสงคราม
สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรสงคราม
39. นายวีระศักดิ์ อินทร์กลับ
ผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพอัมพวา
40. นายวีระนิช เหลืองรัตนเจริญ
ผู้จัดการฝ่ายบุคคล บจก. อุตสาหกรรมแม่กลองการเกษตร
41. นายระพีพันธ์ ลิ้มไพบูลย์
จก. โรงงานน้ำตาลสดสเตอร์ไลส์
42. นายสันติพงษ์ สนิธิ
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร
43. นายเนเรศ ศิรินาวัฒน์
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสาคร
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสาคร
44. นายสมศักดิ์ สังข์แก้ว
รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร
45. นายจักรพันธ์ ชัยบัณฑิตย์
แรงงานจังหวัดชัยนาท สำนักงานแรงงานจังหวัดชัยนาท
46. นางสาวสายพิณ เตียเจริญกิจ
ผู้อำนวยการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดชัยนาท
47. นายกิตติ บุญเชิด
รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
จังหวัดฉะเชิงเทรา
48. นางเพ็ญจันทร์ นครอินทร์
หัวหน้ากลุ่มนโยบายการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
49. นางพรพิมล เมธีรานันท์
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
50. ดร. สราวุธ ไพฑูรย์พงษ์
ผู้เชี่ยวชาญอาวุโส สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
51. คุณราตรี ประสมทรัพย์
นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
52. คุณพชรวดี ตะสี
นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
53. คุณสุนีย์ แซ่คู
เลขานุการโครงการ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

สรุปผลการประชุมระดมความคิด
โครงการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน
ในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
วันศุกร์ที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2554 เวลา 8.30 - 12.00 น.
ณ หยกแก้ว ชั้น 3 โรงแรมออบลอินเตอร์เนชั่นแนล

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 57 ท่าน ประกอบด้วย ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ลูกจ้างเอกชน สถานประกอบการ นักวิชาการ องค์กรเอกชน และเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

วิทยากร

ดร. ยงยุทธ แจ่มวงษ์

วาระการประชุมสัมมนา

1. นำเสนอผลการวิจัย
 - นำเสนอผลการศึกษา “ความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร”
2. อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการผลิตกำลังคนและพัฒนากำลังคนในประเทศ

ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมอภิปราย

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 57 ท่าน ประกอบด้วย ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ลูกจ้างเอกชน สถานประกอบการ นักวิชาการ องค์กรเอกชน และเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

วิทยากร

ดร. ยงยุทธ แจ่มวงษ์

วาระการประชุมสัมมนา

1. นำเสนอผลการวิจัย
 - นำเสนอผลการศึกษา “ความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร”
2. อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการผลิตกำลังคนและพัฒนากำลังคนในประเทศ

ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมอภิปราย

อาชีพศึกษาอุปสรรค

• คิดว่าแรงงานยังไม่ขาดแคลน ดังนั้นจึงควรหันไปให้ความสนใจที่การผลิตให้ตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 เรื่องอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative economy) โดยเน้นให้ยึดวัฒนธรรม คือ การเอาความเป็นไทยเป็นจุดขายเพื่อเพิ่มมูลค่า ซึ่งในความเป็นจริงอาชีพจะสามารถทำได้ดี ตอนนี้เป็นกังวลคือกลัวว่าจะไม่มีใครเรียนอาชีพศึกษา เพราะยุบสาขาไปหลายสาขาแล้ว พอมีคนมาถามว่าจะแก้อย่างไร ก็มีความคิดว่าศูนย์ศิลปอาชีพผลิตสินค้าไม่ทัน เราจึงควรไปดูว่าเขาอยากได้อะไรแล้วร่วมมือกับศูนย์ศิลปอาชีพ เพราะในเมื่อเขามี Demand เรามี Supply ก็ต้องมาแก้ไขตรงกับ Demand หรือจะเปลี่ยนชื่อสาขาไปเลย ส่งครูไปอบรม มีวิทยากร ผลิตให้ตรงกับความต้องการ และหากเด็กมีฝีมือก็สามารถผลิตส่งจากที่บ้านได้

- เป็นห่วงสาขาคุณธรรมและศิลปกรรม ซึ่ง ณ ปัจจุบันไม่มีคนเรียน ถ้ายังเป็นเช่นนี้ต่อไปสาขาเหล่านี้อาจจะโดนยุบ จึงอยากเสนอให้เปลี่ยนชื่อเรียกจาก “ศิลปกรรม” มาเป็น “ศิลปอาชีพ” แทน เนื่องจากงานและผลิตภัณฑ์ของศูนย์ศิลปอาชีพมีความต้องการเป็นอย่างมาก ซึ่งต้องมีการร่วมมือกันระหว่างศูนย์ศิลปอาชีพและวิทยาลัยอาชีพ

- เราควรบรรจุครูใหม่เข้ามาเพิ่มไม่ใช่ให้ครูเก่าเกษียณไปหมด ถ้าหากครูใหม่ไม่มีแล้วใครจะสอนนักเรียน ดังนั้นเราต้องมองที่แผนพัฒนาฯ และนำมาปฏิบัติ นำความเป็นไทยเป็นจุดขาย

- ใบประกอบวิชาชีพครูเป็นเรื่องที่ดีแต่ต้องเป็นการสอบที่เปิดกว้างมากกว่านี้ มิฉะนั้นจะกลายเป็นอุปสรรคแทน เช่น ครูที่เก่งๆอยากมาเป็นครูแต่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู ก็ไม่สามารถสมัครได้ เป็นต้น ดังนั้นถ้าทำแล้วเป็นอุปสรรค หรือว่าเป็นการกีดกัน ก็อย่าทำเลยจะดีกว่า

- ควรเน้นการผลิตกำลังคนตรงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 โดยเฉพาะในประเด็นเรื่อง *creative thinking*

- ในฐานะที่สภาการศึกษาเป็นผู้วางกรอบนโยบาย ดังนั้นน่าจะมีหลักการที่เป็นมาตรการลงมาให้ สพฐ. ได้บอกว่าจะเริ่มต้นตัวได้แล้ว ไม่ใช่ปล่อยให้มาเรียนแต่มัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะเป็นนโยบายจากข้างบนว่าจะมีขีดจำกัดของตัวเองว่าเขาสามารถไปทางสายอาชีพได้ และสามารถทำงานได้โดยไม่ต่งงาน แต่เมื่อมาดูว่าการที่รับบุคลากรของ สพฐ. ไม่มีการแนะแนวทางการศึกษา ดังนั้นการแนะแนวสายอาชีพควรกลับเข้ามาสู่ สพฐ. ใหม่ เพราะในปี 2558 จะถูกแรงงานที่อื่นเข้ามาครอบครองหมด ซึ่งประเด็นทั้งหมดนี้จะเป็นไปได้หรือไม่ที่สภาการศึกษาจะแนะแนว สพฐ. ว่าเรียนอย่างไรให้เขารู้จักตัวตนของตนเอง

วิทยาลัยนวมินทราชินูทิศมุกดาหาร

- อยากจะให้ตรวจสอบความถูกต้องเรื่องข้อมูล ทั้งในเรื่องของสถานศึกษา และประเด็นการประเมินการศึกษาอีกครั้ง คิดว่าสถานศึกษาในจังหวัดสกลนคร มุกดาหาร นครพนม น่าจะผ่านทุกแห่ง และมีคะแนนมากกว่าร้อยละ 90 ขึ้นไป หรืออาจจะมีบางสถานศึกษาที่ยังไม่ได้ประเมินและไม่ได้อยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

- เรื่องของการขาดแคลนแรงงานระดับมัธยมต้นหรือต่ำกว่า จริงๆ แล้ว ตามกฎหมายแรงงานไม่อนุญาตให้ทำงานได้ แต่จากการรายงานการศึกษาได้นำเสนอว่าเป็นการขาดแคลนแรงงานระดับล่าง ซึ่งเป็นข้อมูลขัดแย้งกันกับข้อมูลที่เกิดขึ้น เพราะว่าจะทำงานได้ต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งในรายงานเสนอว่าขาดแคลนแรงงานมัธยมต้น แต่เนื่องจากเขายังอยู่ในระบบการศึกษาซึ่งขัดแย้งกับกฎหมายไทย

- เราควรจะแก้ปัญหาด้วยการฝึกงาน คือ จัดระบบการศึกษาให้เข้ากับการฝึกงาน โดยประสานงานกันอย่างชัดเจน ซึ่งในหลักสูตรก็มียุแล้วแต่ว่านักเรียน/นักศึกษา ในระดับปวช./ปวส. จะมีการฝึกงานเป็นเทอม แต่จะมีระบบหมุนเข้ามาอย่างไรให้สถานประกอบการมีแรงงานเข้ามาอยู่ตลอด โดยเป็นนโยบายระดับประเทศว่าสถานศึกษาจะต้องเข้าไปสนับสนุนสถานประกอบการในส่วนนี้ ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายของสถานประกอบการน้อยลง เพราะไม่ใช้การจ้างงานในระบบ และมี MOU อย่างชัดเจน ไม่ใช่เปลี่ยนผู้บริหารแล้วก็เปลี่ยนไป

- ประเด็นเรื่องความต้องการแรงงานในระดับกลุ่มประเทศ ในภาพรวมมีลักษณะเป็นปีระมิตที่มีฐานความต้องการมากที่สุดอยู่ที่ระดับ ปวช. และปวส. แต่จำนวนการผลิตที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันนั้นมีลักษณะของปีระมิตตรงกันข้ามกันโดยจำนวนที่มีมากที่สุด คือ ปริญญาตรี ซึ่งจริงๆ แล้วการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาควรมีการพัฒนาตั้งแต่ในระดับอนุบาลให้มาก และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) และในการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้เรียนฟรีและให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี

- จากการดูข้อมูลเปรียบเทียบความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จะเห็นว่าในส่วนของปวช. มีความต้องการ 620 คน ขาดแคลน 307 คน ว่างาน 2,374 คน ความต้องการที่นำเสนอมานั้น ไม่ค่อยแน่ใจว่าข้อมูลที่ทำมานั้นเป็นการสำรวจแบบใด และมีข้อสงสัยในลักษณะข้อมูลของคนที่ว่างานด้วย ว่าเขาทำอะไร ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

- ในจังหวัดอุบลราชธานี การจ้างงานระดับ ปวช./ ปวส. และแรงงานไร้ฝีมือ(ม.3) ให้เงินเดือนเท่ากัน ส่วนคนที่จ้างตามระดับการศึกษาจริงๆ จะอยู่ในสำนักงาน และมีอยู่เพียง 2-3 คน นอกจากนั้นจะไปอยู่ในกระบวนการผลิต ซึ่งคนที่จบชั้น ป. 6/ ม.3 เป็นแรงงานที่ไร้ฝีมือเพราะจ้างให้พวกเขาทำงานซ้ำแหละไก่ เด็กจึงต้องเรียนให้สูงขึ้นและผู้ประกอบการก็ว่าขาดแคลนแรงงานแต่ไม่ได้ไปดูว่าเขาจ้างงานแบบไหน ดังนั้นอยากจะให้ข้อมูลเหล่านี้กับสถานประกอบการ

- ภาคเกษตรเป็นสาขาวิชาที่มีความต้องการมากแต่มีคนเรียนเพียงแค่ 4 % เท่านั้น และปัจจุบันคนส่วนใหญ่ก็ไม่มาเรียนสาขานี้กันแล้ว ส่วนคนที่เรียนจบสาขานี้มาก็ไม่ทำงานเพราะว่าผู้ประกอบการจ้างงานไม่ตรงตามความสามารถที่พวกเขามี นั่นเป็นความจริงของการขาดแคลน คือ การจ้างงานไม่ตรงตามความรู้/ความสามารถกับสิ่งที่เขาจบมา

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดชัยภูมิ

- มีความคิดเห็นว่า ภาคการเกษตรยังไม่ล้มละลาย เพราะเป็นหน่วยงานของรัฐถึงอย่างไรก็ยังรับเด็กและเปิดการเรียนการสอนอยู่ ให้การดูแลและสนับสนุนการเกษตรในด้านต่างๆ แต่จากสภาพปัญหาต่างๆ ทำให้รับเด็กได้น้อยลง เนื่องจากพ่อแม่ไม่ยอมให้ลูกเป็นเกษตรกร และในเรื่องการรับเข้าทำงาน สถานประกอบการมักรับเด็กที่มีวุฒิการศึกษาต่ำ

- ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรเอง ก็ไม่ส่งเสริมในลูกหลานเรียนต่อสายนี้ เพราะมีรายได้น้อยและทำงานหนัก จึงสนับสนุนให้ลูกหลานไปเรียนในสาขาวิชาอื่นๆ

- ปัจจุบันความต้องการให้เรียนสามัญต่ออาชีวศึกษาเป็น 60: 40 นั่นอีก 20 ปี ก็ยังไม่สาย เมื่อมาดูที่จำนวนตัวเลขสถานศึกษาของอาชีวศึกษา มีจำนวนประมาณ 400 กว่าแห่ง และเมื่อเทียบกับจำนวนสถานศึกษาในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และมัธยมศึกษา ก็มีมากกว่าเป็นอย่างมาก มีผลต่อเรื่องของงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ซึ่งนโยบายของไทยนั้นเป็นการสนับสนุนแบบรายหัวไม่ได้จัดสรรงบประมาณตามความต้องการของหน่วยงาน ดังนั้นสถานศึกษาจะรักษาเด็กของตนเองไว้ไม่ให้ออกมาเรียนอาชีวศึกษาเพื่อรักษาผลประโยชน์ด้านงบประมาณการศึกษา ทำให้เด็กไม่ได้ออกจากสถานศึกษาเดิม อีกทั้งผู้ปกครองก็อยากให้เด็กเรียนในท้องถิ่น

- ประเด็นปัญหาที่เด็กระดับปวช.ไม่ออกมาทำงาน เป็นเพราะความต้องการที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และเมื่อเรียนต่อในระดับ ปวส. แล้วก็ส่งต่อไปถึงการเรียนในระดับปริญญาตรีของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อไป เมื่อเด็กมีการเรียนต่อส่งผลให้ตัวเลขผู้มีงานทำลดน้อยลง เด็กที่จะมาเรียนในระดับอาชีวศึกษานั้นก็จะลดลงอย่างแน่นอน ทำให้ประเทศไทยก็จะขาดแรงงานระดับนี้

วิทยาลัยเทคนิคจังหวัดยโสธร

- จากข้อมูลที่ย่างาน นักศึกษาที่เรียนจบแล้วทำงานไม่ได้ เช่น สายคอมพิวเตอร์ ปัญหาเกิดจากในการเรียนเป็นการเรียนการสอนตามหลักสูตรและทุกหลักสูตรจะมีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เพียงแต่ว่าไม่มีมาตรฐานอาชีพจากสถานประกอบการ สภาอุตสาหกรรมไม่เคยบอกว่ามาตรฐานในแต่ละอาชีพเป็นอย่างไร จะต้องทำอะไรได้ เพราะฉะนั้นมาตรฐานวิชาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ซึ่งในแต่ละสถานประกอบการควรบอกอย่างชัดเจนมากกว่านี้ ซึ่งจะเป็นการช่วยด้านอาชีวศึกษาเป็นอย่างมาก

- เนื่องจากที่ผ่านมาได้มีการจัดทำหลักสูตรตั้งแต่ ปี 2528 แต่ทางสถานประกอบการก็ไม่ได้ให้ความสำคัญร่วมมือมากนัก ซึ่งส่วนใหญ่ฝ่ายผู้ประกอบการให้ความคิดเห็นว่า
 - ไม่มีเวลา และบอกว่าสิ่งที่อาจารย์ทำนั้นคืออยู่แล้ว ให้ทำต่อไป แต่พอผลิตออกมาแล้วผู้ประกอบการบอกว่าทำงานไม่ได้
 - ไม่ต้องการสิ่งใดมาก ขอเพียงให้มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีใจบริการ ก็พอแล้ว แต่พอผลิตนักศึกษาออกไปแล้ว สิ่งเหล่านี้ก็ยังไม่พอต่อการได้ทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหา
- ดังนั้นทางอาชีวศึกษาเองจึงอยากให้สถานประกอบการกำหนดมาเลยว่า ให้ผลิตสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชัดเจน และจะให้รายได้เป็นจำนวนเงินเท่าไร เช่น ถ้าทำบอยเลอร์ได้ จะให้ 35,000 บาท ต่อเดือน ถ้าดูระบบไฟฟ้าได้ให้ 70,000 บาท ต่อเดือน ก็จะได้ผลิตออกมาให้ชัดเจนและสามารถทำได้จริง เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันต่างคนก็ต่างทำแต่ละมาตรฐานกันไป

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 7

จากที่กล่าวมาข้างต้น ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร “*ใกล้กับไข่ อะไรจะเกิดก่อนกัน*” เพราะสถานประกอบการอยากได้แรงงานที่มีฝีมือแรงงานดี แต่คำว่าดีก็ไม่รู้ว่าคืออะไร ซึ่งแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหลักไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรหรือกระทรวงอุตสาหกรรม หากมีข้อกำหนดร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมต้องมองเป็นภาพรวมมากกว่า เพราะเป็นภาพรวมระดับประเทศ ยกตัวอย่างเช่น ปัจจุบันแนวโน้มของภาคอุตสาหกรรมต้องมีนวัตกรรม สินค้าที่ทำแล้วต้องมีมูลค่าสูงขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการพูดคุยและมีการเตรียมการบุคลากรในมหาวิทยาลัยภาครัฐ/หน่วยงานของรัฐ ซึ่งต้องเป็นนโยบายระดับชาติที่ให้การผลิตเพราะไม่ใช่การเรียนการสอนตามรายหัว หรือสอนตามโควตา เนื่องจากที่ผ่านมาเป็นปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข

ผู้จัดการฝ่ายบุคคล บริษัท อุตสาหกรรมการผลิตข้าว โรงสีข้าวหงษ์ทอง จำกัด

- จำนวนแรงงานที่ขาดแคลน จากข้อมูลที่น่าเสนาะมาให้นั้นค่อนข้างตรงกับสถานการณ์การจ้างงานที่ประสบอยู่
- ณ ปัจจุบัน ขาดแคลนคนคุมเครื่องชน/ลงข้าว อาจจะเป็นเพราะว่านักศึกษาที่จบมาใหม่ไม่อยากจะทำงานในลักษณะนี้ เนื่องจากปัญหาเรื่องฝุ่นอุตสาหกรรม ซึ่งปัจจุบันปัญหาดังกล่าวได้รับการควบคุมและดูแลมากขึ้น
- ถ้ามองในอุตสาหกรรมผลิตข้าวตรงนี้ ในส่วนของบริษัทเองก็ยอมรับว่าเป็นการจ้างงานที่ไม่ตรงกับสายที่เรียนมา ยกเว้น บัญชี ที่ต้องจ้างคนที่จบมาทางด้านนี้โดยตรง ส่วนในสาขาอื่นๆ ในระบบงานเรานั้นขอเพียงสามารถใช้เทคโนโลยีหรือคอมพิวเตอร์ได้ก็เพียงพอ ส่วนในระบบอื่นๆ นอกจากนั้นก็เป็นการอบรมเพิ่มเติม ซึ่งใช้เวลา 1-2 เดือนก็สามารถทำงานได้
- ในเรื่องของค่าจ้างก็ไม่ได้มีการเอาเปรียบแต่ก็ยังหาถูกจ้างไม่ได้ อาจจะเนื่องมาจากเขาเรียนกันสูงขึ้น แต่บริษัทก็ได้มีการให้พนักงานไปฝึกเพิ่มเติมกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน แต่ส่วนใหญ่เด็กที่จบมาจะทำงานได้ไม่นานต่างกับคนที่ทำงานมาแล้ว เพราะเป็นงานที่ยากลำบาก ต้องแบกหาม เด็กไม่สู้งาน

ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสกลนคร

- ในเรื่องของ การอุดหนุนว่างและเติมเต็มของแรงงานและทักษะฝีมือที่ไม่ดีนั้น ในส่วนของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานสามารถช่วยได้ สามารถเพิ่มเติม KM ได้ ในการพัฒนาในส่วนนี้ควรทำเป็น workplace learning ถ้าเราไม่มีบุคลากรพอเพียง ไม่มีเครื่องมือ หรือเทคโนโลยี แต่สถานประกอบการมี ซึ่งน่าจะบูรณาการร่วมกันได้ ถ้าในกรณีนี้ที่สถานประกอบการมีลูกจ้างเกิน 100 คน จะมีพรบ. ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน และสามารถนำค่าใช้จ่ายในการอบรมบุคลากรไปลดภาษีได้
- ในส่วนของค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน ผู้ประกอบการที่มีลูกจ้างสอบผ่านมาตรฐานฝีมือแรงงานแล้ว ผู้ประกอบการควรจ่ายค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน ดังนั้นขอเชิญชวนผู้ประกอบการ ว่าควรส่งเสริมแรงงานให้มาทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อการพัฒนาฝีมือ เพื่อเพิ่มรายได้ในประกอบวิชาชีพได้

- ในด้านการศึกษา ควรมีการส่งเสริมและแนะแนวอาชีพโดยเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรนำครูแนะแนวมาเสริมให้เด็กเห็นโลกของอาชีพ career part จะไปสู่อะไรได้บ้าง และค่าจ้างเป็นอย่างไร เสริมให้เด็กมีใจรักการบริการหรือในด้านเทคนิคมากขึ้น ดังนั้นโดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเน้นการแนะแนวด้านอาชีพด้วย ไม่ใช่สนับสนุนให้เรียนหนังสือสูงๆ อย่างเดียว ซึ่งต้องมีการเชื่อมโยงและพัฒนาร่วมกัน

ศึกษานิเทศก์องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

- สถานการณ์ในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย ตรงนี้จะขอให้ข้อมูลเบื้องต้นในเรื่องของการจัดการศึกษา จะมีโรงเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลายซึ่งส่วนใหญ่ในพื้นที่นี้ จะเป็นเด็กในครอบครัวชนชั้นที่ไม่มีโอกาสเรียนต่อ ดังนั้นจะพบว่าไม่มีโรงงาน/บริษัท ระดับใหญ่ๆ ติด 10 อันดับต้นๆ จากปทุมธานี อยุธยา เข้ามาเจาะเอาเด็กในระดับนี้ไปทำงาน เช่น โรงงานที่นวนคร เป็นต้น และมีการสอบเบื้องต้น เช่น คุณธรรม จริยธรรม แต่จะรับในจำนวนจำกัด ซึ่งเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเข้าสู่ระบบการทำงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

เรื่องของการผลิตและพัฒนากำลังคน และปัญหาต่างๆ ได้นำเสนอในเล่มยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา และผ่านความเห็นชอบจาก ครม.แล้ว ซึ่งกรอบปฏิบัติเหล่านี้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องนำไปปฏิบัติ และ ณ ปัจจุบัน เรื่องของกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ (NQF) ได้มีการดำเนินการใกล้เสร็จแล้ว ซึ่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงานก็มีการทำกันอยู่ และเป็นของแต่ละที่ และอยากเรียนให้ทราบว่าสิ่งนี้ไม่ได้เป็นสิ่งที่ซ้ำซ้อน แต่ NQF เป็นกรอบใหญ่หรือร่มใหญ่เพื่อความก้าวหน้าในด้านการพัฒนาวิชาชีพ และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพจะต้องเป็นองค์กรอิสระ ซึ่งดูแลในเรื่องของมาตรฐาน และต้องมีการร่วมมือจากสถานประกอบการด้วยว่าต้องการแรงงานในระดับใด เพื่อที่สถานศึกษาจะผลิตได้ตรงและสามารถเทียบระดับได้โดยไม่ต้องไปเริ่มต้นเรียนใหม่ ส่วนเรื่องภาษา อาจจะมีการอบรมเพิ่มเติมและเรียนเพิ่มเติมเพื่อที่จะมาสอบได้ ซึ่งสามารถได้วุฒิตรงนี้ด้วย

วิทยาลัยอาชีวศึกษามุกดาหาร

- สิ่งที่น่าจะกล่าวถึงด้วย คือการเตรียมแรงงานสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยต้องเน้นจุดอ่อนเรื่องภาษาอังกฤษ และเรื่องการสื่อสาร

- เรื่องการขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากค่านิยมของคนไทย สอนให้เป็นเจ้าคนนายคนอย่างเดียว และแยกโลกของการศึกษากับโลกอาชีพออกจากกัน ซึ่งต้องเปลี่ยนค่านิยมในการทำงาน

- การส่งเสริมการเรียนอาชีวศึกษาต่อสายสามัญให้มีสัดส่วน 60 : 40 แต่คิดว่าได้ประมาณ 50 : 50 ก็น่าจะอยากแล้ว เพราะปัญหาคือเรื่องของการศึกษาแบบรายหัว เป็นปัญหาที่เกิดในพื้นที่ในเรื่องของการตั้งเด็กไว้ เช่น ณ เวลานี้ เดือนมิถุนายนแล้ว พอเปิดเทอมรับเด็กใหม่เข้าเรียน แต่ทางโรงเรียนเดิมยังไม่ได้ให้หลักฐานให้เด็กย้ายมา เป็นเพราะหลายฝ่ายพยายามดึงเด็กของตัวเองไว้

อาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี(เพิ่มเติม)

- มองว่าใบประกอบวิชาชีพครูเป็นอุปสรรค เพราะว่าคนที่จบวิศวกรรมศาสตร์มาเก่งๆ มาเป็นครูสอนไม่ได้ เพราะไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู แม้การสอบบรรจุครูอาชีวศึกษาในปัจจุบันต้องมีประสบการณ์ก่อน 3 ปี ซึ่งเป็นการกีดกันคนเก่งๆ มาเป็นครู ดังนั้นการเปิดสอบต้องเปิดแบบ Open ซึ่งในปัจจุบันถ้าครูที่รับจ้างสอนหากมีทางเลือกก็จะไปประกอบอาชีพอื่น

- จากปัญหาที่คุยกันมาแล้วนั้น ไม่ใช่คุยกันอย่างเดียวต้องนำไปปฏิบัติด้วย เช่น ในต่างประเทศมีการกำหนดในหลักสูตรว่าในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีชั่วโมงฝึกงาน แม้กระทั่งในมหาวิทยาลัยด้วย ดังนั้นอยากฝากให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาบรรจุลงในหลักสูตรด้วย

- อยากรู้ให้ฝึกงานตรงตามสาขา และฝึกการทำงานให้ตรงกับสิ่งที่เรียน โดยต้องแยกการศึกษาออกจากการทำงานให้ถูกต้อง และนอกจากนี้เรื่องของการฝึกงาน ยังมีปัญหาของเรื่องสังคมตามมา ดังนั้นต้องมองให้รอบคอบ เพราะสถานประกอบการจะไม่สนใจในส่วนนี้
- ถ้าหากอยากให้เกิดสัดส่วนสามัญต่ออาชีพศึกษาตามที่ตั้งไว้ 60 : 40 ควรมีการติดอาวุธให้กับสถานศึกษาด้วย ได้แก่ อำนาจในการตัดสินใจ การออกกฎต่างๆ ที่สนับสนุนการทำงาน เป็นต้น ไม่เช่นนั้นสิ่งนี้จะไม่เกิดขึ้น แล้วทางสถาบันจะบริหารจากส่วนล่างไม่ใช่พึ่งจากด้านบนอย่างเดียว
- ปัจจุบันการศึกษาเหมือนการค้า ในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จะเปิดปริญญาตรีคณะอุตสาหกรรมและกำลังจัดทำหลักสูตรแล้ว ถ้าหากเปิดแล้วคาดว่าจะทำให้เด็กไม่มาเรียนอาชีพศึกษา เพราะจบช่างได้เหมือนกัน

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการผลิตและพัฒนากำลังคน

ประเด็นที่ 1: การผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาที่ขาดแคลน เพื่อตอบสนองแรงงานใหม่ (Skill Shortage)

- เพิ่มประสิทธิภาพและช่องทางการการให้ข้อมูลที่ชัดเจนแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนในสาขาที่ตลาดต้องการ และส่งข้อมูลสารสนเทศสู่กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และผู้ด้อยโอกาสและกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน และสพฐ. เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับข้อมูลสารสนเทศ
 - สถานศึกษาควรปรับตัวเปิดสาขาที่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น ไม่ใช่เปิดสาขาที่สถานศึกษาพร้อมโดยการพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่หรือปรับย้าย แล้วจ้างครูให้ตรงกับความต้องการ
ควรเร่งดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิชาชีพทุกสาขาอาชีพ ซึ่งเป็นตัวกำหนดการผลิตกำลังคนให้ได้มาตรฐานในแต่ละระดับคุณวุฒิ ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นตัวกำหนดค่าแรงที่เป็นมาตรฐานสากล และควรมีสถาบันที่ผลิตกำลังคนเฉพาะทางหรือเฉพาะสาขาที่เรียนจนมีงานทำ
 - ปรับแนวคิด (เจตคติ) ของผู้ประกอบการที่สนับสนุนให้ลูกหลานเรียนเพื่อไม่ให้เป็นนายคนอย่างเดียว ให้ทำอาชีพอื่นได้ด้วย
 - หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรลดรายวิชาชีพลง โดยเฉพาะงานฝีมือ เช่น อุตสาหกรรม-คหกรรม ซึ่งหลักสูตรกลับไม่กำหนดให้เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์-เทคโนโลยีมากขึ้น จึงควรปรับปรุงหลักสูตร โดยให้มีวิชาชีพเพิ่มมากกว่านี้
- ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดการประกันคุณภาพคน ดังนั้นควรพัฒนาหรือให้ความรู้ด้วยการประกันคุณภาพของผลผลิต (นักเรียน) ให้มากขึ้นจนสถานประกอบการมาจองตัวเข้าทำงานในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ และภาคการศึกษา ชะลอหรือหยุดผลิตในสาขาที่ไม่ต้องการ และหันมาผลิตในสาขาที่ขาดแคลน
- เป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในด้านอุตสาหกรรม การพาณิชย์ และด้านอื่นๆ จะกำหนดทิศทางอย่างไร และด้านกำลังคนทั้งปัจจุบันและอนาคต (10-15 ปี) จะเป็นไปในแนวทางใด สถานศึกษาควรพัฒนาคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ดังนั้นแนวทางการผลิตคนตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควร สอดคล้องกับทิศทางของจังหวัด ประเทศ และภูมิภาค
 - สถานศึกษาในจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภูมิภาค ควรมีอิสระในการกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในพื้นที่ ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำงานในพื้นที่ได้ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรมบริการ พื้นฐาน เช่น ช่างก่อสร้าง ช่างซ่อมเครื่องยนต์และเครื่องจักรกลการเกษตร ช่างอุตสาหกรรมพื้นฐาน(อุตสาหกรรมต้นน้ำ) ประเภทต่างๆ เช่น การแปรรูปเกษตรเบื้องต้น ซ่อมบำรุงเครื่องกลโรงงาน
 - หน่วยงานระดับสูงควรจัดทำมาตรฐานอาชีพของแต่ละอาชีพร่วมกับสถานประกอบการและทำเป็นนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และพัฒนาคนด้านฝีมือช่างให้มีสถานศึกษาที่รับเฉพาะสาขา ไม่ต้องหลายสาขาเน้นให้มีฝีมือ มีใบรับรองคุณภาพฝีมือที่สมัครเข้าทำงานตรงสาขา

- ต้องปรับระบบการจ้างแรงงานและสร้างงานให้ชัดเจน ต้องจัดโครงสร้างการจ้างงานให้ชัดเจนก่อน เพราะปัจจุบันภาคเอกชนจะจ้างคนที่ต่ำกว่าวุฒิ เพราะผู้ตกงานจำยอมทำต่ำกว่าวุฒิ ทำให้การผลิตและการจ้างงานไม่สอดคล้องกัน
- พัฒนาคมนในภาคการเกษตรแบบเน้นเทคโนโลยีชีวภาพ ก็ผลิตเป็นแหล่งรวมใหญ่ เป็นเขตพื้นที่ผลิตข้าวหาชวาในภาคการออกแบบเพิ่มผลผลิตมาทำ โดยทำครบวงจร คือ ปลูก แปรรูป การตลาดในเขตพื้นที่ของตัวเอง
- ส่งเสริมการผลิตครูและพัฒนาบุคลากร/อาจารย์ให้ทันกับเทคโนโลยีใหม่ๆ และผู้เรียนใหม่มีปริมาณที่เหมาะสมในการปรับอัตรากำลังคนให้เป็นปัจจุบัน
- คุณภาพการศึกษา สาขาที่ขาดแคลนส่วนมากมาจากทุกระดับ คือ ม.ต้น ม.ปลาย ปวช. ปวส. จนถึงระดับ ป.ตรี ป.โท กระทั่ง ป.เอก โดยสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและบริการ คนที่จบมาเมื่อสมัครงาน ส่วนใหญ่จะถามว่าท่านมีประสบการณ์การทำงานหรือไม่ ซึ่งหากไม่มีก็ไม่ค่อยรับเข้าทำงาน เพราะเสียเวลาในการสอนให้เรียนรู้งานใหม่ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในเรื่องค่าตอบแทน กล่าวคือ ค่าตอบแทนในรูปของเงินเดือน มักจะได้รับเท่ากันทุกระดับ คนจบสูงกว่าจึงรู้สึกที่ไม่ยุติธรรม บางทีก็ต้องบังคับให้ทดลองงานก่อน เกิดความเสี่ยงในการเลิกจ้าง สวัสดิการบางทีก็ไม่ครอบคลุม เช่น ไม่มีการทำประกันสังคมให้ ไม่มีค่าตอบแทนในกรณีลาหยุด เป็นต้น
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา (ในฐานะผู้ผลิต) กับสถานประกอบการ (ผู้ใช้บริการ) โดยจัดการศึกษาร่วมกัน เพื่อให้ผู้ผลิตได้ทราบความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้
- จะต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาชีพให้ผู้จบการศึกษามีฝีมือผลิต ผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่ต้องการในลักษณะ Creative product ที่มีราคาสูง และเป็นที่ต้องการ เช่น ปรับหลักสูตร คหกรรม ศิลปกรรม โดยประสานงานกับศูนย์ศิลปอาชีพ (อาจเปลี่ยนเป็นคณะศิลปอาชีพ) ว่าสินค้าชนิดไหนเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ผลิตไม่พอขาย (รวมทั้ง Create สินค้าใหม่เพิ่ม) แล้วฝึกครูหรือใช้วิทยากรจากศูนย์ศิลปอาชีพ ให้นักศึกษา (คัดคน) เพื่อฝึกจนมีฝีมือเมื่อเมื่อจบมาแล้วทำงานส่งขายได้ (งานประณีต ราคาสูง)
- โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กำหนด นักเรียนส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีรายได้น้อย ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มุ่งหางานทำ ถ้าหากมีสถานประกอบการมาดำเนินการคัดเลือก และไปทำงาน จะเป็นสิ่งที่ตรงตามความต้องการของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษา
- การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามข้อเท็จจริง อาจเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าว และควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ปัญหาดังกล่าวให้ผู้ประกอบการ หรือผู้เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง
- เพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้ประกอบการที่มีความต้องการจ้างและผู้ว่างงานหรือผู้ที่กำลังหางานทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกเพื่อประกอบการตัดสินใจ กระตุ้น จูงใจให้มากขึ้น และควรเพิ่มค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการให้จูงใจแก่ผู้หางานหรือผู้ว่างงาน
- ประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความอุดมสมบูรณ์ ดิน ฟ้า อากาศ มีภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ การพัฒนาคนให้นำทรัพยากร+ความรู้ (สมัยใหม่)+ภูมิปัญญา บูรณาการ และมีเป้าหมายคือการเอาตัวรอดได้ด้วยตนเอง เมื่อทุกคนรู้จักการเอาตัวรอด ประเทศไทยจะอยู่รอดได้ การมุ่งสู่ตลาดแรงงานแต่เพียงอย่างเดียวย่อมไม่ใช่หนทางที่เหมาะสมแต่เพียงอย่างเดียว
- เราไม่ควรมองเป้าหมายการผลิตและพัฒนาคมน เพื่อตอบสนองตลาดแรงงานในอุตสาหกรรม เพื่อการแข่งขันในระดับประเทศเท่านั้น เพราะแรงงานใหม่ในกลุ่มเกษตรประเภทปฏิบัติยังขาดแคลน ส่วนในกลุ่มสำนักงานยังมีปริมาณที่หาได้ง่าย
- การผลิตกำลังคนต้องให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในภาพรวมของประเทศ ความต้องการแรงงานของท้องถิ่นมีส่วนบ้างแต่ไม่มากนัก จึงมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เขตอุตสาหกรรมและแหล่งจ้างงานจำนวนมาก

• การพัฒนาคุณภาพของแรงงานก่อนออกทำงานให้มีทักษะคุณภาพได้มาตรฐาน และตรงต่อความต้องการในพื้นที่ โดย

- ผลิตสาขาตามเอกลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อชนบทรอบนิคม วัฒนธรรม
 - ผลิตสาขาที่ตลาดต้องการ
 - พัฒนาบุคลากรให้เกิดมาตรฐานและคุณภาพ
 - พัฒนาระบบการจ้างงานของลูกจ้างและนายจ้าง
- จัดการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับความต้องการทุกระดับตั้งแต่ระดับ ม.ต้นหรือต่ำกว่า ม.ปลาย ปวช. ปวส. ป.ตรี ป.โท ป.เอก ว่ามีความต้องการมากน้อยเท่าไรผลิตตามสัดส่วนเท่านั้น เพื่อให้ทุกคนมีงานทำ ไม่ว่างงาน

และจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมเพียงพอ ไม่ใช่จัดงบประมาณมากเฉพาะ ป.ตรี ป.โท ป.เอก

• ในเขตอำเภอปากช่อง มีสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงแรม ที่พัก มีจำนวนมาก (ประมาณ 100 แห่ง) แต่มีผู้สำเร็จการศึกษาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีจำนวนน้อยมาก เพราะมีคนสนใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น วิทยาลัยการอาชีพปากช่อง เปิดสอนสาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การโรงแรม แต่มีผู้สนใจเรียนประมาณ 20 คน (ระดับ ปวช.) ดังนั้นควรสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรครูผู้สอน เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุน สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน สนใจเรียนสาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้น

• ปัญหาของการผลิตกำลังคนไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ เนื่องจากไม่ได้กำหนดมาตรฐานอาชีพ และไม่สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนต้องการเรียนในสาขาที่ขาดแคลน

- สนับสนุนในเรื่องงบประมาณ บุคลากรในสาขาที่ขาดแคลน และสร้างวิถีคิด แนวทาง การผลิตแบบใหม่
- ให้ความรู้ครูแนะแนว ให้เข้มข้นด้านการแนะแนวโลกอาชีพให้เด็กระดับมัธยมต้นเห็นภาพให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ชี้ให้เห็นผลของการมุ่งสู่การศึกษาระดับสูงแล้วไม่มีงานทำ เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ

- กำหนดแนวทางด้านการศึกษา ให้เด็กได้เรียนรู้ตัวเอง และพัฒนาบุคลากร อาจารย์ให้ทันกับเทคโนโลยีใหม่
- กรณีแรงงานฝีมือ โดยเฉพาะสายอาชีพ น่าจะไม่มีปัญหาด้านปริมาณ แต่จะจะมีปัญหาในเรื่องทักษะฝีมือ

ความสามารถไม่ตรงตามที่ตลาดแรงงานต้องการ

• ปัญหาที่พบในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งจะขาดแคลนในสาขาภาคบริการ โดยเฉพาะด้านการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม เนื่องจากค่าตอบแทนไม่คุ้ม ทำให้สถานประกอบการต้องหันไปจ้างแรงงานต่างชาติ

• ควรใช้การอบรมเพิ่มพูนทักษะให้กับบุคลากรในสาขาที่ขาดแคลนและเป็นที่ต้องการ และจัดตั้งศูนย์สถาบันพัฒนาคนให้กระจายทั่วภูมิภาค

- เน้นความสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษทุกระดับการผลิต

ประเด็นที่ 2: การขาดแคลนคุณภาพ (Skill Gap) ของแรงงานที่มีอยู่ อันนำไปสู่แนวทางการพัฒนากำลังคนเพื่อปิดช่องว่างความสามารถ

- การจัดการเรียนรู้
 - ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบทวิภาคี
 - พัฒนาปัจจัยการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง
 - พัฒนาครูผู้สอน โดยฝึกอบรม ศึกษาต่อ
 - พัฒนาหลักสูตร ให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
 - สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีในสถานประกอบการ
- เร่งรัดการดำเนินงานของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อ
 - ควบคุมคุณภาพ สะท้อนผลผลิตหรือผู้สำเร็จการศึกษา

- ตรวจสอบและพัฒนากำลังคนที่มีอยู่ในสถานประกอบการ เร่งรัดขยายเครือข่ายความร่วมมือจัดการเรียนรู้กับสถานประกอบการ
- มีมาตรการทางภาษีที่มีสภาพเป็นกฎหมายเอื้อกับสถานประกอบการที่จัดการศึกษา ฝึกอบรม และร่วมจัดการศึกษา/ฝึกอบรมโดยภาครัฐ
 - สถานศึกษา อาชีวศึกษา มีความพร้อมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน แต่ผู้บริหารระดับสูงไม่ให้ความสำคัญกับการอบรมพัฒนา ไม่จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรให้
 - เปิดรับเข้าทำงานก่อนแล้วค่อยพัฒนา ค่อยๆ เรียนรู้การทำงานด้วยประสบการณ์ก็เป็นการแก้ปัญหาได้อีกทางหนึ่ง
 - สถาบันผลิตครูต้องผลิตเฉพาะทางและสาขาที่ขาดแคลน ให้มีเงินประจำตำแหน่งสูงขึ้นและมีวิทยฐานะโดยไม่ต้องทำผลงานพัฒนาครูและนักเรียน/นักศึกษา ให้มีมาตรฐานในวิชาชีพ ให้มีทักษะในวิชาชีพแต่ละสาขา
 - สถานศึกษาต้องเพิ่มทักษะทางวิชาชีพ นำนักเรียน/นักศึกษาเข้าฝึกในสถานประกอบการด้วย
 - สถานประกอบการควรทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานด้วยตนเองได้ หรือสถานศึกษาอาชีวศึกษา อบรมอาชีพแก่นักเรียน/นักศึกษา
 - สถานศึกษาในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรเร่งส่งเสริมด้านการแนะแนวอาชีพให้กับนักเรียนระดับ ม.ต้นอย่างจริงจัง เพื่อให้เด็กที่จะจบได้เห็นภาพในส่วนของงาน ให้มุ่งสู่การศึกษาประเภทอาชีวศึกษา โดยเฉพาะเด็กที่มาจากครอบครัวยากจน
 - ลูกจ้างในสถานประกอบการ ควรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการเติมเต็มในส่วนของ High-Technology เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตหรือบริการของนายจ้าง/ผู้ประกอบการ ต่อยอดด้วยการรับบริการการทดสอบมาตรฐานฝีมือ เพื่อให้ได้รับค่าจ้างตามระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน ซึ่งจัดกลุ่มความต้องการ Skill ของสถานประกอบการ เป็นหลายระดับ อาจเป็น 3-5 ระดับ และจัดกลุ่มสถานศึกษาเพื่อการพัฒนากำลังคนให้เป็นหลายระดับ เช่นเดียวกันสถานประกอบการ ซึ่งผู้ผ่านสถาบันศึกษาแต่ละระดับ จะได้ค่าตอบแทนแตกต่างกัน
 - ควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานสังกัดกรมพัฒนาฝีมือแรงงานในส่วนภูมิภาคกับสถานประกอบการในพื้นที่ ให้ความร่วมมือในการฝึกอบรมเพิ่มทักษะแก่แรงงานที่ขาดแคลนคุณภาพ หรือเพิ่มหลักสูตรเตรียมแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมพื้นฐานในภูมิภาคนี้ เช่น ช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ยานยนต์ (เคาะพ่นสีที่ได้มาตรฐาน) ช่างซ่อมเครื่องทำความเย็นในโรงงานและเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น
 - แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีความรู้ความสามารถเกินลักษณะงานที่มีอยู่ จึงทำให้เกิดช่องว่างในการทำงาน
 - ควรวางกรอบในการผลิตแรงงานขั้นต่ำหรือแรงงานกึ่งฝีมือตั้งแต่นักเรียนจบระดับประถม (ป.6) ถ้าสามารถจำแนกเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ การพัฒนาในระยะ 3 ปีแรก (ม.3) ทักษะแรงงานของผู้จบการศึกษา ก็จะได้ดีขึ้น และสามารถไปต่อยอดในระดับ ปวช. ซึ่งจะช่วยสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้
 - ทำมาตรฐานอาชีพผ่านการทดสอบ ถ้าไม่มีฝีมือให้จัดเข้างานกรรมกร โดยให้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ และพัฒนาคนที่พอมีฝีมือให้มีฝีมือสูงขึ้น
 - ควรเสริมวิชาสายอาชีพตั้งแต่มัธยมต้น เพื่อให้เด็กได้รู้ตนเองว่าระดับมัธยมปลาย ระดับอุดมศึกษา จะเลือกแนวทางเดินในทางใด
 - การวัดคนเก่งจากผลการเรียน ในบางครั้งไม่สามารถเห็นภาพที่แท้จริงได้ ยกตัวอย่างเช่น คณะเกษตร มีบางวิชาที่ต้องเรียนร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ เมื่อถึงเวลาเรียนต้องตัดเกรดร่วมกัน เด็กเกษตรมักจะเป็นฐานให้เด็กวิทยาศาสตร์ เพราะทักษะและวิชาอื่นๆ ของคณะวิทยาศาสตร์สามารถเป็นฐานของวิชาที่เรียนร่วมกับคณะเกษตร เกรด

ของเด็กเกษตรจึงค่อนข้างแย่กว่าเด็กวิทยาศาสตร์ แต่หากตัดเกรดเฉพาะคณะเกษตรเท่านั้น ค่าคะแนนของเด็กอาจสูงขึ้นกว่าเดิม เพราะไม่ต้องเป็นฐานให้คณะวิทยาศาสตร์

- ผู้ที่ทำหน้าที่ในการผลิต (ครู) ควรมีโอกาสได้เรียนรู้ประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการเพื่อเพิ่มศักยภาพผู้ผลิตก่อนการทำหน้าที่ในการผลิตแรงงาน และในส่วนของผลผลิตที่ได้ควรมีการผ่านการฝึกประสบการณ์ที่ตรงสาขาที่เรียนอย่างน้อย 1 ปี จากสถานประกอบการเพื่อให้มีโอกาสเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ประสบการณ์ตรงก่อนออกสู่ตลาดแรงงาน

- การจัดระบบการศึกษา ต้องปรับเปลี่ยนได้ตามบริบท สถานการณ์ ภูมิศาสตร์ เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

- เตรียมผู้เรียน คือ กลุ่มที่ต้องพัฒนา ก่อนเข้าสู่กระบวนการจริง ทั้งการบริการวิชาชีพ อาชีพ กลุ่มที่ต้องการลดช่องว่างทางอาชีพ

- ต้องพัฒนาคุณภาพครูเพื่อให้สามารถผลิตคนที่มีคุณภาพตามความสามารถและตรงตามความต้องการ โดยพัฒนาครูทำให้ปรับความรู้ ทักษะ เทคโนโลยี ทักษะความต้องการและการเปลี่ยนแปลง

- เน้นทักษะความชำนาญตรงกับสาขา ไม่มุ่งผลิตเพื่อสำเร็จการศึกษา เฉพาะด้านทฤษฎี แต่ปฏิบัติไม่ได้ และแต่ละสาขาที่ผลิต ควรปรับโครงสร้างหลักสูตรในสาขาวิชาพื้นฐาน ลดลง และทฤษฎีลดลง เน้นวิชาภาควิชาชีพเพิ่มขึ้น ส่วนสาขาวิชาภาษาอังกฤษต้องเพิ่มเติมให้เรียนรู้ สามารถทำงานได้ในอาเซียน

- สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน สามารถจัดหลักสูตรเพื่อเพิ่มทักษะให้กับผู้จบการศึกษาใหม่ หรือผู้ที่ทำงานอยู่แล้วให้สามารถทำงานได้ตามความต้องการของสถานประกอบการ

- สถานศึกษาควรประสานกับสถานประกอบการ เพื่อทราบความต้องการในด้านทักษะแรงงาน และกำหนดหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของตลาด ซึ่งอาจจะแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค

- ควรมีการทำวิจัยในเรื่องความต้องการด้านทักษะฝีมือของตลาดแรงงาน เพื่อนำมาประกอบในการกำหนดหลักสูตรการศึกษาอย่างจริงจัง โดยทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญและร่วมมือ

- เรื่องคุณภาพของแรงงานในระดับมัธยมศึกษา จะเป็นสิ่งที่ฝึกง่าย ถ้าหากสถานประกอบการจะมีหลักสูตรชั่วโมงการฝึกงาน อาจจะเป็นช่วงปิดภาคเรียน หรืออาจกำหนดให้สถานประกอบการ สืบหาข้อมูล หรือมีข้อมูล ในความต้องการนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนมีความต้องการทำงานมาก เพียงแต่ขาดข้อมูลความต้องการของสถานประกอบการ (นักเรียนมีความพร้อมที่จะทำงาน)

- ปัจจุบันในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร มีการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และยังมีสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับยางพาราเข้ามาเปิดดำเนินการ และมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนหนึ่ง ประกอบกับบุคลากรมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการกรีดยางพารามีจำนวนจำกัด มีหน่วยงานราชการเข้าให้ความรู้เรื่องนี้ มีผู้ต้องการเรียนมาก แต่ไม่สามารถตอบสนองได้ เนื่องจากมีงบประมาณจำกัด ถ้าภาครัฐที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน สามารถผลิตบุคลากรด้านนี้ได้ ก็จะช่วยเพิ่มจำนวนแรงงานที่มีทักษะทางด้านนี้เพิ่มขึ้น ถึงแม้จะไม่ไปรับจ้างที่อื่น ก็จะเป็นแรงงานในครอบครัว โดยไม่ต้องจ้างคนอื่นมารับจ้างกรีดยาง

- ควรปรับปรุงกระบวนการสอน การผลิตแรงงาน หลักสูตร วิทยากร ครูผู้สอนให้เหมาะสมกับระดับ ทักษะฝีมือที่ผู้ประกอบการต้องการ

- นโยบายของรัฐบาลต้องชัดเจน นักการเมืองต้องกำหนดนโยบายบนฐานความเป็นจริงของสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคมให้มาก ควรศึกษาวิเคราะห์ให้ถ่องแท้กว่าที่เป็นอยู่

- คุณภาพของแรงงานประเภทอุตสาหกรรมควรมีการสอนพื้นฐานความรู้ แต่ต้องมีการฝึกงานในเปอร์เซ็นต์ที่เหมาะสม เพื่อให้ตรงกับผู้ประกอบการ เช่น เรียน ปวส. 2 ปี อาจเรียนในห้อง 1 ปี ฝึกงาน 1 ปี โดยจัดการหลักสูตรเป็นระบบทวิภาคี มีการฝึกงานอย่างน้อย 6 เดือน

- คุณภาพกับค่าจ้างไม่เหมาะสม เช่น วุฒิการศึกษากับงานไม่สัมพันธ์กัน

- ให้แรงงาน(นักศึกษา)เข้าฝึกงานในโรงงานจริง และให้ตรงตามสาขา และให้การสนับสนุนในด้านอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัย
- จัดทำความร่วมมือกับสถานประกอบการที่ขาดแคลน และให้นักศึกษาเข้าฝึกงาน หรือการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ บุคลากร เข้ามาร่วมจัดการศึกษาในสถานศึกษา
- สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดคุณภาพต่างๆ และสื่อการเรียน การสอนของแต่ละสาขางานไม่มีคุณภาพ
- ในระดับการศึกษา ป.ตรี ป.โท ป.เอก ควรจะมี Core Conference เช่น สื่อสารภาษาอังกฤษได้ ทำงานเป็นทีมได้ แก้ไขปัญหาได้ มีมนุษยสัมพันธ์ ใช้ Computer ได้
- นำแนวทาง ความต้องการของผู้ประกอบการ หน่วยงาน มาพัฒนาหลักสูตร หรือรูปแบบการฝึก การเรียนในสาขาต่างๆ
- สถานประกอบการไม่ได้กำหนดมาตรฐานอาชีพ ทำให้การพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาทำได้ยาก หรือทำไม่ได้ ดังนั้นต้องสร้างแนวคิดที่ถูกต้องของความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการ
- จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ(VQ) ในทุกอาชีพให้มีมาตรฐาน และผลิตให้ได้ตามมาตรฐาน
- ส่งพนักงานไปเพิ่มสมรรถนะ ทักษะ เพิ่มเติมจากสถานศึกษาของรัฐและเอกชน และมีการทดสอบทักษะตามมาตรฐานเพื่อเพิ่มค่าตอบแทนเป็นแรงจูงใจในการทำงาน สนับสนุนความก้าวหน้าในการทำงาน ความมั่นคงในชีวิตการทำงาน
- แนวทางการพัฒนาคนที่เกี่ยวข้องการขาดแคลนคุณภาพ ดังนี้
 - ความชัดเจนด้านนโยบาย/ปรับหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการในสภาพจริง
 - การพัฒนาด้านบุคลากรผู้สอนให้มีจำนวนเพียงพอกับปริมาณผู้เรียน
 - ส่งเสริมด้านงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารเรียน
 - การพัฒนาด้าน ICT ทางการศึกษา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

ผลการสำรวจจากแบบสอบถาม

- ผลการสำรวจแบบสอบถามจากผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็น พบว่ามีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 39 แห่ง แบ่งเป็น
 - 1) สถานประกอบการ 4 แห่ง
 - 2) สถานศึกษาและ/หรือสถานฝึกอบรม 25 แห่ง
 - 3) หน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ 10 แห่ง
- ผลจากคำถามเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ในกรณีที่ว่าถ้าจะมีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาหรือสถานฝึกอบรมโดยตรงกับสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการส่วนใหญ่ (2 แห่ง) ยังไม่แน่ใจ และอีก 1 แห่งไม่สนใจ มีสถานประกอบการเพียง 1 แห่ง เท่านั้น ที่ยินดีให้ความร่วมมือ นอกจากนี้สถานประกอบการที่เคยมีการร่วมมืออยู่บ้างแล้วร้อยละ 75 (3 แห่ง) แต่อีกร้อยละ 25 (1 แห่ง) เท่านั้นที่ยังไม่เคยให้ความร่วมมือ

สรุปรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิด
โครงการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน
ในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
วันศุกร์ที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2554 เวลา 08.30 -12.00 น.
ณ ห้องหยกแก้ว ชั้น 3 โรงแรมอุบลอินเตอร์เนชั่นแนล จังหวัดอุบลราชธานี

1. นายคมสันต์ ครองยุติ	ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 7
2. นายวาสิต รัตนทေးเนตร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี
3. นายไตรรัตน์ โคสะสุ	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 2
4. นายอนันต์ หอมพิกุล	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี
5. นางพรสวรรค์ บุญรังสี	วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี
6. นางประไพพร บุตรแก้ว	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพวารินชำราบ
7. นายธวัชชัย พันธุ์นิกุล	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี
8. นายประสิทธิ์ ภู่มั่น	หัวหน้างานวางแผนและงบประมาณ
วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการพิบูลมังสาหาร
9. นางวาสนา นวทองพันธ์	ผู้จัดการฝ่ายบุคคล หจก. ภาคอีสานอุบล (ตั้งปัก)
10. นางสาววิริยาภรณ์ ตมแก้ว	ฝ่ายบุคคล หจก. ภาคอีสานอุบล (ตั้งปัก)
11. นางศรีสกุล จารุกการ	ศึกษานิเทศก์ อบจ. อุบลราชธานี
12. นายสรรเสริญ ไชยโพธิ์	นักทรัพยากรบุคคล สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี
13. นายสมสมัย หลีกทอง	สำนักงานจัดหางานจังหวัดอุบลราชธานี
14. นายบุญเพ็ง เนื้ออ่อน	รองผู้อำนวยการ สพท. สำนักงานเขตศึกษาเขต 1
15. นางกาญจนา ทวีวัฒน์	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาฯ จังหวัดอุบลราชธานี
16. ผศ.ดร. ธนพรรณ ธาณี	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
17. นายบรรทม เครือวัลย์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพม. 29
18. นายปรีชา มีทรัพย์	สถิติจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานสถิติจังหวัดศรีสะเกษ
19. นายประเสริฐ กษมาพิศาล	รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2
20. นายประสิทธิ์ สลักคำ	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
21. นางสาวมโนรี อุดทน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
22. ผศ.ดร. สหสา พลนิล	รักษาการคณบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
23. นายปรัชญา ประดับวิทย์	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ
24. นายนภดล สิ้นทุกษ์	หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ
25. นางอรพิน ภูนาสูง	หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรบุคคล บริษัท บางซื่อโรงสีไฟเจียมแจ้ง จำกัด
26. นายปรเมษฐ์ ศรีบูรณ์	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพขุนหาญ
27. นางน้อมอนงค์ แพงมา	ครูชำนาญการพิเศษ สำนักงาน สศน. จังหวัดศรีสะเกษ

28. นางสาวพิชญ์สินี วิทยานันท์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงาน สศน. จังหวัดศรีสะเกษ
29. นายศิลป์ ชื่นนิรันดร์ ผู้อำนวยการ วิทยาลัยชุมชนยโสธร
30. นายอานนท์ แสงเพชร รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยียโสธร
31. นายสมนึก นิลพันธุ์ รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคยโสธร
32. นายกิตติพงษ์ แสงพันธุ์ หัวหน้างานความร่วมมือ วิทยาลัยเทคนิคยโสธร
33. นายเร็กซ์ศักดิ์ บุญเพิ่ม รองผู้อำนวยการ สปป. ฝสม. เขต 2
34. นางมยุรี บุญเยี่ยม รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพสังขะ
35. นายศราวุธ ภูมิภักดิ์ รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพศีขรภูมิ
36. นายวิศรุต วงศ์สายสถิตย์ วิทยาลัยการอาชีพสังขะ
37. นายอนันต์ กลั่นขยัน จัดหางานจังหวัดมุกดาหาร สำนักงานจัดหางานจังหวัดมุกดาหาร
38. นายทวีวัฒน์ ประสงค์ธรรม นักวิชาการแรงงานชำนาญการ สำนักงานประกันสังคมจังหวัดมุกดาหาร
39. นายมงคล ปัตลา หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมุกดาหาร
40. นายบรรจง ตรีกุล หัวหน้ากลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร
41. นายจักรกฤษณ์ พุนดี รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพนิคมคำสร้อย
42. นายศักดิ์สิทธิ์ กุขโร รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพนิคมคำสร้อย
43. นายกิมหงวน อุทัย รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพพนมวินนทราชินีมุกดาหาร
44. นายมานิต วรหาญ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมุกดาหาร
45. นายถวัลย์ คุ่มกลาง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ
46. นายบัณฑิต ยิ้มน้อย รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ
47. นายชาติรี พิบูลมณฑา รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนและความร่วมมือ วิทยาลัยการอาชีพปากช่อง
48. นายสังขดิษฐ์ สาลี ผู้อำนวยการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสกลนคร
49. นายเชียวชาญ ลุนจักร รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสกลราชาวิทยานุกูล
50. นางเพ็ญจันทร์ นครอินทร์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
51. นางพรพิมล เมธีรานันท์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
52. นางสาวดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
53. ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ ผู้อำนวยการวิจัยการพัฒนาแรงงาน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
54. คุณราตรี ประสมทรัพย์ นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
55. คุณพชรวดี ตะสี นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
56. คุณอัจฉริยา อนันตทัศน์ นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
57. คุณสุนีย์ แซ่คู เลขาธิการโครงการ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

สรุปผลการประชุมระดมความคิด
โครงการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน
ในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
วันจันทร์ที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ.2554 เวลา 8.30-12.00 น.
ณ ห้องบอน-ไม้ท่อน ชั้น 2 โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ซิตี้ จังหวัดภูเก็ต

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 55 ท่าน ประกอบด้วย ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ลูกจ้างเอกชน สถานประกอบการ นักวิชาการ องค์กรเอกชน และเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

วิทยากร

ดร. สราวุธ ไพฑูรย์พงษ์

วาระการประชุมสัมมนา

1. นำเสนอผลการวิจัย

- นำเสนอผลการศึกษา “ความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร”

2. อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการผลิตกำลังคนและพัฒนากำลังคนในประเทศ

ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมอภิปราย

วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

ข้อมูลด้านแรงงานที่ทางสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้นำเสนอในที่ประชุมเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์มาก แต่มีข้อเสนอแนะในส่วนของคุณภาพข้อมูลพื้นฐาน คือ ข้อมูลการขาดแคลนแรงงานและผู้ว่างงาน ที่จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ อาจไม่ใช่ข้อมูลที่ถูกต้องทั้งหมด เช่น เรื่องความต้องการแรงงานด้านคอมพิวเตอร์ในชั้นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่ระบุว่า มีผู้ว่างงาน 78 คน แต่ไม่ระบุจำนวนความต้องการแรงงานและจำนวนแรงงานที่ขาดแคลน ซึ่งในความเป็นจริงมีความต้องการแรงงานคอมพิวเตอร์เป็นจำนวนมาก แต่กลับไม่ระบุจำนวนแรงงานขาดแคลน นอกจากสาขาคอมพิวเตอร์ในระดับชั้นปวส. แล้ว ก็เห็นว่าในหลายๆ สาขาที่ไม่ตรงกับสถานการณ์จริง เช่น จำนวนของความต้องการแรงงานในสาขาธุรกิจและบริหาร ของระดับปริญญาตรี แสดงจำนวนของความต้องการแรงงานเพียง 501 คน ซึ่งเป็นตัวเลขที่ต่ำเกินไป ด้านสาขากฎหมายของระดับปริญญาตรี ระบุว่าต้องการเพียง 1 คน ความต้องการแรงงานระดับปริญญาโทต้องการเพียง 3 คน ขาดแคลนแรงงาน 3 คน มีผู้ว่างงาน 135 คน แต่กลับมีความต้องการแรงงานในระดับปริญญาเอก 23 คน ซึ่งอาจจะไม่สะท้อนกับสถานการณ์แรงงานของฝั่งอันดามัน

ด้านคุณภาพแรงงานพบว่า แรงงานในปัจจุบันมีความอดทนต่ำในเกือบจะทุกๆ ด้าน ขอบวิจารณ์ ขอบตำหนิ แต่ไม่สามารถทำงานให้ได้ดี เรื่องสุดท้ายคือ อยากเสนอให้มีการทำอันดามันโมเดล (Andaman Model) การทำแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศจะทำให้งานเคลื่อนที่ช้า เพราะต้องรอส่วนกลาง แต่กลุ่มอันดามันควรทำให้เห็นก่อนว่าการเข้ามาศึกษาในสายอาชีพแล้วจะประสบความสำเร็จอย่างไร ต้องแสดงให้เห็นก่อนว่าหนทางที่จะเติบโตเป็นอย่างไร トラบไคที่นักเรียนคิดว่าเมื่อเลือกศึกษาสายอาชีพแล้วประสบความสำเร็จน้อยกว่าย่อมไม่ต้องการเลือกเรียนสายนี้ โดยภาคส่วนที่ว่าจะต้องจับมือกัน ปัจจัยสนับสนุนก็คือ ภาคใต้ฝั่งอันดามันมีศูนย์อบรมการท่องเที่ยวอันดามันที่ตะกั่วป่า มีภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และภาคการศึกษา แต่มีความร่วมมือไม่พอ ดังนั้นควรแสดงให้เห็นว่าจะผลิตบุคลากรแบบใดที่ตรงกับความต้องการ ยกตัวอย่างเช่น ทางสถาบันราชภัฏฯ ก็มีโครงการที่น่าสนใจ คือ โครงการ 3 ร - ราชภัฏ โรงเรียน โรงแรม ได้ร่วมมือกัน ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ ด้วยการให้ทำงานที่โรงแรมในวันเสาร์และวันอาทิตย์

ส่วนในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ก็เรียนหนังสือที่สถาบันราชภัฏ โดยสรุปก็คือต้องจับมือกันจริงๆ ทำเป็นโครงการ ไม่ใช่เพียงแค่อุบายกันแต่ไม่มีการนำไปปฏิบัติ

สภาอุตสาหกรรม จังหวัดระนอง

นอกจากการนำเสนอในแง่ที่ว่าระดับการศึกษาที่มีการขาดแคลนแรงงานอย่างไรแล้ว ควรจะนำเสนอการขาดแคลนแรงงานโดยจำแนกตามสาขาการผลิตด้วย ว่าสาขาเกษตร อุตสาหกรรม และสาขาบริการมีความต้องการแรงงานอย่างไร การศึกษาของประเทศไทยถูกผูกขาดด้วยค่านิยม กล่าวคือ ผู้ที่เรียนหนังสือไม่ต้องการไปเป็นผู้ใช้แรงงาน แต่มีความคิดว่าจะต้องเป็นเจ้าของคน ด้วยค่านิยมในลักษณะนี้ ทำให้ไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้

ในส่วนของยุทธศาสตร์และมาตรการการผลิตและพัฒนากำลังคน ซึ่งมีเป้าหมายในเรื่องการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา ในปี 2561: สามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็น 60:40 มีความเห็นว่าอาจนำไปสู่การปฏิบัติได้ยาก เพราะคนที่เรียนสูงจริงๆ ก็ไม่ได้หวังจะเป็นผู้ใช้แรงงาน ส่วนเรื่องอื่นๆ ที่อยากเสนอก็คือ อยากให้รัฐสนับสนุนเด็กที่ผ่านการแข่งขันต่างๆ และไปได้รับรางวัลมาไม่ว่าระดับใดก็ได้ ควรได้รับการสนับสนุนต่อยอดเพื่อเป็นแรงงานที่สำคัญของชาติต่อไป

สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ จังหวัดภูเก็ต

ประเด็นแรกคือ เงินเดือนของครูอาจารย์ต่ำเกินไป ทั้งอาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ด้วยเงินเดือนที่ต่ำเกินไปทำให้ยากที่จะดึงดูดคนเก่ง มีความรู้ดี ให้มาเป็นครูอาจารย์ และอาจารย์ในแต่ละสาขาก็ควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในสายอาชีพหรือสาขานั้นจริงๆ เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถทำงานได้จริงเมื่อเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่านักศึกษาที่จบมามีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ ทำให้เป็นภาระของภาคเอกชนที่จะต้องให้ความรู้และสอนงานใหม่ทั้งหมด และเมื่อทำงานเป็นแล้วก็จะย้ายงานใหม่เพื่อขอเงินเดือนที่สูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการไม่ต้องการรับนักศึกษาที่จบใหม่

อีกเรื่องหนึ่งก็คือ อยากให้มีต้นแบบบุคคลด้านต่างๆ ให้เป็นแบบอย่างกับเยาวชน เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้ทำตาม เพราะปัจจุบันเยาวชนต่างมีดารา นักร้อง นายแบบ นางแบบ เป็นแบบอย่างเพราะเห็นว่าเป็นหนทางที่จะสร้างความร่ำรวยได้ง่าย เมื่อเปรียบเทียบกับความเป็นมนุษย์เงินเดือน หรือการเปรียบเทียบกับการเป็นผู้ประกอบการที่ย่อมมีโอกาสล้มเหลว ส่วนเรื่องสุดท้ายก็เป็นเรื่องของความกังวลในเรื่องการเปิดเสรีแรงงานอาเซียนโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ แรงงานไทยอาจจะตกงานได้เพราะทางประเทศเวียดนามมีแรงงานที่เก่งในด้านนี้ รวมถึงเยาวชนของเวียดนามเองก็ดูจะเก่งคณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์กว่าเด็กไทยในปัจจุบันแล้ว

สมาคมภาคอุตสาหกรรมภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

ยุทธศาสตร์และมาตรการการผลิตและพัฒนากำลังคน ทั้ง 9 ยุทธศาสตร์ มีมาตรการที่ไม่ชี้ชัดว่าจะทำอย่างไร ขอยกตัวอย่าง ยุทธศาสตร์ที่ 2 เรื่องการพัฒนาคุณภาพกำลังคน มาตรการที่ 1 ระบุว่า “พัฒนากำลังคนให้มีความรู้ ทั้งทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์...การแข่งขันในระดับสากล” คำถามคือ มาตรการนี้จะพัฒนาคนให้มีความรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้อย่างไร เพราะในความเป็นจริงพบว่าระบบการศึกษาไม่ได้สอนเรื่องดังกล่าวเลย

ในเรื่องของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่าแรงงานไทยขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งเรื่องของความซื่อสัตย์ ความอดทน ความตรงต่อเวลาและความขยัน เป็นคุณลักษณะที่แรงงานไทยขาดมาก จากประสบการณ์เห็นว่าในประเทศญี่ปุ่นมีการศึกษาภาคบังคับถึงมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 แต่สามารถที่จะนำกำลังแรงงานเหล่านี้ไปฝึกอบรมต่อเพียง 3 เดือนก็สามารถที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานและสามารถทำงานจริงได้ เพราะแรงงานของญี่ปุ่นมีคุณสมบัติอันพึง

ประสงค์อื่นๆ อย่างครบถ้วน ทั้งเรื่องของความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และความขยัน ในส่วนของแรงงานไทยเห็นว่า ยังขาดระบบการจัดการแรงงานที่ดี เช่น ภาคใต้ฝั่งอันดามันยังมีการขาดแคลนแรงงาน ในขณะที่เดียวกันก็มีปัญหาคนในพื้นที่ไม่มีงานทำ ทั้งที่ภาคการท่องเที่ยวและภาคบริการเติบโต แสดงว่าภาคการศึกษาผลิตแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในพื้นที่ ทำให้ผู้ประกอบการโรงแรมต้องดิ้นรนหาแรงงานมาฝึกฝนเอง แต่ก็เกิดปัญหาการแย่งแรงงานตามมาอีก กล่าวคือ เมื่อเป็นงานในระดับหนึ่งก็就会被ซื้อตัวไป นอกจากนี้ยังพบว่าไม่มีการเตรียมการทางภาษาต่างประเทศให้กับแรงงาน โดยในแถบอันดามันมีนักท่องเที่ยวต่างชาติ ออสเตรเลีย เกาหลีและรัสเซียอยู่ในลำดับต้นๆ แต่กลับไม่มีการเตรียมภาษาของประเทศเหล่านั้นให้กับแรงงาน

นอกจากนี้ค่านิยมทางการศึกษาก็ไม่ได้ทำให้คนภาคภูมิใจในอาชีพของตัวเอง แต่กลับภูมิใจกับการได้เรียนสูงๆ อยากจะยกตัวอย่างของรายการทีวีแชมเปียนจะเห็นว่า การเป็นพ่อครัว ก็สามารถที่จะเป็น แชมเปียนได้ และได้รับการยอมรับจากสังคมได้ สิ่งเหล่านี้ควรได้รับการส่งเสริมให้มากขึ้นในการศึกษาของประเทศ ไม่ใช่มุ่งแต่เพื่อให้ได้ใบปริญญาแต่ขอให้เป็นแรงงานที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานการศึกษาอาจจะไม่ต้องสูง แต่ขอให้มีความชำนาญและรู้จริงในสาขาที่ได้ศึกษาก็ถือว่าเพียงพอแล้ว

สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดภูเก็ต

เมื่อพูดถึงการขาดแคลนแรงงาน ก็จะนึกถึงสถานศึกษาที่ชื่อปัญญาภิวัฒน์ สถานประกอบการอย่างเซเว่น อีเลฟเว่น (Seven-Eleven) ทำไม่ไม่เคยมีปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ก็เพราะสามารถผลิตแรงงานได้ตรงกับความต้องการที่มี ด้วยการเปิดสถานศึกษาสอนคนให้ทำงานที่ตรงกับการทำงานในการประกอบการค้าปลีก คำถามคือถ้าเป็นระดับประเทศ จะพัฒนาแรงงานให้ตรงกับความต้องการของตลาดได้อย่างไร เพื่อให้แรงงานสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ โดยไม่เป็นผู้ว่างงานอีกต่อไป

ด้านคุณภาพแรงงานเห็นว่าแรงงานขาดความมุ่งมั่น และขาดการวิเคราะห์ที่ดี ในการศึกษาควรจะมีการฝึกปฏิบัติและการวิเคราะห์ให้มากขึ้น เพื่อให้เด็กได้มีการเรียนรู้จริงๆ ซึ่งปัจจุบันก็เห็นว่าการพยายามทำ Workplace learning ก็เห็นว่าเป็นแนวคิดที่ดีและอยากให้ทำกันจริงจังอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เด็กที่จบไปมีความรู้ความสามารถเป็นที่ต้องการของตลาด

สภาอุตสาหกรรม จังหวัดภูเก็ต

แรงงานขาดค่านิยมและทัศนคติที่ดี ในการเรียนรู้และการทำงาน ผู้ที่เรียนจบระดับชั้น ปวช. ปวส. จึงมักไปเรียนต่อเพื่อให้ได้วุฒิการศึกษาและงานในระดับปริญญาตรี จากประสบการณ์ในการหาแรงงาน พบว่าแม้จะเปิดรับสมัครงานในตำแหน่งช่าง มานานกว่า 6 เดือน แต่ก็ยังคงไม่สามารถหาแรงงานมาบรรจุในตำแหน่งดังกล่าวได้ เพราะว่ามีผู้ที่มีสมัครแล้วต้องการทำงานในตำแหน่งของปริญญาตรี เช่น ต้องการเป็นผู้จัดการ ต้องการทำงานในห้องแอร์ ทำให้ไม่สามารถบรรจุงานได้ และมีความเห็นว่าเด็กที่จบสายช่างยังขาดความรู้ทางเทคโนโลยี จึงอยากให้เด็กที่จบ ปวช. ปวส. มีความรู้ทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ในงานที่เกี่ยวข้องด้วย จากปัญหาที่ได้กล่าวมานั้น ทางสภาอุตสาหกรรมฯ จึงได้เปิดรับแรงงานระดับมัธยมปลายเพื่อนำมาฝึกฝนเอง ก็คาดว่าจะน่าจะแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง

วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

ประเด็นการศึกษาของปัญญาภิวัฒน์ ทางวิทยาลัยอาชีวศึกษาเองก็เป็นส่วนหนึ่งของบริษัทซีพี คือทางอาชีวศึกษาได้จัดการศึกษาแบบทวิภาคี คือทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย ปัจจุบันต้องการชี้แจงหลักสูตรของวิทยาลัยอาชีวฯโดยเน้นการฝึกอบรมอยู่แล้ว กล่าวคือ นักศึกษาในระดับ ปวช. ก่อนจบการศึกษาจะต้องฝึกงานอย่างน้อยหนึ่งภาคเรียน ซึ่งใช้เวลาประมาณ 6 เดือน โดยในหลักสูตรทวิภาคีจะต้องเรียนปีครึ่งและทำงานปีครึ่ง ทั้งนี้ในส่วนของงานอาชีวศึกษา ได้เห็นความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ยังเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อการเปิดเสรีแรงงานอาเซียนโดยทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาได้จัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะนำร่องประมาณ 5-7 คลัสเตอร์ เช่นสาขาการไฟฟ้า ช่างยนต์ การท่องเที่ยว การโรงแรมและภัตตาคาร การประมง ในส่วนงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็คือ หลักสูตรฐานสมรรถนะด้านการโรงแรมและภัตตาคาร เริ่มนำร่อง 12 วิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศ ในหลักสูตรได้เชิญสมาคมโรงแรมมาว่าต้องมีการพัฒนาอะไรบางอย่างเพื่อให้เด็กที่จบออกไปทำงานได้จริง ซึ่งก็พบข้อวิจารณ์ในเรื่องของภาษา จึงได้มีการเพิ่มหลักสูตรภาษาให้มีความเข้มข้นขึ้น โดยปกติในภาคเรียนหนึ่งๆจะเรียนภาษาอังกฤษเพียง 1 วิชา โดยได้ปรับให้เรียนเพิ่มเป็น 3 วิชา คิดเป็น 4-6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์หรือ 10 หน่วยกิต ส่วนภาษาเสริมอื่นๆ เช่น เกาหลี หรือจีน ก็พยายามจะจัดเข้าไปในหลักสูตรด้วย

ในส่วนของประเด็นอื่นๆ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้ (1) อยากให้มีการจัดทำข้อมูลเรื่องของความต้องการกำลังคนในด้านการบริการว่ามีมากน้อยแค่ไหน โดยเฉพาะในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (2) ทุกวันนี้เมื่อเด็กจบปวช. ปวส. ไม่สามารถศึกษาหลักสูตรต่อเนื่องไปถึงปริญญาตรีได้ ทำให้ต้องไปต่อปริญญาตรีในสาขาอื่น (ส่วนใหญ่เข้าเรียนต่อที่สถาบันราชภัฏต่างๆ) ซึ่งถือเป็นความสูญเสียทางการศึกษา ในส่วนของจังหวัดภูเก็ต ต้องการที่จะสร้างปริญญาตรีต่อเนื่อง โดยเฉพาะเรื่องของการโรงแรมและการบริการ แต่ก็ยังขาดอยู่หลายประการ (3) ทราบมาว่านักศึกษาจากเวียดนามเข้ามาเรียนทางภาคอีสานเป็นจำนวนมากและกลุ่มคนเหล่านี้ใช้ภาษาไทยได้ดี จึงเห็นว่าในระยะต่อไปถ้ามีการเปิดเสรีแรงงานจะทำให้คนไทยเสียเปรียบในเรื่องการใช้ภาษาต่างประเทศ

วิทยาลัยการอาชีพท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

แรงงานไทยมีปัญหาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ด้วยระบบการจัดสรรงบประมาณโดยใช้จำนวนผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ทำให้เกิดปัญหาในลักษณะที่ว่า หากมีผู้ต้องการศึกษา (มาสมัคร) ในสาขาขาดแคลนจริง แต่มีจำนวนไม่มากพอที่จะเปิดการเรียนการสอนได้ เช่น มีผู้มาสมัครในสาขาขาดแคลนเพียง 2 คน ก็ไม่สามารถที่จ้างอาจารย์มาสอนได้ การแก้ปัญหาตรงนี้จึงต้องเป็นการแก้ไขในระดับนโยบาย ซึ่งมีความล่าช้าในการแก้ไขดังกล่าว เช่น เรื่องการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ อยากให้เป็นรูปธรรมที่ปฏิบัติได้จริง การจ้างงานเป็นไปไม่ได้หรือไม่ที่จ้างงานตามความสามารถโดยใช้คุณวุฒิวิชาชีพเป็นตัวตั้ง เช่น ถ้าทำงานได้ระดับก็จ่าย ระดับหนึ่ง ถ้าทำได้มากขึ้นก็จ่ายมากขึ้น ในส่วนเรื่องของคุณภาพผู้เรียน ต้องยอมรับว่าผู้ที่มาเรียนต่อสายนี้เป็นเด็กที่ไม่ได้เรียนเก่งมากนักเพราะเด็กที่เรียนเก่งจะไปเรียนต่อมัธยมปลาย การทดสอบวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เด็กได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ก็เป็นปัญหาเชิงคุณภาพที่มีมาตั้งแต่ก่อนเข้าสู่วิทยาลัยต่างๆ ในสายอาชีพแล้ว

วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี จังหวัดปัตตานี

ในส่วนของคุณยศาสตร์และมาตรการผลิตและพัฒนากำลังคน ซึ่งมีเป้าหมายในเรื่องการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา ในปี 2561: สามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นสัดส่วน 60:40 เป็นความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้เกิดขึ้น ก็ถือเป็นความคิดที่ดี แต่เห็นว่าควรจะต้องมีกระบวนการที่จะทำให้เกิดขึ้นด้วย เช่น จะต้องมีการผลิตว่าต้องทำอะไร อย่างไรบ้าง ไม่ใช่ปล่อยให้เป็นการของสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษาหรือวิทยาลัยเทคนิค หรือสายสามัญก็ดี ที่จะต้องไปคิดต่อเองว่าจะทำอย่างไร ในส่วนของการคิดเห็นที่หลายๆ ท่านได้เสนอมาว่า ในปัจจุบันนักเรียน-นักศึกษาขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์จึงอยากให้กลับไปพิจารณากระบวนการเรียนการสอนว่าได้สนับสนุนให้เด็กเกิดการคิดวิเคราะห์หรือไม่ ทั้งนี้โดยสรุปเห็นว่าวิกฤตที่เกิดขึ้นกับภาคอาชีวศึกษาเป็นวิกฤตที่เกิดขึ้นจากการวางแผนอย่างแท้จริง

สำนักงานจังหวัดภูเก็ต

ตัวเลขที่สำนักงานสถิติแห่งชาติได้รายงานเรื่องการขาดแคลนแรงงานนั้น คิดว่ามีความคลาดเคลื่อนมาก ทางภาคใต้ฝั่งอันดามันขาดแคลนแรงงานในภาคการท่องเที่ยวและบริการซึ่งยังมีปัญหาในเรื่องของการใช้ภาษาต่างประเทศ

วันนี้คนไทยขาดความชำนาญในหลายเรื่อง การผลิตไม่สามารถผลิตได้ตรงกับความต้องการจริงๆ อาจเป็นเพราะ นักศึกษามุ่งหวังว่าจะต้องได้ปริญญาตรี ในขณะที่การผลิตกำลังคนก็เป็นระบบการผลิตแบบตามใจผู้เรียน และใน มาตรการที่ 1 (ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ที่ 3: เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา) ที่ระบุว่า “ปรับกระบวนการ การศึกษา ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่ออาชีพ...” นั้นไม่ได้ระบุรายละเอียดว่าจะแก้ปัญหาค่านิยมนี้ หรือมีวิธีการ ปรับกระบวนการทัศน่อ่างไร โดยสอนวิชาที่สามารถเลือกเรียนได้เสรี แต่ในส่วนของสาขาขาดแคลนจะต้องหาวิธีในการ แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ รวมถึงการทำให้เกิดผลตามเป้าหมายในเรื่องการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา ในปี 2561: สามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็น 60:40 ก็ต้องมีการวางแผน หากปล่อยให้เป็นการตัดสินใจอย่างเสรี โดยผู้เรียนทั้งหมด แนนอนว่าย่อมไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

ผลการสำรวจจากแบบสอบถาม

- จากการประชุมมีผู้เข้าร่วมประชุมที่ส่งแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 26 แห่ง แบ่งเป็น
 - 1) สถานประกอบการ 5 แห่ง
 - 2) สถานศึกษาและ/หรือสถานฝึกอบรม 10 แห่ง
 - 3) หน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ 11 แห่ง
- ผลจากคำถามเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน มีผู้ตอบว่ามีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หรือสถานฝึกอบรมโดยตรงกับสถานประกอบการสูงถึง 24 ราย และทั้ง 24 รายนี้เคยมีการร่วมมืออยู่บ้างแล้ว

สรุปรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิด
โครงการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน
ในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 เวลา 8.30-12.00 น.

ณ ห้องบอน-ไม้ท่อน ชั้น 2 โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ซิตี้ จังหวัดภูเก็ต

1. นางสาวลาภพร ลีมดุษฎี	นักวิชาการแรงงานชำนาญการ สำนักงานแรงงานจังหวัดภูเก็ต
2. นายฟ่วง สองนาม	นักวิชาการแรงงานชำนาญการ สำนักงานจัดหางานจังหวัดภูเก็ต
3. นางสาวเพ็ญวิมล ชำนาญวารี	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล สำนักงานการค้ำภายในจังหวัดภูเก็ต
4. นายประชา อัครวีระ	รักษาการผู้จัดการ สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ
(องค์การมหาชน) สาขาภูเก็ต
5. นายอดุลย์ เนียมบุญญา	หัวหน้ากลุ่มงานสารสนเทศฯ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดภูเก็ต
6. นายกิตติ อินทรกุล	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต
7. นายบรรยง ปัตถา	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต
8. ดร. ศรีรัช เกตุเมือง	ครูชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดภูเก็ต
9. นายชาวลิต เหล่าประเสริฐศรี	ผู้จัดการแผนกทรัพยากรบุคคล โรงพยาบาลกรุงเทพ ภูเก็ต
10. นางสาวสุณี บุญรุ่ง	หัวหน้าแผนกทรัพยากรบุคคล โรงพยาบาลกรุงเทพ ภูเก็ต
11. นายปรีดี เกตุทอง	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต
12. นายวิโรจน์ ภูต้อย	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต
13. นางสาวนุชพร คงกระพัน	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพศึกษาภูเก็ต
14. นายจรเดช เจริญพร	หัวหน้าสำนักฯ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
15. นางศรีจันทร์ สินทรัพย์	ผู้ช่วยผู้จัดการบุคคล บริษัท วงศ์บัณฑิต จำกัด
16. คุณนิภา งานทวี	กรรมการผู้จัดการ บริษัท แสงรุ่งภูเก็ต จำกัด
17. นายธิติวรรี ไพศาลกิจสงวน	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต
18. นายอุเทน จิตต์สำรวจ	ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองกลาง
19. คุณบุญรัตน์ อภิวันทนา	หนังสือพิมพ์ภูเก็ตอันดามัน
20. นายศุภชัย วัฒนาพรินทร	สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพภูเก็ต
21. คุณศรีนทร สินอนันต์	ผู้สื่อข่าว
22. นายชัยพร พัฒนรักษ์	หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์ สำนักงานจังหวัดภูเก็ต
23. นางมาเรียม สุมาตร์กุล	แรงงานจังหวัดพังงา สำนักงานแรงงานจังหวัดพังงา
24. นายเชิดศักดิ์ วิสุทธิกุล	จัดหางานจังหวัดพังงา สำนักงานจัดหางานจังหวัดพังงา
25. นางพิมพ์พร ขอบานติวิชัย	พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพังงา
26. นางพรพิศ คชสิทธิ์	ครู สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดพังงา
27. นายชัยยงค์ ตูลารักษ์	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
28. นางสาวสุวิภา ตั้งก่อสกุล	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14

29. นายวัฒนา วสุนทรธรรม รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพท้ายเหมืองจังหวัดพังงา
30. นายวิวัฒน์ชัย พิมพ์หอม ครู คศ.1 วิทยาลัยชุมชนพังงา
31. นายสุรชัย ลือทรัพย์ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดพังงา
32. นายกัณย์ สุคันโธ ที่ปรึกษาฝ่ายแรงงาน สมาอุตสาหกรรมจังหวัดระนอง
33. นายชวณะ คำกล้า ผู้อำนวยการ โรงเรียนกะเปอร์วิทยา (สังกัด สพม. 14)
34. นายบุญเกื้อ หลิมสกุล ผู้อำนวยการ โรงเรียนสตรีระนอง (สพม. 14)
35. นางกิติมา ศิริประธาน นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดกระบี่
36. คุณมาลี ขวัญเจริญ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ สำนักงานแรงงานจังหวัดกระบี่
37. นายชัยกิจ อนันต์นิตติชัย ผู้อำนวยการ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดตรัง
38. คุณมาลีตา หลีหยัน ครูผู้ช่วย ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดตรัง
39. นายอาภร อมตเวทย์ แรงงานจังหวัดปัตตานี สำนักงานแรงงานจังหวัดปัตตานี
40. นายชัยสิทธิ์ กิจคำ รองผู้อำนวยการฯ วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี
41. นายสมมาศ ทองรุ่ง รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
42. นายมานพ คงยะฤทธิ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี 2 สงขลา
43. นางวิริยา สนิทวาที นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสตูล
44. นายจิณกรณ แก้วมณี นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดตรัง
45. นายชาญชัย ช่างสาร สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดตรัง
46. นายเมธี สรรพานิช รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จังหวัดภูเก็ต
48. นางเพ็ญจันทร์ นครอินทร์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
49. นางพรพิมล เมธีรานันท์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
50. นางสาวดวงทิพย์ วิบุบถย์ศักดิ์ชัย นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
51. ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ ผู้อำนวยการวิจัยการพัฒนาแรงงาน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
52. คุณราตรี ประสมทรัพย์ นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
53. คุณพรชาติ ตะสี นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
54. คุณอัจฉริยา อนันตทัศน์ นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
55. คุณสุเนย์ แซ่คู เลขานุการโครงการ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

สรุปผลการประชุมระดมความคิด
โครงการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน
ในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
วันพฤหัสบดีที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 เวลา 8.30-12.00 น.
ณ ห้องเชียงรุ้ง 1 โรงแรมเวียงอินทร์ จังหวัดเชียงราย

.....

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 53 ท่าน ประกอบด้วย ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ลูกจ้างเอกชน สถานประกอบการ นักวิชาการ องค์กรเอกชน และเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

วิทยากร

ดร. ยงยุทธ แจ่มม่วงษ์

วาระการประชุมสัมมนา

1. นำเสนอผลการวิจัย
 - นำเสนอผลการศึกษา “ความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร”
2. อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการผลิตกำลังคนและพัฒนากำลังคนในประเทศ

ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมอภิปราย

ตัวแทนบริษัทเชียงรายประตุม้วน/เชียงใหม่ประตุม้วน

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 มีการพัฒนากำลังคน การพัฒนาทางด้านคุณภาพและด้านอื่นๆ อีกหลายด้าน ซึ่งได้เขียนระบุไว้อย่างชัดเจน แต่รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งก็นำแผนเหล่านี้มาปฏิบัติทำให้การพัฒนาของประเทศไทยไร้ทิศทาง โดยสภาพพัฒนาฯ เขียนแผนไว้เช่นนี้ก็ได้ดำเนินการไป ในทางอื่นๆ แทนเนื่องจากรัฐบาลที่ได้มาเป็นแบบแจกจ่ายโควตาเช่นจะพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ เป็นต้น โดยไม่ได้พัฒนากำลังคนให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ จากสิ่งเหล่านี้จะทำอย่างไรที่คณะรัฐมนตรี คณะรัฐบาล และสภาพพัฒนาฯ จะพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันจึงอยากให้ทุกท่านที่เป็นข้าราชการฝ่ายปฏิบัติ ช่วยแนะแนวทางให้รัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายนโยบายแล้วทุกด้านมีความเชื่อมโยงกัน สิ่งนี้เป็นการประเมินจากสภาพพัฒนาฯ แท้จริงแล้วต้องประกอบและขับเคลื่อนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ต้องพร้อมกันทั้งสามด้านจึงจะสามารถขับเคลื่อนไปได้

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่เขต 1 จ.พะเยา

ในเรื่องของคุณภาพและปริมาณ โดยเรื่องของคุณภาพผู้เรียนซึ่งสภาพพัฒนาฯ มีงานวิจัยหลายงานที่ศึกษาการแผนพัฒนาการศึกษาของประเทศและสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นผู้วางแผน แต่ที่ผ่านมามาประเทศไทยไม่ได้เดินตามแผน สถานศึกษาจึงผลิตคุณภาพของผู้เรียนที่จบออกมาแบบด้อยคุณภาพ จึงไม่น่าแปลกใจที่ประเทศไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการศึกษา

มีความคิดเห็นว่า ครูไทยเก่งและมีความสามารถแต่ในปัจจุบันไม่ได้ทำหน้าที่ครูอย่างดีเท่าที่ควร เช่น ในพื้นที่จ.พะเยา เป็นโรงเรียนขนาดเล็กประมาณร้อยละ 73 ของโรงเรียนทั้งหมด มีครูโรงเรียนละ 2-7 คน เพราะไม่ใช่แค่เรื่องการเรียนการสอน แต่ต้องไปทำอย่างอื่นด้วย เช่น มีโปรแกรมให้ครูไปรอกข้อมูลให้กับต้นสังกัดซึ่งต้นสังกัดเมื่อมีคำสั่งก็ลงมาที่ครู ยกตัวอย่าง เช่น โรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่งมีครู 3 คน มีการสอน 8 ชั้นมีนักเรียน 60 คน ต้องสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และเมื่อมีงบประมาณจัดส่งมากก็ต้องทำเรื่องจัดซื้อจัดจ้างด้วย ดังนั้นกว่าเรื่องจะสามารถเข้าระบบได้ต้องใช้เวลาหลายวัน เป็นต้น หากไม่ปลดภาระในเรื่องอื่นๆ ที่ไม่ใช่หน้าที่หลักของครู คณะ O-Net ก็จะต้องทำทุกปี จึงอยากให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาลงไปดูในพื้นที่ด้วย

คุณภาพสถานศึกษา การศึกษาของไทยถ้าหากมีอิสระจากการเมืองได้และดำเนินตามนโยบายของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสภาพัฒน์ฯกำหนดเรื่องการศึกษาไว้จะดีมาก เนื่องจากมีสถานศึกษาที่ด้อยคุณภาพในเรื่องการเรียนรู้อยู่ เพราะเกี่ยวข้องกับงบประมาณที่ส่งมาเป็นลักษณะเบี้ยหัวแตกทำให้โรงเรียนที่มีขนาดเล็กมีสถานะกว้าง งบประมาณที่ส่งมาถึงไม่สอดคล้องกับลักษณะของโรงเรียนที่เป็นจริง สิ่งเหล่านี้ส่งต่อคุณภาพของสถานศึกษา

ส่วนในเชิงปริมาณจากผลงานวิจัยก็บอกแล้วว่าในแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน ภาพรวมประชากรของคนในประเทศเพิ่มสูงขึ้นแต่ประชากรของคนในวัยเรียนลดลงและมีบางพื้นที่ลดลงอย่างน่าใจหาย เช่น จ.พะเยา ประชากรในวัยเรียนจะลดลงประมาณ 10% ต่อปี ดังนั้นการที่จะผลิตและพัฒนาคนให้สอดคล้องกับความต้องการในอาชีวศึกษากับสายสามัญมีสัดส่วน 60: 40 นั้นค่อนข้างยากเนื่องจากเป็นเรื่องทัศนคติและค่านิยมของผู้ปกครอง เพราะแรงจูงใจต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนมาเรียนสายอาชีวศึกษายังน้อยอยู่ เช่น การมีเงินกู้ยืมเรียน ทั้งสายสามัญกับสายอาชีพได้เงินเหมือนกัน ทำให้นักเรียนเลือกไปเรียนสายสามัญมากกว่า เป็นต้น

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีจุดอ่อนในเรื่องสถานประกอบการ เห็นด้วยกับการให้เรียนน้อยๆ เน้นปฏิบัติให้มากและให้นักเรียนไปเรียนในสถานประกอบการด้วยเพราะในปัจจุบันสถานศึกษาขาดอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยมากกว่า แต่หลักสูตรการเรียนในปัจจุบันกลับตรงกันข้ามทำให้พอจบการศึกษาออกไปไม่สามารถทำงานได้ ดังนั้นทางสถานประกอบการต้องสอนและอบรมใหม่ ในเรื่องปริมาณควรต้องมีการวางแผนในระดับพื้นที่ให้มาก

วิทยาลัยการอาชีพ จังหวัดแพร่

เป็นที่ทราบดีอยู่แล้วว่าการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษานั้นขาดแคลนโดยเฉพาะด้านคุณภาพการศึกษา เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่เข้ามาเรียนด้านอาชีวศึกษาส่วนใหญ่เป็นเกรดดี หากรเกรดที่เข้ามาเรียนนั้นยากมากและทางด้านนโยบายนั้นหากต้องการให้สัดส่วนของนักเรียนสายอาชีวศึกษากับสายสามัญมีสัดส่วน 60: 40 นั้นเป็นไปได้ยาก เพราะ 1) การจัดสรรงบประมาณเป็นรายหัวนั้นเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะทุกโรงเรียนต้องการจำนวนนักเรียนเป็นสำคัญ 2) สพฐ. จะมีการเปิดสายอาชีพในโรงเรียน แต่ก็ขาดแคลนอุปกรณ์ ดังนั้นจึงมีความเห็นว่าไม่ควรเปิดสายสามัญ-เทคนิค และอยากให้การศึกษาด้านอาชีวศึกษาปรับปรุงในเรื่องของภาษาโดยเฉพาะภาษาต่างประเทศและหากต้องการให้สัดส่วนของนักเรียนสายอาชีวศึกษากับสายสามัญมีสัดส่วน 60: 40 ตามที่ตั้งไว้ นั้น รัฐบาลและสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาควรมีความจริงจังในภาคปฏิบัติมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแพร่

ขอเสนอในเรื่องการพัฒนากำลังคนเนื่องจากมีบทบาทหน้าที่ในการต่อยอดจากชั้นประถม มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเป็นการเติมเต็มในเรื่องของทักษะ หากต้องการกำลังคนเพื่อไปทดแทนกับสาขาที่ขาดแคลน จึงเสนอเรื่องของการพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ในสถานประกอบการนั้นๆ ให้มาทำงานในสาขาที่ต้องการ ยกตัวอย่างเช่น หากขาดแคลนช่างเครื่องปรับอากาศในลักษณะที่ใกล้เคียงก็คือ ช่างไฟฟ้า อาจจะทำให้การอบรมบุคลากรเหล่านี้ในระยะเวลา 3-6 เดือน ถึง 1 ปี ให้สามารถจัดการกับเครื่องปรับอากาศ หรือขาดในเรื่องของอิเล็กทรอนิกส์ก็พัฒนาต่อยอดมาจากช่างไฟฟ้าได้ เป็นต้น

ในเรื่องของสถานประกอบการซึ่งบางสถานประกอบการได้กล่าวถึงในเรื่องการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการเพราะหลังจากเข้ามาทำงานและได้รับการฝึกอบรมจากสถานประกอบการแล้ว สามารถทำงานได้และมีประสบการณ์มากขึ้นก็ย้ายที่ทำงานใหม่ที่มีรายได้สูงกว่าซึ่งเป็นปัญหาอีกประเด็นหนึ่งที่พบ ดังนั้น ควรมีการกำหนดให้มีการชดเชยทุนการฝึกอบรมด้วย

ส่วนการขาดแคลนด้านคุณภาพซึ่งอาจจะต้องอาศัยสถานประกอบการเองโดยให้หัวหน้างานสอนน้องที่เข้ามาทำงานใหม่ เป็นลักษณะ Workplace Learning หรือเป็นลักษณะ Learning by doing เป็นต้น สร้างสถานประกอบการให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนากำลังคนตอบสนองกับความต้องการของสถานประกอบการเองได้ด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขตที่ 36 จังหวัดพะเยา

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร จำนวนลูกจ้าง และเอกชนในไตรมาสที่ 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และลูกจ้างรายได้ปี 53 ของภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือตอนล่าง จากข้อมูลไม่มีการศึกษากว่า 40,000 คน ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า 100,000 กว่าคน รวมแล้วประมาณเกือบ 200,000 คน ซึ่งสามารถอนุมานได้ว่าที่ไม่มีการศึกษา หรือต่ำกว่าประถมศึกษา คือแรงงานพม่า เพราะว่าดูจากรายได้ที่ได้ 1,000-1,500 บาท สมมติว่าถ้ามีลูกอยู่ในช่วงอายุเช่นนี้เราคงไม่ปล่อยให้ลูกไปทำงานในลักษณะเช่นนั้น เป็นไปได้หรือไม่ว่าคนเหล่านี้เป็น 1) คนของชนเผ่าหนึ่ง 2) เป็นคนจากต่างประเทศที่พื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และเมื่อพิจารณามองย้อนในส่วนขอเขตพื้นที่ เสนอว่าควรหาวิธีการเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานในเขตพื้นที่ได้

ควรมีหลักสูตรการเรียนเป็นภาษาพม่า หรือหลักสูตรเป็นภาษาจีน และหลักการเรียนของบางชนเผ่าที่เป็นแรงงานของประเทศไทย เพราะแรงงานบางส่วนก็เก่งกว่าแรงงานไทยเป็นอย่างมาก สามารถเป็นแรงงานในระดับฝีมือ หลักสูตรการเรียนดังกล่าวจะช่วยพัฒนาเรื่องสื่อสารกันระหว่างผู้ประกอบการกับผู้ใช้แรงงานที่เป็นแรงงานต่างด้าว

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ใน 3-4 ปีข้างหน้า รัฐมนตรีสมัยนั้นมีการกำหนดจำนวนห้องเรียนและจำนวนนักเรียน เช่น ม.4 จำนวนไม่เกิน 6 ห้องเท่านั้น แต่ผลปรากฏว่า มีผู้ปกครองที่เข้ามาร้องขอให้ลูกได้เรียนถึงแม้จะมีการเปิดสถานศึกษาแบบชุมชน แต่ผู้ปกครองก็ไม่ส่งเด็กเข้าไปเรียนกลับยอมส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนมากกว่า

ประเด็นที่สำคัญอีกประการคือเรื่องจิตสำนึกและจิตสาธารณะของเด็ก ฝึในการทำงาน ความรับผิดชอบในหน้าที่ของเด็ก ถึงแม้ความเป็นจริงการเรียนอาชีวศึกษาจะทำให้สามารถมีเงินเดือนแต่ควรปลูกฝังด้านจริยธรรมและคุณธรรม ควรจะสร้างภาพพจน์ให้ดีกว่านี้นักเรียนถึงอยากจะทำมาเรียน

ในส่วนของจังหวัดน่านมีประเด็นสำคัญในเรื่องของการเปิดจังหวัด ซึ่งในอนาคตอุตสาหกรรมถ่านหินเข้ามาในประเทศไทยอย่างแน่นอน สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมอย่างไร

มหาวิทยาลัยแม่โจ้/แพร่

แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในภาคการเกษตร ในพื้นที่จังหวัดแพร่มีคนมาเรียนในด้านนี้ไม่น้อย และมีหลายโครงการที่เป็นโครงการที่ดีมากแต่กระบวนการติดตามไม่มี ดังนั้นสิ่งสำคัญต้องมีการปรับระบบและให้คนในพื้นที่เข้ามามีส่วนพื้น ปวช. และ ปวส. นอกจากนี้มีประเด็นที่ต้องการฝากไว้ คือ งบประมาณสามารถเข้าถึงเด็กได้จริงหรือไม่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทมากขึ้นได้เพราะสามารถมีอำนาจในการคิดและตัดสินใจได้เอง ให้ปรับปรุงในเรื่องการบริหารจัดการและส่งเสริมการบูรณาการในกลุ่มจังหวัด

ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดพะเยา

ควรจัดระบบข้อมูลสารสนเทศซึ่งทราบว่าเป็นเรื่องยากแต่มีความจำเป็นที่จะต้องทำเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการชี้แนะแนวทางการเรียนและแนะนำอาชีพให้เด็กได้ และเสนอแนะให้มีการจัดทำหลักสูตรโลกอาเซียน

ในการพัฒนาศักยภาพของคน ครู หลักสูตร ซึ่งเรื่องของครูนั้นเป็นประเด็นใหญ่แม้อุปกรณ์ในการศึกษาน้อยแต่ถ้ามีครูมีคุณภาพดีก็จะสอนการคิดที่ดีให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี ดังนั้น

- ต้องยกระดับครู โดยการให้สิ่งตอบแทนที่มาก ทั้งด้านตัวเงินและอย่างอื่น
- ต้องมีใจในการสอนด้วย และมีการสอนที่เป็นตัวอย่าง
- ต้องสอนรู้อะไรและสามารถนำไปใช้ได้ โดยการยกตัวอย่างได้ดี ให้การบ้านที่มีประโยชน์เด็กสามารถทำได้และส่งเสริมให้คำแนะนำประกอบ

สภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย

ในมุมมองของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม สรุปลงเป็นปัญหาได้ 2 ประเด็น คือ 1) แรงงานขาดแคลนในบางสาขาจึงเกิดความไม่สมดุล 2) แรงงานที่มีอยู่แล้วไม่มีคุณภาพเพียงพอที่จะทำงานได้ ขาดทักษะในการทำงาน ขาดทัศนคติที่ดีในการทำงานซึ่งถ้าหากมีงานหนักก็จะไม่ทำงานเลย จุดที่เป็นปัญหาเหล่านี้ไม่ต้องการที่จะโทษใครแต่

สถาบันการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงนั้นควรพิจารณา ดังนั้นควรปลูกฝังจริยธรรมต่างๆ และให้ข้อคิดว่าจะสามารถขับเคลื่อนไปด้วยกันได้ได้อย่างไร

ผู้ประกอบการเป็นผู้ใช้ปลายน้ำ ดังนั้น ปัญหาแรงงานไม่ใช่จะแก้ไขในตอนปลายได้ เพราะมันเป็นปัญหาโครงสร้างในระดับนโยบายของรัฐที่จะผลิตคนให้เป็นผู้ประกอบการ ดังนั้นการปรับปรุงแก้ไขก็ต้องดูทั้งระบบ ปัจจุบันธุรกิจภาคเหนือตอนบนนั้นมีพื้นฐานอิงมาจากภาคเกษตร ดังนั้นควรแก้ปัญหาเชิงนโยบายซึ่งต้องแก้ไขเรื่องโครงสร้างให้มีมาตรฐาน

ประกันสังคมจังหวัดน่าน

ต้องสร้างทัศนคติ ความเป็นปัจเจกบุคคลและสังคม เพราะวิถีชีวิตมาจากวิถีคิด ทัศนคติในปัจจุบันที่ว่าการไปเรียนอาชีวศึกษานั้นไม่ดีซึ่งคุณเป็นผู้ชี้แนะสังคม ดังนั้นจึงมีคำถามที่อยากให้เกิด คือ ครูสายสามัญและครูอาชีวศึกษาเองคิดว่าอาชีวศึกษาดีหรือไม่ และถ้าถามทุกคนว่าถ้าหากมีลูกจะให้ไปเรียนอาชีวศึกษาหรือไม่ ในสังคมไทยนั้นเรื่องการศึกษาเป็นการพูดถึงการข้าม Generation ดังนั้นต้องมีการปรับเรื่องทัศนคติใสายยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษาด้วย มิฉะนั้นจะไม่เกิดผลอะไรเลย

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการผลิตและพัฒนากำลังคน

ประเด็นที่ 1: การผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาที่ขาดแคลน เพื่อตอบสนองแรงงานใหม่ (Skill Shortage)

- สถาบันการศึกษาที่ผลิตแรงงานสู่ตลาด ควรมีส่วนระยะเวลาให้นักศึกษาที่อยู่ในสถาบันการศึกษา มีโอกาสในการฝึกงานจริง เป็นระยะๆ ตลอด 4 ปี เช่น ช่วงปี 1 ฝึกงานระดับปี 1 ใช้ความรู้พื้นฐาน และเพิ่มระดับขึ้นไปในแต่ละปี (ยกตัวอย่าง เช่น สายวิชาชีพทางการแพทย์ที่เห็นชัดในเรื่องของประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ และผลิตภาพที่ออกมา) และเมื่อจบการศึกษามองเห็นภาพธุรกิจจริง และสามารถดึงความรู้ของตนเองมาใช้ให้เหมาะสมกับงานที่ตนสนใจหรือจะเข้าทำงานนั้นๆ

- ครูผู้สอนในสถานศึกษา ควรมีส่วนเวลาในการลงไปปลูกฝังการฝึกงาน เพื่อจะได้ทราบธุรกิจเชิงปฏิบัติจริง ไม่ใช่ตามตำราหรือยึดวัฒนธรรมต่างชาติที่ตนจบมา

- การผลิตและการพัฒนากำลังคนที่ขาดแคลนนั้นเป็นสิ่งจำเป็น โดยส่วนใหญ่กำลังแรงงานที่ขาดแคลนจะเป็นในกลุ่มของผู้จบการศึกษาในระดับ ปวช./ปวส. ซึ่งสาเหตุที่ขาดแคลนแรงงานในกลุ่มนี้ เพราะว่าผู้ที่จบ ปวช./ปวส. มีโอกาสเรียนต่อจนจบปริญญาตรี เมื่อจบปริญญาตรีแล้ว แรงงานส่วนใหญ่มักจะใช้วุฒิปริญญาตรีในการสมัครงาน ทั้งนี้เพราะเห็นว่า วุฒิปริญญาตรีได้ค่าจ้างสูงกว่า และอีกสาเหตุหนึ่งคือ ค่านิยมของสังคมที่เน้นและส่งเสริมให้เด็กเรียนในสายสามัญ และส่งเสริมให้เด็กสอบแข่งขันเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงชั้นนำของประเทศ ดังนั้น มีความเห็นว่าการแก้ปัญหาในเรื่องนี้อาจต้องมีการปลูกฝังค่านิยมใหม่ของสังคมในการส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสเรียนในสายอาชีพมากขึ้น โดยมีการสร้างกลยุทธ์ในการส่งเสริมในด้านนี้อย่างจริงจัง และนอกจากนี้ การศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรมีการแบ่งวุฒิการศึกษา โดยถ้าเรียน 2 ปี ควรได้รับวุฒินุปริญญา และเรียน 4 ปี ได้รับวุฒิปริญญาตรี โดยทุกมหาวิทยาลัยควรมีวุฒิเช่นนี้ ทั้งนี้เพื่อการขยายโอกาสให้ผู้จบหลักสูตร 2 ปีมีโอกาสได้ทำงานที่ดีและมีค่าจ้างสูงขึ้น

- การให้ข้อมูลข่าวสารในทุกช่องทาง ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ สื่อการพิมพ์ต่างๆ และกรมประชาสัมพันธ์ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สื่อถึงผู้ประกอบการซึ่งอยู่เบื้องหลังการเรียนต่อ

- สถานศึกษาควรแนะแนวผู้เรียนทุกระดับ โดยเฉพาะมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนจะตัดสินใจเข้าเรียน สายสามัญ หรือสายอาชีพ

- การให้ข้อมูลข่าวสารด้านความต้องการตลาดแรงงาน ด้านใดบ้างที่มีความต้องการแรงงาน จำนวนเท่าไร ด้านใดบ้างที่มีความต้องการแรงงานมีน้อยหรือตกราง ว่างงาน และการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งระยะปานกลาง ระยะยาว

- ควรมีการพัฒนากำลังแรงงานที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป เพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน ฝึกจากชั้นเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

- มีการส่งเสริมประสานความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการรวบรวมฐานข้อมูลความต้องการขยายตลาดแรงงานสาขาใดบ้าง หน่วยงานไหนบ้างที่จะร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้ได้แรงงานที่ตรงกับความต้องการ และแรงงานนั้นเนื้อหาทางด้านอาชีพสามารถปฏิบัติงานได้ ลดปัญหาในการขาดคนงานหรือการสอนงานที่ใช้ระยะเวลาน้อยลง
- เพิ่มค่าจ้างเพื่อสร้างแรงจูงใจและสวัสดิการต่าง ๆ ปลูกฝังค่านิยม และปรับเปลี่ยนทิศทางการส่งเสริมการศึกษา
- รัฐต้องแก้ไขกระบวนการรับนักเรียน เข้าศึกษาต่อ ควรให้ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ต้องการ บางครั้งการคัดเลือกเด็กเข้าศึกษาต่อ ทำให้เด็กที่มีความสามารถไม่สามารถเรียนได้ ต้องเลือกเรียนในสาขาที่ตลาดไม่ต้องการ
- รัฐต้องจัดสรรอัตราค่าจ้างให้เพียงพอและสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอกับผู้เรียน
- รัฐต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนสายอาชีพเมื่อจบแล้วมีงานทำ และให้ค่าจ้างที่มีอัตราสูง เพื่อให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนค่านิยมและให้ความสำคัญในการเข้าศึกษาต่อทางอาชีพ
- แนวทางในการผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาขาดแคลน จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากสถานประกอบการ และแนวโน้มความต้องการแรงงานระดับพื้นที่เพื่อนำไปเป็นแนวทางกำหนดเป็นเป้าหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคน ทั้งนี้หลักสูตรการฝึก ควรได้รับการออกแบบ และระดมความคิดจากสถานประกอบการ เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่ครบถ้วนตามความต้องการของนายจ้างอย่างแท้จริง เมื่อหลักสูตรผ่านความเห็นชอบแล้วจึงรับสมัครคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติ และฝึก/เรียน โดยในการกระบวนการเรียนการฝึกนั้น ควรมีการฝึกที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีทั้งความรู้และทักษะควบคู่กัน อาจอาศัยสถานประกอบการเป็นแหล่งศึกษา/ฝึกทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีระดับสูง เทคโนโลยีเฉพาะสาขาที่ต้องการ และอาศัยบุคลากรของสถานประกอบการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และฝึกประสบการณ์แก่ผู้เรียน โดยทั้งนี้การผลิตและพัฒนากำลังคน จะต้องเกิดจากความร่วมมือของสถานศึกษาและสถานประกอบการควบคู่กันไปจนกระทั่งการบรรจุคนเข้าทำงาน การจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อพัฒนาแรงงานและสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่แรงงาน เพื่อให้มีการพัฒนาแรงงานตลอดอายุงานอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
- การผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน ควรมีการสื่อสารการตลาดไปสู่นักเรียนและผู้ปกครอง รวมถึงอาจารย์แนะแนว เนื่องจากข้อมูลความขาดแคลนรับทราบเฉพาะในแวดวงวิชาการและผู้ประกอบการเท่านั้น นอกจากขาดการสร้างการรับรู้แล้ว ยังขาดกลไกที่จูงใจให้เลือกเรียนในสาขาที่ขาดแคลน
- ควรส่งเสริมให้แรงงานฝึกอบรมโดยใช้ระยะเวลาที่สั้นๆ ประมาณ 2-3 เดือน หรือ 6 เดือน เพื่อเน้นการพัฒนาเพิ่มและทดแทนกับแรงงานที่ขาดแคลน เพื่อให้สามารถใช้แรงงานได้เร็วขึ้น แต่ต้องได้รับการสนับสนุนจากสถานประกอบการในการฝึกอบรม โดยให้ทุนการฝึกอบรม และมีเงื่อนไขให้ทำงานในสถานประกอบการนั้นเป็นการใช้หนี้ทุนการฝึกอบรม 3-5 ปี (ปัญหาของสถานประกอบการคือ เมื่อส่งคนเข้าอบรมจนมีทักษะความสามารถแล้ว มักจะลาออกจากงานเพื่อไปหางานใหม่ที่มีรายได้ดีกว่า) การพัฒนาบุคลากร ควรเริ่มจากแรงงานที่มาจากสายที่ใกล้เคียง เช่น ขาดแคลนช่างปรับอากาศ ต้องฝึกอบรมช่างไฟฟ้า เป็นต้น หรือช่างอิเล็กทรอนิกส์จากช่างไฟฟ้า
- จังหวัดเชียงราย มีสนามกอล์ฟเกิดขึ้นหลายแห่ง โดยเฉพาะ อำเภอเวียงชัย เช่น แสบปี่ซิดี้ แต่ขาดการพัฒนาด้านบริการด้านนี้ แรงงานหรือบุคลากรที่จะผลิตสู่แรงงานในอนาคตต้องพัฒนาตั้งแต่กรมแรงงานและสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของยุคปัจจุบัน ควรให้กรมแรงงานประสานด้านการหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนบริเวณใกล้เคียงและเขตบริการ
- อำนวยความสะดวกหรือเอื้อประโยชน์ให้กับสถานประกอบการที่ร่วมมือในการเปิดสอนระบบทวิภาคี หรือให้เป็นสถานที่ฝึกงาน เพื่อเป็นการลดภาระงานของสถานประกอบการ เช่น การลดภาษี
- จัดหลักสูตรสมรรถนะในทุกภาควิชา โดยให้สถานประกอบการเป็นผู้กำหนดสมรรถนะ พร้อมทั้งเปลี่ยนแปลงผู้สอนให้ก้าวหน้าทันเหตุการณ์

- ควรมีหน่วยงานช่วยเหลือตรวจสอบสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตกำลังคน ให้มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- พัฒนาคุณภาพโรงเรียนอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพทั้งความรู้ การปฏิบัติ และคุณธรรมสร้างความเชื่อถือให้ผู้ปกครอง
- เปิดฝึกอบรมสาขาช่าง เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์
- รัฐต้องกำหนดเป้าหมายและนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องความเป็นจริงและกำหนดเป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา และมติคณะรัฐมนตรี ที่จะต้องถือปฏิบัติไม่ว่าใครจะเข้ามาเป็นรัฐบาล จึงจะสามารถผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตรงกับความต้องการหรือแรงงานใหม่
- รัฐต้องสนับสนุนส่งเสริมทั้งด้านบุคลากร/ทรัพยากรในการจัดการศึกษาเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาที่ขาดแคลน เพื่อตอบสนองแรงงานใหม่จึงจะสามารถทำให้การผลิตและการพัฒนาเป็นไปตามเป้าหมาย
- กรมอาชีวศึกษา (ในกลุ่มภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง) ขาดการติดตามงานที่มีประสิทธิภาพ เช่น ในสาขาเกษตรกรรม พบว่า โครงการเกษตรเพื่อชีวิตในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สนับสนุนให้เด็กเรียนฟรี (ปวช.) เลี้ยงอาหาร ประกอบอาหารที่ไม่มีคุณภาพ โดยใช้เงินผิดประเภท (นำไปใช้ด้านอื่น) คุณภาพอาหารต่ำ (ขาดแรงจูงใจในการเรียนในสถานศึกษานั้นๆ) พยายามให้นักศึกษาที่ยากจนเหล่านั้นกลับบ้าน เพื่อประหยัดค่าอาหาร ทำให้จำนวนนักศึกษาน้อยลง
- คุณภาพอาจารย์ด้อยลง ไม่ติดตามนักศึกษาอย่างแท้จริง เพราะเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ คุณวุฒิอาจารย์เพิ่มขึ้น อายุโสมมากขึ้นและเฉื่อยชามากขึ้น
- สร้างกำลังคนสาขาที่ขาดแคลนให้มีความตระหนักเรื่องจิตสำนึก หน้าที่ที่รับผิดชอบ จิตสาธารณะในตัวเอง
- การผลิตกำลังคนควรมีการวางแผนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน การดำเนินงานควรจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการทั้งด้านคุณภาพ ทักษะ และฝีมือ เฉพาะทาง มีการประสานข้อมูลความต้องการกำลังคนในแต่ละสาขา
- การพัฒนากำลังคนต้องได้รับการวางระบบจากหน่วยงานที่มีอำนาจ กำหนดแนวทางนโยบายให้ชัดเจน ในฐานะตัวแทนสถานศึกษาเราตระหนักถึงการขาดแคลนกำลังคนในสาขาที่เกี่ยวข้องกับภาคการผลิตอุตสาหกรรมมานานแล้ว สถานศึกษาได้พยายามวางระบบการแนะแนวถึงกลุ่มนักเรียนให้เข้ามาศึกษาในสาขาช่างที่ขาดแคลน แต่ต้องต่อสู้กับทัศนคติของผู้ปกครองอย่างหนัก หน่วยงานที่มีอำนาจจัดการควรส่งเสริมทุกรูปแบบเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเห็นถึงความสำคัญของการผลิตกำลังคนในอนาคต
- ควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างสถานศึกษากับผู้ประกอบการ รวมทั้งร่วมกันจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ
- กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเน้นการฝึกปฏิบัติจริง โดยส่งเสริม สนับสนุนให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- ประกันการมีงานทำในพื้นที่ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในพื้นที่
- มีความไม่สอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากำลังคนของหน่วยงาน ซึ่งถูกถ่ายทอดเชิงนโยบายลงไป โดยไม่ได้คำนึงถึงกลยุทธ์ด้านต่างๆ เช่น แผนยุทธศาสตร์ ไม่สอดคล้องกับงบประมาณ
- ข้อมูลด้านความต้องการกำลังคนกับความต้องการของสถานประกอบการไม่ได้แบ่งแยกกันออกไป ซึ่งต้องมีการสำรวจยกระดับขนาดของภาคอุตสาหกรรม ขนาดไหนต้องการกำลังคนระดับใด
- ฐานสมรรถนะของกำลังคนไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น จะต้องมีการวางแผนการพัฒนากำลังคนให้ละเอียดออกไปตามลักษณะของตลาดแรงงาน

- ต้องมีระบบส่งต่อผู้จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงแรงงาน อย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาต่อยอดและพัฒนามาตรฐานแรงงานอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นทางการ
- เปลี่ยนแปลงแผนยุทธศาสตร์กำลังคนร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ต้องแบ่งแยกว่าต่างคนต่างทำ กล่าวโดยสรุปคือ มีแผนยุทธศาสตร์ฉบับเดียวกันและงบประมาณเดียวกัน
- การพัฒนาผลิตภาพแรงงาน จะต้องมีกรอบหมายให้ชัดเจนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือร่วมกับ หน่วยงานที่ดำเนินการให้รวมกัน คือ จะต้องมีกรอบขององค์ความรู้ หรือบุคลากรที่มีความสามารถมารวมตัวเป็น องค์การเดียวกัน และมีการแบ่งหน้าที่อย่างแท้จริง
- การผลิตกำลังแรงงานควรมุ่งการเรียนการสอนเน้นด้านการพัฒนาทักษะไม่ ทั้งเด็กที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะเรียนสายอาชีพหรืออุดมศึกษาทุกระดับ (เรียนทฤษฎี 20-40%) เน้นด้านทักษะให้มีการรู้แจ้งเห็นจริง
- หลักสูตร ควรเป็นหลักสูตรเฉพาะ เน้นเรื่องทักษะระดับฝีมือ ควรเป็นสาขาที่มีพื้นฐานตามความต้องการ ระยะยาว ไม่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนหน่วยการผลิต (เครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์)
- พัฒนาแรงงานที่มีอายุ โดยใช้พื้นฐานความชำนาญที่ใกล้เคียงกัน (ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์)
- พัฒนาระบบฐานข้อมูล (เครือข่าย) ในด้านความต้องการกำลังคนให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน จากที่มีอยู่ เช่น V-Cop
- ดูบริบทของสาขาที่ขาดแคลน สถานศึกษามีคนเชี่ยวชาญหรือไม่ การระดมทรัพยากรควรมีความร่วมมือ สภาพทางภูมิสังคมและภูมิศาสตร์
- หาทางจัดระบบสารสนเทศข้อมูลความต้องการแรงงานสาขาต่างๆ ให้ได้ใกล้เคียงความเป็นจริง หรือ สามารถพยากรณ์ตลาดแรงงานของประเทศ เพื่อเป็นแนวทางการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนในระดับต่างๆ แก่ผู้เตรียม เป็นแรงงาน

ประเด็นที่ 2: การขาดแคลนคุณภาพ (Skill Gap) ของแรงงานที่มีอยู่ อันนำไปสู่แนวทางการพัฒนากำลังคนเพื่อ ปิดช่องว่างความสามารถ

- ทุกวันนี้การเรียนการสอนของไทย มุ่งเน้นในการเรียนทฤษฎีมากเกินไป ละเลยการเรียนแบบการฝึก ปฏิบัติไปด้วย ซึ่งในการทำงานในระบบจริงเห็นว่า ประสบการณ์มีความจำเป็นมากกว่าทฤษฎี การรู้ทฤษฎีมากเกินไป ทำให้การทำงานขาดความยืดหยุ่น แต่การมีประสบการณ์มักจะทำให้การทำงานมีความยืดหยุ่น และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการทำงานได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพแรงงานควรมีการพัฒนาโดยเริ่มต้นจากการพัฒนา การศึกษา
- นำเอากระบวนการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษามาเชื่อมโยงกับทางสถานประกอบการ เช่น จัด โครงการให้นักศึกษา อาชีวศึกษา เข้ามาดูงานหรือมาเรียนงานโดยตรงจากบุคลากรในสถานประกอบการ
- ทำวิจัยศึกษาสมรรถนะของหลักสูตรการศึกษาระดับ ปวช./ปวส. เปรียบเทียบกับสมรรถนะที่สถาน ประกอบการต้องการ
- มีการพัฒนาคุณภาพแรงงานเชิงความสามารถ (Competency) ให้มีการพัฒนาทั้งทักษะความรู้ ความสามารถในการดึงความสามารถที่โดดเด่นมาพัฒนาให้สูงขึ้น และสามารถวิเคราะห์แก้ไขปัญหา รวมถึงสามารถ ทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีมได้อย่างเต็มศักยภาพ
- เปิดอบรมให้แรงงานในสาขาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำให้ทันต่อเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง สามารถปฏิบัติงานได้และมีศักยภาพเพิ่มขึ้น และมีกรวัดความรู้ความสามารถในการทดสอบมาตรฐาน
- มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และประสบการณ์ในการสอนงานของหัวหน้างานและลูกน้อง
- ปลุกฝังความคิด จิตสำนึก พฤติกรรมของหน้าที่และความรับผิดชอบในการเป็นพนักงานที่ดี
- พัฒนา EQ และพัฒนาประสิทธิภาพของคนมากกว่าประสิทธิผลของการจบการศึกษาและวุฒิการศึกษา

- หน่วยงานทางการศึกษา ควรทำงานร่วมกับหน่วยงานและสถานประกอบการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มาช่วยจัดการเรียนการสอน
- กำหนดค่าตอบแทนจากคุณภาพของงาน เพื่อกระตุ้นให้แรงงานพัฒนาตนเอง
- ปรับหลักสูตรการสอนให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานจริงในขณะที่เรียน โดยสร้างสถานประกอบการในสถานศึกษา
- แนวทางการพัฒนากำลังคนเพื่อปิดช่องว่างความสามารถของแรงงานที่มีอยู่ ควรมีการวิเคราะห์ Competency ของแรงงานที่มีอยู่เพื่อค้นหาส่วนที่ขาด สำหรับการพัฒนาเพิ่มเติมส่วนที่ขาด โดยจัดระบบที่สอนน้อง (Coaching) โดยหัวหน้างานหรือผู้มีประสบการณ์
- จัดทำบรรยายภาค/สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (KM) โดยการระดมความคิด/ร่วมกันวิเคราะห์แนวทางแก้ปัญหาในกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันเป็นการเติมเต็ม โดยไม่รู้ตัวและพนักงานเกิดความรู้สึกร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กร
- ส่งเสริมให้มีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ โดยแรงงานที่มีอยู่จะได้รับมาตรฐานรับรอง เป็นการกระตุ้นให้แรงงานเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ พัฒนาศักยภาพเพื่อให้ได้มาตรฐาน ซึ่งอาศัยมาตรการการจูงใจในการเพิ่มเงินเดือน/ค่าจ้าง ตามมาตรฐานฝีมือที่เพิ่มขึ้น
- ส่งเสริมให้พนักงานมีค่านิยมในการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่แรงงาน พัฒนาตลอดอายุงาน ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าว นายจ้างจะต้องให้ความสำคัญและดำเนินการต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร จึงจะสำเร็จและปิดช่องความสามารถได้จริงตลอดไป
- การพัฒนาทักษะในสถานประกอบการ โดยพัฒนาแรงงานที่มีความสามารถระดับต่ำ เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าและบริการในระดับสูงขึ้นไป โดยอาศัยหลักการ Workplace Learning (การเรียนรู้ในสถานที่ทำงาน) หรือ Learning by Doing และสนับสนุนให้สถานประกอบการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีแรงจูงใจในด้านของค่าจ้างและรางวัล
- ควรให้การแนะแนวหรือทำการวิจัย ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายสามัญมากกว่าสายวิชาชีพ ซึ่งอนาคตนักเรียนสายสามัญออกกลางคันมีมาก หรือจบแล้วสมัครงานไม่ตรงสายวิชาชีพ ควรสร้างความตระหนักให้ทุกฝ่ายร่วมกันแก้ไขในภาพรวมก่อนและกระจายไปสู่สถานศึกษาต่างๆ
- จัดอบรมหรือหลักสูตรระยะสั้นให้กับแรงงานทุกระดับที่มีอยู่ให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยไม่ให้แรงงานต้องเดือดร้อนในเรื่องค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม
- จัดเปิดสอนระดับอาชีวศึกษาในสาขาที่ขาดแคลน โดยให้เห็นว่า ถ้าจบการศึกษาแล้วทางสถานศึกษาส่งเข้าทำงานได้ทันที
- การศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มีคุณภาพพื้นฐานทางวิชาการต่ำ ควรมีการพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหาร ครู ให้จัดการเรียนการสอนให้เต็มหลักสูตร และมีการขาดแคลนครูมีมาก ควรเน้นการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมมาทดแทน
- โรงเรียนมัธยมควรพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพื้นฐาน โรงเรียนอาชีวศึกษาพัฒนาด้านปฏิบัติ วิชาชีพให้มีคุณภาพ ประสานความร่วมมือกันสร้างนักเรียนที่มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบ และทักษะการคิด การทำงานให้มากขึ้น
- สถาบันจะทำหน้าที่ผลิตกำลังคน ต้องมีบุคลากร ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะคนที่สำคัญคือ ครู อาจารย์ต้องเป็นทั้งคนเก่ง คนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน นักศึกษา หากได้ตามนี้จะส่งผลให้ผู้จบออกไปเป็นแรงงานมีคุณภาพ
- สถานประกอบการต่างๆ จะต้องดำเนินการพัฒนาและงานมีประจำอยู่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีคุณภาพและความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

- ควรพัฒนาฝีมือแรงงานในทุกภาคส่วน และระดมงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ร่วมมือกับสถานศึกษา เน้นการฝึกอบรม (Training and Visiting) ทัศนศึกษาดูงานที่เป็นประโยชน์ (ไม่ใช่ท่องเที่ยวอย่างเดียว) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ทุกแห่งนิยมทำกันก่อนสิ้นปีงบประมาณ
- วิชาชีพเน้นทักษะ (ปฏิบัติและความรู้) ในเวลา 3-5 วัน ควรทำการปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ (ในแต่ละจังหวัดควรบูรณาการกันอย่างจริงจังและไม่ควรยึดนักการเมืองที่ขึ้นนำความคิดในทางที่ผิด)
- ศักยภาพของการผลิตเด็กจบ ปวช./ปวส. ขาดจิตสำนึก จีบจืด ขาดความมุ่งมั่น ขาดความอดทน ไม่พัฒนาความคิดทำให้ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการเห็นแล้วไม่ยอมรับ
- ควรจัดสวัสดิการให้กับแรงงานที่มีคุณภาพเป็นกรณีพิเศษ เพื่อเสริมสร้างกำลังใจให้กับแรงงานที่พยายามพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หรือจัดทุนให้ศึกษาต่อเฉพาะทาง
- เน้นหนักในการศึกษาแบบทวิภาค เพราะเป็นการพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถพร้อมๆ ไปด้วยกับการเรียน ลดต้นทุนการลงทุนในอุปกรณ์ของสถานศึกษา เพราะภาคเอกชนมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยเทคโนโลยีใหม่ๆ
- การทดสอบฝีมือแรงงานและให้คำตอบแทนจริงตามความสามารถ
- พัฒนามาตรฐานและศักยภาพครูผู้สอน ก่อนจึงสามารถพัฒนาแรงงานที่มีความสามารถและมีคุณภาพ
- ควรยกระดับหรือมีการคัดเลือกระดับจากประเด็นที่ 1 โดยให้นายจ้าง/สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วม
- ประสานความต้องการในการกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการทักษะพื้นฐาน/ทักษะวิชาชีพ และคุณลักษณะพึงประสงค์ ในลักษณะพหุภาคี
- หลักสูตร ควรเน้นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพไม่ใช่อาชีพศึกษา
- การวัดผลประเมินผล เน้นการวัดผลเชิงประจักษ์ โดยสถานประกอบการร่วมกำหนดการประเมินและควรเน้นการผลิตกำลังคนตามความชำนาญของสถานศึกษากระจายไปยังสถานศึกษาขนาดเล็ก
- กำหนดกฎหมายเกี่ยวกับคุณวุฒิของผู้เข้าทำงานในสถานประกอบการเพื่อให้แรงงานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อยกระดับคุณวุฒิ

ผลการสำรวจจากแบบสอบถาม

- ผลการสำรวจแบบสอบถามจากผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็น พบว่ามีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 32 แห่ง แบ่งเป็น
 - 1) สถานประกอบการ 8 แห่ง
 - 2) สถานศึกษาและ/หรือสถานฝึกอบรม 23 แห่ง
 - 3) หน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ 1 แห่ง
- ผลจากคำถามเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ในกรณีที่ถ้าจะมีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาหรือสถานฝึกอบรมโดยตรงกับสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการทั้งหมด (8 แห่ง) ยินดีร่วมมือ นอกจากนี้สถานประกอบการที่เคยมีการร่วมมืออยู่บ้างแล้วร้อยละ 87.5 (7 แห่ง) แต่อีกร้อยละ 12.5 (1 แห่ง) เท่านั้นที่ยังไม่เคยให้ความร่วมมือ

สรุปรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิด
โครงการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน
ในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดีที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 เวลา 8.30-12.00 น.

ณ ห้องเชียงรุ่ง 1 โรงแรมเวียงอินทร์ จังหวัดเชียงราย

1. นายธนุชัย ดีเทศน์	แรงงานจังหวัดเชียงราย สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงราย
2. นางสาวอวยพร นันไชยก	จัดหางานจังหวัดเชียงราย สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงราย
3. นางสาวปัทมาภร สมิทรปัญญา	นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเชียงราย
4. นายเกรียงไกร วีระฤทธิพันธ์	ประธาน สมาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย
5. นายประจักษ์ สีหราช	รองผู้อำนวยการ สพม. 36
6. นางนภาพรรณ เขตกัน	เจ้าหน้าที่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงราย
7. นายพิรุณ บรรดิ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชียงรายจรูญราษฎร์)
8. นางวันทนา ชูช่วย	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์
9. ดร. เจริญ เชื้อเมืองพาน	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย
10. นายเจริญชัย แยมไช	กรรมการผู้จัดการ บริษัท ซีวี เจเวียน ฟุตส์ จำกัด
11. นายมานัส พรหมรินทร์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
12. คุณชไมพร รัตนเจริญชัย	รองผู้อำนวยการกองบริหารทรัพยากร มหาวิทยาลัยล้านนาจังหวัดเชียงราย
13. นางสมจิตร รัตนจันทร์	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงราย
14. คุณสุภาวณีย์ ธรรมตา	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเชียงราย
15. คุณธนพร พิกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงาน กศน. จังหวัดเชียงราย
16. คุณสายสุนีย์ ทุ่งวงศ์	พนักงานฝ่ายบุคคล บริษัท อีซูซุสงวนไทยเชียงราย จำกัด
17. คุณกัทลีวรรณ ไชยสิทธิ์	พนักงานฝ่ายบุคคล บริษัท อีซูซุสงวนไทยเชียงราย จำกัด
18. คุณฉัตรชัย พัฒนานภาพ	รองประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย
19. คุณประเวศ เวชชะ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนดอนศิลาผางามวิทยาคมจังหวัดเชียงราย
20. นางกรกรช ไชยประเสริฐ	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
21. นายวรพงศ์ วิมลพันธุ์	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงราย
22. นางกฤษณา มาลารัตน์	โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม
23. นางรุ่งนภา จันท์สมบุญณ์	บริษัท คอนกรีตวัสดุภัณฑ์ จำกัด
24. นายประทีป ทรงล้ำยอง	แรงงานจังหวัดน่าน สำนักงานแรงงานจังหวัดน่าน
25. นายกอบ เสือพยัคฆ์	ประกันสังคมจังหวัดน่าน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดน่าน

26. นายสุกิจ มาลัยรุ่งสกุล	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพบัว
27. นายสิทธิชัย สิทธิจำลอง	ผู้อำนวยการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแพร่
28. นางรัฐติกาพันธ์ พวงสุกระวิณะ	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแพร่
29. นายบุญเรือง สุนทรสลิษฐ์กุล	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแพร่
30. นางสาวพจนานพร ศราวุธสกุล	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแพร่
31. นายเกษม วิชาไพศาล	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพลอง แพร่
32. นายพงศ์พันธุ์ เป็งวงศ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนปริยาลัยจังหวัดแพร่
33. ผศ. ชูชีพ ชีพอุดม	ผู้อำนวยการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ
34. นายชำนาญศิลป์ สุขยั้ง	ผู้อำนวยการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดพะเยา
35. นางมีนา กิติชานนท์	รองผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน. จังหวัดพะเยา
36. ดร. สำราญ ทองแพง	รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยพะเยา
37. นายสิทธิธีร์ จินเอียด	ผู้อำนวยการกองแผนงาน มหาวิทยาลัยพะเยา
38. นายสุนทร ยาละ	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
39. คุณแสง โปราเศษ	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพเชิงคำจังหวัดพะเยา
40. คุณอุบลรัตน์ พ่วงภิญโญ	หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์ สำนักงานจังหวัดพะเยา
41. นายภาณุพงศ์ สืบศิริ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
42. นายรองฤทธิ์ ไกรกิจราษฎร์	นักวิชาการศึกษา สำนักงาน กศน. จังหวัดพิจิตร
43. นายอรรถพล นาควิจิตร	สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดแพร่
44. นายชัยยุทธ แก้วประภา	ครู วิทยาลัยพะเยา
45. นายบุญยงค์ ใจลำปด	ผู้อำนวยการ
46. นายโอภาส อารีโกเศศ	กรรมการผู้จัดการ
47. นางเพ็ญจันทร์ นครินทร์	หัวหน้ากลุ่มนโยบายการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
48. นางพรพิมล เมธีรานันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
49. นางสาวศรีประทุม ด่านผดุงธรรม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
50. ดร. ยงยุทธ แจ่มมังษ์	ผู้อำนวยการวิจัยด้านการพัฒนาแรงงาน
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
51. คุณราตรี ประสมทรัพย์	นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
52. คุณอัจฉริยา อนันตทัศน์	นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
53. คุณสุนีย์ แซ่คู	เลขานุการโครงการ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ภาคผนวก ข
สรุปผลการประชุมประชาพิจารณ์

การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน

ในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

วันพุธที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2555 เวลา 08.30-12.30 น.

ณ ห้องแกรนด์บอลรูม 1 ชั้น 3 โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ กรุงเทพมหานคร

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

มีผู้เข้าร่วมประชุมประชาพิจารณ์จำนวน 175 ท่านประกอบด้วย ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ บริษัทเอกชน ลูกจ้างเอกชน นายจ้าง นักวิชาการ องค์กรเอกชน เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

วิทยากร

วิทยากรประกอบด้วย นายสมพงษ์ นครศรี นายอรรถการ ตฤษณารังสี ดร.อกนิษฐ์ คลังแสง รศ.ดร.นำยุทธ สงค์ธนาพิทักษ์ รศ.ดร.มีทนา พานิชรามย์ และ ดร. ยงยุทธ แจ่มวงษ์

วาระการประชุมสัมมนา

1. เปิดการสัมมนา โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เจริญเมือง ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
2. นำเสนอผลการวิจัย
 - ความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ แผนปฏิบัติการในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
 - ข้อเสนอแนะในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
3. อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการผลิตกำลังคนและพัฒนากำลังคนของประเทศ แผนปฏิบัติการระดับกลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมอภิปราย

คุณสมพงษ์ นครศรี รองประธานอาวุโส สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

- ในฐานะที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมและเป็นฝ่ายที่ใช้กำลังคน โครงสร้างของโรงงานต้องการบุคลากรระดับปริญญาตรีร้อยละ 10 อีกร้อยละ 65 ต้องการกำลังคนที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยในสายการผลิตใช้บุคคล Unskilled Labour คือระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และอีกร้อยละ 25 ต้องการคนช่วยงานในช่วงเวลาพัก การทำบัญชี และคนตรวจสอบสต็อกสินค้า ส่วนความต้องการมากที่สุดในขณะนี้ คือผู้ที่จบในระดับ ปวช. แต่หาแรงงานในระดับนี้ไม่ค่อยได้ ผู้ที่เรียนจบ ปวช. มีประมาณ 200,000 คน ส่วนใหญ่เรียนทางด้านพาณิชยกรรมมากกว่าที่จะเรียนเป็นช่างในโรงงาน เพราะผู้ปกครองไม่นิยมให้เรียนสายช่างเนื่องจากกลัวว่าจะไม่ปลอดภัยเมื่อเรียนสายช่าง (ปัญหาการตีกันของเด็กช่างกล) ตรงนี้เป็นโครงสร้างการใช้คนของโรงงานและปัญหาที่เจอในโรงงานอุตสาหกรรม

- หากพิจารณากำลังการผลิตกำลังคนของประเทศไทย คนที่เรียนอาชีวศึกษาในประเทศไทยมีร้อยละ 40 เรียนสายสามัญร้อยละ 60 คาดว่ากระทรวงศึกษาธิการต้องการให้สลับด้านกัน คือ ต้องการให้คนเรียนอาชีวศึกษา ร้อยละ 60 และเรียนสายสามัญร้อยละ 40 แต่ตอนนี้ยังทำไม่ได้เพราะว่าคนไทยส่วนใหญ่ยังมีค่านิยมในการรับราชการ และมีกฎหมายฉบับหนึ่งที่ว่าหากจะเป็นข้าราชการในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง คุณต้องมีความรู้อย่างน้อยในระดับปริญญาตรี และในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยประมาณ 130 กว่าแห่งที่รองรับคนให้เรียนปริญญาตรีมากขึ้น ดังนั้น การผลิตกำลังคนของประเทศไทยเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการทำงานในอนาคตนั้นเป็นไปได้ยาก

- ในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วมีการวางแผนและออกกฎบังคับว่า คนที่เรียนไม่เก่งจริง ประมาณร้อยละ 70 ให้เรียนทางด้านสายอาชีพ และให้เรียนปริญญาตรีเพียงร้อยละ 30 ซึ่งได้ทำมาเป็นเวลานาน ประมาณช่วงอายุคน แต่ประเทศไทยกลับต่างจากต่างประเทศ ดังนั้นอยากให้กระทรวงศึกษาธิการนำไปคิดว่า ควรจะดำเนินการต่ออย่างไร ในฐานะที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมได้คิดหาแนวทางแก้ไขไว้แล้ว เนื่องจากคนที่อยู่ โรงงานส่วนใหญ่การศึกษาไม่สูงนัก เมื่อรับเข้ามาทำงานก็จำเป็นต้องสอนงานให้ทำงานได้ พัฒนาฝีมือในการทำงาน และสอนให้รู้จักการใช้เงิน เพราะคนที่ทำงานก็เพื่อต้องการหาเงินแต่ไม่รู้จักวิธีการใช้เงิน เช่น เอาไปกินเหล้าหรือเที่ยว เป็นต้น สิ่งจำเป็นที่สำคัญในการทำงาน คือ ทักษะคิดในการทำงาน ต้องเป็นคนที่รักงาน เอาใจใส่ในสิ่งที่ทำ หากทำได้ก็จะส่งผลดีทั้งในชีวิตส่วนตัวและชีวิตในการทำงาน

- ตัวเลขผู้จบอาชีวศึกษา ในระดับปวช. ที่จบมาแต่ละปีประมาณ 200,000 คน แต่นำมาทำงานได้เพียง 50,000 คน นอกนั้นประมาณ 100,000 คนเรียนต่อระดับปวส. เมื่อจบออกมาก็ทำงานประมาณครึ่งหนึ่ง ส่วนอีกครึ่งหนึ่งเรียนต่อในระดับปริญญาตรี นี่คือปัญหาของระบบการศึกษาของประเทศไทย

- คุณวุฒิวิชาชีพที่กำลังจะมีการนำออกมาใช้โดยสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ทำงานอยู่แล้ว หากสอนให้รู้งานและเมื่อทำงานไปได้ระดับหนึ่งแล้วควรต้องรู้อะไรบ้าง และควรทำอะไรได้บ้าง ส่วนใหญ่ควรเน้นเรื่องคุณภาพหากทำงานอย่างมีคุณภาพการสูญเสียวัตถุดิบในการผลิตก็จะลดลง ซึ่งช่วยลดต้นทุนในการผลิตและสามารถส่งมอบสินค้าได้ตามเวลาที่นัดหมายไว้ เนื่องจากหัวใจสำคัญของการทำงานอุตสาหกรรม คือ คุณภาพ ราคา และการส่งออก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสอนงาน และเมื่อพัฒนาแล้วให้อยู่ในระดับ 1 และระดับ 2 เมื่อมีคนใหม่เข้ามา คนเก่าก็สอนงานให้กับคนใหม่ คนเก่าก็ขึ้นโปรระดับ 3 เป็นหัวหน้างานคนใหม่ก็พัฒนาเป็นลำดับขั้น ที่กล่าวมานี้ เป็นแนวทางของระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และเป็นความต้องการของสายอาชีพเนื่องจาก 1)ในแต่ละระดับความสามารถเทียบเป็นเงินรายได้ 2) สามารถพัฒนาคนในองค์กรได้ 3) สภาอุตสาหกรรมไม่หวังพึ่งการศึกษา (ที่พึ่งไม่ได้) จึงต้องทำการพึ่งพาตัวเองมากกว่า

- ภาคเอกชนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการปฏิรูปการศึกษาในรอบที่สองนี้จะสามารถช่วยเรื่องวางแผนการผลิต และพัฒนากำลังคนได้

คุณรรถการตฤษณารังสี สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

- ได้ติดตามงานวิจัยและตัวเลขในงานวิจัยของ ดร.ยงยุทธ มาอย่างต่อเนื่องและเป็นประโยชน์อย่างมาก ส่วนตัวเลขที่ได้จากงานวิจัยทางวิชาการ ฝ่ายสภาหอการค้าไทยซึ่งถือว่าเป็นภาคเอกชนจะนำไปเทียบเคียงกับตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงว่าสอดคล้องกันหรือไม่ ก็ถือว่าเป็นการตรวจสอบและให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วย ในการอภิปรายครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงของโลกด้านแรงงาน 2) ภาครัฐและเอกชนมองเรื่องการพัฒนากำลังคน ตรงกันหรือไม่ และ 3) ควรพัฒนากำลังคนอย่างไรให้มีทักษะและความสามารถตามความต้องการของประเทศไทย

- การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สังเกตได้ว่าเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจะเกิดการตั้งกลุ่มต่างๆ เช่น ในปี 2558 ก็จะต้องตั้งกลุ่มเสรีอาเซียนซึ่งจะมีผลต่อเรื่องแรงงาน อย่างแน่นอน ประเทศไทยจะได้เปรียบในเชิงภูมิประเทศ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรม และทรัพยากร

กลุ่ม EU เป็นตัวอย่างในการรวมกลุ่มทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน การค้า รวมทั้งการแข่งขันด้านศักยภาพของแรงงาน นอกจากนี้ยังมีแรงงานที่ไม่พึงปรารถนาเข้ามาใน EU ที่เรียกว่ากลุ่มยิปซีเป็นกลุ่มที่ไม่ก่อรายได้หรือประโยชน์ให้กับเศรษฐกิจซึ่งอาจเกิดขึ้นในประเทศไทยในอนาคตได้

- การเปลี่ยนแปลงของโลกส่งผลต่อการขาดแคลนอาหารในอนาคต ดังนั้นประเทศไทยควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและรองรับกับสิ่งที่จะเกิดขึ้น หากเป็นเช่นนั้นประเทศไทยสามารถที่จะเป็นแหล่งอาหารของโลกได้ โดยการผลิตและพัฒนากำลังคนต้องให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยดูจากจุดแข็งและจุดอ่อนของไทย จุดแข็งของประเทศไทย ได้แก่ การเกษตรเพื่ออาหารโลก การเกษตรเพื่อพลังงานทดแทน การท่องเที่ยว ภูมิประเทศและอุตสาหกรรมยานยนต์ ส่วนจุดอ่อน ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการใช้ความรู้ยังขาดการเชื่อมโยง การขนส่งมีต้นทุนการขนส่งสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ การคอร์รัปชัน การเมืองที่ไม่ต่อเนื่อง เทคโนโลยีและนวัตกรรม

- ส่วนโอกาสของประเทศไทยนั้นมีหลายอย่าง ได้แก่ การเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรและการพัฒนาแปรรูปทั้งด้านอาหารและพลังงานทดแทน ด้านการท่องเที่ยวควรทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากขึ้น เพราะการขยายการผลิตพลังงานไฟฟ้าใน 5-10 ปีข้างหน้าอาจจะเกิดการขาดแคลน

- แรงงานไม่พึงปรารถนาจากการเปิดประชาคมอาเซียน (ASEAN) ควรมีการเตรียมความพร้อมเพราะประเทศไทยก็เสียโอกาสในเรื่องนี้ไม่น้อย อาทิ เรื่องการเสียภาษี กฎระเบียบของราชการ เป็นต้น เมื่อภาคเอกชนจากต่างประเทศเข้ามาติดต่อเพื่อตั้งบริษัท พบว่า การทำงานของภาครัฐในแต่ละขั้นตอนและแต่ละหน่วยงานตอบไม่ตรงกัน ส่วนการทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนไม่มีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกัน

- ภาครัฐและเอกชนมองเรื่องการพัฒนากำลังคนตรงกัน สามารถอ้างอิงได้จากงานวิจัยของสภาหอการค้าไทย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งผลงานวิจัยที่ออกมาค่อนข้างตรงกันและมองเห็นประเด็นปัญหาตรงกัน เช่น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มุ่งเน้นการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจและบริการ บนฐานความรู้ และเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์ โดยมียุทธศาสตร์ของชาติ ได้แก่ 1) พัฒนากำลังคนในภาคเกษตร 2) เสนอแนะให้มีการผลิตและพัฒนาวิจัย 3) พัฒนาระดับกลางให้มีการเรียนรู้ทั้งทางทฤษฎีและตามภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) จัดทำคุณวุฒิวิชาชีพและกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ 5) เตรียมความพร้อมให้คนไทยเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน 6) ปรับปรุงการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติให้เป็นระบบ และ 7) พัฒนาคณะในภาครัฐและเอกชนให้มีความชัดเจนในระบบข้าราชการและระบบธรรมาภิบาล

- ข้อเสนอแนะต่อสัดส่วนอาชีวศึกษา จากเดิมมีสัดส่วนร้อยละ 39 แต่เป้าหมายที่ต้องการคือร้อยละ 60 ซึ่งหัวใจสำคัญที่จะให้ถึงเป้าหมายได้ คือ ครู แต่อาชีวศึกษาขาดแคลนครูทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เนื่องจาก 1) ผลตอบแทน 2) ความก้าวหน้าทางอาชีพไม่มีซึ่งแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ และ 3) ทั้งภาครัฐและเอกชนมองเห็นปัญหาอย่างชัดเจนและครอบคลุมแต่ขาดการปฏิบัติที่ครอบคลุมตามประเด็นปัญหา

- ข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่บอกว่า ต้องส่งเสริมระบบวิภาคีของภาคเอกชนนั้น อยากให้มองภาพรวมด้วยว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีธุรกิจส่วนใหญ่เป็นลักษณะ SMEs ร้อยละ 96 ธุรกิจที่เป็นมหาชนร้อยละ 4 ระบบวิภาคีได้ระบุเป้าหมาย เหตุผล และคุณสมบัติของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการไว้เป็นอย่างดีแต่จำนวนสถานประกอบการที่มีคุณสมบัติดังกล่าวยังมีจำนวนน้อย ดังนั้นอาจจะทำได้โดยการรวมสถานประกอบการ SMEs มาทำวิภาคีร่วมกัน

- การอ่าน ฟัง เห็น และทำ เป็นกระบวนการการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

ดร. อภินิษฐ์ คลังแสง รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

- การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพกำลังคนและเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนากำลังคนของประเทศ และในปี 2558 ประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน(ASEAN) ถ้าหากการพัฒนากำลังคนยังไม่ได้มาตรฐานทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ แล้วจะเกิดอะไรขึ้นกับประเทศไทยเพราะในเชิงรูปธรรม ASEAN ยังมี ASEAN+8 และ ASEAN+10 ซึ่งมีการขยายตลาดแรงงานออกสู่ตลาดรวมมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ในด้านเชิงปริมาณควรมีความชัดเจนในการกำหนดปริมาณความต้องการ ส่วนเชิงคุณภาพควรสร้างให้บุคลากรมีจิตใจดี/มีสุข คิดเก่ง ทำเก่ง สื่อสารเป็น รู้จักสร้างเครือข่าย โดยการสร้างให้ทำงานเป็น สามารถสื่อสารกับประเทศคู่ค้า ไม่ว่าจะเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศคู่ค้า เน้นลักษณะที่พึงประสงค์ และการสร้าง ASEAN Qualifications Framework ให้เป็นมาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติ และอยากให้เกิดขึ้นในประเทศไทยเร็วๆ

- หลักสูตรทวิภาคี/พหุภาคีควรมีให้มากขึ้น มีการสร้างหลักสูตรและมาตรฐานร่วมกันทั้ง ปวช.และปวส. โดยมีสถานประกอบการร่วมกันสร้างหลักสูตร ดังนั้นบุคลากรในฝ่ายการศึกษาควรมีเพื่อนคู่คิด มิตรคู่บ้าน คือ สถานประกอบการอยู่เคียงข้างด้วยกันเพื่อสร้างคน สร้างงาน สร้างอาชีพ โดยหลักสูตรควรเน้นให้ผู้เรียนเก่งปฏิบัติให้ได้ มาตรฐานที่สอดคล้องกับต้องการสถานประกอบการและไม่ต่ำกว่ามาตรฐานกลางตามที่อาชีวศึกษากำหนดไว้ด้วย โดยสถานศึกษาที่เชื่อมโยงกับสถานประกอบการให้ทำเป็นยุทธศาสตร์ตามกลุ่มจังหวัด และมีประเด็นการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่เชื่อมโยงกับประเทศอื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะทักษะด้านการสื่อสารกับประเทศคู่ค้าอื่นๆ เช่น โปรแกรมเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น

- การอาชีวศึกษามีความต้องการจะสร้าง “ครูมืออาชีพ” แต่ในความเป็นจริงครูให้มืออาชีพมาเป็นครูมากกว่า ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ในอาชีพนั้นๆ มาเป็นผู้สอนและถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน โดยมีการปรับระบบของการเข้ามาเป็นครูของอาชีวศึกษาและผลตอบแทนที่ควรจะได้รับ เช่น ค่าตอบแทน ตำแหน่งทางการศึกษา รวมถึงการเสียภาษีด้วย มีการใช้อุปกรณ์และครุภัณฑ์ร่วมกัน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการมาวิเคราะห์ร่วมกัน และที่สำคัญ คือ สภาอุตสาหกรรมและสภาหอการค้าจังหวัดควรอยู่ในคณะกรรมการด้วย ซึ่งจะช่วยบอกได้ว่ามาตรฐานฝีมือควรมีในระดับใด

- V-cop.net ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามที่เสนอไว้ในงานวิจัยนั้น จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ผู้กำลังคนสามารถเลือกดูผู้ที่อยู่ในสายอาชีวศึกษาได้ทั้งคุณวุฒิทางการศึกษาและความสามารถต่างๆ และหากต้องการคนระดับไหนหรือต้องการเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้ประกอบการสามารถสื่อสารเข้ามาได้ทางหน้าต่างของ V-cop.net ได้

รศ. ดร. นำยุทธ สงค์ธนาพิทักษ์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี

- ผลสรุปของงานวิจัยนี้ถูกต้อง และงานวิจัยเล่มนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาควรนำไปขยายผลต่อ เพราะเป็นเรื่องที่ดี

- เมื่อหลายสิบปีก่อน การกำหนดการผลิตกำลังคนเข้าไปสู่สายการผลิตเป็นไปได้ยากมาก เนื่องจากตัวเลขต่างๆ ถูกปิดบังไว้ แต่ในปัจจุบันค่อนข้างจะเปิดเพื่อสาธารณะมากขึ้นซึ่งจะได้มีความรู้มากเพียงพอที่จะนำไปอ้างอิง แต่ควรระวังการอ้างอิงในเรื่องช่วงเวลาด้วย เช่น การขาดแคลนวิศวกร 3,000 คน สถานศึกษาต่างๆ ก็อ้างจุดนี้แล้วนำไปเปิดการสอนเป็นจำนวนมาก กลับกลายเป็นว่าผลิตผู้จบสายวิศวกรรมศาสตร์มากเกินไปและขาดคุณภาพด้วย เป็นต้น

- คำว่า Mismatch หากมองด้านการผลิตกำลังคน ควรมองทางด้านคุณภาพว่าทำอะไรให้สอดคล้องกับความต้องการ และในขณะเดียวกันด้านความต้องการก็ไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ สิบปีผ่านไปความต้องการก็ไม่ได้อยู่ในลักษณะเดิมอย่างแน่นอน ณ วันนี้เห็นถึงความกระตือรือร้นของทั้งสองฝ่าย จึงเห็นควรใช้งานวิจัยนี้เป็นตัวช่วยขับเคลื่อนความร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย

- วิธีการลด Mismatch หรือปิด Gap (Demand-Supply) นั้น ควรตระหนักถึงเรื่องเทคโนโลยี โดยเฉพาะ 21 Century Skills หากยังยึดการสอนรูปแบบเดิม ขณะที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการพัฒนามากขึ้น น่าเป็นห่วงสำหรับอนาคตของเด็กไทย ดังนั้นการให้ความรู้แบบ Delivery Mode, E-Learning หรือสื่ออื่นๆ อาจจะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันโลกมากขึ้นและการผลิตสื่อที่จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญและละเอียดอ่อนเป็นอย่างมาก

- ค่านิยมของครอบครัวไทยนั้น ควรเป็นการสร้างโอกาสให้เด็กไทย ผลักดันให้ออกไปเผชิญโลกจะช่วยสร้างศักยภาพเพิ่มมากขึ้น ข้อเปรียบเทียบระหว่างเด็กไทยกับเด็กต่างชาติ ยกตัวอย่างเช่น ไทยกับจีน เด็กจีนเรียนภาษาไทย เมื่อเรียนเสร็จไม่กลับประเทศจีนแต่กลับแสวงหาโอกาสอื่น ๆ ต่อไป เป็นต้น ควรกระตุ้นให้เด็กไทยสร้างโอกาสให้กับตนเองมากขึ้นเพื่อสร้างโอกาสและเพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง ในฐานะของผู้บริหารไม่ควรทอดทิ้งในประเด็นนี้

- ในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์การไปเยี่ยมผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในส่วนของผู้บริหารนั้นจะส่งผลดีมาก การที่ผู้บริหารได้เข้าไปเยี่ยม ไปดู และพูดคุยนั้นควรพาทีมไปด้วย สิ่งที่ได้มาคือการได้พัฒนาหลักสูตรซึ่งอาจจะไม่แตกต่างจากโครงการสหกิจศึกษาหรือทวิภาคี แต่แตกต่างตรงที่วิธีปฏิบัติ (Hands-on Graduate) และควรเพิ่มสาย S&T เข้ามาด้วย และสิ่งที่มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์หวังไม่ใช่ให้นักศึกษาจบมาแล้วเป็นแค่มนุษย์เงินเดือนแต่สามารถเป็นเจ้าของสถานประกอบการเองด้วย

- ในปัจจุบันประเทศไทยได้ส่งเด็กออกไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศญี่ปุ่น ขณะเดียวกันเด็กจากอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ก็เข้ามาทำงานและฝังตัวในประเทศไทย เช่น ที่พัทยา มีคำถามว่า แล้วเด็กไทยหายไปไหน เด็กไทยบางคนไปทำงานแต่ไม่อดทน ทำให้ผู้ประกอบการในปัจจุบันไม่กล้าที่จะรับเด็กไทยอีก เพราะขาดความอดทน สิ่งเหล่านี้ก็จะต้องเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารและอาจารย์ที่ต้องช่วยดูแลและพัฒนา โดยงานวิจัยก็ให้ข้อเสนอแนะมาหลายประเด็นที่ครอบคลุม ในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ก็จะเป็นไม้ที่รับต่อเพื่อนำไปใช้พัฒนากำลังคนต่อไป

รศ. ดร. มัทนาพานิชรัมย์ นักวิชาการอิสระ

- ปัญหาเรื่องยุทธศาสตร์ในการลดความไม่สอดคล้องระหว่าง Demand and Supply (Mismatch) เป็นเรื่องสำคัญ และเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นทุกยุคทุกสมัยแต่ต้องพูดกันตามตรงเลยว่าไม่สามารถปิด Mismatch ได้ เหตุผลก็เพราะว่าความต้องการกำลังคนมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ต่างๆ ตลอดเวลา ซึ่งในการผลิตกำลังคนขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการต้องใช้เวลาที่จะปิดช่องว่าง ต่อให้มีการวางแผนนโยบายอย่างไรก็ตามหรือมีการวิจัย อยุ่อย่างไรก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากไปจำกัดขอบเขตของการวิเคราะห์เป็นกลุ่มจังหวัดต่างๆ เราจำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่อง การเคลื่อนย้ายแรงงานด้วยเพราะทั้ง Supply และ Demand สามารถเคลื่อนย้ายได้ ซึ่งตรงนี้พูดถึงในแง่ของประเทศไทย และหากมีการเปิด AEC ก็จะต้องยิ่งยากขึ้นเนื่องจากจะมีอุปทานของทั้ง 10 ประเทศด้วย ซึ่งเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมาก

- ข้อเสนอในอีกมุมมองหนึ่ง คือ แทนที่เราพยายามบอกว่าจะผลิตคนที่มีลักษณะไหนลักษณะนี้เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดอย่างไร เราควรมาคิดในลักษณะที่ว่าเราจะผลิตคนในลักษณะที่ว่าสามารถผันตัวเองได้ เปลี่ยนรูปแบบได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจะไม่ดีกว่าหรือ ซึ่งทำให้มีโอกาสปิด Mismatch ได้มากกว่า

- ในที่นี้เราอยากจะทำกำลังคนในอนาคตเป็นอย่างไร ซึ่งคิดว่าความคล่องตัวเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะคนสามารถพัฒนาได้ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งและต้องทำเป็นวิถีชีวิตให้ได้ และอยากขอเสริมเรื่องของความคล่องตัวว่าหมายถึงเราต้องผลิตกำลังคนออกมาเป็นเบ็ด โดยรู้ทุกเรื่องแต่ไม่ลงลึกสักเรื่องนั้นเป็นไปได้ แต่ในเรื่องของสรรถนะหลักของแต่ละคนต้องเน้นในเรื่องคุณภาพให้มากขึ้นไปอีก เพราะฉะนั้นต้องรู้หลายเรื่อง ต้องรู้แบบไปไม่ใช้แบบเบ็ด

- โดยสรุปแล้วควรพัฒนาคนให้มี Core Competency เป็นหลัก โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) ความรู้ทั่วไป (General Knowledge) เป็นกลุ่มความรู้ที่เป็นประโยชน์ที่ต้องใช้ไม่ว่าจะไปประกอบอาชีพอะไรก็ตาม เช่น ทักษะด้านภาษา ทักษะด้านคณิตศาสตร์ ทักษะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหาเชิงตรรกะ ทักษะการสังเคราะห์ข้อมูลสังเคราะห์ความรู้ต่างๆ รวมถึงการบริหารจัดการด้วย 2) ความรู้เฉพาะเจาะจง (Specific Knowledge) เฉพาะอาชีพนั้นๆ เช่น ความรู้ทางด้านช่าง ด้านวิศวกร และแพทย์ ตรงนี้คิดว่าทั้งสองด้านพอไปถึงในระดับหนึ่งอาจจะต้องให้การศึกษาที่สูงขึ้นมา เป็นไปได้หรือไม่ที่เราทิ้งความรู้ทั่วไปจึงทำให้คนที่เก่งเฉพาะเจาะจงก็เก่งเรื่องเดียวไม่เก่งในเรื่องอื่นที่จะมาประกอบด้วย ทำให้ไม่สามารถแสดงความสามารถได้เต็มที่ จึงคิดว่าในอนาคตคนต้องมีความคล่องตัว ต้องมีการพัฒนาตนเอง ต้องมีการส่งเสริมและนำไปปฏิบัติ

- ในด้านคุณภาพ คนแต่ละคนจะต้องมี Core Competency ของเขาเอง คนที่เป็นช่างก็ต้องมีความสามารถทางช่าง หรือวิศวกรก็ต้องมีความสามารถด้านวิศวกร ดังนั้นจะต้องดูมิติในด้านคุณภาพให้มากขึ้นไปอีก เหตุผลก็เพราะว่าการแข่งขันในอนาคตจะมีมากขึ้น ต้องมีการแข่งขันกับคนมากขึ้นตั้ง 10 ประเทศ และการบอกให้เน้นถึงด้านคุณภาพให้เกิดขึ้นได้นั้น คิดแต่จะพึ่งสถานศึกษาอย่างเดียวคงไม่ได้ ต้องอาศัยหน่วยงานอื่นด้วย

- การที่จะให้คนพัฒนางานของตัวเองไปสู่ความเป็นเลิศนั้น สิ่งแรก คือ เขาต้องรักงานของเขา เขาต้องรู้สึกว่างานของเขามีเกียรติ กำลังคนในอนาคตจะต้องไม่พอใจเพียงแค่ให้สอบผ่าน โดยพยายามทำเกรดให้สูงขึ้น ซึ่งค่านิยมของคนไทยคิดแต่ว่าสอบผ่าน ทำให้ไม่ภูมิใจในงาน ไม่รักงาน เพราะฉะนั้นสังคมต้องช่วยกันในแง่ที่ว่าต้องมองว่างานทุกประเภทที่สุจริตมีคุณค่าเหมือนๆ กัน เช่น โรงแรมแห่งหนึ่งจะยังคงความเป็นห้าดาวอยู่ได้ ต้องอาศัยพนักงานต้อนรับ พนักงานทำความสะอาด ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าผู้บริหาร คนที่ทำหน้าที่ระดับล่างต้องภูมิใจในสิ่งที่เขาทำ จะทำให้เขาทำงานที่มีคุณภาพ ดังนั้นคนที่ทำงานต้องภูมิใจในงานที่ทำไม่ควรแบ่งงานต่ำ-งานสูง

- ส่วนโครงสร้างผลตอบแทนจะต้องยุติธรรม เนื่องจากตลาดแรงงานไม่ได้เป็นตลาดแรงงานแข่งขันสมบูรณ์ เพราะมีเงื่อนไขอะไรบางอย่างในตลาดแรงงานซึ่งเราทราบว่าเงื่อนไขของตลาดแรงงานไทยไม่ได้เป็นเช่นนั้น และในปัจจุบันนี้ไม่มีงานที่ไหนทำงานสำเร็จได้โดยคนคนเดียว แต่เป็นการทำงานเป็นทีม ดังนั้นผลผลิตจะวัดอย่างไร โดยทั่วไปการ Evaluate ผลผลิตนั้น คนงานระดับสูงเป็นคน Evaluate และผลตอบแทนก็จะจะเป็นไปตามผลงาน ซึ่งมีประเด็นคำถามอยู่มากในเรื่องผลตอบแทน ยกตัวอย่างเช่น CEO ระดับใหญ่มีผลตอบแทนมากกว่าแรงงานระดับล่างหลายพันเท่า แต่มีคำถามว่ามูลค่าของเขาเป็นหลายพันเท่าของแรงงานระดับล่างจริงหรือไม่ ซึ่งมันเป็นคำถามที่ต้องคิด

- นอกจากเรื่องผลตอบแทนแล้วยังมีเรื่องของความก้าวหน้าในสายวิชาชีพต่างๆ เหล่านั้น ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยเมื่อก้าวหน้าไปถึงระดับหนึ่งแล้วในสายอาชีพนั้นจะตัน จึงต้องพยายามผันตัวเองมาอยู่ในระบบบริหาร เพราะฉะนั้นคนก็ไม่สามารถพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้ ซึ่งจะยกภาระให้กับสถานศึกษาอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องมีการเปลี่ยนค่านิยมในสังคมด้วย

- ประเด็นสุดท้ายเมื่อพูดถึงเรื่องการผลิตและพัฒนากำลังคน ส่วนมากพูดถึงการศึกษาในระบบโรงเรียนระดับต้นๆ และเมื่อพูดถึงการพัฒนาส่วนมากก็จะพูดถึงเรื่อง On the Job Training ซึ่งคนที่มีโอกาสส่วนใหญ่เป็นวัยต้นๆ หรือวัยกลางคน พอพ้นจากวัยนี้แล้วก็ไม่ได้ Train ทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ดังนั้นการพัฒนา กำลังคนควรมีการพัฒนาคนทุกช่วงวัยและทุกระดับอาชีพ ผู้สูงอายุก็ควรได้รับโอกาสการพัฒนาด้วยเช่นเดียวกันจริงๆ แล้วเรากำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป และมีสุขภาพดีอยู่เป็นจำนวนมากและส่วนใหญ่มีการสั่งสมประสบการณ์มามาก แต่ไม่มีโอกาสได้ใช้ประสบการณ์เหล่านั้น ซึ่งผู้สูงอายุจะมีจุดอ่อนในเรื่องเทคโนโลยี IT จึงทำให้การสื่อสารและเอาประสบการณ์ออกมาใช้ได้ยาก ดังนั้นการ Training เป็นสิ่งสำคัญจึงต้องมีการ Training ทุกวัย

- ข้อสรุปสุดท้ายเป็นประเด็นสั้นๆ คือ 1) ข้อเสนอยุทธศาสตร์มีอยู่มากมายและก็เห็นว่าแต่ละประเด็นปัญหาจะลงไปปฏิบัติได้อย่างไร ปฏิบัติไม่ครบก็ไม่เป็นไรแต่ขอให้นำไปปฏิบัติ 2) เรากำลังบอกว่าเราจะพัฒนากำลังคน ที่นี้ทุกคนก็อยากจะพัฒนาตัวเองในทักษะที่จะให้ผลตอบแทนสูงที่สุด ปัญหาคือความก้าวหน้าในอาชีพทำให้เกิดการคอร์รัปชัน ถ้าหากจะให้ได้คนที่มีความสามารถต้องแก้ปัญหาเรื่องการคอร์รัปชัน

ดร.วีรวัฒน์ วรรณศิริ นายกษมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

- มีหลายปัจจัยเป็น Multiple Factor ซึ่งเป็นระดับที่ยุ่งยาก อยากให้สภากาการศึกษากลับไปใช้แนวคิดพื้นฐานที่ว่าประเทศไทยเป็นประเทศทุนนิยมประชาธิปไตยและเป็นทุนนิยมเสรีด้วย คือการทำแผนทั้ง Political Economic Social Technology และ Geographic ซึ่งเป็นประเด็นรากฐาน และต้องพิจารณาในประเด็นนี้ด้วย

- งานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้มีการศึกษามากมาย หากเราไม่แยกศึกษาในรายละเอียด และดีแต่พูดแล้วไม่มีการนำไปสู่การปฏิบัติได้แน่นอน ความต้องการที่เราคาดหวังสูงสุดในการทำแผนกำลังคนก็คือ Manpower Demand Approach ซึ่งจากศึกษาความต้องการกำลังคนมีเพียงแค่ Manpower Demand Approach แต่ประเทศของเราเป็น Social Demand Approach เพราะฉะนั้นเราจะพบว่ามันไปกันคนละทาง แต่ว่ารัฐบาลซึ่งเป็นหน่วยหลักต้องส่งสัญญาณเป็น Manpower Demand Approach เพราะรัฐบาลต้องการพัฒนาประเทศในอนาคตข้างหน้าประเทศของเราจะเป็นอย่างไรรัฐบาลต้องตอบให้ได้ ในฐานะที่มีนักวิชาการเป็นจำนวนมาก

- การผลิตกำลังคนของสถานศึกษา (Supply side) เป็น Social Demand Approach ซึ่งเราไม่สามารถปฏิเสธได้ เราจึงพบเสมอว่า มีการฝากเด็กเข้าโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนดังๆ ที่มีการเสียค่าแะเบี้ย บางที่ถึง 300,000 บาท เราจะเห็นว่าประเทศไทยมี 168 มหาวิทยาลัย กับพลเมือง 67 ล้านคน ถือว่ามาก แต่ว่าเป็น Social Demand และเราจะเห็นได้ว่าเด็กก็จะเรียนอะไรที่ง่าย ๆ เรียนจบก็ได้เงินเดือนสูง ๆ และมหาวิทยาลัยก็พยายามตอบสนอง ซึ่งคิดว่ามหาวิทยาลัยรัฐต้องผลิตตาม Manpower Demand Approach ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนจะผลิตตาม Social Demand Approach ก็ผลิตไปแต่ต้องไม่ลืมเรื่องคุณภาพ เพราะปัจจุบันนี้สามารถสัมผัสได้ว่าคุณภาพของคนที่ยจบปริญญาเอก ยังคุยไม่รู้เรื่องเลย จนต้องถามเลยว่าจบปริญญาเอกมาจากไหน เพราะไม่มีความรู้และความเข้าใจ และคิดไม่เป็นระบบด้วย

- ในส่วนของการผลิตกำลังคนไม่ตรงกับสายงานนั้นคิดว่าเราควรผลิตคนให้เป็นคนดีก่อน สร้างความเชื่อให้เกิดขึ้นก่อนว่าไม่มีงานไหนต่ำถ้าหากคนทำมีจิตใจสูง แล้วก็สร้างคนดีก่อนคนเก่ง เพราะเชื่อว่าหากเป็นคนดีแล้วคนเก่งก็จะตามมา

- ประเด็นเรื่องคุณภาพเป็นประเด็นที่รัฐบาล วิทยาลัยอาชีวศึกษา จะต้องคิด ณ เวลานี้แล้ว โดยสถานศึกษา เช่น อาชีวศึกษาต้องมีการทำเป็นต้นแบบให้ได้แล้วคนที่มาทำต่อๆ ไป ต้องยึดแบบนี้เป็นหลัก ถ้าไม่สามารถทำตรงนี้ได้จะยาก ต่างชาติไม่ได้เก่งกว่าเราแต่สิ่งที่แตกต่างกันคือต่างชาติอดทน มีความรับผิดชอบ ร่วมคิดร่วมทำกันได้ กล้าแสดงออก รับฟังข้อคิดเห็นได้ สุดท้ายการเรียนอาชีวศึกษาจะให้ได้ผลต้องฝึกเด็กตั้งแต่เล็กๆ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของเด็กและผู้ปกครอง

ผู้แทนสมาคมกฎหมายแรงงานแห่งประเทศไทย

- โดยพื้นฐานมุมมองโครงสร้างทรัพยากรของคนในปัจจุบัน มี 3 เรื่อง คือ พื้นฐานการศึกษา มุมมองของ AEC ในอนาคต และเรื่องของการพัฒนากำลังคน ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการคิด โดยมีหัวข้อเสนอแนะอยู่ 3 เรื่องด้วยกัน คือ

1) เรื่องกำลังคน เมื่อดูกำลังคนในปัจจุบันและอนาคต จำนวนบุคลากรด้านการศึกษาต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ถ้าเรามองในแง่ธุรกิจต้องมีการนำเข้าแรงงานต่างชาติเข้ามา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการศึกษาเรื่องของการแรงงานต่างด้าวด้วย

2) การพัฒนากำลังคนของประเทศหนึ่งไม่พ้นเรื่องของการศึกษา การศึกษาในเวลานี้เป็นอย่างไรบ้าง คงไม่ต้องพูดถึง ในเรื่องของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ต้องปูพื้นฐานความรู้ในเรื่องการศึกษา ในเรื่องของระดับปริญญาตรี รวมทั้งระดับอาชีวศึกษา(ทั้งระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา) และกศน. นั้นสรุปได้ว่าเราต้องพัฒนาคนของเราออกมา ไม่ใช่เป็นเพียงเป็นคนทำงานอย่างเดียวหรือเป็นเพียงเครื่องจักร แต่สิ่งที่สำคัญคือต้องพัฒนาคนไทยให้มีวิสัยทัศน์

3) เรื่องของการพัฒนากำลังคน ต้องดูเรื่องความก้าวหน้าของอาชีพ แต่ในความจริงของการทำงานเด็กทุกคนต้องการความก้าวหน้า เมื่อต้องการความก้าวหน้าต้องทำอะไร สิ่งที่สำคัญต้องเอาความสามารถเป็นตัวตั้ง เขาทำงานในหน้าที่นั้นได้หรือไม่ตามสายวิชาชีพที่เขาเรียนมา แม้กระทั่งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพที่เปิดขึ้นมา ไม่ใช่สถาบันที่ไปรับรองอย่างเดียวแต่ต้องเป็นสถาบันที่อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ และเสนอแนะทุกเรื่อง เนื่องจากสถานประกอบการไม่มีกำลังพอ สถานศึกษาต้องอาศัยอาจารย์มาอธิบายว่าต้องมีทักษะอย่างไร มีความสามารถอะไรบ้าง มีทัศนคติอะไรบ้างที่เหมาะสมกับแต่ละระดับ ถ้าหากสถานศึกษามีส่วนช่วยจะไปได้เร็วขึ้น ซึ่งไม่ใช่ช่วยในลักษณะของทวิภาคี แต่ควรมองในเรื่องของคุณวุฒิวิชาชีพ ในมุมมองของสถานประกอบการอยากได้คนที่ทำงานได้ในแต่ละระดับและสามารถวัดได้

- สถานศึกษาต้องลงมาช่วยเพื่อให้คนงานมีความก้าวหน้า ได้รับความรู้ ได้รับการพัฒนาที่สอดคล้องกับผลผลิตที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับความสามารถที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับกำลังจ่ายที่ภาคเอกชนจ่ายเพราะค่าแรงที่ปรับขึ้นมาเป็น 300 บาท จะกระทบมาก

ผู้แทนจากมูลนิธิทางไกลผ่านดาวเทียมไกลกังวล

- คนเราต้องมีฉันทะและศักดิ์ศรีสำคัญที่สุด เพราะเมื่อก่อนได้เข้าไปดูโรงงาน IT เห็นแรงงานนั่งต่อชิปวันละ 10 ชั่วโมง ซึ่งคุ้มกับสุขภาพที่เสียไปหรือเปล่า และเมื่อพูดถึงมูลค่าเพิ่ม (value added) มันเป็นเพียงมายาหรือเปล่า มูลค่าเพิ่มของโรงงานเหล่านี้กลับไปอยู่ที่ประเทศที่นั่นลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย แต่แรงงานไทยไม่ได้มูลค่าเพิ่มอะไร นอกจากสายตาที่เสื่อมและสมองไม่ได้รับการพัฒนา

- สิ่งที่สำคัญเราพูดว่าเราจะเปิดประเทศ แต่ที่เราเปิดอยู่ได้ทุกวันนี้ เป็นเพราะความเป็นไทย ต่างชาติต้องการมาดูความเป็นไทย มารับประทานอาหารไทย และเมื่อพูดถึง Asian Community หรือ Free Trade Area นั้น แรงงานในยุค Globalization of labor ความคล่องตัวของแรงงานเราเป็นจุดแข็ง ทำไมเราถึงไม่เอาความเป็นไทยมาชูในเวทีนี้และรวมกับความคล่องตัวด้วย

- ความเป็นไทยที่สำคัญอย่างแรก คือ การส่งออกอาหารเลี้ยงโลกตลอดมา ดังนั้นจึงขอให้สำนักถึงตรงนี้ด้วย และขอให้เห็นความสำคัญของเกษตรอินทรีย์ไทย เพราะอุตสาหกรรมอาหารมีการส่งออกสูง และผู้ประกอบการ SMEs ก็มีส่วนสำคัญ ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุน ขอยกตัวอย่าง เช่น รัฐบาลอินเดียมีการส่งเสริมให้มีโรงเรียนสอนทำอาหารระดับชาติ มีทั้งอาหารอินเดียและจีน และได้ใบ National Certificate ระดับชาติ สามารถทำงานได้ทุกแห่งในโลก โดยรัฐบาลให้ทุนไปตั้งร้านอาหารในต่างประเทศและให้คำแนะนำทางเทคโนโลยี และยังได้รับความช่วยเหลือจากสมาคมต่างๆ ในด้านต่างๆ จนสามารถส่งออกร้านอาหารได้ แล้วทำไมร้านอาหารไทยของเรา ซึ่งมีหลายประเทศที่ชอบ และอาหารไทยมีการส่งวัตถุดิบไปทั่วโลกแต่การไปเปิดร้านอาหารมีน้อย อีกทั้งคนไทยเป็นแรงงานที่มีฝีมือและเป็นที่ต้องการสำหรับงานโรงแรม ดังนั้นคนไทยไม่จำเป็นจะต้องทำงานเพียงแต่ในประเทศ แต่สามารถไปทำงานต่างประเทศได้

- ถ้ามีการส่งออกแรงงานไปต่างประเทศจะมีประโยชน์มาก เนื่องจาก Demand มีอยู่ทั่วโลกไม่ได้มีอยู่แต่ในประเทศ ทำให้เด็กอยากฝึกเรียนภาษาอังกฤษและไฝหาคำความรู้เพื่อไปทำงานต่างประเทศ ดังนั้นถ้ารัฐบาลมีการส่งเสริมและสนับสนุนเงินทุน พร้อมทั้งมีใบ National Certificate ก็สามารถส่งแรงงานไปต่างประเทศได้มากขึ้น ยกตัวอย่างเรื่องการนวด เช่น วัดโพธิ์ เราควรจดลิขสิทธิ์และนำมาต่อยอด รวมถึงธุรกิจสปาด้วย ซึ่งถ้าอยู่ประเทศไทยมีชั่วโมงการทำงานเท่ากัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับการทำงานนวดในต่างประเทศมีรายได้ต่างกันมาก และส่งเงินกลับมายังประเทศก็จะดีกว่า

สรุปข้อเสนอแนะจากใบแสดงความคิดเห็น

- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลงานวิจัย
 - อยากให้เพิ่มประเด็นของการเข้ามาศึกษาในสวนกลาง เนื่องจากมีนักศึกษาจำนวนมากมาจากต่างจังหวัด เปรียบเทียบกับการกลับไปทำงานในบ้านเกิดหรือพื้นที่ที่มา
 - งานวิจัยให้ข้อเสนอแนะที่ดีแต่ค่อนข้างจะจำกัดเฉพาะเรื่องการจ้างงานและการปิดช่องว่างคุณภาพ ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าวไม่สามารถใช้วิธีการจัดการศึกษาแบบทวิภาคีอย่างเดียวยังได้
 - อยากให้ศึกษาเพิ่มเติมถึงสาเหตุที่ไม่สามารถผลิตกำลังคนระดับอาชีวศึกษาได้มากตามความต้องการ เช่น ข้อจำกัดด้านความก้าวหน้าในอาชีพ และควรเน้นการศึกษาสาขาช่างมีฝีมือ อุตสาหกรรม และเกษตรที่ขาดแคลนและอนาคตมีความต้องการสูง
 - ข้อเสนอแนะงานวิจัยเป็นความคิดที่ดีและควรริเริ่มนำผลการวิจัยไปใช้ อย่าปล่อยไว้เฉยๆ
 - ผลการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนควรปรับให้เป็นปัจจุบัน โดยเริ่มปี 2555 และควรมีการสรุปความต้องการ/การผลิตในรายสาขาวิชา
 - ควรเผยแพร่ผลการวิจัยต่อสื่อมวลชน และเปิดรับฟังความคิดเห็นด้วยช่องทางอื่นๆ ด้วย เช่น Website ของหน่วยงานต่างๆ
 - ควรมีการนำข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ มาเปรียบเทียบกับงานวิจัยนี้ เพื่อให้เห็น Gap ที่แท้จริง
 - งานวิจัยแบบกลุ่มจังหวัดอาจจะไม่ได้มองเห็นภาพความจริงของการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างชัดเจน เนื่องจากปัจจุบันการเคลื่อนย้ายแรงงานมีสูง Demand อาจจะทำได้แต่ Supply อาจจะไม่ใช้ตัวเลขที่ชัดเจน
 - งานวิจัยนี้เป็นบริบทที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยได้ แต่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติพอสมควรทั้งในด้านงบประมาณ ระบบการปรับปรุงกฎระเบียบ และนโยบายสำคัญของรัฐที่เปลี่ยนแปลง
 - กลุ่มระดับการศึกษาที่วิจัย ควรแยกกลุ่มที่เรียนวิชาชีพแยกจาก ม.ปลาย เพราะหลักสูตร ปวช./ปวส. เรียนเพื่อการมีงานทำ
 - คุณวุฒิวิชาชีพควรดำเนินการให้มีความน่าเชื่อถือของแต่ละสาขางาน สามารถตอบโจทย์และเป็นรูปธรรมที่วัดได้ด้วย และสามารถแยกคนได้จริง
 - การศึกษายังไม่เป็นไปตามการปฏิรูปการศึกษาตามทศวรรษที่สอง ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่ได้คุณภาพ เมื่อเข้ามาศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา ก็ทำให้การผลิตกำลังคนในระดับ ปวช./ปวส. ที่มีคุณภาพดีเป็นไปได้ยาก (สอนยาก ไม่มีความรู้พื้นฐาน ภาษาอังกฤษอ่านไม่ออก บวก ลบ คูณ หหาร ไม่เป็น) ดังนั้นรัฐควรให้ความสนใจกับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มากกว่าที่เป็นอยู่
 - ให้นำแนวคิดในหัวข้อยุทธศาสตร์ในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศไทย ลงสู่ กรม. ให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาประเทศได้สำเร็จ
 - ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยดี แต่ยังขาดภาพรวมที่ส่งผลกระทบต่อแรงงานในอนาคต ได้แก่ 1) ASEAN จะทำให้ธุรกิจและแรงงานต่างชาติรุกเข้ามาในไทย(ไทยแข่งขันยาก) 2) เทคโนโลยีและ E-Service ทำให้ธุรกิจต่างชาติมีต้นทุนถูกกว่าไทย และแรงงานไทยเรียนรู้ไม่ทันใช้ 3) รูปแบบธุรกิจ (Business Model)

เป็นสิ่งที่ธุรกิจไทยไม่เข้าใจและตามไม่ทัน รูปแบบธุรกิจ Modern Trade จะฆ่าโซ่วิทยู ห่วย รูปแบบธุรกิจ E-Service จะฆ่าธุรกิจการค้าต่าง ๆ ที่มองข้ามงานบริการในธุรกิจของตน

- **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย**

- ควรแก้ปัญหาค่านิยมไม่ปริญญา
- ควรสร้างโอกาสให้แรงงานพัฒนาตนเองร่วมกับภาคอุตสาหกรรม
- เห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าฝึกคนดี มีความสุขและเก่ง แต่จะอย่างไรในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมระบบอุปถัมภ์
- การกระตุ้นให้จ้างแรงงานระดับปวส.เพราะ "มีความเป็นผู้ใหญ่" ไม่น่าจะเป็นเหตุผลในการจ้าง
- การผลิตคนในกลุ่มอาชีวศึกษา ควรมีสถาบันพิเศษที่เปิดรับบุคคลที่มีความสามารถโดยมีการให้ทุน เหมือนการจ้างเรียน และรับรองว่าจบแล้วมีงานทำแน่นอน เพื่อดึงดูดคนเก่ง ๆ เข้าสู่ระบบ และลดปัญหาการออกนอกกลุ่มนอกลู่นอกทาง รวมทั้งปัญหาการตีกัน เพราะจะมีการประเมินให้ออก
- จัดทำแผนการผลิตของประเทศที่ชัดเจนในแต่ละภูมิภาคว่าในแต่ละพื้นที่จะสร้างผลผลิตอะไร จะได้เกิดความชัดเจนในการผลิตคนตามมา
- จัดตั้งสถาบันกำลังคนเพื่อประเทศอาเซียน
- ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาอาชีพและผลตอบแทนเชิงสมรรถนะ โดยอิงกับความสามารถของคนมากกว่าวุฒิการศึกษา ซึ่งเมื่อระบบวัดคนเปลี่ยนไปย่อมนำไปสู่การมุ่งพัฒนาด้านทักษะมากกว่าแค่เรียนให้จบ
- เพิ่มทางเลือกสำหรับผู้เรียนที่ออกจากระบบการศึกษาพื้นฐาน ด้วยหลักสูตรแบบ One stop service โดยให้เรียนวิชาชีพเฉพาะเพื่อการมีงานทำ เช่น นักเรียนต้องการเปิดร้านเสริมสวยก็เปิดหลักสูตร Hair Design ระยะเวลาสั้นๆ (1 ปี) โดยสอนทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้นๆ เช่น สอนต้นทุน กำไร การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเมื่อจบแล้วสามารถเปิดร้านได้เลย
- นโยบายประเทศเป็นประเด็นสำคัญในการสร้างความเจริญของประเทศให้เป็นแหล่งงานที่สามารถดึงแรงงานต่างชาติ (คนเก่ง/แรงงาน) เพื่อสร้างมูลค่าให้กับประเทศ หรือต้องส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศ
- พัฒนาคุณภาพบัณฑิตด้านความรู้ ทักษะเฉพาะอาชีพให้เพิ่มมากขึ้น เป็น "สำเร็จรูปพร้อมใช้งาน" เพื่อผู้ประกอบการไม่ต้องไปฝึกงานให้ใหม่
- ควรเผยแพร่เอกสารให้สถานศึกษาทุกสังกัดเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนต่อไป
- การผลิตกำลังคนภาคการศึกษาจะต้องใจกว้าง มองทรัพยากรมนุษย์ทุกภาคส่วนด้วยปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต นโยบายต้องกำหนดโดยเชิญหน่วยผลิตกำลังคนหลายๆ หน่วยมาร่วมกัน เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน เช่น บุคลากร เครื่องมือ สถานที่ และหลักสูตร รวมถึงมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน ต้องวางแนวทางที่ชัดเจนระหว่างคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงาน ดังนั้นควรร่วมมือกันกำหนดนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติงาน

- ความต้องการกำลังคนก็เช่นเดียวกัน หน่วยงานต้องร่วมมือกัน เพื่อสำรวจหรือจัดหาเครื่องมือในการดำเนินการหาความต้องการกำลังคนให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้หน่วยงานผลิตกำลังคน โดยเฉพาะภาคการศึกษา วางแผนและผลิตกำลังคนให้สามารถพัฒนาประเทศได้ โดยเฉพาะในยุคเปิดเสรี เช่น AEC
 - ส่งเสริมการนำแนวคิดสหกิจศึกษาเข้าไปปรับใช้กับระดับมัธยมศึกษาและระดับปวช./ปวส.
 - สร้างทัศนคติและความสามารถในการเป็น SME ให้กับนักเรียน/นักศึกษา นอกเหนือจากการเป็นลูกจ้าง
 - ประเทศที่พัฒนาแล้ว GDP ภาคบริการจะสูงสุดมากกว่าร้อยละ 70 แต่ไทยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 45 ธุรกิจภาคบริการตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์ เนื่องจากรัฐบาลและภาครัฐกิจยังตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลงของโลก แล้วจะวางแผนกำลังคนได้อย่างไร ดังนั้นต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้บริหารระดับสูงภาครัฐและธุรกิจเอกชนก่อน
- **ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ**
- ควรมีการประชุมสัมพันธในระดับครอบครัว เพื่อเปลี่ยน Positioning ให้บุตรหลานมาสมัครเรียนสายช่าง
 - ควรนำเสนอวิธีลดช่องว่างของรายได้ของบุคคลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน เพื่อให้แรงงานไร้ฝีมือและแรงงานฝีมือมีรายได้ไม่แตกต่างกันมากนัก เพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในแต่ละภาคส่วน
 - สร้างหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนระดับปวช.และปวส. 5 ปี เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความเชี่ยวชาญพร้อมทำงาน โดยมีการเรียนการสอนต่อเนื่อง เน้น output ความรู้ของนักศึกษาที่เรียนจบ
 - น่าจะมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการในการลดการผลิตนักศึกษาที่เกินความต้องการของตลาดเพิ่มอีก
 - สร้างศูนย์ข้อมูลด้านกำลังคนแห่งชาติด้านการศึกษาในแต่ละเขตการศึกษา
 - สร้างตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศใหม่ๆ (โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว)
 - พัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและการใช้ความรู้ที่เพิ่มมูลค่าให้มากกว่าการส่งเสริมการลงทุนที่ใช้แต่แรงงาน
 - กระทรวงแรงงาน – กระทรวงศึกษาธิการ – และภาคเอกชน ควรมีการร่วมมืออย่างชัดเจน และร่วมกันเป็นวาระของชาติ เพื่อเอาใจใส่อย่างจริงจังในการพัฒนาคุณภาพคนเพื่อให้คนพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงเท่าทันสถานการณ์ตลาดและความต้องการอย่างแท้จริง
 - จัดหลักสูตรเฉพาะวิชาชีพ เพื่อเพิ่มโอกาสการมีงานทำให้กับนักเรียนที่ออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - จัดระบบและจัดกลุ่มสถาบันการศึกษาอย่างจริงจัง สร้างความชัดเจนในแต่ละกลุ่ม ผลิตและพัฒนาอย่างไร โดยไม่ให้กระทบกับเรื่องงบประมาณ กำลังคน และศักดิ์ศรีของมหาวิทยาลัย
 - หลักสูตรการศึกษา (VQF, TQF) ควรลดวิชาการศึกษาทั่วไปลง เพิ่มทักษะอาชีพมากขึ้น และให้มีวิชาเอกจะได้เด่นชัดมากขึ้น เพราะสภาพทั่วไปเน้นให้รอบรู้ทุกเรื่อง ทำได้ทุกอย่าง แต่ไม่เก่งด้านใดเลย
 - ต้องให้ผู้มีวิสัยทัศน์และมีความสามารถในการบริหารมาให้ความรู้แก่ผู้บริหารระดับสูงหรือมาบริหารประเทศ และองค์กรวางแผนที่สัมพันธ์กันทั้งภาครัฐกิจและภาคแรงงานให้สอดคล้อง

- **ข้อเสนอแนะกลไกการปฏิบัติงาน**

- ต้องเพิ่มการประสานงานระหว่างภาคส่วนต่างๆ โดยเปิดโอกาสสร้างพื้นที่ของแต่ละภาคส่วนเอง โดยไม่จำเป็นต้องผ่านคนกลาง หรือให้ภาคการศึกษานำเสนอแผนการจัดการกับภาคอุตสาหกรรมมายังส่วนกลางและอำนาจการโดยส่วนกลาง
- เห็นด้วยกับผู้นำเสนอที่ว่าการศึกษาไม่ควรขึ้นอยู่กับผู้จัดการศึกษาและผู้ใช้เพียงเท่านั้น แต่สังคมจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมด้วย แต่การให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมนั้นทำได้ยากที่สุด
- ควรให้ผู้ใช้ร่วมคิดร่วมผลผลิตด้วย โดยให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น
- น่าจะเปลี่ยนหัวข้อเป็น “ข้อเสนอแนะกลไกการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดแรงงาน”
- สร้างแรงจูงใจและให้ความมั่นใจแก่ตัวเด็กและผู้ปกครองถึงความปลอดภัยในการเรียนในระบบหรือระดับที่ต้องการหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนมั่นใจว่าจบแล้วมีงานทำหรือเรียนแล้วไม่เสียชีวิตก่อนเรียนจบ
- ควรเพิ่มทุนการศึกษาการศึกษาในระดับช่าง
- รัฐควรให้ความสนใจกับกลไกที่ทำให้คนเลือกอาชีพมากขึ้น เช่น ด้านค่านิยมการศึกษา ควรเปลี่ยนกลไกการตอบแทนหรือยกย่องคนจากเทียบวุฒิการศึกษาเพียงอย่างเดียว มาสนใจด้านสมรรถนะการทำงานมากขึ้น
- เชิญหน่วยงานหลักเข้ามาช่วยบูรณาการ โดยเฉพาะกระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ กระทรวงอุตสาหกรรมและอื่นๆ
- ควรส่งเสริมกลไกภาคการเกษตรด้วย เนื่องจากมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ แต่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา
- กลไกการบริหารและการจัดการภาครัฐ ตั้งแต่ภาคการวางแผนนโยบาย ภาคการศึกษา และภาคแรงงาน ถูกครอบงำด้วยผลประโยชน์แอบแฝงส่วนตนและพรรคพวก ความพยายามในการผลักดันให้เกิดองค์กรอิสระ ก็ถูกครอบงำด้วยความกลัวภาคเอกชนจะมาหาประโยชน์ สุดท้ายได้ข้าราชการเกษียณและนักวิชาการทฤษฎี ดังนั้นควรให้เอกชนมีบทบาทให้มาก แต่ให้มีระบบการตรวจสอบคานอำนาจ

- **ข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้อง**

- ควรลดความขัดแย้งในสังคมโดยให้ทุกฝ่ายที่ได้รับความสูญเสียได้รับความเป็นธรรม มิฉะนั้นสังคมแห่งความฉ้อฉลจะยังคงอยู่และปัญหาทั้งหลายก็จะแก้ไขได้ยาก เพราะการแก้ปัญหาไม่ได้เกิดในลักษณะตรงไปตรงมา
- ควรผลิตกำลังคนที่จะสร้างจุดเด่นของประเทศ เช่น ด้านอาหารไทย งานฝีมือไทย อุตสาหกรรมหลักของประเทศ เช่น ยานยนต์ เครื่องจักรเกษตร
- ควรนำเสนอผลของการผลิตนักศึกษาที่มีล้นตลาดด้วย เพื่อให้เห็นภาพทั้งสองด้านและนำไปประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ ซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจในการเลือกเรียนในสาขาที่ขาดแคลน แทนที่รัฐจะกำหนด (ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นยากมาก)
- ปัญหาของการศึกษาและแรงงานต้องย้อนกลับไปสู่ทิศทางของประเทศ โดยปัญหาเกิดขึ้นเพราะประเทศไม่มีทิศทางชัดเจน ปล่อยให้การเมืองมาทำลายอนาคต ต้องผลักดันให้ทำตามแผนชาติ ไม่ใช่ตามแต่การเมืองอย่างเดียว

- การศึกษากำลังคนที่พูดกันเน้นไปที่การแก้ปัญหาการขาดแคลนกำลังคนในระยะสั้น 2-5 ปีนี้ แต่ไม่เห็นภาพของการวางแผนที่ตอบโจทย์ของประเทศในระยะยาวที่มุ่งปรับโครงสร้างไปสู่ภาคบริการมากกว่าภาคการเกษตร และภาคการผลิต ดังนั้นจึงยังไม่เห็นภาพว่าแผนกำลังคนที่มีมุ่งไปสู่โครงสร้างใหม่ของประเทศจะเป็นอย่างไร อีกทั้งยังไม่ได้คำนึงถึงการวางแผนกำลังคนในกลุ่ม specific เช่น แพทย์ วิศวกร อวกาศ และอื่นๆ ที่จะนำไปสู่การเพิ่ม R&D ในประเทศ
- การส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาโดยวิธีการต่างๆ เพื่อลดช่องว่างของตลาด ควรส่งเสริมความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยที่ชัดเจน ลดการแข่งขันในการรับนักศึกษาแต่เปลี่ยนเป็นแข่งขันคุณภาพแทน เพราะมหาวิทยาลัยไทยมีศักยภาพต่างกัน
- ควรพัฒนาคนด้าน EQ และปลูกฝังค่านิยมการรักองค์กรให้มากขึ้น
- ปรับเปลี่ยนค่านิยมทางการศึกษาใหม่ จาก “มุ่งหวังเพียงเพื่อปริญญา” โดยแก้ปัญหาค่านิยมของผู้เรียน ผู้ปกครองจากที่คิดว่าจะต้องจบปริญญาตรีจึงจะทำงานได้ แต่จบปวช./ปวส.ไม่พร้อมทำงาน
- ควรเพิ่มทักษะในการสื่อสาร เพราะเด็กไทยทำเก่งแต่ไม่สามารถพูดให้สินค้าตนเองมีคุณค่าเพิ่มได้
- อัตราเงินเดือนของวุฒิปวช./ปวส.ไม่มีความแตกต่างที่จะทำให้ไปสู่การประกอบอาชีพ เพราะไปเน้นที่ปริญญาตรีมากกว่า
- หน่วยงานการศึกษาทั้งหมดควรมีศูนย์กลางข้อมูลด้านการศึกษาจริงๆ ทุกระดับ และต้องมีวิธีการบริหารจัดการให้ได้ข้อมูลผู้จบการศึกษาด้านต่างๆ ระดับต่างๆ ฯลฯ ทันเวลา เนื่องจากทุกวันนี้ข้อมูลการศึกษาล้าช้ากว่า 2 ปี แล้วจะนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนกำลังคนได้อย่างไร
- ต้องพัฒนาครูทุกระดับโดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากครูต้องเป็นผู้ให้ความรู้และแนวทางแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเลือกที่จะเรียนต่อได้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนเอง
- เน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนในการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้เกิดการสร้างงานแบบ OBM
- การจัดทำหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ รวมถึงการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) วิทยาลัยชุมชน (วชช.) ให้คำนึงถึงยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดของตนเอง
- การจัดการศึกษาของการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) และวิทยาลัยชุมชน (วชช.) ควรหาวิธีการที่จะให้คนที่อยู่ในตลาดแรงงานและต้องการกลับเข้ามาเพิ่มคุณวุฒิ/ทักษะ ได้รับความสะดวกในเรื่องเวลาเรียน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาต่อ
- เทคโนโลยีพัฒนาอย่างรวดเร็ว ธุรกิจเดิมถูกทำลาย เช่น ร้านถ่ายรูป หนังสือพิมพ์ ไกด์นำเที่ยว ฯลฯ ซึ่งธุรกิจรูปแบบใหม่ไม่มีสอนในหลักสูตร นักศึกษาจบแล้วควรเลิกคิดเป็นลูกจ้าง ต้องคิดสร้างสรรค์งานใหม่ๆ เช่น Social network marketing ,E-Tourism Service ต้องมีหลักสูตรที่เปิดกว้างให้ผู้ประกอบการประเภท Virtual หรือ E-service ที่ไม่ใช่ Technical หรือ Programming เพื่อเปิดหูเปิดตานักศึกษาที่จบการศึกษาให้เห็นโอกาสหรือช่องทางทำมาหากินใหม่ๆ อาชีพใหม่ๆ

สรุปรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมประจำปี

โครงการ “ศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัด

และกรุงเทพมหานคร

วันพุธที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2555 เวลา 08.30-12.30 น.

ณ ห้องแกรนด์บอลรูม 1 ชั้น 3 โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ กรุงเทพมหานคร

-
1. ศาสตราจารย์ ชเนศวร์ เจริญเมือง	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. ดร.จิรพรรณ ปุณเกษม	รองเลขาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
3. นายสมพงษ์ นครศรี	รองประธานอาวุโส สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
4. นายอรรถการ ตฤษณารังสี	รองประธานคณะกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
5. ดร.อกนิษฐ์ คลังแสง	รองเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
6. รศ.ดร. นายุทธ สงค์ธนาพิทักษ์	อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี
7. รศ.ดร. มีทนา พนานิรามัย	นักวิชาการอิสระ
8. นายชาญ ตันติธรรมถาวร	ผู้อำนวยการ สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
9. นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง	ผู้อำนวยการ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
10. นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์	หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนการศึกษาเฉพาะด้าน
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
11. นายสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	หัวหน้ากลุ่มนโยบายทรัพยากรและการบริหารการจัดการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
12. นางสาวไอลดา สดสมศรี	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
13. นางพรพิมล เมธีรานันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
14. นางสาวดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
15. นางสาวนัชฐา จิรวีรวงศ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
16. นายสมยศ พันธุ์โอพารกุล	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
17. คุณสมถวิล กาญจนางค์กุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
18. คุณโรจนา ถิตะพงษ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
19. นางจรีภรณ์ จันทร์พมมาฏ	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

20. คุณศลิษา ใจสมุทร นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
21. คุณธนัทเทพ หนูเพชร ผู้ช่วยนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
22. นายพินิจศักดิ์ สุวรรณรังค์ ที่ปรึกษาด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
23. นางวรรณภา พรหมถาวร ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
24. นายสัจจา วงศาโรจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มการเจ้าหน้าที่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
25. ดร. ประสิทธิ์ เขียวศรี รองผู้อำนวยการ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
26. นายเสถียร อูสาหะ นักวิชาการศึกษานาฏการพิเศษ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
27. นางสาวนุจริย์ บุรณากาญจน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
28. นายบำรุง เจียบแหลม นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
29. นางสาวมยุรี จิระชาติย์ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
30. นางสาวชนิสตา เกตุอำไพ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
31. นางสาวเตือนใจ ทองเจริญศิริกุล ครู คศ.2 สถาบัน กศน. ภาคกลาง จังหวัดราชบุรี
32. นางสาวโศรดา ตึก ผู้อำนวยการด้านต่างประเทศ
สำนักงานมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
33. นางสาวพิมจุฑา ชุนเกษา เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างประเทศ
สำนักงานมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
34. ดร. พรชัย อินทร์ฉาย หัวหน้าสาขา สวท. และ สควค. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี (สสวท.)
35. นางอัจฉรา สระวาสี ผู้อำนวยการภารกิจวิจัยนวัตกรรมกรรมการบริหารงานบุคคล
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)
36. นางพวงมณี ชัยเสรี ผู้อำนวยการ สำนักการคลังและสินทรัพย์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
37. นางสาววีณา อัครธรรม ผู้อำนวยการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

53. นายวณิชย์ อ่วมศรี
ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานอาชีวศึกษาเกษตรกรรมและประมง
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
54. ดร. มงคลชัย สมอุตร
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
55. นางทิพย์วรรณ เย็นตระกูล
สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
56. นางณัฐฉิ์ ศรีสวัสดิ์
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
57. นายนาวิน วิทยาภรณ์
รองผู้อำนวยการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา (องค์การมหาชน)
58. คุณจิตติมา จงสมจิตร
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ
59. นายถิระ เกตุการณ์
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ช่างกล ขส.ทบ.
60. นายถนอมศักดิ์ นะโรภาส
รองผู้อำนวยการกาญจนภิเษก วิทยาลัยช่างทองหลวง
61. นายไพฑูรย์ พันธุ์ชาติศรี
ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน
62. นายสุรชัย มานพพงษ์
อาจารย์ วิทยาลัยพัฒนการธนบุรี
63. นางวรรณดา ตันเทียว
หัวหน้างานวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
64. นายเอกพงษ์ วรพล
หัวหน้าหมวดวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการเจ้าพระยา
65. นายชัชวาล ทองทิพย์
หัวหน้างานวิจัยและมาตรฐานการศึกษา
วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา
66. นางสาวสุดีมา เขียวรัตน์
เจ้าหน้าที่ประจำแผนกประกันสุขภาพ
วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน
67. นางสาวรุ่งทิพย์ พักเทศ
เจ้าหน้าที่ประจำแผนกประกันสุขภาพ
วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน
68. นางสาวเบญจพร วณิชชีวะ
วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการบริหารธุรกิจ
69. ดร. มัทนา สานติวัตร
อธิการบดี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
70. รศ. ดร. ธณัฐฉิ์คุณ มงคลอัครรัตน์
ผู้ช่วยอธิการบดี สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์
71. ผศ.ประภาพร ภูริปัญญาคุณ
ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
72. อาจารย์อภา วรรณณี
รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
73. ผศ. นพ. วิชิต ลีละศิธร
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

95. นางสาวกัลยาณี วิจารณ์พล เจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุด ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
96. นายสุริยะ จันท์ดวง นักวิชาการแรงงานปฏิบัติการ กลุ่มงานวิจัยและวางแผนกำลังแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
97. นางสุนี เปลียนสง่า นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ กองส่งเสริมการมีงานทำ กรมการจัดหางาน
98. นายวุฒิศักดิ์ กองวิจัยตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน
99. นางอุทัยวรรณ โกตระกุล นักวิชาการแรงงานชำนาญการ กองแผนงานและสารสนเทศ กรมการจัดหางาน
100. นางสาวชนิตร์ วัชรโยธิน ผู้อำนวยการกลุ่มงานกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน สำนักพัฒนามาตรฐานและทดสอบฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
101. นางประชุมพร ชีวะประเสริฐ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และเครือข่ายพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
102. นางสาวจิราพร ลิบวาณิชย์ นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ กองแผนงานและสารสนเทศ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
103. นางขจี รอดบุญฤทธิ์ นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ กองแผนงานและสารสนเทศ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
104. นางชมพร โสฬัทธิรินทร์ สำนักพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
105. นางสุดารัตน์ วงศ์พะเนา กองยุทธศาสตร์และเครือข่ายพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
106. นางสาวจิตรา สุวรรณวงศ์ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
107. นางสาวภาคินี พวงพนมรัตน์ นักวิชาการสถิติชำนาญการ กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานประกันสังคม
108. นายประธาน ถาวร นักวิชาการแรงงานชำนาญการ สำนักงานประกันสังคม
109. นางสาวประภัสสร จันท์เชื้อ นักวิชาการประกันสังคม สำนักงานประกันสังคม
110. นางสาวอมรรัตน์ จีระปัญญา ผู้อำนวยการกลุ่มการวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

111. นางสาวพรภัส ภาระเกตุ นักพัฒนาสังคมชำนาญการ กลุ่มการวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐาน การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์
112. นางสาวปิยนภท ทำเสน ผู้อำนวยการ กลุ่มงานวิเคราะห์ประเด็นสาธารณะเร่งด่วน สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
113. นางสาวจันทารา ปัญญาวัฒน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กลุ่มงานวิเคราะห์ประเด็น สาธารณะเร่งด่วน สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
114. นายวีรศักดิ์ ศุภประเสริฐ ผู้เชี่ยวชาญด้านการชี้แนะและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
115. นางสาววรรณ ทองเจริญศิริกุล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
116. คุณอัมพรพรรณ วงษ์หาเรือ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
117. นางวิภาวรรณ เยี่ยมสิริ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
118. นางสาวสุระพร นทีสถิตธาร สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง
119. นายรัชพล เตชะพงศกิต เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง 1 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
120. นางรัชนี เอี่ยมฐานนท์ ผู้ช่วยวิจัยฝ่ายวิจัยนโยบาย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
121. นายพิสิษฐ์พล กลิ่นบัวแก้ว นักวิจัยนโยบาย ฝ่ายการวิจัยและการจัดการนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ
122. นางบงกช สืบสังข์วัฒน์ นักวิจัยนโยบาย ฝ่ายการวิจัยและการจัดการนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ
123. ดร. สมสุข ธีระพิจิตร เลขานุการ สำนักงานเลขานุการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย
124. นางสาวอมรา รสสุข นักวิจัย สถาบันคลังสมองของชาติ
125. ดร. วิทยา จีระเดชากุล ผู้อำนวยการ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO)

126. รศ. กฤษดา วิศวธีรานนท์ อธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
127. ดร. วีรวัฒน์ วรรณศิริ นายกสมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
128. ผศ. อัจฉราพร โชติพฤกษ์ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
129. นายยงยศ พรตปกรณ์ กรรมการสมาคม สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย
130. นายเรืองศักดิ์ วุฒิศาสตร์ กรรมการสมาคมกฎหมายแรงงานประเทศไทย
131. นายวิรัช ปัทมพรธรรณกุล กรรมการบริหาร สมาคมสถาปนิกสยามฯ
132. นายกิตติพงษ์ วุฒิรงค์ ผู้จัดการสมาคม สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย
133. นางสาวรัญญา สังข์โพธิ์ เจ้าหน้าที่ สมาคมกึ่งไทย
134. นางพนิดา พันธุ์ศรี สมาคมธนาคารไทย
135. ดร. เกษมณี อัญมงคล ที่ปรึกษา สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ
136. นายเทพชู ศรีโพธิ์ ผู้เชี่ยวชาญ สถาบันอาหาร
137. นายสุรสิทธิ์ ตั้งไพฑูรย์ ผู้จัดการอาวุโส สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
138. นางสาววลัยพร ล้ออัศจรรย์ พนักงานบริหารโครงการ สถาบันพระปกเกล้า
139. นางสาวสุรีย์ฉาย จิตต์ประกอบ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สาขาอุตสาหกรรม สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย
140. นางทัศนาศรี พิริยฤทธิ์ รองผู้อำนวยการ สถาบันยานยนต์
141. นายณัฐวัฒน์ ปัตตายะโก กรรมการบริหารฯ สภาองค์กรลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย
142. นายชุมพร สุขประสงค์ผล ผู้ช่วยรองประธานด้านประชาสัมพันธ์ ผู้ช่วยรองประธานด้านประชาสัมพันธ์ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
143. นายโสภณ จงสมจิต ที่ปรึกษาสำนักเลขาธิการ สภาหัตถกรรมโลกภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและ สมาคมส่งเสริมการค้าหัตถกรรมไทย
144. นายกรชัย แก้วมawangศ์ ผู้อำนวยการ สภาองค์กรนายจ้างแห่งประเทศไทย
145. นางสาวรัชนีศรีศรี วุฒิมานพ เจ้าหน้าที่พัฒนาองค์กร สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
146. นายรังสรรค์ พวงกิจจา สำนักงบประมาณ
147. ศ.ดร. อภิชัย พันธเสน ผู้อำนวยการ สถาบันการจัดการเพื่อชนบทและสังคม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
148. นางสาวรจิต มหาวิหกานนท์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
149. นางสมศรี วชิรธรรม ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีระบบบันทึกข้อมูล ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

150. นายอานนท์ จันทวิช นักวิชาการสถิติชำนาญการพิเศษ สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ
151. นางสาวรณิกา กระแสร์สุนทร นักวิชาการสถิติชำนาญการ สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ
152. นางสาวเสาวนีย์ ทิพย์สุดา นักวิชาการสถิติปฏิบัติการ สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
153. นายสารตริย์ วัชรภรณ์ นักวิชาการสถิติปฏิบัติการ สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
154. คุณกุลลักษณ์ เลิศภัทรพงศ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
155. นางสาวกุลธิดา เลิศพงษ์วัฒนา ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์ด้านพัฒนาสังคมผู้สูงอายุ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
156. นางสาวมนต์ทิพย์ สัมพันธ์วงศ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
157. นางสาวสมใจ นิยมภา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
158. นางสาวอรพรรณ โตเผ่าพงศ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กลุ่มยุทธศาสตร์ด้านพัฒนาสังคมผู้สูงอายุ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
159. นางสาววรรณภา บุญเจือ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กลุ่มยุทธศาสตร์ด้านพัฒนาสังคมผู้สูงอายุ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
160. นางสาวพรทิพา แซ่เอี้ยว นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
161. นางสาวนราธิป หนูคง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
162. นางวิมล กิจไพศาลรัตน์ ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายธุรการ บริษัท คาวาซากิมอเตอร์เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด
163. นางสาวรัชณี พุกเศรษฐี ผู้ช่วยผู้จัดการแผนกบุคคล บริษัท คาวาซากิมอเตอร์เอ็นเตอร์ไพรส์ (ประเทศไทย) จำกัด
164. นายประพันธ์ สิมะสันติ ผู้จัดการทั่วไป บริษัท ไทยยูเนี่ยน โฟรเซน โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)

165. คุณปราณี ปาริณัตต์กุล	ผู้จัดการฝ่ายบุคคล บริษัท เอเพ็กซ์ พลาสติก จำกัด
166. คุณวิทยา พิบูลย์สวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ บริษัท เอเพ็กซ์ พลาสติก จำกัด
167. คุณสมชาย คงกะพันธ์	รองผู้จัดการฝ่าย บริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน)
168. รศ.ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์	ผู้อำนวยการวิจัยการพัฒนาแรงงาน
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
169. ดร. สราวุธ ไพฑูรย์พงษ์	นักวิชาการอาวุโส สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
170. คุณชนิษฐา ฮงประยูร	นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
171. คุณอัจฉริยา อนันตทัศน์	นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
172. คุณราตรี ประสมทรัพย์	นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
173. คุณเพชรดี ตะสี	นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
174. คุณวรรณวิศา สีนุสรณ์	นักวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
175. คุณสุนีย์ แซ่คู	เลขานุการโครงการ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

คณะนักวิจัย

1. รศ.ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ ผู้อำนวยการวิจัย (การพัฒนาแรงงาน)
2. ดร. สราวุธ ไพฑูรย์พงษ์ ผู้เชี่ยวชาญอาวุโส
3. นายนิรติ อิงพรประสิทธิ์ นักวิจัย
4. นางสาวมณฑินี จักรสิรินนท์ นักวิจัย
5. นางสาวเพชรดี ตะสี นักวิจัย
6. นางสาวอัจฉรียา อนันตทัศน์ นักวิจัย
7. นางสาวราตรี ประสมทรัพย์ นักวิจัย
8. นางสาวสุนีย์ แซ่คู เลขานุการโครงการ